

A COMPREHENSIVE GRAMMAR
OF THE
SANSKRIT LANGUAGE

BY K. V. KRISHNA SASTRI

A
COMPREHENSIVE GRAMMAR
OF THE
SINHALESE LANGUAGE

A
COMPREHENSIVE GRAMMAR
OF THE
SINHALESE LANGUAGE

ABRAHAM MENDIS GUNASEKARA

ASIAN EDUCATIONAL SERVICES

NEW DELHI ★ MADRAS ★ 1999

ASIAN EDUCATIONAL SERVICES

- * 31, HAUZ KHAS VILLAGE, NEW DELHI - 110016
PH. : 6560187, 6568594 FAX : 011-6852805, 6855499
E-mail : asianeds@nda.vsnl.net.in
- * 5, SRIPURAM FIRST STREET, MADRAS - 600 014,
PH. : 8265040 FAX : 8211291
E-mail : asianeds@md3.vsnl.net.in

Price : Rs. 600

Frist Published: Colombo, 1891

First AES Reprint : New Delhi, 1986.

Second AES Reprint : New Delhi, 1999.

ISBN : 81-206-0106-8

Published by J. Jetley

for ASIAN EDUCATIONAL SERVICES

31, Hauz Khas Village, New Delhi - 110 016.

Processed by AES Publications Pvt. Ltd. New Delhi - 110 016.

Printed at Jaya Print Pack Pvt. Ltd. New Delhi.

COMPREHENSIVE GRAMMAR

OF THE

SINHALESE LANGUAGE,

Adapted for the use of English Readers
and Prescribed for the Civil Service Examinations.

BY

ABRAHAM MENDIS GUNASEKARA.

*Member R. A. S., Ceylon Branch;
Interpreter Mudaliyār to the Registrar-General of Ceylon.*

"The Sinhalese language is one well worth acquisition not only by those whose calling or profession renders it necessary, but by persons of linguistic tastes, for the sake of a knowledge of its wonderful and beautiful structure, allied closely as it is to the great Indian Classic tongue, and of which structure acquaintance with European languages, with Greek and Latin and the Semitic tongues, affords no idea."

COLOMBO.

G. J. A. SKEEN, GOVERNMENT PRINTER, CEYLON.

1891.

Dedicated, by Special Permission,

TO

HIS EXCELLENCY

SIR ARTHUR ELIBANK HAVELOCK, K.C.M.G.,

Governor and Commander-in-Chief in and over the Island of

Ceylon, with the Dependencies thereof.

&c., &c., &c.,

IN TOKEN OF PROFOUND RESPECT FOR HIS EXCELLENCY AND OF

DEEP GRATITUDE TO THE CEYLON GOVERNMENT

FOR PATRONISING THIS WORK,

BY

THE AUTHOR.

PREFACE.

THE absence of a comprehensive Grammar of the Sinhalese Language suited to the requirements of English readers suggested to me some years ago the desirability of preparing such a work.

The manuscript was completed in June, 1885. In 1888 sanction was obtained for its being printed at the Government Press. Since then various causes have delayed its issue.

Whatever leisure I have been able, as a Government Official, to devote to literary work, has not been spared in a conscientious endeavour to render the book worthy of its object. I humbly trust that my efforts have not been altogether unsuccessful. *

In the preparation of the present Grammar I have availed myself of several works on Sinhalese Grammar, by both ancient and modern authors. It has been written in a form best adapted to suit those who are familiar with European Grammars. Owing to the multiplicity of examples and explanations, and the introduction of some **matter** not perhaps strictly appertaining to the province of a Grammar, but likely to be of use, its scope has exceeded the bounds originally contemplated.

I have to acknowledge my deepest obligations to several gentlemen who have encouraged and aided me in my labours.

Dr. R. ROST, C.I.E., the accomplished Librarian of the India Office, ever an unselfish and devoted friend of all

engaged in Oriental studies (at whose suggestion I ventured to seek the support of the Ceylon Government), has helped me much by sound advice, and has watched the progress of the Grammar with much interest. The Hon. Sir A. H. GORDON, G.C.M.G., late Governor of Ceylon, with that generous readiness to encourage native literature which has always distinguished him, sanctioned the issue of the book from the Government Press. Mr. J. H. DE SARAM, District Judge of Galle and Member of the Board of Civil Service Examiners, has viewed the publication of the work with favour. At the hands of my tutor, WASKADUWE SUBHUTI TERUNNANSE, P.N.M., the well-known learned priest, I have received material aid. Mudaliyár B. GUNASEKARA, Chief Translator to Government, among the foremost of Sinhalese scholars, has kindly assisted me throughout the progress of the work.

To Mr. H. C. P. BELL, Archæological Commissioner and Honorary Secretary of the Ceylon Branch of the Royal Asiatic Society, I owe a special meed of thanks for the ungrudging assistance he has rendered me, by snatching time in the midst of his own laborious duties for a very scrutinizing revision of the proof sheets from the commencement.

Lastly, I desire to tender my warm thanks to Mr. G. J. A. SKEEN, the Government Printer, for the pains he has taken personally in connection with the printing.

Colombo, September, 1891.

A. M. G.

CONTENTS.

	PAGE
Preface to the First Edition ...	v
Preface to the Reprint ...	vii
Contents ...	ix
Index of Contents ...	xi
Hints to Students ...	xvi
Introduction ...	1
Orthography ...	3-66
Alphabet, &c. ...	3-41
Transliteration ...	29
Phonetic Rules ...	41
Mistakes in Orthography ...	66
Etymology ...	66-411
Noun—classification, &c. ...	67
Gender ...	70
Number ...	82
Person ...	88
Case ...	88
Table of Case-endings ...	96
Declension ...	97
Adjective ...	137
Numerals—declension, &c. ...	144
Article ...	150
Pronoun—declension, &c. ...	154
Honorifics ...	175
Verb ...	177
Voice ...	178
Mood ...	181
Gerund or Verbal Noun ...	188
Participles ...	189
Participial Adjective ...	192
Tense ...	193
Number ...	198
Person ...	198
Tables of Inflectional Endings of Verbs ...	198
Principal Parts of Verbs ...	208
Conjugation ...	219-292
Irregular and Defective Verbs ...	237
Auxiliary Verbs ...	292
Compound Verbs ...	294
Verbal Honorifics ...	298
Adverb ...	300
Preposition ...	309
Conjunction ...	311
Interjection ...	312
Prefixes ...	314

	PAGE
Particles ...	316
Composition or Compound Words	323
Derivation	335
Onomatopoeic Words	387
Suffixes and Derivatives	389
Reduplication of Words	396
Synonyms	399
Homonyms	406
Elevation and Degeneration of Words	407
Some useful Words	409
Syntax	411-475
Classification of Sentences	412
Cases, &c.	417
Adjective	433
Pronoun	434
Verb	435
Reported Speech	439
Conjunction	439
Correlative Expressions	440
Order of Words in a Sentence	440
Colloquial Sinhalese	442
Analysis	443
Parsing	446
Idiom	446
Punctuation, &c.	470
Comparison of Classical and Colloquial Sinhalese	471
Index of Words	476

INDEX OF CONTENTS.

[Numbers with p. prefixed indicate the pages ; others, the sections.

f = foot-note.]

Adjective : definition of 119 ;
 division of 120 ; sub-divisions
 of 121
 qualitative—122
 verbal—122, 179, 202, 250, 252
 quantitative—123
 cardinal numeral—123 *a*
 indefinite numeral—123 *a*
 demonstrative—124
 definite article 124 *a*, 135
 indefinite article 124 *a*, 135
 pronominal—124 *b*
 interrogative—124 *c*
 ordinal numeral—124 *d*
 inflection of 125
 comparison of 126–127
 nouns used as—120, 327
 endings of p. 144, 179, p. 232 *f*,
 p. 277 *f*.
 syntax of 326–327

Adverb : definition of 204
 formation of 205
 nouns used as—p. 301
 classification of 206
 of time p. 301
 „ place p. 303
 „ arrangement p. 305
 „ repetition p. 305
 „ manner p. 306
 „ time, &c., expressive of doubt.
 &c., p. 306
 „ quantity or degree p. 306
 „ affirmation and negation
 p. 307
 „ cause and effect p. 308
 comparison of 207
 endings of 205, p. 303, p. 302 *f*.
 p. 304 *f*.

Alphabet : definition of 2
 Eḷu and mixed—7–9
 vowels and consonants of Eḷu—

remarks on Eḷu—pp. 4, 6
 vowels and consonants of the
 mixed—9
 Sanskrit—p. 5
 remarks on the Sanskrit and
 mixed—p. 5
 combination of letters 10
 complete inflected—pp. 8, 9
 symbols of vowels and their
 names 11
 compound letters pp. 12–15
 remarks on—pp. 13, 16
 formation of compound letters
 pp. 17–19
 mode of writing letters (plate) 38
 classification of letters—20–28
 formation of sounds 29–30
 mode of reading letters 31
 sounds of letters 32
 names of letters 34
 a new letter to represent “ f ” 35
 Pali—p. 347 *f*
 Tamil—p. 356 *f*.
 (*Vide* under Letters.)

Analysis 349–351

Apposition — words put in
 288, 322

Article 135 ; some peculiar
 modes of denoting it 137
 declension of nouns with the
 indefinite—138
 definite—140
 indefinite—135–140
 peculiar uses of—139, 141, 142

Bases or Crude Forms
 of nouns and their application
 91
 of verbs 190
 (*Vide* under Derivation.)

Case : definition of 97
 enumeration of 98
 definitions of the cases 99, 102,
 104, 106, 108, 110, 112, 113, 114
 nominative—99-101, 273-289, 325
 accusative — 102-103, 290-301,
 325
 instrumental—104-105, 302-304
 auxiliary—106-107, 305-308
 dative—108-109, 309-312
 ablative—110-111, 313-316
 genitive—112, 317-322
 locative—113, 323-324
 vocative—114, 347 *h*
 — relation or Kāraka 115
 — endings 116, (246-252)
 — absolute 325

Classical and Colloquial
 Sinhalese, comparison of 362

Composition or Compound Words :

definition of 213
 classification of 214
 case compounds 215, (irregular)
 p. 328 : an unclassified list
 of p. 329; unelided—216
 adjectival compounds 217
 collective compounds 218 ;
 remarks on—p. 332
 indeclinable (or adverbial) com-
 pounds 219
 relative (attributive, or posses-
 sive) compounds 220

Conjugation 194, 195.
 (*Vide Verb.*)

Conjunction 209, 304, 344-
 345

Consonant—*Vide Alphabet*

Correlative Expressions 346

Declension : division of
 words for the purpose of—117
 remarks on pp. 98, 99, 127, 134
 of masculine nouns pp. 98-118
 .. nouns with honorific endings
 pp. 118, 126,—with the
 indefinite article 138
 .. feminine nouns pp. 119-126
 .. inanimate nouns pp. 126-135
 .. abstract nouns p. 135
 .. verbal nouns pp. 136-137
 .. numerals 132-133
 .. pronouns pp. 161-173
 (*Vide Noun and Pronoun*)

Definitions (*Vide under the*
different headings.)

Derivation : radicals (roots)
 221

number of roots in Eḷu, Pali,
 and Sanskrit 222
 classification of radicals 223
 method of deducing radicals 224
 characteristic features of Eḷu
 words as compared with
 Sanskrit and Pali 225
 list of (verbal) roots 226
 .. nominal bases 227
 origin and development of
 Sinhalese 228
 mode of deriving Eḷu words p. 348
 comparison of Eḷu with Indian
 Aryan languages p. 349
 of some important words, &c., 229
 derivatives differing only in
 form 230
 — by means of suffixes 246-252
 (*Consult Index of Words to find*
out the derivation of any parti-
cular word.)

Dutch, naturalised and derived
 words from 236

English, naturalised and de-
 rived words from 237

Etymology, pp. 66-411; defi-
 nition of 72

Figures, Sinhalese (plate) 130

Fractions, how to express 131

Grammar, definition of 1
 division of 5

Gender 81-88; modes of
 denoting—82
 of inanimate objects 83-86, 88
 common—87
 remarks on - p. 71

Gerunds or verbal nouns 172
 (*Vide under Verb.*)

Handwriting (plate) 39

Homonyms 257

Honorifics of substantives
 150, of verbs 203; 285
 some words used as honorifics
 p. 105 *f*

Idiom : importance of 353
 idiomatic sentences 354
 idiotisms 355-360

Inscription (very old) p. 4
Interjection, list of (comprising words used in calling animals, &c.) 210
 reduplication of p. 314
Letters: definition of 2
 proper use of pp. 31-41
 a letter to represent "f" 35
 mode of writing—38-39
 origin of 41
 (*Vide* under Alphabet.)
Malay—words naturalised and derived from 239
Maldivé language, affinity of Sinhalese to 232
Mistakes in Orthography 71
Mood—*Vide* Verb.
Nasalisation 70
Nipata 204-210, 212
Noun: definition of 74-78
 classification of 75-79, 117
 inflections of 80
 bases of 91
 verbal—*Vide* Verb
 endings of p. 68, 79, p. 71, p. 72, p. 75, p. 78, p. 82, p. 83, p. 86, 99, 102, 104, 106, 108, 110, 112, 113, 114, 116, 134, p. 136, p. 350 *f.*
 used adjectively 120
 (*Vide* under Gender and Declension.)
Number 89-95, 185
 modes of forming—92-93
 of abstract nouns and nouns denoting natural productions 94-95
 plural of proper nouns 79
 plural of numerals 134
 Syntax of 276, 278-284
Numerals 128
 Sinhalese figures (plate) 130
Orthography pp. 1-66; definition of 6
 mistakes in—71
Pali: alphabet p. 347 *f.*; naturalised words from—238
Parsing 349, 352

Participial Adjectives 122, 179, 202
Participles: present—174
 past—176
 anomalous forms of—178
 (*Vide* under Verb.)
Particles (indeclinable) 73, 211-212, p. 140, p. 143, p. 156, p. 157, p. 158, p. 160, p. 172, p. 182, 173, p. 241 *f.*
Parts of Speech 4, 73
Person 96, 186
 Syntax of 274, 276, 280, 287, 338-339
Phonetic rules 47-69
 elision 48
 substitution 49
 augmentation 50
 assimilation 51-53
 reduplication 54, 353
 metathesis 55, 299, 341
 elongation 56
 abbreviation 57
 combination 58-69, 135
Portuguese—words naturalised from 235
Prakrits p. 348.
Prefixes 211; forms of certain—p. 316
Preposition: list of 103, 105, 107, 111, 113, 208, 300, 304, 307, 310, 316
 use and the origin of—p. 310
 words having the force of—p. 311
Pronoun: definition of 143
 classification of 144
 personal—144
 demonstrative—144
 interrogative—144
 indefinite—p. 156
 possessive—p. 157
 definitive—p. 157
 reflective—p. 158
 adjective—p. 159
 relative—145
 distributive—146
 application of 149
 endings of p. 164, p. 167, p. 172
 Syntax of 328-329

Pronunciation 33

Punctuation, &c., 361

Reported speech 242-243

Rodiyas, words used by 240 b

Root—*Vide* Derivation.

Sandhi, rules of 60-69

Sanskrit: alphabet p. 5

—words, how introduced into
the language 238

Sentence: definition of 3

classification of 264-272

order of words in a—347

Spelling: mistakes in 71

alters the meanings of words 42

Subject and predicate 261-
263; when they are omitted 262,
263, 286

Subject and agreement—
nominative case 273-289

Suffixes (endings)—*Vide* under
the different parts of speech
pp. 389-396

definition of suffix 243

derivation of some—229

„ by means of—pp. 389-396

Taddhita—and derivatives 246

Kridanta— „ 249

Syllables 40

Synonyms for Buddha, nir-
vāṇa, heaven, god, sun, moon,
star, devil, sky, Mahamera,
cloud, rain, lightning, day,
morning, evening, night, year,
fire, wind or air, earth, man,
woman, king, learned or wise-
man, friend, enemy, forest, bó-
tree, cocoanut tree, tree, lion,
elephant, horse, bird, snake, sea,
fish, gold, white, couple, great
or large, small or little, near,
always, quickly, to arrive, to
say, to see 254-256

Syntax pp. 410-443; definition
of 260

of nominative case 273-289

„ accusative „ 290-301

„ instrumental „ 302-304

„ auxiliary „ 305-308

„ dative „ 309-312

„ ablative „ 313-316

of genitive case 317-322

„ locative „ 323-324

peculiarities and uses of some
cases p. 432

nominative and accusative ab-
solute 325

of adjective 326-327

„ pronoun 328-329

„ verb 330-334

„ mood 335-337

„ person 338-339

„ tense 340-341

uses of the present tense 340

reported speech 342-343

of conjunction 344-345

„ colloquial Sinhalese 348

Tamil: alphabet 234 f.

words naturalised and derived
from—234

Tense: definition of 180

mode of expressing the minor
tenses 181-183

colloquial forms of 184

formation of 190

formation of past tense 192

uses of the present tense 340

Transliteration 36-37

Transpositional speech
p. 49

Upasarga 211

Vedda dialect, list of words
of 240 a

Verb: definition of 151

transitive and intransitive—153.
291-293, 301, 331-334

transitive—used intransitively
154

inflections of 155

voice 156

passive voice 157-159

reflective and reciprocal—160

mood 161, 335-337

benedictive and optative mood
161 f.

indicative mood 162

optative mood 163, p. 288 f.

imperative mood 164, pp. 201-
202

remarks on the imperative
mood pp. 201-202

optative force of the impera-
tive 165

permissive form 166
 hortative—167
 conditional mood 168. 335-337
 causal—169. p. 229. 289 *f.* p. 460 *f.*
 formation of causal—170. p. 262 *f.*
 infinitive mood 171
 verbal nouns or gerunds 172. 251. 252. 294; endings of 77. p. 179 *f.* 171. 172. 178 *f.* p. 219. p. 236. p. 244 *f.* p. 274 *f.* p. 290 *f.* p. 351 *f.*
 present participle 174-175
 past participle 176
 formation of past participle 177
 tense 180
 endings of 187. pp. 183-184. 184. pp. 198-203. p. 207 *f.* p. 215 *f.* p. 239 *f.* p. 248 *f.* p. 287 *f.* p. 318 *f.* p. 320 *f.* p. 351 *f.*
 volitive and involitive—188
 formation of involitives 189. p. 264 *f.*
 bases of 190
 formation of tenses 190-192. pp. 210-218
 principal parts of 193
 conjugation of 195. 197. 198
 remarks on conjugation. &c., p. 236
 irregular and defective—196
 auxiliary—199
 impersonal—200
 compound—201
 syntax of 330-337

Vowel—*Vide* Alphabet.

Words : definition of 2

classification of 73, 117
 comparative lists of 42, p. 37. p. 39. p. 78. pp. 339-349
 a comparison of some Eļu derivatives with those in Tamil 230
 original forms of Eļu—231
 affinity of the Maldivé tongue to the Eļu 232
 introduction of foreign words into the Sinhalese 233
 — naturalised from Tamil 234
 " " Portuguese 235
 " " Dutch 236
 " " English 237
 " " Pali 238
 " " Malay 239
 employment of foreign—238
 introduction of Sanskrit words into Sinhalese 238
 — of the Veddá dialect 240 *a*
 — used by Rodiyás 240 *b*
 Euphemistic—240 *c*: agricultural terms p. 385
 forest terms p. 385
 onomatopœtic—241
 — expressing the cries of animals 242
 peculiar use of the specific names of trees, &c., 248
 — formed by means of suffixes 244-252
 reduplication of—253
 — used with reference to degree of respectability 256
 Elevation and degeneration of 258
 some useful—259
 order of words in a sentence 347

ERRATA ET ADDENDA.

Page	§	
- 3 . 6 . insert “*San සන්* or *Sanyññā සංඥා*,” before “Orthography treats” &c.
- 8 . 10 . in heading of col. 4, for “*ආ ආ*” read “*ආ ආ*.”
- 20 . 23*f*. for “life” read “breath.”
- 22 . 28 . 4. Dentals, col. 3, sub. “ඵ” for “ඵ.”
- 30 . 39 . for “(b)” read “(c).”
- 37 . 46*a*. omit “*குந்தாளி* pickaxe.”
- 39 . 46*c*. item 13, sub. *සෙත්* for *සෙ* in “*සෙත්තු*.”
- 42 . 48*b*. sub. *ඨ* for *ඨ* in “*මධ්‍යාසාර*.”
- 43 . 48*d*. item 5, after “*සාරසිය*” add “(Vide p. 352).”
- 44 . 49*f*. for “*නිසංකප්ප...vocabulary*” read “*කරණිට* ,, *කරණිඨ*, ‘to do.’”
- 56 . 64 . line 9, sub. *ඨ* for *ඨ* in “*අධ්‍යාස*.”
- 62 . 71 . item 12, col. 2, after “*අනුභාව*” add “or *ආනුභාව*.”
- 63 . ,, . line 5 from end, after “(by a snake)” add “&c.”
- 64 . ,, . item 4 from end, col. 2, for *ච* in “*ප්‍රකාශිත කිරීම*” sub. *ම*.
- 67 . 75 . (ii.) after “*සන්*” add “*තම*” and after “*සංඥා*” add “*තම*.”
- 68 . 77 . (4) after “congregation” add “people.”
- ,, . ,, . last line, for “*දිවිමි*” and “*දිවිලි*” read “*දිවිමි*” and “*දිවිලි*” respectively.
- 72 . 82 . item 4, col. 2, after “*ලේලි*” add “or *සෙසෙළ*.”
- ,, . ,, . in feminine suffixes (line 3), omit “*ඉස්සි* or *ඉස්සි*.”
- 74 . ,, . item 20, for *ත* & *නා* in “*මනමාලයා*,” “*මහාලයා*,” &c., sub. *ඤ* & *ඤ* respectively. And correct similar errors on page 103.
- 77 . 82*b*. item 6, for “*මසුර*” read “*මසුරයා*,” and sub. *සු* for *සු* in “*මසුර ධේනුව*.”
- 82 . 87 . in note, line 2, sub. *ඊ* for *ඊ* in “*පිරිමි*.”
- 89 . 89 . line 4, add *ස* after “*ප්‍රකාශ*.”
- 94 . 112 . line 6, for “*ලාසේ*.” read “*ලාසේ, ලාට*.”
- 96 . 116 . in aux. case (col. 2), sub. *ඵ* for *ඵ* in “*ඵන්*” and omit col. 4.
- 97 . ,, . in dative and ablative cases omit col. 4.
- 113 . 118 . in aux. & abl plural (3rd form), for “*මුත්තාවරුන්ගෙන්*.” read “*මුත්තාවරුන්ගෙන්*”

ERRATA ET ADDENDA.

- Page §
 117 . 118 . last line, sub. වු for වූ in “වූල.”
 141 . 124 . Ex. (b), line 5, add “(or අනෙක්)” after “අනික්.”
 144 . 128 . footnote §, sub. සි for සි in “සිව්සැට.”
 148 . 131 . line 5, for “ගව්” read “ගවු,” and modify its transliterations accordingly.
 154 . 143 . add “සව්නම් or” before “සව්නාම.”
 175 . — . lines 7, 17, 21, & 22, sub. දූ for දු in “කවන්දූ,” “කවන්වකන්දූ,” “න්දූ,” “අන්දූ,” “ලන්දූ,” “වකන්දූ.”
 176 . 150 . footnote °, sub. “ශ්‍රී” for “ශ්‍රී.”
 176 . „ . footnote †, sub. ශ්‍රී for නි in “මැනිකේ.”
 188 . 172 . para. 2, line 2, for “persons” read “agent or object.”
 217 . 193 . line 18, omit “and Past Part. ending in න්.”
 „ . „ . line 19, omit “අවිදි + (ඉ)න්=අවිදින්.”
 „ . „ . omit note.
 235 . 195 . line 25, sub. ලෙ for ලෙ in “වෙලෙ” & ල for ල in “වෙල.”
 340 . 226 . item 19, sub. ග for ස in “හුස.”
 359 . 234 . item 12, for “congratulation” read “flattery, coaxing.”
 369 . 235 . item 9, after “අල්පෙතෙති” add “or අල්පෙතෙති.”
 383 . 240 . item 15, after “Call” add “(to).”
 386 . „ . item 14, sub. කූ for ක in “දකන්ක”; item 11 “Forest Terms,” sub. ශ්‍රී for නි in “මිපැනි.”
 392 . 246 . item 10, sub. ආ for අ in “අගෙන්සි.”
 402 . 254 . omit final “s” in “gods,” “stars,” “clouds.”
 405 . 254 . line 9, sub. වූ for වූ in “පවුරු.”
 419 . 280 . line 8, for “346” read “347.”

The following are cases of uncertain orthography : අනි or අනි ; උගුල or උගුල ; එලමෙ or එලමෙ ; කොල or කොල (‘leaf’) ; පල or පල (‘split’) ; පැණ or පැන (‘question’); ලිහිණි or ලිහිනි.

The Tamil ழ should be represented by ழ instead of ழ : e. g. அகழ் = අගල, ஆனைவாழை = ආනවාචි [ච = ழ + ள].

(1) අය, (2) උදව්, (3) ලමා (‘boy’) are declined as follows :—

	Nom.	Acc. & Ins.	Aux. & Abl.	Dat.	Gen.
1 {	Sing. අය	...අය	...අයගෙන්	...අයට	...අයගේ.
	Pl. අයවල්	...අයවුන්	...අයවලින්ගෙන්	...අයවලුන්ට	...අයවලින්ගේ.
2	උදව්	...උදව්	...උදව්ගෙන්	...උදව්ට	...උදව්ගේ.
3 {	Sing. ලමයා	...ලමයා	...ලමයාගෙන්	...ලමයාට	...ලමයාගේ.
	Pl. ලමයෝ or ලමෝ	...ලමයින්	...ලමයින්ගෙන්	...ලමයින්ට	...ලමයින්ගේ.

Voc. අය, උදව්, ලමයා (sing.); අයවලුන්, ලමයින් (pl.).

The words “Sanskrit” and “Pāli” have been used without diacritical marks.

HINTS TO STUDENTS.

(1) The beginner is recommended to first acquaint himself with the rudiments of Sinhalese Grammar by studying the following sections carefully, viz., 10-17, 31-33, 38, 40, 42-46, 60-69, 71, 73, 80-82, 87, 89-95, 99-115, 118 (Declensions 2, 4, 5, 8, 9, 10, 12-14, 18, 19, 35-38, 48, 50, 53, 64, 65, 68-71, 74, 75, 80, 82), 122-124, 126, 128*a*, 131, 133, 135, 138, 144-147 (Declensions 1, 2, 4, 6, 14), 149, 153, 155-160, 162-184, 186, 188, 195-201, 205, 208-210, 212, 228, 229, 233, 238, 239, 247, 248, 253, 259, and the Chapter on Syntax. Where many examples are given, those most serviceable for practical requirements should be first mastered. (*Vide* p. 476.)

(2) Sections 353-360 should prove specially useful to European Students, who will be able after mastering the sentences given to form others by their aid.

(3) Section 362 presents briefly side by side some characteristic features of classical and colloquial Sinhalese.

SINHALESE GRAMMAR.

I.—INTRODUCTION.*

THE science that treats of the proper use of speech or language (*basa බස, bhāshāva කතාව*)† is called *Viyarāṇa විඥරණ (Vyākaraṇa විකරණ)*, Grammar. That portion of the general science of language which teaches us to speak and write the Sinhalese (*Sihala සිංහල, Eḷu එළු, Siṅhala සිංහල*) language correctly is called *Eḷu viyarāṇa එළු විඥරණ (Siṅhala vyākaraṇa සිංහල විකරණ)*, Sinhalese Grammar.

NOTE.—The word *සිංහල* is derived from *සිංහ*, 'lion,' and *ල*, 'taker' or 'slayer.' Both ancient and modern scholars of the language have attributed the origin of this derivation to the circumstance of this Island having been, in historical times, first conquered and ruled by a son of *Sigha Bāhu*, who is said to have killed his father, a lion, and reigned in a city called *Sigha* or, more commonly, *Sighapura* (*pura පුර, 'city'*), built by him near the site of the lion's den and which is considered to have been on the frontiers of *Magadha*, the modern *Behar*. The derivation is thus explained in the *Mahāvamsa*: "By whatever means the monarch *Siha Bāhu* slew the '*Siha*' (lion), from that feat his sons and descendants are called '*Sihala*' (the lion-slayers). This *Lankā* having been conquered by a *Sihala*, from the circumstance also of its having been colonised by a *Sihala*, it obtained the name of '*Sihala*.'" Another explanation, which is, perhaps, equally good, may be suggested. The descendants of *Sigha Bāhu* may have been very properly called '*Sigha*,' either by reason of their descent from a lion, or their lion-like bravery and valour, or after the name of the city which they built and dwelt in, just as in the same way the people of *London* are called *Londoners*, those of *Latium* *Latins*, &c. Thus, the *Sighas* 'who took' this Island were called '*Sihala*,' and their descendants, the modern *Sinhalese*, go by the same appellation. That which was

* Introduction = *Prārambhaya ප්‍රාරම්භක*.

† The equivalent Sinhalese expressions (first the *Eḷu* and then the more commonly used *Sanskrit*) of important words in the Grammar are given after each English word for the benefit of the student.

conquered and colonised by Siphās was called 'Siphalaya' or 'Siphalé' (which latter name is now restricted to 'the up-country' of Ceylon), or 'Siphalā dvīpa' (*dvīpa* ඩ්වීප, 'island'), and the language that sprang from them was called 'Siphalā,' or 'Siphalā-bhāshā.' The principal objection to the former derivation is that, if Sipa Bāhu and his descendants were called Siphalā, people of that name would still be found in India—since Sipa Bāhu is said to have had thirty-two twin children, of whom Vijaya, the first king of Ceylon, was the eldest—but they are not found there.

2. Significant combinations of elementary sounds are called *pada* පද or *vadan* වදන් (*vachana* වචන), Words; marks or symbols which represent these sounds are called *akuru* අකුරු (*akshara* අක්ෂර), Letters. The systematical collection of letters in a language is called *sōḍiya* සෝඨිය or *hōḍiya* හෝඨිය,* the Alphabet.

3. A collection of two or more words arranged in such a manner as to express a complete thought, is called *vāsugama* වාස ගම† or *vākyaya* වාක්‍යය, Sentence.

A single word may also be used as a sentence in Sinhalese, as *giyēmi* ගියෙමි, ('I went'; *haṇḍati* හඬති, ('they) cry.' Still, though the subject (*katu* කතු, *karṭṭri* කර්තෘ‡) of the verb (*kiriya* කිරිය, *kriyāva* ක්‍රියාව) is always implied in Sinhalese by its predicate (*kiriya* කිරිය, *kriyāva* ක්‍රියාව), and sometimes need not be expressed, it is rather vague to omit it in such isolated and unconnected sentences as the above; therefore *mama giyēmi* මම ගියෙමි, 'I went,' and *ovhu haṇḍati* ඔව්හු හඬති, 'they cry,' are preferable.

* *Sú* සු = *so* සෝ = *hó* හෝ, 'well'; *ḍi* ඩි, 'to fly in the air,' referring to the sound which is conveyed in the air upon the utterance of the letters which the alphabet embodies; *ya* ය an expletive suffix. Though this is the commonly accepted derivation of the word, yet it is sometimes disputed, and the word derived from the Tamil *suvaḍi* சுவடி (*chuvāḍi*) to which it has a close resemblance.

† *Vāsugama* is sometimes used for a collection of sentences, and *vākyaya* is, therefore, a more appropriate term. The former is also applied to prose, as distinguished from *kavi* කවි (*kāvya* කාව්‍ය), 'poetry.'

‡ This word is written also as *karṭṭri* කර්තෘ.

4. The different sorts or classes into which words are divided are called *pada* පද, Parts of Speech.

5. Grammar is divided into three parts, namely—
(1) *San* සත් (*Sanjñá* සංඥා), Orthography; (2) *Pada* *vidyāva* පද විද්‍යාව or *Pada* *siddhiya* පදසිධිය, Etymology; and (3) *Vākya yōjanāva* වාක්‍ය යෝජනාව, Syntax.

II.—ORTHOGRAPHY.

6. *San* සත් or *Sanjñá* සංඥා, Orthography treats of the forms and sounds of letters, and the correct mode of spelling words.

THE ALPHABET.

7. There are two alphabets in Sinhalese, namely, the *Elu* alphabet and the “mixed” (*miṣra* මිශ්‍ර) alphabet.

8. The *Elu* alphabet comprises letters used in writing pure Sinhalese words. It contains 33 letters, of which 12 are vowels (*paṇakuru* පණකුරු, *prāṇākṣhara* ප්‍රාණකෂර) and 21 consonants* (*gatakuru* ගතකුරු, *gātrākṣhara* ගාත්‍රකෂර).

The Vowels.

අ *a*, ආ *á*; ඇ *e*, ඈ *é*; ඉ *i*, ඊ or ඉ *í*; උ *u*, ඌ *ú*;
ඵ *e*, ඹ *é*; ඔ *o*, ඪ *ó*.

The Consonants.

ක *k*; ග *g*; ච *ch*; ජ *j*; ට *t*; ධ *d*; ඤ *ṇ*; ත *t*; ඳ *d*;
ත් *n*; ප *p*; බ *b*; ම *m*; ය *y*; ර *r*; ල *l*; ව *v*; ස *s*;
භ *h*; ළ *!*; ෝ *ṇ*.

The Sanskrit (*Saku* සකු, *Sanṣkṛita* සංස්කෘත) letter ක් *ṣ* may also be regarded as forming a letter of this alphabet, as it is found in *Elu* compositions of eminent authors.†

* They are also called *maḷakuru* මලකුරු, *mṛitākṣhara* මරිතකෂර, *vyañjanākṣhara* ව්‍යංජනකෂර. මලකුරු or මරිතකෂර, ‘dead letters.’

† The term “*Elu*” is given to the pure dialect of Sinhalese unmixed with foreign words, and “*Sinhala*” to the mixed dialect, though in point of signification the two terms have not the least difference. Pali *Sihala* සිහල (Sanskrit *Sinhala* සිංහල) = *Sihala* සිහල = *heḷa* හෙල = *heḷu* හෙච = *Elu* එච.

In the alphabet given in *Sidat-saṅgará*, the oldest and the only reliable grammar of the Sinhalese language extant, ඇ e, ඇ é, and ඞ ch are omitted; perhaps because ඇ e, ඇ é were considered as modifications of අ a, ආ á, and as such were thought unnecessary to be mentioned. If ආ á (which is undoubtedly a modification of අ a) is worthy of being mentioned, there is no reason why ඇ e, ඇ é, should not be included. Perhaps ඞ ch was omitted because in Elu words it is generally represented by ස s and ද d. It is however found in Elu works (*vide* the extract of a rock inscription given below), and should be recognised as a letter belonging to the Elu alphabet.

It is important to note in this connection that the very ancient Elu alphabet was deficient in long vowels and pure consonants, and that for this reason the *Sidat-saṅgará* gives examples of their use and desirability in the language. This fact will be borne out by the following extract of a Rock Inscription supposed to have been made about 137-76 B.C. :—

Parumaka Abayaputa parumaka Tisaha vapi Achagirika Tisa pavatahi agata anagata chatudisa sagasa dine. Deva-napi maha raja Gamiṇi Abaye niyate Achanagarakacha Tavirikiyanagarakacha parumaka Abayaputa parumaka Tisa niyata pite rajaha agata anagata chatudisa sagasa.

පරුමක අබයපුත්ත පරුමක තිසහ වපි අචගිරික තිස පවතහි අගත අනගත චතුර්දිස සගස දිනෙ-දෙවනපි මහරජ ගමිණි අබයෙ නියතෙ අවනගරකච තවිරිකියනගරකච පරුමක අබයපුත්ත පරුමක තිස නියත පිතෙ රජහ අගත අනගත චතුර්දිස සගස.

“The tank of the Parumaka Tisa, son of the Parumaka Abhaya, at the mountain of Achagirika Tisa, is given to the priesthood of the four quarters, present and absent. The great king, beloved of the gods, Gamiṇi Abhaya, ordered; Achanagara and Tavirikiyanagara, which have been established by my father, King Tisa, son of King Abhaya, (are given) to the priesthood of the four quarters, present and absent.”

9. The “mixed” alphabet comprises letters of the Elu and the Sanskrit alphabets, and is more perfect than either of them. It contains 54 letters, of which 18 are vowels and

36 consonants, and they are used in writing both Eln and foreign words naturalised in the language.

The Vowels.

අ *a*, ආ *á*; ඇ *e*, ඈ *é*; ඉ *i*, ඊ *or* ඉ *í*; උ *u*, ඌ *ú*; ඍ *ri*, ඎ *rí*; ෙ *li*, ේ *lí*; එ *e*, ඒ *é*, ඔ *ai*; ඔ *o*, ඖ *ó*, ඩ *au*.

The Consonants.

ක *k*, ඛ *kh*; ග *g*, ඝ *gh*; ඞ *n*; ඡ *ch*, ඣ *chh*; ඤ *j*, ඦ *jh*; ඞ *n*; ට *t*, ඨ *th*; ඩ *d*, ඪ *dh*; ඡ *n*; ඣ *t*, ඤ *th*; ඤ *d*, ඩ *dh*; ඞ *n*; ට *p*, ඨ *ph*; ඩ *b*, ඪ *bh*; ම *m*; ය *y*, ර *r*, ල *l*, ව *v*; ෙ *s*, ජ *sh*, ජ *s*, ෙ *h*; ෙ *!*; ෙ *n*; ෙ *h*.

The alphabet first taught to pupils beginning to learn Sinhalese is the following Sanskrit alphabet:—

අ *a*, ආ *á*; ඉ *i*, ඊ *or* ඉ *í*; උ *u*, ඌ *ú*; ඍ *ri*, ඎ *rí*; ෙ *li*, ේ *lí*; එ *e*, ඒ *ai*; ඔ *o*, ඖ *au*; අං *an*, අඃ *ah*.

ක *ka*, ඛ *kha*; ග *ga*, ඝ *gha*; ඞ *na*; ඡ *cha*, ඣ *chha*; ඤ *ja*, ඦ *jha*; ඞ *na*; ට *ta*, ඨ *tha*; ඩ *da*, ඪ *dha*; ඡ *na*; ත *ta*, ථ *tha*; ද *da*, ධ *dha*; න *na*; ප *pa*, ඵ *pha*; බ *ba*, භ *bha*; ම *ma*; ය *ya*, ර *ra*, ල *la*, ව *va*; ෙ *sa*, ජ *sha*, ජ *sa*, ෙ *ha*; ෙ *la*.

Although it is usual, as in the above alphabet, to classify the symbols ෙ, ේ, under vowels with the vowel අ prefixed to them, yet, as they are pure consonants and as any of the vowels may be prefixed to them, I have classified them under consonants without any vowel prefixed to them. ෙ is not a letter of the Sanskrit alphabet as used in Northern India, but is only a corruption of the Vedic letter ෙ. The above alphabet begins with the benedictory expression, “*Swasti Siddham සුචරිතමි*,” ‘Let prosperity attend,’ and ends with “*Iti siddhi-r-astu ඉති සිඬ්ඨරස්සා*,” ‘Thus let the undertaking come to a successful termination.’ In Ceylon, the four letters ඍ, ඎ, ෙ, ේ, are respectively pronounced as *iru*, *irú*, *ilu*, *ilú*, and are pronounced similarly by educated persons when they are in combination with consonants, e.g., *kri ඍ* as *kru*; *mri ෙ* as *mru*, &c. But, strangely enough, the uneducated pronounce words having such letters correctly, e.g., *සාමි*, ‘worm,’ as *krimi*, not *krumi*;

දෘෂ්ටි, 'sight,' as *dṛishti*, not *dṛushti*; ආදාය, 'example,' as *ādriṣa*, not *ádrusa*. This wrong pronunciation may account for the mis-spelling of words like *mṛidu* මැදු, 'soft,' *mṛiga* මැග, 'beast,' 'deer,' *hṛidaya* හෑදය, 'heart,' as මුදු, මුග, හුදය, each of which is pronounced in three different incorrect ways, namely, *maṛdu*, *mṛudu*, *muṛdu*; *maṛga*, *mṛuga*, *muṛga*; *haṛdaya*, *hṛudaya*, *huṛdaya*. This mistake in pronunciation has taken such a deep root that its eradication is almost impossible. In ancient inscriptions කෘ, මෘ, &c., are written as කු, මු, as is done in Grantha, and this may perhaps be taken as the origin of the wrong spelling alluded to. සෘ *ri*, සෘ *rí*, were formerly written also as පෘ, පෘ, which are now fortunately obsolete (*vide* inflection of *p* ජ).

In Elu words the symbol ~ is used to represent the sounds of *n̄* ඩ් and *n̄* ඤ්, which are wanting in Elu, and is used before *k* ක්, *g* ග්, *ch* ච්, *j* ජ්, *y* ය්, *r* ර්, *l* ල්, *v* ව්, *s* ස්, *h* හ්, *l* ල්, while in Sanskrit and Pali (*Páli* පාලි or *Magada* මගද, *Mágadhi* මගධි) words it is always used before ය්, ර්, *l* ල්, *v* ව්, *s* ස්, *sh* ෂ්, *s* ස්, *h* හ්, *l* ල්, and sometimes, for the sake of more expeditious writing, before any consonant, when it is sounded like the nasal of that class to which the following consonant belongs. This consonant is now always written horizontally with other letters in Sinhalese, but in Sanskrit and other languages of Northern India it is written over the preceding letter, a little towards the right. In Sinhalese, too, the ancient practice was the same, as is testified by rock inscriptions and other ancient writings. Even at the present day *siṇha*, 'lion,' *hiṇṣá*, 'vexation,' 'injury,' &c., are sometimes written as සිහ, හිස, respectively. In course of time ~ dropped down, and is now written in a line with other letters, as in Telugu and Grantha.

It is important to notice that the chief feature in the Elu alphabet is the absence of aspirated letters, *ri* සෘ, *ri* සෘ, *hi* හෘ, *hi* හෘ, *ai* ඔ, *au* ඔ, *n̄* ඩ්, *n̄* ඤ්, *s* ස්, *sh* ෂ්, and *h* හ්, and the existence of *e* ඒ, *é* ඒ, and "semi-nasals" (*vide* their treatment elsewhere), which do not, to my knowledge, now exist as separate letters in any other language.

Combination of Vowels and Consonants.

10. The consonants given in the above alphabets are deprived of vowel sounds, as a sign of which the symbols

◌, ◌◌ are appended to them (the former only to letters having a tail turned over, as *ක, ඛ*). They are called "*al (hal) kirimé lakuna, අල් (හල්) කිරීමේ ලකුණ*," 'the sign of making (a vowel-consonant) a consonant,' and the act of doing so is called "*al (hal) kirima අල් (හල්) කිරීම*," 'making (it) a consonant' (*hal*, 'consonant').† To distinguish these pure consonants, the consonants in union with vowels are termed in this book *vowel-consonants*, as is done in Tamil (*Demala දෙමල, Dravida ද්‍රවිඩ*). Consonants are inflected through the vowels, by bringing the consonants to combine with the vowels in the order they are given in the alphabet, thus :—

ක් + අ = ක *ka* ; ක් + ආ = කා *ká* ; ක් + ඈ = කෑ *kē* ;
 ක් + ඈෑ = කෑෑ *ké* ; ක් + ඉ = කි *ki* ; ක් + ඊ = කී *kí* ;
 ක් + උ = කු *ku* ; ක් + උඹ = කුඹ *kú* ; ක් + ඩා = කා *kri* ;
 ක් + ඩාෑ = කාෑෑ *kri* ; ක් + ඔ = කෑෑ *kli* ; ක් + ඔඹ = කෑෑෑ *kli* ;
 ක් + එ = කෙ *ke* ; ක් + ඒ = කේ *ké* ; ක් + ටේ = කෙකා *kai* ;
 ක් + ඔ = කො *ko* ; ක් + ඔ = කෝ *kó* ; ක් + ඔඹ = කොඹ *kau* ;

The inflections of *k* are therefore:—

ක, කා ; කෑ, කෑෑ ; කි, කී ; කු, කුඹ ; කා, කාෑෑ ; කා, කෑෑ ; කෙ, කේ, කෙකා ; කො, කෝ, කොඹ.

The rest of the consonants are inflected likewise.

In the Sanskrit alphabet used in the Island and referred to above, as *ක* and *ඛ* are written with the vowel *අ* *a* and classified with the vowels, consonants are inflected through *අ* *an* and *ඈ* *ah*, too, thus :—

ක් + අ = ක, *kan* ; ක් + ඈ = කෑ, *kah*.

In fact, *an* and *ah* may be used after any of the inflected forms of consonants.

(*Vide* the following table of the inflections of consonants.)

* These symbols are also appended to vowels and vowel-consonants, in which case they denote a long sound, as in *ඒ é, ඔ ó, කේ ké, ටේ vé*.

† In Hindi (and Hindustáni) consonants are called *hal* හල්.

Vowels.....		අ a	ආ á	ඇ ෙ	ඈ ට	ඉ í	ඊ or උ ට	උ u	ඌ ú	ඍ
Consonants.	Vowel-Consonants.	ක k	කා ka	කා ka	කා ke	කා ke	කා ki	කා ke	කා ku	කා kú
		භ kh	භා kha	භා kha	භා khe*	භා khe*	භා khi	භා khe	භා khu	භා khú
		ග g	ගා ga	ගා ga	ගා ge	ගා ge	ගා gi	ගා ge	ගා gu	ගා gú
		ඝ gh	ඝා gha	ඝා gha	ඝා ghe*	ඝා ghe*	ඝා ghi	ඝා ghe	ඝා ghu	ඝා ghú
		ඛ n	ඛා na	ඛා na	ඛා ne*	ඛා ne*	ඛා ni	ඛා ne	ඛා nu	ඛා nú
		ච ch	චා cha	චා cha	චා che	චා che	චා chi	චා che	චා chu	චා chú
		ඡ chh	ඡා chha	ඡා chha	ඡා che*	ඡා che*	ඡා chi	ඡා che	ඡා chu	ඡා chú
		ජ j	ජා ja	ජා ja	ජා je	ජා je	ජා ji	ජා je	ජා ju	ජා jú
		ඣ jh	ඣා jha	ඣා jha	ඣා he*	ඣා he*	ඣා hi	ඣා he	ඣා hu	ඣා hú
		ඤ ñ	ඤා ña	ඤා ña	ඤා ne*	ඤා ne*	ඤා ni	ඤා ne	ඤා nu	ඤා nú
		ට t	ටා ta	ටා ta	ටා te	ටා te	ටා ti	ටා te	ටා tu	ටා tú
		ඌ th	ඌා tha	ඌා tha	ඌා the*	ඌා the*	ඌා thi	ඌා the	ඌා thu	ඌා thú
		ඩ d	ඩා da	ඩා da	ඩා de	ඩා de	ඩා di	ඩා de	ඩා du	ඩා dú
		ඬ dh	ඬා dha	ඬා dha	ඬා dhe*	ඬා dhe*	ඬා dhi	ඬා dhe	ඬා dhu	ඬා dhú
		ණ n	ණා na	ණා na	ණා ne	ණා ne	ණා ni	ණා ne	ණා nu	ණා nú
		ත t	තා ta	තා ta	තා te	තා te	තා ti	තා te	තා tu	තා tú
		ථ th	ථා tha	ථා tha	ථා the*	ථා the*	ථා thi	ථා the	ථා thu	ථා thú
		ද d	දා da	දා da	දා de	දා de	දා di	දා de	දා du	දා dú
		ධ dh	ධා dha	ධා dha	ධා dhe*	ධා dhe*	ධා dhi	ධා dhe	ධා dhu	ධා dhú
		න n	නා na	නා na	නා ne	නා ne	නා ni	නා ne	නා nu	නා nú
		ප p	පා pa	පා pa	පා pe	පා pe	පා pi	පා pe	පා pu	පා pú
		ඵ ph	ඵා pha	ඵා pha	ඵා phe*	ඵා phe*	ඵා phi	ඵා phe	ඵා phu	ඵා phú
		බ b	බා ba	බා ba	බා be	බා be	බා bi	බා be	බා bu	බා bú
		භ bh	භා bha	භා bha	භා he*	භා he*	භා hi	භා he	භා hu	භා hú
		ම m	මා ma	මා ma	මා me	මා me	මා mi	මා me	මා mu	මා mú
		ය y	යා ya	යා ya	යා ye	යා ye	යා yi	යා ye	යා yu	යා yú
		ර r	රා ra	රා ra	රා re	රා re	රා ri	රා re	රා ru	රා rú
		ල l	ලා la	ලා la	ලා le	ලා le	ලා li	ලා le	ලා lu	ලා lú
		ව v	වා va	වා va	වා ve	වා ve	වා vi	වා ve	වා vu	වා vú
		ශ s	ශා sa	ශා sa	ශා se*	ශා se*	ශා si	ශා se	ශා su	ශා sú
		ඡ sh	ඡා sha	ඡා sha	ඡා she*	ඡා she*	ඡා shi	ඡා she	ඡා shu	ඡා shú
		ස s	සා sa	සා sa	සා se	සා se	සා si	සා se	සා su	සා sú
		හ h	හා ha	හා ha	හා he	හා he	හා hi	හා he	හා hu	හා hú
		ළ l	ලා la	ලා la	ලා le	ලා le	ලා li	ලා le	ලා lu	ලා lú
		ං n	ආං an	ආං an	ඇං en	ඇං en	ඉං in	ඊ. } ඊ	උං un	ඌං ún
		ඃ h	ආං ah	ආං ah	ඇං eh*	ඇං eh*	ඉං ih	ඊ. } ඊ	උං uh	ඌං úh

* The inflections marked with an asterisk (*) are formed by analogy, and though unknown.

† The letters in these two columns and compounds having the vowels ඊ and ඌ, as
Vide § 35 for the inflections of the new letter ඊ f.

to the Eḷu, Pāli, and Sanskrit alphabets, will be useful for conveying foreign sounds. ●ṣṛ, are sometimes used in Sanskrit and Pāli words to convey their respective long sounds.

Symbols representing Vowels and their Names.

11. It will be apparent from the above examples of the inflections of consonants, that in the process the sign of the elision of a vowel disappears, and certain symbols, representing the vowels combined, are joined to the consonants. Some of them have two forms, of which one is applicable only to certain consonants, and the other to the rest, as will be shown by the annexed table of the inflections of consonants :—

Symbols.

Symbol.	Name.	Signification of Name.	Vowel represented.
ට*	<i>Elapilla</i> ඇළපිල්ල	The side limb	අ ආ
ඬ†	<i>Hrasva mātrāṇṣaya</i> හුස්ස මාත්‍රාංශය	The short limb of quantity (in metre)	ඒ ඇ
ඬ‡	<i>Dirgha mātrāṇṣaya</i> දිගු මාත්‍රාංශය	The long limb of quantity (in metre)	ඒ ඇ
ඬ	<i>Ispilla</i> ඉස්පිල්ල	The top or head limb	ඒ ඉ
ඬ	<i>Dirgha is pillā</i> දිගු ඉස්පිල්ල or <i>Geṭṭe sahita is pillā</i> ගිට්ටි සහිත ඉස්පිල්ල	The long top or head limb or The top or head limb with the knot	ඒ ඊ or ඉ
ඬ or ඬ‡	<i>Pā pillā</i> පා පිල්ල	The nether or foot limb	ඒ උ

* There is no symbol to represent අ a, except that when අ a is combined the consonant loses its sign of the elision of the vowel. In rock inscriptions ට is written as ට or ඬ, as in Sanskrit and Bengali. Note that this symbol is also used to represent a part of ඔ and ඔ, as in කො, කෝ.

† These two are also called *hrasva uttarāṇṣaya* හුස්ස උත්තරාංශය and *dirgha uttarāṇṣaya* දිගු උත්තරාංශය, respectively. They are commonly called *edayā* ඇදය ('bend') and *pekaṇṇiya sahita edayā* පෙකණ්ණිය සහිත ඇදය, respectively.

‡ ඒ and ඒ are used with ක, ග, භ, භ, ර, ය, ල, and sometimes with ඤ, while ඬ and ඬ are used with the rest of the consonants.

Symbol.	Name.	Signification of Name.	Vowel represented.
𑀮 or 𑀭*	<i>dirgha pá pilla</i> දිඞ්ඞ පා පිල්ල, or <i>pekaniya sahita pá pilla</i> පෙකනිය සහිත පා පිල්ල	The long nether or foot limb, or The nether or foot limb with navel (<i>i. e.</i> , the curve or zigzag)	ú උ
𑀮	<i>geṭé sahita ḑla pilla</i> ගිටේ සහිත ආල පිල්ල	The side limb with the knot	ṛ í සා
𑀮𑀮	<i>geṭa sahita ḑla pili deka</i> ගිට සහිත ආල පිලි දෙක	The two side limbs with the knots	ṛ í සා
𑀮	<i>gayanukitta</i> ගයනුකිත්ත	The letter "ga" with a tail	ḷi ක
𑀮	<i>dirgha gayanukitta</i> දිඞ්ඞ ගයනුකිත්ත, or <i>geṭé sahita gayanukitta</i> ගිටේ සහිත ගයනු කිත්ත	The long "gayanukitta" or The "gayanukitta" with the knot	ḷi ක
𑀮†	<i>kombuva</i> කොම්බුව	The horn (from its similarity)	e එ
𑀮 ^p or 𑀮	<i>dirgha kombuva</i> දිඞ්ඞ කොම්බුව	The long "kombuva"	é ඒ
𑀮𑀮	<i>kombu deka</i> කොම්බු දෙක	The two "kombus"	ai ටේ
𑀮-𑀮	<i>kombura saha ḑlapilla</i> කොම්බුව සහ ආලපිල්ල	The horn and the side limb	o ඔ
𑀮-𑀮	<i>dirgha kombura saha ḑlapilla</i> දිඞ්ඞ කොම්බුව සහ ආලපිල්ල	The long horn and the side limb	ó ටි
𑀮-𑀮	<i>kombuva saha gayanukitta</i> කොම්බුව සහ ගයනු කිත්ත	The "kombuva" and the "gayanukitta"	au ඔ

Initial vowels are written in full, but vowels following and in combination with, consonants are expressed by the above symbols.

* See note ‡ on preceding page.

† In ancient rock inscriptions *kombuva* is written 𑀮, as in Bengali: and is more like a horn.

*Compound or Joined Letters.**(Beṇḍi akuru බැඳි අකුරු.)*

12. When Sanskrit and Pali words are adopted into Sinhalese composition, they are transcribed in the compound manner in which they are written in Sanskrit and Pali. Hence the origin of such letters as ක්‍වා *kva*, න්‍දා *nda*, ධ්‍රා *dra*, ර්‍මා *rma*, ඌ *dra*, etc. This composition is effected by the union of one or more consonants, or their parts or symbols, with a vowel-consonant or its part or symbol, and *vice versa*.

13. These compounds may be divided into—

- a. Compounds formed by entire characters, or by parts thereof.
- b. Compounds formed by entire characters and symbols of characters.

14. Compounds of the first class, formed by entire characters, are mere joined letters, of which the last is always a vowel-consonant and the preceding letter (or letters, if compounded of more than two letters) a consonant deprived of its vowel sound by virtue of that coalescence. Such consonants have the same force as those with the sign of elision (*ṛ* or *ṃ*), which is seldom used except when the Sanskrit or Pali word that is transcribed ends with a consonant.

Examples.

Compound Letters.	Words having such Letters.
බ්‍යා <i>ñkā</i> ඉ බ්‍යා <i>ngu</i>	. යබ්‍යා <i>ñkā</i> , 'doubt'; අබ්‍යා <i>ngu</i> , 'finger.'
ච්ඡා <i>chchha</i> : ට්ඡා <i>ṭṭhā</i>	. ගච්ඡා <i>gachcha</i> , 'tree'; කොට්ඨාස <i>koṭṭhāsa</i> , 'division.'
ත්තා <i>tta</i> ධ්‍දා <i>ddha</i>	. උත්තර <i>uttara</i> , 'reply'; බුද්ධා <i>buddha</i> , 'Buddha.'
ම්භා <i>mhha</i> ඤා <i>sta</i>	. ආරම්භ <i>ārambha</i> , 'beginning'; ස්තම්භ <i>stambha</i> , 'post,' 'pillar.'
භ්‍වා <i>ṣva</i> ශ්‍ලොක <i>ślo</i>	. අභ්‍වා <i>aṣva</i> , 'horse'; ශ්‍රී ලංකා <i>śloka</i> , 'stanza.'
ස්ති <i>sti</i> ස්තු <i>stu</i>	. හස්ති <i>hasti</i> , 'elephant'; ස්තුති <i>stuti</i> , 'thanks.'
භ්‍වා <i>ṣva</i> භ්‍ව <i>ṇhā</i>	. භ්‍වර <i>vara</i> , 'vowel'; තණ්හා <i>tanhā</i> , 'desire.'
භ්‍වා <i>hva</i> ට්‍යා <i>tend</i>	. ජිහ්වා <i>jihvā</i> , 'tongue'; ජ්‍යෝතිශ් <i>jyōtiś</i> , 'moonlight.'

Examples.

Symbol.	Letter represented by it.	Name of Symbol.	Signification of name.	Words having Compound Letters.
උ	උ ඤ	<i>ñayanné arddhaya</i> ඛයන්ගේ අභිස or <i>saññaka සන්ඤක.</i> ^o	The part of <i>ñ</i> or the appendage	ශාඛ <i>śrīṅga</i> , 'horn' ලිංග <i>liṅga</i> , 'gender,' 'sex'
"	උ ඤ	<i>binduvé arddhaya</i> බින්දුවේ අභිස†	The half of <i>ñ</i>	අභි <i>aṅga</i> , 'horn' ලිංග <i>liṅgu</i> , 'gender,' 'sex'
"	උ ඤ	<i>ñayanné arddhaya</i> ඤයන්ගේ අභිස	The part of <i>ñ</i>	පච්ච <i>pañcha</i> , 'five' අඤ්ඤ <i>añjana</i> , 'col- lyrium'
"	උ ඤ	<i>binduvé arddhaya</i> බින්දුවේ අභිස	The half of <i>ñ</i>	රත්න <i>rañjan</i> , 'at- tachment'
"	උ ඤ	<i>ñayanné arddhaya</i> ඛයන්ගේ අභිස	The part of <i>ñ</i>	අභි <i>aṭṭha</i> , ‡ 'eight' අභි <i>aṭṭhi</i> , ‡ 'bone'
"	උ ඤ	<i>ñayanné arddhaya</i> ඤයන්ගේ අභිස	The part of <i>ñ</i>	දඬු <i>daṇḍa</i> , 'stick' මඩුක <i>maṇḍuka</i> , 'frog'
"	උ ඤ	<i>binduvé arddhaya</i> බින්දුවේ අභිස	The half of <i>ñ</i>	හඬු <i>haṇḍa</i> , 'voice' පඬු <i>paṇḍi</i> , 'pandit'
"	උ ඤ	<i>ñayanné arddhaya</i> ඛයන්ගේ අභිස	The part of <i>ñ</i>	චන්ද්‍ර <i>chandra</i> , 'moon' සුඤ්ඤ <i>sundara</i> , 'good'

^o This is the general and more common name for the symbol, and is omitted in this table when it takes also another name (*vide* page 16).

† *arddha binduva* අභිබින්දුව, *arddha anusvāraya* අභි අනුසාරය, *anusvārārdhaya* අනුසාරාර්ධය, are also used.

‡ Pali. This compound generally occurs in words of that language.

Symbol.	Letter represented by it.	Name of Symbol.	Signification of name.	Words having Compound Letters.
උ	ඡං ඡ	<i>binduvé arddhaya</i> බින්දුවේ අර්ධය	The half of ඡ	හඳ <i>hañda</i> , 'moon' කඳ <i>kañda</i> , 'trunk'
„	ද් d	<i>dayanné arddhaya</i> දායන්නේ අර්ධය	The part of d	වි <i>dvi</i> , 'two' විප <i>dvīpa</i> , 'island' යුධ <i>yuddha</i> , 'war' ශුච <i>śuddha</i> , 'clean'
ම	ම m or ඡුම ඡු	<i>mayanné arddhaya</i> මායන්නේ අර්ධය	The part of m	අඹර <i>ambara</i> , 'sky' අඹ <i>añba</i> , 'mango' කඹ <i>kañba</i> , 'rope'
ය	ය ya	<i>yaṇṣaya</i> යංගය	The part of ya	මධ්‍ය <i>madhya</i> , 'middle' යෝග්‍ය <i>yōgya</i> , 'fit'
ර	ර r	<i>rēphaya</i> † රේඵය	The burring r (ර+ඉඵ=රේඵ)	ධර්ම <i>dharma</i> , 'doctrine' දීර්ඝ <i>dirgha</i> , 'long'
ර	ර ra	<i>uttara rakārāṇṣaya</i> උත්තර රකාරංගය	The posterior part of ra	යන්ත්‍ර <i>yantra</i> , 'machine' ව්‍යාග්‍ර <i>vyāghra</i> , 'tiger'
උ	උ උ	<i>binduvé arddhaya</i> බින්දුවේ අර්ධය	The half of උ	අභ්‍ය <i>aṇṣa</i> , 'side' වංශ <i>vaṇṣa</i> , 'lineage'
„	(The cerebral sign)	<i>saññaka</i> සංකේතක	The appendage	දළ <i>daḷa</i> , 'tusk,' 'coarse' වළ <i>vaḷa</i> , 'hole,' 'pit' උළු <i>uḷu</i> , 'tile' දෙහිමි <i>deḷum</i> , 'pomegranate'

◦ Vide § 15.

† This is generally called *rēbaya* රේඛය, which is apparently a corruption of *rēphaya* රේඵය.

It is apparent from the above that the symbol උ represents different letters according to the letters to which it is joined. For the sake of clearness it is always better to avoid using this symbol to represent ඛ ඛ, ඣ ඣ, ඤ ඤ, and ඦ ඦ, because it is generally used to represent the faint sounds of those nasals (*vide* § 15). Thus in mixed language, if this symbol is indiscriminately used, such words as *turaṅga* තුරඟ 'horse,' *aṅga* අඟ 'limb,' *aṅgula* අඟුල 'inch,' *karanda* කරඳ 'box,' may be taken either for the Eḷu words or for the Sanskrit words *turaṅga* තුරංග, *aṅga* අංග, *aṅgula* අංගුල, *karanda* කරඳ; and the meanings of such words as අඟ (= *aṅga* අංග 'limb,' or *aṅga* අඟ 'horn'), අඳ (= *aṇḍa* අඳ 'egg,' 'scrotum,' or *aṇḍa* අඳ 'voice,' 'cry'), අගන (= *aṅgana* අගන 'court' or 'compound, or *aṅgana* අගන 'woman') would be ambiguous.*

The word *saṅṇaka* සංඤක is a corruption of the Pali word *saṅṇōga* සංඤ්ඤා, of which the Sanskrit equivalent is *saṅyōga* සංයෝග. It now means the symbol appended to a letter in the form උ , though, as a noun, it properly means a conjunct consonant. But the expression *saṅṇaka akura* සංඤක අකුර, may be construed as conjunct or compound letter.

Although ඬ with the sign උ is generally called *saṅṇaka layanna* සංඤක ලයන්න on account of that sign therein, yet, in fact, there is no composition effected. It is only a sign to distinguish the cerebral ඬ ඬ from the dental ඬ ඬ.

It should be observed that the sign උ generally represents nasal sounds, and that ඬ , ඪ , ඹ , and ඹ are the only exceptions.

The Formation of Compound or Joined Letters.

17. The formations of a few compound letters with some of the above symbols of letters are shewn below :—

$$\begin{aligned} \text{උ} + \text{ඣ} + \text{අ} &= \text{ඣ} \text{ ṅga} \\ \text{,,} + \text{,,} + \text{ඉ} &= \text{ඣ} \text{ ṅgi} \\ \text{,,} + \text{,,} + \text{ඔ} &= \text{ඣ} \text{ ṅgo} \end{aligned}$$

* In like manner අඹ may mean either 'water' (අඹු *ambu*) or 'wife' (*aṁbu*).

උ	+	ඒ	+	අ	=	උ ඤා
„	+	ඩ	+	උ	=	ඩු ඤු
„	+	ඳ	+	ඒ	=	ඳේ ඤේ
„	+	ච	+	ඊ	=	චි ද්වි
„	+	ධ	+	ඔ	=	ධො ddho
ඌ	+	බ	+	උ	=	බු mbu
ක්	+	ඞ			=	ක්‍යා kya
ත්	+	ඞ	+	උ	=	ත්‍යු tyu
ක්	+	ඤ			=	ක්‍රා kra
„	+	„	+	ඉ	=	ක්‍රි kri
„	+	„	+	ඊ	=	ක්‍රි kri
„	+	„	+	උය	=	ක්‍රු krú*
„	+	„	+	ඔ	=	ක්‍රෝ kró
„	+	„	+	ඔය	=	ක්‍රො krau
ඌ	+	„	+	„	=	ක්‍රි rkra
„	+	„	+	„	+	ඉ = ක්‍රි rkri

In the two symbols ඞ and ඤ *a* is naturally inherent, which is elided when another vowel is added to the compound. The *r* following a consonant is represented by the symbol ඤ, and that preceding a consonant by ඌ, which is placed above it.

18. When writing words with the above compounds, the main letter of the compound is sometimes doubled. If that main letter is an aspirate, in the reduplication an unaspirated letter is added to the aspirate.

Examples.

Single Form.	Doubled Form.
කතී: <i>karṭi</i> , 'author,' 'editor.'	... කතීඞ <i>karṭṭi</i> .
අර්ථ <i>artha</i> , 'meaning.'	... අර්ථ <i>arttha</i> .
වර්ණ <i>varṇa</i> , 'colour.'	... වර්ණ <i>varṇṇa</i> .
වර්ග <i>varga</i> , 'kind.'	... වර්ග <i>vargga</i> .
ආචාර්ය <i>āchārya</i> , 'teacher.'	... ආචාර්ය <i>āchāryya</i> .

Of these two forms the first is preferable, though in many cases long usage has sanctioned the other.

* The symbols ඌ and ඬ, attached to consonants combined with ඤ, may be advantageously employed to represent *re* and *re*, respectively, by placing them higher up, as in ක්‍රු and ක්‍රු.

19. It is important to observe that letters in Eḷu words are generally written separately, while the rule is reversed in Pali and Sanskrit. It is therefore incorrect to write the Eḷu words අත්ත *atta*, 'branch,' විස්ස *viṣṣa*, 'twenty,' as අත්ත, විස්ස; nor is it thought proper to write the Sanskrit words සඵ *sarva*, 'all,' විය්‍යී *viryya*, 'strength,' අන්තරය *antarāya*, 'danger,' as සර්ව, විර්ය, අන්තරය.

In order to secure uniformity in writing Sinhalese it would, however, appear desirable to do away with the system of writing Sanskrit words as they are written in that language, and to write them as Eḷu words, as shown above, although such a course would not be so expeditious as the present system.

Classification of Letters.

20. All the letters of the alphabet are primarily divided into vowels and consonants. The term *pañakuru* පණකුරු or *prāṇākshara* ප්‍රාණකෂර, denoting vowels, means 'life-letters,' and *gatakuru* ගතකුරු or *gātrākshara* ගාත්‍රකෂර, denoting consonants, means 'body-letters.' The term *malakuru* මලකුරු or *mṛitākshara* මෘතකෂර, also denoting consonants, means 'dead-letters,' as opposed to the 'life-letters.' *Sara* සර or *svara* ස්වර is another term for vowels. There are 18 vowels and 36 consonants (*vide* § 9).

The Vowels.

21. Vowels are divided into (1) short vowels (*luhu* *pañakuru* ලුහු පණකුරු, *laghu* ලඝු or *hrasva* හ්‍රස්ව *prāṇākshara* ප්‍රාණකෂර); (2) long vowels (*digu* *pañakuru* දිගු පණකුරු, *dirgha* *prāṇākshara* දීර්ඝ ප්‍රාණකෂර, *guru* *pañakuru* ගුරු පණකුරු, *guru* *prāṇākshara* ගුරු ප්‍රාණකෂර); and (3) protracted vowels (*puluta* *pañakuru* පුලුත පණකුරු, *pluta* *prāṇākshara* ප්‍රලුත ප්‍රාණකෂර). Short vowels have one syllabic instant (*mata* මත, *mātrāva* මාත්‍රාව), the long vowels two, and protracted vowels three. A consonant has only half a syllabic instant.

(1) Short vowels : අ *a*, ඇ *e*, ඉ *i*, උ *u*, ඔ *ri*, ඔ *li*, එ *e*, ඔ *o*.

(2) Long vowels : ආ *á*, ඈ *é*, ඊ or ඉ *í*, උ *ú*, ඔ *ri*, ඔ *li*, එ *é*, ඔ *ai*, ඔ *ó*, ඔ *au*.

(3) Protracted vowels : vowels occupying three moments, or three times the length of short vowels, in their utterance. Their use is exceptional. *Ex. Mehé varó* මෙමෙ වරෙ, "Come here!" used when under excitement, or when calling to a person at a distance. *Hé* මෙ and *ró* රෙ are composed of the protracted vowels, which in such cases occupy sometimes more than three moments. Street hawkers commonly use these protracted vowels.

The Consonants.

22. The consonants are divided into seven classes, namely :—

No.	Names of Classes.	Letters appertaining to Class.
1.	<i>k varga</i> or class ක වර්ග ...	ක <i>k</i> , ඛ <i>kh</i> ; ග <i>g</i> , ඝ <i>gh</i> ; ඛ <i>n</i> .
2.	<i>ch</i> do. ච වර්ග ...	ච <i>ch</i> , ඡ <i>chh</i> ; ජ <i>j</i> , ඣ <i>jh</i> ; ඣ <i>ñ</i> .
3.	<i>t</i> do. ට වර්ග ...	ට <i>t</i> , ඪ <i>th</i> ; ඬ <i>d</i> , ඨ <i>dh</i> ; ඬ <i>n</i> .
4.	<i>t</i> do. ත වර්ග ...	ත <i>t</i> , ථ <i>th</i> ; ඳ <i>d</i> , ධ <i>dh</i> ; න <i>n</i> .
5.	<i>p</i> do. ප වර්ග ...	ප <i>p</i> , ඵ <i>ph</i> ; බ <i>b</i> , භ <i>bh</i> ; ම <i>m</i> .
6.	<i>antahstha</i> අන්තස්ථ ...	ය <i>y</i> , ර <i>r</i> , ල <i>l</i> , (ළ <i>l</i>), ව <i>v</i> .
7.	<i>ushmákshara</i> උෂ්මාක්ෂර ...	ශ <i>ś</i> , ෂ <i>sh</i> , ස <i>s</i> , හ <i>h</i> .

Antahstha (*antar*, 'between,' and *stha*, 'what stands') letters are so called because they are placed in the alphabet intermediate between the first five classes of letters (called *sparśa* ස්පර්ශ) above shown and *ushmákshara*. The first four letters of this class are "liquids."

Ushmákshara are so called because they are sounded chiefly by means of the flatus (*ushman* උෂ්මන්). The first three letters of this class are "sibilants."

23. Consonants are again divided according to quality, into (1) unaspirated (*alpa prāṇa* අල්ප ප්‍රාණ*) and (2) aspirated (*mahā prāṇa* මහා ප්‍රාණ†), letters.

(1) Unaspirated letters : ක් *k*, ග් *g*, ච් *ñ*, ච් *ch*, ජ් *j*, ඤ් *ṇ*, ට් *t*, ධ් *d*, ෂ් *ṣ*, ත් *t*, ඳ් *d*, න් *n*, ප් *p*, බ් *b*, ම් *m*, ය් *y*, ර් *r*, ල් *l*, ව් *v*, ළ් *!*. ၂၀

(2) Aspirated letters : ඛ් *kh*, ඝ් *gh*, ඡ් *chh*, ඞ් *jh*, ඥ් *th*, ඪ් *dh*, ට් *th*, ධ් *dh*, ඵ් *ph*, භ් *bh*. (16)

24. The aspirated letters are composed of the sound of an unaspirated letter and that of the letter *h* හ්. Thus ක් + හ් = ඛ් *kh*; ග් + හ් = ඝ් *gh*.

25. It is a very important feature of the Eḷu that it is devoid of these aspirated letters, and that *h* takes the place of aspirated letters in Sanskrit and Pali words, sometimes singly and sometimes with the equivalent unaspirated letter prefixed to it. (*Vide* § 45.)

26. Letters of the alphabet are again divided into

(1) Surd or non-sonant (*aghóshá* අකෝෂා), and

(2) Sonant (*ghóshá* කෝෂා) letters.

(1) Surd or non-sonant letters : ක් *k*, ඛ් *kh*; ච් *ch*, ඡ් *chh*; ට් *t*, ඪ් *th*; ත් *t*, ට් *th*; ප් *p*, ඵ් *ph*; ෂ් *ṣ*, ඡ් *sh*, ස් *s* : : හ්. In sounding these the glottis is open.

(2) Sonant letters : all the rest. In sounding them the glottis is closed.

* *Alpa* අල්ප, 'little,' and *prāṇa* ප්‍රාණ, 'breath.' Letters of this class are often called *alpa akuru* අල්ප අකුරු 'alpa letters,' dropping the last part *prāṇa* ප්‍රාණ. *Alpa prāṇa* is also called *ṣithila* ඔචිල.

† *Mahā* මහා, 'great,' and *prāṇa* ප්‍රාණ, 'life.' This word *mahā prāṇa* මහාප්‍රාණ is generally pronounced by the uneducated as *māp-prāṇa* මාප්ප්‍රාණ. *Mahāprāṇa* is also called *dhanita* ධනිත.

27. Letters are lastly divided into eight classes, according to the places at which they originate :—

- (1) Gutturals (*kanṭhaja කණ්ඨජ*^{*}): ක් *k*, ඛ් *kh*; ග් *g*, ඝ් *gh*; ඞ් *ṇ*; ආ *a*, ආ ආ *á*; ඇ *e*, ඇ ජ් *é*; හ් *h*, ඃ *ḥ*: *i. e.*, the letters of the “*k* class” with the last-mentioned six letters.
- (2) Palatals (*táluja තාලුජ*[†]): ච් *ch*, ඡ් *chh*; ජ් *j*, ඣ් *jh*; ඤ් *ñ*; ඉ *i*, ඊ or ඉ *í*; ය් *y*; ෂ් *ṣ*: *i. e.*, the letters of the “*ch* class” with the last-mentioned four letters.
- (3) Linguals or Cerebrals (*múrdhaja මුඛ්ජ*[‡]): ට් *t*, ඨ් *th*; ධ් *d*, ඬ් *dh*; න් *n*; ඞ් *ṇ*, ඞ් *ṇ*, ඞ් *ṇ*, ඞ් *ṇ*, ඞ් *ṇ*; ඞ් *ṇ*, ඞ් *ṇ*, ඞ් *ṇ*, ඞ් *ṇ*; ඞ් *ṇ*, ඞ් *ṇ*, ඞ් *ṇ*, ඞ් *ṇ*: *i. e.*, the letters of the “*t* class” with the last-mentioned five letters.
- (4) Dentals (*dantaja දන්තජ*[§]): ත් *t*, ථ් *th*; ඳ් *d*, ඬ් *dh*; න් *n*; ල් *li*, ල් *li*; ල් *l*, ස් *s*: *i. e.*, the letters of the “*t* class” with the last-mentioned four letters.
- (5) Labials (*óshtṭhaja ඔෂ්ඨජ*^{||}): ප් *p*, ඵ් *ph*; බ් *b*, භ් *bh*; ම් *m*; ට් *u*, ට් *ú*: *i. e.*, the letters of the “*p* class” with the last-mentioned two letters.
- (6) Gutturo-palatals (*kanṭha tāluja කණ්ඨ තාලුජ*): ඵ් *e*, ඵ් *é*, ඵ් *ai*.
- (7) Gutturo-labials (*kanṭhaushtṭhaja කණ්ඨ ඔෂ්ඨජ*[¶]): ඔ *o*, ඔ *ó*, ඔ *au*.
- (8) Dento-labial (*dantaushtṭhaja දන්ත ඔෂ්ඨජ*^{**}): ව් *v*.

* කණ්ඨ ‘throat’: ප්. norm.’

† තාලු ‘palate.’

‡ මුඛ් ‘middle of the palate.’

§ දන්ත ‘teeth.’

|| ඔෂ්ඨ ‘lips.’

¶ කණ්ඨ ඔෂ්ඨජ = කණ්ඨ + ඔෂ්ඨජ.

** දන්ත ඔෂ්ඨජ = දන්ත + ඔෂ්ඨජ.

28. The following table will enable the student to see the different divisions of letters at a glance :—

Divisions.	Consonants.									Vowels.		
	Surd or Non-sonant.					Sonant.				Sonant.		
	Thin or Tenués.	Aspirated.	Sibilants.	Aspirate.	Soft or medie.	Aspirated.	Nasals.	Liquids.	Aspirate.	Short.	Long.	Diphthong* Long.
1. Gutturals	ඌ <i>k</i>	ඌඞ <i>kh</i>	—	ඌඞ <i>h</i>	ග <i>g</i>	ඌඞ <i>gh</i>	ඌඞ <i>ñ</i>	—	ඌ <i>h</i>	ඌඞ <i>a</i> <i>ඌඞ</i> <i>ae</i>	ඌඞ <i>ā</i> <i>ඌඞ</i> <i>ē</i>	—
2. Palatals	ච <i>ch</i>	චඞ <i>chh</i>	ඞ <i>s</i>	—	ජ <i>j</i>	චඞ <i>jh</i>	ඌඞ <i>ñ</i>	ය <i>y</i>	—	ඞ <i>i</i>	ඌ or <i>ī</i>	—
3. Linguals or Cerebrals	ට <i>t</i>	ටඞ <i>th</i>	ඞ <i>sh</i>	—	ට <i>d</i>	ටඞ <i>dh</i>	ඞ <i>n</i>	ර <i>r</i> <i>ල</i>	—	ඞ <i>ri</i>	ඞඞ <i>ī</i>	—
4. Dentals	ට <i>t</i>	ටඞ <i>th</i>	ඞ <i>s</i>	—	ට <i>d</i>	ටඞ <i>dh</i>	ඞ <i>n</i>	ල <i>l</i>	—	ඞ <i>li</i>	ඞඞ <i>ī</i>	—
5. Labials	ට <i>p</i>	ටඞ <i>ph</i>	—	—	ට <i>b</i>	ටඞ <i>bh</i>	ම <i>m</i>	—	—	ට <i>u</i>	ටඞ <i>ū</i>	—
6. Gutturo-palatals	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ඞ <i>e</i>	ට <i>ē</i>	ඞඞ <i>ai</i>
7. Gutturo-labials	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ඞ <i>o</i>	ඞඞ <i>ó</i>	ඞඞ <i>au</i>
8. Dento-labial	—	—	—	—	ච <i>v</i>				—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	ඞ <i>ṇ</i>	—	—	—	—	—

* Demat akuru දෙමත් අකුරු, *dvi mātrākshara* වි මාත්‍රාකර.

Formation of Sounds.

29. Three things are necessary for the formation of sounds : namely, (1) place (*sthána* ස්ථාන), where the sound originates, (2) instrument, or that which assists it (*karana* කරණ), and (3) the exertion (*prayatna* ප්‍රයත්න) made by the jaws, throat, etc., to produce the sound.

30. The different *sthánas* and *karanas* will be noticed here, shewing the letters formed by their contact :—

Letters.	Sthána.	Karāṇa.
1 { <i>k, kh; g, gh; a, á; </i> <i>ṅ, ṅ.</i> <i>h, ḥ.</i> <i>ñ.</i> }	Throat Throat and chest Throat and nose	{ Throat
2 { <i>ch, chh; j, jh; i, í; </i> <i>y, ṣ.</i> <i>ñ.</i> }	Posterior palate Posterior palate and nose	{ Middle of the tongue
3 { <i>t, th; d, dh; ri, ri, </i> <i>r, sh, l.</i> <i>n.</i> }	Dome of the palate Dome of the palate and nose	{ Near the tip of the tongue
4 { <i>t, th; d, dh; li, li, </i> <i>l, s.</i> <i>n.</i> }	Teeth Teeth and nose	{ The tip of the tongue
5 { <i>p, ph; b, bh; u, ú.</i> <i>m.</i> }	Lips Lips and nose	{ Lips
6 <i>e, é, ai.</i> }	Throat and posterior palate	Throat and posterior palate
7 <i>o, ó, au.</i>	Throat and lips	Throat and lips
8 <i>v.</i>	Teeth and lips	Teeth and lips

Mode of Reading Letters.

31. There are different modes of reading the alphabet, of which the following may be noticed :—

1. Reading with the particle *yanu* යනු ('that which is called.') *Ex.* අ, ආ, ක, කා, are read as *ayanu* අයනු, *áyanu* ආයනු; *kayanu* කයනු, *káyanu* කායනු.

2. Reading with the particle *yanna* යන්න (= *yanu* යනු.) *Ex.* The said letters are read as *ayanna* අයන්න, *áyanna* ආයන්න; *kayanna* කයන්න, *káyanna* කායන්න.
3. Reading by giving the simple sounds of letters as in English, without the addition of *yanu* or *yanna*. *Ex.* අ, ආ, ක, කා, as *a, á; ka, ká.*

Of these three modes, the last-mentioned may be recommended for its simplicity and adaptability to European students of the language. The first mode is the ancient and is still prevalent, though now being superseded by the second.

In reading isolated letters as well as in writing them, the particle *kara* කර or *kára* කාර, which signifies ‘that which makes — sound,’ is used like “*yanu*” and “*yanna*” after them. *Ex.* අ as *akara* අකර or *akáraya* අකාරය, ආ as *ákara* ආකර or *ákáraya* ආකාරය; ක as *kakara* කකර or *kakáraya* කකාරය, කා as *kákara* කාකර or *kákáraya* කාකාරය. The Sanskrit particle *kára* කාර is more formal. “*Yanu*” and “*yanna*” are also used for “*kara*” or “*kúra.*”

32. *Sounds of Letters.*

අ	<i>a</i> ^o	=	the sound of	<i>a</i>	in <i>amuse, America.</i>
ආ	<i>á</i>	=	„	<i>a</i>	„ <i>father.</i>
ඇ	<i>e</i>	=	„	<i>e</i>	„ <i>fell.†</i>
				<i>ü</i>	„ <i>(Ger.) fälle, hände.</i>
ඈ	<i>é</i>	=	„	<i>ä</i>	„ <i>(Ger.) mädchen, grünen.</i>
ඉ	<i>i</i>	=	„	<i>i</i>	„ <i>it, ill.</i>
ඊ or ඉ	<i>í</i>	=	„	<i>i</i>	„ <i>machine.</i>
				<i>ee</i>	„ <i>seed, feel.</i>
උ	<i>u</i>	=	„	<i>u</i>	„ <i>full, put.</i>
ඌ	<i>ú</i>	=	„	<i>u</i>	„ <i>rule.</i>
				<i>oo</i>	„ <i>food.</i>

^o Vide § 33.

† අ and ඈ have no exact equivalents in English: *a* in ‘*dam*’ is the nearest sound to අ, and ඈ is the same sound lengthened.

ри	<i>ri</i>	=	the sound of	<i>ri</i>	in <i>rill</i> , merrily.
ри:	<i>ri</i>	=	"	<i>re</i>	" <i>ream</i> .
				<i>ree</i>	" <i>reed</i> .
ли	<i>li</i>	=	"	<i>li</i>	" <i>lily</i> .
ли:	<i>li</i>	=	"	<i>lee</i>	" <i>leek</i> .
е	<i>e</i>	=	"	<i>e</i>	" <i>pen</i> , <i>ever</i> .
е:	<i>é</i>	=	"	<i>e</i>	" <i>grey</i> .
				<i>a</i>	" <i>name</i> .
и	<i>ai</i>	=	"	<i>i</i>	" <i>isle</i> , <i>fight</i> .
о	<i>o</i>	=	"	<i>o</i>	" <i>top</i> , (Fr.) <i>bon</i> .
о:	<i>ó</i>	=	"	<i>o</i>	" <i>rope</i> .
ау	<i>au</i>	=	"	<i>ou</i>	" <i>doubt</i> , <i>out</i> .
к	<i>k</i>	=	"	<i>k</i>	" <i>kick</i> .
кх	<i>kh</i>	=	"	<i>k-h</i>	" <i>pack-horse</i> (nearly).
г	<i>g</i>	=	"	<i>g</i>	" <i>bag</i> .
гх	<i>gh</i>	=	"	<i>g-h</i>	" <i>gig horse</i> (nearly).
и	<i>n</i>	=	"	<i>n</i>	" <i>angle</i> .
ч	<i>ch</i>	=	"	<i>ch</i>	" <i>church</i> .
чх	<i>chh</i>	=	"	<i>ch-h</i>	" <i>coach-horse</i> . (nearly).
ж	<i>j</i>	=	"	<i>j</i>	" <i>jug</i> .
жх	<i>jh</i>	=	"	<i>dgeh</i>	" <i>hedgehog</i> . (nearly)
н	<i>n̄</i>	=	"	<i>n</i>	" <i>punch</i> .
т	<i>t</i>	=	"	<i>t</i>	" <i>cut</i> .
тх	<i>th</i>	=	"	<i>t-h</i>	" <i>hot-house</i> (nearly).
д	<i>d</i>	=	"	<i>d</i>	" <i>did</i> .
дх	<i>dh</i>	=	"	<i>d-h</i>	" <i>mad-house</i> (nearly).
п	<i>n</i>	=	"	<i>n</i>	" <i>print</i> .
т	<i>t</i>	=	"	<i>th</i>	" <i>thirst</i> , (Gk) <i>theta</i> .
тх	<i>th</i>	=	the aspirate of the preceding.		
д	<i>d</i>	=	the sound of <i>th</i> in <i>that</i> .		
дх	<i>dh</i>	=	the aspirate of the preceding.		
н	<i>n</i>	=	the sound of <i>n</i>	in <i>thin</i> , <i>in</i> .	
п	<i>p</i>	=	"	<i>p</i>	" <i>pup</i> .
пх	<i>ph</i>	=	"	<i>p-h</i>	" <i>up-hold</i> (nearly).
б	<i>b</i>	=	"	<i>b</i>	" <i>rib</i> .
бх	<i>bh</i>	=	"	<i>bh</i>	" <i>abhor</i> , (nearly).
м	<i>m</i>	=	"	<i>m</i>	" <i>hum</i> .
у	<i>y</i>	=	"	<i>y</i>	" <i>yes</i> .
р	<i>r</i>	=	"	<i>r</i>	" <i>sir</i> .
л	<i>l</i>	=	"	<i>l</i>	" <i>lip</i> .
в	<i>v</i>	=	"	{ <i>v</i> } { <i>w</i> }	the sound inclines sometimes to <i>r</i> , sometimes to <i>w</i> .
с	<i>s</i>	=	"	<i>s</i>	in <i>sin</i> .
ш	<i>sh</i>	=	"	{ <i>sh</i> } { <i>s</i> }	" <i>shun</i> . " <i>sure</i> .
с	<i>s</i>	=	"	<i>s</i>	" <i>sun</i> .

ඔ	h	=	the sound of h	in hut.
ඌ	l	=	„	l „ rail.
•	n	=	„	n „ (Fr.) bon.
ඞ	h	=	„	ch „ German or Scotch, and cheth in Hebrew.
ඟ	ñ	=	„	n „ singing, ringing.

The aspirated letters should be pronounced by distinctly adding the sound of *h* to the unaspirated consonantal sounds.

Pronunciation.

(*Śabda kirīma* බසෙ කිරීම.)

33. To pronounce words correctly, the sounds of the different letters as shown above should be carefully studied. It is a common mistake, mentioned previously, to pronounce ස, සා, ඔ, ඔඞ, as *ru*, *rú*, *lu*, *lú* (or *iru*, *irú*, *ilu*, *ilú*) respectively, and, consequently, words composed of them, such as සතු, මැද, as *irutu*, *mrudu*, etc. No material distinction is sometimes made in pronouncing ඛ ඩි, ඛ ඤ්, *n* ඤ්, and *n* ඞ්; *l* ල් and *l* ල්; *s* ස්, *sh* ඡ්, and *s* ජ්; this is a great mistake. *Śa* ෂ is often pronounced *se* සැ. *A* අ in any syllable of a single word or in components of a compound word, except the first, or when it is not preceded by *h*, is always pronounced as *a* in 'syllable.' *Ex.* *Davasa* දවස, 'day'; *gala* ගල, 'stone.' But *a* in the first syllable of *karami* කරමි, 'I do,' and of other inflections of the verb *kara* කර, 'to do,' also takes this sound of *a*.

It is usual for the purpose of facilitating pronunciation to double consonants written singly. Thus, *vikrama* වික්‍රම, 'heroism,' *chitrakāra* චිත්‍රකාර, 'painter,' *chāritra* චාරිත්‍ර, 'custom,' are pronounced as *vikkrama*, *chittrakāra*, *chārittra*. Owing to this pronunciation such words are often miswritten. Consonants that are doubled should be pronounced distinctly: *Ex.* බල්ලා 'dog' as *bal-lá* and not *balá*. Europeans are apt to make this mistake. (*Vide* § 71.)

Names of Letters.

34. Some letters have names other than those given after their respective sounds. Such letters, with their names and significations, are noticed here :—

Letter.	Name of Letter.	Signification of Name.
ඟ <i>nga</i> or <i>nga</i>	{ <i>saññaka gayanna</i> සඤ්ඤක ගයන්ත	Combined <i>ga</i> letter.
ච <i>cha</i> ...	{ <i>saññaka chayanna</i> සඤ්ඤක චයන්ත	Combined <i>cha</i> letter.
ජ <i>ja</i> or <i>ja</i>	{ <i>saññaka jayanna</i> සඤ්ඤක ජයන්ත	Combined <i>ja</i> letter.
ඳ <i>da</i> or <i>da</i>	{ <i>saññaka dayanna</i> සඤ්ඤක ධයන්ත	Combined <i>da</i> letter.
ඳ <i>da</i> or <i>da</i>	{ <i>saññaka dayanna</i> සඤ්ඤක දයන්ත	Combined <i>da</i> letter.
ඹ <i>mba</i> or <i>mba</i>	{ <i>saññaka bayanna</i> සඤ්ඤක බයන්ත, or <i>añba bayanna</i> අඹ* බයන්ත	Combined <i>ba</i> letter; or <i>ba</i> having the sound of <i>mba</i> .
ඳ් <i>tha</i> ...	{ <i>saññaka mahāprāṇa tha-</i> <i>yanna</i> සඤ්ඤක මහාප්‍රාණ ධය න්ත	Combined aspirated <i>tha</i> letter.
ඳ් <i>ddha</i> ...	{ <i>saññaka mahāprāṇa dha-</i> <i>yanna</i> සඤ්ඤක මහාප්‍රාණ ධය න්ත	Combined aspirated <i>dha</i> letter.
ඳ් <i>dva</i> ...	{ <i>dva yanna</i> ද්ව ධයන්ත,† or <i>saññaka vayanna</i> සඤ්ඤක වයන්ත	That which is called <i>dva</i> , or combined <i>va</i> letter.
ඳ් <i>na</i> ...	{ <i>anunāsikāksharaya</i> අනුනාසිකාකෂරය	Co-nasal letter.‡
ඳ් <i>na</i> ...	Do.	do.

* Perhaps අඹ is a corruption of ඹ *mba*. The term *añba bayanna* is more common.

† This is generally corrupted into *drá yanna* ද්‍රා ධයන්ත and *drá rayanna* ද්‍රා වයන්ත.

‡ In forming the nasals of the five classes the veil which separates the nose from the pharynx is withdrawn. Hence these letters are called *anunāsika*, i.e. co-nasal or nasalized.—*Max Müller*.

Letter.	Name of Letter.	Signification of Name.
න <i>ṇa</i> ^o	... { <i>anunāsikāksharaya</i> අනුනාසිකාකෂරය	} Co-nasal letter.
ඛ <i>na</i> ^o	... Do.	... do.
ම <i>ma</i>	... Do.	... do.
ල <i>la</i>	... { <i>maha layanna</i> මහ ලයන	} Large <i>la</i> letter.
ශ <i>ṣa</i>	... { <i>kaḍa sayanna</i> කඩ සයන	} Broken <i>sa</i> letter.
ෂ <i>sha</i>	... { <i>goḷu sayanna</i> ගොළු සයන	} Dumb <i>sa</i> letter.
ස <i>sa</i>	... { <i>maha sayanna</i> මහ සයන	} Large <i>sa</i> letter.
ළ <i>ḷa</i>	... { <i>saññaka layanna</i> සඤ්ඤක ලයන	} Combined <i>la</i> letter.
ආ <i>ṇ</i>	... { <i>anusvāraya</i> අනුසාරය, or <i>binduva</i> බින්දුව	} After sound, i. e. after vowel, or† dot.
ඃ <i>h</i>	... { <i>visargaya</i> විසර්ගය, or <i>visarjanīya</i> විසර්ජනීය	} Emission (of breath).

A new Letter to represent 'f.'

35. Of late years the symbol ෆ, which is like the lower part of the Sanskrit labial-sibilant ॡ (φ) called *upadhmanīya* උපධ්මනීය, has been adopted by some to represent the sound of the English letter "f," which is wanting in the Sinhalese language. In the absence of another more appropriate symbol it may be adopted with advantage, giving it all the privileges of inflections proper to Sinhalese letters. It may be inflected thus :

ෆ *f*; ෆ *fa*, ෆා *fá*; ෆෑ *fe*, ෆෑ *fé*; ෆි *fi*, ෆි *fí*; ෆු *fu*, ෆු *fú*; ෆෑ *fri*, ෆෑ *fṛí*; ෆෑ *fli*, ෆෑ *flí*; ෆෙ *fe*, ෆේ *fé*, ෆෙෆ *fai*; ෆො *fo*, ෆෝ *fó*, ෆොෆ *fau*; ෆං *fan*; ෆ් *fah*, &c.

^o These are commonly called *mürddhaja nayanna* මූර්ධ ඤාන and *dantaja nayanna* දන්ත ඤාන, respectively (*vide* § 27).

† The *anusvāraya* is always used after vowels. It is in some old *śā* books sometimes represented as (ඃ, when it is called "*chandra binduva* චන්ද්‍ර බින්දුව" (*chandra* 'moon,' *binduva* 'dot').

Transliteration.

36. The system of transliteration used is that adopted by the Ceylon Government,* which, in spite of some deficiencies, is generally sound and has been followed here for the convenience of readers in Ceylon, who are accustomed to it.

37. In devising a new system of transliteration, care should be taken (where possible) not to adopt diacritical signs which are already employed for other purposes.

It is usual to represent ඇ, ඈ, by *e*, *é*, or *æ*, *ê*. This is incorrect inasmuch as the letter which is used to represent *අ* should have some diacritical mark attached to it, to represent ඇ, ඈ, for the simple reason that the latter are only modifications of *අ*. Hence they may perhaps be best represented respectively by *ā*, *ô*.

No system of transliteration of a phonetic language by an unphonetic one, like the English, can ever be perfect. The system given below has greater claim to be considered accurate than many that have come under the notice of the author.

Vowels.

අ *a*, ආ *ā*; ඇ *ā*, ඈ *ô*; ඉ *i*, ඊ or ඉ *ī*; උ *u*, ඌ *ū*; ෙ *ri*, ේ *ri*; ී *li*, ු *li*; එ *e*, ඒ *é*, ඹ *ai*; ඔ *o*, ඪ *ó*, ණ *au*.

Consonants.

ක *k*, ඛ *kh*; ග *g*, ඝ *gh*; ඞ *ñ*; ච *c*, ජ *ch*; ඤ *j*, ඞ *jh*; ඤ *ñ*; ට *t*, ඨ *th*; ඩ *d*, ඪ *dh*; ඡ *u*; ජ *t*, ඣ *th*; ඤ *d*, ඩ *dh*; ජ *n*; ජ *p*, ඣ *ph*; බ *b*, භ *bh*; ම *m*; ය *y*, ර *r*, ල *l*, ව *v*; ෙ *s*; ඒ *s*, ජ *s*, භ *h*; ල *l*; ෙ *ñ*; ී *h*.

Semi-nasals.

ග *ng*; ජ *nj*; ඩ *nd*; ඤ *nd*; ඩ *mb*.

Mode of writing Sinhalese characters.

38. To enable those who are living abroad and cannot engage the services of native pandits to write Sinhalese characters, the principal parts of the letters are shown lithographed opposite in the order of writing them. (Plate I.) Sinhalese characters, it will be noted, are written from left to right.

39. Handwriting may be divided into three kinds. That in well-written *óla* books is the best, and is similar in character to the printed character. That marked (c). may be recommended for general use. The three kinds are shewn opposite in the order of their superiority. (Plate II.)

It should be observed that in manuscripts words are not written separate from one another but all in one unbroken continuation, which however does not make it difficult for a native to read them fluently; but in printed books, words are separated as in English. Sinhalese has only one kind of letter: it has no capital letters as have European languages.

Syllables.

40. In Sinhalese every vowel or vowel-consonant is a syllable. Thus in the words *ara gediya* අර ගෙඩිය, 'that fruit,' the syllables are *a* අ, *ra* ර, *ge* ගෙ, *di* ඩි, *ya* ය. A consonant with a vowel or a vowel-consonant forms one syllable. Thus in *polgas* පොල්ගස්, 'cocoanut trees,' the syllables are *pol* පොල් and *gas* ගස්. When Sinhalese words are transcribed in English characters, the syllables are easily discerned.

The Origin of Sinhalese Letters.

41. The ancient letters used by the Sinhalese were the *Aśóka* or old Pali characters. The modern Sinhalese

Plate I.

(The commencement of each letter or part of letter is indicated by a dot.)

[illegible]

Plate II.

(a) වාණ ස ඩබ් හත වූ තාණ ව කෙරෙහි ශ්‍රක්
සිටිල ව්හි හි වාණ හි ව්හි

(6) ඉක්බිති බදු හා අනෙකුත් බර කඩයන්
මගේ ශ්‍රාවක සහ පාසැල්වන් තොරතුරු බදු
තහවුරුවේ දී ගුණෝපාය ව්‍යාපෘති හා මුද්‍රා
විකිලනය වූ විටෙක -

[illegible]

characters were derived from the Grantha* of Southern India, which had its origin in the Chéra, a variety of the Aśoka character, and of which there were several varieties, as Chóla Grantha, Tuḷu, etc. They must have been introduced during the 10th or 11th century A.D. (as testified by inscriptions of that period), when the Chólians began to visit the Island and established (in 1038) a vice-royalty at Polonnaruwa, the capital of Ceylon at that time, which lasted twelve years. The modern Tuḷu has a striking resemblance to the Sinhalese characters.

By a comparison of the alphabets of the different Indian languages it will appear that nearly all of them have some affinity in the shape of letters to the Sinhalese. It is surprising to find ක *ka*, ත *ta*, ග *ga*, ද *da*, ම *ma*, ල *la*, ඒ *la*, in the Máldive language, and ඩ *va* in the Philippine language.

The Proper Use of Letters.

42. As Sinhalese is a phonetic language, very much unlike in that respect English and other European languages, it may be thought by some that the acquisition of its orthography is easy. But it is quite the contrary. Owing to the absence of any stated rules in orthography and the consequent difficulty of acquiring a knowledge of the proper use of the nasals, the sibilants, and the dental and the cerebral *l*, Sinhalese orthography is still in an unsettled state.

To show the importance of a correct system of orthography for preserving the proper meanings of words, a few examples will be given here, with their equivalents in Sanskrit and Pali, from which their orthography is determined:—

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
ushna ඌණ	- uṇha ඌණ	- unu ඌණ	- hot, warm.
úna ඌන	- úna ඌන	- unu ඌන	- less, deficient.

* Grantha (Grantham), which literally means 'book,' was an alphabet used for 'books' or literary purposes, chiefly writing Sanskrit.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
<i>kāṇa</i> කාණ	- <i>kāṇa</i> කාණ	- <i>kāṇa</i> කාණ	- one-eyed, blind in one eye. ^o
<i>kārṇa</i> කාර්ණ	- <i>kārṇa</i> කාර්ණ	- <i>kāṇa</i> කාණ <i>kāṇa</i> කාණ†	- ear. - eye.
<i>khādan</i> බාදන්	- <i>khādanto</i> බාද කොන්	- <i>kāṇa</i> කාණ	- eating.
<i>gaṇa</i> ගණ	- <i>gaṇa</i> ගණ	- <i>gaṇa</i> ගණ	- assembly.
<i>ghana</i> ඝන	- <i>ghana</i> ඝන	- <i>gana</i> ගත	- thick, cloud.
<i>trīṇa</i> තෘණ	- <i>tīṇa</i> තීණ	- <i>taṇu</i> තණ	- grass.
<i>trishṇā</i> තෘෂ්ණා	- <i>tanhá</i> තණ්හා	- <i>taṇa</i> තණ	- desire.
<i>stana</i> ඝ්‍රාණ	- <i>thana</i> ථන	- <i>tana</i> තන	- (female) breast.
<i>varṇa</i> වර්ණ	- <i>vaṇṇa</i> වණ්ණ	- <i>vaṇa</i> වණ	- colour.
<i>vraṇa</i> වූණ	- <i>vaṇa</i> වණ	- <i>vaṇa</i> වණ	- sore.
<i>vana</i> වන	- <i>vana</i> වන	- <i>vana</i> වන	- wood, jungle.
<i>prāṇa</i> ප්‍රාණ	- <i>pūṇa</i> පාණ	- <i>paṇa</i> පණ	- life.
<i>punaḥ</i> පුනා	- <i>puna</i> පුන	- <i>pana</i> පන	- again.
<i>kṛi</i> කෘ	- <i>kara</i> කර	- <i>kara</i> කර = <i>kaḷa</i> කළ	- done.
<i>kalāṣa</i> කලාශ	- <i>kalasa</i> කලස	- <i>kala</i> කල	} water jar or pot.
<i>ghaṭa</i> ඝට්ඨ	- <i>ghaṭa</i> ඝට්ඨ	- <i>kaḷa</i> කළ	
<i>kāla</i> කාල	- <i>kāla</i> කාල	{ <i>kala</i> කල <i>kalu</i> කළු	- time.
			- black.
<i>drīḍha</i> දෘඪ	- <i>dalha</i> දළඟ	- <i>dala</i> දළ	- rough, great.
<i>daṇṣhtrā</i> දංෂ්ට්‍රා	- <i>dāṭhā</i> දාඨා	- <i>dala</i> දළ	- tusk, a large tooth.
<i>jaṭā</i> ජටා	- <i>jaṭā</i> ජටා	- <i>dala</i> දළ	- matted hair of a devotee.
<i>dala</i> දල	- <i>dala</i> දල	- <i>dala</i> දල	- leaf.
<i>jala</i> ජල	- <i>jala</i> ජල	- <i>dala</i> දල	- water.
<i>jvala</i> ජවල	- <i>jala</i> ජල	- <i>dala</i> දල	- to shine.
<i>taḍa</i> තඩ	- <i>tala</i> තළ	- <i>tala</i> තළ	- to beat.
<i>tila</i> තිල	- <i>tila</i> තිල	- <i>tala</i> තල	- gingily.
<i>tāla</i> තාල	- <i>tāla</i> තාල	- <i>tala</i> තල	- palmyra.
<i>dāṭhikā</i> දාඨිකා	- <i>dāṭhikā</i> දාඨිකා	- <i>deḷi</i> දෙලි	- beard, moustache
<i>jālaka</i> ජාලක	- <i>jālaka</i> ජාලක	- <i>deḷi</i> දෙලි	- germ, bud.
<i>mṛi</i> මෘ	- <i>mara</i> මර	- <i>mara</i> මර = <i>mala</i> මළ	- dead.
<i>mala</i> මල	- <i>mala</i> මල	- <i>mala</i> මල	- filth, dirt, rust.
<i>mālya</i> මාලා	- <i>mālya</i> මාලා	- <i>mala</i> මල	- flower.

^o The word is often incorrectly used in the sense of 'blind,' as *kāṇa* කාණ 'the blind man,' *kāṇa girava* කාණ ගිරවා 'the blind parrot.'

† From the Tamil word *kaṇ* கண். It is now obsolete.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
<i>lavaṇa</i> ලවණ	<i>lavaṇa</i> ලවණ { or <i>lōṇa</i> ලෝණ }	<i>luṇu</i> ලුණු	salt.
<i>laṣuṇa</i> ලසුණ	<i>lasuṇa</i> ලසුණ	<i>lūnu</i> ලුණු	garlic.

A few examples of Sanskrit words of this kind :—

aśva අශ්ව, 'horse.'
asva අස්ව, 'not one's own.'
māśha මාෂ, a sort of kidney-bean.
māsa මාස, 'month.'
aṇuka අණුක, 'skilful,' 'minute.'
anuka අනුක, 'lustful.'
pāṇa පාණ, 'trade,' 'hand.'
pāna පාන, 'drinking.'

As the reader will be fully acquainted with the sounds of the different characters in the tongue after the perusal of the preceding pages, the Sinhalese words will be hereafter written in Sinhalese characters only.

The Proper Use of Nasals.

43. The principal rule for the proper use of nasals is, that when a nasal deprived of its inherent vowel is followed by a consonant, the nasal of the class to which that consonant belongs is used. This is very simple.

Examples.

<i>Nasal ඩි.</i>	<i>Nasal ස්.</i>
අඞ්ඞාර, 'charcoal.'	අඞ්ඞප්ප, 'collyrium.'
ගඞ්ඞා, 'river.'*	පඞ්ඞව, 'five.'
පඞ්ඞකරි, 'range,' 'row.'	කාඞ්ඞව, 'gold.'
සඞ්ඞාම, 'war,' 'battle.'	ලාඞ්ඞප්ප, 'mark,' 'sign.'
සඞ්ඞා, 'multitude,' 'Buddhist priest.'	විඞ්ඞසු, 'knowledge,' 'consciousness.'
<i>Nasal ඞි.</i>	<i>Nasal ඞි.</i>
කඞ්ඞඞ, 'throat.'	අඞ්ඞ, 'blind.'
ඞිඞඞඞඞ } 'vocabulary.'	අඞ්ඞඞඞ } 'last.'
දඞ්ඞඞ } 'pole,' 'stick.'	ග්‍රඞ්ඞ, 'book.'
දඞ්ඞඞ } 'pole,' 'stick.'	ප්‍රසඞ්ඞ, 'pleased,' 'delighted.'
දඞ්ඞඞඞ, 'government.'	සුඞ්ඞර, 'good.'

* In Sanskrit and Pali ගඞ්ඞා means 'Ganges' (the Indian river) but in Sinhalese it, as well as its derivative ගඞ්ඞ *gaṇḡa*, is generally used in the sense of 'river.'

Nasal මි.

අම්බලම්, 'rest-house.'

අම්මා, 'mother.'

ආරම්භ, 'beginning.'

සමූහය, 'prosperity,' 'happiness.'

සම්ප්ලිල, 'well-blown (as a flower).'

Nasal െ.

මංකඩ, 'junction of a road. (§ 44.)

මංගෙඩි, 'mortar.' (§ 44.)

මංග, 'family,' 'race.'

සංගාය, 'adherence.'

සංසාර, 'metempsychosis.'

*Some Exceptions.*උමංග, *Ummagga Jātaka*, a history of a previous birth of Buddha.

කම්කරු, 'worker,' 'mechanic.'

කම්හල, 'workshop.'

ගංකෙර, 'bank of a river.'

ගිම්කල්, 'hot season.'

දන්වමි, 'I inform.'

දුම්කොල, 'tobacco.'

ගම්ගම, 'name and village.'

රත්සල්, 'Buddhist monastery.'

රත්සිය, 'five hundred.'

පිත්තම, 'meritorious (religious) act.'

පෙරහත්කඩ, 'water-strainer.'

බිම්ගෙ, 'tunnel,' 'subterranean house.'

රත්වත්, 'golden coloured.'

ගංමැටි, a kind of plant.

Observe such combinations as *ණ, ව්‍ය, ම්‍ය, ඞ, etc.*, which occur at the end of Sanskrit words. අණ්ට in කරණ්ට, 'for doing,' 'to do,' දුවණ්ට, 'for running,' 'to run,' &c., and දණ්ඩ in ඒදණ්ඩ, 'a narrow bridge constructed with single logs,' &c., should be written with the cerebral nasal, and not with the dental as is thought by some to be correct. It should be borne in mind that the present system of orthography in the Sinhalese language, as in any other, is chiefly based on the consideration of the places the tongue touches when the words are pronounced.

44. It is always better (and precludes the possibility of the occurrence of any mistake) to use the appropriate nasals before letters of their respective classes. As has been already noticed, the *ṇ* may be used in lieu of any nasal in Sanskrit and Pali words; but in Ceylon it is seldom used in Elu words before cerebral, dental, and labial letters of the *t*, *ṭ*, and *p* classes; while it is quite appropriate (in the case of Elu words) to use it before letters of the *k* and *ch* classes, and *ජ, ජ්, ජ්, ච, ජ්, ජ්, and ජ්* (*vide* page 6).

45. To use the nasals *ṇ, ṇ, ṇ* correctly, as stated above, and to write Sinhalese words more correctly in other respects, it is important to be able to distinguish Elu words from those of the Sanskrit, Pali, and Tamil languages, from which

we have chiefly borrowed words. This can only be done with any certainty by studying the words of those languages. However, to those that have not the opportunity of such study, the following hints will be useful, namely :—

(a) Eḷu words alone have the letters ඇ, අ, ඔ, ජ, ඔ, ද, ඔ, and, therefore, all words written with those letters are Eḷu. Words in which ඵ and ඹ occur are also Eḷu, except when they bear ~~no~~ traces of having been borrowed from Tamil and such other languages as have those two vowels.

(b) Words in which the letters ස, සෘ, ශ, ශෘ, ඵ, ඹ, ඹ, ඹ, ඹ, the *répha* (ඹ), *raḥárāṇṣa* (), *yaṇṣa* (෪), and aspirated letters, as ඹ, ඹ, occur, are either Sanskrit, Pali, Tamil, or some other language than the Eḷu, in which those letters are not found.

(c) Words written with compound or joined letters, such as ඵ, ද, ඹ, ද, ඹ, &c., mentioned before, are Sanskrit or Pali, and those written separately with the sign of elision (‡ or ˆ) attached to the letters may generally be accepted as Eḷu words.

Without something to guide him it would be difficult for a beginner to learn to identify such words as කාරණ and කරුණ, 'cause,' නගර and නුවර, 'town,' ලෝක and ලෝ, 'world,' විමාන and විමන්, 'palace,' සකල and සියලු, 'all,' the first of which in each case is Sanskrit, and the second its Eḷu equivalent.

46. The use of *n*, *n*, *s*, *śh*, *s*, *l*, and *l* deserves special attention.

නි.

(a) The cerebral *n* is also used after the letters ස, සෘ, ජ, ජ (when they are in one and the same word), and is not in any way hindered by the intervention* of any vowel, guttural, labial, or of ජ, ඵ, or *anusvāra* .

* This is not generally observed in the case of Eḷu words.

Examples.

කෘෂ්ණා, 'desire,' 'craving.'	දළුණ, 'mirror.'
ගැහිණි, 'woman.'	ප්‍රමාණ, 'extent,' 'size.'
කෘණ, 'grass.'	ප්‍රාණ, 'life.'
ක්ෂණ, 'moment.'	බ්‍රාහ්මණ, 'Brahmin.'
ලක්ෂණ, 'beauty,' 'mark.'	මරණ, 'death.'
දකුණ, 'south.'	රාමායණ, the 'Rámáyana.' ^o
කණ, 'ear.'	ශ්‍රවණ, 'ear.'

Exceptions.

The final *n* of a word and *n* doubled are, however, generally replaced by the dental *n*, as ගෙදරින්, 'from the house,' ශරීරයෙන්, 'from the body,' වරෙන්, 'come,' කරන්නෙමි, 'I shall do,' ඉරන්නෙමි, 'I shall tear.' In adherence to the usage of the learned, the dental *n* has been used in this book in such instances. The rule given above for the use of *n* has reference only to single words or the components of compound words. Notice that in the following compound words *n* after *r* is not written with the cerebral *n*, as the letters which form the compound are of two different words :

- පරකතු (පර + ආකතු), 'exceeding joy.'
 වහරනුසර (වහර + අනුසර), 'conformity to usage.'
 පිරිනිව්වි (පිරි + නිව්වි), 'Nirváṇa.'
 පරිනිව්වි (පරි + නිව්වි), 'Nirváṇa.'
 බරකෙත් (බර + කෙත්), the 'twelve-eyed' deity, *i.e.*, Kaṇḍa-kumaru (the military deity of the Hindus).

But when a palatal or a dental intervenes between them (*n* and *ri*, *ri*, *r*, or *sh*), the dental *n* takes the place of the cerebral *n*, as අභිනිස, 'venerable'; අභින, 'gain'; ආරඬනා, 'service,' 'solicitation'; දැකින, 'sight'; රචනා, 'literary composition'; රජනි, 'queen'; මදින, 'rubbing,' &c.

In derived Eḷu words *n* is determined by reference to the words from which they are derived or to which they bear a close affinity.

^o Válmíki's great epic poem recording the adventures of Ráma.

Examples.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
උභකුණ	- උභකුණ	- උභකුණ	- louse.
කලාණ	- කලාණ	{ 1. කලණ 2. කැලණ	- 1. happy, lucky. - 2. name of a town.
කෝණ	- කෝණ	- කෝණ	- corner, angle.
ක්ෂණ	- ඛණ	{ 1. සැණ 2. කණ	} moment.
පුණි	- පුණ්ණ	- පුණු, පුණු	- powder, lime.
(ඥාන)	- ඥාණ	- ඩාණ	- wisdom.
තික්ෂණ	- තිඛ්ණ	- තිසුණු	- sharp.
දකුණ	- දකඛ්ණ	- දකුණ, දකුණු	- south.
නිවාණ	- නිබ්බාණ	- නිවණ	- Nirvāṇa, the state of eternal happiness.
(පඤ්චාශය)	- පණ්ණසා	- පණස්	- fifty.
ප්‍රගුණ	- පගුණ	- පහුණු	- improvement.
ප්‍රමාණ	- පමාණ	- පමණ	- extent, quantity.
ප්‍රාණ	- පාණ	- පණ	- life.
මාණික්‍ය	- මාණික්‍ය	- මැණික්	- gem, ruby.

Tamil.	Sinhalese.	Signification.
அங்காடி <i>aṅkāḍi</i>	- අංගාණි*	- stall in a market.
கோமணம் <i>kōmaṇam</i>	- කෝණමි	- piece of cloth used for covering the private parts of men.
பணம் <i>paṇam</i>	- පණමි	- fanam (= 1½d.), money.
பணிவிடை <i>paṇividai</i>	- පණිවිඩ	- message.

In some words *n* is natural and cannot be explained by any rule. Such words should be studied with the help of a dictionary. A few examples are given here :—

ගණ, 'flock,' 'multitude.'	පාණ, 'hand.'
ගණිකා, 'harlot.'	මණ, 'gem,' 'jewel.'
ගුණ, 'quality,' 'attribute.'	මාණික්‍ය, 'gem.'
කුණප, 'stench,' 'corpse.'	මාණ, 'arrow.'
කෝණ, 'corner.'	මාණිජ, 'trader.'
කලාණ, 'happy,' 'lucky.'	උචණ, 'salt.'

In all other cases not referred to the dental *n* is used.

* Observe that the cerebral *n* is used in place of another cerebral.

ශ්.

(b) No rule can be given for the use of *ś*. All words written with that letter are Sanskrit, and should be studied in order to acquire a thorough knowledge of their spelling. It is however always used before *ch* and *ś*. *Ex.* අශ්‍වය්‍ය, 'wonder'; නිශ්චය, 'certainty'; නිශ්චල, 'calm'; පශ්චාත්තාප, 'repentance'; පශ්චිම, 'west,' 'western'; දුශ්චරිත, 'misbehaviour,' 'wickedness'; දුශ්චල, 'ill-behaved'; නිශ්ශංක, 'without doubt'; නිශ්ශේෂ, 'without remainder.'

Examples of the use of 'ś' in other places.

අශුභ, 'unlucky.'	ශීත, 'cold.'
අශ්ඨ, 'piles.'	ශීර්ෂ, 'head.'
ආකාශ, 'sky.'	ශීල, 'good conduct.'
දශදිශා, 'the ten directions.'	ශීලා, 'art.'
පාශ්චි, 'side.'	ශීතල, 'cold.'
ප්‍රතිශා, 'cold.'	ශීර්ෂල, 'flaccid,' 'feeble.'
ප්‍රකාශ, 'open,' 'manifest.'	ශුභ, 'lucky.'
ප්‍රශ්න, 'question,' 'query.'	ශුකර, 'hog.'
ප්‍රශංසා or ශ්‍ර, 'praise.'	ශුන්‍ය, 'empty,' 'void.'
ප්‍රශංසා ශ්‍ර, 'praise.'	ශූර, 'hero,' 'energetic and cunning man.'
මිශ්‍ර, 'mixed.'	ශූල, 'pike.'
ශත, 'hundred,' 'cent.'	ශාලාල, 'jackal.'
ශය, 'hare.'	ශේෂ, 'remainder.'
ශාන්ති, 'rest,' 'felicity.'	ශෛවල, an aquatic plant.
ශාලා, 'hall.'	ශ්‍රෝත, 'stanza.'
ශාස්ත්‍ර, 'science.'	ශ්‍රද්ධා, 'faith.'
ශාසන, 'scripture,' 'religion,' 'command.'	ශ්‍රීමත්, 'fortunate,' 'illustrious.'
ශක්‍ර, 'Indra,' (the ruler of heaven).	ශ්‍රේෂ්ඨ, 'oldest,' 'senior,' 'excellent.'
ශුක්‍ර, 'Venus,' 'semen virile.'	

ශ්.

(c) Words written with *śh* are also Sanskrit. No rule that will explain all its uses can be given; but it is generally used after the consonants *k*, *r*, *l*, or any vowel except *a* and *á*, either immediately or separated from it by *ṇ* or *ḥ*. It is also often used before *t*, *th*, *d*, *dh*, and *p*.

Examples.

අක්කර, 'letter.'	පුරුෂ, 'man,' 'husband.'
අක්ෂි, 'eye.'	පුෂ්ප, 'flower.'
අභිෂේක, 'sprinkling.'	ලෙහෙහර, 'medicament,' 'drug.'
ආරක්ෂා, 'protection.'	මනුෂ්‍ය, 'man.'
ඉත්තු, 'sugar cane.'	මහිෂ, 'buffalo.'
ඉෂ්ට, 'cherished,' 'beloved.'	යක්ෂ, 'devil,' 'fiend.'
උණ, 'hot.'	රක්ෂා, 'protection,' 'profession.'
සාමි, 'saint' or 'sanctified person.'	වර්ෂ, 'rain.'
මාත්‍ර, 'medicament,' 'drug.'	විෂ, 'poison.'
කුඹ, 'belly.'	වෘක්ෂ, 'tree.'
කෝෂ, 'bag,' 'treasury,' 'dictionary.'	ශීර්ෂ, 'head.'
ක්ෂුද්‍ර, 'minute,' 'small.'	ලෙල්ල, 'phlegm.'
කේෂ්ත්‍ර, 'field.'	සතුට, 'pleased,' 'delighted.'
දක්ෂ, 'clever.'	සන්තෝෂ, 'joy,' 'pleasure.'
දෝෂ, 'fault.'	කෂීර, 'mustard.'

A competent knowledge of the use of *ś*, *śh*, and *s* can only be acquired by studying the words in which they occur.

ළ.

(d) This cerebral *l* is used in place of another cerebral, which has been dropped for the sake of euphony, or in Elu words derived from other words. It is sometimes borrowed from the word from which the Elu word is derived.

Examples of 'l' acquired by Derivation.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
ආවාට	- ආවාට	- වළ	- pit, hole.
කපු	- කපු	- කුච්ච	- fierce.
කකිට	- කකකට	- කකුච්ච	- crab.
කරුණ	- කරුණ	- කුච්ඡු	- compassion, kindness.
කිරිට	- කිරිට	- කිරිච්ච	- diadem, crest.
කුකුඳ	- කුකුඳ	- කුකුච්ච	- cock.
කෝටි	- කෝටි	- කෙළ	- ten millions.
මුල	- මුල	- සුච්ච	- little, small.
දරිද්‍ර	- දරිද්‍ර	- දළිඳු	- poor.
දංත්‍ර	- දංච	- දළ	- tusk, a large tooth.
ද්‍රවිට	- ද්‍රවිට	- දෙච්ච	- pomegranate.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
ද්‍රවිඩ	- ද්‍රවිඳ	- දෙවළ	- Tamil.
පරිපාටි	- පටිපාටි	- පිළිවෙළ	- method, arrangement.
පෘථිවි	- පඨවි	- පොළො	- earth.
ප්‍රථම	- පඨම	- පළමු	- first.
ප්‍රතිමා	- පටිමා	- පිළිම	- image, idol.
බිම්බ	- බිලාල	- බලල්	- cat.
වඛ්‍යා	- වළ්‍යා	- වෙළඹ ^o	- mare.

The particle පිළි at the beginning of Elu words is written with the cerebral *l*, as it has been derived from the Pali පටි. *Ex.* පිළිකුල්, 'disgusting'; පිළිබඳ, 'connected with'; පිළිවෙත්, 'behaviour,' 'action.'

Examples of 'l' in words derived from Tamil.

Tamil.	Sinhalese.	Signification.
කරුඛාඳ <i>karuvádu</i>	- කරවළ	- dried fish.
පள்ளි <i>palli</i>	- පල්ලි	- church, chapel.
පள்ளம் <i>pallam</i>	- පල්ලම්	- pit, precipice.
මාත්‍රි <i>mádirit</i>	- මාදිළි	- sample.
වෙள்ளි <i>velli</i>	- වෙල්ලි	- steel-yard.

In forming the past tenses and past participial adjectives of verbs whose roots end in *r*, that *r* is generally changed into *l*:—

Examples.

Root.	Past Tense (Third Person)	Past Participial Adjective.
අතුර, 'to spread'	... අතුලේ	... අතුළ
කර, 'to do'	... කලේ	... කළ
ගුගුර, 'to sound,' 'to roar'	... ගුගුලේ	... ගුගුළ
මැර, 'to die'	... මලේ	... මළ
වදාර, 'to say'	... වදලේ	... වදළ
වසුර, 'to sow'	... වසුලේ	... වසුළ
ච්චාර, 'to ask'	... ච්චාලේ	... ච්චාළ
සමර, 'to remember'	... සමලේ	... සමළ
සිසාර, 'to brandish'	... සිසාලේ	... සිසාළ
සදාර, 'to learn'	... සදලේ	... සදළ
සර, 'to leave'	... සලේ	... සළ

^o This word is in colloquial language corrupted into වලෙමබ, වලෙමබි, ලෙමබ, ලෙමබි.

† This form is also sometimes used.

The cerebral *l* is sometimes used in Eḷu words after *r* and *h*. *Ex.* කරල, 'pod'; රල, 'wave'; රිලවා, 'ape'; ඉහල, 'up'; පහල, 'down'; යහළු, 'friend.'

In Eḷu words, for the sake of euphony, *l* is substituted for other cerebrals.* *Ex.* වෙණෙල, 'trader' = වෙලෙල; අතුරු, 'within,' 'amongst' = අතුළු, අතුළු. (*Vide* pp. 37 & 40).

In the modern Sanskrit alphabet one letter stands both for the dental and cerebral *l*. But in transcribing Sanskrit words in Sinhalese characters it would seem desirable to make the distinction, and it is to be determined by ascertaining whether the *l* in the Sanskrit word stands for a cerebral letter (as *ḍ*, *ṛ*, &c.) in the root or in some old form of it; if it does, it may be recognised as the cerebral *l*.

Examples.

Sanskrit word.	Its root.	<i>l</i> in Sanskrit word changed into <i>l</i> .
ඵලක	... ඵල = ඵල	... ඵලක, 'goat,' 'ram.'
අලම	... අඬ = අල	... අලම, a disease (chronic enlargement of the spleen).
ගෝල	... ගුළ	... ගෝල, 'ball.'
කාඩි = කාලි	... කඬ	... කාලි, 'the pulse.'

කාලිකෙර, 'cocoanut' = කාලිකෙර or කාරිකෙල.

In Pali these words are very properly written with *l*.

It is usual, as in the case of cerebral *n*, to change *l* into *l* when it terminates a word or when it is doubled, as වලාකුල, 'cloud,' into වලාකුල් (pl.) and කුරුළු, 'bird,' into කුරුල්ලා.

Cerebral *n* and *l* do not begin words in Sinhalese.

PHONETIC RULES.

47. A knowledge of

- (1) ලොප් or ලොපය, 'Elision.'
- (2) අදෙස් or අදේශය, 'Substitution.'
- (3) අගම් or අගම, 'Augmentation.'

* The naturalised Portuguese word පාදිල, 'minister,' is sometimes changed into පාදිලි, and English කුරි, 'jury,' into කුලි.

- (4) { *a* පරරු or පරරුපය } ‘Assimilation.’
 (5) දෙරු or දිවරුපය, ‘Reduplication.’
 (6) පෙරුළි or විපය්‍යාසය, ‘Metathesis.’
 (7) වැඩි or වැඩිය, ‘Elongation.’
 (8) අඩු or භානිය, ‘Abbreviation.’
 (9) සඳ or සන්ධිය, ‘Combination.’

is essential for a correct acquirement of Sinhalese orthography. They will now be explained.

(1) ELISION.

Lop or *Lópaya*.

48. Dropping a letter or letters in a word, is called *Lop*, ‘Elision.’ Elision is of four kinds, namely,—

(a) පෙර(or මුල)කුරු ලොප්, or ප්‍රථම(or මුල) ක්‍ෂර ලෝපය, ‘aphœresis,’ or the dropping of the initial letter or letters :—

Examples.

Unelided form of word.	Elided letter.	Elided form of word.
අනත්, ‘Anat,’ the chief of the Nágas or Serpent race that inhabits the infernal regions ...	අ ...	නත්
අරන්, ‘wood,’ ‘forest’ ...	අ ...	රන්
අවසන්, ‘end,’ ‘conclusion’ ...	අ ...	වසන්
කුරුණ, ‘kindness’ ...	කු ...	රුණ
ප්‍රවරද, ‘sub-king’ ...	ප්‍ර ...	වරද
ගැරගෙන, ‘having taken’ ...	ගැ ...	රගෙන

These elided forms, excepting the last, generally occur in poetry.

(b) මැදකුරු ලොප්, or මධ්‍යක්‍ෂර ලෝපය, ‘syncope,’ or the dropping of a medial letter or letters :—

Examples.

Unelided form of word.	Elided letter.	Elided form of word.
අඹවල්, ‘mango flower’ ...	ඹ ...	අම්වල් ^o
දහවල් or දවහල්, ‘noon,’ ‘daytime’	හ ...	දවල්

^o The semi-nasal in ඹ is augmented here. The form අඹවල් is now in use.

Unelided form of word.	Elided letter.	Elided form of word.
පියවර, 'footstep'	...	පියර
මහකසුප, 'Mahakasup,' a disciple of Buddha	...	මහසුප
රජය, 'king's daughter,' i. e. a princess	...	රජ

(c) අගකුරු ලෝප, or අනාකූර ලෝපය, 'apocope,' or the dropping of the final letter or letters:—

Examples.

Unelided form of word.	Elided letter.	Elided form of word.
පාද, 'foot'	...	පා
බාහු, 'arm'	...	බා
රූප, 'picture,' 'image'	...	රූ
රෝග, 'sickness'	...	රෝ

(d) නිකුරු ලෝප, or නිකුරු ලෝපය, 'elimination,' or the dropping of a consonant, leaving in its place the vowel with which it had been combined (the consonant that is generally elided being *h*):—

Examples.

Unelided form of word.	Elided consonant.	Elided form of word.
ගැහැණි, 'woman'	හ්	ගැණි [ආ + ආ = ආ]
යහළු, 'friend'	හ්	යළු [ආ + ආ = ආ]
ලුණු, 'onion'	හ්	ලුණු [උ + උ = උ]
මොටු, 'crown'	ම්	මටු
සතර සියය, 'four hundred'	හ්	සාරසියය† (Vide p. 352.)
හද, 'heart'	හ්	ආද
සූර, 'sun'	හ්	ඉර
හිඳුරු, 'ginger'	හ්	ඉඳුරු
කුරු, 'pig'	හ්	උරු

(2) SUBSTITUTION.

Ades or Adésaya.

49. The change of one letter for another is called *Ades*, 'Substitution.'

• This form is now invariably used.

† Observe the change of එක සියය, 'one hundred' into ඒ සියය, which sometimes occurs in classics.

The principal letters that undergo substitution and of which examples are given below, are—

(a) ක් changed into ග් :

උකස්	„	උගස්, 'mortgage.'
කෙන්දගම්	„	ගෙන්දගම්, 'sulphur.'
වැසිකිළි	„	වැසිගිළි, 'latrine.'

(b) ක් changed into ය් :

තනිකම	„	තනියම, 'alone,' 'loneliness.'
පිළිකම්	„	පිළියම, 'remedy,' 'redress.'
සිතූකම්	„	සිතූයම (or සිතියම), 'painting.'

(c) ක් changed into ව් :

අත්කරු	„	අත්වරු, 'manufacturer.'
දඬුකම්	„	දඬුවම, 'punishment.'
සිත්කරු	„	සිත්වරු, 'painter.'

(d) ග් changed into ව් :

මිග	„	මුව, 'beast,' 'deer.'
පුගල	„	පුවල, 'couple,' 'pair.'
පුගඳ	„	පුවඳ, 'good smell.'

(e) ජී changed into ද් :

ජන	„	දන, 'people.'
ජල	„	දල, 'water.'
රජ	„	රද, 'king.'

(f) ටි changed into ඩ් :

කැටපත	„	කැඩපත, 'mirror.'
තට්ක	„	තඩ්ක, ^o 'pond.'
කරණව	„	කර්ණඩ, 'to do.'

(g) ත් changed into ය් :

තූති	„	තීය, 'thanks.'
නීති	„	නිය, 'law.'
හිත	„	හීය, 'friendly,' 'suitable.'

^o Written also as තඩ්ග, which then becomes an example of (a).

(h) ජ changed into ච :

උපදෙස්	„	උචදෙස්, 'advice,' 'instruction.'
තපස්	„	තචස්, 'asceticism.'

(i) ඩි changed into චි :

දුභිල	„	දුචිල, 'feeble,' 'weak.'
පිළිබන්	„	පිළිචන් (or පුච්චන්), 'able,' 'possible.'

(j) මි changed into චි :

කැමිම	„	කැචිම, 'bending.'
නිමිති	„	නිචිති, 'cause,' 'omen.'

(k) චි changed into චි :

කිවිසිම	„	කිචිසිම (or කිච්චිම), 'sneezing.'
බැහසනාදින	„	බැචසනාදින, 'Thursday.'
බැවහර	„	බැචහර, 'usage,' 'custom.'

(l) චි changed into ජ් :

කඳවුරු	„	කඳුජුරු, 'camp.'
ගොවියා	„	ගොඳියා, 'cultivator.'
හරිත	„	හඳිත, 'strength.'

(m) ජ් changed into ජ් :

ගස	„	ගඟ, 'tree.'
හතර	„	හතර, 'four.'
සාමා	„	සාමා, 'hare.'

Notice the substitutions in the following words :—

අවුරු	changed into	අහුරු, 'having blocked up.'
ඇච්ඡිම	„	ඇච්ඡිම, 'putting on a string.'
කම්බුල්	„	කම්බුල්, 'cheek.'
කළුහර	„	කළුචර, 'ebony.'
කුඩු	„	කුඩු (or කුච්චා), 'small.'
බබර	„	දබර, 'quarrel.'
තිබා (තබා)	„	තිඟ, 'having kept.'
තූඹස්	„	හූඹස්, 'ant-hill.'
දිප්පු	„	දිප්පු, 'improvement.'
පිම	„	පිම, 'drinking.'
පෙරතු	„	පෙරවු, 'before,' 'in front.'
බෙහෙද	„	බෙහෙද, 'medicine,' 'drug.'
නිසර	„	නිසර, 'dam,' 'ridge' (of a field).

විහර changed into විවර, 'extent,' 'about.'

සෙසු „ සෙසු, 'remaining.'

කිතුල් „ කිතුල්, 'kitul,' a kind of palm (*Caryota urens*).

(*Vide supra* the substitution of *n* and *l* for other cerebrals.)

It should be observed that though *h* is substituted for *s*, the rule does not apply *vice versâ*. From this it may be inferred that the form of the word spelt with *s* is the original.

There are other letters which undergo substitution besides those already noticed; they may be learnt by perusing the works of standard writers. It should be borne in mind that none of the substitutions *invariably* occurs, and that only those sanctioned by usage should be adopted. Of all the substitutions, that of *h* for *s* is the most common.

(3) AUGMENTATION OR AUGMENT.

Agam or *Ágama*.

50. The insertion of a letter (consonant) in a word without effecting any elision is called *Agam*, 'Augmentation' or 'Augment.' This may also be called 'Euphonic insertion.'

Examples.

උණු = හුණු, 'hot.'

කේතු = කෙසෙතු, a planet, 'the descending node.'

දවල් = දහවල්, 'noon,' 'daytime.'

දුළි = දුච්චි, 'dust.'

For other examples, &c., see under "Combination" in which this element is embodied.

(4) ASSIMILATION.

Para rú or *Para rúpa*; *Pera rú* or *Púrpa rúpa*.

51. When two letters meet and one is changed into the other, the process is called 'Assimilation.'

52. Assimilation is of two kinds, namely :—

(a) පර රූ, or the assimilation of a preceding to a succeeding letter, as අක්ඵ into අඵඵ, 'palm of the hand.'

(b) පෙරරු, or the assimilation of a succeeding to a preceding letter, as පත්වා into පත්තා, ‘having driven away.’

This is also treated of under “Combination,” where more illustrative examples will be found.

53. It may be observed in this connection that besides the assimilation of consonants above noticed, there is also the assimilation of vowels inherent in two or more adjacent vowel-consonants in a word.

Examples.

- තරු into තුරු, ‘star.’
- තෙලස ,, තෙලස, ‘thirteen.’
- දෙලස ,, දෙලොස, ‘twelve.’
- වහොර ,, වොහොර, ‘great rampart.’
- වළේය ,, වෙළේය, ‘he died.’
- රුසි ,, රිසි, ‘desire,’ ‘wish.’
- සරිත ,, සිරිත. ‘custom,’ ‘manners.’

This assimilation of vowels forms a part of පිළිවෙරැළි, “Metathesis of Vowels,” which is treated of in section 55.

(5) REDUPLICATION.

Derû or Dvīvarûpaya.

54. The doubling of a letter in a word or doubling a word itself is called *Derû*, ‘Reduplication.’

It is treated of here and under “Combination” only as regards the doubling of letters in a word, while the doubling of words is treated of at the end of the Chapter on “Etymology.”

Examples.

- ලගතා = ලගතතා, ‘learned man.’
- ඵලිපත = ඵලිපතත, ‘threshold.’
- සකණි = සකනනි, ‘she-demon.’
- රකුසා = රකුසසා, ‘a demon,’ ‘vampire.’

(*Vide* § 69.)

(6) METATHESIS.

Pereli or *Viparyāsa*.

55. The transposition of letters within a word or parts of a compound word, or the exceptional use of the cases of nouns and moods and tenses of verbs, is called *Pereli*, 'Metathesis.' In *Sidatsaṅgarā* metathesis is divided into five classes, viz. :—

- (a) පිළි පෙයුළි, metathesis of vowels.
- (b) වණ පෙයුළි, do. of consonants.
- (c) පද පෙයුළි, do. of words.
- (d) විචිත පෙයුළි, do. of the cases (of nouns).
- (e) කිරිස පෙයුළි, do. of the moods and tenses (of verbs).

Of these five divisions the last two will be treated of under "Syntax."

(a) Examples of the metathesis of Vowels :—

අස is changed into ඇස්, 'eye.'

උගෙන	..	ඉගෙන, 'having learnt.'
උපද	..	ඉපද, 'having been born.'
කරනි	..	කෙරෙනි, 'they do.'
නිබුත	..	නිබුත (adj.), 'that was.'
පිළිවන්	..	පුළුවන්, 'able,' 'possible.'
පුත්	..	පුත්, 'son.'
යනි	..	යෙනි, 'they go.'

(*Vide* § 53).

(b) Examples of the metathesis of Consonants :—

අරලිය is changed into අරළිය, 'araliya,' a species of oleander

එරළු	..	එඞ්ල, 'castor-oil plant.'
කෙළවර	..	කෙරවළ, 'end.'
කැපිට්	..	කැරිට්, 'daubing.'
රුහිත	..	රුහිත, 'blood.'
වෙනස	..	වෙනස, 'difference.'
බුද්ධ	..	බුද්ධ, 'Buddhist priest.'
සකන්	..	සකන්, 'bed.'

It should be observed that in this metathesis only the consonants are transposed, while any vowels combined with them do not change their positions. This will be clear from the explanation of the formation of the word හුරිර :-

$$රුකිර = ර + උ + ක + ර + ර$$

(by the transposition of ර and ක) = ක + උ + ර + ර + ර

(by combination) = හුරිර.

(c) Examples of the metathesis of words :-

අටකල is changed into කලඅට, 'eight pots.'

අටසූට ,, සෑටඅට, 'sixty-eight.'

එක්විසි ,, විසිඑක්, 'twenty-one.'

දත්තර ,, රත්තත්, 'upper fore-tooth'
(applied to the two middle ones).

පස්විසිවෙනි ,, විසිපස්වෙනි, 'twenty-fifth.'

Metathesis of letters is sometimes carried too far in the colloquial language, without any system or euphonic necessity, simply to render the meanings of words unintelligible to hearers and in sport. *Ex.* "අපි යලම කොනවා" (= අපි කොලම යනවා), 'We are going to Colombo'; "මරියා කිරමු" (= කිරියා මරමු), 'Let us kill Kiriya' (name of a man), lit. 'Let us weigh Mariya.' This mode of speech is termed පෙරළි බාසේ (or භාෂාව) or අපසු බාසේ (or භාෂාව), 'transpositional speech.'

ELONGATION OF THE VOWEL-SOUNDS.

Vēdi or *Vṛiddhiya*.

56. Changing the short vowel-sounds in a word into long ones is called *Vēdi*, 'Elongation.'

Examples.

උපරණ	into	උචාරණ, 'implements, ' things of utility.'
දහස්	,,	දූහස්, 'a thousand.'
නවම	,,	නචම, 'new work.'
වෙළඳම	,,	වෙලඳම, 'trade.'

ABBREVIATION OF THE VOWEL-SOUNDS.

Adu or *Hániya*.

57. Changing long vowel-sounds in a word into short ones is called *Adu*, 'Abbreviation.' This is the reverse of *Vēdi*.

Examples.

ඇගේ into ඇගේ, ඇගේ, 'her,' 'hers.'
 උගේ ,, උගේ, උගේ, 'his.'
 දංග ,, දග. 'calf (of the leg),' 'mischievous.'
 සැත්දැ ,, සැදැ 'evening.'

Observe that in the last two examples the abbreviation takes place in the consonants and not in any vowel, as should be the case according to the definition given above, and that such words are considered by the author of *Sidat-sañgará* as examples of this process.

Examples of *Vēdi* and *Adu* often occur in poetry.

COMBINATION.

Sañda or *Sandhi*.

58. The blending of the last letter of one word with the first letter of the next word or syllable, to avoid dissonance or hiatus, is called *Sañda*, 'Combination.' The rules of combination are altogether based on phonetic principles, and are chiefly observed in poetry. It is important to observe that combination generally takes place when the second word or syllable begins with a vowel, and that some of the examples of combination are also found in their uncombined forms, as අට අනුවක්, 'a ninety-eight'; එකිනි එකා, 'each other'; කතා රිල්, 'gold litter'; නුවණ ඇති, 'having wisdom,' 'wise'; සහ එහ, 'going and coming'; ලක ලකුමා, 'Governor of Ceylon'; අත් ලස්, 'bribe'; දුක් පත්, 'poor'; &c.

59. Combination is divided into ten classes, viz. :—

- (a) වෙරසරලෝප සද or පුච්ඡාරලෝප සකිස
 Combination by the elision of the final vowel.

- (b) පරසරලෝප සඳ or පරසරලෝප සන්ධි
Combination by the elision of the initial vowel.
- (c) සර සඳ or සර සන්ධි
Combination of vowels.
- (d) සරදෙස් සඳ or සරදෙස් සන්ධි
Combination by the substitution of vowels.
- (e) ගතදෙස් සඳ or ගතදෙස් සන්ධි
Combination by the substitution of consonants.
- (f) පරරූ සඳ or පරරූප සන්ධි
Combination by assimilation of the final letter to the initial one.
- (g) පෙරරූ සඳ or පෙරරූප සන්ධි
Combination by assimilation of the initial letter to the final one.
- (h) ගතකුරුලෝප සඳ or ගතකුරුලෝප සන්ධි
Combination by the elision of consonants.
- (i) අගම් සඳ or අගම් සන්ධි
Combination by augmentation.
- (j) දෙරූ සඳ or විධිරූප සන්ධි
Combination by the reduplication of the consonant.

(a) *Pera sara lop Sañda* or *Púrvasvara lópa Sandhiya*.

60. This combination is effected by the elision of the inherent vowel in the last letter of the first word and the coalition of the initial letter (a vowel) of the second word with the consonant whose inherent vowel has been elided.

Examples.

[NOTE.—The parts combined are, for the benefit of the student, shown within parentheses after each example. As a knowledge of the combination of Sanskrit words is essential in mixed language to write them accurately, examples of such combinations are given after those of Eḷu words.]

(Eḷu.)

සකිල් (සකා, 'gold' + ඵල්, 'litter'), 'gold litter.'

දිගාස (දිගු, 'long' + ඇස, 'eye'), 'woman' (lit. 'the long-eyed one').

ත්‍රවණ්ඩ (ත්‍රවණ, 'wisdom' + ඇති, 'having'), 'having wisdom,' 'wise'

ගොනග (ගො, 'going' + එන, 'coming'), 'going and coming.'

(Sanskrit.)

ධම්මසභා (ධම්ම, 'law,' 'doctrine' + ආසන, 'seat'), 'pulpit.'

පාලවිශවර (පාලි, 'earth' + ඊශවර, 'lord'), 'king.'

මහොග්ධ (මහා, 'great' + මාග්ධ, 'drug,' 'medicine'), 'great drug,' 'ginger,' a great sage by that name.

රාජරජවර්ෂ (රජ, 'king' + රජවර්ෂ, 'supremacy,' 'power'), 'kingly supremacy or power.'

Process of Combination explained.

කහිල් = කතා + ඊල් = කත + ආ + ඊල්

(by eliding the first of the two vowels ආ and ඊ) = කත + ඊල්

(by coalition of ඊ with ත) = කහිල්.

NOTE.—The process of separating the parts of a combined word is called විසන්ධි කිරීම or පද සිඳීම, its contrary being called සන්ධි කිරීම or පද ගැලපීම.

(b)—*Parasara lop Saṅda* or *Parasvara lopa Sandhiya*.

61. This combination is effected by the elision of the initial letter of the second word, the reverse of the above.

Examples.

(Elu.)

කතූතමා (කතූ, 'author,' 'editor' + උතූමා, 'great, excellent, or eminent one'), 'great [or excellent] editor or author.'

තිස්සණු (ති, 'three' + අසුණු, 'ills' or 'bad qualities'), 'three ills or bad qualities.'

වණතුරු (වණ, 'life' + අතුරු, 'letters'), 'vowels.'

ලකතූමා (ලක, 'Lanká' + උතූමා, 'chief') 'Chief of Lanká' (i. e., 'Governor of Ceylon').

(Sanskrit.)

දිශාධිපති (දිශා, 'quarter' + අධිපති, 'lord'), 'lord of the quarter [or region.]'

ව්‍යාප්ති (ව්‍යාප්ත, 'various' + අප්ති, 'meanings,' 'significations'), 'various significations.'

මහාත්මා (මහා, 'great' + ආත්මා, 'soul'), 'magnanimous person,' 'gentleman' or 'gentlewoman.'

අනුකූල (අනු, 'according to,' 'as' + අවකාශ, 'opportunity'), 'according to opportunity.'

* These may also be combined according to the preceding process.

Process of Combination explained.

$$\text{ලකතුමා} = \text{ලක} + \text{ලතුමා} = \text{ලක්} + \text{අ} + \text{ලතුමා}$$

(by elision of the last of the two vowels අ and ල) = $\text{ලක්} + \text{අ} + \text{තුමා}$

(by coalition of අ with ක්) = ලකතුමා .

NOTE.—In the above two processes when two homogeneous vowels, one short and the other long, or both long, are at the place of combination, the short vowel or one of the long vowels is elided.

(c)—Sara Sañda or Svāra Sandhiya.

62. This combination is effected by the coalition of the initial vowel of the second word or syllable with the final consonant of the first word.

*Examples.**(Elu.)*

එකිනෙක (එකින්, 'by-one' + එක, 'one'), 'one by one,' 'one another.'
ඔවුණෙවුන් (ඔවුන්, 'them' + ඔවුන්, 'them'). 'them respectively (mutually).'

භෞණක් (භෞත්, 'ox' + එක්, 'one'), 'an ox.'

නමැති (නම්, 'name' + ඇති, 'having'), 'named.'

පසැස් (පස්, 'five' + ඇස්, 'eyes'), 'Buddha' (an epithet).

මිනිසා (මිනිස්, 'man' + අ, ending of the nom. sing., etc.), 'man.'

(Sanskrit.)

අනුතර (අත්, 'not' + ලතර, 'subsequent'), 'chief,' 'best.'

තදානතර (තද්, 'that' + අනතර, 'after'), 'after that,' 'afterwards.'

Process of Combination explained.

$$\text{පසැස්} = \text{පස්} + \text{ඇස්}$$

(by coalition of ඇ with ස්) = පසැස් .

(d)—Sarades Sañda or Svarādēṣa Sandhiya.

63. This combination is effected by the substitution of a vowel for the two vowels at the place of combination.

When two short like vowels meet each other at the place of combination, they coalesce into their corresponding long vowel.

The vowels that are generally substituted are :—

ආ	for	අ	+	අ	
ඊ	,,	ඉ	+	ඉ	
උ	,,	ඌ	+	ඌ	
ඍ	,,	ඎ	+	ඎ	
එ	,,	ඵ	+	ඵ	
ඹ	,,	ඞ	+	ඞ	
ඵ	,,	අ	+	ඉ	
ඵ	,,	අ or ආ	+	ඉ or ඊ	
ඵ	,,	අ or ආ	+	එ or ඵ	(Vide § 60.)
ඹ or ඹ	,,	අ or ආ	+	උ or ඌ	
ඹ	,,	අ or ආ	+	ඹ or ඞ	(Vide § 60.)

Examples.

(*Elu.*)

අටානුවක් (අට, 'eight' + අනුවක්, 'a-ninety'), 'a-ninety-eight.'

අවෝරසිය (අට, 'eight' + උර,^{*} 'exceeded' + සිය, 'hundred'), 'one hundred and eight.'

මෙහෙසුරු (මහ, 'great' + ඉසුරු, 'lord,' 'god'), 'Siva' (a Hindu deity).

මොහොර (මහ, 'great' + උර, 'rampart'), 'great rampart.'

ලඹෝර (ලඹ, 'hanging' or 'large' + උර,^{*} 'belly'), 'Gaṇeśa' (a Hindu deity, who is represented as having a hanging or large belly).

(*Sanskrit.*)

වික්‍රාමකුල (වික්‍රා, 'mind' + අනුකුල, 'conformable to'), 'conformable to the mind.'

ධාතුවසර්ග (ධාතූ, 'roots' + උපසර්ග, 'upasargas'), 'roots' and "upasargas."

කර්ම (කර, 'man' + ඉන්ද්‍ර, 'chief'), 'king.'

පියාසි (පියා, 'father' + සි, 'prosperity'), 'father's prosperity.'

මුනිභූ (මුනි, 'Muni,' i. e., a sanctified sage + ඉන්ද්‍ර, 'supreme,' 'chief'), 'supreme or chief Muni,' i. e., 'Buddha.'

ලංකාධිපති (ලංකා, 'Laṅkā' + ඊශ්වර, 'lord'), 'Lord of Ceylon,' (i. e., 'Governor of Ceylon').

සමෝදර (සහ, 'with' + උදර, 'belly'), 'uterine brother.'

සූර්‍යෝදය (සූර්‍ය, 'sun' + උදය, 'rising'), 'sunrise.'

* These are contracted forms of උතුර and උදර respectively. The vowels inherent in තු and ද seem to have respectively influenced the preceding vowel in each example in lengthening it. The final vowel in ලඹෝර is the personal case ending ආ.

Process of Combination explained.

- (1) අපානුවක් = අථ + අනුවක් = අථි + අ + අනුවක්
 (by coalition of the two vowels) = අථි + අ + නුවක්
 (by coalition of අ with ථි) = අපානුවක්.

- (2) මොහොර = මඟ + උර = මඟ් + අ + උර
 (by substituting ඔ for අ and උ) = මඟ් + ඔ + ර
 (by coalition) = මොර
 (by assimilation) = මොහොර.

(e)—*Gātaḍes Saṇḍa* or *Gātrādēṣa Sandhiya*.

64. This combination is effected by the substitution of consonants, of which the principal are :—

- (1) ජ් for ක් after ඉ (final).
 ච් ,, a consonant or උ (final).

Examples.

(*Elu.*)

අත්වරු (අත්, 'hand' + කරු, 'who makes,' 'doer'), 'manufacturer.'
 සිත්වරු (සිත්, 'colouring' + කරු, 'who makes,' 'doer'), 'painter.'
 දඩුවම් (දඩු, 'punishment' + කම්, 'act'), 'punishment.'
 පිළියම් (පිළි, 'belonging to (body, &c.)' + කම්, 'act'), 'remedy,'
 'redress.'

(2) In Sanskrit words the following consonants are substituted :—

- (a) ජ් for ඉ or ඊ before අ, ආ, උ, ඌ, ස, ඵ, ට්, ඩ් or ම.

Examples.

සත්තාසව (සත්ති, 'elephants' + අසව, 'horses'), 'elephants and horses.'
 ප්‍රතිකර්ම (ප්‍රති, 'again' + උකර්ම, 'answer'), 'rejoinder,' 'response.'

- (b) ච් for උ or ඌ before අ, ආ, ඉ, ඊ, ස, ඵ, ට්, ඩ් or ම.

Examples.

අනුසාර (අනු, 'according to' + අනු, 'sense,' 'meaning'), 'according to
 sense or signification.'
 දුර්විකාර (දුර්, 'heavy,' 'long' + අකාර, 'letters'), 'long letters'
 (vowels).

This substitution of ජ and ච is owing to their respective affinity of sound to ඉ or ඊ and උ or ඌ. (*Vide* combination (i).)

(c) ඊ for ස or සා before අ, ආ, ඉ, ඊ, උ, ඌ, ඒ, ටේ, ඩි or ඩෑ, and after අ or ආ.

Examples.

පත්‍රපසාක (පිතෘ, 'father' + උපසාක, 'attendance,' 'treatment'), 'attendance on father.'

මාත්‍රාධාය (මාතෘ, 'mother' + අධාය, 'intention'), 'mother's intention.
රජපී (රජ, 'king' + සාධි, 'prosperity,' 'dignity'), 'king's prosperity or dignity.'

රජපී *rājarshi* (රජ, 'king' + සාමි, a saint), a kind of saint.

(3) When in coalescing to form a compound the first word ends in a sonant and the second begins with a surd, or *vice versa*, the final letter of the first assumes the quality of the initial letter of the second. Sonant initials require sonant finals: surd initials surd finals. If the final letter is a vowel-consonant, the inherent vowel is dropped when the combination takes place. (*Vide* § 65.)

Examples.

(*Elu.*)

කැපුරපොතු* (කැපුබු, 'turtle' + පොතු, 'shell'), 'turtle-shell.'

නැද්ද (නැත්, 'not having or being' + ද්), 'is not?'

බුත්සරණ (බුදු, 'Buddha' + සරණ, 'refuge'), 'refuge in Buddha.'

සද්දහ (සත්, 'good,' 'virtuous' + දහ, 'persons'), 'good or virtuous persons.'

සද්දවසක් (සත්, 'seven' + දවසක්, 'a day'), 'a seven-days.'

Some Exceptions.

දික්පු‡ (දිග, 'long' + පු, 'become'), 'long.'

ලජ්කාරගු (ලබු, 'gourd' + කාරග, 'citron'), a kind of citron.

සුත්ඛත්‍ය (සුදු, 'white' + ඛත්, 'boiled rice'), 'white boiled rice.'

* The modern expression is කැප්ඛා (or ඛා) පොතු or තැප්ඛා (or ඛා) පොතු.

† Interrogative particle.

‡ Compare දුගාප (for දුගාඛි), 'relic tope,' කත් (for කද්), 'pingo,' අත් (for අත්), 'ends.' The reason for this change is that a word cannot euphoniously terminate in a sonant.

§ In modern Sinhalese, ලජ්කාර, සුදුඛත්.

(Sanskrit.)

අදහන (අත්, a particle expressive of surprise + හන, 'become'),
'wonderful.'

නිශ්චල (නිථ,^o 'not' + චල, 'what moves'), 'calm,' 'still.'

වාහදාන (වාක්, 'speech' + දාන, 'restraint'), 'reproof,' 'control
of speech.'

සවිකාස (සවි,† 'six' + භාසා, 'languages'), 'six languages.'

සම්මි (සත්, 'true' + මි, 'doctrines'), 'true doctrines.'

Exceptional Forms.

Visarga is dropped when preceded by අ and followed by
a sonant, අ being changed into මි :—

තපෝවන‡ (තප, 'religious austerity' + වන, 'wood'), 'sacred
grove frequented by ascetics.'

පෝෂ්වර‡ (පාශ, 'milk,' 'water' + වර, 'that which contains'),
'woman's breast,' 'cloud.'

ශිරෝමණි‡ (ශිර, 'head' + මණි, 'jewel'), 'gem worn above the
head.'

Process of Combination explained.

(1) අත්වර = අත් + කර

(by substitution of මි for ක්) = අත්මර.

(2) හසනාශව = හසන් + අශව = හසන් + ඉ + අශව

(by substitution of ස් for ඉ) = හසන් + ස් + අශව

(by coalition) = හසනාශව.

(3) කැසුළුපොතු = කැසු + පොතු = කැසුම් + උ + පොතු

(by elision of උ) = කැසුම් + පොතු

(surd initials require surd finals) ∴ = කැසුළු + පොතු = කැසුළුපොතු.

(f)—*Pararú Sañda* or *Pararúpa Sandhiya*.

65. This combination is effected by simple assimilation
of the final to the initial consonant. (*Vide* § 64 (3).)

^o ථ in නිථ before the sibilants (ශ්, ඡ, ස්) is changed into the
respective sibilant that follows it, and before මි is changed into ශ්.

† From ඡඡ, 'six.'

‡ Parts of these may also be separated thus : පෝෂ්වර = පාසස් +
වර ; ශිරෝමණි = ශිරස් + මණි : තපෝවන = තපස් + වන.

Examples.

(Elu.)

අලලස් (අත්, 'hand' + ලස්, 'bribe'), 'present,' 'bribe.'
 අස්සක (අත්, 'hand' + සක, 'sign,' 'mark'), 'signature.'
 ඇම්ම (ඇත්, 'pricking' + ම්, 'pricking,' 'throbbing.'
 ලක්කස් (ලක්, 'sugar cane' + කස්, 'tree'), 'sugar-cane.'
 දැම්ම (දැත්, 'now' + ම්, 'at once,' 'forthwith.'
 දුප්පත් (දුක්, 'sorrow' + පත්, 'approached'), 'poor.'

(Sanskrit.)

ජගත්චක්ෂු (ජගත්, 'universe' + චක්ෂු, 'eye'), 'eye of the universe,'
i. e. 'the sun.'
 නිශේෂ (නිර්, 'without' + ශේෂ, 'remainder'), 'without remainder.'
 පුරුෂික (පුරු, 'male' + ශික, 'mark,' 'gender'), 'masculine gender.'
 විදුලිලහ (විදුලි, 'lightning' + ලහ, 'creeper'), '(zigzag) lightning.'
 සුචරිත (සුභ, 'good,' 'virtuous' + චරිත, 'persons'), 'good or virtuous
 persons.'

Process of Combination explained.

දුප්පත් = දුක් + පත් = දුක් + ජ + අත්
 (by assimilation) = දුප් + ජ + අත්
 (by coalition) = දුප්පත්.

(g)—*Pera rū Saṇḍa* or *Pūrva rūpa Sandhiya*.

66. This combination is effected by the simple assimilation of the initial to the final consonant, which is the reverse of the last combination.

Examples.

(Elu.)

අත්කම් (අත්, 'hand' + කම්, 'act,' 'work'), 'handicraft.'
 කම්මල් (කම්, 'work' + මල්, 'hall,' 'shop'), 'blacksmith's shop,'
 'workshop.'
 ගෙත්කම් (ගෙත්, 'stitching,' 'stringing' + කම්, 'act,' 'work'),
 'weaving.'
 බත්තල (බත්, 'boiled-rice' + තල, 'grain'), 'grain of boiled-rice.'
 මිනිස්සු (මිනිස්, 'man' + සු, nom. pl. suffix), 'men.'

° Ending of verbal nouns.

† Emphasising particle.

Process of Combination explained.

ගෙන්නම් = ගෙත් + කම් = ගෙත් + ත් + අම්
 (by assimilation) = ගෙත් + ත් + අම්
 (by coalition) = ගෙන්නම්.

(h)—*Gatakuru lop Sañda* or *Gátrákshara lópa Sandhiya*.

67. This combination is effected by the elision of the final vowel-consonant of the first word and by augmenting any semi-nasal which may occur before it, or by the elision of the initial consonant of the second word.

Examples.

(*Elu.*)

අම්මල් (අඹ, 'mango' + මල්, 'flowers'), 'mango flowers.'
 කොළොම්පුර (කොළඹ, 'Colombo' + පුර, 'city'), 'city of Colombo.'
 ගංඉවුර (ගඟ, 'river' + ඉවුර, 'bank'), 'bank of the river.'
 කෙළුම්මල් (කෙළුම්, 'lotus' + මල්, 'flowers'), 'lotus flowers.'
 කවම් (කව, 'new' + කම්, 'work'), 'new work.'

Process of Combination explained.

අම්මල් = අඹ + මල් = අඞ + ම + මල්
 (by eliding the vowel-consonant ම) = අඞ + මල්
 (by augmenting ඞ and by coalition) = අම්මල්.

(i)—*Agam Sañda* or *Ágama Sandhiya*.

68. This combination is effected by the insertion of a consonant before the initial vowel of the second word or syllable. The principal letters that are inserted are ජ, ච, න්, and ඊ, of which, owing to the similarity of sounds, ජ is inserted generally when the final vowel of the first word is ඉ, and ච when it is උ.

Examples.

(*Elu.*)

අකදර (අ, 'not' + අදර, 'respect'), 'disrespect.'
 එච්ච (එච්, 'goat' + ආ, a suffix), 'goat.'
 කටුමල (කටු, 'thorny' + අල, 'yam'), a kind of yam (*Dioscorea pentaphylla*).

° The form අඞමල් is now universally used.

කොළුවෙක් (කොළ, 'lad' + එක්, 'one,' 'a'), 'a lad.'
 කෝවිල් (කෝ, 'god' + ඉල්, 'abode'), 'temple dedicated to a god.'
 ගෙඩියක් (ගෙඩි, 'fruit' + අක්, 'one,' 'a'), 'a fruit.'
 කොසෙක් (කො, 'not' + එක්, 'one'), 'various,' 'several.'
 පිරිසක් (පිරි, 'all round' + අක්, 'end'), 'end.'
 පුනරුත් (පුන, 'again' + උත්, 'said'), 'tautology.'
 බිජුවට (බිජු, 'egg' + අට, 'seed'), 'seed for sowing,' 'egg.'
 ශෝදක (ශෝද, 'giant' + ආ, a suffix), 'giant.'
 එයට† (එ, 'paddy' + අට, 'seed'), 'seed of paddy.'
 සුචාසු (සු, 'four' + අසු, 'eighty'), 'eighty-four.'

(Sanskrit.)

අකාමාර (අ, 'not' + ආමාර, 'moral rule'), 'immorality.'
 අනිෂ්ට (අ, 'not' + ඉෂ්ට, 'wished'), 'unwished for,' 'unlucky.'

Process of Combination explained.

පිරිසක් = පිරි + අක්

(by insertion of ය before අ) = පිරි + යඅක්

(by coalition) = පිරිසක්.

(j)—*Derú Saṇḍa* or *Dvitrarúpa Sandhiya*.

69. This combination is effected by eliding the vowel in the final vowel-consonant of the first word, and doubling the consonant.

Examples.

(Elu.)

කොල්ලා (කොළ, 'lad' + ආ, a suffix), 'lad.'
 වත්ත (වතු, 'garden' + අ, a suffix), 'garden.'
 සුද්ද (සුදු, 'white' + ආ, a suffix), 'white man.'
 කෙලිල්ලඹ (කෙලිලි, 'white,' 'fair' + අඹ, 'wife,' 'woman'), 'white (or fair) woman (or wife).'

Process of Combination explained.

කෙලිල්ලඹ = කෙලිලි + අඹ = කෙලිල් + ඉ + අඹ

(by eliding ඉ) = කෙලිල් + අඹ

(by doubling ල) = කෙලිල් + ල + අඹ

(by coalition) = කෙලිල්ලඹ.

(Vide § 54.)

° A naturalised Tamil word.

† The uncombined form විආට is more common.

A knowledge of the above phonetic rules is very essential to the student in unravelling the meanings of words formed in conformity with those rules, in combining words properly, and in forming different inflections.

NASALIZATION.

70. Many Elu words, unnasalized in their original and strictly correct form, have acquired in pronunciation a semi-nasal sound.*

Examples.

Unnasalized form.	Nasalized form.	Signification.
අගනා	- අගනා	- worth (<i>adj.</i>)
එලයිතෙල්	- එලයිතෙල්	- ghee, clarified butter made from cow's milk.
කගවේණ	- කගවේණ	- rhinoceros, unicorn.
ගරුඛ	- ගරුඛ	- a bird, the vehicle of <i>Vishnu</i> .
දිගුකිරීම	- දිගුකිරීම	- stretching forth.
දිළිඳු	- දිළිඳු	- poor, indigent.
පසිඳු	- පසිඳු	- famous, renowned.
පිරිසිඳු	- පිරිසිඳු	- pure, clean.
වසඞ්	- වසඞ්	- north-west.
විසදීම	- විසදීම	- exposition, solution.
වෙසගමස	- වෙසගමස	- a month, April-May.
සිහිඳු	- සිහිඳු	- smooth.
සිදුකිරීම	- සිදුකිරීම	- accomplishing.
හදවන	- හදවන	- heart.

MISTAKES IN ORTHOGRAPHY.

71. A list of words often incorrectly spelt, written, and pronounced is subjoined for the benefit of the student. The same word is sometimes spelt, written, and pronounced in different incorrect ways, of which only one or two are noticed there.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
අති	- අති	- very much, exceeding.
අතිශාර	- අතිසාර	- dysentery.

* This peculiarity is common also in Maldivian words.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
අවුෂද ඖෂද	} ඖෂධ	- medicine.
අකාඤා	- අකාඤා	- order, command.
අනර්ථ	- අනර්ථ	- invaluable, very good.
අන්ත්‍රා	- අන්ත්‍රණය	- danger.
අභිවුද්ධි	- අභිවෘද්ධිය	- progress, advancement.
අභිප්‍රාච	- අභිප්‍රාය	- intention, purpose.
අමාත්‍ය	- අමාත්‍ය	- minister, councillor.
අබ්‍යක්‍රාමය	- අබ්‍යක්‍රාමය	- abuse.
අසප ^o අස්ව	} අස්ව	- horse.
අභ්‍යුත්ප්‍රිප්‍රි	- අභ්‍යුත්ප්‍රිප්‍රි	- foot-note.
ආරණ්‍ය†	- අරණ්‍ය	- wood, forest.
ආක්‍රමා	- අක්‍රමාව, or ආක්‍රමාව	- authority, dignity.
ආග්‍රාම	- අග්‍රාමය	- practice.
ආද්‍රැව්‍ය අත්‍රැව්‍ය	} අද්‍රැව්‍ය	- wonderful.
ආරූඪ	- ආරූඪ	- mounted, risen.
ආශය	- ආසය	- seat.
ඉස්ත්‍රී ඉස්ත්‍රී	} සත්‍රී	- wife, woman.
ඉස්තාන ඉස්තාන	} ස්තාන	- place.
ඉරතු	- සෘතු	- season.
ඉරසි	- සෘෂි	- saint, Rishi.
ඉසතුති සප්‍රති	} සතුති	- thanks.
ඊර්සා	- ඊර්ෂ්‍යා	- envy, jealousy.
ඉස්ථිර සථිර, ස්ථිර	} සථිර	- firm, fixed.
ඉස්පර්ස	- සපර්ශ	- touch, feeling.
ඉර්ජු	- සර්ජු	- straight.
උභෙයා	- උභෙයා	- for, on account of.
උත්‍ර උත්තර	} උත්තර	- reply.
උපද්‍රැව	- උපද්‍රැව	- danger.
උත්‍රප්‍රිප්‍රි	- උත්‍රප්‍රිප්‍රි	- the 26th lunar mansion.
උත්‍රසල	- උත්‍රසල	- the 21st lunar mansion.
උතුත්	- උතුම්	- noble, chief.

^o Hindustáni, අස්.

† As an *alj.* derived from අරණ්‍ය, this form is correct.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
උෂ්ණ උෂ්ණ	උෂ්ණ	- hot, warm.
බාරුද	- අවුරුදු, අවුරුදු	- year.
කළුතර කළුතර	කළුතර	- Kalutara (a town).
කතෘ	- කතෘ	- agent, doer, editor.
කුෂ්ට, කුටි	- කුෂ්ට	- leprosy, cutaneous disease.
කුන්කුම	- කුඩකුම	- saffron (<i>Crocus sativus</i> .)
කෘති	- කුරුණි	- a grain measure.
කෘර	- කූර	- cruel, wicked.
කූ	- කර	- having done (p. part.)
කොට්ඨාස	- කොඩාස	- division.
කොරපිය	- කරපිය	- do. (imp. mood.)
ගර්භිනී ගර්භණි	ගර්භිණී } <i>garbhini</i>	- pregnant woman.
ගව්, ගං	- ගම්	- villages.
ගාම්බීර, ගාම්භීර	- ගම්බීර	- deep.
ගොව	- ගවුව, ගව්ව	- a distance of four miles.
ග්‍රහස්ත	- ගෘහස්ථ	- householder, layman.
චාරිස්ස චාරිසු චාරිස්ස	චාරිත්‍ර	- custom, manners.
චේක	- චේක	- clever.
චේස්ථ	- චේස්ථ	- oldest, best.
ඥාණ	- ඥාන	- wisdom.
ඥාන	- ඥාණ	- wisdom.
චාතෘත්තර, චාතෘත්තර	චාතෘත්තර	- office.
තත්තා	- තණ්හා	- desire, craving.
තථී	- තථී	- logic, reasoning.
තික්කක, තික්කක	- තික්කක	- keen, sharp.
තෘත	- තෘණ	} grass.
ත්‍රිත	- ත්‍රිණ	
ත්‍රිස්තා	- තෘණ්හා	- thirst, desire, craving.
දඬුවත්	- දඬුවම්	- punishment.
දස්ථ	- දඹ	- bitten (by a snake &c.).
දිවුනු	- දිවුණු	- improvement.
දිග්ඪ	- දිග්ඪ	- long.
දුර්ගන්ධ	- දුර්ග්ඪ	- bad smell, stench.
දුස්ථ	- දුඹ	- wicked.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
දුස්සි දුස්සි	{ දැසි	- sight, religion.
දෙපුත්	- දෙවම්	- pomegranate.
දෙමල	- දෙමළ	- Tamil.
දුම්බ	- දුඞ්බ	- Tamil.
නවය	- නවය	- nine.
නම	- නම	- name.
නක්සත්‍ර	- නක්ෂත්‍ර	- star.
නෙර්වාන	- නිර්වාන	- Nirváṇa.
නෙඬී	- නෘත්‍ය	- dancing.
පරදාන, ප්‍රදාන	- ප්‍රධාන	- chief, principal.
පමන	- පමණ	- quantity, about.
පරතම ප්‍රතම	{ ප්‍රථම	- first.
පලමු	- පළමු	- first.
පවිත්‍ර	- පවිත්‍ර	- clean, pure.
පරීක්ෂ	- පරීක්ෂා	- investigation, examination.
පරිච්චේද	- පරිච්ඡේද	- chapter.
පාපිණ	- පාපිණ්ඩ	- very wicked.
පිනිස	- පිණිස	- for.
පි.	- පින්	- religious merit.
පුරුමබ (or හ) පුරුමබ	{ පුරුම	- beginning.
පුඞ්ඞ	- පුරුෂ	- man, husband.
ප්‍රශ්න	- ප්‍රශ්න	- query, question.
ප්‍රමිප්‍රා	- පරම්පරා	- lineage, generation.
ප්‍රචරිතනි	- ප්‍රවාතනි	- news, tidings.
ප්‍රසිඛ	- ප්‍රසිඛ	- public, celebrated.
ප්‍රශන්ත	- ප්‍රසන්න	- clear, pleased.
ප්‍රත්‍යක්ෂ	- ප්‍රත්‍යක්ෂ	- perceptible, cognizable.
ප්‍රතික	- ප්‍රතික	- palatable, cooked.
ප්‍රථිවි, ප්‍රභිවි, පාථිවි	- පෘථිවි	- earth.
ප්‍රකුතිමත්කිරීම	- ප්‍රකෘතිමත්කිරීම	- reparation, restitution.
ප්‍රයෝගමි	- ප්‍රයෝග	- stratagem, application.
ප්‍රාක්‍රම	- පරාක්‍රම	- power, prowess.
බ්‍රහස්පතින්ද්‍ර†	- බ්‍ර(ව)හස්පතින්ද්‍ර	Thursday.

° Generally used for astronomy or astrology.

† Cf. Hindustáni බ්‍රහස්පති, 'Jupiter.'

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
බ්‍රාහ්ම	- බ්‍රාහ්මණ	- Brahmin.
භික්කු, කිවිච්චි	{ භික්කු (Skt.) කිවිච්චි (Elu)	- } wall of a house.
කෝදි	- බෝධි	- the sacred Bó tree.
මද්‍යම	- මධ්‍යම	- middle.
මජ්ඣික	{ මජ්ඣ	- fish.
මජ්ඣක		
මණ්ඩුසා	{ මණ්ඩු	- man, mankind.
මණ්ඩසා		
මසුර	- මසුර	- peacock.
මාගද	- මාගධ	- belonging to Mágadha (South Behar.)
මිශ්‍ර	- මිශ්‍ර	- mixed.
මුළුණු, මුරුච්චා, මුරුත්තා	{ මුළුණු	- fainting, swoon.
මුත්‍ර		
මෘදු, මර්දු	- මෘදු	- urine.
මූග, මර්ග	- මෘග	- soft, mild.
යක්‍ෂකී	- යක්‍ෂිණී	- beast, deer.
යන්තර	- යන්ත්‍ර	- demon, fiend.
යව්‍වත	- යොවන	- machine.
යාඤ	- යාමකා	- young.
රක්‍ෂකා	- රක්‍ෂකයා	- prayer.
රක්‍ෂි	- රක්‍ෂි	- fiend, demon.
රජ්ජය	- රජ්‍ය	- night.
රජි	- රජ	- kingdom.
ලත්තා	- ලත්තා	- heap, a sign of the zodiac.
ලිපිත්, ලිපි	- ලිපිමි	- Ceylon.
වහනෙත්	- වහන්සේ	- epistle, writing.
වරුෂ, වර්ෂ	- වර්ෂ	- a term of respect, equi- valent to "honour" in "His Honour," &c.
වර්තමාණ	{ වර්තමාණ	- year.
ව්‍යාකරණ		
විසුත්‍ර	- විසුත්‍ර	- being present.
විනිසිකාර	- විනිසිකාර	- grammar.
වෙලදාත්	- වෙලදාමි	- explanation, detail.
වෙව්‍යා	- වෙව්‍යා	- judge.
		- trade, commerce.
		- harlot.

* වෙව්‍යා, 'a woman of the Vaisya (the third, or mercantile and agricultural) caste,' is often used for වෙව්‍යා.

Wrong Orthography and Pronunciation.	Correct Orthography and Pronunciation.	Signification.
ගතර	- සතර	- four.
ගැක	- සැක	- doubt.
ගැප	- සැප	- health, happiness.
ගැලකරමි	- සැලකරමි	- I inform or submit (respectful).
ගැහෙණ	- සැහෙත	- fit, proper, enough.
ගිතුරුදා	- සිතුරුදා	- Friday.
ගෙනපුරුදා	- සෙනපුරුදා	- Saturday.
සජීවන	- සජ්ජන	- good and virtuous persons.
සර්ජන	- සජ්ජන	- decorated.
සහිස්ත්‍රත	- සංස්කෘත	- Sanskrit.
සහික්කා	- සංඥා	- sign, name, sense.
සභා	- ශ්‍රද්ධා	- faith.
සැබද	- ශබ්ද	- sound, noise.
සුන්ද්‍ර	- සුඤ්ජර	- handsome.
සුඤ්ජ	- සුත්‍ර	- thread, rule, machine.
සෙල්ලන්	- සෙල්ලම්	- play, sport.
සමීප, ගමීප	- සමීප	- near.
සමාධම්ම	- සමාධිධම්ම	- law of nature.
ශ්‍රේෂ්ඨ	- ශ්‍රේෂ්ඨ	- best, supreme.
හිංගල	- සිංහල	- Sinhalese.

III.—ETYMOLOGY.

72. පදවිද්‍යාව or පදපිඩිය, Etymology, treats of the structure and history of words.

Classification of Words.

73. The different classes into which words are divided are called පද, 'Parts of Speech.' According to Sinhalese grammarians there are only four parts of speech, namely:—

- (i.) නමි or නාම (පද), 'Noun.'
 - (ii.) කිරිය or ක්‍රියා (පද), 'Verb.'
 - (iii.) නිපා or නිපාත (පද),
 - (iv.) උපසග or උපසගී (පද),
- } 'Indeclinable particles,'
අවිය or අවිසය.

These embrace the eight parts of speech specified in European grammars, thus :—

1. Noun.	}	(i.) <i>Nam</i> or <i>Náma</i> .	
2. Pronoun.			
3. Adjective.			
4. Verb.	...	(ii.) <i>Kiriya</i> or <i>Kriyá</i> .	
5. Adverb.	}	(iii.) <i>Nipá</i> or
<i>Nipáta</i> .	
6. Preposition.			
7. Conjunction.			
8. Interjection.			
Prefixes and Suffixes.		(iv.) <i>Upasaga</i> or
<i>Upasarga</i> .	
			<i>Aviya</i> or
<i>Avyaya</i> .

NOUN.

Nam or *Náma*.

74. නමි or නාම is the name of a person, place, or thing.

NOTE.—This term, however, comprises also pronoun and adjective, which will be separately treated of, as in European grammars.

Classification of Nouns.

75. Nouns are divided into two principal classes :—

- (i.) සාදාරණ නමි or සාධාරණ නාම, *Common nouns*.
- (ii.) සත් නමි or සංඥා නාම, *Proper nouns*.

(i.) *Common Nouns.*

76. සාධාරණ නාම, common noun, is used to denote each thing out of a class of things of the same kind.

77. Common nouns are subdivided into—

- (1) ජනි නාම, names denoting genus or class :—

Examples.

සුර, 'god'; තර, 'man'; අශ්ව, 'horse'; බල, 'dog'; මිදුරු, 'monkey';
කුහුඹි, 'ant'; මොහර, 'peacock'; මෝර, 'shark.'

[For examples of inanimate objects under this head *vide* (3) *infra*.]

(2) ස්ථානානුකර (or ධානානුකර) නාම, names denoting employments or professions :—

Examples.

රජ, 'king'; ඇමති, 'minister'; ලියන්තා, 'clerk'; එබේර, 'herdsman'; ගොවි, 'farmer'; මහන්තා, 'tailor'; පඩි, 'pandit'; කොර, 'thief'; වඩු, 'carpenter'; මෙහෙකරු, වැඩකරු, 'servant.'

(3) ද්‍රව්‍ය නාම, names denoting inanimate objects or materials :—

Examples.

ගස්, 'tree'; ගල්, 'stone'; පොළොව, 'earth'; වතුර, 'water'; වැනික්, 'gem'; ගෙඩි, 'fruit'; ගෙ, 'house'; කුඹුරු, 'field'; අගල්, 'ditch'; දෙඩම්, 'orange'; රත්රන්, 'gold'; හෙරළි, 'jack.'

(4) රුහි වාචක නාම, collective nouns :—

Examples.

පිරිස්, 'assembly'; සමූහ, 'multitude'; සේනා, 'army'; රැළ, 'flock'; රැකුළු, 'gang,' 'band,' 'herd'; සමුදා, 'a body of persons'; සෙනන, 'people,' 'multitude'; පිරිවර, 'retinue'; උදව්, 'congregation.' people

(5) භාව වාචක නාම, abstract nouns, which are names of quality, action, and state :—

Examples.

a. ගුණ වාචක නාම, names of quality :—සුද, 'white'; රත, 'redness'; කළුව, 'black'; මහන, 'size'; ගහකම, 'thickness'; හොඳ, 'good'; තරක, 'bad'; උස, 'height'; දිග, 'length'; සැබැව, 'truth'; තදබව, 'hardness'; දඳබැව්, 'ignorance'; මුළුතාවය, 'foolishness'; ගුරුකය, 'heaviness'; දුෂ්ඨතාවය, 'wickedness.'

NOTE.—These nouns are formed by adding the suffixes අ. බව or බැව්, භාවය, කය, නාව, කම, to the adjectives. Sometimes the adjectival form itself stands for the noun, as හොඳ, තරක.

b. අවස්ථා වාචක නාම, names of state :—නිත්ද, 'sleep'; සනීප, 'health'; පිස්සුව, 'madness'; කෝප, 'anger'; තරක, 'anger.'

c. භාවක්‍රියා, names of action, or verbal nouns :—තැපිම්, තැටුම්, තැපිලි, තටු, 'dancing'; දිවිම්, දිටුම්, දිටිලි, දවුනු, 'running'; සිටිම්.

සිටුම්, සිටිනු, 'standing': කීම, කියනු. 'saying,' 'telling': වැටීම, වැටෙනු, 'falling.'

NOTE.—These are formed by adding the suffixes ඊම්, උම්, ඇම්, ඉලි, අනු, ඉනු, එනු, etc., to the verbal bases. Such forms as ලියමන, කියමන, දීමනාව, are sometimes used for ලියුම, 'epistle'; කීම, 'saying,' 'word,' 'statement'; දීම, 'giving,' 'donation' respectively. (*Vide* §§ 172 and 251.)

(6) ගුණධාර නාම, concrete nouns denoting possessor of qualities :—

Examples.

කොඳ, 'lame man'; කළලා, 'black man'; පිස්සා, 'mad man'; භට්ටා (*masc.*), 'dwarf'; මෝඩයා, 'foolish man'; රන්ති, 'red woman'; ලෙඩා, 'sick person'; අඤ්ඤා, 'foolish man'; දහවතා, 'rich man.'

(7) අභි ක්‍රියා, verbal nouns denoting agent or object :—

Examples.

තටන්තා, තටන්තේ, තටනුයේ (*masc.*), 'dancer' (තටන්ති *fem.*); දුවන්තා, දුවන්තේ, දුවනුයේ (*masc.*), 'runner' (දුවන්ති *fem.*); වැටුනේ, 'who or what fell'; කීමා, 'what was said.'

NOTE.—These are formed by suffixing the endings අන්තා, අන්ති, ඉන්තා, ඉන්ති, &c., to the verbal bases, or by adding the suffixes ආ, ඵ, ඊ, &c., to the verbal nouns ending in නු. The forms ending in තා are more common. (*Vide* § 172.)

(8) ශිල්ප ශාස්ත්‍ර නාම, names of arts and sciences :—

Examples.

විසරණ, 'grammar'; ගණිත, 'arithmetic,' 'mathematics'; තනි, 'logic'; ලකර, 'rhetoric'; සදස් or සදැස්, 'prosody'; ඉඤ්ජල, 'jugglery.'

(9) ප්‍රමාණ නාම, names of measurement :—

Examples.

සැතැප්ම or සැතැප්ම, 'mile'; අඟල්, 'inch'; රන්තල්, 'pound'; ඊසත්, 'cubit'; විසත්, 'span'; පැල්, සේරු, මණ, corn measures.

(For compound nouns, *vide* §§ 215 & 360.)

(ii.) *Proper Nouns.*

78. සත් නම් or සංඥා නාම, proper noun, is the name of some particular person, animal, place, or thing.

Examples.

ශක්‍ර, 'Śakra' (king of gods) ; සිරිසාඤ්ඤ, 'Sirisañgabo' (a king of Ceylon) ; පොඩියා, 'Podiyá' ; ලපයා, 'Lapayá' ; ගාල්ල, 'Galle' ; බරණැස්, 'Benares' ; ඉන්දියාව, 'India.'

79. Proper nouns are sometimes used as common nouns, as in ශක්‍රයෙකුසේ, 'like a Śakra' ; දෙවෙනි බරණැස්ක් වැන්න, 'like a second Benares.' Any proper name may, in like manner, be used as a common noun.

In colloquial language plural forms of proper names, formed by suffixing ලා, as පොඩියාලා, ජුවන්ලා, are used in the sense of " — (name of person) and others." Thus පොඩියාලා = 'Podiyá and others' ; ජුවන්ලා = 'Juvan and others.' The plurals of common nouns, also formed by suffixing ලා, are sometimes used in like manner, as අයියාලා = 'brother and others' ; මාමාලා = 'uncle and others.'

Inflections of Nouns.

80. Nouns have four inflections :—

- (1) ලිංග or ලිංගික, 'Gender.'
- (2) බස or වචන,* 'Number.'
- (3) කරු or කාරක, පුරිස් or පුරුෂ, 'Person.'
- (4) විභත් or විභක්ති, 'Case.'

Giving the various inflections of nouns is called නාම වර්තැහිල්ල, 'declension of nouns.'

GENDER.*Liṅgu or Liṅga.*

81. There are three genders, namely, පුම ලිංග or පුරුෂ (or පුං) ලිංගික, masculine gender ; ඉතිරි ලිංග or ස්ත්‍රී ලිංගික, feminine gender ; and නපුංසක ලිංගික, neuter gender. A noun which may be either masculine or feminine is of the common or undetermined gender, සාමාන්‍ය or අනිශ්චිත ලිංගික.

* This term, which properly means 'word,' is used as a grammatical term to denote "number."

Ancient Sinhalese recognized only two genders, the masculine and the feminine, the neuter gender having been included in the masculine, as in Hindi, Pañjābi, and Sindhi. Gradually the neuter crept in and with it the nominative case endings, අ, * වළ, peculiar to it, of which the *Sidat-sañgará* makes no mention, because at the time it was composed all nouns of the neuter gender in Sanskrit and Pali were regarded as masculine when adopted into Sinhalese either by naturalization or derivation: the above case endings therefore did not then exist. Many even now contend that there is no neuter gender in Sinhalese, and support the ancient theory. The differences in the inflections of nouns and the occurrence of such neuter pronouns as එක, 'it' or 'that' (= *Lat.* 'id'); මෙක, 'it' or 'this' (= *Lat.* 'hoc'); ඒවා, 'they' or 'those' (= *Lat.* 'ea'); මේවා, 'they' or 'these' (= *Lat.* 'haec'); besides the masculine and feminine pronouns ඒ, 'he' or 'that man' (*Lat.* 'is'); ඇ, 'she' or 'that woman' (= *Lat.* 'ea'); මේ, 'he' or 'this man' (= *Lat.* 'hic'); මැ, 'she' or 'this woman' (= *Lat.* 'haec'), prove the existence of a neuter gender in Sinhalese.

It is the present tendency of the language to regard all inanimate objects as of the neuter gender.

Modes of denoting Gender.

82. The distinction of sex in living creatures is denoted in three ways:—

First mode.—Quite different words are used.

Examples.

Masculine.	Feminine.
අස්ස, 'elder brother.'	අක්කා, 'elder sister.'
අප්පයාමි (applied to son of a } native gentleman).	යාමිනෙ.
අසි, } අසවය, } 'horse.'	වෙලඔ, } ඵලෙඔ, (or ලෙඔ), } 'mare.'
ඉලක්කරියා, 'young man.'	ලමස්සි, 'young woman.'
ඔසාණ, 'ox.'	දෙය, } ඵලදෙය, } 'cow.'
යාත්තා, } අප්පා, } 'father.'	අම්මා, 'mother.'
කසිදේ (applied to smiths in } general).	කාච්චිඊර.

° Sometimes a feminine suffix, as in දෙය, කෙර.

Masculine.	Feminine.
පියා, 'father.'	මව්, 'mother.'
පුතා, 'son.'	දු, 'daughter.'
පුරුෂයා, 'husband,' 'man.'	සත්‍රී, 'wife,' 'woman.'
බැයා, 'son-in-law,' 'nephew.'	ලේලි, 'daughter-in-law,' 'niece.'
මලයා, } 'younger brother.'	කයා, } 'younger sister.'
මැලි, }	
මහත්මයා, } 'gentleman.'	කන්‍යා, 'lady,' 'madam.'
සිංහයා, }	
මසිරි, 'maternal uncle,' 'father-in-law.'	කැඳි, 'aunt.'
මසිරි, 'brother-in-law,' }	කැයා, 'sister-in-law,' 'cousin.'
මසිරි, 'cousin.'	
මාමා, 'maternal uncle,' }	කැන්ද, 'aunt,' 'mother-in-law.'
මාමා, 'father-in-law.'	
මිනිසා, } 'husband,' 'man.'	ගැහැණි, } 'wife,' 'woman.'
මිනිසා, }	ගැණි, }
මුත්තා, 'grandfather.'	ආත්තා,* ආත්තී, ආම්මි, 'grand-mother.'
මොහර, 'peacock.'	සෙබඩා, 'pea-hen' (rare, මොහරී being generally used).
රජ, 'king.'	බිසව, }
සැමි, 'husband.'	මෙහෙසි, } 'queen.'
	අඹු, 'wife.'

Second mode.—(a) By inflection : gender is indicated by the termination of the word. Inflections are affixed to the bases of the nouns, which are common to both genders.

Masculine suffixes : ආ, අක(යා).

Feminine suffixes : ඇත්තී or ඇත්තී, ඊ or ඉ, ඉතී or ඉතී, ඉත්තී or ඉත්තී, ඉස්සි or ඉස්සි, ඉකා(ව), ඉත්තී or ඉත්තී, ඉම්මි or ඉම්මි, තී, හිත්තී or හිත්තී.

Masculine.	Feminine.
ආචාර්ය 'master,' 'tutor'	... ආචාරිණි.
ඇයා, 'elephant,' 'tusker'	... { ඇතින්ති, ඇතිති.

* This word is in some parts of the Island, as the Western Province, applied to 'grandfather,' while the word අප අම්මා (meaning 'father's mother'?) is applied to 'grandmother.' This use of the word *attā* seems to be erroneous, as the Tamil word *attā!* (அத்தான்), from which it is most probably derived, is applied to the female. Sometimes the form *ආයා* is used for the male and *ආම්මි* as its feminine.

Masculine.	Feminine.
උපාධ්‍යය, 'teacher,' 'preceptor'	උපාධ්‍යයි.
උරුමක්කාරයා, 'heir'	... උරුමක්කාරී.
උකුණ, 'louse'	... ඉකුණි.
උරා, 'boar'	... ඊරි.
(එකා, 'one')	... එකි.)
කතවැන්දමා, 'widower'	... කතවැන්දමි.
කපුටා, 'crow'	... කපුටි.
කපුස්සා, 'blood-sucker,' 'lizard'	... කපුස්සි.
කාක්කා, 'crow'	... කාක්කි.
කාපිරියා, 'negro,' 'caffre'	... කාපිරිවිටි.
කිඹුලා, 'crocodile'	... කිඹුලි.
කුමර, { 'prince,' 'boy under කුමාරයා, { five years of age'	{ කුමරී, කුමාරි, or කුමාරිකා(ව).
කුක්කා, 'puppy'	... කික්කි.
කුකුලා, 'cock'	... කිකුලි.
කුරුල්ලා, 'bird'	... කිරිල්ලි.
කුණ, 'niggard,' 'man covered with sores'	... කුණි.
කුඳ, 'humpback'	... කුඳි.
කෙටුලා, 'fisherman'	... කෙටුලි.
කොමලා, 'gentle boy or man'	... කොමලි.
කොල්ලා, 'lad'	... කෙල්ලි or කෙලි.
කොකා, 'crane'	... කෙකි, කෙකි, කෙකි හැකි.
ගැටයා, 'young man'	... ගැටිස්සි.
ගිරවා, 'parrot'	... ගිරවි.
ගොච්ඡා, 'dumb man'	... { ගොච්චි, { ගෙලි.
ගෝණ, 'elk'	... ගෝණැනි.
ජනයා, 'man' (in general)	... ජනි.
තරුණයා, 'young man'	... තරුණි.
දස් or දස්ස, 'servant'	... දැස්.
දරුවා, 'child'	... දැරි.
දායා, 'servant'	... දැයි.
දෙව, 'god,' 'king'	... දෙවි.
දෙවතාවා, 'god' (of an inferior order), 'deity'	... දෙවතාවි.

* Observe the euphonic changes in the formation of the feminine of these words.

Masculine.		Feminine.
තර,° 'man'	...	තාරී.
තල,° 'dancer'	...	තලී.
තසා,* 'cobra de capello,' 'being of the "serpent world"'	...	තැයිති.
තාමිබා,° 'young male animal' (chiefly of cattle)	...	තැමිබි, තැබි.
පති,° 'husband'	...	පතී.
පරසා, 'pariah,' 'out-caste'	...	පරිවි.
පදුවා, } 'man of the Paduwa caste'	...	පදුවි, පද්දි.
පැටවා, 'young one'	...	පැටවි.
පිස්සා, 'mad man'	...	පිස්සි.
පොඩියා, 'small boy,' 'lad'	...	පොඩිසි.
ප්‍රේතයා, 'sprite,' 'goblin'	...	ප්‍රේති.
බලලා,° 'cat'	...	බැලලී.
බල්ලා,° 'dog'	...	බැල්ලි.†
බ්‍රහ්ම,° 'Brahmin'	...	{ බ්‍රහ්මි, බැමි.
බිහිර, 'deaf man'	...	බිහිරි.
බ්‍රාහ්මණයා, 'Brahmin'	...	බ්‍රාහ්මණි.
භික්‍ෂු,° 'Buddhist priest'	...	භික්‍ෂුණි.
වහණ,° 'Buddhist priest'	...	වෙහෙණි, වෙහෙණ.
වහල්ලා,° 'old man'	...	{ වැහැල්ලි, වැහැලී.
වණ්ඩාලයා, } 'bridegroom'	...	{ වතවාලි, වතාලි.
වතුණ, 'bug'	...	වතුණි.
වාණවක(යා), 'boy,' 'youth'	...	වාණවක(ව).
වැස්සා, 'fly'	...	වැස්සි.
වැඩියා, 'frog'	...	වැඩිත්ත.
මිතුර, 'friend'	...	මිතුරි.
මුතුබුරු, } ° 'grandson'	...	{ මිනිබිරි, මිනිපිරි.
මුත්තා, 'grandfather'	...	මුත්තකි.
මුවා, 'deer'	...	මුවැත්ත.
මොහර, 'peacock'	...	මොහරි.
මෝඩයා, 'fool'	...	මෝඩි.

* Observe the euphonic changes in the formation of the feminine of these words.

† Sometimes in classics බැලී.

Masculine.	Feminine.
යකු, 'demon,' 'fiend'	... { යකිනි. යකිණි.
යහච්ඡා or යාච්ඡා, ^o 'friend'	... යෙහෙළි.
යෝධයා, 'giant'	... යෝධි.
යෞවනයා, 'youth'	... යෞවනි.
රකුසා, 'fiend,' 'vampire'	... රකුසි.
රදවා, 'washerman,' 'dhoby'	... රදවි or රිදි.
රත්තා, 'red man'	... රත්නි.
රක්ෂකයා, 'fiend,' 'vampire'	... රක්ෂි.
රජ, { රජන්, { ^o § 'king'	... { රජිනි. රජි.
රිලවා, 'ape'	... රිලවි.
රෙඩියා, 'man of the Rodiyá caste'	රෙඩිස්සි.
ලදරුවා, ^o 'child,' 'infant'	... ලදරි or ලදරී.
ලොක්කා, 'great man'	... ලොක්කි.
වස්සා, ^o 'heifer'	... වැස්සි.
වලසා, ^o 'bear'	... වැලහිනි or වැලහි.
වවුලා, 'bat'	... වවුලි.
වැඩකාරයා, 'servant'	... වැඩනාරි.
වෙළඳා, 'merchant'	... වෙළඳි.
වේසාවා, 'adulterer,' 'whoremonger'	{ වේසාවි. වේසි.
සතුරු, 'enemy,' 'foe'	... { සතුරි. සැතිරි.
සරා, ^o 'serpent'	... { සැපිනි. සැපිනි.†
සුද්දා, 'white man'	... සුද්දි.
සුරතලා, 'fondling'	... සුරතලි.
හකුරු, 'man of the jaggery caste'	... හකුරි.
හසනියා, 'elephant'	... හසනි.
හරකා, 'ox'	... හරකි.
හින්නාවා, 'washerman' (for the Sáli, a class of Sinhalese)	... හින්නාවි.
හුන්නා, 'lime-burner'	... හුන්නි.

NOTE.—(1) The ending *රි* of the feminine forms also occurs short ;
(2) The endings *නි* and *ලි* of the feminine forms of words denot-
ing animals also occur as *නි* and *ලි* respectively ; (3) Words
marked § are in their basal forms.

^o Observe the euphonic changes in the formation of the feminine
of these words.

† Some ignorantly take this as the feminine of *කසා*.

(b) The feminine is also formed from the masculine by the substitution of vowel-sounds, especially in the initial and final letters, without the feminine suffix ඊ or ඉ.

Examples.

Masculine.		Feminine.
කොල්ලා, 'lad'	...	කොල්ල.
කොර, 'thief'	...	කෙර.
කොර, 'lame man'	...	කෙර.
(ඌ, 'he' [= Lat. 'is']	...	ඇ.)
(අර, 'he' [= Lat. 'ille']	...	ඇඳ.)
(මු, 'he' [= Lat. 'hic']	...	මු.)

(c) The endings ඒ and ආ in verbal appellatives of the masculine gender are changed into ඊ in the feminine.

Examples.

Masculine.		Feminine.
දුවන්නා, } දුවන්නේ, } දුවනුයේ, }	'runner' ...	දුවන්නි.
කන්නා, } කන්නේ, } කනුයේ, }	'eater' ...	කන්නි.
ආණ්ඩුකරන්නා, ආණ්ඩුකරන්නේ, } ආණ්ඩුකරනුයේ, }	'ruler,' 'governor' ...	ආණ්ඩුකරන්නි.

Third mode.—(a) By suffixing masculine and feminine nouns to the distinguishing adjectives or nouns used as adjectives.

Examples.

Masculine.		Feminine.
ඉංග්‍රීසිකරයා, 'Englishman'	...	ඉංග්‍රීසිකාරී.
එළඟරකා, } එළඟොණ, }	'country ox or bullock' ...	{ එළඟරකි. { එළඟෙක.
දෙවිපුත්, 'god's son,' 'deity'	...	දෙවිදු.
මිහරකා, } මිහොණ, }	'buffalo' ...	{ මිහරකි. { මිහෙක.
බාප්පා, ^o } බාලප්පා, ^o }	'paternal younger uncle' ...	{ බාමිමා. { බාලමිමා.
කුඩප්පා, ^o	,,	කුඩමිමා.

^o Lit. 'younger father.' බාප්පොමිමි is another term for බාප්පා. කුඩප්පා, lit. 'little father.'

ලොකුඅප්පා,^o } 'paternal elder uncle' { ලොකු අම්මා,
මහප්පා,^o } මහත්මා.
ලොකුමාමා,[†] 'maternal elder uncle' ලොකු තාත්ත.
ලොකුඅස්සා,[‡] 'elder brother' ... ලොකු අක්කා.
හොඳඅප්පා,[§] 'paternal younger
uncle' ... හොඳඅම්මා.

(b) By suffixing feminine nouns to crude forms of the masculine.

Examples.

Masculine.	Feminine.
අශ්වයා, 'horse'	... අශ්ව ඵලෙම්බ (or ලෙම්බ.)
ඵඵයා, 'goat'	... ඵඵදෙත.‖
ඔවුයා, 'camel'	... ඔවුදෙත.
ගරඤ්ඤයා, 'rat snake'	... ගරඤ්ඤදෙත.
ගුරුලා, [¶] a bird (the vehicle of Vishnu)	... ගුරුඵමෙණෙච්චි.
මයුරයා, 'peacock'	... මයුරඛෙච්චුච්චි.
භීයා, 'rat'	... භීදෙත.
චූයා, 'deer'	... චූච්චදෙත.
ව්‍යාඝ්‍රයා, 'tiger'	... ව්‍යාඝ්‍රඛෙච්චුච්චි.
සිංහයා, 'lion'	... සිංහඛෙච්චුච්චි.
හංසයා, 'swan'	... හංසඛෙච්චුච්චි.

NOTE.—දෙත and ඛෙච්චු may be used indiscriminately.

Gender of Inanimate Objects.

83. This is the most difficult part of gender to acquire, and no stated rule can be given to assist the student. As Sinhalese gender is considered to have been derived from Sanskrit and Pali, a knowledge of the gender of words in

^o Lit. 'great (or elder) father.' ලොකුඅප්පොච්චි is also used for ලොකුඅප්පා.

[†] Lit. 'great (or elder) uncle.'

[‡] Lit. 'great (or elder) brother.'

[§] Lit. 'good' father.'

‖ Also ඵලී, in some classical writings.

[¶] He is generally represented as being something between a man and a bird, and considered the sovereign of the feathered race.

those languages, especially in the former, is essential to determine the gender of Sinhalese words. If the Sanskrit or Pali equivalent of the Sinhalese word is in the masculine gender, then the Sinhalese word is in the same gender ; and so with the other two genders. In Sanskrit, nearly all bases ending in අ, ඊ, and those formed with the affix ති are feminine, and those ending in අන, ඩි, ය, හු, අස්, ඉස්, උස් and මත් are neuter. A few examples are given below with their equivalents in Sanskrit and Pali, as some aid in this direction.

(1) Examples of masculine nouns :—

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
අග්නි	- අග්නිනි, අග්නි	- ගිනි, අග	- fire.
අනාතය	- අනාතය	- අනතුරු	- danger.
ආදර	- ආදර	- අදර	- affection, love.
ආමු	- අමි	- අමි	- mango.
ආයුධ	- ආයුධ	- ආයුද, අවි	- weapon.
ආහාර	- ආහාර	- අහර	- food.
උපාය	- උපාය	- උපා	- stratagem, artifice.
කණ්ණි	- කණ්ණි	- කන්	- ear.
කඩග	- කග	- කඩු, කග	- sword.
ගව්‍ය	- ගව්‍ය	- ගස්	- tree.
ග්‍රාම	- ගාම	- ගම්	- village.
චන්ද්‍ර	- චන්ද්‍ර	- සඳ, හඳ	- moon.
දන්ත	- දන්ත	- දත්	- tooth.
දෝෂ	- දෝෂ	- දෝස්	- fault.
ධූම	- ධූම	- දුම්	- smoke.
ජාණ	- ජාණ	- ජණ	- life.
මාර්ග	- මග	- මග	- way, path.
මාස	- මාස	- මස්	- month.
රථ	- රථ	- රිය	- car, carriage.
රෝග	- රෝග	- රෝ, රෝග	- sickness.
ලෝක	- ලෝක	- ලෝ, ලොව්	- world.
වෘක්ෂ	- රුක්ඛ	- රුක්	- tree.
සමුද්‍ර	- සමුද්‍ර	- සමුද්‍ර, මුහුද	- sea, ocean.
සූර්‍ය	- සූරිය	- හිර, දුර	- sun.

(2) Examples of feminine nouns :—

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
ආඥා	- ආණ	- අණ	- order, command.
අඬුලි	- අඬුලි	- අඬුලි	- finger.
උපමා	- උපමා	- උවමි	- parable, simile.
කථා	- කථා	- කතා	- story.
ක්‍රියා	- ක්‍රියා	- කිරිය	- act, verb.
ගංගා	- ගංගා	- ගග	- Ganges, river.
තෘණා	- තණතා	- තණ	- thirst, desire.
දංඤා	- දංඨා	- දඬි	- tusk, large tooth
දකෂිණ	- දකෂිණ	- දකුණු	- south.
පුංකරණි	- පොකරණි	- පොකුණු, පොකුරුණි	- pond.
පෘථිවි	- පථිවි	- පොලෝ	- earth.
ප්‍රඥා	- පඤ්ඤා	- පැණ	- wisdom.
මුද්‍රිකා	- මුද්‍රිකා	- මුද්‍රි	- smallpox.
මුක්තා	- මුක්තා	- මුතු	- pearl.
රත්‍රි	- රතනි	- රැ	- night.
ලංකා	- ලංකා	- ලක්	- Lañkā, Ceylon.
ලජ්ජා	- ලජ්ජා	- ලැජ්ජා, ලද	- shame.
වෘජි	- වෘජි	- වැව්	- lake, pool.
විද්‍යුලතා	- විජ්ජලතා	- විදුලිය	- lightning.
විභක්ති	- විභක්ති	- විභත්	- case (of nouns, &c.)
විලාස	- විලි	- විලි, මිලි	- street.
ශාලා	- ශාලා	- ශල්, ශල්	- hall.
සංකෘතා	- සංකෘතා	- සැන්දෑ, සැන්දෑ	- evening.
සභා	- සභා	- සඬ, සඬ	- assembly, meeting.
සංඝ	- භාරා	- තඬ	- vein, muscle.

(3) Examples of neuter nouns :—

අක්ෂර	- අක්කර	- අකුරු	- letter.
අක්ෂි	- අවුච්ඡි	- අස්, ඇස්	- eye.
අධ්‍යාය	- අපකාය	- අදහස්	- purpose, intention.
ආභරණ	- ආභරණ	- අඬරණ	- jewelry, ornament.
ආයු(ස්)	- ආයු	- ආ, ආයු	- age.
උත්තර	- උත්තර	- උතුරු	- reply.

* When it means 'north,' it is feminine.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
උදක	- උදක	- දික	- water.
උද්‍යාන	- උද්‍යාන	- උයන්	- park, orchard.
කුසල	- කුසල	- කුසල්	- religious merit.
කෙස්තු	- කෙත්ත	- කෙත්	- field (of paddy, &c.)
ගෙහ, ගෘහ	- ගෙහ, ගහ	- ගේ	- house.
මාරිත්‍ර	- මාරිත්ත	- සිරිත්	- manners, customs.
චිත්ත	- චිත්ත	- සිත්, හිත්	- mind.
ජීවිත	- ජීවිත	- දිවි	- life.
ඥාන	- ඥාණ	- තැණ	- wisdom, knowledge.
ගෘණ	- ගිණ	- තණ	- grass.
තෙල	- තෙල්	- තෙල්	- oil.
දුඛ	- දුක්ඛ	- දුක්	- sorrow.
මාර	- මාර	- දොර	- door.
නාමය	- නාම	- නම	- name.
පිත්තල	- පිත්තල	- පිත්තල	- brass.
මරණ	- මරණ	- මරණ	- death.
මාංශිකා	- මාංශිකා	- මැණික්	- gem.
මාංස	- මංස	- මස්	- flesh.
මුඛ	- මුඛ	- මුව	- mouth, face.
රජත	- රජත	- රිදී	- silver.
වස්ත්‍ර	- වස්ථ	- වත්	- garment.
ව්‍යාකරණ	- ව්‍යාකරණ	- විසරණ	- grammar.
ශාස්ත්‍ර	- සස්ථ	- සතර, සත්	- science.
ශිල්ප	- සිල්ප	- සිල්, සිල්ප	- art.
සප්තාහ	- සත්තාහ	- සති	- week.
හෘදය	- හදය	- හද, අද	- heart.

84. Although the language has now acquired a neuter gender, yet from the following example it will appear that in classical works the masculine gender is used, as observed above, in lieu of the neuter :—

ශක්‍ර දේවේන්ද්‍රයන් විසින් කුස රජපුරුවන්ට දුන් මැණික තෙම අට තෙනකින් වක්වූයේය.—‘The gem that was given to king Kusa by Śakra, the lord of gods, was curved in eight places’ (i.e., was octagonal).

Here the word මැණික, which is according to Sanskrit and Pali in the neuter gender, is used in the masculine.

It should be noted that the nominative suffixes **නෙම** and **නෙමේ** are attached to singular nouns in the masculine gender, **නොම** and **නොමෝ** to those of the feminine gender, and **තුමු** to plural nouns of both the genders. When they are found attached to any nouns, their gender may be at once determined. They are used only with the nominative case, and their employment is optional with the writer. (*Vide* § 101.)

85. (a) An example of the names of inanimate objects used in the masculine gender :—

“ඒ හෙයිත් ඒදේෂ නැමති **වහනිය** නෙම නොපගේ විතා සන්තානයෙහි හටනොගනේවා.”—‘Let not that fire of anger, therefore, be produced in thy train of thought.’ Here the word **වහනිය** is in the masculine gender.

(b) An example of the names of inanimate objects used in the feminine gender :—

“ඒ **කාලාව** නොමෝ සුධර්මාව හා සමානවිය.”—‘That hall resembled Sudharmā.’* Here the word **කාලාව** is in the feminine gender.

86. The gender of adjectives is determined by reference to the nouns which they qualify. They have no endings of their own to indicate gender.

Common or Undetermined Gender.

87. There are some nouns (and pronouns) which may stand for both masculine and feminine genders, in spite of the existence of separate forms (in the case of nouns) to mark the two genders :—

Examples.

Nouns—in sense only—**වැය**, ‘fly’; **වැඩිය**, ‘frog’; **කුරුල්ලා**, ‘bird’; **දරුවා**, ‘child’; **ලමයා**, ‘child’; **පණුවා**, ‘worm’; **කුඹියා**, ‘ant’;

* Council hall of the gods.

පරවියා, 'dove'; ගවයා, ගරකා, 'animal of the ox kind'; සතා, 'animal,' 'being'; ලෙඩා, 'sick person'; පැවියා, 'the young of any animal'; අසල්වාසියා, 'neighbour'; and a host of others whose sex cannot be easily known. Plurals of many nouns are also used likewise. All collective nouns are in the common gender.

Pronouns—මම, 'I'; අපි, 'we'; තෝ,^o 'thou,' 'you'; තොපි, 'you' (pl.); ඔව්හු, 'they'; තවුඹේ, 'you' (respectful); උබ, 'you'; අය, 'person'; කෙනෙක්, 'a person'; etc.

NOTE.—The masculine and feminine of nouns of the common gender are generally expressed by prefixing the words පිරිමි, 'male,' and ගැහැනු, 'female' to them, as පිරිමි සතා, ගැහැනු සතා; පිරිමි ලමයා, ගැහැනු ලමයා.

88. The gerunds or verbal nouns are, in Sinhalese, put in the masculine gender. But if the neuter gender is adopted into the language, they should be regarded as neuter.

"Indeclinables" (අවිය, අවෑය) have no gender.

NUMBER.

Basa or Vachana.

89. There are two numbers, එක බස or එක වචන, the singular, and බහු බස or බහු වචන, the plural.

90. The singular and the plural of nouns are formed by adding certain suffixes to their crude forms, in conformity with the rules of combination given above.

Singular suffixes† { Masculine—අ, ඵ, අ.
Feminine—අ.

Plural suffixes { Masculine } මි, හු, උ, වරු†, ලා.
Feminine }

^o Sometimes තෝ is used for males and තී for females.

† It should be observed that the suffixes above given are those proper to the nominative case only. The singular and plural forms of nouns in the other cases may be likewise known by suffixing their respective case endings to their bases. (*Vide* § 116 and Declensions § 118.)

‡ An honorific suffix. It is sometimes used as වරයා in the singular and වරයෝ in the plural, as ගුරුවරයා, 'teacher,' ගුරුවරයෝ, 'teachers.' ඩරු and ලා are generally used with the names of relations and persons of rank.

Suffixes added to the names of inanimate objects :—

Singular—අ, එ or ඵ.

Plural—වල්.

The nominative singular suffix අ strictly belongs to neuter nouns, though it is sometimes found added to masculine and feminine nouns, especially the latter.

91. The base of a noun (or pronoun) is its crude form to which the different suffixes are added, as මිනිස්, 'man'; ගොව්, 'ox'; ගල්, 'stone': the bases of the words මිනිස්සු, ගොණු, ගල. It is termed in Sinhalese සද or ඔබ්ද, while the inflected word—i. e., the base and case suffix together is called පද.* The base of a noun may generally be ascertained by using it to qualify another noun, and the form it then takes is its base. *E. g.*, කඩදාසි පොත, 'paper book'; නස් පෙණේ, 'cobra's hood'; ඇඟිලි පුරුක, 'knuckle (of the finger)'; where කඩදාසි, නස්, and ඇඟිලි are used as adjectives and are the bases of කඩදාසිය, නසා, ඇඟිල්ල, respectively.

Bases of certain nouns are used for their singular and plural nominatives. (*Vide* § 93 and Declensions § 118.) It is important to observe that the base of a noun may be used both for the singular and plural, in all the cases, without the addition of any suffixes. This is frequent in ancient writings.

The majority of the nouns in this book are given in their crude forms.

* These two terms are sometimes used indiscriminately. සද or ඔබ්ද is also applied to a word in general.

92. Modes of forming the singular and plural of nouns from their bases :—

(a) *Masculine Nouns.*

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
Suffix ආ, ඒ.*		Suffix ඔ.*	
අශව	- අශවයා	- අශවයෝ	- horse.
ඇමති	{ ඇමතියා ඇමැත්තා	- ඇමතියෝ - ඇමැත්තෝ	- } minister.
ඉඛි	- ඉඛිඛා	- ඉඛිඛෝ	- tortoise.
උරු	- උරු	- උරුරෝ	- hog.
කරුණු	- කරුණුයේ	- කරුණුවෝ	- one who does, doer.
කාක්	- කාක්කා	- කාක්කෝ	- crow.
කුකුල්	- කුකුලා	- කුකුලෝ	- cock.
ගෙඹි	- ගෙඹිඛා	- ගෙඹිඛෝ	- frog.
ගෝණුපු	- ගෝණුපියා	- ගෝණුපියෝ	- scorpion.
තට්ටු	- තට්ටුයේ	- තට්ටුවෝ	- one who dances, dancer.
තැටු	- තැටුයේ or වේ-	- තැටුවෝ	- one who danced, dancer.
පුත්‍ර	- පුත්‍රයා	- පුත්‍රයෝ	- son.
බේබදු	- බේබද්දා	- බේබද්දෝ	- drunkard.
වසලු	- වසල්ලා	- වසල්ලෝ	- old man.
මිතුරු	- මිතුරු	- මිතුරෝ	- friend.
ලියන	{ ලියන්නා ලියන්නේ	{ ලියන්නෝ	- clerk, writer.
වෙළෙඳ	{ වෙළෙඳා වෙළෙන්නා	- වෙළෙඳුන් - වෙළෙන්නෝ	- } trader, merchant.
සහෝදර	- සහෝදරයා	- සහෝදරයෝ	- brother.

Suffix හු.

ඇත්	- ඇතා	- ඇත්තු	- elephant.
ගොන්	- ගොණා	- ගොන්හු	- ox.
බලල්	- බලලා	- බලල්ලු	- cat.
මිනිස්	- මිනිසා, මිනිසා-	- මිනිස්සු	- man.

Suffix වරු.

ඇමති	- ඇමතියා	- ඇමතිවරු	- minister.
සාමි	- සාමියා	- සාමිවරු	- sanctified sage, Rishi.

* The suffixes ඔ and ඒ also occur short, as in ඇමතියෝ, කෙල්ලෝ හිනෝ. (Vide §§ 56 and 57.)

† The suffix is උ.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
ගුරු	- ගුරු	- ගුරුවරු	- teacher.
පිය	- පියා	- පියවරු	- father.
මහත්	- මහතා	- මහත්වරු	- gentleman.

Suffix ලා.

නාත්	- නාත්තා	- නාත්තාලා	- father.
මුතු	- මුත්තා	- මුත්තාලා	- grandfather.

Suffix අ. Suffix වරු.

මුහන්දිරම්	- මුහන්දිරම්	- මුහන්දිරම්වරු	Muhandiram (native headman subordinate to a Mudaliyár).
ලේකම්	- ලේකම්	- ලේකම්වරු	- secretary.

(b) *Feminine Nouns.*

Suffix අ. Suffixes ඕ, * හු, වරු, ලා.

කෙලී	- කෙල්ල	- කෙල්ලෝ	- lass.
අමු	- අමුව	- අමුවෝ	- wife.
බිරිඳ	- බිරිත්අ	- බිරිත්අ	- wife.
දු	- දුව	- දුවරු, දුලා	- daughter.
බිසෝ	- බිසව	- බිසෝවරු	- queen.
දෙත්	- දෙත	- දෙත්තු	- cow, &c.
සත්	- සත්	- සත්	- woman, wife.

Plurals of most animate nouns may be formed by adding to their bases the suffix හු unelided, or වරු (the crude form of the plural suffix වරු) with හු affixed thereto. These forms are generally found in classical works.

Examples.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
සාම	- සාමයා	- සාමහු	- sanctified sage, Rishi.
කතා	- කතා	- කතාහු	- agent, author, editor.
ගුරු	- ගුරු, ගුරු	- ගුරුහු	- teacher.
පක්ෂි	- පක්ෂියා	- පක්ෂිහු	- bird.
මනිස	- මනිසා	- මනිසු	- man.
රජ	- රජ, රජ	- රජහු	- king.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
වෛද්	- වෛද්	- වෛද්හු	- physician.
වෙළෙඳ	{ වෙළෙඳා වෙළෙඳන්ද් }	{ වෙළෙඳහු වෙළෙඳන්හු }	- trader, merchant.
සත්‍රී	- සත්‍රී, සත්‍රිය	- සත්‍රීහු	- woman, wife.
සාමි	- සාමියා	- සාමිහු	- lord, master.
සෘෂි	- සෘෂියා	- සෘෂිවරහු ^o	- sanctified sage.
දෙව්	- දෙවියා	- දෙව්වරහු ^o	- god.
රජ	- රජ, රජ	- රජවරහු ^o	- king.

The plural suffix මි is added to the honorific terminations ආන, අනු, අනී, ඇනී, which are affixed to the bases of masculine and feminine nouns; nouns so formed, though plural in form, are singular in sense. (*Vide* § 284.) The honorifics ආන and අනු are added to masculine, අනී and ඇනී to feminine bases. They sometimes indicate endearment.

Examples.

Base.	Modified Base.	Plural Form.	Signification.
අඹි	{ ඇඹනී ඇඹිබනී }	- ඇඹනියෝ - ඇඹිබනියෝ	- } wife.
දු	- දුවනී	- දුවනියෝ	- daughter.
කැඳි	- කැන්දනී	- කැන්දනියෝ	- aunt.
පිය	- පියාන	- පියානෝ	- father.
පුත්	- පුතනු	- පුතනුවෝ	- son.
බැත	- බැතනු	- බැතනුවෝ	- nephew, son-in-law.
මල්	- මලනු	- මලනුවෝ	- younger brother.
මව්	- මැනී	- මැනියෝ	- mother.
රජ	- රජන	- රජනෝ	- king.

(c) Nouns applied to Inanimate Objects.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
	Suffixes අ, ඒ.† Suffix වල්.		
කථා	- කථාව	- කථාවල්	- speech, story.
ගෙ	- ගෙය	- ගෙවල්	- house.
දේ	- දෙය	- දේවල්	- thing.
පිහියා	- පිහියය, පිහියේ (පිහියා)		- knife.
භාෂා	- භාෂාව	- භාෂාවල්	- language.
හිත	- හිතය, හිතේ	- (හිත)	- dream.

^o These forms are not much used.

† *Vide* footnote ^o on p. 84.

93. The bases of a large number of nouns (particularly feminine nouns and those applied to inanimate objects) are used sometimes for the singular, sometimes for the plural, without the addition of any suffixes. In the case of feminine nouns it is generally the singular form that is identical with the base. (*Vide* § 91.)

Examples.

(a) *Masculine Nouns.*

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
අප්පා	- අප්පා	- අප්පාලා	- father.
කුඹ්ඵ	- කුඹ්ඵයා	- කුඹ්ඵ	- ant.
කොට්ඨ	- කොට්ඨයා	- කොට්ඨ	- tiger.
කර්	- කර්‍යා	- කර්	- jackal.
මාමා	- මාමා	- මාමාලා	- uncle.
වහන්සේ	- වහන්සේ	{ වහන්සේ, ^c වහන්සේලා	{ (His, etc.) Honour.
හරක්	- හරකා	- හරක්	- ox.

(b) *Feminine Nouns.*

අක්කා	- අක්කා	{ අක්කාලා, අක්කාවරු	- } elder sister.
අම්මා	- අම්මා	{ අම්මාලා, අම්මාවරු	- } mother.
ආව්වි	- ආව්වි	- ආව්විලා	- grandmother.
ඇතින්ති	{ ඇතින්ති ඇතින්ති	{ ඇතින්ති, ඇතින්ති	- } she elephant.
කෙළි	- කෙළි	- කෙල්ලෝ	- lass.
ගැණි	- ගැණි	- ගැණු	- wife, woman.
වැස්සි	- වැස්සි, වැස්සි	- වැස්සියෝ	- heifer.

(c) *Nouns applied to Inanimate Objects.*

ඇඳ	- ඇඳ	- ඇඳවල්	- bed.
ඇණ	- ඇණය, ඇණේ ඇණ	-	- nail.
කල	- කලය, කලේ	- කල	- waterpot.
කොඩි	- කොඩිය	- කොඩි	- flag.
ගස්	- ගස or ගස	- ගස්	- tree.
පාර	- පාර	- පාරවල්	- road.

^c Confined to classical works.

Base.	Singular.	Plural.	Signification.
පිහියා	- පිහියේ, පිහියය	පිහියා	- knife.
බඩ	- බඩ	- බඩවල්	- belly, stomach.
මාලිගා	- මාලිගාව	- මාලිගා	- palace.
රට	- රට	- රටවල්	- country.
රෙදි	- රෙද්ද	- රෙදි	- cloth.
විදි	- විදිය	- විදි	- street.
හැඳි	- හැන්ද	- හැඳි	- spoon.

The plurals අං, ලිත්, of අඟ, ‘horn,’ ලිඳ, ‘well’ respectively, are formed by eliding the final vowel-consonants in the bases අඟ and ලිඳ, and converting the semi-nasals into full nasals. In the case of මං, plural of මග (written මග in some ólá books), ‘road,’ ‘path,’ a nasal is imported.

(See declensions of nouns and pronouns for the singular and plural forms of other nouns and pronouns.)

94. Names of natural productions—such as කිරි, ‘milk’; චතුර, ‘water’; රත්, ‘gold’; රිදී, ‘silver’; මිණිරත්, ‘plumbago’; මැටි, ‘earth,’ ‘clay’; වැලි, ‘sand’ convey a plural idea. When kind or variety is spoken of, they sometimes admit of singular forms, as in රතු මැටි, ‘red earth’; කළු වැල්ල, ‘black sand’; &c.

95. Abstract nouns denoting qualities and state do not generally admit of plural, as රත, ‘redness,’ ‘red’; ගතකම, ‘thickness’; මහත, ‘size,’ ‘extent’; නිදිමත, ‘sleepiness’; නින්ද, ‘sleep.’

PERSON.

Kāraka or Purusha.

96. All nouns are in the third person unless they are in the vocative case, when they are put in the second person.

CASE.

Vibat or Vibhakti.

97. The term “*vibat*” or “*vibhakti*” literally means ‘division,’ i.e., division of a word (noun) by process of inflection into its different shades of meaning.

98. There are nine cases in Sinhalese, namely :—

1. පෙර විඛත් or ප්‍රථමා විභක්ති,* Nominative case.
2. කම් විඛත් or කම් විභක්ති, Accusative case.
3. කතු විඛත් or කතී විභක්ති, Instrumental case.
4. කරණ විඛත් or කරණ විභක්ති, Auxiliary case.
5. සපදන් විඛත් or සම්ප්‍රදාන විභක්ති, Dative case.
6. අවදි විඛත් or අවධි විභක්ති,† Ablative case.
7. සබඳ විඛත් or සම්බන්ධ විභක්ති, Genitive case.
8. අදර විඛත් or ආධාර විභක්ති, Locative case.
9. අලප් විඛත් or අලපන විභක්ති,‡ Vocative case.

NOTE.—Examples to illustrate the different uses of these cases will be copiously given under Syntax.

NOMINATIVE CASE.

99. *Pera vibat* or *Prathamā vibhakti*, the nominative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it is the subject of a verb expressed or understood. Its case endings (විභක්ති රූප or ප්‍රත්‍යය) are

Singular—අ, ආ, එ, ඒ.

Plural—ඔ, භූ, උ, වල්, වරු, ලා.

In the sentences ලමයා පොතක් කියවයි, ‘the boy reads a book’ (the-boy a-book reads §), බල්ලෝ බුරති, ‘dogs bark,’ ලමයා and බල්ලෝ are in the nominative case.

If a verb be in the active voice, the subject of the verb stands for the doer of the action, as in the above sentences: if in the passive voice, its subject stands for the

* The nine cases are also known by the numbers they take when enumerated in order, as පළමුවෙනි විඛත්, ‘first case,’ දෙවෙනි විඛත් ‘second case,’ තෙවෙනි or තුන්වෙනි විඛත්, ‘third case,’ &c., as in Sanskrit and Pali.

† This case is also called අපාදාන විභක්ති.

‡ This is also called සම්බන්ධන විභක්ති and ආමන්ත්‍රණ විභක්ති.

§ To enable the student to easily understand the construction and idiom of the sentences used in this book, their verbatim translations are given within parentheses immediately after the idiomatic.

object of the action, as *ඔහු විසින් ගස කපන ලදී*, 'the tree was cut by him' (by-him the-tree cut-was), *මේ වැඩේ මා විසින් කරන ලදී*, 'this work was done by me' (this work by-me done-was), where *ගස* and *වැඩේ* are the subjects of the verbs and are therefore in the nominative case.

100. Isolated nouns used to express their simple ideas and unconnected with a verb, as *යෝද්ධා*, 'giant,' *ඇමති*, 'ministers,' *ගොණ*, 'ox,' *චීනය*, 'China,' are in the nominative case. This use of the nominative is termed *ලිඛිතාච්ඡේදනී ප්‍රථමා*.

101. The nominative case is indicated by suffixing to nouns the particles *තෙම*, *තෙමේ*, in the masculine singular; *තොම*, *තොමේ*, in the feminine singular; and *තුමු* in the plural of either gender. The first four particles are generally added to the basal forms of nouns and the last to the nominative plural forms. (*Vide* § 84.)

ACCUSATIVE CASE.

102. *Kam vibat* or *Karma vibhakti*, the accusative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it stands in the objective relation to a verb or when governed by certain prepositions. Its case endings are—

Singular—අ, ආ, උ, එ, ඒ, ට, හු.

Plural—අන්, ආන, උන්, නට, නත්, න්, න, ලා.*

In the sentences *වඩුවා පුටුවක් සාදයි*, 'the carpenter makes a chair' (the-carpenter a-chair makes), *ගොණ තණ කෑවේය*, 'the ox ate grass,' (the-ox grass ate), *පුටුවක්* and *තණ* are in the accusative case.

* In the western part of the Island the letter *ට* is used as an ending of the accusative, both singular and plural, as in *මම ඔහුට දක්කා*, 'I saw him' (I him saw), *ගොර ගොණව ඉරගෙන ගියා*, 'the thief took away the ox,' (the-thief the-ox having-taken went). It is found only in colloquial language, and is suffixed to the accusative, when its termination is liable to be misunderstood.

103. The prepositions අරබි(or හ)සා, 'about'; ඇර or හැර, විනා, මිස, මුත්, 'save,' 'except'; ගැණ, 'about'; උදෙසා, නිසා, 'on account of,' &c.; සන්ද, හන්ද, හීන්ද, 'on account of'; සඳහා, 'with a view to,' 'for the sake of'; ලවා, 'by'; and පාසා, පතා, 'from (one to another in succession),' govern nouns in the accusative case. (*Vide* § 208.)

The word කරු (lit. 'hand') has the force of the preposition 'to' as in the sentence ඔහු කරු ගියෙමි, 'I went to him' (of-him to-the-hand I-went). It is in reality a noun in the accusative case, the noun or pronoun which precedes it being put in the genitive case. (*Vide* §§ 111 and 113.)

This case is equivalent to the objective case in English grammar.

INSTRUMENTAL CASE.

104. *Katu vibat* or *Kartri vibhakti*, the instrumental case, is that form of a noun (or pronoun) which denotes the agent, when the subject of the verb stands for the object of the action and not for the doer, or when it is governed by certain prepositions. Its case endings are—

Singular—අ, ආ, උ, භු.

Plural—අන්, ආන, උන්, හන්, න, න්, ලා.

In the sentences ගුරුවරයා දුන් අවවාදය ගෝලයන්විසින් පිළිගත යුතුය, 'it is right that the advice given by the teacher should be accepted by the (or his) pupils' (by-the teacher given the-advice by-the-pupils if-accepted it-is-proper), මේ පොත මා විසින් ලියනලදී, 'this book was written by me' (this book by-me written-was), ගුරුවරයා, ගෝලයන්, and මා are in the instrumental case.

105. The prepositions සහ, හා, සමග, හා සමග, එක්ව (or එක්ක), කැටුව, 'with,' and විසින් 'by,' govern this case.

AUXILIARY CASE.

106. *Karana vibat* or *Karana vibhakti*, the auxiliary case, is that form in which a noun (or pronoun) is used

when it denotes an auxiliary or assistance to the action of the agent, or when it expresses the manner of an action, or the mark by which an object is characterised. Its endings are—

Singular—ඉන්, ඉනි, එන්, එනි, ගෙන්, ගෙනි, නි, නෙන්, නෙනි.

Plural—ඉන්, ඉනි, එන්, එනි, නෙන්, නෙනි, අන්ගෙන්, ඉන්ගෙන්, උන්ගෙන්, වලින් (වල් + ඉන්).

In the sentences මම පිහියෙන් ගස කැපිමි, 'I cut the tree with the knife' (I with-the-knife the-tree cut), මිනියෙක් ඔහුට පොල්ලකින් පාරක් ගැසුවේය, 'a man struck him a blow with a club' (a-man to-him with-a-club a-blow struck), එතෙම ජාතියෙන් බ්‍රාහ්මණයෙක් වේ, 'he is a Brahmin by caste' (he by-caste a-Brahmin is), පිහියෙන්, පොල්ලකින්, and ජාතියෙන් are in the auxiliary case.

107. The expression කරණකොටගෙන or කරණකොට, which literally means 'having taken as the means or instrument,' is used paraphrastically in the sense of 'by' or 'through' to convey the sense of the auxiliary case.

DATIVE CASE.

108. *Sapadan vibat* or *Sampradāna vibhakti*, the dative case, is that form in which a noun (or pronoun) is used when it denotes the recipient of anything. Its endings are—

Singular—අට, ආට, උට, හුට, ට, හට.

Plural—අන්ට, අන්හට, අනට, ආනට, උන්ට, උන්හට, ශ්ට, න්හට, නට, නන්ට, වලට (වල් + අට), ලාට.

In the sentences ඔහුට පොතක් දුනිමි, 'I gave him a book' (to-him a-book I-gave); සිහන්තාට දන් දෙනු, 'give alms to the beggar' (to-the-beggar alms give), ඔහුට and සිහන්තාට are in the dative case.

The prepositions පිණිස and වස්,* 'for' are used with nouns (or pronouns) to convey the sense of the dative. (*Vide* § 310.)

* This word is now obsolete and පිණිස is generally used.

(21) සෘෂි, 'sanctified sage.'

Singular.

Plural.

Nom.	සෘෂියා	... සෘෂිහු or සෘෂිවරු.
Acc. & Ins.	සෘෂියා	... සෘෂින් or සෘෂිවරුන්.
Aux. & Abl.	සෘෂියාගෙන්	... සෘෂින්ගෙන් or සෘෂිවරුන්ගෙන්.
Dat.	සෘෂියාට	... සෘෂිණ්ට or සෘෂිවරුණ්ට.
Gen.	සෘෂියාගේ	... සෘෂින්ගේ or සෘෂිවරුන්ගේ.
[Loc.	සෘෂියා කෙරෙහි.	සෘෂින් or සෘෂිවරුන් කෙරෙහි.]
Voc.	සෘෂියා or සෘෂිය... සෘෂිණ්* or සෘෂිවරුණ්.	

(22) ඥාමි, 'lord,' 'master.'

Singular.

Plural.

Nom.	ඥාමියා	... ඥාමියෝ, ඥාමිහු, or ඥාමිවරු.
Acc. & Ins.	ඥාමියා	... ඥාමින් or ඥාමිවරුන්.
Aux. & Abl.	ඥාමියාගෙන්	{ ඥාමින්ගෙන් or ඥාමිවරුන්ගෙන්.
Dat.	ඥාමියාට	... ඥාමිණ්ට or ඥාමිවරුණ්ට.
Gen.	ඥාමියාගේ	... ඥාමින්ගේ or ඥාමිවරුන්ගේ.
[Loc.	ඥාමියා කෙරෙහි.	ඥාමින් or ඥාමිවරුන් කෙරෙහි.]
Voc.	ඥාමියා	... ඥාමිනි* or ඥාමිවරුණ්.

Example.—මහත්, 'minister.'

(23) පක්‍ෂි, 'bird.'

Singular.

Plural.

Nom.	... පක්‍ෂියා	... පක්‍ෂිහු or පක්‍ෂියෝ.
Acc. & Ins.	පක්‍ෂියා	... පක්‍ෂින්.
Aux. & Abl.	පක්‍ෂියාගෙන්	... පක්‍ෂින්ගෙන්.
Dat.	... පක්‍ෂියාට	... පක්‍ෂිණ්ට.
Gen.	... පක්‍ෂියාගේ	... පක්‍ෂින්ගේ.
[Loc.	... පක්‍ෂියා කෙරෙහි	... පක්‍ෂින් කෙරෙහි.]
Voc.	... පක්‍ෂිය or පක්‍ෂියා	... පක්‍ෂිණ්

Example.—හසා, 'elephant.'

° Sometimes used for the vocative singular out of respect. Other words are so used.

(24) මි, 'rat.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... මියා මියෝ.
Acc. & Ins.	මියා මියන්.
Aux. & Abl.	මියාගෙන්	... මියන්ගෙන්.
Dat.	... මියාට මියණ්ට.
Gen.	... මියාගේ	... මියන්ගේ.
[Loc.	... මියා කෙරෙහි	... මියන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මියෝ or මියා	... මියනි or මියෙනි.

(Comp. No. 9.)

(25) මහි, 'wayfarer.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... මහියා*	... මහියෝ.
Acc. & Ins.	මහියා	... මහියන් or මහින්.
Aux. & Abl.	මහියාගෙන්	{ මහියන්ගෙන් or මහින්ගෙන්.
Dat.	.. මහියාට	... මහියණ්ට or මහිණ්ට.
Gen.	... මහියාගේ	... මහියන්ගේ or මහින්ගේ.
[Loc.	... මහියා කෙරෙහි	... මහියන් කෙරෙහි or මහින් කෙරෙහි.]
Voc.	... මහියා or මහිය	... මහියෙනි, මහියනි, or මහිනි.

Example.—දුභි, 'poor man.'

(Comp. No. 9.)

(26) සහඵ,† 'friend.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... සහඵවා	... සහඵවෝ.
Acc. & Ins.	සහඵවා	... සහඵවන්.
Aux. & Abl.	සහඵවාගෙන්	... සහඵවන්ගෙන්.
Dat.	... සහඵවාට	... සහඵවණ්ට.
Gen.	... සහඵවාගේ	... සහඵවන්ගේ.
[Loc.	... සහඵවා කෙරෙහි	... සහඵවන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ සහඵවෝ සහඵවා සහඵවේ }	සහඵවෙනි or සහඵවනි.

° Vide foot-note (°) on page 105.

† The dental *l* may also be used.

Examples.

අහරු, 'Mars'; අස්ගොවු, 'groom' (*pl.* අස්ගොව්වෝ); උගුඩු, 'wild or palm cat' (*Paradoxurus Zeylonicus*); උණහසු, උණහසු, 'loris,' 'Indian sloth'; එළු, 'goat'; මවු, 'camel'; කකුළු, 'crab'; කපු, 'priest of a Déwála'; කපුටු,^o කපුටු, 'crow' (*vide* decl. 27); කොට්ටෝරු, 'Barbet' (*Megalæminæ*); කුමරු, 'prince,' 'boy'; කොටඵ, 'mule'; කොළ, 'lad,' 'boy'; කෝදුරු, 'eye-fly'; ගොඵ, 'dumb man'; කැට්ටු, 'dancer'; පණු, 'worm'; පඩු, 'pandit'; මකුළු, 'spider'; මදුරු, 'mosquito'; මාළු, 'fish'; මෙහෙකරු, 'servant'; බැටඵ, 'sheep'; බුරු, 'ass'; සාළු, 'friend'; වඩු, 'carpenter'; ගන්දුරු, 'vellala' (a man of the Goyigama caste); හිරඵ, 'ex-Buddhist-priest.'

(Comp. No. 12.)

NOTE.—The word කොළ is also declined as follows: කොල්ලා, කොල්ලාගෙන්, &c. (*sing.*); කොල්ලෝ, කොල්ලන්, &c. (*pl.*) මකුළු sometimes takes the plural forms මකුලෝ, මකුලන්, &c.

(27) මිතුරු, 'friend.'

Singular.

Plural.

Nom.	... මිතුරු	... මිතුරෝ.
Acc. & Ins.	මිතුරු	... මිතුරන්.
Aux. & Abl.	මිතුරුගෙන්	... මිතුරන්ගෙන්.
Dat.	... මිතුරුට	... මිතුරුන්ට.
Gen.	... මිතුරුගේ	... මිතුරන්ගේ.
[Loc.	... මිතුරු කෙරෙහි	... මිතුරන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මිතුර, මිතුරු, or මිතුරේ	මිතුරෙහි or මිතුරුහි.

Examples.

ආදුරු, 'teacher'; උකුණු, 'louse'; උරු, 'pig'; කපුටු, කපුටු, 'crow' (*vide* decl. 26); කුකුළු, 'cock' (*vide* decl. 42); පිඹුරු, 'python,' 'rock snake' (*Python molurus*); බකුළුහු, බකුළුහු, 'owl' (*Ketupa Ceylonensis*); බණු, 'Brahmin'; මකුණු, 'bug,' 'bed-bug'†; මුහුදුරු, 'grandson'; රකුසු, 'fiend,' 'vampire'; මදුරු, 'monkey'; සතුරු, සතුරු, 'enemy'; සුහු, 'house lizard.'

(Comp. No. 5.)

NOTE.—The form කුකුළු is sometimes taken as the base, and the necessary suffixes are added to it by the rules for the "combination of vowels." The plural nominative form is sometimes කුකුළෝ.

(Comp. No. 42.)

^o Sometimes කපුට්ටා, කපුට්ටාගෙන්, &c. (*sing.*); කපුට්ටෝ, කපුට්ටන්, &c. (*pl.*)

† The term ආද මකුණු, corresponding to this word, is also used.

(28) බේබදු, 'drunkard.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... බේබද්දු...	... බේබද්දූ.
Acc. & Ins.	බේබද්දු...	... බේබද්දන්.
Aux. & Abl.	බේබද්දුගෙන්	... බේබද්දන්ගෙන්.
Dat.	... බේබද්දුට	... බේබද්දුන්ට.
Gen.	... බේබද්දුගේ	... බේබද්දන්ගේ.
[Loc.	... බේබද්දු කෙරෙහි	... බේබද්දන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ බේබද්දූ බේබද්දු	{ බේබද්දෙහි or බේබද්දනි.

Examples.

කටුපු, 'hedge-lizard'; කළු, 'black man'; කැරපොතු, 'cockroach'; කුරුඳු, 'bird'; ගෝනුපු, 'scorpion'; දනමුතු, 'wise man'; බලු, 'dog'; බසු, 'the night-jar'; මහලු, 'old man'; මුතු, 'grandfather'; රකුසු, 'fiend'; රතු, 'red man'; වසු, 'calf'; සුළු, 'white man.'

(29) දිළිඳු, 'poor man.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... දිළිඳු or දිළිඳු	... දිළිඳු.
Acc. & Ins.	{ දිළිඳු දිළිඳු	{ දිළිඳුන්. ... දිළිඳුන්.
Aux. & Abl.	{ දිළිඳුගෙන් දිළිඳුගෙන්	{ දිළිඳුන්ගෙන්. ... දිළිඳුන්ගෙන්.
Dat.	{ දිළිඳුට දිළිඳුට	{ දිළිඳුන්ට. ... දිළිඳුන්ට.
Gen.	{ දිළිඳුගේ දිළිඳුගේ	{ දිළිඳුන්ගේ. ... දිළිඳුන්ගේ.
[Loc.	... { දිළිඳු } කෙරෙහි	... { දිළිඳුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	{ දිළිඳු දිළිඳු දිළිඳු	{ දිළිඳෙහි. ... දිළිඳුනි.

(Comp. No. 3.)

(30) මුතු, 'grandfather.'

Singular.

Plural.

Nom.	... මුත්තා	{	මුත්තාලා. මුත්තලා. මුත්තාවරු.	
Acc. & Ins.	මුත්තා	{	මුත්තාලා. මුත්තලා. මුත්තාවරුන්.	
Aux. & Abl.	මුත්තාගෙන්	{	මුත්තාලාගෙන්. මුත්තලාගෙන්. මුත්තාවරුන්ගෙන්.	
Dat.	... මුත්තාට	{	මුත්තාලාට. මුත්තලාට. මුත්තාවරුණ්ට.	
Gen.	... මුත්තාගේ	{	මුත්තාලාගේ. මුත්තලාගේ. මුත්තාවරුණ්ගේ.	
[Loc.	... මුත්තා කෙරෙහි	{	මුත්තාලා මුත්තලා මුත්තාවරුන්	} කෙරෙහි.]
Voc.	... මුත්තේ or මුත්තා	{	මුත්තාලා, මුත්තලා or මුත්තාවරුණි.	

(Comp. No. 39.)

(31) ගුරු, 'teacher.'

Singular.

Plural.

Nom.	... ගුරු or ගුරු	... ගුරුහු or ගුරුවරු.
Acc. & Ins.	ගුරු or ගුරු	... ගුරුන් or ගුරුවරුන්.
Aux. & Abl.	{ ගුරුගෙන් ගුරුගෙන්	{ ගුරුන්ගෙන් or ගුරුවරුන්ගෙන්.
Dat.	... ගුරුට or ගුරුට...	ගුරුණ්ට or ගුරුවරුණ්ට.
Gen.	{ ගුරුගේ ගුරුගේ	{ ගුරුන්ගේ or ගුරුවරුන්ගේ.
[Loc.	{ ගුරු } කෙරෙහි ගුරු	{ ගුරුන් ගුරුවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	{ ගුරෝ, ගුරු, or ගුරු	{ ගුරුණි or ගුරුවරුණි.

(Comp. No. 7.)

(32) කතෘ, 'agent,' 'doer.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... කතෘ	... කතෘහු or කතෘවරු.
Acc. & Ins.	කතෘ	... කතෘන් or කතෘවරුන්.
Aux. & Abl.	කතෘගෙන්	{ කතෘන්ගෙන්. කතෘවරුන්ගෙන්.
Dat.	... කතෘට	... කතෘණ්ට or කතෘවරුණ්ට.
Gen.	... කතෘගේ	{ කතෘන්ගේ. කතෘවරුන්ගේ.
[Loc.	... කතෘ කෙරෙහි	{ කතෘන් කතෘවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... කතෘ	... කතෘණි or කතෘවරුණි.

Examples.—වක්තෘ, 'speaker,' 'teacher'; ශාසක, 'teacher,' 'Buddha.'

(33) වේ, 'white-ant.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... වේයා	... වේයෝ.
Acc. & Ins.	වේයා	... වේසින් or වේයන්.
Aux. & Abl.	වේයාගෙන්	{ වේසින්ගෙන්. වේයන්ගෙන්.
Dat.	... වේයාට	... වේසිණ්ට or වේයණ්ට.
Gen.	... වේයාගේ	... වේසින්ගේ or වේයන්ගේ.
[Loc.	... වේයා කෙරෙහි	{ වේසින් වේයන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... වේයෝ or වේයා.	වේසිනි or වේයනි.

(Comp. No. 9.)

(34) වහන්සේ, honorific suffix, &c.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins.	{ වහන්සේ	... වහන්සේලා (or වහන්සේ.)
Aux. & Abl.	වහන්සේගෙන්	... වහන්සේලාගෙන්, &c.
Dat.	... වහන්සේට	... වහන්සේලාට, &c.
Gen.	... වහන්සේගේ	... වහන්සේලාගේ, &c.
[Loc.	... වහන්සේ කෙරෙහි	වහන්සේලා කෙරෙහි, &c.]
Voc.	{ වහන්ස වහන්සේ	{ වහන්සේලා (or වහන්සේ.)

Examples.

නයිදේ, a title of some respect, now suffixed particularly to the names of gold and silver smiths; මුදියන්සේ, 'Mudaliyár'; නිලමේ, a title applied to some Kandyan chiefs, 'officer.'

NOTE.—These examples take only one form of the Vocative, viz., the singular ending in ඒ, and the plural in ලා.

(ii) *Bases ending in Consonants.*

(35) **හරක්**, 'ox.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... හරකා	... හරක්.
Acc. & Ins.	හරකා	... හරක් or හරකුන්.
Aux. & Abl.	හරකාගෙන්	... හරකුන්ගෙන්.
Dat.	... හරකාට	... හරකුණ්ට.
Gen.	... හරකාගේ	... හරකුන්ගේ.
[Loc.	... හරකා කෙරෙහි	... හරකුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... හරකෝ or හරකා.	හරකුනි or හරකුනේ.

(36) **කාක්**, 'crow.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... කාක්කා	... කාක්කෝ.
Acc. & Ins.	කාක්කා	... කාක්කන්.
Aux. & Abl.	කාක්කාගෙන්	... කාක්කන්ගෙන්.
Dat.	... කාක්කාට	... කාක්කණ්ට.
Gen.	... කාක්කාගේ	... කාක්කන්ගේ.
[Loc.	... කාක්කා කෙරෙහි	කාක්කන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ කාක්කෝ කාක්කා	{ කාක්කෙනි or කාක්කෙනේ.

(37) **යක්**, 'devil.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... යකා	... යක්කු.
Acc. & Ins.	යකා	... යක්කුන් or යකුන්.
Aux. & Abl.	යකාගෙන්	... යක්කුන්ගෙන් or යකුන්ගෙන්.
Dat.	... යකාට	... යක්කුණ්ට or යකුණ්ට.
Gen.	... යකාගේ	... යක්කුන්ගේ or යකුන්ගේ.
[Loc.	... යකා කෙරෙහි	{ යක්කුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... යකෝ or යකා.	යක්කුනි or යකුනි.

Examples.

ඇත්, 'elephant'; උගත්, 'learned man'; කොත්, 'crane,' 'heron'; කැරල්, 'the Ceylon red woodpecker' (*Brachypternus ceylonus*); කිරල්, 'red-wattled lap-wing' (*Lobivanellus indicus*); කිඹුල්, 'crocodile'; කැහැටිල්, 'jackal'; කොරවත්, 'white-breasted waterfowl' (*Gallinula phœnicura*); ගොත්, 'ox'; නිරිසත්, 'brute,' 'beast'; දුක්ඛත්, දුප්ඛත්, 'poor man'; පුත්, 'son'; පොහොසත්, 'rich man'; බලල්, 'cat'; මිනිස්, 'man'; යොත්, 'Bactrian,' 'Moorman'; ලුල්, a fresh water fish (*Ophicephalus striatus*); වලස්, 'bear'; වාල්, වහල්, 'slave'; සත්, 'creature,' 'being'; සිවල්, හිවල්, 'jackal.'

NOTE.—The ත් in උගත් is sometimes doubled in the singular, as උගත්තා, උගත්තාගෙන්, &c., and the nominative plural formed in මි as උගත්තෝ.

(38) මහත්, 'gentleman,' 'grandee.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... මහතා	... මහත්වරු.
Acc. & Ins.	මහතා	... මහත්වරුන් or මහතුන්.
Aux. & Abl.	මහතාගෙන්	{ මහත්වරුන්ගෙන්. මහතුන්ගෙන්.
Dat.	... මහතාට	{ මහත්වරුණ්ට. මහතුණ්ට.
Gen.	... මහතාගේ	{ මහත්වරුන්ගේ. මහතුන්ගේ.
[Loc.	... මහතා කෙරෙහි	{ මහත්වරුන් } කෙරෙහි. මහතුන් }
Voc.	... මහතා	... මහත්වරුණි or මහතුනි.

(39) තාත්, 'father.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Ins.	{ තාත්තා	... තාත්තාලා or තත්තලා.*
Aux. & Abl.	තාත්තාගෙන්	{ තාත්තාලාගෙන්. තාත්තලාගෙන්.
Dat.	... තාත්තාට	... තාත්තාලාට or තාත්තලාට.
Gen.	... තාත්තාගේ	{ තාත්තාලාගේ. තාත්තලාගේ.
[Loc.	{ තාත්තා කෙරෙහි	{ තාත්තාලා } කෙරෙහි. තාත්තලා }
Voc.	{ තාත්තේ තාත්තා	{ තාත්තාලා or තාත්තලා.

(Comp. No. 30.)

* Sometimes තාත්තාවරු, තාත්තාවරුන්, &c.

(40) මුහන්දිරම්, 'Muhandiram.'

Singular.

Plural.

Nom.	... මුහන්දිරම	... මුහන්දිරම්වරු.
Acc. & Ins.	මුහන්දිරම	... මුහන්දිරම්වරුන්.
Aux. & Abl.	මුහන්දිරමගෙන්	මුහන්දිරම්වරුන්ගෙන්.
Dat.	... මුහන්දිරමට	... මුහන්දිරම්වරුණ්ට.
Gen.	... මුහන්දිරමගේ	... මුහන්දිරම්වරුන්ගේ.
[Loc.	... මුහන්දිරම කෙරෙහි	... මුහන්දිරම්වරුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මුහන්දිරම	... මුහන්දිරම්වරුණ්.

Examples.—අදිකාරම්, 'adigar,' 'minister': කන්කාණම්, "kangāṇi," 'overseer': ලේකම්, 'secretary.'

(41) නස්, 'cobra de capella.'

Singular.

Plural.

Nom.	... නසා	... නස්.
Acc. & Ins.	නසා	... නස් or නසින්.
Aux. & Abl.	නසාගෙන්	... නසින්ගෙන්.
Dat.	... නසාට	... නසිණ්ට.
Gen.	... නසාගේ	... නසින්ගේ.
[Loc.	... නසා කෙරෙහි	... නසින් කෙරෙහි.]
Voc.	... නසෝ or නසා	... නසින් or නසිනෝ.

Examples.

කලගොස්, 'the iguana' (*Monitor Dracena*): ඔටගොස්. 'orange-breasted green pigeon' (*Osmotreron bicinta*).

(42) කුකුල්, 'cock.'

Singular.

Plural.

Nom.	... කුකුලා	... කුකුලෝ.
Acc. & Ins.	කුකුලා	... කුකුලන්.
Aux. & Abl.	කුකුලාගෙන්	... කුකුලන්ගෙන්.
Dat.	... කුකුලාට	... කුකුලණ්ට.
Gen.	... කුකුලාගේ	... කුකුලන්ගේ.
[Loc.	... කුකුලා කෙරෙහි	... කුකුලන් කෙරෙහි.]
Voc.	...කුකුලෝ or කුකුලා.	කුකුලින් or කුකුලෙනි.

Examples.—කෙවුල්, 'fisherman': කොවුල්, 'the coil or Indian cuckoo'; වවුල්, 'bat.'

(Comp. No. 27.)

(43) මල්,* 'younger brother.'

*Singular.**Plural.*

Nom., Acc., & Ins.	{ මලයා	... මලයාලා.
Aux. & Abl.	මලයාගෙන්	... මලයාලාගෙන්.
Dat.	... මලයාට	... මලයාලාට.
Gen.	... මලයාගේ	... මලයාලාගේ.
[Loc.	... මලයා කෙරෙහි	... මලයාලා කෙරෙහි.]
Voc.	... මලයා	... මලයාලා.

Declension of nouns with the honorifics ආන and අනු added.

(44) පිය, 'father.' (Honorific ආන.)

Modified base—පියාන.

Nom.	... පියානෝ.
Acc. & Ins.	... පියානන්.
Aux. & Abl.	... පියානන්ගෙන්.
Dat.	... පියානන්ට.
Gen.	... පියානන්ගේ.
[Loc.	... පියානන් කෙරෙහි.]
Voc.	... පියානෙනි or පියානනි.

Examples —රජ, 'king'; මහත්, 'grandee,' 'gentleman'; සිටු, 'nobleman (of the mercantile caste)'.

(45) පුත්, 'son.' (Honorific අනු.)

Modified base—පුතානු.

Nom.	... පුතානුවෝ.
Acc. & Ins.	... පුතානුවන්.
Aux. & Abl.	... පුතානුවන්ගෙන්.
Dat.	... පුතානුවන්ට.
Gen.	... පුතානුවන්ගේ.
[Loc.	... පුතානුවන් කෙරෙහි.]
Voc.	... පුතානුවෙනි or පුතානුනි.

Examples.—මල්, 'younger brother'; බැත, 'nephew'; කෙර, 'elderly Buddhist priest.'

* This may also be declined in the plural by suffixing වර, as මලයවර, මලයවරන්, &c. The colloquial forms මල්ලි, මල්ලිලා, &c., and මැල, මැලලා or මැලවර, &c., (voc. sing. මල්ලියේ, මල්ලි, මැලේ, මැලේ) are also in common use. In classical works the forms මළ, මළගෙන්, &c. (sing.), and මල්ල, මළුන්, &c. (pl.), are generally found.

FEMININE NOUNS.

(i) *Bases ending in vowels.*

(46) අගන, 'woman.'

Singular.

Plural.

Nom.	... අගන	... අගනෝ.
Acc. & Ins.	අගන	... අගනන්.
Aux. & Abl.	අගනගෙන්	... අගනන්ගෙන්.
Dat.	... අගනට	... අගනණ්ට.
Gen.	... අගනගේ	... අගනන්ගේ.
[Loc.	... අගන කෙරෙහි...	අගනන් කෙරෙහි.]
Voc.	... අගන or අගනේ...	අගනෙනි or අගනනි.

Examples.—ජය, 'woman,' 'wife'; ලිය, 'woman.'

(47) ලද, 'young woman.'

Singular.

Plural.

Nom.	... ලද	... ලන්ද.
Acc. & Ins.	ලද	... ලදන්.
Aux. & Abl.	ලදගෙන්	... ලදන්ගෙන්.
Dat.	... ලදට	... ලදණ්ට.
Gen.	... ලදගේ	... ලදන්ගේ.
[Loc.	... ලද කෙරෙහි	... ලදන් කෙරෙහි.]
Voc.	... ලද or ලදේ	... ලදනි or ලදනේ.

Example.—සෙබඩ, 'pea-hen' (*pl.* සෙබඩු, සෙබඩුන්, &c.)

(48) අම්මා, 'mother.'

Singular.

Plural.

Nom.	... අම්මා	{ අම්මාලා. අම්මලා. අම්මාවරු.
Acc. & Ins.	අම්මා	... අම්මාලා, &c.
Aux. & Abl.	අම්මාගෙන්	... අම්මාලාගෙන්, &c.
Dat.	... අම්මාට	... අම්මාලාට, &c.
Gen.	... අම්මාගේ	... අම්මාලාගේ, &c.
[Loc.	... අම්මා කෙරෙහි	... අම්මාලා කෙරෙහි, &c.]
Voc.	{ අම්මේ අම්මා අම්ම	{ අම්මාලා, අම්මලා or අම්මාවරුණි.

Examples.

අක්කා, 'elder sister'; තා,^o 'younger sister' (*vide* decl. 50);
 තැන්ද, 'aunt,' 'mother-in-law'; තැනා, 'sister-in-law,' 'female cousin.'

(Comp. No. 54.)

(49) විසාකා, 'Visáká' (name of a lady.)

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... විසාකාව	... විසාකාවෝ.
Acc. & Ins.	විසාකාව	... විසාකාවුන් or විසාකාවන්.
Aux. & Abl.	විසාකාවගෙන්	{ විසාකාවුන්ගෙන්. විසාකාවන්ගෙන්.
Dat.	... විසාකාවට	{ විසාකාවුණ්ට. විසාකාවන්ණ්ට.
Gen.	... විසාකාවගේ	{ විසාකාවුන්ගේ. විසාකාවන්ගේ.
[Loc.	... විසාකාව කෙරෙහි	{ විසාකාවුන් } කෙරෙහි.] විසාකාවන්
Voc.	{ විසාකාව විසාකාවෝ	{ විසාකාවුනි or විසාකාවෙනි.

Examples.

අඹනා, 'woman'; උපාසිකා, 'female devotee'; කතෘ, 'virgin';
 කානා, 'woman,' 'wife'; භාය්‍යා, 'wife'; මාතා, 'mother'; සිරිමා,
 'Sirimá,' (name of a lady.)

NOTE.—Observe that the plural forms of proper nouns are used to denote respect.

(50) කිකිලි, 'hen.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... කිකිලි or කිකිලි	... කිකිලියෝ.
Acc. & Ins.	කිකිලිය†	... කිකිලියන්.
Aux. & Abl.	කිකිලියගෙන්	... කිකිලියන්ගෙන්.
Dat.	... කිකිලියට	... කිකිලියණ්ට.
Gen.	... කිකිලියගේ	... කිකිලියන්ගේ.
[Loc.	... කිකිලිය කෙරෙහි.	කිකිලියන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ කිකිලි, කිකිලි, කිකිලිය, or කිකිලියෝ	{ කිකිලියෙනි or කිකිලියනි.

^o The form තංචි is also used colloquially. It is declined like ආච්චි (decl. 54.) In classics the form තං is used attributively, as in "තං උපාසිකාව," 'the sister devotee.'

† Sometimes කිකිලි, කිකිලිගෙන්, &c.

Examples.

ඊරි, 'sow'; කළුලී, 'black woman'; කාක්කි, 'female crow'; කිරිලී, 'hen bird'; කුමරි, 'princess,' 'young girl'; කෙවුලී, 'fisher woman'; ගිරව්, 'female parrot'; දිගාසි, 'woman'; නෑගනි, 'younger sister' (*vide* decl. 48); නිලුපුලාසි, 'woman'; *පිස්සි, 'mad-woman'; බැමණි, 'Brahmin-woman'; බැල්ලි,* 'bitch'; බැලලී, 'she-cat'; මකුණි, 'female bug'; මැස්සි, 'female fly'; මැහැලී, මැහැල්ලී, 'old woman'; මිනිපිරි, මිනිවිරි, 'grand-daughter'; මිපුලාසි, 'woman'; මෙහෙසි, 'queen'; මොහරි, 'pea hen'; රකුසි, 'female fiend or vampire'; රතනි, 'red woman'; රදව්, 'dhoby woman'; රිලව්, 'female ape'; වැඳිරි, 'female monkey'; වැස්සි, 'heifer'; වේසි, 'whore'; සුද්දි, 'white woman'; සැනිරි, සැනිරි, 'female enemy'; හරකි 'cow.'

NOTE.—Observe that long ඊ, the base termination of some feminine nouns, may be shortened.

(51) සකිණි, සකිනිනි, 'she-demon.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	<div> <div>සකිණි</div> <div>සකිනිනි</div> <div>සකිනින†</div> </div>	<div> <div>... සකිණියෝ.</div> <div>සකිනිනියෝ.</div> </div>
Acc. & Ins.	<div> <div>සකිණිය</div> <div>සකිනිනිය</div> <div>සකිනින</div> </div>	<div> <div>... සකිණියන්.</div> <div>සකිනිනියන්.</div> </div>
Aux. & Abl.	<div> <div>සකිණියගෙන්</div> <div>සකිනිනිය</div> <div>සකිනින</div> </div> <div>ගෙන්</div>	<div> <div>... සකිණියන්ගෙන්.</div> <div>සකිනිනියන්ගෙන්.</div> </div>
Dat.	<div> <div>සකිණියට</div> <div>සකිනිනියට</div> <div>සකිනිනට</div> </div>	<div> <div>... සකිණියන්ට.</div> <div>සකිනිනියන්ට.</div> </div>
Gen.	<div> <div>සකිණියගේ</div> <div>සකිනිනියගේ</div> <div>සකිනිනගේ</div> </div>	<div> <div>... සකිණියන්ගේ.</div> <div>සකිනිනියන්ගේ.</div> </div>
[Loc.	<div> <div>සකිණියකෙරෙහි</div> <div>සකිනිනිය</div> <div>සකිනින</div> </div> <div>කෙරෙහි...</div>	<div> <div>... සකිණියන්</div> <div>සකිනිනියන්</div> </div> <div>කෙරෙහි.]</div>
Voc.	<div> <div>සකිණියේ</div> <div>සකිණි</div> <div>සකිනිනියේ</div> <div>සකිනිනි</div> <div>සකිනින</div> </div>	<div> <div>සකිණියෙනි or</div> <div>සකිණියනි.</div> <div>සකිනිනියෙනි or</div> <div>සකිනිනියෙනි.</div> </div>

° In classics generally බැලි (*nom.*), බැල්ල, බැල්ලගෙන්, &c.

† Sometimes සකිණි, සකිණිගෙන්, &c., සකිනිනි, සකිනිනිගෙන්, &c.

Examples.

ඇතිනි, ඇතිනිනි, 'she-elephant'; වැලිනිනි, 'she-bear'; සැපිනිනි, සැපිනිනි, 'female snake.'

NOTE.—Verbal nouns such as උසන්නි, 'female cook'; නටන්නි, 'female-dancer'; දුවන්නි, 'female-runner'; පිසන්නි, 'female-cook'; මසන්නි, 'seamstress,' tailoress'; ලියන්නි, 'female writer or clerk'; වදින්නි, 'female worshipper,' are also declined like යකින්නි, as උසන්නිය, උසන්නියගෙන්, &c., but not උසන්න, උසන්නගෙන්, &c.

(52) කෙලි, 'girl.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... කෙලි or කෙල්ල*	... කෙල්ලෝ.
Acc. & Ins.	... කෙලි or කෙල්ල	... කෙල්ලන්.
Aux. & Abl.	{ කෙලිගෙන් කෙල්ලගෙන් }	කෙල්ලන්ගෙන්.
Dat.	{ කෙලිට කෙල්ලට }	කෙල්ලන්ට.
Gen.	{ කෙලියේ කෙල්ලගේ }	කෙල්ලන්ගේ.
[Loc.	{ කෙලි කෙල්ල }	කෙරෙහි. කෙල්ලන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ කෙලි කෙල්ල }	{ කෙල්ලෙනි or කෙල්ලනි.

(53) ගැණි,† 'woman,' 'wife.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... ගැණි	... ගැණු.
Acc. & Ins.	ගැණි	... ගැණුන්.
Aux. & Abl.	ගැණිගෙන්	... ගැණුන්ගෙන්.
Dat.	... ගැණිට	... ගැණුන්ට.
Gen.	... ගැණිගේ	... ගැණුන්ගේ.
[Loc.	... ගැණි කෙරෙහි	... ගැණුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... ගැණියෝ or ගැණි	... ගැණුනි or ගැණුන්.

* Sometimes කෙල්ලි, කෙල්ලියගෙන් or කෙල්ලිගෙන්, &c. (*sing.*); කෙල්ලියෝ, කෙල්ලියන්, &c. (*pl.*)

† The dental *n* may also be used.

(54) **ආච්චි**, 'grandmother.'

Singular.

Plural.

Nom., Acc., & Ins.	{ ආච්චි or ආච්චි	... ආච්චිලා.*
Aux. & Abl.	{ ආච්චිගෙන් ආච්චිගෙන්	{ ආච්චිලාගෙන්.
Dat.	... ආච්චිට or ආච්චිට	. ආච්චිලාට.
Gen.	.. ආච්චිගේ or ආච්චිගේ	ආච්චිලාගේ.
[Loc.	{ ආච්චි } කෙරෙහි	... ආච්චිලා කෙරෙහි.]
Voc.	... ආච්චිගේ or ආච්චි	... ආච්චිලා.

(Comp. No. 48.)

(55) **සත්‍රී**, 'wife,' 'woman.'

Singular.

Plural.

Nom.	... සත්‍රී or සත්‍රිය	... සත්‍රීහු or සත්‍රියෝ.
Acc. & Ins.	සත්‍රිය†	... සත්‍රීන්.
Aux. & Abl.	සත්‍රියගෙන්	... සත්‍රීන්ගෙන්.
Dat.	... සත්‍රියට	... සත්‍රීන්ට.
Gen.	... සත්‍රියගේ	... සත්‍රීන්ගේ.
[Loc.	... සත්‍රිය කෙරෙහි	... සත්‍රීන් කෙරෙහි.]
Voc.	... සත්‍රිය	... සත්‍රීණි or සත්‍රියෙනි.

Examples.

දූසි, දූසි, 'maid servant,' 'female slave'; දේවි, 'goddess,' 'queen';
රජ්‍යා, 'queen.'

(56) **අඹු**, 'wife.'

Singular.

Plural.

Nom.	... අඹු or අඹුව	... අඹුවෝ.
Acc. & Ins.	අඹුව‡	... අඹුන් or අඹුවන්.
Aux. & Abl.	අඹුවගෙන්	... අඹුන්ගෙන් or අඹුවන්ගෙන්.
Dat.	... අඹුවට	... අඹුන්ට or අඹුවන්ට.
Gen.	... අඹුවගේ	... අඹුන්ගේ or අඹුවන්ගේ.
[Loc.	... අඹුව කෙරෙහි { අඹුන් අඹුවන් }	{ කෙරෙහි.]
Voc.	... අඹුව or අඹුවේ..	අඹුනි or අඹුවෙනි.

* Sometimes ආච්චිවරු, ආච්චිවරුන්: ආච්චිලා, ආච්චිලාගෙන්; &c.

† Sometimes සත්‍රී, සත්‍රියගෙන්, &c. ‡ Sometimes අඹු, අඹුගෙන්, &c.

(57) බිරිඳ, 'wife.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... බිරින්ද	... බිරින්දෙ.
Acc. & Ins.	... බිරින්ද	... බිරින්දන්.
Aux. & Abl.	... බිරින්දගෙන්	... බිරින්දන්ගෙන්.
Dat.	... බිරින්දට	... බිරින්දන්ට.
Gen.	... බිරින්දගේ	... බිරින්දන්ගේ.
[Loc.	... බිරින්ද කෙරෙහි	... බිරින්දන් කෙරෙහි.]
Voc.	... බිරින්ද	... බිරින්දනි or බිරින්දෙනි.

(58) දු, 'daughter.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... දු*	... දුවරු or දුලා.
Acc. & Ins.	... දුව	... දුන්, දුවරුන්, or දුලා.
Aux. & Abl.	... දුවගෙන්	{ දුන්ගෙන්. දුවරුන්ගෙන්. දුලාගෙන්.
Dat.	... දුවට	{ දුන්ට. දුවරුන්ට. දුලාට.
Gen.	... දුවගේ	{ දුන්ගේ. දුවරුන්ගේ. දුලාගේ.
[Loc.	... දුව කෙරෙහි	{ දුන් දුවරුන් } කෙරෙහි.] දුලා
Voc.	... දුවේ or දුව	... දුවරුණි or දුලා.

(59) මාතෘ, 'mother.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... මාතෘ or මාතෘච	... මාතෘහු.
Acc. & Ins.	... මාතෘ or මාතෘච	... මාතෘන්.
Aux. & Abl.	... මාතෘචගෙන්	... මාතෘන්ගෙන්.
Dat.	... මාතෘචට	... මාතෘන්ට.
Gen.	... මාතෘචගේ	... මාතෘන්ගේ.
[Loc.	... මාතෘච කෙරෙහි	... මාතෘන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මාතෘච	... මාතෘණි.

Example.—දුභිකා, 'daughter.'

* Sometimes දුව, දුගෙන්, &c.

(21) සෘෂි, 'sanctified sage.'

Singular.

Plural.

Nom.	සෘෂියා	... සෘෂිහු or සෘෂිවරු.
Acc. & Ins.	සෘෂියා	... සෘෂින් or සෘෂිවරුන්.
Aux. & Abl.	සෘෂියාගෙන්	... සෘෂින්ගෙන් or සෘෂිවරුන්ගෙන්.
Dat.	සෘෂියාට	... සෘෂීන්ට or සෘෂිවරුන්ට.
Gen.	සෘෂියාගේ	... සෘෂින්ගේ or සෘෂිවරුන්ගේ.
[Loc.	සෘෂියා කෙරෙහි.	සෘෂින් or සෘෂිවරුන් කෙරෙහි.]
Voc.	සෘෂියා or සෘෂිය...	සෘෂීණ්* or සෘෂිවරුණි.

(22) ස්වාමි, 'lord,' 'master.'

Singular.

Plural.

Nom.	ස්වාමියා	... ස්වාමියෝ, ස්වාමිහු, or ස්වාමිවරු.
Acc. & Ins.	ස්වාමියා	... ස්වාමින් or ස්වාමිවරුන්.
Aux. & Abl.	ස්වාමියාගෙන්	{ ස්වාමින්ගෙන් or ස්වාමිවරුන්ගෙන්.
Dat.	ස්වාමියාට	... ස්වාමීන්ට or ස්වාමිවරුන්ට.
Gen.	ස්වාමියාගේ	... ස්වාමීන්ගේ or ස්වාමිවරුන්ගේ.
[Loc.	ස්වාමියා කෙරෙහි.	ස්වාමින් or ස්වාමිවරුන් කෙරෙහි.]
Voc.	ස්වාමියා	... ස්වාමිනි* or ස්වාමිවරුණි.

Example.—මහත්, 'minister.'

(23) පක්‍ෂි, 'bird.'

Singular.

Plural.

Nom.	... පක්‍ෂියා	... පක්‍ෂිහු or පක්‍ෂියෝ.
Acc. & Ins.	පක්‍ෂියා	... පක්‍ෂින්.
Aux. & Abl.	පක්‍ෂියාගෙන්	... පක්‍ෂින්ගෙන්.
Dat.	... පක්‍ෂියාට	... පක්‍ෂීන්ට.
Gen.	... පක්‍ෂියාගේ	... පක්‍ෂින්ගේ.
[Loc.	... පක්‍ෂියා කෙරෙහි	... පක්‍ෂින් කෙරෙහි.]
Voc.	... පක්‍ෂිය or පක්‍ෂියා	... පක්‍ෂීණි

Example.—ගසා, 'elephant.'

* Sometimes used for the vocative singular out of respect. Other words are so used.

(24) මි, 'rat.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... මියා මියෝ.
Acc. & Ins.	මියා මියන්.
Aux. & Abl.	මියාගෙන්	... මියන්ගෙන්.
Dat.	... මියාට මියන්ට.
Gen.	... මියාගේ	... මියන්ගේ.
[Loc.	... මියා කෙරෙහි	... මියන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මියෝ or මියා	... මියනි or මියෙයි.

(Comp. No. 9.)

(25) මගී, 'wayfarer.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... මගියා*	... මගියෝ.
Acc. & Ins.	මගියා	... මගියන් or මගීන්.
Aux. & Abl.	මගියාගෙන්	{ මගියන්ගෙන් or මගීන්ගෙන්.
Dat.	.. මගියාට	... මගියන්ට or මගීන්ට.
Gen.	... මගියාගේ	... මගියන්ගේ or මගීන්ගේ.
[Loc.	... මගියා කෙරෙහි	... මගියන් කෙරෙහි or මගීන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මගියා or මගිය	... මගියෙනි, මගියනි, or මගීයි.

Example.—දුඹි, 'poor man.'

(Comp. No. 9.)

(26) සහඵ,† 'friend.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... සහඵවා	... සහඵවෝ.
Acc. & Ins.	සහඵවා	... සහඵවන්.
Aux. & Abl.	සහඵවාගෙන්	... සහඵවන්ගෙන්.
Dat.	... සහඵවාට	... සහඵවන්ට.
Gen.	... සහඵවාගේ	... සහඵවන්ගේ.
[Loc.	... සහඵවා කෙරෙහි	... සහඵවන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ සහඵවෝ සහඵවා සහඵවේ	{ සහඵවෙයි or සහඵවයි.

* Vide foot-note (°) on page 105.

† The dental *l* may also be used.

Examples.

අතතරු, 'Mars'; අස්ගොවු, 'groom' (*pl.* අස්ගොව්වෝ); උගුඩු, 'wild or palm cat' (*Paradoxurus Zeylonicus*); උණහපුටු, උණහපුඵ, 'loris,' 'Indian sloth'; එඵ, 'goat'; මටු, 'camel'; කකුඵ, 'crab'; කපු, 'priest of a Déwála'; කපුටු,^o කපුඩු, 'crow' (*vide* decl. 27); කොට්ටෝරු, 'Barbet' (*Megalæminæ*); කුමරු, 'prince,' 'boy'; කොටඵ, 'mule'; කොලු, 'lad,' 'boy'; කෝදුරු, 'eye-fly'; ගොඵ, 'dumb man'; කැට්ටු, 'dancer'; පණු, 'worm'; පඩු, 'pandit'; මකුඵ, 'spider'; මදුරු, 'mosquito'; මාලු, 'fish'; මෙහෙකරු, 'servant'; බැටඵ, 'sheep'; බුරු, 'ass'; සාලු, 'friend'; වඩු, 'carpenter'; ගන්දුරු, 'vellala' (a man of the Goyigama caste); හිරඵ, 'ex-Buddhist-priest.'

(Comp. No. 12.)

NOTE.—The word කොලු is also declined as follows: කොල්ලා, කොල්ලාගෙන්, &c. (*sing.*): කොල්ලෝ, කොල්ලන්, &c. (*pl.*) මකුඵ sometimes takes the plural forms මකුලෝ, මකුලන්, &c.

(27) මිතුරු, 'friend.'

	Singular.	Plural.
Nom.	... මිතුරු	... මිතුරෝ.
Acc. & Ins.	මිතුරු	... මිතුරන්.
Aux. & Abl.	මිතුරුගෙන්	... මිතුරන්ගෙන්.
Dat.	... මිතුරට	... මිතුරුණ්ට.
Gen.	... මිතුරුගේ	... මිතුරන්ගේ.
[Loc.	... මිතුරු කෙරෙහි	... මිතුරන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මිතුර, මිතුරු, or මිතුරෙණි or මිතුරණි.	මිතුරේ

Examples.

ආයුරු, 'teacher'; උකුණු, 'louse'; උරු, 'pig'; කපුටු, කපුඩු, 'crow' (*vide* decl. 26); කකුඵ, 'cock' (*vide* decl. 42); පිඹුරු, 'python,' 'rock snake' (*Python molurus*); බකවුහුටු, බකවුහු, 'owl' (*Ketupa Ceylonensis*); බදුණු, 'Brahmin'; මකුණු, 'bug,' 'bed-bug'†; මුතුපුරු, මුතුපුරු, 'grandson'; රකුසු, 'fiend,' 'vampire'; මදුරු, 'monkey'; සතුරු, සතුරු, 'enemy'; සුහු, 'house lizard.'

(Comp. No. 5.)

NOTE.—The form කුකුල් is sometimes taken as the base, and the necessary suffixes are added to it by the rules for the "combination of vowels." The plural nominative form is sometimes කුකුල්ලු.

(Comp. No. 42.)

^o Sometimes කපුට්ටා, කපුට්ටාගෙන්, &c. (*sing.*); කපුට්ටෝ, කපුට්ටෝ, &c. (*pl.*)

† The term ආඳ මකුණු, corresponding to this word, is also used.

(28) බේබදු, 'drunkard.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... බේබද්ද...	... බේබද්දෝ.
Acc. & Ins.	බේබද්ද...	... බේබද්දන්.
Aux. & Abl.	බේබද්දගෙන්	... බේබද්දන්ගෙන්.
Dat.	... බේබද්දට	... බේබද්දන්ට.
Gen.	... බේබද්දගේ	.. බේබද්දන්ගේ.
[Loc.	... බේබද්ද කෙරෙහි	... බේබද්දන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ බේබද්දෝ බේබද්ද	{ බේබද්දෙහි or බේබද්දහි.

Examples.

කටුස, 'hedge-lizard'; කළු, 'black man'; කැරපොතු, 'cockroach';
කුරුඵ, 'bird'; ගෝඡුස, 'scorpion'; දහමුතු, 'wise man'; බලු,
'dog'; බස, 'the night-jar'; මහළු, 'old man'; මුතු, 'grandfather';
රකුස, 'fiend,' 'vampire'; රතු, 'red man'; වස, 'calf'; සුළු, 'white
man.'

(29) දිළිඳු, 'poor man.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... දිළින්ද or දිළිඳු	... දිළින්දෝ.
Acc. & Ins.	{ දිළින්දු දිළිඳු	{ දිළින්දන්. දිළිඳුන්.
Aux. & Abl.	{ දිළින්දුගෙන් දිළිඳුගෙන්	{ දිළින්දන්ගෙන්. දිළිඳුන්ගෙන්.
Dat.	... { දිළින්දුට දිළිඳුට	... { දිළින්දුන්ට. දිළිඳුන්ට.
Gen.	... { දිළින්දුගේ දිළිඳුගේ	... { දිළින්දන්ගේ. දිළිඳුන්ගේ.
[Loc.	... { දිළින්දු } කෙරෙහි	... { දිළින්දන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... { දිළින්දෝ දිළින්දු දිළිඳු	{ දිළින්දෙහි. දිළිඳෙහි.

(Comp. No. 3.)

(30) මුතු, 'grandfather.'

Singular.

Plural.

Nom.	... මුත්තා	{ මුත්තාලා. මුත්තලා. මුත්තාවරු.
Acc. & Ins.	මුත්තා	{ මුත්තාලා. මුත්තලා. මුත්තාවරුන්.
Aux. & Abl.	මුත්තාගෙන්	{ මුත්තාලාගෙන්. මුත්තලාගෙන්. මුත්තාවරුන්ගෙන්.
Dat.	... මුත්තාට	{ මුත්තාලාට. මුත්තලාට. මුත්තාවරුණ්ට.
Gen.	... මුත්තාගේ	{ මුත්තාලාගේ. මුත්තලාගේ. මුත්තාවරුණ්ගේ.
[Loc.	... මුත්තා කෙරෙහි	{ මුත්තාලා මුත්තලා මුත්තාවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... මුත්තේ or මුත්තා	{ මුත්තාලා, මුත්තලා or මුත්තාවරුණි.

(Comp. No. 39.)

(31) ගුරු, 'teacher.'

Singular.

Plural.

Nom.	... ගුරු or ගුරු	... ගුරුහු or ගුරුවරු.
Acc. & Ins.	ගුරු or ගුරු	... ගුරුන් or ගුරුවරුන්.
Aux. & Abl.	{ ගුරුගෙන් ගුරුගෙන් }	{ ගුරුන්ගෙන් or ගුරුවරුන්ගෙන්.
Dat.	... ගුරුට or ගුරුට...	ගුරුණ්ට or ගුරුවරුණ්ට.
Gen.	{ ගුරුගේ ගුරුගේ }	{ ගුරුන්ගේ or ගුරුවරුන්ගේ.
[Loc.	{ ගුරු } කෙරෙහි	{ ගුරුන් ගුරුවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	{ ගුරේ, ගුරු, or ගුරේ }	{ ගුරුණි or ගුරුවරුණි.

(Comp. No. 7.)

(32) කඩී, 'agent,' 'doer.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... කඩී	... කඩීහු or කඩීවරු.
Acc. & Ins.	කඩී	... කඩීන් or කඩීවරුන්.
Aux. & Abl.	කඩීගෙන්	{ කඩීන්ගෙන්. කඩීවරුන්ගෙන්.
Dat.	... කඩීට	... කඩීන්ට or කඩීවරුන්ට.
Gen.	... කඩීගේ	{ කඩීන්ගේ. කඩීවරුන්ගේ.
[Loc.	... කඩී කෙරෙහි	{ කඩීන් කඩීවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... කඩී	... කඩීනි or කඩීවරුනි.

Examples.—විසා, 'speaker,' 'teacher'; ශාසනා, 'teacher,' 'Buddha.'

(33) වේ, 'white-ant.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... වේයා	... වේයෝ.
Acc. & Ins.	වේයා	... වේසින් or වේසන්.
Aux. & Abl.	වේයාගෙන්	{ වේසින්ගෙන්. වේසන්ගෙන්.
Dat.	... වේයාට	... වේසින්ට or වේසන්ට.
Gen.	... වේයාගේ	... වේසින්ගේ or වේසන්ගේ.
[Loc.	... වේයා කෙරෙහි	{ වේසින් වේසන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... වේයෝ or වේයා.	වේසිනි or වේසනි.

(Comp. No. 9.)

(34) වහන්සේ, honorific suffix, &c.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins.	{ වහන්සේ	... වහන්සේලා (or වහන්සේ.)
Aux. & Abl.	වහන්සේගෙන්	... වහන්සේලාගෙන්, &c.
Dat.	... වහන්සේට	... වහන්සේලාට, &c.
Gen.	... වහන්සේගේ	... වහන්සේලාගේ, &c.
[Loc.	... වහන්සේ කෙරෙහි	වහන්සේලා කෙරෙහි, &c.]
Voc.	{ වහන්ස වහන්සේ	{ වහන්සේලා (or වහන්සේ.)

Examples.

නයිදේ, a title of some respect, now suffixed particularly to the names of gold and silver smiths ; මුදියන්සේ, 'Mudaliyár' ; නිලමේ, a title applied to some Kandyan chiefs, 'officer.'

NOTE.—These examples take only one form of the Vocative, viz., the singular ending in ඒ, and the plural in ලා.

(ii) *Bases ending in Consonants.*

(35) **හරක්**, 'ox.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... හරකා	... හරක්.
Acc. & Ins.	හරකා	... හරක් or හරකුන්.
Aux. & Abl.	හරකාගෙන්	... හරකුන්ගෙන්.
Dat.	... හරකාට	... හරකුණ්ට.
Gen.	... හරකාගේ	... හරකුන්ගේ.
[Loc.	... හරකා කෙරෙහි...	හරකුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... හරකෝ or හරකා.	හරකුනි or හරකුගේ.

(36) **කාක්**, 'crow.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... කාක්කා	... කාක්කෝ.
Acc. & Ins.	කාක්කා	... කාක්කන්.
Aux. & Abl.	කාක්කාගෙන්	... කාක්කන්ගෙන්.
Dat.	... කාක්කාට	... කාක්කණ්ට.
Gen.	... කාක්කාගේ	... කාක්කන්ගේ.
[Loc.	... කාක්කා කෙරෙහි	කාක්කන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ කාක්කෝ කාක්කා	{ කාක්කෙහි or කාක්කෙගේ.

(37) **යක්**, 'devil.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... යකා	... යක්කු.
Acc. & Ins.	යකා	... යක්කුන් or යකුන්.
Aux. & Abl.	යකාගෙන්	... යක්කුන්ගෙන් or යකුන්ගෙන්.
Dat.	... යකාට	... යක්කුණ්ට or යකුණ්ට.
Gen.	... යකාගේ	... යක්කුන්ගේ or යකුන්ගේ.
[Loc.	... යකා කෙරෙහි	{ යක්කුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... යකෝ or යකා.	යක්කුනි or යකුනි.

Examples.

ඇත්, 'elephant'; උගත්, 'learned man'; කොක්, 'crane,' 'heron'; කැරල්, 'the Ceylon red woodpecker' (*Brachypternus ceylonus*); කිරල්, 'red-wattled lap-wing' (*Lobivanellus indicus*); කිඹුල්, 'crocodile'; කැහැහිල්, 'jackal'; කොරවක්, 'white-breasted waterfowl' (*Gallinula phœnicura*); ගොත්, 'ox'; නිරිසත්, 'brute,' 'beast'; දුක්ඛත්, දුප්ඛත්, 'poor man'; පුත්, 'son'; පොහොසත්, 'rich man'; බලල්, 'cat'; මිනිස්, 'man'; යොත්, 'Bactrian,' 'Moorman'; සුල්, a fresh water fish (*Ophicephalus striatus*); වලස්, 'bear'; වාල්, වහල්, 'slave'; සත්, 'creature,' 'being'; සිවල්, හිවල්, 'jackal.'

NOTE.—The ත් in උගත් is sometimes doubled in the singular, as උගත්තා, උගත්තාගෙන්, &c., and the nominative plural formed in මි as උගත්තෝ.

(38) මහත්, 'gentleman,' 'grandee.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	මහතා	මහත්වරු.
Acc. & Ins. ...	මහතා	මහත්වරුන් or මහතුන්.
Aux. & Abl. ...	මහතාගෙන්	{ මහත්වරුන්ගෙන්. මහතුන්ගෙන්.
Dat. ...	මහතාට	{ මහත්වරුණ්ට. මහතුණ්ට.
Gen. ...	මහතාගේ	{ මහත්වරුන්ගේ. මහතුන්ගේ.
[Loc. ...	මහතා කෙරෙහි	{ මහත්වරුන් } කෙරෙහි.] මහතුන්
Voc. ...	මහතා	මහත්වරුණි or මහතුනි.

(39) තාත්, 'father.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins. {	තාත්තා	... තාත්තාලා or තත්තලා.*
Aux. & Abl. ...	තාත්තාගෙන්	{ තාත්තාලාගෙන්. තාත්තලාගෙන්.
Dat. ...	තාත්තාට	... තාත්තාලාට or තාත්තලාට.
Gen. ...	තාත්තාගේ	{ තාත්තාලාගේ. තාත්තලාගේ.
[Loc. {	තාත්තා කෙරෙහි	{ තාත්තාලා } කෙරෙහි.] තාත්තලා
Voc. {	තාත්තේ තාත්තා	{ තාත්තාලා or තාත්තලා.

(Comp. No. 30.)

* Sometimes තාත්තාවරු, තාත්තාවරුන්, &c.

(40) මුහන්දිරම්, 'Muhandiram.'

Singular.

Plural.

Nom.	... මුහන්දිරම	... මුහන්දිරම්වරු.
Acc. & Ins.	මුහන්දිරම	... මුහන්දිරම්වරුන්.
Aux. & Abl.	මුහන්දිරමගෙන්	... මුහන්දිරම්වරුන්ගෙන්.
Dat.	... මුහන්දිරමට	... මුහන්දිරම්වරුණ්ට.
Gen.	... මුහන්දිරමගේ	... මුහන්දිරම්වරුන්ගේ.
[Loc.	... මුහන්දිරම කෙරෙහි	... මුහන්දිරම්වරුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මුහන්දිරම	... මුහන්දිරම්වරුණ්.

Examples.—අදිකාරම්, 'adigar,' 'minister': කන්කාණම්, "kangāṇi," 'overseer': ලේකම්, 'secretary.'

(41) නයි, 'cobra de capella.'

Singular.

Plural.

Nom.	... නයා	... නයි.
Acc. & Ins.	නයා	... නයි or නයින්.
Aux. & Abl.	නයාගෙන්	... නයින්ගෙන්.
Dat.	... නයාට	... නයිණ්ට.
Gen.	... නයාගේ	... නයින්ගේ.
[Loc.	... නයා කෙරෙහි	... නයින් කෙරෙහි.]
Voc.	... නයෝ or නයා	... නයිනි or නයින්.

Examples.

කලගොස්, 'the iguana' (*Monitor Dracæna*); බටගොස්. 'orange-breasted green pigeon' (*Osmotreron bicinta*).

(42) කුකුල්, 'cock.'

Singular.

Plural.

Nom.	... කුකුලා	... කුකුලෝ.
Acc. & Ins.	කුකුලා	... කුකුලන්.
Aux. & Abl.	කුකුලාගෙන්	... කුකුලන්ගෙන්.
Dat.	... කුකුලාට	... කුකුලණ්ට.
Gen.	... කුකුලාගේ	... කුකුලන්ගේ.
[Loc.	... කුකුලා කෙරෙහි	... කුකුලන් කෙරෙහි.]
Voc.	...කුකුලෝ or කුකුලා.	කුකුලනි or කුකුලෙනි.

Examples.—කෙවුල්, 'fisherman'; කොවුල්, 'the coil or Indian cuckoo'; වවුල්, 'bat.'

(Comp. No. 27.)

(43) මල්,* 'younger brother.'

Singular.

Plural.

Nom., Acc., & Ins.	{ මලයා	... මලයාලා.
Aux. & Abl.	මලයාගෙන්	... මලයාලාගෙන්.
Dat.	... මලයාට	... මලයාලාට.
Gen.	... මලයාගේ	... මලයාලාගේ.
[Loc.	... මලයා කෙරෙහි	... මලයාලා කෙරෙහි.]
Voc.	... මලයා	... මලයාලා.

Declension of nouns with the honorifics ආන and අනු added.

(44) පිය, 'father.' (Honorific ආන.)

Modified base—පියාන.

Nom.	... පියානෝ.
Acc. & Ins.	... පියානන්.
Aux. & Abl.	... පියානන්ගෙන්.
Dat.	... පියානන්ට.
Gen.	... පියානන්ගේ.
[Loc.	... පියානන් කෙරෙහි.]
Voc.	... පියානෙනි or පියානනි.

Examples —රජ, 'king'; මහත්, 'grandee,' 'gentleman'; සිටු, 'nobleman (of the mercantile caste').

(45) පුත්, 'son.' (Honorific අනු.)

Modified base—පුතනු.

Nom.	... පුතනුවෝ.
Acc. & Ins.	... පුතනුවන්.
Aux. & Abl.	... පුතනුවන්ගෙන්.
Dat.	... පුතනුවන්ට.
Gen.	... පුතනුවන්ගේ.
[Loc.	... පුතනුවන් කෙරෙහි.]
Voc.	... පුතනුවෙනි or පුතනුවනි.

Examples.—මල්, 'younger brother'; බැත, 'nephew'; කෙර, 'elderly Buddhist priest.'

* This may also be declined in the plural by suffixing මරු, as මලයමරු, මලයමරුන්, &c. The colloquial forms මල්ලි, මල්ලිලා, &c., and මැරු, මැරුලා or මැරුවරු, &c., (voc. sing. මල්ලිසේ, මල්ලි, මැරේ, මැරෙල්) are also in common use. In classical works the forms මළු, මළුගෙන්, &c. (sing.), and මල්ලු, මළුන්, &c. (pl.), are generally found.

FEMININE NOUNS.

(i) *Bases ending in vowels.*

(46) අගන, 'woman.'

Singular.

Plural.

Nom.	... අගන	... අගනෝ.
Acc. & Ins.	අගන	... අගනන්.
Aux. & Abl.	අගනගෙන්	... අගනන්ගෙන්.
Dat.	... අගනට	... අගනන්ට.
Gen.	... අගනගේ	... අගනන්ගේ.
[Loc.	... අගන කෙරෙහි...	අගනන් කෙරෙහි.]
Voc.	... අගන or අගනේ...	අගනෙනි or අගනනි.

Examples.—පිය, 'woman,' 'wife'; ලිය, 'woman.'

(47) ලද, 'young woman.'

Singular.

Plural.

Nom.	... ලද	... ලන්ද.
Acc. & Ins.	ලද	... ලන්.
Aux. & Abl.	ලදගෙන්	... ලන්ගෙන්.
Dat.	... ලදට	... ලන්ට.
Gen.	... ලදගේ	... ලන්ගේ.
[Loc.	... ලද කෙරෙහි	... ලන් කෙරෙහි.]
Voc.	... ලද or ලදේ	... ලනි or ලනේ.

Example.—සෙබඩ, 'pea-hen' (*pl.* සෙබඩු, සෙබඩුන්, &c.)

(48) අම්මා, 'mother.'

Singular.

Plural.

Nom.	... අම්මා	{ අම්මාලා. අම්මලා. අම්මාවරු.
Acc. & Ins.	අම්මා	... අම්මාලා, &c.
Aux. & Abl.	අම්මාගෙන්	... අම්මාලාගෙන්, &c.
Dat.	... අම්මාට	... අම්මාලාට, &c.
Gen.	... අම්මාගේ	... අම්මාලාගේ, &c.
[Loc.	... අම්මා කෙරෙහි	... අම්මාලා කෙරෙහි, &c.]
Voc.	{ අම්මේ අම්මා අම්ම	{ අම්මාලා, අම්මලා or අම්මාවරුන්.

Examples.

අක්කා, 'elder sister'; නො,° 'younger sister' (*vide* decl. 50);
 නැන්දා, 'aunt,' 'mother-in-law'; නෑකා, 'sister-in-law,' 'female cousin.'

(Comp. No. 54.)

(49) විසාකා, 'Visáká' (name of a lady.)

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... විසාකාව	... විසාකාවෝ.
Acc. & Ins.	විසාකාව	... විසාකාවුන් or විසාකාවන්.
Aux. & Abl.	විසාකාවගෙන්	{ විසාකාවුන්ගෙන්. විසාකාවන්ගෙන්.
Dat.	... විසාකාවට	{ විසාකාවුණ්ට. විසාකාවන්ණ්ට.
Gen.	... විසාකාවගේ	{ විසාකාවුන්ගේ. විසාකාවන්ගේ.
[Loc.	... විසාකාව කෙරෙහි	{ විසාකාවුන් } කෙරෙහි.] විසාකාවන් }
Voc.	{ විසාකාව විසාකාවෝ }	{ විසාකාවුනි or විසාකාවෙනි.

Examples.

අඬනකා, 'woman'; උපාසිකා, 'female devotee'; කකා, 'virgin';
 කානකා, 'woman,' 'wife'; භාග්‍යී, 'wife'; මාකා, 'mother'; සිරිමා,
 'Sirimá,' (name of a lady.)

NOTE.—Observe that the plural forms of proper nouns are used to denote respect.

(50) කිකිළි, 'hen.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... කිකිළි or කිකිළි	... කිකිළියෝ.
Acc. & Ins.	කිකිළිය†	... කිකිළියන්.
Aux. & Abl.	කිකිළියගෙන්	... කිකිළියන්ගෙන්.
Dat.	... කිකිළියට	... කිකිළියන්ණ්ට.
Gen.	... කිකිළියගේ	... කිකිළියන්ගේ.
[Loc.	... කිකිළිය කෙරෙහි.	කිකිළියන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ කිකිළි, කිකිළි, කිකිළිය, or කිකිළියේ }	කිකිළියෙනි or කිකිළියනි.

° The form නංගී is also used colloquially. It is declined like ආච්චි (decl. 54.) In classics the form නං is used attributively, as in "නං උපාසිකාව," 'the sister devotee.'

† Sometimes කිකිළි, කිකිළිගෙන්, &c.

Examples.

ඊරි, 'sow'; කළුලී, 'black woman'; කාක්කි, 'female crow'; කිරිලී, 'hen bird'; කුමරි, 'princess,' 'young girl'; කෙවුලී, 'fisher woman'; ගිරි, 'female parrot'; දිගාසි, 'woman'; කුහනි, 'younger sister' (*vide* decl. 48); නිලුලාසි, 'woman'; ඊසිසි, 'mad-woman'; බැමිණි, 'Brahmin-woman'; බැලලී,* 'bitch'; බැලලී, 'she-cat'; මකුණි, 'female bug'; මැසිසි, 'female fly'; මැහැලී, මැහැලලී, 'old woman'; මිනිපිරි, මිනිහිරි, 'grand-daughter'; මිලුලාසි, 'woman'; මෙහෙසි, 'queen'; මොහරි, 'pea hen'; රකුසි, 'female fiend or vampire'; රත්තරි, 'red woman'; රදවි, 'dhoby woman'; රිලුවි, 'female ape'; මැදිරි, 'female monkey'; මැසිසි, 'heifer'; වේසි, 'whore'; සුද්දි, 'white woman'; සැනිරි, සැනිරි, 'female enemy'; හරකි 'cow.'

NOTE.—Observe that long ඊ, the base termination of some feminine nouns, may be shortened.

(51) සකිණි, සකිනිනි, 'she-demon.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	<div> <div>සකිණි</div> <div>සකිනිනි</div> <div>සකිනින†</div> </div>	<div> <div>... සකිණියෝ.</div> <div>සකිනිනියෝ.</div> </div>
Acc. & Ins.	<div> <div>සකිණිය</div> <div>සකිනිනිය</div> <div>සකිනින</div> </div>	<div> <div>... සකිණියන්.</div> <div>සකිනිනියන්.</div> </div>
Aux. & Abl.	<div> <div>සකිණියගෙන්</div> <div>සකිනිනිය</div> <div>සකිනින</div> </div> <div>ගෙන්</div>	<div> <div>... සකිණියන්ගෙන්.</div> <div>සකිනිනියන්ගෙන්.</div> </div>
Dat.	<div> <div>සකිණියට</div> <div>සකිනිනියට</div> <div>සකිනිනට</div> </div>	<div> <div>... සකිණියන්ට.</div> <div>සකිනිනියන්ට.</div> </div>
Gen.	<div> <div>සකිණියගේ</div> <div>සකිනිනියගේ</div> <div>සකිනිනගේ</div> </div>	<div> <div>... සකිණියන්ගේ.</div> <div>සකිනිනියන්ගේ.</div> </div>
[Loc.]	<div> <div>සකිණියකෙරෙහි</div> <div>සකිනිනිය</div> <div>සකිනින</div> </div> <div>කෙරෙහි...</div>	<div> <div>... සකිණියන්</div> <div>සකිනිනියන්</div> </div> <div>කෙරෙහි.]</div>
Voc.	<div> <div>සකිණියේ</div> <div>සකිණි</div> <div>සකිනිනියේ</div> <div>සකිනිනි</div> <div>සකිනින</div> </div>	<div> <div>සකිණියෙනි or</div> <div>සකිණියනි.</div> <div>සකිනිනියෙනි or</div> <div>සකිනිනියනි.</div> </div>

* In classics generally බැලි (*nom.*), බැලල, බැලලගෙන්, &c.

† Sometimes සකිණි, සකිණිගෙන්, &c., සකිනිනි, සකිනිනිගෙන්, &c.

Examples.

ඇතිනි, ඇතිනනි, 'she-elephant'; මැලිනිනි, 'she-bear'; සැපිනනි, සැපිනනි, 'female snake.'

NOTE.—Verbal nouns such as උසන්නි, 'female cook'; නටන්නි, 'female-dancer'; දුවන්නි, 'female-runner'; පිසන්නි, 'female-cook'; මසන්නි, 'seamstress,' tailoress'; ලියන්නි, 'female writer or clerk'; වදින්නි, 'female worshipper,' are also declined like සකින්නි, as උසන්නිය, උසන්නියගෙන්, &c., but not උසන්න, උසන්නගෙන්, &c.

(52) කෙලි, 'girl.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... කෙලි or කෙල්ල*	... කෙල්ලෝ.
Acc. & Ins.	... කෙලි or කෙල්ල	... කෙල්ලන්.
Aux. & Abl.	{ කෙලිගෙන් කෙල්ලගෙන් }	කෙල්ලන්ගෙන්.
Dat.	{ කෙලිට කෙල්ලට }	කෙල්ලන්ට.
Gen.	{ කෙලිගේ කෙල්ලගේ }	කෙල්ලන්ගේ.
[Loc.	{ කෙලි කෙල්ල }	කෙරෙහි. කෙල්ලන් කෙරෙහි.]
Voc.	{ කෙලි කෙල්ල }	{ කෙල්ලෙනි or කෙල්ලනි.

(53) ගැණි,† 'woman,' 'wife.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... ගැණි	... ගැණු.
Acc. & Ins.	ගැණි	... ගැණුන්.
Aux. & Abl.	ගැණිගෙන්	... ගැණුන්ගෙන්.
Dat.	... ගැණිට	... ගැණුන්ට.
Gen.	... ගැණිගේ	... ගැණුන්ගේ.
[Loc.	... ගැණි කෙරෙහි	... ගැණුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... ගැණියෝ or ගැණි	... ගැණුනි or ගැණුන්.

* Sometimes කෙල්ලි, කෙල්ලියගෙන් or කෙල්ලිගෙන්, &c. (*sing.*).
කෙල්ලියෝ, කෙල්ලියන්, &c. (*pl.*)

† The dental *n* may also be used.

(54) **ආච්චි**, 'grandmother.'

Singular.

Plural.

Nom., Acc., & Ins.	{ ආච්චි or ආච්චි	... ආච්චිලා.*
Aux. & Abl.	{ ආච්චිගෙන් ආච්චිගෙන්	{ ආච්චිලාගෙන්.
Dat.	... ආච්චිට or ආච්චිට	. ආච්චිලාට.
Gen.	.. ආච්චිගේ or ආච්චිගේ	ආච්චිලාගේ.
[Loc.	{ ආච්චි } කෙරෙහි	... ආච්චිලා කෙරෙහි.]
Voc.	... ආච්චිගේ or ආච්චි	... ආච්චිලා.

(Comp. No. 48.)

(55) **සත්‍රී**, 'wife,' 'woman.'

Singular.

Plural.

Nom.	... සත්‍රී or සත්‍රිය	... සත්‍රීහු or සත්‍රියෝ.
Acc. & Ins.	සත්‍රිය‡	... සත්‍රීන්.
Aux. & Abl.	සත්‍රියගෙන්	... සත්‍රීන්ගෙන්.
Dat.	... සත්‍රියට	... සත්‍රීන්ට.
Gen.	... සත්‍රියගේ	... සත්‍රීන්ගේ.
[Loc.	... සත්‍රිය කෙරෙහි	... සත්‍රීන් කෙරෙහි.]
Voc.	... සත්‍රිය	... සත්‍රීණී or සත්‍රියෙනි.

Examples.

දූෂි, දූෂි, 'maid servant,' 'female slave': දේවි, 'goddess,' 'queen': රජනි, 'queen.'

(56) **අඬු**, 'wife.'

Singular.

Plural.

Nom.	... අඬු or අඬුව	... අඬුවෝ.
Acc. & Ins.	අඬුව‡	... අඬුන් or අඬුවන්.
Aux. & Abl.	අඬුවගෙන්	... අඬුන්ගෙන් or අඬුවන්ගෙන්.
Dat.	... අඬුවට	... අඬුන්ට or අඬුවන්ට.
Gen.	... අඬුවගේ	... අඬුන්ගේ or අඬුවන්ගේ.
[Loc.	... අඬුව කෙරෙහි { අඬුන් අඬුවන් }	... කෙරෙහි.]
Voc.	... අඬුව or අඬුවේ...	අඬුනි or අඬුවෙනි.

* Sometimes ආච්චිවරු, ආච්චිවරුන්: ආච්චිලා, ආච්චිලාගෙන්: &c.

† Sometimes සත්‍රී, සත්‍රියගෙන්, &c. ‡ Sometimes අඬු, අඬුගෙන්, &c.

(57) බිරිඳ, 'wife.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... බිරින්ද	... බිරින්දෙ.
Acc. & Ins.	... බිරින්ද	... බිරින්දන්.
Aux. & Abl.	... බිරින්දගෙන්	... බිරින්දන්ගෙන්.
Dat.	... බිරින්දට	... බිරින්දන්ට.
Gen.	... බිරින්දගේ	... බිරින්දන්ගේ.
[Loc.	... බිරින්ද කෙරෙහි	... බිරින්දන් කෙරෙහි.]
Voc.	... බිරින්ද	... බිරින්දනි or බිරින්දෙනි.

(58) දු, 'daughter.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... දු*	... දුවරු or දුලා.
Acc. & Ins.	... දුව	... දන්, දුවරුන්, or දුලා.
Aux. & Abl.	... දුවගෙන්	{ දන්ගෙන්. දුවරුන්ගෙන්. දුලාගෙන්.
Dat.	... දුවට	{ දුන්ට. දුවරුන්ට. දුලාට.
Gen.	... දුවගේ	{ දන්ගේ. දුවරුන්ගේ. දුලාගේ.
[Loc.	... දුව කෙරෙහි	{ දන් දුවරුන් } කෙරෙහි.] දුලා
Voc.	... දුවේ or දුව	... දුවරුණි or දුලා.

(59) මාතෘ, 'mother.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... මාතෘ or මාතෘච	... මාතෘහු.
Acc. & Ins.	... මාතෘ or මාතෘච	... මාතෘන්.
Aux. & Abl.	... මාතෘචගෙන්	... මාතෘන්ගෙන්.
Dat.	... මාතෘචට	... මාතෘන්ට.
Gen.	... මාතෘචගේ	... මාතෘන්ගේ.
[Loc.	... මාතෘච කෙරෙහි	... මාතෘන් කෙරෙහි.]
Voc.	... මාතෘච	... මාතෘණි.

Example.—දුභිකා, 'daughter.'

* Sometimes දුව, දුගෙන්, &c.

(60) **හාමිනේ**, 'lady.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins.	{ හාමිනේ	... හාමිනේලා.
Aux. & Abl.	... හාමිනේගෙන්	... හාමිනේලාගෙන්.
Dat.	... හාමිනේට	... හාමිනේලාට.
Gen.	... හාමිනේගේ	... හාමිනේලාගේ.
[Loc.	... හාමිනේ කෙරෙහි	... හාමිනේලා කෙරෙහි.]
Voc.	... හාමිනේ	... හාමිනේලා.

(61) **බිසෝ**, 'queen.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... බිසෝ	... බිසව් or බිසෝවරු.
Acc. & Ins.	... බිසව	... බිසවුන් or බිසෝවරුන්.
Aux. & Abl.	... බිසවගෙන්	{ බිසවුන්ගෙන්. බිසෝවරුන්ගෙන්.
Dat.	... බිසවට	{ බිසවුණ්ට. බිසෝවරුණ්ට.
Gen.	... බිසවගේ	{ බිසවුන්ගේ. බිසෝවරුන්ගේ.
[Loc.	... බිසව කෙරෙහි	{ බිසවුන් බිසෝවරුන් } කෙරෙහි.]
Voc.	... බිසව	... බිසවුනි or බිසෝවරුණි.

(ii)—*Bases ending in Consonants.*

These are very few in number. One is declined as an example.

(62) **දෙන**, 'cow.'*

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... දෙන් or දෙන	... දෙන්හු.
Acc. & Ins.	... දෙන් or දෙන	... දෙනුන්.†
Aux. & Abl.	... දෙනගෙන්	... දෙනුන්ගෙන්.
Dat.	... දෙනට	... දෙනුණ්ට.
Gen.	... දෙනගේ	... දෙනුන්ගේ.
[Loc.	... දෙන කෙරෙහි	... දෙනුන් කෙරෙහි.]
Voc.	... දෙන	... දෙනුනි.

* Also commonly used for the female of many animals (*vide* Gender—p. 77.)

† Sometimes දෙන්හුන්, දෙන්හුන්ගෙන්, &c.

Declension of nouns with the honorific අති.

(63) දූ, 'daughter.'

Modified base—දුවනි.

Nom	... දුවනියෝ.*
Acc. & Ins.	... දුවනියන්.
Aux. & Abl.	... දුවනියන්ගෙන්.
Dat.	... දුවනියන්ට.
Gen.	... දුවනියන්ගේ.
[Loc.	... දුවනියන් කෙරෙහි.]
Voc.	... දුවනියනි or දුවනියෙනි.

Examples.

අඹු, 'wife'; නැඳි, නැඳි, 'aunt,' 'mother-in law'; මව්, 'mother'; are declined like the above, as ඇමනියෝ, &c.; නැන්දනියෝ, &c.; මැනියෝ, &c.

NOTE.—The word මව් itself is declined thus: Nom. මව්; Acc. and Ins. මව් or මව; Dat. මව්ට or මවට; Voc. මව් or මව: &c., (*sing.*); මව්වරු, මව්වරුන්, &c. (*pl.*) In colloquial usage මව් is sometimes corrupted into මෝ in the singular, and its plural formed as මෝලා, &c.

NOUNS DENOTING INANIMATE OBJECTS.

These comprise nouns of masculine, feminine, and neuter genders. (*Vide* § 83.)

(i) *Bases ending in vowels.*

(64) නුවර, 'town,' 'city.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc. }	නුවර	... නුවරවල්.
Aux. & Abl. }	නුවරින් නුවරෙන්	නුවරවලින්.
Dat.	... නුවරට	... නුවරවලට.
Loc. & Gen. }	නුවරේ නුවරෙහි	නුවරවල.

Examples.

ඇඟ, 'body,' 'limb'; ඇඳ, 'bed'; ඇල, 'canal'; කට, 'mouth'; කඳ, 'trunk of a tree'; ගඟ, 'river'; ගොඩ, 'heap'; දොර, 'door'; නිකට, 'chin'; නිසර, 'dam or ridge (of a field)'; පාර, 'road'; පෙළ, 'line'; බඩ, 'belly,' 'stomach'; රට, 'country'; වළ, 'hole,' 'pit'; වැට, 'fence.'

* Sometimes, even in books, දියනියෝ, දියනියන්, &c.; also පොතියෝ, පොතියන්, &c.

Remarks.

1. Names of inanimate objects have no Instrumental and Genitive cases, except when personified. Thus such forms as *ශරීරය විසින්*, 'by the body'; *ශරීරයෙන්*, 'of the body'; *කල්ලය විසින්*, 'by the worldly passions'; *කල්ලයෙන්*, 'of the worldly passions'; *කථාවෙන්*, 'of the story,' occur in classical works.

2. The forms of the Locative case are used when it bears the sense of the Genitive, as in the phrases *අතේ ඇඟිල්ල*, 'finger of the hand'; *ගසේ මූල*, 'root of the tree.'

3. It is only when personified that names of inanimate objects have the Vocative case, which in form is generally the same as the Nominative case.

4. The forms *ඇඳන්* and *කඳන්* are sometimes used for the Nominative plural and the usual suffixes added to them in forming their oblique cases.

5. Inanimate nouns when personified (as frequently in classics) are declined like animate nouns, as *කථාවගෙන්*, *කථාවෙන්*, &c. (*sing.*); *කථාවෝ*, *කථාවන්*, *කථාවණ්ව*, &c. (*pl.*)

(65) *කල*, 'water jar or pot.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	<i>කලය</i> or <i>කලේ</i>	... <i>කල.</i>
Aux. & Abl.	... <i>කලෙන්</i>	... <i>කලවලින්.</i>
Dat.	... <i>කලේට</i>	... <i>කලවලට.</i>
Loc. & Gen.	... <i>කලේ</i> or <i>කලෙහි</i>	... <i>කලවල.</i>

Examples.

(a) *අල*, 'yam'; *ඇට*, 'seed,' 'stone of a fruit'; *ඇණ*, 'nail' (for fastening); *ඇප*, 'bail,' 'security'; *ඇඬ*, 'cork'; *ඊතල*, 'dart'; *කඩ*, 'rope'; *කුඩ*, 'mast'; *කුර*, 'hoof'; *කොට්ට*, 'pillow'; *කොල*, 'leaf'; *ගැට*, 'knot,' 'unripe fruit'; *කිර*, 'veil,' 'curtain'; *දඩ*, 'fine'; *නිල*, 'post,' 'office'; *පණිවිඩ*, *පණිවුඩ*, 'message'; *පැල*, 'plant'; *පිළිම*, 'idol,' 'image'; *පෙණෙර*, 'sieve'; *බඩ*, 'fathom'; *බෙය*, 'hollow of a tree'; *බෙර*, 'drum'; *මිල*, 'price,' 'money'; *මොල*, 'brain'; *ලෙඩ*, 'sickness'; *වණ*, 'sore'; *වැඩ*, 'work'; *සිව්පද*, 'metrical verse consisting of four lines'; *හැට්ට*, 'jacket worn by native women'; *හිස*, 'dream'; *ගෙය*, 'thunder.'

(b) *ඉරටා*, "eakle," 'centre rib of the leaflets of cocoanut and other palms' (*vide* decl. 68 c); *කුඩ*, 'basket'; *හිර*, 'areca-nut cutter'; *පට්ටා*, 'bast or inner bark' (of a tree); *පිහියා*, 'knife.'

NOTE.—The inflections of these are *ඉරටය*, *ඉරටේ*, *ඉරටෙන්*, &c. (*sing.*), and *ඉරටා*, *ඉරටාවලින්*, &c. (*pl.*)

(66) අඟ, 'horn.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	අඟ අං.
Aux. & Abl.	... අඟෙන්	... අංවලින්.
Dat.	... අඟට අංවලට.
Loc. & Gen.	... අඟේ or අඟෙහි	... අංවල.

Examples.

ලිඳ, 'well' is declined like the above, the plural forms being ලීන්වලින්, &c. So also සුලඟ, හුලඟ, 'wind'; මග, 'way'; පිළුම, 'heel' (*pl.* පිළුම); වැඞ, 'pillar' (*pl.* වැඞ). [*Vide* § 93—p. 88.]

(67) කඳ, 'pingo.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	කඳ කන්.
Aux. & Abl.	... කඳෙන්	... කන්වලින්.
Dat.	... කඳට කන්වලට.
Gen. & Loc.	... කඳේ or කඳෙහි	... කන්වල.

Examples.

අග, 'end' (*pl.* අක්); දිග, 'direction' (*pl.* දිග් or දික්, *acc.* sometimes දිගුන්). In colloquial language අත්හිස්, the plural of අත්හිස් is often used for අක්. the plural of අග.

(68) මාලිගා, 'palace.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	මාලිගාව	... මාලිගා or මාලිගාවල්.
Aux. & Abl.	... මාලිගාවෙන්	... මාලිගාවලින්.
Dat.	... මාලිගාවට	... මාලිගාවලට.
Loc. & Gen.	{ මාලිගාවේ මාලිගාවෙහි }	මාලිගාවල.

Examples.

(a) අටුම, 'commentary'; ආඥා, 'order'; උපමා, 'parable,' 'simile'; කතා, කථා, 'story'; කමා, 'pardon'; ක්‍රියා, 'action,' 'verb'; ගබඩා, 'store'; ගථා, 'stanza'; ගීතිකා, 'song'; ගුහා, 'cave'; විකා, 'sub-commentary'; තණකා, 'craving,' 'ardent desire'; දිගා, දිකා, 'direction,' 'quarter'; අප්පලා, 'litter,' 'palanquin'; හලා, 'flute'; පතා, 'comb'; ප්‍රතිමා, 'image'; භාෂා, 'language'; භවකා, 'prayer'; ඔක්කතා, 'proposal'; රේඛා, 'line'; ලතා, 'creeper'; වතා, 'time,' 'season'; වේලා, 'time,' 'opportunity'; වැසිවලා, 'shower (of rain)'; ශාලා, 'hall'; සමා, සතා, 'assembly,' 'meeting'; සකර, 'compilation,' 'periodical'; සීමා, 'limit,' 'boundary.'

(b) කැලෑ, 'wood,' 'jungle'; කුරුලු, 'pimple'; කොල්ලෑ, 'out-rigger'; සොරණෑ, 'Sinhalese flagiolet.'

(c) අටු, 'granary'; අඩු, 'pincers'; අරටු, 'heart of tree'; ඉරටු, 'eakle' (*vide* decl. 65); ඉරු, 'part torn or cut off'; සෘතු, 'season'; ඔපු, 'bond,' 'deed'; ඔරු, 'boat,' 'canoe'; කටු, 'thorn'; කඩු, 'sword'; කණු, 'post,' 'pillar'; කඩපු, 'stand,' 'tea-poy'; කවුරු, 'window'; කොටු, 'fort'; ගුරුලේන්තු, 'goglet'; පේදු, 'pair'; තරවටු, 'threat'; තරු, 'star'; තීන්දු, 'decision'; තුවටු, 'pice,' '1½ cent' (Ceylon); තුඩු, 'cape'; දළු, 'tender leaf'; දොරටු, 'gate'; ධාතු, 'grammatical root,' 'relic'; තඩු, 'case,' 'law suit'; නිසන්ඩු, නිසන්ඩු, 'vocabulary'; පත්තු, 'division,' a sort of liniment; පන්දු, ° a ball for playing with; පපු, 'chest'; පළු, 'part or half split'; පුටු, 'chair'; පුඩු, 'noose'; බඩු, 'merchandise,' 'goods'; බොටු, 'neck'; බොරු, 'lie'; චඩු, an open shed, 'out-house'; ලිඟු, 'sex,' 'gender'; ලඟු, 'coir'; වසතු, 'property,' 'riches'; සමුක්කු, සබුක්කු, 'whip'; සරු, 'shawl'; සෙරෙපු, 'sandal'; හේතු, 'cause.'

(d) පොරේ, 'axe'; සොලේ, 'stanza.'

NOTE.—1. In the plural nominative, accusative, and vocative, the words under (c) take only one form, which is identical with their bases, and do not admit of the form with the suffix වල්.

2. In forming the different cases in the singular of words under (d) the long vowel inherent in the final letter is changed into its corresponding short vowel, as පොරෙව,† පොරෙවෙන්, &c.; but සොලේ is sometimes inflected සොලේව, සොලේවෙන්, &c.

(69) කම්බා, a coloured cloth worn by Sinhalese women.

Singular.

Plural.

Nom., Acc., & Voc.	කම්බය	... කම්බා.
Aux. & Abl.	... කම්බයෙන්	... කම්බාවලින්.
Dat.	... කම්බයට	... කම්බාවලට.
Loc. & Gen.	{ කම්බයේ or කම්බයෙහි	} කම්බාවල.

Examples.

(a) අකුර, 'letter'; ආසන, 'seat'; කම්, 'action,' 'deed'; කාව්, 'poem'; වාමර, 'chowrie,' the tail of the Indian yak; තකි, 'logic'; ධම්, 'law,' 'religious doctrine'; නගර, 'town,' 'city'; හේතු, 'eye'; පත්තු, 'leaf'; පර්වත, 'mountain'; පාත්තු, 'bowl,' 'vase'; පාප, 'sin';

° The forms පන්ද, පන්දෙන්, &c., are colloquially used in the singular. For පන්ද, පන්දහෙය (හෙය, 'fruit,' 'ball') is often used.

† Generally spelt and pronounced as පොරව, පොරවෙන්, &c.

ප්‍රශ්න, 'question'; ප්‍රාණ, 'life'; බීජ, 'seed'; භාජන, 'vessel'; මයත්‍ර, 'charm'; මාව, 'way,' 'road'; මුඛ, 'mouth'; යන්ත්‍ර, 'engine,' 'machine'; යුධ, 'war'; රතන, 'gem'; රථ, 'carriage'; රූප, 'form,' 'image'; රෝග, 'sickness'; වර්ග, 'kind'; වස්ත්‍ර, 'cloth'; වංශ, 'family,' 'race'; වාක්‍ය, 'sentence'; විමාන, 'mansion,' 'palace'; වෘක්‍ෂ, 'tree'; ශබ්ද, 'sound'; ශරීර, 'body'; ශාස්ත්‍ර, 'science'; ශිල්ප, 'art'; සුත්‍ර, 'rule'; ස්ථාන, 'place'; ස්වර්ග, 'heaven'; හස්ත, 'hand.'

(b) උපා, 'artifice,' 'contrivance.'

(c) දරසැ, 'pile of wood' (generally for cremation); බැ, 'half' (of a nut); වැ, 'adze.'

(d) අක්‍ෂි, 'eye'; අඩි, 'foot'; ඇතිලි, a wide-mouthed shallow chatty (earthen vessel); ඇවරි, 'comb of plantain'; කඩදාසි, 'paper'; කණිෂ්ඨ, 'mirror,' 'glass'; කවි, 'poem'; කුප්පි, 'vial'; කුරුණි, a grain measure; කුලී, 'wages'; කොඩි, 'flag'; ගුලි, 'ball'; ගෝණි, 'gunny bag,' 'sack'; ජනි, 'kind'; තරුදි, 'pair of scales'; නීති, 'law'; පටි, 'belt'; පඩි, 'step,' 'stair,' 'salary'; පඩිකැනි, පතනි, 'row,' 'line'; පසුකි, පසුමිනි, 'purse'; පැළැවි, 'plant'; පිට්ටණි, 'meadow,' 'esplanade'; පෙකණි, 'navel'; පෙට්ටි, 'box'; පේළි, 'line,' 'row'; පොට්ටණි, 'bundle'; පොලී, 'interest'; ප්‍රවාහනි, 'news'; බරණි, 'jar'; භිතනි, 'wall'; මිටි, 'hammer,' 'parcel'; මුඛි, 'lid'; රජකාරි, 'government service,' 'feudal service'; වාටි, 'edge,' 'border'; විදි, 'manner,' 'mode'; විපතනි, 'calamity'; විදි, 'street'; විභක්ති, 'case'; සති, 'week'; සතුනි, 'thanks'; හට්ටි, a wide-mouthed shallow chatty; හන්දි, 'joint,' 'junction'; හවඩි, 'native waist-chain'; සැරසටි, සැරමිටි, සැරමිටි, 'walking-stick'; හැලි, 'water-pot'; හෝඩි, 'alphabet.'

(e) ගි, ඊ,^{*} 'dart,' 'arrow'; ගී, 'song,' 'blank verse'; ලී, 'wood.'

NOTE.—The nominative, accusative, and vocative plurals of some of the above words are also formed with the suffix වල්, as ආසනවල්, කණිවල්. The singular inflections of කුලී and පොලී are කුලිය, කුලියෙන්, &c.; පොලිය, පොලියෙන්, &c. The form පාත්‍රා is now often used for පාත්‍ර.

(Comp. No. 65.)

(70) ඉරි, 'line.'

	Singular.	Plural.
Nom., Acc., & Voc.	ඉර ඉරි.
Aux. & Abl.	... ඉරෙන්	... ඉරිවලින්.
Dat.	... ඉරට ඉරිවලට.
Loc. & Gen.	... ඉරේ or ඉරෙහි	... ඉරිවල.

* The words ඊතල and ඊතන are also used. (Vide decl. 65.)

Examples.

(a) මිව්වි, low land usually adjoining fields; කෙව්වි, 'goad'; පිරි, 'file' (the instrument); වැලිමිව්, 'elbow'; රිව්, 'long stick,' 'pole.'

(b) අකුණු, 'thunder'; අකුරි, 'letter'; අඟුරි, 'charcoal'; අකතුරි, 'danger'; අවුණු, a grain measure, 'dam'; ඉවුරි, 'bank' (of a river, &c.); උගුරි, 'throat'; කතුරි, 'scissors'; කඳවුරි, 'camp'; කරුණු, 'cause,' 'subject'; කුඹුරි, 'paddy field'; කුරි, 'hair-pin,' 'probe'; කොඳුරි, 'prey'; කතතුරි, 'office'; පඬුරි, 'present'; පතුරි, 'chip,' 'bark' (of a tree); පඳුරි, 'bush'; පහුරි, පසුරි, 'raft'; පැදුරි, 'mat'; පොකුණු, 'pond'; පොකුරි, 'bunch'; මුගුරි, 'club'; මුහුද, මුදු, 'sea'; මුහුනු, මුහු, 'face'; යතුරි, 'lock,' 'machine'; ලකුණු, 'sign'; සිදුරි, 'hole'; සිවුරි, 'Buddhist sacerdotal robe.'

(71) අතු, 'branch.'

Singular.

Plural.

Nom., Acc., & Voc.	අත්ත...	... අතු.
Aux. & Abl.	... අත්තෙන්	... අතුවලින්.
Dat.	... අත්තට	... අතුවලට.
Loc. & Gen.	... අත්තේ or අත්තෙහි.	අතුවල.

Examples.

අකුස, 'elephant goad'; අවුරුදු, 'year'; උවුකවු, 'hard inner shell of the cocoanut' (*sing.* also like decl. 68); උලුවු, 'door frame'; ඔවුනු, 'crown'; කවුසුතු, 'what is fit to be done,' 'business'; කඩුලු, කඹොලු, 'stile'; කුලු, 'winnow'; කොකු, 'hook'; කොසු, 'broom'; බොකු, 'rap'; දුහු, 'bow'; පිසාවු, 'feather'; පොකු, 'bark' (of a tree); පොලු, 'club'; බිදු, 'lease,' 'rent'; මලු, 'bag'; මුදු, 'ring'; මුලු, 'corner'; යතු, 'carpenter's plane'; වතු, 'garden'; වලු, 'bunch'; වලලු, 'bracelet'; හකු, 'jaw.'

උදලු, 'hoe,' and සදලු, 'upper-story,' are also declined like අතු, but in the singular අ in ද is changed into ඇ, as උදල්ල, සදල්ල, &c.

NOTE.—The forms හවුරුදු, හැවිරිදි, and ඇවිරිදි are also used in books for අවුරුදු.

(72) කඳු, 'mountain.'

Singular.

Plural.

Nom., Acc., & Voc.	කන්ද...	... කඳු.
Aux. & Abl.	... කන්දෙන්	... කඳුවලින්.
Dat.	... කන්දට	... කඳුවලට.
Loc. & Gen.	... කන්දේ or කන්දෙහි...	කඳුවල.

Examples.—කොසු, 'fibre'; දඬු, 'staff,' 'stick.'

(73) දේ, 'thing.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	දේ or දෙය	... දේවල්.
Aux. & Abl.	... දෙසින්	... දේවලින්.
Dat.	... දේට or දෙයට	... දේවලට.
Loc. & Gen.	... දෙසේ or දෙසෙහි...	දේවල.

(74) ගෙ, 'house.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	ගෙ or ගෙය	... ගෙවල්.
Aux. & Abl.	{ ගෙයින් ගෙන් }	{ ගෙවලින්.* }
Dat.	... ගෙට	... ගෙවලට.*
Loc. & Gen.	... ගෙයි or ගෙහි	... ගෙවල.*

(ii.) *Bases ending in Consonants.*

(75) අත්, 'hand.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Voc.	අත අත්.
Aux. & Abl.	... අතෙන් or අතින්	... අත්වලින්.
Dat.	... අතට අත්වලට.
Loc. & Gen.	... අතේ or අතෙහි	... අත්වල.

Examples.

අගල්, 'ditch.'	ඉලක්කම්, 'number,' 'figure.'
අගුල්, 'bolt.'	ඉස්, හිස්, 'head.'
අඟල්, 'inch.'	උගුල්, 'trap.'
අත්සන්, 'signature.'	උයන්, 'grove,' 'orchard.'
අදහස්, 'intention,' 'opinion.'	උල්, 'spike.'
අම්බලම්, 'native rest-house.'	උල්පත්, 'spring' (of water.)
ඇස්, 'eye.'	කකුල්, 'leg.'
ආගම්, 'religion.'	කඩුක්කම්, 'ear-ring.'
ඉඩම්, 'land,' 'place.'	කන්, 'ear.'

* The forms ගෙවල්වලින්, ගෙවල්වලට, ගෙවල්වල, which seem to be pleonastic, occur in modern Sinhalese.

කරල්, 'pod,' 'ear' (of corn.)
 කූඩපත්, 'mirror.'
 කැලල්, 'blemish,' 'scar.'
 කියත්, 'saw.'
 කුට්ටම්, 'pair,' 'set.'
 කුලල්, 'neck.'
 කුඹරම්, 'tent.'
 කෙත්, 'field.'
 කොටස්, 'share.'
 කෝවිල්, 'Hindu temple.'
 ගඩොල්, 'brick.'
 ගම්, 'village.'
 ගමන්, 'journey.'
 ගල්, 'stone.'
 ගස්, 'tree.'
 ගාල්, 'fold for cattle,' 'enclosure.'
 තානාසම්, 'resthouse.'
 හෙල්, 'lip.'
 දඬුවම්, 'punishment.'
 දත්, 'teeth.'
 දවස්, 'day.'
 දල්, 'net.'
 දිවයින, 'island.'
 දූපත්, 'island.'
 දෙස්, 'fault,' 'mistake.'
 තෙල්, 'plough.'
 නම, 'name.'
 තලල්, 'forehead.'
 තැටුම්, 'dance,' 'dancing.'
 තැව්, 'ship.'
 නිසන්, 'chisel.'
 තුල්, 'thread.'
 පට්ටම්, 'tire.'
 පණ්ණාස, 'rule,' 'order.'
 පන්දම්, 'torch.'
 පන්සල්, 'Buddhist temple.'
 පව්, 'sin.'

පවුල්, 'family.'
 පහන්, පාන්, 'lamp.'
 පාඩම්, 'lesson.'
 පාලම්, 'bridge.'
 පියන්, 'lid.'
 පුරුක්, 'knob.'
 පොත්, 'book.'
 බුබුල්, 'bubble.'
 මගල්, 'marriage.'
 මල්, 'flower.'
 මායිම්, 'boundary.'
 මාවත්, 'main road.'
 මිදුල්, 'compound' (*i. e.* house yard.)
 මුල්, 'root.'
 මෝල්, 'pestle.'
 යහන්, 'bed.'
 යොදුන්,^c a measure of distance (about 16 miles).
 රහස්, 'secret.'
 රිසන්, 'cubit.'
 රුවල්, 'sail.'
 ලාඩම්, 'shoe' (of a horse, &c.)
 ලිත්, 'almanac.'
 ලිප්, 'hearth.'
 ලිපුම්, 'writing,' 'letter.'
 වලාකුල්, 'cloud.'
 වාසනම්, 'sentence.'
 වැව්, 'lake,' 'pond.'
 විපත්, 'calamity.'
 විසන්, 'span.' [66.)
 විලුම් (= විලුම), 'heel.' (*Vide decl.*
 සටන්, 'quarrel,' 'fight.'
 සිත්, 'mind.'
 ගබල්, 'oar.'
 හුඹස්, } 'ant-hill.'
 තුඹස්, }

^c In books the singular inflections are sometimes යොන්න, යොන්, යොන්, &c.; and යොදන, යොදනෙන්, &c.

(76) අසුන්, 'epistle,' 'message,' 'news,' 'seat.'

Singular.

Plural.

Nom., Acc., & Voc....	අස්න or අසුන	... අසුන්.
Aux. & Abl.	... අස්නෙන් or අසුනෙන්	... අසුන්වලින්.
Dat.	... අස්නට or අසුනට	... අසුන්වලට.
Loc. & Gen.	{ අස්නේ or අස්නෙහි } අසුන්වල.	

Examples.—වසුන්, 'food'; සසුන්, 'scripture,' 'government,' 'edict';
 ගසුන්, 'epistle,' 'message,' 'news.'

GENERAL NOTE.—(1) In books the auxiliary and ablative cases of some nouns ending in ඉ or ඊ are sometimes formed in a simpler way without the augment ය, as ප්‍රීතින්, ශක්තින්, ශ්‍රීන්. Observe that the oblique cases plural of some animate nouns, as ගීති, ගොවි, මුලාදානි, are also formed in this manner. (*Vide* Nos. 17 & 19.) It may be noticed here that some inanimate nouns, chiefly those naturalized from Sanskrit, are sometimes improperly inflected without the augment, as ලෝකේ for ලෝකය or ලෝකයේ, වර්ගේ for වර්ගය or වර්ගයේ, විමානේක for විමානයක.

(2) The nominative form is sometimes used to do duty for the genitive and locative, as in අත ලමයා, lit. 'child in the hand,' *i.e.* 'babe'; "අත ඇතිල්ල." 'finger (of the hand)'; ගෙවල් පෙළිය, 'row of houses.'

(3) In the auxiliary, ablative, genitive, and locative singular of some nouns, especially of those naturalized from Sanskrit, the augment ය is sometimes used in books in preference to ව, as in කවුචයෙන්, ආඥයෙන්, ප්‍රඥයෙන්; කවුචයෙහි, ආඥයෙහි, ප්‍රඥයෙහි; &c.

(4) Observe that there is a large class of inanimates, generally proper nouns and names of things that cannot be touched or seen, which do not admit of plural inflections. However, such forms as පස්වලින්, පස්වලට, පස්වල; බත්වලින් බත්වලට, බත්වල; are often colloquially used, instead of පයෙන්, පසට, පයෙහි; බතෙන්, බතට, බතෙහි, respectively. (*Vide* §§ 94 & 95.)

Examples.

(a) තිත්ත, තික්ක, 'bitterness'; තැණ, 'wisdom'; තැණෙහිතර 'east'; තියග, තියග, 'drought'; නිරිත, 'south-west'; පිත්තල, 'brass'; බස්සාහිර, බටහිර, 'west'; වයඹ, 'north-west'; සීත, හීත, ශීත, ශීතල, 'cold'; සිංහල, 'Sinhalese'; සුවඳ, 'good smell.' [Like declension, No. 64.]

(b) ඉන්දියා, 'India'; එළු, ගෙළු, 'Elu'; පාණ්ඩු, 'jaundice'; ප්‍රඥ, 'wisdom'; මඩකලපු, 'Batticaloa'; මායා, 'luck.' [Like No. 68.]

(c) අග්නි, 'fire'; අජීර්ණ, 'indigestion'; අකිකාර, 'darkness'; අරබි, 'Arabia'; ඥාන, ඥාණ, 'wisdom,' 'knowledge'; ප්‍රීති, 'joy,' 'pleasure'; ජ්‍යෙෂ්ඨ, 'affection,' 'love'; ශක්ති, 'faith,' 'belief'; මාංශ, 'flesh'; වසුරි, 'small-pox'; බාත, 'wind'; විසූරි, 'endeavour'; ශක්ති, 'strength'; ශ්‍රී, 'prosperity,' 'fortune'; සිති, 'recollection.' [Like No. 69.]

(d) අඳුරු, 'darkness'; උතුරු, 'north'; දකුණු, 'south,' 'right' (as opposed to 'left'); සතුටු, 'pleasure.' [Like No. 70.]

(e) කැසි, කැහි, (nom. කැස්ස), 'cough'; ගාලු, 'Galle'; ගිනි, 'fire'; මැටි, 'earth,' 'clay'; දුම්රි, 'dust'; වැලි, 'sand.' [Like No. 71.]

(f) රු, 'blood.' [Like No. 73.]

(g) අරිසස්, අරිස, 'hæmorrhoids,' 'piles'; නිවන්, 'Nirvāṇa'; පස්, 'soil'; පවන්, 'wind'; පැන්, 'water'; පිත්ත, 'catarrh'; බත්, 'boiled rice'; බරණැස්, 'Benares'; වම්, 'left'; සොම්නස්, 'pleasure,' 'enjoyment.' [Like No. 75.]

Declension of Neuter Nouns formed from Adjectives.

They are declined only in the singular number. (*Vide* § 95.)

(77) සුදු, 'white,' 'white cloth.'

Nom., Acc., & Voc.... සුදු.

Aux. & Abl. ... සුදෙන්.

Dat. ... සුදට.

Loc. & Gen. ... සුදේ or සුදෙහි.

Examples.—උණු, 'warmth'; දිගු, 'length'; රතු, 'red,' 'red cloth.'

(Comp. No. 70.)

(78) කළු, 'black,' 'black cloth.'

Nom., Acc., & Voc.... කළුව.

Aux. & Abl. ... කළුවෙන්.

Dat. ... කළුවට.

Loc. & Gen. ... කළුවේ or කළුවෙහි.

Examples.—අඩු, 'deficiency'; ලුහුඬු, 'deficiency.'

(Comp. No. 68.)

(79) නිල, 'blue,' 'blue cloth.'

Nom., Acc., & Voc.... නිල.

Aux. & Abl. ... නිලෙන්.

Dat. ... නිලට.

Loc. & Gen. ... නිලේ or නිලෙහි.

Examples.—උස, 'height'; පලල, පුළුල්, 'breadth'; මහත්, 'size'; යහපත්, 'goodness.'

(Comp. No. 75.)

NOTE.—The declension of nouns formed from adjectives and denoting persons, as සුදු, 'white man' (nom. සුද්දා); සුද්දී (*fem.*); රතු, 'red man' (nom. රත්තා); රත්තී (*fem.*); have been embodied in the declension of masculine and feminine nouns.

Declension of Verbal Nouns denoting Actions.

(80) නැවිලි, 'dancing.'

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. & Acc.	නැවිල්ල නැවිලි.
Aux. & Abl.	නැවිල්ලෙන්	... නැවිලිවලින්.
Dat.	... නැවිල්ලට නැවිලිවලට.
Loc. & Gen.	නැවිල්ලේ or නැවිල්ලෙහි. නැවිලිවල.	

Examples.

කෑවිලි, 'feeding,' 'sweetmeat'; ගැහිලි, 'beating'; දිවිලි, 'running'; දෙඩවිලි, 'talking,' 'prating'; ලියවිලි, 'writing,' 'something written'; වැවිලි, 'planting,' 'plantation.'

(Comp. No. 71.)

(81) නටනු, 'dancing.'

	<i>Singular.</i>
Nom. & Acc.	... නටනු.
Aux.	... නටන්නෙත්.
Dat.	... නටනුට or නටන්නට.
Abl., Gen., & Loc.	—

Examples.

කටනු, 'feeding'; ගතනු, 'beating'; දුටනු, 'running'; දෙඩනු, 'talking,' 'prating'; බොනු, 'drinking'; යනු, 'going'; ලියනු, 'writing'; වටනු, 'planting.'

NOTE.—These nouns have only the singular number. The forms නටනුව, නටනුවට, &c., formed with the suffixes ව and වට (= පිණිස) are sometimes found in books in the sense of the dative case denoting purpose.

(82) නැටුම් or නැටීමි, 'dancing.'

	Singular.	Plural.
Nom. & Acc.	{ නැටුම් නැටීමි	... නැටුම්. ... නැටීමි.
Aux. & Abl.	{ නැටුමෙන් නැටීමෙන්	... නැටුම්වලින්. ... නැටීමිවලින්.
Dat.	... { නැටුමට නැටීමට	... නැටුම්වලට. ... නැටීමිවලට.
Loc. & Gen.	{ නැටුමේ or නැටුමෙහි නැටීමේ or නැටීමෙහි	... නැටුම්වල. ... නැටීමිවල.

Examples.

කීම or කියුම්, 'saying,' 'telling': ගැහුම් or ගැහීමි, 'beating'; දිවුම් or දිවීමි, 'running'; වැටුම් or වැටීමි, 'planting'; සිටුම් or සිටීමි, 'standing.'

(Comp. No. 75.)

NOTE.—The declension of verbal nouns denoting agency, as තට්ත, 'dancer' (nom. තට්තා); තට්තනි, 'female dancer'; have been embodied in the declension of masculine and feminine nouns.

[The declensions of numerals and pronouns will be dealt with in the chapters on Adjectives and Pronouns.—*Vide* §§ 133 & 147.]

ADJECTIVE.

Vesesun or Viśeśhaṇa.

119. වෙසෙසුන් or විශේෂණ, adjective, denotes some quality or attribute of the noun (or pronoun), as in the phrases, උස් මිනිසෙක්, 'a tall man'; කළු ගොණෙක්, 'a black ox'; පළමුවෙනි පොත, 'the first book.' Here the adjectives උස්, 'tall'; කළු, 'black'; පළමුවෙනි, 'first,' respectively qualify the nouns මිනිසෙක්, ගොණෙක්, and පොත. An adjective is also called ගුණ වචන and ගුණ වාචක ශබ්ද, and the substantive that is qualified by it is termed වෙසෙස් or විශේෂ්‍ය. In Sinhalese, as shown in § 73, adjectives are treated as nouns, being names of attributes.

120. Adjectives are divided into two classes :—

1. Adjectives denoting qualities or attributes inherent in the object qualified. Hence they are termed *තුලාභිකරණ විශේෂණ* or *සමානාධිකරණ විශේෂණ*. In the phrases *සුදු එළඳෙන*, 'the white cow'; *ඇල් වතුර*, 'cold water'; *නපුරු මිනිසා*, 'the wicked man,' the adjectives *සුදු*, 'white'; *ඇල්*, 'cold'; *නපුරු*, 'wicked,' belong to this class.

2. Adjectives denoting merely a certain relationship to the objects qualified by them. They are in reality nouns in the different cases (except the nominative and the vocative) used as adjectives, whilst those of the first class are pure adjectives, which are presumed to take the cases of the nouns they qualify. These noun-adjectives are termed *භිනාධිකරණ විශේෂණ*. The words *බුදු*, 'Buddha's,' 'belonging to Buddha'; *පොත්*, 'book'; *පොල්*, 'cocoanut,' in the phrases *බුදුගුණ*, 'Buddha's virtues'; *පොත් වෙළඳුම*, 'book trade'; *පොල්තෙල්*, 'cocoanut oil,' are adjectives of this class [*vide* compound nouns for more examples]. It will be observed that every noun may be used as an adjective of this class.*

Adjectives of the first class are sometimes used before nouns in their simple form and sometimes with the suffix *වු*, ('being,' 'become'), the employment of which is optional with the writer, as *දික්වු*, 'long'; *කළුවු*, 'black'; *මහත්වු*, 'great,' 'large'; *නටත්තාවු*, 'dancing.' The letter *වු* is often added when adjectives are used alone, and especially when they are employed to paraphrastically explain the meanings of other adjectives, and when several adjectives which qualify one noun occur in a sentence.

* Observe that these noun-adjectives are often used to express real adjectives in English, as *මනුෂ්‍ය ශරීරය*, 'human body'; *හොඳයාට*, 'green colour'; *ලීපාලම*, 'wooden bridge'; *මැටි බඳුන*, 'earthen vessel'; *මැලි පොළොව*, 'sandy earth or soil.'

121. Adjectives of the first class may be subdivided into :—

- (1) ස්වභාවික විශේෂණ—Qualitative adjective or adjective of quality.
- (2) ප්‍රමාණවත්කම විශේෂණ—Quantitative adjective or adjective of quantity.
- (3) නිදේශ්‍යවත්කම විශේෂණ—Demonstrative adjective or adjective of relation.

122. (1)—*Svabhāvīchaka viśēṣhaṇa*, Qualitative adjective, is an adjective which denotes some quality or attribute.

Examples.

(a)

අදිපති, අතිපති, 'noble,' 'high-minded.'	තරුණ, 'young.'
අධම, 'mean.'	තද, දඩ, 'hard.'
අලස, 'idle.'	තරක, 'bad.'
අලුත්, 'new.'	නිල්, 'blue.'
අසල, 'near.'	පහත්, 'low.'
ආදරණීය, 'worthy of respect or love.'	මෘදුලාක්, 'soft,' 'mild.'
උතුම්, උසස්, 'great,' 'highly esteemed,' 'highest.'	මහලු, කාකි, 'old.'
උණු, 'hot.'	අවත්, 'subordinate.'
උස්, 'tall,' 'high.'	රතු, 'red.'
කසිසර, 'active.'	රළු, රොදු, 'rough.'
කම්මැලි, 'idle.'	ලග, ලං, 'near,' 'close'
කළු, 'black.'	වනවර, 'barbarous.'
කුඩා, 'small.'	සිල්වාර, 'civilised,' 'polite.'
කුරු, 'cruel.'	සුදු, සෙල, එල, 'white.'
	සුළු, 'small.'
	සොඳු, 'good.'

(b) Verbal adjectives (ක්‍රියාවාචක ගුණ) from the present tense.

එන, එන්නාවු, 'coming.'	තටන, තටන්නාවු, 'dancing.'
කන, කන්නාවු, 'eating.'	පනින, පනින්නාවු, 'jumping.'
කියවන, කියවන්නාවු, 'reading.'	මැරෙණ, මැරෙන්නාවු, 'dying.'
දුවන, දුවන්නාවු, 'running.'	හඬන, හඬන්නාවු, 'crying.'

° In classics this form is commonly used.

(c) Verbal adjectives from the past tense.

ආ, ආවා, 'that-came.'	සෙවු, සෙව්වා, සොයා, 'searched,' 'thatched' (as the roof of a house.)
කෑ, කෑවා, කෑ, 'eaten' 'that-ate.'	කෑවු, කෑව්වා, කෑ, 'that-cried.'
වැටු, වැටුණා, වැටිව, 'fallen,' 'that-fell.'	භිටි, භිටිය, භිටියා, 'that-stood.'
සෑදු, සෑද්වා, සෑදු, 'made,' 'that-made.'	

[For further examples of (b) & (c) see chapter on Verbs.]

123. (2)—*Pramāṇavāchaka viśeṣhaṇa*, Quantitative adjective, is an adjective which denotes quantity.

Examples.

(a) මූලසංඛ්‍යා විශේෂණ, Cardinal numeral adjectives:—එක්, එක, 'one'; දෙ, 'two,' 'both'; තුන්, 'three'; සතර, හතර,† 'four'; පස් 'five'; ස, හ, සය, හය, 'six'; සත්, හත්, 'seven'; අට, 'eight'; නව, 'nine'; දස, දහ, 'ten'; එකොලොස්, 'eleven'; දොලොස්, 'twelve'; දහතුන්, 'thirteen'; දහහතර, 'fourteen'; පසලොස්, පහලොස්, 'fifteen'; විසි, 'twenty'; තිස්, 'thirty'; සිය, 'hundred'; දහස්, සහස, (සහසි), 'thousand'; ලක්, 'lac,' '100,000'; කෝටි, 'krore,' 'ten millions'; &c. [Vide §§ 128 & 133.]

NOTE 1.—When these adjectives are used with reference to animate nouns, the word දෙන, 'people,' 'persons,' is used after them, as මිනිස්සු සියදෙනෙක්, 'a hundred men'; බැටළුවෝ පස්දෙනෙක්, 'a (flock of) five-sheep.'

2. In Sinhalese the adjective "both" is expressed by දෙදෙන or දෙදෙනා, දෙන්න or දෙන්නා in the case of animates,‡ and දෙක in the case of inanimates, with the emphasising particle ම affixed; e.g., පක්ෂි දෙදෙනාම (දෙන්නාම), 'both the birds'; ඔරු දෙකම, 'both the boats.' The words උතය and sometimes දෙ are also used to express 'both,' as උතය පාඨිය, 'both sides or parties' (or 'the two sides or parties'); දෙ පස = උතය පාඨිය.

3. Observe the force of ම affixed to the word දෙන and numerals; e.g., (i) අපි පස්දෙනම, 'all we five'; හස් හතරම 'all the four trees'; (ii) මිනිස්සු දසදෙනෙක්ම ආවෝ, 'exactly ten men came' (men exactly-a-ten came); රුපියල් සියයක්ම දුනිමි, 'I gave just a hundred rupees' (rupees just-a-hundred I-gave); ඔහුගේ එකම පුත්‍රයා මළේය, 'his only son died.' [Vide § 212.]

* Observe its forms in the following phrases, දොලොස්, '12'; දෙයොන, දෙත, 'two hands or handfuls'; දැත (occurs also as දෙ අත and දෙයත), 'two hands'; දැස, දැහැ, දැහැ, 'the two eyes.'

† Sometimes contracted into සර, සාර, as in සාර සියය, සාර සියය, 'four hundred.'

‡ Sometimes used in classics also with the names of neuter objects when personified.

(b) අනිශ්චය සංඛ්‍යා විශේෂණ, Indefinite numeral adjectives:—අඩ, 'half'; අතෙක, 'many,' 'various': ඇතමි, 'some,' 'certain'; එක්තරා, 'certain'; කිසි, 'any.' 'some'; කිසියම්, කොයිසම්, යම්කිසි, 'any'; කීප, 'several': කොයෙක්, 'various': බොහෝ, 'many,' 'much.' 'most'; මුළු, සමුපුරුණ, 'whole,' 'complete': යම්, 'any': යම්කිසි, කිසියම්, 'some'; සමහර, 'some': සඵ, 'all'; සියලු, සකල, 'all.' 'whole': සුලු, 'few,' 'little': සෑම, සෑම, 'all.' (Vide § 146.)

124. (3)—*Nirdēśavāchaka viśēṣhaṇa*, Demonstrative adjective, is an adjective which points out that which is spoken of.

Examples.

(a) නිශ්චය විශේෂණ, Definite article:—ඒ, 'the.' (Vide § 140.)

අනිශ්චය විශේෂණ, Indefinite article:—එක් or අක්, 'a or an.'

(b) සඵදාම විශේෂණ, Pronominal adjectives:—මේ, 'this,' 'these' (near me; = Lat. *hic*, &c.): ඔය, 'that,' 'those' (near you: = Lat. *iste*, &c.): ඉර, 'that,' 'those' (yonder: = Lat. *ille*, &c.): ඒ, 'that,' 'those' (farthest; = Lat. *is*, &c.): කෙල, 'that,' 'those': අන්, අනෙ, 'other'; අනික්, අනිත්, 'other': වෙන, 'other,' 'another': එම, 'same': එවැනි (lit. 'like that or those'), 'such': ඔවැනි (lit. 'like that or those'), 'such': මෙවැනි (lit. 'like this or these'), 'such.'

(c) ප්‍රශ්නවාචක විශේෂණ, Interrogative adjectives:—කවර, කුමන, කොයි, මොන, 'which,' 'what.' The forms කව, කී, කී, කෙ, කො, කෝ occur in a few expressions in the sense of 'what':—*e. g.*, කවද, 'what day?' or 'when?'; කීකල, 'what time?' *i. e.*, 'when?': කෙතරම්, කෙපමණ, කොපිතර, 'what extent?' *i. e.*, 'how much?': කෝකද (= කොයි + එකද), 'which or what one?' *i. e.*, 'which?': කීදවසක්ද, 'what (number) of days?' *i. e.*, 'how many days?'; කීවෙනිදද, 'what day?' (the suffix වෙනි implies that the number of the day in the month, and not the name of the day, is asked for).

(d) සුමවාචක සංඛ්‍යා විශේෂණ, Ordinal numeral adjectives:—පළමුවෙනි (—වන) or පළමු, 'first': දෙවෙනි (—වන), 'second': තුන්වෙනි (—වන) or තෙවෙනි, 'third': &c.: ප්‍රථම, 'first': විනිස, 'second': තෘතීය, 'third': චතුෂ්ඨි, 'fourth': පඤ්චම, 'fifth': ෂෂ්ඨි, 'sixth': සප්තම, 'seventh': අෂ්ටම, 'eighth': නවම, 'ninth': දශම, 'tenth': ඒකාදශ, 'eleventh': විංශ, 'twentieth': ත්‍රිංශ, 'thirtieth': චතුර්විංශ, 'fortieth': පඤ්චාශ, 'fiftieth': ෂෂ්ටිකම, 'sixtieth': &c. The rest of these adjectives may be formed by suffixing වෙනි or the old form වන in the case of Eḷu cardinals, and නම in the case of those naturalized from Sanskrit, to the bases of cardinal numerals. These adjectives naturalized from Sanskrit are used only in books.

125. Sinhalese adjectives are not inflected. They are presumed to have the gender, number, and case of the nouns which they qualify. Instances of inflected adjectives are sometimes met with in classical works. But cardinal numerals, used as nouns, are inflected to denote case. (*Vide* § 133.)

Comparison of Adjectives.

126. Sinhalese adjectives do not undergo any change in denoting comparison.

The comparative degree is expressed by using වඩා,* 'more,' before the simple form of the adjective. If the noun or pronoun, standing for the person or thing with which the comparison is made, is expressed, it is put in the genitive case with the termination ට. *Ex.* එය වඩා කළුය, 'it is blacker' (it more is-black); මේක ඈරකට වඩා හොඳයි, 'this is better than that' (this-one of-that-one more is-good); එනමුත් මට වඩා පොහොසතී, 'he is richer than I' (he of-me more is-rich); මෙය වත්තේ තිබෙන අනිත් සියලු ගස්වලට වඩා උසය, 'this is taller than all the other trees in the garden' (this in-the-garden that-are other all of-the-trees more is-tall); වැඩිමහලු සහෝදරයා (= අස්සා), 'elder brother.' වඩා is sometimes omitted, as in ඒක මිට හොඳයි, 'it is better than this' (that-one of-this is-good); මම ඔහුට බාලයි, 'I am younger than he' (I of-him am-young). This usage is common in modern Sinhalese.

The superlative degree is expressed by the simple form of the adjective, the noun or pronoun which stands for the persons or things with which the comparison is made, being put in the ablative case or the genitive followed by කෙරෙන් or අතුරෙන්, 'out of,' 'among,' as "එයින් මහලු පින් අහස නම් විය," 'the eldest of the sons was named Abhaya' (of-them old son Abhaya name-became); ඇතා

* The forms වැඩි and වැඩිය, sometimes වැඩියෙන්, are also used.

සිව්පාවුන්ගෙන් (or සිව්පාවුන් කෙරෙන් or අතුරෙන්) සවිබල
ඇති සතාය, 'the elephant is the strongest of quadrupeds'
(the-elephant out-of-quadrupeds strength having is-the-
animal); මේ ගෙඩි හතරෙන් ලොකු කෝකද, 'which is
the largest of these four fruits'? (these fruits out-of-four
large which-one?); "රුවකතුරන්* මහතු රත්මැණ,"
'the ruby is the most precious of gems' (gems-out-of-
precious is-the-ruby.)†

Observe that such expressions as ඉතා හොඳ, 'very good';
ඉතා නරක, 'very bad'; අති දක්ෂ, 'very clever'—formed
by prefixing ඉතා, අති, 'very,' to the simple forms of the
adjectives—are sometimes regarded in modern Sinhalese as
equivalent to the superlative forms of හොඳ, නරක, දක්ෂ.

The emphasising particle ම suffixed to the simple form
of the adjective sometimes serves to express the sense of
the superlative, as in (1) උම උන්ගෙන් නරකම එකාය,‡
'you are the worst of them' (you of-them worst is-the-one);
(2) ගහේ තිබුන ලොකුම අඹ කැඩිමි, 'I plucked the
largest mangoes that were in the tree' (in-the-tree that-were
largest the-mangoes I-plucked); (3) මේ උමේ ලොකුම
පුතාද,§ 'is this your eldest son' (this your eldest son?).
This use is rather colloquial.

* රුවකතුරන් = රුවන් අතුරෙන්.

† Observe that chiefly with nouns denoting relationship simple
forms of adjectives are used in the sense of the superlative, as ලොකු
අයියා, 'eldest brother'; බාලයියා, 'the youngest of elder-brothers.'
(Vide pp. 76 & 77.)

‡ The superlative idea in this may also be expressed by the method
of expressing the comparative, thus: උම උන් හැමටම (or හැමෝටම)
නරක එකාය. Observe that the superlative idea may always be
expressed by the comparative, as in English.

§ The above three sentences without the particle ම would mean
(1) 'you are the bad one out of them'; (2) 'I plucked the large
mangoes (not the small) that were in the tree'; (3) 'Is this your
grown-up son'? (where though no comparison is made the eldest
is implied.)

127. Adjectives naturalised from Sanskrit are sometimes intensified by suffixing තර (= 'more') and තම or ඉෂ්ඨ (= 'very,' 'most'). The forms with තම are however rarely used.

Examples.

ප්‍රිය, 'dear'	ප්‍රියතර	ප්‍රියතම.
පාප, 'sinful'	පාපතර	පාපතම, පාපිෂ්ඨ.
සඵර, 'firm'	සඵරතර	සඵරතම.
උත්, ^o 'up,' 'high.'	උත්තර	උත්තම.

128. (a) *Numerals*[†]—සංඛ්‍යා නාම.

1, එක.	12, දොළහ, දොළොස.
2, දෙක.‡	13, දහතුණ, තෙලොස.
3, තුණ.	14, දහහතර, තුදුස.
4, හතර, සතර.§	15, පහලොහ, පහලුහ, පසලොස.‖
5, පහ, පස.	16, දහසය, සොලොස.
6, හය, සය.	17, දහහත, සතලොස.
7, හත, සත.	18, දහඅට, අටලොස.
8, අට.	19, දහනවය.¶
9, නවය.	20, විස්ස.
10, දහය, දසය.	21, විසිඑක.
11, එකොලහ, එකොලොස.	

^o An upasarga (prefix).

[†] The nominative forms of the numerals are given as more commonly used than their basal forms—(vide § 133 for their bases).

[‡] In classics බ also stands for 'two' in such words as බර, '12'; බතිස්, '32'; බතල්, '42.'

§ In books සිව්, සු, and සු, are also used, the last two especially before other numerals, as in සිව් පණස්, '54'; සිව් රැස්, 'four sides,' 'square'; සිව්සැට, සුසැට, සුසැට, '64'; සුවිසි, '24.' The form සිවුරු also sometimes occur. (Vide § 123a).

‖ In classics the word පණර is also used.

¶ In classics, numerals immediately preceding decimal multiples are formed by prefixing "එකුන්" to the latter, as එකුන් විස්ස, lit. 'twenty less one,' i. e., '19' (එකුන් = එක්, 'one' + උත්, 'diminished by'); එකුන් සිය, '29'; එකුන් සැලිය, '39.' [The Máldive numeration still retains these classical forms, e.g. ona-vihi (19); ona-tiris (29); ona-sális (39.)]

Plate III.

௭ ௨ ௩ ௪ ௫ ௬ ௭ ௮

1 2 3 4 5 6

௮ ௯ ௧௦ ௧௧ ௧௨ ௧௩

7 8 9 10 11 12

௧௪ ௧௫ ௧௬ ௧௭ ௧௮

13 14 15 16

௧௯ ௨௦ ௨௧ ௨௨ ௨௩

17 18 19 20 30

௨௪ ௨௫ ௨௬ ௨௭ ௨௮ ௨௯

40 50 60 70 80 90

௩௦௦ ௩௫௦ ௪௦௦ ௪௫௦

100 200 300 400

௫௦௦ ௬௦௦ ௭௦௦

500 600 700

௮௦௦ ௯௦௦ ௧௦௦௦

800 900 1000

22, විසිදෙක.	80, අසුව.
23, විසිතුණ.	81, අසුවක.
24, විසිහතර.	90, අනුව.
25, විසිපහ.	91, අනුවක.
26, විසිහය.	100, සියය,† එක්සියය.
27, විසිහත.	200, දෙසියය.
28, විසිඅට.	300, තුන්සියය.
29, විසිනවය.	400, හාරසියය (i. e., හතර සියය, <i>vide</i> § 48).
30, තිහ, තිස.	500, පන්සියය.‡
31, තිස්එක.	600, හයසියය, හසියය.
40, හතළිහ, සතළිස.*	700, හත්සියය.
41, හතළිස්එක, &c.	800, අටසියය.
50, පණහ, පණස.	900, නවසියය.
51, පණස්එක.	1,000, දහ, දහස, දස.
60, හැට, සැට.	10,000, දහදහ, දසදහස.
61, හැටඑක, &c.	100,000, ලක්ෂය, ලක.§
70, හැත්තෑව, සැත්තෑව.	1,000,000, දශලක්ෂය, දසලක.
71, හැත්තෑඑක, &c.	
10,000,000, කෝටිය, කෙළ.	
100,000,000,000,000, ප්‍රකෝටිය.	
1,000,000,000,000,000,000, කෝටිප්‍රකෝටිය.	
10,000,000,000,000,000,000,000, නහුත, නුහුව.	
&c.	&c.

It may be observed here that in classics by a reverse process, numbers after 100 are sometimes expressed by employing උතුර (contracted form, උර), 'exceeded by,' in the case of Elu words, and උසාර or අතිරේක in the case of Sanskrit, as අටතුරසිය, අටෝරසිය, අෂෝෂ්ණරශන, '100 exceeded by 8,' i. e. 108; දහාතිරේකශන, '100 exceeded by 10,' i. e. 110.

° In classics sometimes contracted into හළිස, හළ, අළ.

† Sometimes contracted into සිය, and එක්සිය into එසිය or එසිය, as in "එසිය අටක්," '108'; "එ සියයක් රජදරුවෝ," '100 kings'; "එ සිය අටදෙනෙක්," '108 persons.'

‡ Notice this form පන් = පස්. It also occurs in පන්තිස්, '35'; පන්සළුස්, '45'; පන්දහස්, '5,000'; පන්ලක්ෂ, '500,000'; &c.

§ In classics සුවහස් (= සියක්දහස්) and ශත සහස්‍ර are also used.

From ලක්ෂ downwards the first form is Sanskrit.

NOTE 1.—The numbers that fall between the cardinal numbers, 30, 40, &c., above given, may be easily known by adding other numbers to their bases, *e. g.*, if the Sinhalese term for 48 is required to be known, take the cardinal number 40, find from the above table හතළිහ, its Sinhalese name, and add to base හතළිස්, the word අට, 8. These together give the required term හතළිස්අට. Again, if the Sinhalese term for 218 is desired, find out the words that stand for the cardinal numbers 200 and 10, viz., දෙසියය and දහය; their bases are දෙසිය and දහ; අට stands for 8; place the words corresponding to the three figures in consecutive order; they will then give the required term, දෙසියදහඅට.

2. In counting, the letter ය (= 'is') is repeated after each separate number, as හතරයි, තුන්සියඅටයි.

The bases of the numerals may be easily ascertained from the table given above. That form of the numeral which is added to the beginning of another numeral or to the suffix of the ordinal numerals, වෙනි, may be taken as its base: thus in දහඅට, විසිඑක, තිස්එක, හැත්තෑඑක, එක් සියය, දෙසියය, තුන්සියය, දහවෙනි, and විසිවෙනි, දහ, විසි, තිස්, හැත්තෑ, එක්, දෙ, and තුන් are the bases of දහය, විසිය, තිය or තිහ, හැත්තෑව, එක, දෙක, and තුන respectively.

(b) In books the Sanskrit forms of numerals are also used, as එක, 1; වි,* 2; ත්‍රි,* 3; චතුර්, 4; පඤ්ච, 5; ෂෂ්, 6; සප්ත, 7; අෂ්ට, 8; නව, 9; දශ, 10; ඒකාදශ, 11; වාදශ, 12; ත්‍රයෝදශ, 13; චතුර්දශ, 14; පඤ්චදශ, 15; ෂෂ්ටි, 16; සප්තදශ, 17; අෂ්ටාදශ, 18; උනවිංශති, 19; විංශති, 20; ඒකවිංශති, 21; වෘත්ති, 22; ත්‍රිංශතී, 30; චතුර්විංශතී, 40; පඤ්චාශතී, 50; ෂෂ්ටි, 60; සප්තති, 70; අශ්විති, 80; නවති, 90; ශත, 100; සහස්‍ර (or දශශත), 1,000; අසුත, 10,000; ප්‍රසුත, 1,000,000; &c.

Inflections of the above numerals (a few excepted) seldom occur. When these numerals are used as nouns denoting aggregate numbers, they are slightly modified, as වය, හුය, චතුෂ්වය, පඤ්චකය, &c.

129. It is important to observe that the method in which the numbers between 10 and 100 are expressed in the classics, is the reverse of the modern usage: *e.g.*,

* Sometimes වා (as in වෘත්ති) and ත්‍රෙ (as in ත්‍රෙලෝකා, 'three worlds').

අටලොස, '18' (modern දහඅට); පන්සාළිස, '45' (modern හතළිස්පහ); සිව්සැට, '64' (modern හැටහතර); දෙසිය අටවිස්ස, '228' (modern දෙසිය විසිඅට). [*Vide* § 55 (c).]

130. The Sinhalese had symbols of its own to represent the different numerals, which were in use until the beginning of the present century. Arabic figures are now universally used. For the benefit of the student the old symbols are given in the plate opposite (No. III.).

These are the only figures known in the language for making ordinary calculations, and may be used for expressing any number. But for making astronomical calculations different figures are employed.*

131. Fractions are expressed in Sinhalese thus :—

$\frac{1}{8}$ = අටෙන් පංගුව (lit. 'from eight one part'); sometimes අරික්කාල (from Tamil அரிக்கால்), කාලෙන් පංගුව or බාගය (lit. 'half of quarter').

$\frac{1}{4}$ = හතරෙන් පංගුව (lit. 'from four one part'); කාල (applied to quantity).

$\frac{1}{3}$ = තුනෙන් පංගුව (lit. 'from three one part').

$\frac{1}{2}$ = දෙකින් පංගුව (lit. 'from two one part'); බාගය; හමාර. බාගය (or හාගය) is sometimes used in the sense of පංගුව, 'portion,' 'part.' හමාර (or සමාර), which is sometimes contracted into මාර, is generally added to whole numbers, as දෙක හමාර, '2½'; දෙළහමාර, '12½.'

$\frac{3}{4}$ = හතරෙන් තුන්පංගුව (lit. 'from four three parts'); තුන්කාල.

$\frac{4}{15}$ = පහලොහෙන් හතරපංගුව (lit. 'from fifteen four parts').

$7\frac{1}{2}$ = විසිපහෙන් පංගු හතහමාර (lit. 'from twenty-five seven and half parts').

* Vowel-consonants are even now employed in lieu of figures to indicate the number of leaves in ola books.

ඈ = එකොළහයෙන් පංගු පහකින් හතරෙන් පංගුව
or කාල (lit. 'from eleven five parts and quarter').

අඩ and අඩිය are also used in books for "half." In classics, යෙල (modern Sinhalese යෙල or ඵල) is used for "1½," as in "යෙල ගවු පමණ," 'about one and half *gav*' (*garva* = about 4 miles).

Declension of Numerals.

132. The numerals, like adjectives, are common to the three genders. Their gender must therefore be determined by reference to the nouns with which they are used, as in the phrase මිනිස්සු විස්සක් (lit. men a-twenty), where විස්සක් is in the masculine gender, because it has reference to මිනිස්සු, a noun in the masculine gender. (*Vide* § 125.)

133.—(1) හතර, 'four.'

Nom., Acc., & Voc. ...	හතර.
Aux. & Abl. ...	හතරෙන් or හතරින්.
Dat. ...	හතරට.
Loc. & Gen. ...	හතරේ or හතරෙහි.

Examples.

අට, 'eight'; දහහතර, 'fourteen'; දහඅට, 'eighteen'; විසිහතර, 'twenty-four'; විසිඅට, 'twenty-eight'; සිය, 'hundred'; දෙසිය, 'two hundred'; අසුත, '10,000'; ප්‍රසුත, '1,000,000'; කෙල, '10,000,000'; තහුත (*vide* p. 145).

NOTE.—In the Auxiliary and Ablative cases සිය has but one form, viz., සියෙන්; its Dative is generally සියේට. The forms with the suffix එන් are more common. (*Vide* next decl.)

(2) හ, 'six.'

Nom., Acc., & Voc. ...	හය.
Aux. & Abl. ...	හයෙන්.
Dat. ...	හයට.
Loc. & Gen. ...	හයේ or හයෙහි.

Examples.

තව, 'nine'; දස, දස, 'ten'; දහස, 'sixteen'; දහව, 'nineteen'; විසි, 'twenty-six'; විසිව, 'twenty-nine'; සිස, ගහ, 'hundred'; දෙසිස, 'two-hundred' (*Vide* previous decl.); සහස, '1,000'; ලක්, '100,000'; දසලක්, '1,000,000'; කෝටි, ප්‍රකෝටි, කෝටිප්‍රකෝටි (*vide* p. 145).

(3) හැත්තෑ, 'seventy.'

Nom., Acc., & Voc. ...	හැත්තෑව.
Aux. & Abl. ...	හැත්තෑවෙන්.
Dat. ...	හැත්තෑවට.
Loc. & Gen. ...	හැත්තෑවේ or හැත්තෑවෙහි.

Examples.—අස, 'eighty'; අනු, 'ninety'; නුනු (*vide* p. 145).

(4) විසි, 'twenty.'

Nom., Acc., & Voc. ...	විස්ස.
Aux. & Abl. ...	විස්සෙන්.
Dat. ...	විස්සට.
Loc. & Gen. ...	විස්සේ or විස්සෙහි.

(5) එක්, 'one.'

Nom., Acc., & Voc. ...	එක.
Aux. & Abl. ...	එකෙන් or එකින්.
Dat. ...	එකට.
Loc. & Gen. ...	එකේ or එකෙහි.

Examples.

තුන්, 'three'; පස්, 'five'; හත්, 'seven'; එකොලොස්, 'eleven'; දොලොස්, 'twelve'; තෙලොස්, 'thirteen'; දාදස්, 'fourteen'; පසලොස්, 'fifteen'; සොලොස්, 'sixteen'; සතලොස්, 'seventeen'; අටලොස්, 'eighteen'; විසිඑක්, 'twenty-one'; විසිතුන්, 'twenty-three'; විසිපස්, 'twenty-five'; විසිහත්, 'twenty-seven'; තිස්, 'thirty'; හතළිස්, 'forty'; පණ්ණස්, 'fifty'; දහස්, සහස්, 'thousand'; ලක්, 'one hundred thousand,' 'lak.'

NOTE.—(1) The final ස් in the inflected forms of the numerals ending in ස් is interchangeable with ත්, as පස = පහ; එකොලොස් = එකොලහ; දොලොස් = දොලහ; පසලොස් = පහලහ.

(2) The base දෙ, 'two,' is combined with the particle එක්, 'one,' and the compound දෙක් (දෙ + එක්) is declined like එක්.

134. Plurals of numerals may be formed by suffixing වල් to the nominative form, as එකවල්, 'ones'; දෙකවල්, 'twos'; සියවල්, 'hundreds.' The expressions එකේවා, දෙකේවා, සියේවා (වා suffixed to the genitive form of the numerals), are also used to convey the same idea.

[*Vide* § 253 for the uses of adjectives and numerals when reduplicated.]

ARTICLE.

135. The numeral එක්, 'one,' is used as the Indefinite article in Sinhalese. It is suffixed only to the bases of nouns denoting animate objects, while අක් (another form of එක්) is suffixed to the bases of nouns denoting inanimate objects and sometimes to nouns in the feminine gender; *e.g.*, ගෙයක්, 'a house'; ගැහැනියක්, 'a woman.'* Thus එක් or අක්, is equivalent to the English "a" or "an." Certain phonetic changes take place when the article coalesces with the bases of nouns, which the student should learn by the help of the phonetic rules laid down in §§ 60-69. A few examples are however given below in illustration.

- (a) රජ + එක් = රජෙක්, 'a king.'
 අගන + එක් = අගනෙක්, 'a woman.'
 රට + අක් = රටක්, 'a country.'
 උරු + එක් = උරුමක්, 'a pig.'
 පිටි + අක් = පිටිමක්, 'a file.'
- (b) කිකිළි + එක් = කිකිළියෙක්, 'a hen.'
 කම + අක් = කමයක්, 'a rope.'
 කුරු + එක් = කුරුවක්, 'a duck.'
 පතා + අක් = පතාවක්, 'a comb.'

* Instances of අක් suffixed to nouns of the masculine gender also are occasionally met with in classical writings: *e.g.*, පුතක්, 'a son'; මිනිසක්, 'a man'; රජක්, 'a king.'

- ගෙ + අක් = ගෙයක්, 'a house.'
 දු + එක් = දුවෙක්, 'a daughter.'
 පොරෝ + අක් = පොරොවක් or පොරවක්, 'an axe.'
 (c) වෙළඳ + එක් = වෙළඳෙක් or වෙළෙන්ඳෙක්, 'a merchant.'
 දිළිඳු + එක් = දිළිඳෙක් or දිළිහ්ඳෙක්, 'a poor man.'
 (d) ලියන + එක් = ලියන්නෙක්, 'a writer,' 'clerk.'
 අතු + අක් = අත්තක්, 'a branch.'
 (e) කාක් + එක් = කාක්කෙක්, 'a crow.'
 (f) මිනිස් + එක් = මිනිසෙක්, 'a man.'
 බඩාල් } + එක් = බඩාලෙක්, 'a goldsmith.'
 බඩල් }
 අත් + අක් = අතක්, 'a hand.'

These forms may be more easily determined by combining the article with the nominative singular form of the noun deprived of its final vowel. When there are more forms than one in the nominative, the augmented form (as අනුව දුව, කලය, ඉරටය) should be preferred.

Examples.

Base.	Nom.	Form with Article.	
රජ	- රජු	- රජ්	+ එක් = රජෙක්.
මෝඩ	- මෝඩයා	මෝඩස්	+ එක් = මෝඩයෙක්.
පොරෝ	{ පොරොව පොරව }	{ පොරො (or ර) ව }	+ අක් = පොරො (or ර) වක්.
වෙළඳ	{ වෙළඳු වෙළෙන්ඳු }	වෙළඳ්	+ එක් = වෙළඳෙක්.
		වෙළෙන්ඳ්	+ එක් = වෙළෙන්ඳෙක්.
ලියන	ලියන්නා	- ලියන්න	+ එක් = ලියන්නෙක්.
කාක්	- කාක්කා	කාක්ක	+ එක් + කාක්කෙක්.
මිනිස්	- මිනිසා	- මිනිස්	+ එක් = මිනිසෙක්.

There are a few exceptions in the case of feminine nouns ending in ඊ or ඉ, as කිකිලි, මොනරි, කෙලි, බැල්ලි, which are combined with the article as කිකිලිගෙක්, මොනරියෙක්, කෙලියෙක්, බැල්ලියෙක්.

136. When inanimate objects are personified, එක් is usually suffixed, as නුවරෙක්, 'a town'; ගමෙක්, 'a village.' In ancient times, names denoting inanimate objects in the masculine and feminine genders, generally admitted the form එක්.

137. The word කෙනෙක්* is sometimes used in lieu of එක්, for the sake of respect, as මුදලි කෙනෙක්, 'a Mudaliyár'; නිලම කෙනෙක්, 'a chief'; ආමාකෙනෙක්, 'a wet-nurse'; රජ කෙනෙක්, 'a king.' In classical works it is sometimes found suffixed also to names of inferior animals and objects, as පණු කෙනෙක්, 'a worm'; බදු කෙනෙක්, 'a dog'; ධර්ම කෙනෙක්, 'a law.' In books කෙනෙක් is sometimes used to convey a plural idea, as සමහර කෙනෙක්, 'some persons'; අනික් කෙනෙක්, 'other persons,' 'others.'

Like කෙනෙක්, the word නමක් (lit. 'a name') is used out of respect with nouns denoting Buddhist priests to do duty for එක්, as in මහණන්තාන්සේ නමක්, භික්ෂුන් වහන්සේ නමක්, හාමුදුරු නමක්, 'a Buddhist priest'; සාමණේර නමක්, 'a novitiate Buddhist priest.' Observe that නමක් is also used with a plural idea, as in උන් තාන්සේලා කීනමක් වැඩියෝද, † 'how many (Buddhist) priests came?' (priests how-many a-name came?) On the other hand, නම and other inflections of නම් are used in a definite sense to indicate respect, as හාමුදුරු නම, හාමුදුරු නමට, හාමුදුරු නමගේ, &c.

It is important to notice here a loose practice which has crept in, viz.: that with some nouns borrowed from foreign languages, especially English, එක is used as a definite article, and එකක් as its corresponding indefinite article, as කෝටි එක, 'the coat'; කෝටි එකක්, 'a coat'; කොලර් එක, 'the collar'; කොලර් එකක්, 'a collar'; ගැසට් එක, 'the gazette.' In the same manner the word පල, ‡ 'place,' is used, as in රේලවේ ස්ටේෂන් පල, 'the

* Cf. එක්කෙනෙක්, 'one person,' 'one'; කිසි (or යම්) කෙනෙක්, 'any person.'

† A very respectful word. It may also mean 'went.'

‡ With Sinhalese words පල is used in the sense of 'place,' as වැඩපල, 'the working place'; ගොවි (or ගොයි) පල, 'the cultivated place,' 'field.' In වැඩපල, 'work' (වැඩපලක්, sometimes වැඩක් පලක්, 'a work'); දේපල, 'property' (දේපලක්, sometimes දෙයක් පලක්, 'a property, &c.'), පල has apparently lost all meaning.

railway station'; රේල්වේ ස්ටේෂන් පලක්, 'a railway station.' This corrupt usage is very common in the jargon spoken by natives who have a smattering of English.

138. When එක් or අක් is suffixed to a noun, the case-endings are affixed to the article, while the base of the noun stands unchanged throughout, as will be seen from the following examples:—

(i)	Nom.	... මිනිසෙක්, 'a man.'
	Acc. & Ins.	... මිනිසෙක් or මිනිසෙකු.
	Aux. & Abl.	... මිනිසෙකුගෙන්.
	Dat.	... මිනිසෙකුට.
	Gen.	... මිනිසෙකුගේ.
	[Loc.	... මිනිසෙකු කෙරෙහි.]
(ii)	Nom. & Acc.	... ඇසක්, 'an eye.'
	Aux. & Abl.	... ඇසකින්.
	Dat.	... ඇසකට.
	Loc. & Gen.	... ඇසක or ඇසක්හි.

139. Such redundant expressions as the following are countenanced by usage: එක් මිනිසෙක්, 'a one man'; එක් ගසක්, 'a one tree.' In these expressions එක් used before the nouns may be generally taken as equivalent to "certain," 'එක්තරා.' Notice the form දෙකක් = දෙ + එක් + අක්, 'a two' in ගෙඩි දෙකක්, 'two fruits.'

In මිසක්, which is sometimes used for මිස, 'save,' 'except,' අක් seems superfluous. There are other similar words.*

140. There is no definite article in Sinhalese, the form of the noun without the indefinite article එක් or අක්, being used in a definite sense, as මිනිසා, 'the man'; මිනිසාගේ, 'the man's'; බල්ලා, 'the dog'; බල්ලාට, 'to the dog.'

* Observe that in such pronouns as කවරෙක් (lit. 'which one?'), 'who?'; සමෙක් (lit. 'any one'), 'any' *m. & f.*: සමක් (lit. 'any one'), 'any' *n.*; කුමක්ද (lit. 'what one?'), 'what?'; ඉරක (lit. 'that one'), 'that,' 'it': එක් and අක් or අක have the force of the indefinite pronoun "one."

The demonstrative adjective ඒ, 'that,' 'those,' is sometimes used to serve for the definite article, as in මම ඔහුට ඒ පොත දුනිමි, 'I gave him the book,' or 'I gave him that book'; "ඒ උකුසු භයපත්ව පේවැදුල්ල ගෙළිය," 'the kite being frightened dropped the lump of flesh.'

141. The forms මිනිසා, මිනිස්සු, &c., without the indefinite article, are sometimes used in a universal sense, as in the sentences මිනිසා (or මනුෂ්‍යයා) මරණයට යටත් සිටියෙක, 'man is a being subject to death'; මිනිස්සු ගෙවල වාසයකරති, 'men live in houses'; කුරුල්ලෝ ගුවනේ පියාසරකරති, 'birds fly in the air.'

142. It is an important peculiarity in Sinhalese that the indefinite article එක් or අක් is affixed to numerals or other words denoting plurality, as in අඹගෙඩි විස්සක්, 'a twenty-mango-fruits'; මිනිස්සු අටදෙනෙක්, 'an eight-men'; රුපියල් දහසක්, 'a thousand-rupees.'

Observe, in this connection, that when the numeral is placed before a noun to qualify it the singular is often used to do duty for the plural, as නවදොර, 'the nine doors'; වතුමේදය, 'the four Védas'; දෙළොස්මාසය, 'the twelve months'; විසි අවුරුද්දක්, 'twenty years.*' [Vide under compounds for additional examples.]

PRONOUN.

Sarva náma.

143. සවිතමි or සමිනාම, 'pronoun' (lit. 'name for all'), is a word used in place of a noun, as මම, 'I'; ඔබ or ඔබ, 'you'; ඒ or ඔන්, 'he.'

* Compare the old English expressions "twelvemonth, "this seven year," "a fortnight, "a twopence," of which the last two are still used.

Classification of Pronouns.

144. (1) *Personal Pronouns*, නියම සඵනාම or පුද්ගලික සඵනාම. They comprise pronouns of the 1st and 2nd persons, viz. :—

- (a) 1st person—මම,මමි, ‘I’; අපි, අපිප්, ‘we.’
- (b) 2nd person—තෝ, ‘thou’; තී, ‘thou’ (*fem.*), තොපි, තෙප්, ‘you’ (*pl.*); උඹ, නුඹ, නුබ, ‘you’ (*sing.*); උඹලා, නුබලා, ‘you’ (*pl.*); තවුසේ, ‘your honour,’ ‘you’ (respectful); &c. (*Vide Possessive pronouns—p. 157 & § 147.*)

(2) *Demonstrative Pronouns*, නිදේශ්ශවාචක සඵනාම:—

3rd person—ඒ, හේ, උ, ඒකා, ‘he’ (*L. ‘is’*); ඇ, ඔ, හෝ, ඒකී, ‘she’ (*L. ‘ea’*); ඔව්හු, ඔහු, උලා, ඇලා, ඒකාලා, ඒකීලා, ‘they’ (*L. ‘ii’ or ‘ea’*); අරයා, අරු, අරකා, ‘he’ (*L. ‘ille’*); ඇරු, අරු, අරකී, ‘she’ (*L. ‘illa’*); අරයාලා, අරුලා, ඇරුලා, අරුලා, අරකාලා, අරකීලා, ‘they’ (*L. ‘illi’ or ‘illæ’*); ඔයා, ඔකා, ‘he’ (*L. ‘iste’*); ඔයු,* ඔකී, ‘she’ (*L. ‘ista’*); ඔයාලා, ඔයුලා, ඔකාලා, ඔකීලා, ‘they’ (*L. ‘isti’ or ‘istæ’*); මේ, මු, මේකා, ‘he’ (*L. ‘hic’*); මු, මේකී, ‘she’ (*L. ‘hæc’*); මොව්හු, මොහු, මුලා, මුලා. මේකාලා, මේකීලා, ‘they’ (*L. ‘hi’ or ‘hæ’*); එය, ඒක, ‘it’ (*L. ‘id’*); අර, අරක, ‘it’ (*L. ‘illud’*); ඔය, ඔක, ‘it’ (*L. ‘istud’*); මේය, මේක, ‘it’ (*L. ‘hoc’*); ඒවා, ‘they’ (*L. ‘ea’*); අරවා, ‘they’ (*L. ‘illa’*); ඔවා, ‘they’ (*L. ‘ista’*); මේවා, ‘they’ (*L. ‘hæc’*). (*Vide Possessive pronouns, foot-note to § 139 & § 147.*)

(3) *Interrogative Pronouns*, ප්‍රඥාවාචක සඵනාම :—

- (a) කවිද,† කවරෙක්ද, කවරක්ද, ‘who’ (*sing.*); කවරුද, කවරේද, කවරහුද, ‘who’ (*pl.*); මොකාද, මොකෙක්ද, ‘who,’ ‘what’ (-animal) *m.*; මොකීද,

* ඔයු is sometimes used for ඔය.
† Singular and plural. The form කොද is sometimes used in poetry for කවිද.

මොකියෙක්ද, 'who,' 'what' (-animals) *f.*;
 මොක්කුද, (*pl.*) 'who,' 'what' (-animals);
 කෝකාද, 'which' *m.*; කෝකීද, 'which' *f.*;
 &c. (*Vide infra* decls. 18 to 21.)

(b) මොකද, මොකක්ද, කුමක්ද, කිමක්ද, 'what' (*sing.*); කවරක්ද, කවරේද, කිම, කිමද, or කිමිද,* 'what' (*sing. & pl.*); මොනවාද, මක්කාද, 'what' (*pl.*); කෝකද, 'which' (*sing.*); &c. (*Vide infra* decls. 22 to 25.)

(c) කීයද, 'how much' (price or number); කොපමණද, කොච්චරද, කොච්චරද, 'how much' (quantity); &c. (*Vide infra* decls. 26 & 27.)

NOTE.—(1) Observe that ද in the above pronouns is merely an interrogative particle and often detached from them in composition and suffixed to some other word, generally the last, in the sentence. It does not undergo any change either in form or position when the pronouns are inflected. (*Vide infra* decls. 18 to 27.)

(2) The pronouns කවරෙක්ද, කවරක්ද, කවරුද, කුමක්ද, කිමක්ද, කිමිද, කවරක්ද, කවරේද, කිම, කොච්චරද, are not used colloquially.

(3) The pronouns මොකාද, මොකීද, මොකෙක්ද, මොකියෙක්ද, and මොක්කුද, are usually applied to animals and sometimes (in contempt) to inferiors, as in මේ මොකාද: චල්ලාන, 'What (animal) is this? A wild boar' (lit. 'the wild boar'); උඹ වෙඬිනිබුවේ මොක්කුණ්ද: කුරුළු රුච්චකව, 'At what (animals) did you shoot? At a flock of birds.'

(4) *Indefinite Pronouns*, අනියත සම්භාවය:—

යිමෙක්, කිසිවෙක්, කවුරුවත්, 'any' (-one) *m. & f.*;
 එකෙක්, 'one,' *m.*; එකියෙක්, 'one' *f.*; අනිකෙක්, 'another' *m. & f.*; අනිකා (definite form), 'the other';
 සමහරෙක්, සමහරු, 'some' (*pl.*) *m. & f.*; මොකෙක් *m.*, මොකියෙක් *f.*, 'whoever,' 'whatever' (-animal);
 මොකෙක්වත් *m.*, මොකියෙක්වත් *f.*, 'some' or 'any' (-one or animal); කවීරු, 'whoever' (*sing. & pl.*);
 කවීරුවත්, 'all whoever,' 'everybody'; සමක්, කිසිවක්, මොකක්, 'any' *n.*; මොකක්වත්, මොකවත්, මක්කාවත්,

‘some’ (-thing), ‘any’ (-thing) *n.* (මොනවාමත්, *pl.*); සමහරක්, ‘some’ (*pl.*) *n.*; එකක්, ‘one,’ *n.*; අනිකක්, ‘another’ *n.* (definite form අනික); මොකක්, ‘what-ever’; කුමක්, කිමක්, කෝක, ‘what,’ ‘whatever’; &c. (*Vide infra* decls. 19, 20, 22, 23, 28, & 29.)

NOTE.—(1) The pronouns කුමක් and කිමක් are not used colloquially. In classics එකක් is sometimes feminine. Notice that යමෙක් cannot always be substituted for කිසිවෙක් or *vice versa*: e. g., මම කිසිවෙක් නොදනමි, ‘I do not know (or recognize) any one.’ So with respect to their neuter forms, as මම කිසිවක් නොදනමි, ‘I do not know anything.’

(2) The particle වත්, ‘even,’ affixed to some of the above pronouns tends to intensify this indefiniteness. So too the particle නමුත් (or නුමුත්) is used with මොකෙක්, මොකියෙක්, කවරු, මොක, මොකක්, මොනවා, මන්තා, and කෝක. කවරු නමුත් මෙය කරන්නට ඕනෑ = ‘some one (whoever he may be) must do this’; කවරු නමුත් මේ අපරාධය කළ තැනැත්තා වගකියන්නට ඕනෑ = ‘whosoever or whoever (he may be) that did this injustice must answer (or be responsible)’ for it; මොකක් නමුත් දියත්, ‘give (me) something (whatever it may be.)’

(3) The forms මොකා and මොකී are sometimes colloquially used for කවරු, when inferior persons or animals are spoken of.

(5) *Possessive Pronouns*, සම්බන්ධ විභක්ති සම්ප්‍රදාය :—

මගේ, මාගේ, ‘mine’; අපේ, අපගේ, ‘ours’; තොගේ, තාගේ, ‘thine,’ *m. & f.*; තිගේ, තිගේ, ‘thine,’ *f.*; උබේ, නුබේ, ‘yours’ (*sing.*); උඹලාගේ, නුඹලාගේ, ‘yours’ (*pl.*); ඔබගේ, ‘yours’ (*sing. & pl.*); උගේ, උඟ්ගේ, ඔහුගේ, එයාගේ, අරයාගේ, ඔයාගේ, මෙයාගේ, ‘his’; ඇගේ, ඇගේ, ඇරුගේ, ඇරුගේ, ඔයෑගේ, මෑගේ, ‘hers’; ඔවුන්ගේ, එයාලාගේ, අරයාලාගේ, ඔයාලාගේ, මෙයාලාගේ, ‘theirs,’ *m.*; ඔවුන්ගේ, ඇරුලාගේ, ඔයෑලාගේ, මෑලාගේ, ‘theirs,’ *f.*; එහි, ඒකේ, අරකේ, ඔකේ, මෙහි, මෙකේ, ‘its’; ඒවායේ, අරවායේ, ඔවායේ, මෙවායේ, ‘theirs’ *n.*; &c. (*Vide infra* declensions 1 to 17.)

NOTE.—The pronouns මාගේ, අපගේ, තාගේ, තාගේ, තිගේ, තිගේ, නුබේ, නුඹලාගේ, and ඔබගේ are not used colloquially.

(6) *Definitive Pronouns*, නිශ්චය සම්ප්‍රදාය :—

එම, ‘same,’ ‘ditto.’ This is an emphatic form of the demonstrative pronoun එ (or ඒ) and is seldom

used as a pronoun. In classics the feminine form මම sometimes occurs. The definitive idea is now commonly expressed by demonstrative pronouns with the particle ම suffixed to them, as මහුට ඒකම දීපත්, 'give the same to him.' එම is generally used as an adjective. (*Vide* § 124 b.)

(7) *Reflective Pronouns* ආත්මවාචක සභිකාම :—

තමා,* 'one's self,' 'one's own,' 'self.' *Ex.* එතෙම තමාගේ අඤ්ඤානාමය ප්‍රකාශකරයි, 'he displays his own ignorance'; තමාගේ වරද තමාට නොපෙනේ, 'one's fault is not perceptible to one's self.' In books සියම, 'self,' is sometimes used as a reflective pronoun in such phrases as සියඬකෑන, 'done by one's (or its) self,' 'self-formed'; සියකැප්පිනන 'cut by one's (or its) self,' 'self-cut.' The reflexive adjectives, සිතිය, සි, and සිය, are also used in lieu of තම or තමාගේ,† as in සිතිය (or සිය) පවුල, 'one's own family'; සිය කැමැත්තෙන්, 'by one's own wish'; සි හසනය, 'one's own hand.' It is worthy of note that in classics when the particles තෙමේ, තොමෝ, and තුමු are used as pronouns, the reflexive pronoun තමා is often used after them. In classics තමා is used even with reference to neuter objects.

Observe the force of pronouns when strengthened by suffixing the emphasising particle ම, as මමම, 'I myself'; අපිම, 'we ourselves'; භූමම, 'you yourself'; ඔහුටම, 'to himself.'

* Cf. the force of the emphasising particle තම in මේ ලියුම ගෙනවේ ඔහු තමයි, 'He brought this letter *himself*'; ඒ මම තමයි, 'It is *I myself*'; ඇ එතෙම කීවා තමයි, 'She *certainly* said so'; ඒක බොරු තමයි, 'It is untrue,' *i. e.*, 'it is untrue *I know*.'

† තමන් මරගැනීම or සිංහල තසා (or හානිකර) ගැනීම (lit. 'taking one's own life' = committing suicide).

(8) *Adjective Pronouns*, විශේෂණ සඵනාම :—

ඔක්කොම, සැවොම, සැම, හැම, ඇම, සේරම or සේ රෙම, සියලු, 'all,' *m. f. & n.*; සැමයක්, විකක්, මදක්, 'little'; බොහෝමයක්, හුඟක්, 'much,' 'many,' *m. f. & n.*; කීපයක්, 'several' *n.*; බොහොම, 'much,' 'many,' *m. f. & n.*; &c. (*Vide infra* decls. 30 to 32.)

NOTE.—The pronouns සැවොම, සැම, හැම, and ඇම are not used colloquially. සැමෝම, සැමෝම, සැමදෙකම, හැමදෙකම, and සියලු දෙකම, are often used in the sense of 'all persons,' 'all' (*m. & f.*). For 'several' with reference to persons, the phrase කීපදෙනෙක්, 'several persons,' is used. Similarly the phrases සැමය (or වික) දෙනෙක්, 'a few persons,' and බොහෝ දෙනෙක්, 'many persons,' do duty for pronouns.

145. *Relative Pronouns*.—In Sinhalese there are no Relative Pronouns. Their place is supplied by changing the verbs in the relative clauses into participial adjectives qualifying the "antecedent." Thus the sentences: (1) මේ මා* දුටු මිනිසාය, 'this is the man whom I saw'; (2) මා* උඩට දුන් පොත කෝ, 'where is the book that I gave you?' (3) මා* කී දේ (or මා කීවා) කරව, 'do what I said.' Notice that the participial adjective in Sinhalese takes the same tense as the verb in the relative clause, whether it be past, present, or future.

146. *Distributive Pronouns*.—There are also no Distributive Pronouns in Sinhalese, their idea being conveyed by equivalent adjectival expressions. For instance, (1) එක එක ලමයා, 'each (lit. one one) boy'; (2) එක එක

* These are in the instrumental case. The nominative case is used colloquially. කීවා in the last sentence is a verbal noun. Verbal nouns are often so employed advantageously in expressing the relative idea. Further examples: කියන්නක්, 'what is being said'; ආවක්, 'what came' (in කටට ආවක් විය, 'he said what came to the mouth' i. e. 'he spoke at random': ආවෝ (= ආ අයවල් or හැහැන්වෝ, 'the persons that came'), 'those that came,' 'comers'; සෙස්සෝ (= සෙසු අයවල්, 'the persons that remained'), 'those that remained,' 'the rest' (*n. සෙස්ස*).

වචනය, 'each word.' 'In the presence of one another' and 'in the presence of each other' are generally rendered by the common phrase එකිනෙකා ඉදිරිපිටදී. 'Give each a fruit' may be rendered by එකාට (or එක්කෙනාට) ගෙඩියක් බැගින් දෙව (lit. 'to-one at-the-rate-of-a-fruit give'), where by the use of බැගින්, 'at the rate of,' එකාට (or එක්කෙනාට) has the force of 'each.' (*Vide* Idioms.)

The Pronominal Adjective 'every' may be rendered by the adjective සියලු or සෑම, 'all,' with the emphasizing particle ම affixed to the noun which it qualifies: *e.g.* 'Every man has a right to do it' = ඒක කිරීමට සියලු මිනිසුන්ටම* සුදාකමක් තිබේ (lit. 'it for-doing to-all-men a-right there-is). Such expressions as (1) 'Every man that went,' (2) 'Every thing I saw,' may be rendered either by (1) ගියහිය මිනිසා, or ගිය සියලු මිනිස්සුම; (2) මා දුටු දුටු දේ, or මා දුටු සියලු දේවල්ම. (*Vide* § 123 *b.*)

'Either' and 'neither' are usually expressed by දෙකින් එකක්, 'one of two,' and දෙකින් එකක්වත් නෑ, 'not even one of two,' respectively. 'Either' may be better rendered by කවරුවත් or කවරුහරි (lit. 'any whoever' *m. & f.*); කෝකවත්, කෝකත්, කෝකහරි, or කොසිඑකහරි (lit. 'any whatever' *n.*): 'neither' by the same expressions with a negative particle attached to the predicate. The sentences (1) 'Give him either of these two,' (2) 'I would do neither,' (3) 'Either of them is (*i. e.*, both are) wrong, (4) 'Neither of you were there,' may be respectively translated thus (1) මේ දෙකින් කෝකහරි දීපන්, (2) මම කෝකවත් නොකරමි, (3) ඉන් කෝකත් වැරදිසි, (4) උඹලාගෙන් කවරුවත් එහි සිටියේ නෑ.

(*Vide* Chapters on Adverbs and Reduplication for the reciprocal and adverbial uses of some of the pronouns.)

* Observe that the noun in the singular in English is put in the plural in Sinhalese.

147. DECLENSION OF PRONOUNS.

FIRST PERSON.

Common Gender.

(1) Base ම, 'I.'

Singular.

Plural.

Nom.	... මම or මමි	... අපි or ඇප්.*
Acc. & Ins.	... මා	... අප.
Aux. & Abl.	... මගෙන් or මාගෙන්	... අපෙන් or අපගෙන්.
Dat.	... මට	... අපට.
Gen.	... මගේ, මාගේ, or මා	... අපේ, අපගේ, or අප.
[Loc.	... මා කෙරෙහි	... අප කෙරෙහි.]

NOTE.—The forms මම විසින්, අපි විසින්, අපට, මම කෙරෙහි, අපි කෙරෙහි, මගෙන් (for මගෙන්), මගේ (for මගේ), and මා (for මම) are often wrongly used by the illiterate colloquially. The inflections මාගෙන්, මාගේ, මා, අපගෙන්, අපගේ, and අප are now confined to books.

SECOND PERSON.

Masculine Gender.

(2) න, 'thou,' 'you.'

Singular.

Plural.

Nom.	... නෝ	... නොපි, නෙපි, or නෙප්.*
Acc. & Ins.	... තා	... නොප.
Aux. & Abl.	{ නාගෙන් තගෙන් නොගෙන්	{ නොපෙන් or නොපගෙන්.
Dat.	... තට or නොට	... නොපට.
Gen.	... තගේ, තාගේ, නොගේ, or තා	... නොපේ, නොපගේ, or නොප.
[Loc.	... තා කෙරෙහි	... නොප කෙරෙහි.]

NOTE.—The forms නෝ, නොගෙන්, නොට, නොගේ, නෝ කෙරෙහි, may be used both for males and females, in books generally for the former, ති being confined to females. නෝ and inflections beginning with නො or නෝ are now commonly used. (*Vide* next Decl.)

° An archaic form.

Feminine Gender.

(3) තී,* ‘thou,’ ‘you.’

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. ...	තී	... තීලා or තොපි.
Acc. & Ins. ...	තී	... තීලා or තොප.
Aux. & Abl. {	තීගෙන් තීගෙන්	{ තීලාගෙන්, තොපෙන්, or තොපගෙන්.
Dat. ...	තීට or තිට	... තීලාට or තොපට.
Gen. ..	තීගේ or තිගේ	{ තීලාගේ, තොපේ, or තොපගේ.
[Loc. .	තී කෙරෙහි	{ තීලා } කෙරෙහි.]

Common Gender.

(4) උඔ, ‘you.’

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins. }	උඔ	... උඔලා.
Aux. & Abl.	උඔගෙන් or උඔගෙන්...	උඔලාගෙන්.
Dat. ...	උඔට	... උඔලාට.
Gen. ...	උඔගේ or උඔගේ	... උඔලාගේ.
[Loc. ...	උඔ කෙරෙහි	... උඔලා කෙරෙහි.]

Examples.—හුඔ, හුඔ, ‘you.’

NOTE.—ඔඔ, ‘your worship or honour,’ is declined only in the singular, and like උඔ, except in the auxiliary and ablative cases, where it has but one form, namely ඔඔගෙන්. In classical works ඔඔ and its inflections are used both in the 2nd and 3rd persons, singular and plural. උඔගෙන් and උඔගේ are not much used.

(5) තමුසේ, ‘your honour.’

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins. }	තමුසේ	{ තමුසේලා.
Aux. & Abl.	තමුසේගෙන්	... තමුසේලාගෙන්.
Dat. ...	තමුසේට	... තමුසේලාට.
Gen. ...	තමුසේගේ	... තමුසේලාගේ.
[Loc. ...	තමුසේ කෙරෙහි...	තමුසේලා කෙරෙහි.]

* Not used colloquially.

Examples.—කමුත්තාත්තේ, ඔබවහන්සේ, 'your worship or honour'; උඔයේ, 'you' (disrespectful); ඔයා or ඔයායා, 'you' (respectful). (*Vide* § 149.)

NOTE.—කමුත්තේ may be a contraction of කමුත්තාත්තේ through the older form කමුත්තාත්තේ (still used in Kandyan districts), although according to the present usage it is a less respectful form. ඔබ වහන්සේ is more respectful than කමුත්තාත්තේ. (*Vide* § 149.)

THIRD PERSON.

Masculine Gender.

(6) ඒ, උ, එයා, 'he' (= *Lat.* 'is').

	Singular.	Plural.
Nom.	<div> <div>ඒ or ඔේ</div> <div>උ</div> <div>එයා</div> </div>	<div> <div>... ඔහු, ඔව්හු, or එව්හු.*</div> <div>... උඟා.</div> <div>... එයාලා.</div> </div>
Acc. & Ins.	<div> <div>ඔහු or උහු*</div> <div>උ</div> <div>එයා</div> </div>	<div> <div>... ඔවුන් or එවුන්.*</div> <div>... උන් or උඟාලා.</div> <div>... එයාලා.</div> </div>
Aux. & Abl.	<div> <div>ඔහුගෙන්</div> <div>උහුගෙන්*</div> <div>උගෙන්</div> <div>එයාගෙන්</div> </div>	<div> <div>ඔවුන්ගෙන් or එවුන්ගෙන්.*</div> <div>උන්ගෙන් or උඟාලාගෙන්.</div> <div>... එයාලාගෙන්.</div> </div>
Dat.	<div> <div>ඔහුට</div> <div>ඔහුට*</div> <div>උහුට</div> <div>එයාට</div> </div>	<div> <div>ඔවුන්ට or එවුන්ට.*</div> <div>... උන්ට or උඟාලාට.</div> <div>... එයාලාට.</div> </div>
Gen.	<div> <div>ඔහුගේ</div> <div>උහුගේ*</div> <div>උගේ</div> <div>එයාගේ</div> </div>	<div> <div>ඔවුන්ගේ or එවුන්ගේ.*</div> <div>උන්ගේ or උඟාලාගේ.</div> <div>... එයාලාගේ.</div> </div>
[Loc.	<div> <div>ඔහු</div> <div>උහු*</div> <div>උ</div> <div>එයා</div> </div> <div> <div>කෙරෙහි</div> <div>„</div> <div>„</div> <div>„</div> </div>	<div> <div>ඔවුන්</div> <div>එවුන්*</div> <div>උන්</div> <div>උඟා</div> <div>එයාලා</div> </div> <div> <div>කෙරෙහි.]</div> </div>

* An old form. එවුන්, එවුන්ගෙන්, and the other inflections of එව්හු are still in use in some parts of the Island, but are considered less respectful than ඔව්හු, ඔවුන්, &c. Note that එවුන්, a combination of එ + උන් found sometimes in classics as a participial adjective in the sense of ඒ උන්සාවු, 'who sat,' is distinct.

NOTE.—(1) ඒ and හේ are generally used in the nominative with the suffix කෙම or කෙමේ, as ඒ කෙම or ඒ කෙම, හේ කෙම or හේ කෙම, ඒ කෙමේ, &c. Some other pronouns are also so used, as මේ කෙම or මේ කෙම, ඇ කොමෝ or ඔ කොමෝ, මැ කොමෝ or මෝ කොමෝ; මේ කෙමේ, ඇ කොම or ඔකොම, &c. Observe that the short forms එ, හෙ, and මෙ are also used.

(2) In colloquial language, ඔහු and ඔවුන් (forms of the accusative case), are commonly and erroneously used in the nominative case. Observe that ඔහු, ඔවුන්, එවුන්, and their cognate inflections are epicene plural. Note the other similar pronouns. In classics උ is sometimes used in the common gender. It is less respectful than the other words.

(3) The bases ඒ, අර, ඔය, and මේ, which are common to the three genders, are often used subjectively thus: ඒ මගේ පුත්‍රයා, 'that (man) is my son'; ඒ කාගේ ගැහැණියද, 'whose wife is that (woman)?' ඒ උමේ කොප්පිය, 'it is your hat'; &c.

Notice also that in classics pronouns applied to animate nouns are often used for the inanimate.

(7) අර, 'he' (= *Lat.* 'ille').

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	{ අරයා අරු	... අරයාලා. ... අරුලා.
Acc. & Ins.	{ අරයා අරු	... අරයාලා. ... අරුලා or අරුන්.
Aux. & Abl.	{ අරයාගෙන් අරුගෙන්	... අරයාලාගෙන්. { අරුලාගෙන් or අරුන්ගෙන්.
Dat.	{ අරයාට අරුට	... අරයාලාට. { අරුලාට or අරුන්ට.
Gen.	{ අරයාගේ අරුගේ	... අරයාලාගේ. { අරුලාගේ or අරුන්ගේ.
[Loc.	{ අරයා කෙරෙහි අරු "	... අරයාලා } { අරුලා } කෙරෙහි.] { අරුන් }

NOTE.—Observe that අරු is contracted from අර + උ and is less respectful in modern usage than the form අරයා. (*Vide* § 149.)

(8) **ඒකා**, 'he' (= *Lat.* 'is'). (*Vide* එයා—Decl. 6.)

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... ඒකා	... ඒකාලා.*
Acc. & Ins.	... ඒකා	... ඒකාලා or ඒකුන්.
Aux. & Abl.	... ඒකාගෙන්	{ ඒකාලාගෙන් or ඒකුන්ගෙන්.
Dat.	... ඒකාට	... ඒකාලාට or ඒකුන්ට.
Gen.	... ඒකාගේ	{ ඒකාලාගේ or ඒකුන්ගේ.
[Loc.	... ඒකා කෙරෙහි	{ ඒකාලා } කෙරෙහි. ඒකුන් }

Examples.—අරකා, ඔකා, මේකා. (*Vide* Decls. 7, 9, & 10.)

(9) **ඔයා**, 'he' (= *Lat.* 'iste').

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins.	{ ඔයා	{ ඔයාලා.
Aux. & Abl.	... ඔයාගෙන්	... ඔයාලාගෙන්.
Dat.	... ඔයාට	... ඔයාලාට.
Gen.	... ඔයාගේ	... ඔයාලාගේ.
[Loc.	... ඔයා කෙරෙහි...	... ඔයාලා කෙරෙහි.]

(*Vide supra* Decl. 5.)

(10) **මේ**, 'he' (= *Lat.* 'hic').

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	{ මේ† මෙයා මු	... මොව්හු, මෙව්හු†, or මොහු. ... මෙයාලා. ... මුලා.
Acc. & Ins.	{ මොහු මෙයා මු	... මොවුන් or මෙවුන්.‡ ... මෙයාලා. ... මුලා or මුන්.

The rest of the forms are like those of ඒ. (Decl. 6.)

* The nominatives plural of ඒකා, ඔකා, and මේකා are sometimes colloquially expressed ඒක්කු, ඔක්කු, and මේක්කු, respectively.

† මේ (or මෙ) + ගෙව = මේ ගෙව or මෙගෙව. මු is considered at the present day less respectful than මේ and මෙයා.

‡ These forms are not much used.

Feminine Gender.(11) ඇ, 'she' (*Lat.* 'ea'). (*Vide* next Decl.)

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... ඇ or මි*	... මව්හු or මහු.
Acc. & Ins.	... ඇ or ඇය	... මවුන්.
Aux. & Abl.	... ඇගෙන් or ඇගෙන්	... මවුන්ගෙන්.
Dat.	... ඇට	... මවුන්ට.
Gen.	... ඇගේ or ඇගේ	... මවුන්ගේ.
[Loc.	... ඇ කෙරෙහි	... මවුන් කෙරෙහි.]

Example.—මැ, 'she' (feminine of මේ.) : [Nom. මැ or මේ (*sing.*); මොව්හු or මොහු (*pl.*)].

NOTE.—The plural is also formed with ලා, as ඇලා, ඇලාගෙන්; මැලා, මැලාගෙන්, &c. The form මේහට is sometimes used in classics for the masculine. (*Cf.* the form මිහට.)

(12) ඒකි, 'she' (= *Lat.* 'ea').

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins.	... ඒකි	... ඒකිලා.
Aux. & Abl.	... ඒකිගෙන්	... ඒකිලාගෙන්.
Dat.	... ඒකිට	... ඒකිලාට.
Gen.	... ඒකිගේ	... ඒකිලාගේ.
[Loc.	... ඒකි කෙරෙහි	... ඒකිලා කෙරෙහි.]

Examples.—අරකි, මිකි, මේකි. (*Vide* next Decl.)

NOTE.—The 2nd forms of the oblique cases, plural, proper to Decl. 8, are also used for this declension.

(13) ඇර or අර, 'she' (*Lat.* 'illa').

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins.	{ ඇර or අර	... ඇරලා or අරලා.
Aux. & Abl.	{ ඇරගෙන් අරගෙන්	{ ඇරලාගෙන් or අරලාගෙන්.
Dat.	... ඇරට or අරට	... ඇරලාට or අරලාට.
Gen.	{ ඇරගේ අරගේ	{ ඇරලාගේ or අරලාගේ.
[Loc.	{ ඇර අර	{ කෙරෙහි } ඇරලා { කෙරෙහි. අරලා { කෙරෙහි.]

* In classics sometimes කේ.

Examples.

ඔයා, 'she' (feminine of ඔය) is declined like ඇය. In the plural it takes only the forms with ලා, as ඔයාලා, ඔයාලාගෙන්, &c. (*Vide* foot-note ^c on p. 155.)

The honorific forms උන්වැන්නේ, උන්සාන්සේ, උන්වහන්සේ, අරුන්සාන්සේ, උන්වැන්නේ, &c., are declined like කවුසේ. (*Decl.* 5.)

Neuter Gender.

(14) ඒ* or ඒක, 'it' (*Lat.* 'id'). (*Vide* No. 6.)

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. & Acc. ...	එය or ඒක†	... ඒවා.
Aux. & Abl. ...	එයින්, ඉන්, or ඒකින්	{ ඒවායින්, එයින්, or ඉන්.
Dat. ...	එයට, ඊට, or ඒකට	... ඒවාට.
Loc. & Gen. ...	එහි or ඒකේ‡	... ඒවායේ.

NOTE.—The form එයේ (loc. & gen. *sing.*) is often used colloquially. Observe its adverbial force in the sentence උඹ එයේදී ගියාද. 'did you go *there*' (to-that-place)? The forms එයින් and ඉන් are also used in the masculine and feminine genders. These remarks equally apply to the Loc., Gen., and Abl. forms of අර, ඔය, and මේ. (*Vide Decl.* 24.)

(15) අර or අරක, 'it' (= *Lat* 'illud'). (*Vide* No. 7.)

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. & Acc. ...	අර or අරක	... අරවා.
Aux. & Abl. ...	අරින් or අරකින්	... අරවායින් or අරින්.
Dat. ...	අරට or අරකට	... අරවාට.
Loc. & Gen. ...	අරෙහේ or අරකේ	... අරවායේ.

(*Vide* note to *Decl.* 14.)

^c In classics sometimes ගේ or ගෙ.

† ඒ (or එ) + එක = ඒක.

‡ In old classics the Locative is often ඊ.

§ එයාට is also used. Similarly අරෙහාට, ඔසාට and මෙහාට. Sometimes ගෙ is substituted for හා in these forms.

(16) **ඔය** or **ඔක**, 'it' (= *Lat.* 'istud'). (*Vide* No. 9.)

Singular.

Plural.

Nom. & Acc. ...	ඔය or ඔක	... ඔවා.
Aux. & Abl. ...	ඔසින් or ඔකින්	... ඔවාසින් or ඔසින්.
Dat. ...	ඔසිට or ඔකට	... ඔවාට.
Loc. & Gen. ...	ඔහේ or ඔකේ	... ඔවායේ.

(*Vide* note to decl. 14.)

(17) **මේ*** or **මෙක**, 'it' (= *Lat.* 'hoc'). (*Vide* No. 10.)

Singular.

Plural.

Nom. & Acc. ...	මෙය or මෙක	... මේවා.
-----------------	------------	-----------

The rest are like those of Declension 14.

(*Vide* note to Decl. 14.)

Masculine and Feminine.

(18) **කව්ද**, 'who?'

Sing. & Pl.

Plural.

Nom. ...	කව්ද	{ කවිරුද, කවරහුද, or කවරේද.
Acc. ...	කව්ද or කාද	... කවිරුන්ද.
Ins. ...	කාද	... කවිරුන්ද.
Aux. & Abl. ...	කාගෙන්ද	... කවිරුන්ගෙන්ද.
Dat. ...	කාටද†	... කවිරුන්ටද.
Gen. ...	කාගේද	... කවිරුන්ගේද.
[Loc. ...	කා කෙරෙහිද	... කවිරුන් කෙරෙහිද.]

NOTE.—*Vide* foot-note † on page 155 and Decl. 29.

(19) **කවරෙක්ද**, 'who?'

Singular.

Plural.

Nom. ...	කවරෙක්ද.	} (The same as the plural of කව්ද. <i>Vide</i> Decl. 18.)
Acc. & Ins. ...	කවරෙක්ද or කවරෙකුද.	
Aux. & Abl. ...	කවරෙකුගෙන්ද.	
Dat. ...	කවරෙකුටද.	
Gen. ...	කවරෙකුගේද.	
[Loc. ...	කවරෙකු කෙරෙහිද.]	

* In classics the dative is sometimes මේට.

† In classics sometimes කාගටද, කකටද.

Examples.

කවරක්ද, මොකෙක්ද, මොකියෙක්ද, යමෙක්, කිසිවෙක්, එකෙක්, එකියෙක්, අනිකෙක්, සමහරෙක්, මොකෙක්, මොකියෙක්, මොකෙක්වත්, මොකියෙක්වත්. (*Vide* Decls. 22 & 23.)

NOTE.—Of these examples only කවරක්ද is fully declined like the above. මොකෙක්ද, මොකියෙක්ද, and the last four examples are declined in the plural like the next declension. The rest are declined only in the singular.

(20) මොකාද, 'who,' 'what' (-animal)?

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom.	... මොකාද	... මොක්කුද.
Acc. & Ins.	... මොකාද	{ මොක්කුන්ද or මොකුන්ද.
Aux. & Abl.	... මොකාගෙන්ද	{ මොක්කුන්ගෙන්ද or මොකුන්ගෙන්ද.
Dat.	... මොකාටද	{ මොක්කුන්ටද or මොකුන්ටද.
Gen.	... මොකාගේද	{ මොක්කුන්ගේද or මොකුන්ගේද.
[Loc.	... මොකාකෙරෙහිද	{ මොක්කුන් or මොකුන් කෙරෙහිද.]

Examples.—මොකිද (the plural is sometimes formed with ලා as that of කෝකිද—Decl. 21); අනිකා (declined only in the singular).

(21) කෝකාද, 'who,' 'which' (-animal)?

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom., Acc., & Ins.	{ කෝකාද	... කෝකලාද.
Aux. & Abl.	... කෝකාගෙන්ද	... කෝකලාගෙන්ද.
Dat.	... කෝකාටද	... කෝකලාටද.
Gen.	... කෝකාගේද	... කෝකලාගේද.
[Loc.	... කෝකා කෙරෙහිද	... කෝකලා කෙරෙහිද.]

NOTE.—කෝකාද, though masculine, is sometimes used in the feminine gender. The proper feminine form, කෝකිද, is declined similarly. The fuller forms කොසිඵකාද *m.*, කොසිඵකිද *f.* (*sing.* කොසිඵකලාද *m.*, කොසිඵකිලාද *f.* (*pl.*), &c., are now as (if not more) commonly used. (*Vide* Decls. 25 & 31.)

Neuter Gender.

(22) මොකද, 'what?'

*Singular.**Plural.*

Nom. & Acc. ... මොකද ... මොනවාද or මක්කාද.

Aux. & Abl. ... මොකින්ද { මොනවායින්ද or
මක්කායින්ද.

Dat. ... මොකටද ... මොනවාටද or මක්කාටද.

Loc. & Gen. ... මොකේද ... මොනවායේද or මක්කායේද.

Examples.—මොකවත්, මොකක්වත්.

NOTE.—මොකක්වත් is declined in the singular like මොකක්ද, වත් being treated like ද.—Decl. 23.

(23) මොකක්ද, 'what?'

*Singular.**Plural.*

Nom. & Acc. ... මොකක්ද.

Aux. & Abl. ... මොකකින්ද.

Dat. ... මොකකටද.

Loc. & Gen. ... මොකකද.

(The same as the previous declension.)

Examples.

කුමක්ද, කිමක්ද, කවරක්ද, අතකත්, කිසිවත්, සමහරත්, එකත්, මොකත්, කුමත්, කිමත්, සිටියත්, විකත්, මදත්, හුඟත්, කීපයත්, බොහොමයත්.

NOTE.—මොකක් is declined in the plural like මොකද, as මොනවා, මක්කා, මොනවායින්, මක්කායින්, &c. The rest are declined only in the singular. Plural of මොකක් serves for the plural of කුමත් and කිමත්.

(24) කිමිද, කිමද, 'what?'

Singular and Plural.

Nom. & Acc. ... කිමිද, කිමද.

Aux. & Abl. ... කොයින්ද.

Dat. ... කිමටද or කුමටද.*

Loc. & Gen. ... කොයිද or කොයේද.

NOTE.—කොයිද and කොයේද [lit. 'in or of what (-place)'] = 'where,' as in මගේ පොත කොයේද, 'where is my book?' උම කොයි ගියාද, 'where did you go?' (Vide Decl. 14.)

* This form is more commonly used.

(25) කෝකද, ‘which’ (-thing)?

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
Nom. & Acc. ...	කෝකද	... කෝවාද.
Aux. & Abl. ...	කෝකින්ද	... කෝවාසින්ද.
Dat. ...	කෝකටද	... කෝවාටද.
Loc. & Gen. ...	කෝකේද	... කෝවායේද.

NOTE.—The fuller forms කොපිඵකද, කොපි ඵවාද, &c., are now as (if not more) commonly used. (*Vide* note to Decl. 21.)

(26) කීයද, ‘how much?’

Nom. & Acc. ...	කීයද.
Aux. & Abl. ...	කීයෙන්ද.
Dat. ...	කීයටද.
Loc. & Gen. ...	කීයේද.

(27) කොපමණද, ‘how much?’

Nom. & Acc. ...	කොපමණද.
Aux. & Abl. ...	කොපමණින්ද.
Dat. ...	කොපමණටද.
Loc. & Gen. ...	කොපමණේද.

Examples.—කොච්චරද, කොපිච්චරද.

Common Gender.

(28) සමහරු, ‘some.’

	<i>Plural.</i>
Nom. ...	සමහරු.
Acc. & Ins. ...	සමහරුන්.
Aux. & Abl. ...	සමහරුන්ගෙන්.
Dat. ...	සමහරුන්ට.
Gen. ...	සමහරුන්ගේ.
[Loc. ...	සමහරුන් කෙරෙහි.]

(*Vide* Decl. 19.)

(29) කවිරු, 'whoever.'

	Sing. & Pl.	Plural.
Nom.	... කවිරු	... කවිරු.
Acc. & Ins.	... කවිරු	... කවිරුන්.
Aux. & Abl.	... කාගෙන්	... කවිරුන්ගෙන්.
Dat.	... කාට	... කවිරුන්ට.
Gen.	... කාගේ	... කවිරුන්ගේ.
[Loc.	... කා කෙරෙහි.	... කවිරුන් කෙරෙහි.]

Examples.—කවිරුත්, කවිරුවත්.

NOTE.—In declension the endings *ත්* and *වත්* are treated like *ඳ* in interrogative pronouns. But in the case of *කවිරුත්*, the vowel *උ* is inserted between the final *ත්* of the inflection and *ත්*, as in *කාගෙනුත්*, *කවිරුහුත්*, *කවිරුන්ගෙනුත්*.

Masculine, Feminine, and Neuter.

(30) ඔක්කොම, 'all.'

Nom., Acc., & Ins.	... ඔක්කොම.
Aux. & Abl.	... ඔක්කොගෙන්ම.*
Dat.	... ඔක්කොටම.*
Gen.	{ ඔක්කොගේම (<i>m. & f.</i>); ඔක්කොමවල (<i>n.</i>).
Loc.	{ [ඔක්කොම කෙරෙහි]; ඔක්කොමවල (<i>n.</i>).

Examples.—හැවොම, සේරම, සේයොම.

NOTE.—*ඔක්කොගේම* is also used for the neuter in both genitive and locative cases. The other words are also similarly used.

(31) හැම, 'all.'

Nom., Acc., & Ins.	... හැම or හැමෝ.
Aux. & Abl.	{ හැමගෙන් (<i>m. & f.</i>), හැම(or මො)වා සිත් (<i>n.</i>).
Dat.	... හැමට (or හැමෝට).
Gen.	{ හැමගේ (<i>m. & f.</i>); හැම(or මො)වා සේ (<i>n.</i>).
Loc.	{ [හැම කෙරෙහි (<i>m. & f.</i>)]; හැම(or මො)වාසේ (<i>n.</i>).

Examples.—ඳිව, හැව.

* Sometimes *ඔක්කොමවලින්*, *ඔක්කොමවලට*, in the neuter.

NOTE.—The expressions *හැමළුවාසිත්*, *හැමළුවාට*, *හැමළුවාගේ* are often used to do duty for the oblique neuter forms of *හැම*. The emphasising particle *ම* is often used with *හැම* and *හැම*, as *හැමෝම*; *හැමෝගෙන්ම* or *හැමගෙන්ම*, *හැමො* (or *ම*) *වාසිත්ම* *n.*; *හැමෝටම* or *හැමටම*; *හැමෝගේම* or *හැමගේම*, *හැමෝමවල* *n.*; *හැමෝම කෙරෙහි*, *හැමෝමවල* *n.* (*Vide Decl. 30.*)

(32) *සියලු*, 'all.'*Masc. & Fem.**Neuter.*

Nom.	...සියල්ලෝ.	
Acc. & Ins.	{ සියල්ලවුන් or සියල්ලන්.	
Aux. & Abl.	{ සියල්ලවුන්ගෙන් or සියල්ලන්ගෙන්.	Nom & Acc. සියල්ල.
Dat.	{ සියල්ලවුන්ට or සියල්ලන්ට.	Aux. & Abl. සියල්ලෙන්.
Gen.	{ සියල්ලවුන්ගේ or සියල්ලන්ගේ.	Dat. ... සියල්ලට.
[Loc.	{ සියල්ලවුන් or සියල්ලන් කෙරෙහි.]	Loc. & Gen. { සියල්ලෙහි or සියල්ලේ.

NOTE.—*කවරේද*, *කිම*, *බොහොම* do not properly admit of inflections and are generally used in the nominative and accusative only.

(33) *තම*, 'self,' &c.*Singular.**Plural.*

Nom.	... තමා	... තමන් (Irregular.)
Acc. & Ins.	... තමා	... තමන්.
Aux. & Abl.	... තමාගෙන්	... තමන්ගෙන්.
Dat.	... තමාට	... තමන්ට.
Gen.	... තමාගේ	... තමන්ගේ.
[Loc.	... තමා කෙරෙහි	... තමන් කෙරෙහි.]

NOTE.—The singular inflections are also used for the plural and *vice versa*. Plural of *තම*, 'you,' which is declined in the singular like the above, is formed with *ලා*, as *තමාලා*, *තමාලාගෙන්*, &c.

[Pronouns not noticed above may be declined with the help of the foregoing examples.]

148. It will be seen from the above that the bases of some pronouns are very irregular or imperfect. In some instances the plural forms are not formed from the given bases. Bases of pronouns, as with nouns, are sometimes used in classics in nearly all the cases without the addition of any suffixes. (*Vide* § 91.)

APPLICATION OF PRONOUNS.

149. There are in Sinhalese different forms of Personal and Demonstrative Pronouns, conveying different grades of respect. These will be noticed below in ascending order of the respect each implies.

Second Person.

- (1) For inferiors or “low caste” people :—

තෝ, තී, උඔගේ, තමා.

NOTE.—In classical works තෝ and තී are found in use for equals and people of rank. Their plural forms have often been used for kings, ministers, and other high personages. තෝ sometimes expresses familiarity and endearment. උඔගේ and තමා are often used by high officials to people of lower classes. This තමා, though declined like the reflective pronoun තමා, is quite distinct in usage. (*Vide* Decl. 33.)

- (2) For equals or middle-class persons :—

උඔ, නුඔ, නුබ, ඔහා or ඔසසා, තුමුසේ.

NOTE.—නුබ and නුඔ are sometimes applied in classics to persons of rank.

- (3) For superiors and people of rank (terms of the highest respect) :—

තමුත්තැගේ, තමුත්තාත්සේ or තමුත්චසත්සේ,
නුචචසත්සේ, නුඔචසත්සේ, ඔබ, ඔබචසත්සේ.

Third Person.

- (1) For inferiors or “low-caste” people :—

උ, ඇ, අරු, අරු or ඇරු, මු, මෑ, ඒකා, ඒකී,
අරකා, අරකී, ඔකා, ඔකී, චේකා, චේකී.

NOTE.—උ, අ, මු, and මි, are sometimes used in classical writings for equals or middle-class people.

(2) For equals or middle-class people:—

ඔහු, ඔ, එයා, එයැ, අරයා, අරයැ, ඔයා, ඔයැ, මොහු, මෝ, මෙයා, මෙයැ, එහා, ඔහා, මෙහා, උන්ද, අරුන්ද, මුන්ද, තමන්ද.

NOTE.—In books තමන්ද, උන්ද, අරුන්ද, and මුන්ද, are used also to denote respect, while the last three words are used colloquially to express familiarity or endearment. The above pronouns ending in ද are declined like ඇය.

(3) For superiors and people of rank (terms of the highest respect):—

උන්තැණේ,* අරුන්තැණේ, මුන්තැණේ, උන්වහන්සේ or උන්තාන්සේ,* අරුන්වහන්සේ or අරුන්තාන්සේ, මුන්වහන්සේ or මුන්තාන්සේ, තමන්වහන්ද, තමන්වහන්සේ, ඔබ, ඔබවහන්සේ.

HONORIFICS.

150. These are suffixed to nouns and pronouns to indicate respect. Some of them, as ත්ද, අන්ද, උන්ද, උන්තැණේ, උන්තාන්සේ or උන්වහන්සේ, වහන්සේ, වහන්ද, occur with the above-mentioned pronouns. A few others are අන (in පියාන, 'father'); අනු (in පුතනු, 'son'); අනි (in දුවනි, 'daughter'); අණ්ඩි (in අම්මණ්ඩි = 'mother'; අස්සණ්ඩි = 'elder brother'); පල, sometimes පොල (in නිලමෙලා දෙපල, 'the two chiefs'; පණ්ඩිතවරුන් කීපපලක්, 'several pandits'); කවිවුච්ච (in රජ දෙකවිවුච්ච, 'the two kings');

* Sometimes මුන්තැණේ, මුන්වහන්සේ, respectively.

තැන (in උපාසකතැන, 'lay devotee'); තැන් (or තැනන්) වහන්සේ (in නඩුකාරතැන් වහන්සේ, 'his honour the judge'); එනනි or තනි (in ලමාඑනනි or ලමාතනි, 'lady') වහන්සේ, &c., are affixed even to names of inanimate objects, as පොත්වහන්සේ, ධාතුන්තාන්සේ, බෝධිත්තාන්සේ. (*Vide* § 95.)

NOTE.—කවිව්‍රව is not much used now. වහන්සේ වහන්ද, and තැන (sometimes තෙන; *pl.* තැන් or තැනලා) are sometimes used in books as nouns or semi-pronouns. උන්තාන්සේ (= his or her honour), පැමිණිතැන or පැමිණි තැනන්වහන්සේ, and පැමිණිඋන්තාන්සේ (=his, her, or your honour), are so used colloquially. In books තැන is sometimes a high honorific. Both පල and තැන literally mean 'place.' (*Vide* § 137.) Affixes such as රල, රලහාමි, මහත්මයා, තෙර, &c., express respect: *e. g.*, වෛද්‍යරල (lit. 'chief doctor'), 'Mr. doctor'; මුහන්දිරම් රලහාමි, 'his honour the Muhandiram'; ලියනමහාත්මයා (or මහතා), 'Mr. clerk'; මහාතාම තෙර (තෙරහු, තෙරණුවෝ, or තෙරැන්වහන්සේ*), 'the venerable (Buddhist priest) Mahánāma'; පත්තිනිහාමි,† applied to priests of goddess Pattini. Notice the aggregation of honorifics in the expression මුදියන්සේ‡ රලහාමිත්තාන්සේ, often applied to a Mudaliyār.

(For honorific endings of Verbs *vide* next chapter.)

* Or සඵවිර, සඵවිරහු, සඵවිරණේ, සඵවිරයන්වහන්සේ. When they are applied to a respected elderly priest, මහ or මහා, 'great,' and පාද, 'foot,' are sometimes added, as in ශ්‍රී රහුල මහාසඵවිර (or මහතෙර, &c.), ශ්‍රී රහුල මහාසඵවිර පාදයන්වහන්සේ.

† හාමි = සාමි, 'lord.' It is generally suffixed to names of women of some respectability, and men of the gold and silver smith caste. හාමියෝ is confined to women of respectable families. තෝයා and තෝයාමහත්මයා are sometimes substituted for හාමි and හාමියෝ, respectively. හාමි, හාමියෝ, වලච්චේමහත්මයා (or ඤේ) or ලමාතනි are confined to the low-country rather, their corresponding Kandyan terms being nearly එතයා, වැණිගත්, කුමාරිහාමි respectively.

‡ This and උත්තාන්සේ, 'Buddhist priest' do not admit of being used without their honorific. The form මුදලි is however used for මුදියන්සේ.

VERB.

Kiriya or Kriyá.

151. කිරිය or ක්‍රියා,* verb, is that which expresses some state or action affecting some person or thing.

152. That which is spoken of is called කරු or කර්ම, the subject of the verb, and that to which something is done is called කමි or කමී, the object of the verb.

153. Verbs are divided into two general classes :—

(1) සකමි කිරිය or සකමීක ක්‍රියා, Transitive verb.

(2) අකමි කිරිය or අකමීක ක්‍රියා, Intransitive verb.

(1) *Sakam kiriya* or *Sakarmaka kriyá*, transitive verb, denotes an action passing from the doer to an object, as කඩයි and කැපීම් in the sentences එතෙම ගල් කඩයි, ‘he breaks stone’ (he stone breaks); මම ගසක් කැපීම්, ‘I cut a tree’ (I a-tree cut).

(2) *Akam kiriya* or *Akarmaka kriyá*, intransitive verb, expresses a state or condition, or an action or feeling that does not pass over to an object, as අඩයි, පෙරළිනෝ, and සිරියෙම් in the sentences ලමයා අඩයි, ‘the boy cries’; ලෑරෝ බිම පෙරළිනෝ, ‘pigs rolled on the ground’; මම මෙහි සිරියෙම්, ‘I was (or stood) here.’

154. Some transitive verbs are used as if intransitive.

Ex. මම නුබ ගැණ කථාකෙළෙම්, ‘I spoke about you’; වෙලඳු, ධා, බී ඇඳගෙන යන්ට නික්මුණේය, ‘the-merchant ate his meal, dressed himself and started’ (the merchant having-eaten, having-drunk, having-dressed, for-going started): here කථාකෙළෙම්, ධා, බී, and ඇඳගෙන are used intransitively. But in the sentences මම වචනයක් කථාකෙළෙම්, ‘I spoke a word’; වෙලඳු බත් ධා කිරි බී සෝමණස් ඇඳගෙන යන්ට පිටත්විය, ‘the merchant ate

* Also called ආබ්‍යාස. The word පද is often added to these terms (as with other parts of speech), thus කිරියපද. (*Vide* §§ 73 & 91.)

rice, drank milk, put on a sóman* cloth and started' (the -merchant rice having-eaten, milk having-drunk, a-sóman having-put-on, for-going started), the verbs are transitive and they govern the nouns, වචනයක්, බත්, කිරි, and සෝමණක් in the accusative case.

Observe that all intransitive verbs when changed into the causal form become transitive.

Inflection of Verbs.

155. Verbs are inflected for—

- (1) සාධන or කාරක, 'Voice.'
- (2) චිදි or චිධි, 'Mood.'
- (3) කල් or කාල, 'Tense.'
- (4) බස or වචන, 'Number.'
- (5) පුරුෂ or කාරක, 'Person.'

Conjugation of Verbs is called ක්‍රියා වර්තනිල්ල.

VOICE.

Sádhana or Káraka.

156. There are two voices :—

- (1) ක්‍රියා සාධන (or කාරක), Active Voice.
- (2) කම් සාධන (or කාරක), Passive Voice.

(1) *Kartri sádhana* (or *káraka*), active voice, denotes that the subject of the verb does some act, as in ලමයා පොතක් කියවයි, 'the boy reads a book'; වඩුවා ඇඳක් සෑදුවේය, 'the carpenter made a bed'; here the verbs කියවයි and සෑදුවේ are in the active voice.

Observe that all intransitive verbs are in the active voice, and are conjugated like transitive verbs in that voice.

* A coloured cloth worn by Sinhalese men, as කම්බි by women.

(2) *Karma sādhanā* (or *kāraka*), passive voice, denotes that the subject of the verb is acted upon, as in ලමයා විසින් පොතක් කියවනු ලැබේ. 'a book is read by the boy'; චිඬුවා විසින් ඇඳක් සාදනලදී, 'a bed was made by the carpenter'; here කියවනුලැබේ and සාදනලදී stand as passive forms of කියවයි and සෑදුවේ.

157. It is important to observe in this connection that, when the passive signification is required to be expressed in Sinhalese, the different parts of the verb ලබ, 'to obtain,' are suffixed to the gerundial form in නු,* as ගසනු ලබයි, 'he is beaten'; රචනු ලදිමි, 'I was cheated'; දෙනු ලබන්නේ, 'it will be given.' Strictly these are not actual passive forms, for ගසනු, රචනු, and දෙනු in the above sentences are really gerunds in the accusative case, governed by ලබයි, ලදිමි, and ලබන්නේ, inflections of the transitive verb ලබ, 'to obtain,' 'get'; but they pass for passive forms, as they serve the purpose. The forms ලැබෙමි, ලැබේ, ලැබෙන්නේ, &c., are sometimes used especially in classics, in preference to ලබමි, ලබයි, ලබන්නේ, &c., though they are in form identical with the involitive forms of the latter.

158. In modern literature the passive idea is also expressed by suffixing the inflections of සෙද†, the involitive of සොද, 'to join,' to the dative form of the gerund ending in තු, as ඔහුට තලණ්‍ර සෙදනා, 'he was beaten'; ඔහු එල්ලාදමණ්‍රට සෙදෙනවා ඇති, 'he will be hanged.' In colloquial language the active voice is nearly always used in preference to the passive, thus: 'my book was stolen by him' = ඔහු මගේ පොත තොරැකමිකලා, 'he

* In the past tense the gerundial form ending in තු is used before the past tense of ලබ formed with the letter ද, as සාදනලදී, කියවන or කියන ලදී. In classics යු is sometimes changed into තා.

† Observe that සෙදෙසි or සෙදේ is sometimes used in classics to express fitness or propriety.

stole my book.' (*Vide* note on p. 194.) Involitive forms of active verbs are sometimes employed where the passive voice is used in English, as අරගේ ඇස්කිසියත් පිට විකුණුවා, 'that house was sold under a writ.' Some intransitive verbs are also similarly used. (*Vide* Idioms and § 159.)

NOTE.—The inflections of කා, 'to eat,' are sometimes used with gerunds ending in මි to convey the sense of the passive, as in ලමයා කැපිමි කැපා, 'the boy was flogged' (the-boy beating ate). This usage is common in colloquial language. (*Vide* chapter on Idioms for other usages of this kind.)

159. Such words as ගැසුනේ, 'it (was) struck'; කැවුනේ, 'it (was) eaten'; කෙරුණු, 'it (was) committed,' were used in olden times for the proper passive forms;* but in modern Sinhalese they are used as pure involitives, conveying no passive idea, as in මා අතින්ද පාරක් ගැසුනේය, 'I also (involuntarily) struck a blow' (by-my-hand also a-blow was-involuntarily-struck); මට විස කැවුනේය, 'I (involuntarily) ate poison' (to-me poison was-involuntarily-eaten); මා අතින් වැරද්දක් කෙරුණු, 'I (involuntarily) committed a mistake' (at-my-hands a-mistake was-involuntarily-committed). These involitives form a separate class of verbs, and their conjugation differs from that of other verbs. (*Vide* §§ 188 & 189.)

160. Reflective and reciprocal verbs are formed by suffixing the inflections of the verb ගන, 'to take,' to the past participial forms of other verbs. Reciprocal verbs are used with great advantage in Sinhalese and do not as in English require reflective, or indefinite and distributive pronouns to complete their sense. *Ex.* තුම ප්‍රශංසා කරගත්තෙහිය, 'you praise yourself'; ගෙනම පිහිසෙකින් ඇණගනී, 'he stabbed himself with a knife'; ඔව්හු පොදු වලින් ගහගත්තු, 'they were beating (or beat) one another with sticks'; වැඩකරුවෝ බැණගත්තෝ, 'the servants were abusing (or abused) one another'; අපි ඒගැණ කටාකර

* *Cf.* දිගෙ, 'was given,' in the inscription cited on page 4.

ගත්තෙමු, 'we will converse about it' (or 'we will talk among ourselves about it'). Observe the force of the inflection of ගත්ත, in such a sentence as අපි පොල් කඩා ගනිමු*, 'we plucked cocoanuts' (for ourselves), lit. 'we having plucked cocoanuts took (them)'. [*Vide* § 199.]

MOOD.

Kriyá Vidhi.

161. There are four moods† :—

- (1) තෙකල් කිරීම or ත්‍රෛකාලික ක්‍රියා‡, Indicative Mood.
- (2) අපි කිරීම or අභිප්‍රාද ක්‍රියා, Optative Mood.§
- (3) විදි කිරීම or විධි ක්‍රියා, Imperative Mood.
- (4) අසම්භවී කිරීම or අසම්භවනීය ක්‍රියා, Conditional Mood.

(For පියු කිරීම or ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා, Causal Verb, *vide* § 169.)

THE INDICATIVE MOOD.

Tekal kiriya or Traikálíka kriyá.

162. තෙකල් කිරීම or ත්‍රෛකාලික ක්‍රියා, indicative mood, simply declares a fact or asks a question, as ගියෙමි. කරමි, and කීවෙහි, in the sentences මම ගමට ගියෙමි, 'I went to the (i.e. my) village'; මම ඊට කුමක් කරමිද, 'what shall I do about it or that?' (I for-it or that what do); නුබ එසේ කීවෙහිද, 'did you say so?'

* Colloquially අපි පොල් කඩා ගත්තා (or කඩාලා ගත්තා).

† කිරීම or ක්‍රියා in the following terms = "mood" in English.

‡ Literally 'verbs expressing the three tenses.'

§ The exact rendering of *A'si kiriya* (or *A'sirvāda kriyá*) would be "Benedictive Mood." But the term is not comprehensive enough, since it applies only to a good wish or blessing. The Sinhalese term, however, applies to verbs expressing curse as well as blessing. "Optative Mood" is, therefore, more applicable. The Sinhalese might be properly rendered by පැතුම් කිරීම or ප්‍රාථිතා ක්‍රියා.

Observe that in interrogative sentences, ද is generally suffixed to the final verb. This is the only mark of difference from an affirmative sentence, which generally terminates in ය or ට. (*Vide* §§ 144 (3) & 212.)

THE OPTATIVE MOOD.

A'si kiriya or *A'sīrvāda kriyā*.

163. අපි කිරිය or අපිච්ඡාද ක්‍රියා, optative mood, expresses a wish or desire, as in මම නිරෝගී වෙමිම, 'may I be free from sickness'; ඔබ බොහෝ කාලයක් ජීවත් වෙහිම, 'may you live long' (you long a-time may-live); එතෙම යුධයෙන් පැරදෙම, 'may he be defeated in the war' (he from-the-war may-be-defeated); here වෙමිම, ජීවත්වෙහිම, and පැරදෙම are in the optative mood.

The letter ම is suffixed to the verb as a sign of this mood.

The optative mood always expresses futurity.

THE IMPERATIVE MOOD.

Vidi kiriya or *Vidhi kriyā*.

164. විදි කිරිය or විධි ක්‍රියා, imperative mood, expresses a command, request, or exhortation, as in මෙතෙ වර (or වරෙන්), 'come here'; ඔහුට රුපියලක් දෙව (or දීපන්), 'give him a rupee' (to-him a-rupee give); සොරකම් නොකරව්, 'do not steal' (theft do-not-commit); here වර (or වරෙන්), දෙව (or දීපන්), and (නො)කරව් are in the imperative mood.

The imperative mood affects only the 2nd and 3rd persons — the latter rarely.

165. This mood is sometimes used with an optative force, as in අයු බෝ වන්,* 'may (your) age be prolonged';

* This expression is generally used as a term of salute, equivalent to 'good morning,' 'good day,' or 'good evening.' The proper optative

“සැර දේ,” ‘may he live long’ (long-time may-he-live): here වන් and දේ are in the imperative mood. Thus too are used colloquially the forms වෙයන්, ‘may (you) be’; වැටියන්, ‘may (you) fall’; දකපන්, ‘may (you) see’; (නො) දකින්න*, ‘may (I not) see’; වෙසල්ලා, ‘may (you *pl.*) be’; උනාවේ (or වි†), ‘may (he *or* they) be’; in උඹ මට වාල් වෙයන්, ‘may you become my slave’; උඹ මේ ගහෙන් වැටියන්, ‘may you fall from this tree’; උඹ නිවන් දකපන්, ‘may you see (*or* attain) Nirvāṇa’; උඹ නොදකින්න, ‘let me not see you’; උඹලා මට වාල්වෙසල්ලා, ‘may you become my slaves’; ඔහු (or ඔවුන්) මට වාල් උනාවේ (or වි), ‘may he (*or* they) become my slave (*or* slaves).’ (*Vide* § 187—iii., note 3.)

166. The permissive forms, such as ගියාවේ (or වි†), සිටියාවේ (or වි), ගෙනැවාවේ (or වි) in the sentences ලමයා ගෙදර ගියාවේ (or වි), ‘let the boy go home’; එතෙම මෙහි සිටියාවේ (or වි), ‘let him be (*or* stand) here’; මෙහෙ කරුවා එය ගෙනැවාවේ (or වි), ‘let the servant bring it,’ and their plurals ගියාවෙන් (or වින්), සිටියාවෙන් (or වින්), and ගෙනැවාවෙන් (or වින්) may be included under this mood. They are formed by suffixing වේ (or වි) and වෙන් (or වින්) to the colloquial form of the past tense of verbs. Other permissive forms are obtained by suffixing වාවේ or වාචි (*pl.* වාවෙන් or වාචින්) and දෙන්න (*sing.* දී *pl.*), ‘let give,’ to past participial adjectives ending in පු—දෙන්න, sometimes to those ending otherwise—as කරපුවාවේ (or වි),

expression is ආයු බෝ වේවා (sometimes contracted into ආයු බෝ වා). This is often used when performing propitiatory incantations to gods, demons, &c., to prolong the lives of persons believed to be influenced by them.

* A corrupted form of (නො)දකිමි.

† This වි seems to be a corruption of වේ. The latter only occurs in books. They are colloquially used in either number, although their proper plural forms are වෙන් and වින්. The initial උ of the word උනාවේ (or වි) is a corruption of වු.

‘let him (or her) do’ (*pl.* කරපුවාවෙන් or විත්); කරපුදෙන්; ගියදෙන්, ‘let him (or her or them) go’; කාපුදෙන්, කෑදෙන්, ‘let him (or her or them) eat’; කාපුවාවේ or වි (*pl.* කාපුවාවෙන් or විත්); වැටුනදෙන්, වැරිච්චදෙන්, ‘let him (or her or it or them) fall’; කැඩිච්චදෙන්, ‘let it (or them) break’; සිටියදෙන්, සිටිද්දෙන්, ‘let him (or her or them) stand.’ Permissive forms are used only in the 3rd person.

NOTE.—Observe the force of ඇරඹන්න and කියවන්න in මට යනවිට ඇරඹන්න, ‘let me go’ (used when seized); දනිනොත් එය මට කියවන්න, ‘let him tell it to me, if he knows.’

167. Verbs in the 1st person plural of the indicative mood, present tense, are sometimes used in a hortative sense and may, in such case, be regarded as in the imperative mood, as in නිදාගනිමු, ‘let us sleep’; සෙල්ලම්කරමු, ‘let us play.’ (*Vide* notes in § 187—iii.)

THE CONDITIONAL MOOD.

Asabahav kiriya or Asambhāvanīya kriyā.

168. අසබහව කිරිය or අසමභාවනීය ක්‍රියා, conditional mood, states a fact conditionally or expresses uncertainty or the time when an action is done. Both the present and the past forms of verbs in this mood are strictly aorist or future. In this mood generally tense, number, and person are left indefinite. *Ex.* මම* නාවොත්† පිටත්වෙන්නට එපා, ‘should I fail to come, don’t start’ (I not-if-came to-start don’t); හුබ හෙට මිල ගෙවුවොත් පොත දෙමි, ‘I will give (you) the book if you (shall) have paid its price (by) to-morrow’ (you to-morrow the-price if-paid the-book I-will-give); ඔහු යනොත් මමත් යමි, ‘if he goes I too will go’; here ආවොත්, ගෙවුවොත්, and යනොත් are in the conditional

* In classics වා, instrumental case.

† නාවොත් = න + ආවොත්.

mood. When the particles නම්, “if,” and නමුත් or නමුත් (sometimes නමුත් in classics),* “although,” “though,” are used with verbs, they give them conditional force, as හෙතෙම මෙහි ආවේනම් මට කියව, ‘tell me if he comes here’; හුබ එසේ කෙළෙහිනම් ඉතා යහපති, ‘it is very good if you did so’; උඹ ඊයේ ඉල්ලුවානම් කාසි (or මුදල්) දෙන්නට තිබුනි, ‘if you had asked yesterday, the money would (or could) have been paid (given)’; එතෙම එසේ කියෙනමුත් මම විශ්වාස නොකළෙමි, ‘although he said so, I did not believe (it).’

It should be noted that නම් and නමුත් are employed with the forms of the indicative mood. But නමුත් is affixed in colloquial language to the participial forms, as කළනමුත්, ගියනමුත්, කියනනමුත්, යනනමුත්.

They are likewise used with adjectives, &c., as උඹ කැමති නම් හෙට වරෙන්, ‘If you are willing come to-morrow’; මේ මුද්ද උඹෙනම් අරගෙන පලයන්, ‘if this ring be yours take (it) away’; එක මගේනම් කාටවත් නොදෙන්න, ‘if it is mine, do not give (it) to anybody’; මේ ගෙඩිය කුඩා නමුත් ලාබය, ‘although this fruit is small yet it is cheap’; මේක උඹෙනමුත් ඉල්ලන්නට එපා, ‘although this is yours, don’t ask.’

මැනව or මැනවි, ‘it is good’; යුතු, ‘it is proper or right’; හැකි, ඇති, ඇති, හි, ‘it is possible,’ take the conditional mood before them. The form හි is used only in

* තත් in කියතත්, කතත්, &c., is equal to නමුත්, as in හුබ එසේ කියතත් මම නොදන්නමි, ‘although you say so, I do not believe (it).’ වත් in කිවත්, කැවත්, &c., is used in the same way, as හුබ එසේ කිවත් මම විශ්වාස නොකෙළෙමි, ‘although you said so, I did not believe (it)’; but more generally now in the sense of “even if,” as in හුබ ඇත්ත කිවත් හුබට සමාවත් නොලැබේ, ‘even if you tell (lit. told) the truth, you will not be pardoned.’ තත් is also used similarly. Notice the rendering of “whether—or” in the following sentence: ‘you will be punished whether you speak the truth or not’ = හුබ ඇත්ත කිය තත් නොකියතත් (or කිවත් නොකිවත් lit. ‘whether spoke or not spoke’) හුබට අවිඛි (or දඬුවම) ලැබේ.

Observe the force of වත් and තමුත් in කොල්ලකාලාවත් අරගනින්, ‘take (it) even by force’; වදකරලා තමුත් සල්ලි අරගනට හිතා, ‘the money must be got even at some pressure.’

classics and always attached to the negative particle නො, as යානොහි = යා නොහැකිව, 'not being able to go.'

[*Vide* § 187 for the inflectional endings proper to the different moods.]

THE CAUSAL VERB.

Piyadu kiriya or *Prayójya kriyá*.

169. පියදු කිරිය or ප්‍රයෝජ්‍ය ක්‍රියා, causal verb, expresses the mode of an action caused to be done by another. In the formation of this verb, ව is inserted between the base of the verb and the inflectional ending. The subsidiary agent is put in the accusative case governed by ලවා,* expressed or understood. *Ex.* මම කොළවා ලවා පොල් කැඩවිමි (or කැඩෙවුවෙමි), 'I got the cocoanuts plucked by the boy'; ඔහු ලවා කදිම සින්දුවක් කියවිමි (or කියෙවුවෙමි), 'I got him to sing a fine song'; එතෙම මෝඩයෙක් ලවා ඒ වැඩේ කරවයි, 'he gets that (or the) work done by a fool'; here කැඩවිමි (කැඩෙවුවෙමි), කියවිමි (කියෙවුවෙමි), and කරවයි are causal verbs. Colloquially කියාලා, 'having said,' in construction with the subsidiary agent in the dative case is often substituted for ලවා, as in ඔහුට කියාලා මෙලියවිල්ල පිටපත්කරවාපන්, 'get this writing copied by him.' Casual verbs, like non-causal verbs, are conjugated throughout the several moods.

All verbs in the Sinhalese tongue are either causative or non-causative. Some verbs are causative in form, but not in sense. These should be carefully distinguished, by the help of the list of verbs given in §§ 195 & 196.

Most of the involitives and a few of the volitives do not admit of causal forms, while a few causal verbs are without their corresponding non-causal forms. (*Vide* §§ 188 & 195.)

170. In the formation of causal verbs from the non-

* Lit. 'having employed' = 'by': sometimes ලවා colloquially.

causal, bases of the latter sometimes undergo certain phonetic changes, such as doubling the final consonant, augmenting semi-nasals attached to the final consonant, as fully shown in § 195. A few examples are given below for the sake of illustration :—

Base of non-causative (<i>Pres.</i>).	Causative (<i>3rd Pers.</i>).
අඳි, 'to draw,' 'pull.'	අඳ්ඳවයි.
කප, 'to cut.'	කප්පවයි.
තබ, 'to place,' 'keep.'	තබ්බවයි.
දකි, 'to see.'	දක්වයි.
බඳි, 'to bind.'	බන්දවයි.
ඛඳි, 'to break.'	ඛන්දවයි.
සිටි, 'to stand.'	සිටුවයි.

The older forms of the causative are often without these changes, especially the doubling of the consonant and augmentation of the semi-nasals.

THE INFINITIVE MOOD.

171. The infinitive mood is strictly unknown in Sinhalese, its place being supplied by the dative forms of gerunds ending in නු. Thus, 'I wish to go' and 'tell him to come,' are rendered in Sinhalese by මම යන්නට කැමතියි (or කැමැත්තෙහි) and ඔහුට එන්නට කියාපත් (or කියව් or කියනු) respectively; here යන්නට and එන්නට are dative cases of the gerunds, යනු and එනු. But when an infinitival phrase is the subject of a sentence, and equivalent to a verbal noun, it is rendered in Sinhalese by gerunds in the nominative case, as 'to err (erring) is human' = වැරදීම මුහුණ සිතාටයකි* ; 'to tell a lie (lying) is a sin' = බොරු කීම පාපයකි.* (Cf. the difference in construction between බොරු කීම නරකයි, 'lying is bad,' and බොරු කියන්නට නරකයි, 'it is bad to tell lies.')

NOTE.—The ending න්නට sometimes occurs in books as තට, as in කරන්නට, දුවන්නට, and sometimes as න්නට, as in කරන්නට, දුවන්නට. In colloquial language ට is corrupted into බ. (*Vide* 187—iii.)

* Or වරදකළහ මුහුණ සිතාටයකි ; බොරුකියන එක පාපයකි (colloquial).

THE GERUND OR VERBAL NOUN.

172. Verbal nouns have been treated of under nouns. [*Vide* pp. 68 & 69—(5c. & 7)]. Since they are immediately derived from verbs, they deserve some notice in this place. They admit of different forms as shown in the chapter on nouns. The gerunds (හවිකිරිය, හවක්‍රියා) may be easily formed by suffixing to the bases of the present and past tenses of verbs the several endings proper to them, viz., the ending අනු to the base of the present tense and the other endings to that of the past tense, that is to the second principal part. (*Vide* § 193.)

Examples.

Base.		Ending.		Gerund.
දුව, 'to run' * (<i>Pres.</i>)	+	අනු	...	දුවනු.
දිවු, (<i>Past</i>)	+	ඊම්	...	දිවිම්.
	+	උම්	...	දිවුම්.
	+	ඉලි	...	දිවිලි.
තට, 'to dance' (<i>Pres.</i>)	+	අනු	..	තටනු.
තැටු, (<i>Past</i>)	+	ඊම්	...	තැටිම්.
	+	උම්	...	තැටුම්.
	+	ඉලි	...	තැටිලි.

It has also been shown already that verbal nouns denoting persons (අරුත් කිරිය, අභී ක්‍රියා) are formed by suffixing the endings අන්නා, අන්නී, ඉන්නා, ඉන්නී, &c., to the verbal bases, or the personal inflectional endings to the gerunds ending in හු. *Ex.* දුව + අන්නා = දුවන්නා or දුවනු + ආ = දුවන්නා, 'runner'; තට + අන්නී = තටන්නී or තටනු + ඊ = තටන්නී, 'female dancer'; දිවු (base of the past tense) + ඒ = දිවුණි, 'runner,' 'who ran'; දිවු + ඔ = දිවුණෝ (*pl.*). [*Vide* p. 69—(7).]

NOTE.—There are other forms of gerunds. In ගියාට (or යනවාට) වැරද්දක් නැ, 'there is no harm of going'; ගියායින් (or යනවායින්) පලක් නැ, 'there is no use of going'; කරන්නාක්මෙන්, 'like (or as if) doing'; "රක්කා පිණිස" = රකින or රකිනු පිණිස, 'for protecting'; ගියාට, යනවාට, ගියායින්, යනවායින්, කරන්නාක්, and රක්කා (or රකින) are gerunds: so too "කරණට," "කරණුවට" = කරණු පිණිස, 'for doing'; "දක්නට," "දකිනට" = දක්නු පිණිස, 'for seeing.' (*Vide* p. 136—Decl. 81 & note to § 178.)

* Verbal bases and roots are here rendered by the infinitive mood.

173. The suffix ද්දී or දී* ‘whilst,’ ‘when,’ ‘during,’ is sometimes added to the bases of the present tense of verbs to denote the continuation of an action, and is, in sense, equivalent to විට, කොට, or කල (‘time’), ‘when,’ as දුවද්දී, ‘whilst (or when) running,’ which may be equivalently expressed by දුවනවිට, දුවනකොට, දුවනකල (or දුවන කල්හි). These forms in ද්දී or දී may be taken as gerunds in the locative case expressive of time, and they are followed by verbs in the past tense, as in ලමයා දුවද්දී වැටුනේය, ‘the boy fell down when running.’†

PARTICIPLE.

PRESENT PARTICIPLE.

Musu kiriya or Miśra kriyá.

174. The present participle is formed by adding to the base of the present tense of the verb, the suffixes මින්, මින, මිනි, මිනී, variants of one form, and equivalent to the termination “ing” in English participles. The most common form is මින්

Examples.

Base.		Endings.		Participle.
දුව, ‘to run’	...	මින්, මින, &c.	...	දුවමින්, දුවමිනි, &c.
කට, ‘to dance’	...	do.	...	කටමින්, කටමිනි, &c.
ක, ‘to eat’	...	do.	...	කමින්, කමිනි, &c.

* දී is often used in classical writings, as in සිටියදී, ‘whilst standing’; නිදිසදී, ‘whilst sleeping’; යාදී, ‘whilst going’; &c. Compare the force of දී attached to nouns, *e. g.*, in the sentence එතෙම මට මගදී සමඟවිය, ‘I met him on the road’ (*i. e.* while on the road).

† Observe that such forms as ගියාම, ‘when—went’; දුන්නාම, ‘when—given’; සිටියාම, සිටුප්වාම, ‘when—stood,’ formed by suffixing ආම to the past participial adjective forms ending in අ or ප්‍ර, are used, generally colloquially, in the sense of ගියවිට or ගියකල්හි; දුන්විට or දුන් කල්හි; සිටිය විට or සිටිය කල්හි. ආම seems to be a remnant of the word වහාම, ‘instantly,’ ‘as soon as.’ In some parts of the Island such forms as ගියහාම (= ගියාම), කලහාම (= කලාම) are still used.

The term මුසු කිරීම or මිශ්‍ර ක්‍රියා, literally means “mixed verb.” Present participles in Sinhalese are so called because the actions denoted by them are performed concurrently with the principal predicate of the subject, as in the sentences මම කථාකරමින් සිටිමි, ‘I was speaking’ or ‘I stood speaking’; අපි සෙල්ලම් කරමින් ගියෙමු, ‘we went playing.’

175. The present participle is not uncommonly expressed by reduplicating past participles. This is one of the most effective characteristics of the language.

Examples.—දුව දුව = දුවමින්: කට කට = කටමින්.

NOTE.—In වතුර ලො එයි, ‘water comes flowing,’ ලො, the past participial form is used in the sense of ගලමින්, ‘flowing.’ Other verbs also are so employed.

PAST PARTICIPLE.

Pera kiriya or Pūrva kriyā.

176. The predicates of the subject which precede its final predicate (අපර ක්‍රියා) are denoted by the term පෙර කිරීම (පූර්ව ක්‍රියා), literally ‘the preceding verb or predicate.’ *Ex.* මිනිසෙක් ගසකින් වැටී මළේය, ‘a man fell from a tree and died’ (a-man from-a-tree having-fallen died); ලමයා පාඨශාලාවට ගොස් පාඩම් දී ගෙදර ආවේය, ‘the boy went to the school, gave the lessons and came home’ (the-boy to-school having-gone lessons having-given home came); here වැටී, ගොස්, and දී are past participles and they precede the final predicates මළේය and ආවේය. The usual endings are අ, ආ, ඇ, ඊ, and ඉන්. The ending ඇ is confined to old Sinhalese, and ඉන්, though modern, occurs only in a few words. The suffix ලා (lit. ‘having taken’) is sometimes added to make the participle more definite or emphatic. *Ex.* දුවලා (දුව + ලා), නටලා (නටා + ලා), වැටිලා (වැටී + ලා), ගොස්ලා (ගොස් + ලා).

177. The past participle is formed from the base of the present tense in the following ways: By changing—

(1) අ in the first syllable of bases ending in ඉ into අෑ and the final ඉ into අ :—

Base.	Examples.	Past Participle.
අදි, 'to pull'	...	අෑද.
පැනි, 'to jump'	...	පැන.
බැඳි, 'to bind'	...	බැද.
මැන, 'to measure'	...	මැන.

(2) Final අ in the base into අ. If the base ends in අ no change takes place. The majority of the participles are formed in this manner :—

Base.	Examples.	Past Participle.
ක, 'to eat'	...	කා.
කප, 'to cut'	...	කපා.
කලම, 'to agitate'	...	කලමා.
පුළුස්ස, 'to burn'	...	පුළුස්සා.
පොව, 'to cause to drink'	...	පොවා.
බෙද, 'to divide'	...	බෙදූ.
මිරික, 'to squeeze'	...	මිරිකා.
හා, 'to bathe'	...	හා.
සා, 'to plough'	...	සා.

(3) Final ඉ into අ, when the vowel in the first syllable is other than අ :—

Base.	Examples.	Past Participle.
අච්චි, 'to walk'	...	අච්ච.
සිටි, 'to stand'	...	සිට.

(4) Final ඵ into ඊ :—

Base.	Examples.	Past Participle.
ගිල, 'to sink in'	...	ගිලී.
පිටිපර, 'to burst'	...	පිටිපි.
මැර, 'to die'	...	මැරී.
කෙල, 'to dry'	...	කෙලී.
සැතප, 'to sleep'	...	සැතපි.
සිනාස, 'to laugh'	...	සිනාසි.

[For more examples, &c., *vide* principal parts of verbs.]

178. There are past participles, which end in consonants, and do not come under the rules of § 177, as ගොස්, ගොහින්, 'having gone'; ඇවිත්, අවුත්, අවුද, ඇවිදිත්, 'having come'; අරන්, 'having taken.'* (*Vide* §§ 195 & 196.)

PARTICIPIAL ADJECTIVE.

Kriyá vāchaka Guṇa.

179. Participial adjectives are of two kinds, namely:—

- (1) මිශ්‍රකෘත ගුණ—Present participial adjective.
- (2) පූර්වකෘත ගුණ—Past participial adjective.

The first is formed from the base of the present tense by adding the suffixes අත, න, or අත්තාමු: the second from that of the past tense by adding the suffixes උ, ට, ආමු, or ඉමුව. The past participial adjectives with the termination මු are formed from bases of the present tense. Sometimes the base of the past tense itself stands for the adjective, as හිටි, හිටිය, 'that stood'; විදි, විද්ද, 'that-was-shot' (as an arrow); ඇවිදි, ඇවිද්ද, 'who walked.'

Examples.

- (1) දුවත, දුවන්නාමු, 'running'; තටත, තටන්නාමු, 'dancing.'
- (2) දිවු, දිටු, දිටුනාමු, දුවු, 'that ran'; නැටු, නැටු, නැටුනාමු, තටු, 'that danced.'

In books න is sometimes lengthened, as රක්තා or රක්නා, 'protecting,' 'who protects.' Notice the following peculiar forms which occur in classics: යනු, 'said' (in යනු හෙයින්, 'by the said reason or cause'); පලන් (= පැලැන් දුමු), 'worn' (as ornaments); බන්, (= බැන්දුමු), 'bound'; බුන්, (= බිඳුනාමු; බිමාමු or බිසු), 'broken'; 'drunk.' (*Vide* § 122.)

* Such forms as කලෙත් or කෙලෙත්, 'as—did'; ගියෙත්, 'as—went'; ලදිත්, 'as—received,' formed by suffixing ඉත්, ට්, &c., to the past participial adjective forms, are found in classical writings, and they seem to be either contracted forms of කලෙහෙයින්, ගියෙහෙයින්, or gerunds in the ablative case signifying 'from the fact of' or 'by reason of doing,' &c. They are sometimes used in the sense of past participles.

TENSE.

Kal or *Kála*.

180. කල් or කාල, tense, is a change in a verb to express time. There are only three tenses in Sinhalese, namely :—

- (1) අයු කල් or අතීත කාල—Past tense.
- (2) වත්මන් කල් or වර්තමාන කාල—Present tense.
- (3) අනා කල් or අනාගත කාල—Future tense.

(1) *Examples of the past tense*—මම සැතැන්මත් දිවිමි (or දිවුවෙමි), ‘I ran a mile’ (I a-mile ran); මම බත් කෑමි (or කෑවෙමි), ‘I ate rice’ (I rice ate); ගසකින් ගෙඩියක් වැටුණෙය ‘a fruit fell from a tree (from-a-tree a-fruit fell).

(2) *Examples of the present tense*—මම වෙදෙක් ගෙනෙන්නට දුවමි, ‘I run (or am running) to bring a doctor’ (I a-doctor for-bringing run or am-running); මම කෙසෙල් ගෙඩියක් කමි, ‘I eat (or am eating) a plantain’ (I a-plantain-fruit eat or am eating); ගෙඩියක් බිම (or බිමට) වැටෙයි, ‘a fruit falls (or is falling) to the ground’ (a-fruit to-the-ground falls or is-falling).

(3) *Examples of the future tense*—මම වඩා හසියෙන් දුවන්නෙමි, ‘I will run faster’ (I faster will-run); භූඛ ගෙණු† කෑම මම කන් නෙමි, ‘I shall eat the food that you brought’ (you brought food I shall-eat); ගසෙන් කොළුවා වැටෙන්නෙයයි එකෙම කීය. ‘he said that the boy would fall from the tree’ (from-the-tree the-boy will-fall that he said).

181. These tenses may be employed to express the other minor divisions of time recognised in English by the use of participles with the verbs in the three tenses, *e.g.*

(1) THE PAST IMPERFECT OR PROGRESSIVE.

(*Act.*) ‘I was writing’ = ලියමින් (or ලියලියා) උනිමි or සිටිමි; ‡ (*colloq.*) මම ලියලියා (or ලියමින්) උන්නා.

(*Pas.*) ‘I was being advised’ = අවවාදකරණු ලබමින් උනිමි; (*colloq.*) මම අවවාද ලබලබා (or ලබමින්) උන්නා.

° ගෙනෙන්නට = ගෙන එන්නට, lit. ‘having taken to-come.’
† ගෙණ = ගෙන ආ, lit. ‘having-taken that-came.’
‡ සිටිමි, &c., may be substituted for උනිමි in this and other sentences.

NOTE.—In the last sentence අවවාද ලබලබා (or ලබමින්), which is an active construction, literally means ‘receiving advice.’ This mode of expression is adopted in composition also. It may be noticed here that the construction of a sentence with regard to voice sometimes differs in English and Sinhalese, thus : ‘I was being advised by him’ may sometimes be expressed by එකෙම මට අවවාද කරමින් (or කරකර) උන්නේය ; (*colloq.*) ඔහු මට අවවාද කරකර (or කරමින්) උන්නා, lit. ‘he was advising me.’ In colloquial language the active construction is often preferred for the sake of its simplicity and clearness. (*Vide* § 158.)

(2) THE PRESENT IMPERFECT OR PROGRESSIVE.

(*Act.*) ‘I am writing’ = ලියමින් (or ලියලියා) ඉදිමි ; (*colloq.*) මම ලියලියා (or ලියමින්) ඉන්නවා.

(*Pas.*) ‘I am being advised’ = අවවාදකරණු ලබමින් ඉදිමි ; (*colloq.*) මම අවවාද ලබලබා (or ලබමින්) ඉන්නවා.

NOTE.—The present tense in Sinhalese has different uses. ලියමි (or මම ලියනවා) may mean, ‘I write,’ ‘I am writing,’ or ‘I will write.’ (*Vide* Syntax.)

(3) THE FUTURE IMPERFECT OR PROGRESSIVE.

(*Act.*) ‘I shall be writing’ = ලියමින් (or ලියලියා) ඉන්නෙමි ; (*colloq.*) මම ලියලියා (or ලියමින්) ඉක්කිය.

(*Pas.*) ‘I shall be being advised’ = අවවාදකරණු ලබමින් (or ලබලබා) ඉන්නෙමි ; (*colloq.*) මම අවවාද ලබලබා (or ලබමින්) ඉක්කිය.

These are nearly all the tenses recognised in classics. (*Vide* next note.)

The past or past indefinite, the present or present indefinite, and future or future indefinite, are chiefly used. On the other hand, colloquial Sinhalese employs nearly as many tenses as the English. Thus :—

(4) THE PAST PERFECT.

(*Act.*) ‘I had written’ = මම ලියලා තිබුනා, as in උඹ එනකොට මම ලියුම ලියලා තිබුනා, ‘I had written the letter when you came’ (lit. ‘are coming’); මම එනකොට ඔහු ගොස්, ‘he had gone when I came’ (lit. ‘am coming’).

(*Pas.*) 'It had been written' = එක ලියාලා තිබුණා.*

NOTE.—Observe that, like the present indefinite, the past indefinite is sometimes used in classics in the sense of the past and present perfect tenses.

(5) THE PAST PERFECT CONTINUOUS.

(*Act.*) 'I had been writing' = මම ලියලියා (or ලියමින්) උන්නා, as in ඔහු එනකොට මම ලියලියා උන්නා, 'I had been writing when he came.'

NOTE.—The past imperfect is also expressed in this manner, as shown before. The tense should be determined from the context.

(6) THE PRESENT PERFECT.

(*Act.*) 'I have written' = මම ලියාලා තියෙනවා,† as in මම ඔහුට දෙතුන්වරක් (or විටක් or වතාවක්) ලියාලා තියෙනවා, 'I have written to him two or three times.'

(*Pas.*) 'It has been written' = එක ලියාලා තියෙනවා, as in මගේ නම පොතේ ලියාලා (or ලියවිලා) තියෙනවා, 'my name has been written on (or in) the book.'

(7) THE PRESENT PERFECT CONTINUOUS.

(*Act.*) 'I have been writing' = මම ලියලියා (or ලියමින්) උන්නා, as in දවස නිස්සේම මම ලියලියා (or ලියමින්) උන්නා, 'I have been writing the whole day.'

NOTE.—The above note to past perfect continuous applies to this tense also.

(8) THE FUTURE PERFECT.

(*Act.*) 'I shall have written' = මම ලියාලා තිබ්බුණුවෙලා ඇති (or තියෙව්), as in උඹ හෙට එනකොට මම ලියුවිම

* මම එක ලියාලා තිබුණා = 'I had written it'; මා විසින් එක ලියාලා තිබුණා = 'it had been written by me.' Notice this difference in the other subsequent examples.

† The colloquial form of the present tense: its past and future tenses are තිබුණා and තියෙව් respectively. In books the original ම, which is changed into ය in some of the colloquial forms, is retained, as තිබුණේ, තිබේ, තිබෙන්නේ.

ලියාලා කමිමුතු (or අහවර) වෙලා ඇති (or තියෙව්), 'I shall have written the letter when you come to-morrow' (you to-morrow when-come I the-letter having-written having-been-finished will-be).

(*Pas.*) 'It will have been written' = ඒක ලියාලා කමිමුතු වෙලා ඇති (or තියෙව්), as in මම ගෙදර යනකොට ලියුම ලියාලා කමිමුතු (or අහවර) වෙලා ඇති (or තියෙව්), 'the letter will have been written when (by the time) I go home.'

(9) THE FUTURE PERFECT CONTINUOUS.

(*Act.*) 'I shall have been writing' = මම ලියලියා ඉඳලා ඇති, as in අපි හෙට ගෙදර යනකොට ඔහු ලියලියා ඉඳලා ඇති, 'he will have been writing, when we go home to-morrow.'

182. Observe that in colloquial language ඇති,* 'is,' added to the general affirmative form ending in නවා, and the suffix ව්, are used to denote futurity, as in ඔහු ඒක දෙනවා ඇති, 'he will give it'; කරෝලිස් අද ස්කෝලයට යා වි, 'Carolus will go to school to-day.' The future tense of the third person employed in books is also used colloquially without reference to person, as in මම හෙට එන්නේ නෑ, 'I shall (or will) not come to-morrow.' (*Vide* § 184.)

183. The following expressions in English may be rendered in Sinhalese thus :—

'I must go home'	}	= මම ගෙදර යන්නට ඕනෑ (or the emphatic form මම ගෙදර යන්නටම ඕනෑ).
'I ought to go home'		
'I should go home'		

'This should be done by me' = මේක මා විසින් කළ යුතුය ; (*colloq.*) මේක මම (or මා විසින්) කරන්නට ඕනෑ : or මේක මා විසින් (or මම) කරන්නට සෑහේ or වව්.

* When ඇති is added to the dative form of gerunds ending in යා it does not denote futurity, as ඔහු යන්නට ඇති, 'he may (or must) have gone'; ඒක දෙන්නට ඇති, 'it may (or must) have been given.'

‘I will not (*or* would not) do it’ = මම එක කෙරෙහි: (*colloq.*) මම එක කරන්නේ නෑ.

‘I should like to see it’ = මම එක දකින්නට (*or* බලන්නට) කැමැත්තෙහි (*or* කැමතියි).

‘I can do it’ = මට එක කරන්නට පුළුවනි *or* මට එක කරන්නට ඇති (*or* කළැති *or* කරන්නකි).

‘I cannot do it’ = මට එක කරන්නට නෑපුළුවනි (*or* කෙරෙහි) *or* මට එක කරන්නට බැහැ.

‘I may go home to-day’ } = මට අද ගෙදර යන්නට වේව
‘I might go home to-day’ } *or* මම අද ගෙදර යැවේව.

‘You may go home’ = උඹට ගෙදර යන්නට පුළුවනි* *or* උඹ ගෙදර යනවාට වැරද්දක් නෑ, the latter lit. ‘there is no harm in (*or* objection to) your going home.’

‘He must have gone home’ = ඔහු ගෙදර යන්නට ඇති.

‘You should (*or* ought to) have gone’ = උඹට යන්නට යුතුව තිබුනා.

‘I could not have gone’ = මට යන්නට බැරිඋනා *or* මට යන්නට ලැබුණේ නෑ, the latter lit. ‘I did not get (an opportunity) to go.’

[For more examples, *vide* chapter on Idioms.]

184. In colloquial Sinhalese the past tense ends in අ, as in ගියා, ‘went’; ආවා, ‘came’; සිටියා, ‘stood’; and the present tense in නවා, as in යනවා, ‘go’; එනවා, ‘come’; සිටිනවා, ‘stand.’ These forms are used for all numbers and persons. The colloquial form of the 1st person future tense ends in දෙසු in the singular and දෙසුමු in the plural as in උඹට එක දෙසු, ‘I shall (*or* will) give it to you’; උඹ සමහරවෙණ්ට අපි හට එසුදු, ‘we shall (*or* will) come to-morrow to meet you.’ (*Vide* § 182.)

* In the sense of අවසරයි *or* අවසර තිබෙනවා, ‘there is permission. This use of පුළුවනි seems to be quite modern.

Tense.	Present Tense.		Future Tense.
	Person.	Person.	
	Active Voice.		Passive Voice.
	1st Person.	1st Person.	
	2nd Per.	2nd Per.	
	3rd Per.	3rd Per.	
	Active Voice.		Passive Voice.
	1st Person.	1st Person.	
	2nd Per.	2nd Per.	
	3rd Per.	3rd Per.	
	Active Voice.		Passive Voice.
	1st Person.	1st Person.	
	2nd Per.	2nd Per.	
	3rd Per.	3rd Per.	

NOTE. — In classics *න්* in the endings of the future tense is sometimes dropped, as *අනෙමි*, *අනෙමි*.

(ii) *Optative Mood.*

The endings of this mood are those proper to the present tense of the Indicative Mood, with වා, the sign of this mood, affixed to them, with the exception of a few, which do not euphoniously admit වා, and are therefore not used in the Optative Mood. They are :—

Person.	Active Voice.	Passive Voice.
1st Person.	S. අමුවා, ඉමුවා, එමුවා, ඔමුවා. P. අමෝවා, ඉමෝවා, එමෝවා, ඔමෝවා.	S. ලබමුවා, ලැබෙමුවා. P. ලබමෝවා, ලැබෙමෝවා.
2nd Person.	S. අසිවා, ඉසිවා, එසිවා, එහිවා, ඔසිවා, ඔහිවා. P. අවුවා, අහුවා, ඉවුවා, ඉහුවා, එවුවා, එහුවා, ඔවුවා, ඔහුවා.	S. ලබහිවා, ලැබෙහිවා. P. ලබහුවා, ලැබෙහුවා.
3rd Person.	S. ආවා, ඊවා, ඒවා, ඔවා. P. අත්වා, ඉත්වා, එත්වා, ඔත්වා.	S. ලබාවා, ලැබේවා. P. ලබත්වා, ලැබෙත්වා.

NOTE.—Verbs of this mood have only the present tense, which in sense has the force of the future. සි and වු in the endings of the 2nd person in the above tables are substitutions for හි and හු respectively.

(iii) *Imperative Mood.*

Person.	Active Voice.	Passive Voice.
2nd Per.	S. අ, ආ, ඊ, උ, අත්, අත්තැ, ඉත්, අව, උව, එව, ඔව. P. අව්, ඉව්, එව්, ඔව්. උ.	S. ලබ, ලබව, ලැබ, ලැබෙව. P. ලබව්, ලැබෙව්.
3rd Person.	S. අත්තෙන්, ඉත්තෙන්, එත්තෙන්, ඒ, ඔත්තෙන්. P. අත්තෝ, ඉත්තෝ, එත්තෝ, ඔත්තෝ.	S. ලබත්තෙන්, ලැබෙත්තෙන්. P. ලබත්තෝ, ලැබෙත්තෝ.

NOTE 1.—Verbs of this mood partake of the sense of the present and future tenses. In books forms of the 2nd person ending in ට and ටි are more common.

2. The particle පිය, ‘leave,’ is sometimes affixed to the past participial form of verbs when giving orders to menials and inferiors, as (*sing.*) මේ වැඩේ කරපිය, ‘do this work’; (*pl.*) ගෙදර දුවපියව්, ‘run home,’ which may be equally well expressed without පිය, thus මේ වැඩේ කර, and නොපි ගෙදර දුවව්. In books the form පියව් is generally found.

3. The particle පන්* (sometimes changed into යන්) is likewise affixed when ordering equals or inferiors, as (*sing.*) පොත දීපන්†, ‘give the book’; (*pl.*) පොත දීපල්ලා.† The plural form පල්ලා is a combination of පන් and ලා (the plural suffix).

4. There is another colloquial form of the imperative, which is more respectful than the last, and is used to equals and superiors. It is formed by suffixing ඡව් or ඡට් (*sing. & pl.*), to the base of the present tense of verbs, as in මේ ලිපුම ලියඡව්, ‘write this letter’; මේක කරඡව්, ‘do this.’ ඡව් may be a corruption of න්ව, an ending of the imperative mood.

Forms of the colloquial present tense of the indicative mood are similarly used, as (*sing.*) මෙහෙ එනවා, (please) ‘come here’; (*pl.*) මෙහෙ එනවාලා. These forms are sometimes out of politeness used by superiors even to their subordinates, as when elderly Buddhist priests give orders to novitiates, &c.

* පන් is sometimes corrupted into හන්, as කරහන් (for කරපන්), ‘do’; කියහන් (for කියාපන්), ‘say.’ In modern Sinhalese න් in පන් or යන් is sometimes doubled, as කරපන්හ (for කරපන්ය), සිටපන්හ (for සිටපන්ය), පලයන්හ (for පලයන්ය):—ඔහු මට මේක කරපන්හ (or කරපන්) කීනිසා කළා, “As he said ‘do this,’ I did it.” The *oratio obliqua* is often used in preference to such forms: thus the above sentence would be ඔහු මට මේක කරඡට් කී නිසා කළා. In books when the particle පි is suffixed to such forms, they undergo a change, as කරපන්පායි, සිටපන්පායි, පලයන්පායි.

† Here the expressions have reference to a third party and would mean, ‘give (him, her, or them) the book’; but if it was required to refer to the speaker, the expressions would be (*sing.*) පොත දියන්, ‘gave (me or us) the book’; (*pl.*) පොත දියල්ලා. These expressions are generally used with the pronouns denoting the recipient.

5. Forms identical with gerunds ending in හු are used in books in the sense of the passive imperative, as මගේ වචනය සිහිකරණු, 'remember my word' (lit. 'let my word be remembered'); මේබව ඔහුට කියනු, 'tell this circumstance to him' (lit. 'let this circumstance be told to him').

6. The adjective මැනව් or මැනවි, 'is good,' is used with a verb to express a very humble and respectful request or command, as in මෙහි වැඩිය මැනව්, 'pray come hither,' lit. 'it is good if (you, &c.) come here'; අනුභව් කළ මැනව්, 'pray eat,' lit. 'it is good if (you, &c.) eat.' The adjective හොඳයි, 'is good,' is used in the same way, as in මෙහි වඩිණ්ට හොඳයි, 'be pleased to come here' (lit. 'it is good to come here'); අනුභව්කරණ්ට හොඳයි, 'Be pleased to eat' (lit. 'it is good to eat'). The words සොඳේ* and යහපති, 'is good,' are likewise used: *e. g.*, මෙහි වඩිනවා සොඳේ, 'be pleased to come here' (lit. 'it is good to come here'); අනුභව් කරණු (or colloquially කරණුවා) යහපති, 'be pleased to eat' (lit. 'it is good to eat' or 'eating is good').

7. In old classics the letter හ, like ව, is suffixed to the simple forms of the imperative, as කියහ, 'say'; දියහ, 'give'; බලහ, 'see.' [Cf. the colloquial forms කියකෝ (or කියාපන්කෝ), දියකෝ (or දීපන්කෝ or දියන්කෝ), and බලකෝ (or බලාපන්කෝ)].

8. දුව, 'run'; නොසිත, 'don't think'; කර, 'do'; අඳු, 'dress,' 'draw' (as pictures, &c.); දනු, 'know'; පවතු, 'behave'; සිටු, 'stand'; are a few examples ending in අ, ආ, and උ. In classics such forms as සැලකරන්, 'say' or 'state' (respectfully); අසන්, 'hear'; යදින්, 'pray,' 'beseech'; කරන්හ or කරන්හැ, 'do,' also occur.

9. Roots of verbs often serve as forms of the imperative: *e. g.* කිය, 'say'; කප, 'cut'; කඩ, 'break'; දුව, 'run'; තෙම, 'wet.' But these forms are not respectful.

(iv) *Conditional Mood.*

Tense.	Active Voice	Passive Voice.
Past.	අ, අත්, ඔත්, හොත්.	ලැබුව, ලැබුවත්, ලැබුවොත්.
Present.	ත්, ක, තු, කොත්, තත්.	ලබනොත්, ලැබෙන, ලැබෙනොත්, ලබන, ලබනත්, ලැබෙනත්.

* Not much used now. (Vide හොඳේ, a variant of සොඳේ, under Particles.)

NOTE.—The endings අ, ත්, ක, තු, ලැබුව, ලැබෙන, and ලබන are confined to classics. Some of them occur in the following words: *යන්* (in *කුමක්ද යන්*, 'if I should say what' = 'namely'); *කියන්* = *කිය* *හෙත්*, 'if said'; *ඇත* = *ඇත්තමි* or *ඇතොත්*, 'if there is'; *දුන* = *දුන්හොත්* or *දුනහොත්*, 'if given'; *කියතු* = *කියන කල්හි*, 'whilst said'; *කෙළිතු* = *කෙළින කල්හි*, 'whilst playing.' The ending *ඉන්* (sometimes *ඉනි* in classics) is suffixed to *මන්* (in which case *ම* is lengthened), as *ලැබුමේනින්*, "ලැබෙන්නි," 'if obtained.' (Cf. some of the endings of the imperative mood common to this mood.)

NOTE 1 —Observe that the endings of the active voice of (volitive) verbs as shown in the above tables are used as endings of the involitive verbs (identical with old passive forms alluded to in § 159).

2. One verb does not admit of all the above endings and their use should, therefore, be carefully studied. (*Vide* §§ 193, 197.)

3. The expletive letter *ය* suffixed to verbs, &c., terminating an affirmative sentence and *ද* affixed to interrogative sentences, are not to be considered as verbal endings.

188. Verbs are also divided into *ඉවජිත ක්‍රියා*, 'Volitive verbs,' *i. e.*, verbs expressing actions that are performed with the exertion and will of the doer, and *අනිවජිත ක්‍රියා*, 'Involitive verbs.' The formation of involitives from volitives will be explained in the next section.* Verbs in the third person are given therein as examples, as the involitives are generally used in that person. (*Vide* § 196.)

Formation of Involitives from Volitives.

189. (a) Involitives from volitives of one syllable.†

The vowels *අ* and *ආ* are respectively changed into *ඇ* and *ඈ*, and the personal ending *මි* or *මයි* is affixed to the form so obtained.

* Passive verbs derived from active verbs without the addition of *ලබ* are included under involitives, as their formation and character are alike.

† The personal ending *යි* should not be taken into consideration in all the examples of this section when determining the number of syllables.

Examples.

<i>Volitive.</i>	<i>Basal ending.</i>	<i>Involitive.</i>
කයි, 'eats'	අ	කෑවෙයි, කෑවෙයි.
යයි, 'goes'	ආ	යෑවෙයි, යෑවෙයි.
හයි, 'smears'	ආ	හෑවෙයි, හෑවෙයි.
බායි, 'bathes'	ආ	බෑවෙයි, බෑවෙයි.

Observe that in the formation of the involitives දෙවෙයි and එවෙයි from the volitives දෙයි, 'gives,' and එයි, 'comes,' no change in the vowels takes place.

(b) Involitives from volitives of two syllables.

The first vowel, අ or ආ is respectively changed into ඇ or ඈ.

„	උ or උආ	„	ඉ or ඊ.
„	ඔ or ඔආ	„	ච or ඵ.

The final vowel is changed into ඵ† or ඵ.

Examples.

<i>Volitive.</i>	<i>Involitive.</i>
අඩයි, 'cries.'	ඇබෙයි, ඇබෙයි.
දුවයි, 'runs.'	දිබෙයි, දිබෙයි.
පොවයි, 'causes to drink.'	පෙබෙයි, පෙබෙයි.
මරයි, 'kills.'	මැරෙයි, මැරෙයි.
සාදයි, 'makes.'	සෑදෙයි, සෑදෙයි.
සුරයි, 'scrapes,' 'scratches off.'	සිරෙයි, සිරෙයි.
සෝදයි, 'washes.'	සේදෙයි, සේදෙයි.
සාරයි, 'digs.'	සැරෙයි, සැරෙයි.

But in bases whose first vowel is ඉ, ඊ, ඵ, or ඵ, only the final vowel is changed into ඵ or ඵ.

Examples.

<i>Volitive.</i>	<i>Involitive.</i>
පිසයි, 'cooks.'	පිසෙයි, පිසෙයි.
පිනයි, 'swims.'	පිනෙයි, පිනෙයි.
පිරයි, 'combs.'	පිරෙයි, පිරෙයි.
පෙරයි, 'filters.'	පෙරෙයි, පෙරෙයි.
බෙදයි, 'divides.'	බෙදෙයි, බෙදෙයි.
වේලයි, 'dries.'	වේලෙයි, වේලෙයි.

* කයි may mean, 'he eats,' 'she eats,' or 'it eats.' So in the other verbs.

† When changed into this, the letter ය is omitted, as in ඇබෙයි, which = ඇබෙ + යි.

(c) Involitives from volitives of three syllables.

The first and final vowels undergo changes similar to those of the volitives with two syllables. The second vowel is not generally changed; but if ආ or උ, it is changed respectively into ඇ or ඉ.

Examples.

Volitive.	Involitive.
අඹරයි, 'grinds.'	ඇඹරේ, ඇඹරෙයි.
පුපුරයි, 'bursts.'	පිපිරේ, පිපිරෙයි.
පුළුස්සයි, 'burns.'	පිළිස්සේ, පිළිස්සෙයි.
බබළයි, 'shines.'	බැබළේ, බැබළෙයි.
රවටයි, 'cheats.'	රවටේ, රවටෙයි.
වනසයි, 'destroys.'	වැනසේ, වැනසෙයි.

The Formation of Tenses.

190. The base of a verb (ක්‍රියාඛන්ද*) is its crude form to which the different terminations are added. It may be easily determined by taking an inflected verb and separating its suffix or termination from the base, as :--

Inflected verb.	Suffix.	Base.
කරමි, 'I do'	... අමි	කර (pres.).
දුවමි, 'I run'	... අමි	දුව (..).
කළෙමි. } කෙළෙමි. }	... එමි	කළ (past).
දිවුවෙමි. } දිවිමි, }	... එමි ... ්මි	දිවු(වු) (..).
කරන්නෙමි, 'I shall do'	... අන්නෙමි...	කර (fut.).
දුවන්නෙමි, 'I shall run'	... අන්නෙමි...	දුව (.,).

The bases may be more easily determined from the present and past participial adjectives without the termination වු or යු. The former, without the final න (or ණ), is identical

* ක්‍රියා + ඛන්ද, 'base.' The term ඛන්ද is also applicable to bases of nouns. It literally means 'body.'

with the base of the present and future tenses of the verb, and the latter with that of the past tense, as :—

Inflected verb.	Participial adjective.	Base.
කරමි, 'I do'	- කරණ (<i>pres.</i>)	- කර
දුවමි, 'I run'	- දුවන („)	- දුව.
සිටිමි, 'I stand'	- සිටින („)	- සිටි.
කළෙමි, 'I did'	- කළ (<i>past</i>)	- කළ.
දිවිමි, } දිවුබෙමි, } 'I ran'	- දිවු („)	- දිවු.
සිටිමි, } සිටියෙමි, } 'I stood'	{ සිටි or } { සිටිය } („)	{ - සිටි or - සිටිය.
කරන්නෙමි, 'I shall do'	- කරණ (<i>pres.</i>)	- කර.
දුවන්නෙමි, 'I shall run'	- දුවන („)	- දුව.
සිටින්නෙමි, 'I shall stand'	- සිටින („)	- සිටි.

191. From the above it will appear that the bases of the present and the past tenses differ vastly, and that the base of the future is the same as that of the present tense. By affixing to these bases the different inflectional endings already given in § 187, the different tenses, moods, participles, &c., may be formed. (*Vide* § 193.)

Observe that අන්නෙමි, an ending of the future tense, might be taken as being composed of අන්ත + ඵ්මි and that the base of the present tense + අන්ත would seem to be the proper base of the future; but since there are in classics such future forms as කරණෙමි, දුවනෙමි for කරන්නෙමි, දුවන්නෙමි, the more modern forms, it will not be correct to take either කරන්න and දුවන්න or කරණ and දුවන as the bases of the future tense of the verb. The base of the present tense is therefore given as the base of the future.

192. As the bases of the present and the past tenses differ, the changes that take place in the formation of the past tense from the present will be here explained. In the following examples the personal terminations are put within parentheses, when not combined with the base, to mark the changes more clearly.

(a) *Bases of one syllable.*

අ or ආ is changed into ඇ.

ඉ, ඊ, or එ „ උ.

ඔ „ ඌ.

Examples.

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
ඉඳි, ඉඳි(යි), 'is' or 'sits.'	...	උඳි.
ඉ(ත්තෙ), ඉ(ත්තෙයි) „	...	උ(ත්තෙ), උ(ත්තෙයි).
ක(යි), 'eats.'	...	කෑ, කෑ(වේ), කෑ(යේ).
දෙ(යි), 'gives.'	...	දු(නි), දු(නියි), දු(ත්තෙ).
තෑ(යි), 'bathes.'	...	තෑ, තෑ(වේ), තෑ(යේ).
බො(යි), 'drinks.'	...	බී, බී(වේ), බී(යේ).

Exception.

එ(යි), 'comes.'	...	ආ(වේ), ආ(යේ).
-----------------	-----	---------------

(b) *Bases of two syllables.*

අ or ආ is respectively changed into ඇ or ඈ.

උ or උභ „ ඉ or ඊ.

ඔ or ඔභ „ එ or ඒ.

The final vowel „ උ or උ.

If the final vowel is ඉ, it is changed into ඊ, or is elided, and the consonant doubled.

Examples.

(i)

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
අඬ(යි), 'cries.'	...	ඇඬි, ඇඬි(වේ), ඇඬි(යේ).
කාර(යි), 'hawks.'	...	කාරි, කාරි(වේ), කාරි(යේ).
කොට(යි), 'chops,' 'pounds.'	...	කෙටි, කෙටු(වේ), කෙටු(යේ).
පුද(යි), 'offers.'	...	පිදි, පිදු(වේ), පිදු(යේ).
සුර(යි), 'scrapes,' 'scratches off'	...	සිරි, සිරි(වේ), සිරි(යේ).
සෝද(යි), 'washes.'	...	සෙදි, සෙදු(වේ), සෙදු(යේ).

උයේ and වේ in the terminations of verbs in the indicative mood often admit of being interchanged. යේ is more frequent in books. (*Vide* p. 134, note 3.)

(ii)

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
ඇණි(යි), 'pierces,' 'thrusts in.'		ඇණි, ඇත්තේ.
ගණි(යි), 'counts.'	...	ගැණි, ගැත්තේ.
පති(යි), 'jumps.'	...	පැති, පැත්තේ.
පදි(යි), 'paddles.'	...	පැදි, පැද්දේ.
මැන(යි), 'measures.'	...	මැනි, මැත්තේ.

But when the first vowel is ඉ, ඊ, එ, ඒ, ඇ, or ඇ, only the final vowel is changed.

Examples.

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
ඇඳ(යි), 'couples.'	...	ඇදි, ඇඳ(වේ), ඇඳ(යේ).
කිර(යි), 'weighs.'	...	කිරි, කැර(වේ), කැර(යේ).
තෙම(යි), 'wets.'	...	තෙමි, තෙමු(වේ), තෙමු(යේ).
දින(යි), 'wins.'	...	දිනි, දිනු(වේ), දිනු(යේ).
පිස(යි), 'cooks.'	...	පිසි, පිසු(වේ), පිසු(යේ).
පින(යි), 'swims.'	...	පිනි, පිහු(වේ), පිහු(යේ).
ලිහ(යි), 'unties.'	...	ලිහි, ලිහු(වේ), ලිහු(යේ).
වේල(යි), 'dries.'	...	වේලි, වේලු(වේ), වේලු(යේ).

(c) *Bases of three syllables.*

The first and final vowels undergo changes similar to those of the verbs with two syllables above noticed. The second vowel generally remains unaltered, but when it is ආ or උ, it is generally changed into ඇ or ඉ respectively.

Examples.

<i>Present.</i>		<i>Past.</i>
අකුල(යි), 'rolls up.'	...	ඇකිලි, ඇකුලු(වේ), ඇකුලු(යේ).
ගොරව(යි), 'growls.'	...	ගොරවි, ගොරවු(වේ), ගොරවු(යේ).
පුපුර(යි), 'bursts.'	...	පිපිරි, පිපුරු(වේ), පිපුරු(යේ).
මතුර(යි), 'charms.'	...	මැතිරි, මැතුරු(වේ), මැතුරු(යේ).
රවව(යි), 'cheats.'	...	රවවි, රවවු(වේ), රවවු(යේ).
වමර(යි), 'vomits.'	...	වැමැරි, වැමැරු(වේ), වැමැරු(යේ).

The Principal Parts of Verbs.

193. The (1) base of the present tense (which is identical with the simple form of the imperative mood formed

without the suffixes ට, &c.*) and (2) the past participial adjective may be taken as the principal parts of a verb, from which the other parts thereof are formed, viz. :—

From the *first* (1) principal part,

Present and future tenses (*Ind. Md.*),

Optative Mood,

Imperative Mood,

Permissive forms ending in පුමාවේ, පුමාවෙත්, and පුදෙත් (*vide* § 166),

Conditional Mood (*pres. form*),

Present and past participles,

Present participial adjective and past participial adjective ending in පු, and

Verbal nouns ending in නු or නි (including those denoting agency) and those ending in මි and ලි of verbs of the fourth conjugation :

From the *second* (2) principal part,

Past tense (*Ind. Md.*),

Permissive forms ending in යා (or වා) වේ, යා (or වා) වෙත්, and දෙත් (*vide* § 166),

Conditional Mood (*past form*),

The other forms of the past participial adjective, and

Verbal nouns ending in මි and ලි of verbs of the other three conjugations and other kinds of verbal nouns.

But in the case of verbs of the third conjugation (*b*), nearly all the inflections may be formed from the second principal part (*vide infra* example III). A few examples showing the manner in which the different inflections of a verb may be formed from its principal parts are given below..

* Except in the case of the involitives, and a few of the volitives, especially those whose bases end in ඉ, this form of the imperative serves as the base of the present tense, *i.e.*, the first principal part.

Example 1.

Verb කරමි, 'I do'—Principal parts කර කළ.

(1) From the 1st principal part කර.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

1st pers. කර + (අ)මි* = කරමි.

2nd „ කර + (අ)හි or (අ)සි = (කරහි =) කෙරෙහි or කරසි.

3rd „ කර + (අ)සි or එ = කරසි or (කරේ =) කෙරේ.

Plural.

1st pers. කර + (අ)මු = කරමු.

2nd „ කර + (අ)හු or (අ)වු = කරහු or කරවු.

3rd „ කර + (අ)හි or එහි = කරහි or (කරෙහි =) කෙරෙහි.

(Colloq.) කර + නවා = කරනවා (sing. & pl.).

*Future Tense.**Singular.*

1st pers. කර + (අ)ත්තෙමි = කරත්තෙමි.

2nd „ කර + (අ)ත්තෙහි = කරත්තෙහි.

3rd „ කර + (අ)ත්තේ = කරත්තේ.

Plural.

1st pers. කර + (අ)ත්තෙමු = කරත්තෙමු.

2nd „ කර + (අ)ත්තාහු = කරත්තාහු.

3rd „ කර + (අ)ත්තෝ = කරත්තෝ.

(Colloq.) 1st pers. කර + කද්දෙ = කරකද්දෙ (sing.); කර + කද්දෙමු = කරකද්දෙමු (pl.).

2nd & 3rd pers. කර + ආවි = කරුවි (sing.); කර + ආව් = කරුව් (pl.).

* The suffixes should be combined with the bases in accordance with the rules of combination (*Sandhi*).

When the combination can be effected by simply eliding the initial vowel of the suffixes and affixing the remainder to the base, the vowel is put within parentheses.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. කර + (අ)මිවා = කරමිවා.
 2nd „ කර + (අ)හිවා or (අ)සිවා = (කරහිවා =) කෙරෙහිවා or කරසිවා.
 3rd „ කර + ආවා or ඒවා = කර්වා or කෙරේවා.

Plural.

- 1st pers. කර + (අ)මෝවා = කරමෝවා.
 2nd „ කර + (අ)හුවා = කරහුවා.
 3rd „ කර + (අ)ත්වා = කරත්වා or කෙරෙත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. කර + (අ)ව = කරව.
 3rd „ කර + (අ)ත්තේ = කරත්තේ.

Plural.

- 2nd pers. කර + (අ)ව් = කරව්.
 3rd „ කර + (අ)ත්තෝ = කරත්තෝ.

(*Collog.*) 2nd pers. කර + පිය or පන් = කරපිය or කරපන් (*sing.*); කර + පල්ලා = කරපල්ලා (*pl.*); කර + (අ)ණ්ඩ = කරණ්ඩ; &c.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

කර + ප්‍රවාචි (or කරප්‍ර + වාචි) = කරප්‍රවාචි; &c.

Plural.

කර + ප්‍රවාචෙන් (or කරප්‍ර + වාචෙන්) = කරප්‍රවාචෙන්;
 කර + ප්‍රදෙන් (or කරප්‍ර + දෙන්) = කරප්‍රදෙන්; &c.

CONDITIONAL MOOD (*Pres. form.*).

කර + ත, තත්, or තොත් = කරත, කරතත්, or කරතොත්; කළ; කට; &c.

PRESENT PARTICIPLE.

කර + මින් = කරමින්.

PAST PARTICIPLE.

කර; කොට; කොටින් (rare).

කර + ලා = කරලා; කර + ඇ = කරැ; &c.

PRES. PART. ADJ. AND PAST PART. ADJ. WITH TERMINATION පු.

කර + න = කරණ; කර - (අ)ත්තාපු = කරත්තාපු.

කර + පු = කරපු.

VERBAL NOUNS.

කර + හු = කරණු; කරණු + අ or ඒ = කරත්තා, කරණුයේ or කරත්තේ, or කර + (අ)ත්තා, (අ)හුයේ, or (අ)ත්තේ = කරත්තා, කරණුයේ, කරත්තේ; &c.

කර + ඊම් = (කර්ම් =) කිරිම් or කෙරිම්.

කර + උම් = (කරුම් =) කෙරුම්.

(2) From the 2nd principal part කළ.

INDICATIVE MOOD.

*Past Tense.**Singular.*

1st pers. කළ + එම් = කළෙම් or කෙළෙම්.

2nd „ කළ + එහි (or සි) = කළෙහි (or සි) or කෙළෙහි (or සි)

3rd „ කළ + ඒ = කළේ or කෙළේ.

Plural.

1st pers. කළ + එමු = කළෙමු or කෙළෙමු.

2nd „ කළ + අහු = කළාහු.

3rd „ කළ + ඔ = කළෝ.

(Colloq.) කළ + අ = කළා (sing. & pl.).

PERMISSIVE FORMS.

කළ + අවේ (or කළා + වේ) = කළාවේ (sing.);

කළ + දෙත් = කළදෙත්; &c.

CONDITIONAL MOOD (*Past form*).

කල; කල + ඔන්, or (අ)න් = කලොන්, or කලන්.

PAST PART. ADJ. WITH TERMINATION වු.

කල + අවු = කලාවු.

OTHER VERBAL NOUNS.

කල + ඒ = කලේ or කෙලේ;
කල + ඔ = කලෝ or කෙලෝ;
කල + (අ)හු = කලාහු; &c.

Example II.

Causal verb කරවමි, 'I cause to do'—Principal parts කරව; කරවු or කරවු, කෙරෙවු or කෙරෙවු.*

(1) From the 1st principal part කරව.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. කරව + (අ)මි = කරවමි; &c.

Plural.

1st pers. කරව + (අ)වු = කරවවු; &c.

(*Colloq.*) කරව + නවා = කරවනවා (*sing. & pl.*).

Future Tense.

Singular.

1st pers. කරව + (අ)න්තෙමි = කරවන්තෙමි; &c.

Plural.

1st pers. කරව + (අ)න්තෙමු = කරවන්තෙමු; &c.

(*Colloq.*) 1st pers. කරව + ක්කු = කරවක්කු (*sing.*);

කරව + ක්කුමු = කරවක්කුමු (*pl.*).

2nd & 3rd pers. කරව + අවි = කරවාවි (*sing.*);

කරව + අවින් = කරවාවින් (*pl.*).

* The final උ of the 2nd principal part is used both long and short : in the inflections it generally becomes short.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

1st pers. කරව + (අ)මිවා = කරවමිවා; &c.

Plural.

1st pers. කරව + (අ)මෝවා = කරවමෝවා; &c.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. කරව + (අ)ව = කරවව; &c.

Plural.

2nd pers. කරව + (අ)ව් = කරවව්; &c.

(*Colloq.*) 2nd pers. කරව + පිය, or පන් = කරවපිය or කරවාපිය, or කරවපන් or කරවාපන් (*sing.*);

කරව + පල්ලා = කරවපල්ලා or කරවාපල්ලා (*pl.*);
කරව + (අ)ණ්ඩ = කරවණ්ඩ; &c.

PERMISSIVE FORMS.

කරව + පුච්චේ (or කරවාපු + ච්චේ) = කරවාපුච්චේ
(*sing.*);

කරව + පුදෙත් (or කරවාපු + දෙත්) = කරවාපුදෙත්; &c.

CONDITIONAL MOOD (*Pres. form*).

කරව + න, තත්, or තොත් = කරවන, කරවතත්, or කරවතොත්; &c.

PRESENT PARTICIPLE.

කරව + මින් = කරවමින්.

PAST PARTICIPLE.

කරව + අ = කරවා; කරවා + ලා = කරවාලා; &c.

PRES. PART. ADJ. AND PAST PART. ADJ. WITH TERMINATION පු.

කරව + න = කරවන; කරව + (අ)ත්තාපු = කරවත්තාපු;
කරව + පු = කරවපු or කරවාපු.

VERBAL NOUNS.

කරව + හු = කරවහු; කරව + ර්මි or උමි = කරව්මි or කරවුමි; &c.

NOTE.—In forming causative verbal nouns ending in මි and ලි, ට in the penult of the second principal part is changed into ආ, as ඇඬව්මි, ඇපිල්ලව්මි, හික්වව්මි, &c.

(2) From the 2nd principal part කරවු or කෙරෙවු.

INDICATIVE MOOD.

Past Tense.

Singular.

1st pers. කරවු, or කෙරෙවු + ර්මි, or එමි = කරව්මි, or කෙරෙවුමි.*

2nd „ කරවු, or කෙරෙවු + එහි = කරවුයෙහි, or කෙරෙවුමෙහි.

3rd „ කරවු, or කෙරෙවු + ර්, or ඒ = කරව්, කරවුයේ or කෙරෙවුමේ.

Plural.

1st pers. කරවු, or කෙරෙවු + ර්මු, or එමු = කරව්මු, or කෙරෙවුමු.

2nd „ කරවු, or කෙරෙවු + උහු, or ආහු = කරවුහු, or කෙරෙවුමහු.

3rd „ කරවු, or කෙරෙවු + උහ, හ, or ඔ = කරවු, කරවුහ, or කෙරෙවුමෝ.

(Colloq.) කෙරෙවු + ආ = කෙරෙවුවා (*sing. & pl.*).

PERMISSIVE FORMS.

කෙරෙවු + වාමි (or කෙරෙවුවා + මි) = කෙරෙවුවාමි (*sing.*);

කෙරෙවු + දෙන් = කෙරෙවුදෙන්; &c.

CONDITIONAL MOOD (*Past form*).

කෙරෙවු + ඔත්, or ආත් = කෙරෙවුමොත්, or කෙරෙවුමත්.

PAST PART. ADJ. WITH TERMINATION වු.

කෙරෙවු + ආවු = කෙරෙවුවාවු.

* ට may be used for short වු in the inflections.

Example III.

Verb ඇවිදිමි, 'I walk'—Principal parts ඇවිදි,
ඇවිද්ද or ඇවිදි.

(1) From the 2nd principal part ඇවිද්ද or ඇවිදි.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)මි = ඇවිදිමි; &c.

Plural.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)මු = ඇවිදිමු; &c.

(Colloq.) ඇවිදි + නවා = ඇවිදිනවා (sing. & pl.).

*Past Tense.**Singular.*

1st pers. { ඇවිදි + ඊමි = ඇවිදිමි; &c.
ඇවිද්ද + එමි = ඇවිද්දෙමි; &c.

Plural.

1st pers. { ඇවිදි + ඊමු = ඇවිදිමු; &c.
ඇවිද්ද + එමු = ඇවිද්දෙමු; &c.

(Colloq.) ඇවිද්ද + ආ = ඇවිද්දා (sing. & pl.).

FUTURE TENSE.

Singular.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)න්නෙමි = ඇවිදින්නෙමි; &c.

Plural.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)න්නෙමු = ඇවිදින්නෙමු; &c.

(Colloq.) 1st pers. ඇවිදි + ක්කා = ඇවිදික්කා (sing.);

ඇවිදි + ක්කාමු = ඇවිදික්කාමු (pl.).

2nd & 3rd pers. ඇවිදි + ඊවි = ඇවිදිවි (sing.);

ඇවිදි + ඊවිත් = ඇවිදිවිත් (pl.).

OPTATIVE MOOD.

Singular.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)මිවා = ඇවිදිමිවා; &c.

Plural.

1st pers. ඇවිදි + (ඉ)මෝවා = ඇවිදිමෝවා; &c.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. ඇවිදි + (ඉ)ව or උව = ඇවිදිව or ඇවිදුව; &c.

Plural.

2nd pers. ඇවිදි + (ඉ)ව් = ඇවිදිව්; &c.

PERMISSIVE FORMS.

ඇවිද්ද + ආවේ (or ඇවිද්ද + වේ) = ඇවිද්දවේ (*sing.*);

ඇවිද්ද + දෙත් = ඇවිද්දදෙත්; &c.

CONDITIONAL MOOD.

ඇවිදි + න, තත්, or තොත් = ඇවිදින, ඇවිදිතත්, or ඇවිදි
තොත්; &c.

ඇවිද්ද + (අ)ත් or ඔත් = ඇවිද්දත් or ඇවිද්දඔත්.

PRESENT PART.

ඇවිදි + මින් = ඇවිදිමින්;

PRESENT PARTICIPIAL ADJECTIVE.

ඇවිදි + න = ඇවිදින; ඇවිදි + (ඉ)ත්තාවු = ඇවිදිත්තාවු.

VERBAL NOUNS.

ඇවිදි + කු = ඇවිදිකු; ඇවිදි + ඊමි, උමි, or ඉලි = ඇවිදිමි,
ඇවිදුමි, or ඇවිදිලි; &c.

The remaining inflections are formed from the second form of the 2nd principal part by changing the final *ඉ* into *අ* and adding the necessary suffixes, thus :—

IMPERATIVE MOOD.

(*Colloq.*) ඇවිද + පිය, or පන් = ඇවිදපිය, or ඇවිදපන් (*sing.*);
ඇවිද + පල්ලා = ඇවිදපල්ලා (*pl.*); &c.

PERMISSIVE FORM.

ඇවිද + පුදෙන්න (or ඇවිදපු + දෙන්න) = ඇවිදපුදෙන්න.

PAST PARTICIPLES ENDING IN *අ* AND *ලා*.

ඇවිද (*Vide* § 177); ඇවිද + ලා = ඇවිදලා.

PAST PARTICIPIAL ADJECTIVE WITH TERMINATION *පු*.

ඇවිද + පු = ඇවිදපු.

Careful study of this section, §§ 177, 189, 192, & 195, and the paradigms of conjugations given at the end of this chapter, should enable the student to form any of the inflections at once with accuracy.

194. Verbs may be divided into four conjugations according to the different ways in which their principal parts are formed. The second conjugation contains causatives and a large proportion of non-causatives, and the fourth conjugation involitive verbs. The principal parts of verbs of the four conjugations are given in the next two sections. It should be noticed that in compound verbs, such as *හරිගස්ස*, *සැරිසැර*, and *අස්වද්ද*, the first part undergoes no change, while the second part is conjugated according to one of the conjugations. Compound verbs, of which only a few are noticed, will, however, appear under “Exceptions.”

195.

FIRST CONJUGATION.

Bases consist of one syllable. Changes : අ or ආ, is changed into ඇ in past participial adjective. Past participle ends in ආ, as කෘ, ගෘ, දෘ. Gerunds generally terminate in ඞ and මි only ; those ending in ඇමි are more common and may be easily formed by suffixing මි to the 2nd principal part.

Base (<i>Pres. tense</i>).		Past Part. Adj.
ක, ^o 'eat' (<i>vide</i> p. 239.)	...	කෘ.
ගා, 'smear,' 'play' (a stringed musical instrument)	ගෘ.
ද, 'burn' (<i>invol.</i>)	...	දෘ.
ල, 'lay,' 'place'	ලෘ.
සා,† 'bathe' (one's self)	...	සෘ.
පා, 'display,' 'put forth to view'	...	පෘ.
බා, 'let down,' 'unload'	...	බෘ.
වා, 'endure,' 'suffer'	...	වෘ.
සා,‡ 'plough'	සෘ.

SECOND CONJUGATION.

Characteristics—Final vowel අ of the base is changed into උ (උ) in the past participial adjective. Past participle ends in ආ, as අකුඋ, අඞු.

* The gerundial forms කෘවුමි and කෘච්චි are now commonly used in the sense of 'pan-cake' and 'sweet-meat' respectively. Observe that gerunds are often used where pure nouns are used in English, *e.g.*, ඇඳීමි, ඇඳුමි, 'cry'; ඇඳිඳිලි, 'cloth' (for spreading, &c.); ඇල්ලීමි, 'seizure'; ඇසීමි, ඇඟීමි, &c., 'question,' 'query'; ඇඳුමි, 'dress'; කෘච්චි, කෘච්චි, 'fracture'; කඞුඋ, කඞුඋ (from කෘච්චි), 'gap,' 'stile'; කෘච්චි, කෘච්චි, 'cut'; ගොඩනැගිලි, 'building,' 'structure'; දැනවීමි, 'notice,' 'advertisement'; නැටුමි, නැටුමි, 'dance'; පිනුමි (from පනි), 'leap,' 'summersault'; මැවීමි, 'creation'; ලිපිමි, ලිපිමි, 'letter,' 'document'; වැඳීමි, 'burial.'

† In classics sometimes සහ (*past part. adj.* කෘඞු).

‡ සිස is a peculiar gerundial form of this verb. The regular form ගෘමි is also used, though not so frequently.

(i) *Non-Causal Verbs.*

(a) Bases consist of two or three syllables. Changes : අ or ආ in the first syllable is changed into ඇ or ඈ respectively.*

Base (*Pres. tense*).

Past Part. Adj.

අකුල, 'roll up'	ඇකුල.
අඬ, 'cry,' 'weep' (<i>vide</i> p. 248.)	...	ඇඬු.
අඬල, 'crow,' 'cry' (of birds generally)...	...	ඇඬු.
අතුල්ල, 'rub' (with the hand)	...	ඇතුල්ල.
අඹ, 'mould' (images)	...	ඇඹු.

Examples.

අදහ, 'believe'; අත, 'knead'; අපුල්ල, 'wash' (clothes); අඹර, 'twist' (of ropes, &c.), 'grind'; අමුණ, අමුණ,† 'string together,' 'thread'; අල්ල, 'seize,' 'hold'; අවුල, 'pick up'; අමුස්ස,‡ 'stir up' (as a heap of things, &c.), 'excite'; අස, අහ,§ 'hear,' 'question'; අහුර, 'block up,' 'pile together'; ආත, 'yawn'; කඬ, 'break'; කප, 'cut'; කලඹ, 'agitate'; කස, කහ, 'scratch'; කාර, 'hawk' (with the throat); ගර, 'sift' (in gemming, &c.), 'wash'; ගරහ, 'abuse'; ගල, 'flow,' 'rise' (of water), 'dip in'; ගලප, 'join'; ගවස, 'surround,' 'adorn'; ගස, ගහ, 'strike'; ගාව, 'waddle'; තක, 'regard,' 'esteem'; තහ, 'make'; තබ,|| 'place'; තම්බ, 'seethe,' 'boil'; තල, 'flog,' 'bruise'; තව, 'foment,' 'warm'; තවර, තරව,¶ 'rub or smear on,' 'touch'; දක්ක, 'drive'; දහල, 'struggle,' 'wind' (as a thread); දර, 'bear,' 'suffer'; දවට, 'wrap'; තහ, 'raise,'; තව, 'dance'; තම, තව, 'bend'; තස, තහ, 'kill,' 'destroy'; පටල, 'confuse,' 'entangle'; පහ, 'hope for'; පරද,º 'defeat'; පලද, 'put on' (dress or ornaments); පල, 'split,' 'cleave'; පවර, 'impose,' 'thrust upon'; පවස, 'declare,' 'say'; පාහ, 'trample,' 'thresh'; පාද, 'clear up'; පාස්ස, පාහ, 'solder,' 'weld'; බද, 'embrace'; බබල, 'shine'; බල, 'look at,' 'see'; බහ, 'insert,' 'put in'; මක, 'blot out,' 'obliterate,' 'melt' (metals, &c.); මර, 'kill'; මව, 'create'; මස, මහ, 'stitch'; මාණ, 'aim at'; රද, 'stop,' 'delay'; රව, 'frown,' 'scowl'; රවට, 'deceive,'

* When the vowel in the first syllable is ඇ, ඈ, ඉ, ඊ, එ, or ඒ, no change takes place except in the final vowel. [*Vide infra* (d).]

† The form අමුණ is commonly used.

‡ Past participial adjective ඇමුස්ස or ඇමිස්ස.

§ Colloquially හ takes the place of ස generally.

|| Colloquially තිහ, තිබ (past part. adj. තිබු, තිබිබ).

¶ Colloquial form.

ºº The causal forms පරද්ද and පරදව are generally used now for පරද : in old classics the form පරහ (past part. adj. පැරහ) is found.

·beguile'; වඩ, 'nurse and foster,' 'take or carry' (a child in the arms); වද, 'give birth to'; වණ, 'wave,' 'spread or lay out,' 'describe'; වහස, 'destroy,' 'lay waste'; වර, 'cease' (to yield fruit, milk, &c.); වලක, 'avoid,' 'evade'; වලඳ, 'eat' (respectful): වලල, 'bury'; වව, 'grow' (plants, &c.); වස, වස, 'cover,' 'close'; සහස, සහස, 'comfort,' 'console'; සපය,† 'provide,' 'supply'; සරස, සරස, 'adorn,' 'array'; සලක, 'regard,' 'think'; සලස,‡ 'cause'; සාද, සද, සද, 'make'; සද, සද, 'decorate,' 'bring up' (children, &c.); සප, සප, 'chew,' 'bite'; සම, 'blow' (as wind); සල, සල, 'pour or empty out,' 'shake,' 'sift' (flour, &c.); සාර, සාර, 'dig.'

Exceptions.

When the vowel in the second syllable is ආ it is generally changed into ඇ. The change of final ර into ල is common in classics. (*Vide* § 194.)

Base (<i>Pres.tense</i>).	Past Part. Adj.
අතුරයි, 'spread out'	... ඇතුරු, අතුල.
අදන, 'know,' 'recognize'	... ඇදුනු, ඇදින.
අස්වැද්ද, 'cultivate' (ground)	... අස්වැද්ද.
කකාර, 'decoct' කැකැරු.
කරකව, 'twirl' කරකැවු.
කර්ම, 'castrate' කැරැඹු.
කලන, } 'stir up,' 'mix' (a liquid) {	කැලතු.
කලන්ත, }	කැලැත්තු.
ගොඩන, 'build,' 'bring to land' ...	ගොඩනැගු.
දම, 'cast down,' 'put' දැමු, දමිම.
පාස, 'shine forth,' 'clear up' පැවු.
පිරිවර, 'surround' පිරිවැරු.
පිසාම, 'fly' පිසැඹු.
මතුර,§ 'charm,' 'mutter'	... මැතුරු, මතුල.
ලබ,¶ 'obtain,' 'receive'	... ලැබු, ලද.
වතුර, 'pour out,' 'shed'	... වැතුරු, වතුල.
වදාර, 'say' (respectful) වැදැරු, වදල (or වදහල).
වසුර,§ 'sow' වැසුරු, වසුල.

* The causal form වලක්ව is also used.

† Past participial adjective සැපසු or සැපෙවු.

‡ The causal forms සලස්ව and සලස්ස are often used for සලස (හලන colloquially). (*Vide* principal parts of causal verbs.)

§ In classics the past part. is sometimes අතුට, මතුට, වසුට respectively.

|| Past part. ඇදින or ඇදිනලා. The older form හදන is also used in books for අදන.

¶ Past part. ලැබ, ලබා, ලබාලා. ලැබලා. or ලදින.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
වමර, 'vomit' ...	වැමැර.
වරත, 'decline,' 'conjugate' ...	වරතැ.
වස, ^o 'dwell,' 'live' ...	විස.
සැරිසර, 'go from place to place' ...	සැරිසැර.
සරිසර, 'rectify,' 'amend' ...	සරිසර.

(b) Bases consist of two or three syllables. Changes :
 උ or උ in the first syllable is changed into ඉ or ඊ respectively. The vowel in the second syllable of bases consisting of three syllables is also generally changed into ඉ by assimilation. Assimilation of vowels is common in gerunds ending in මි, *e. g.*, ඉගැනීමි, ඉගිලීමි ; ඉතුරුමි, ඉතිරිමි.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
උගුල, 'pull out' ...	ඉගුළු, ඉගිළු.
උතුර, 'overflow' ...	ඉතුරු, ඉතිරු, උතුල.†
උදුර, 'pluck up,' 'wrest' ...	ඉදුරු, ඉදිරු.
උස, 'issue' (as from a spring)	ඉස.
උපස, 'earn,' 'supply' ...	ඉපස, ඉපෙවු.‡
උසුට, 'pull up,' 'extract' ...	ඉසුටු, ඉසිටු.
උස, 'cook' ...	ඉස, ඉවු.‡
උර, 'suck,' 'absorb' ...	ඉරු.
උල, 'rub' ...	ඉල.
උලුප, 'scoop out' ...	ඉලුප.
උසු, 'lift up,' 'raise' ...	ඉසු.
උසුල, උසුල, 'bear' (a burden)	ඉසිල, ඉසුල, ඉසිල.
ගුගුර, 'roar,' 'thunder' ...	ගිගුරු, ගිගුරු, ගුගුල.†
දුව, § 'run' ...	දිවු.
පුද, 'offer' (a gift) ...	පිද.
පුප, 'swell out' ...	පිප.
පුපුර, 'burst' (<i>intrans.</i>) ...	පිපුරු, පිපුරු.
පුර, 'fill,' 'commence' ...	පිරු.

^o Forms such as වෙසෙ, වෙසෙයි, &c., of the present tense are often used in books. Past part. වැස, which is identical with that of වස, 'rain.' In classics past part. adj. is sometimes වුස.

† This form occurs in classics.

‡ This form is more euphonious. Gerunds ending in මි : ඉපෙයිමි ; ඉවුමි, ඉවිමි.

§ Past participle දුව or දුවලා. In classics sometimes දිව (both base and past part.)

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
සරුද්ද, 'link,' 'splice,' 'weld'...	පිරිද්ද.
පුළුස්ස, 'burn,' 'bake'	පිළිස්ස.
බුර, ^o 'bark' (as a dog) ...	බිරු.
මුද, 'release' ...	මිද.
රුස්ස, 'endure,' 'tolerate' ...	රිස්ස.
සුර, හුර, 'scratch,' 'scrape off'...	සිරු, හිරු.

(c) Bases consist of two or three syllables. Changes :
 ඔ or ඹ in the first syllable is changed into එ or ඵ respectively.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
ඹත, } 'wrap round'	{ එතු.
ඹත, }	{ ඵතු.
ඹබ, 'press down' එබු.
කොට, 'chop,' 'pound,' 'peck'	... කෙටු.
කොණ්ඨ,† 'pinch' කෙණ්ඨු.

Examples.

ගොත, 'plat,' 'knit'; කෝර, 'choose,' 'solve'; දෙඩ, 'chatter,' 'speak'; දෙව, 'milk,'‡ 'wash' (*past part. adj.* දෙවු); පොත, 'soak'; පොළ, 'winnow'; පොලුව, 'incite,' 'instigate'; මෝර, 'mature,' 'become hard' (*intrans.*); යොද, 'join,' 'contrive,' 'employ'; යොය, යොය, 'seek,' 'thatch' (*past part. adj.* යෙවු, යෙවු); සෝද, සෝද, 'wash.'

(d) Bases consist of two or three syllables. Changes :
 none, except the characteristic change of the final vowel.
 [*Vide supra* (a).]

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
ඇද, 'couple,' 'yoke' ඇඳ.
ඉර, 'tear,' 'saw' ඉරු.
ඉවස, 'endure' (with patience) ඉවසු.
එද, } 'mix' (as curry stuffs in cooking) {	{ එඳ.
එද, }	{ ඵඳ.
එල්ව, එල්ල, 'hang,' 'suspend' එල්වු, එල්ලු.
එළ, 'spread out' (of a cloth, mat, &c.), 'cast down'	... එළු.

^o උඩුබුරුල, උඩුබුරුල්ල, 'whine,' 'howl' [Past part. adj. උඩුබිරුඑළ, උඩුබිරු(රු)ල්ල].

† The forms කොණ්ඨත (past part. adj. කෙණ්ඨතු) and කොණ්ඨ (or කොණ්ඨ) (past part. adj. කෙණ්ඨසු) are also used colloquially.

‡ The noun කිරි, 'milk,' is generally prefixed to the verb. The forms දෙ and දෙවි (past part. adj. දෙවු or දෙවිය) are also very common. Past participle දෙව් (or දෙව) or දෙවලා (or දෙවලා).

Examples.

ඵලල, 'darn'; කිඳ, 'sink' (*intrans.*); කිය, 'say' (*past part. adj.* කී, කියු or කීවු); කිර, 'weigh'; කෙලස, කෙලස, 'soil,' 'profane'; ගිවිස, 'covenant,' 'consent'; ගෙව, 'pay off,' 'spend' (as time); හෙපල, 'say'; හෙව, 'wet,' 'damp'; හෙරප, 'press upon,' 'throng'; දින, 'win' (a race, lawsuit, &c.); දිර, 'rot,' 'digest'; දිවුර, † 'swear'; දෙදර, 'totter,' 'splinter'; දෙස, ‡ 'preach'; නිද, 'sleep'; නිව, නිම, 'extinguish,' 'cool'; නිම, 'finish'; නෙර, 'protrude'; නෙරප, 'drive away,' 'expel'; නෙල, 'pluck' (fruit, &c.), 'pluck off' (as cotton, coir fibre, &c.); පෙර, 'strain,' 'distil'; පෙරල, 'overturn,' 'roll'; පෙල, 'trouble' 'agitate'; පිණ, 'rejoice'; පිය, 'shut,' 'close' (*past part. adj.* පියු or පිවු); පිය, පිය, § 'cook'; පිය, 'swim'; පිර, 'comb'; බෙද, 'divide'; බේර, 'separate,' 'settle' (accounts, disputes, &c.); මිය, || 'die'; මිරික, 'squeeze'; රිය, 'creep through'; ලිය, 'write,' 'turn' (on a lathe), 'mince' (*past part. adj.* ලියු or ලිවු); ලියල, 'sprout'; ලිස්ස, 'slip,' 'slide'; ලිය, 'untie,' 'loosen'; වික, 'bite,' 'chew'; විදහ, 'expand,' 'spread out'; විමස, 'examine,' 'inquire into'; විස, ¶ 'weave'; විසල, වේල, 'dry'; විසද, විසද, 'explain,' 'solve,' 'spend'; විහිද, 'spread out'; වෙවිල, 'shake,' 'tremble' (*intrans.*); සිය, සිය, 'beg' (alms, &c.); සිත, සිත, 'think'; සිනද, සිනද, 'boil down'; හෙල, ඵල, 'cast down,' 'spread out.'

Exception.

පිරිහෙල, 'contemn,' 'treat disrespectfully' (*past part. adj.* පිරිහෙලි).

NOTE.—Some verbs, causal only in form but not in sense, will be found under causal verbs. The verbs අපුල්ල, අවුස්ස, ගල්ල, දක්ක, අස්වද්ද, කරකව, කලනක, හරිගස්ස, උලුපප, උස්ස, පුරුද්ද, පුලුස්ස, රුස්ස, ලිස්ස, which have become non-causal in sense, but seem to be variants of causal forms now seldom used, have been noticed above. A few more of these will be found below under causal verbs

* Past part. ගිවිස or ගිවිසලා. Past part. adj. ගිවිසු or ගිවිස්ස.

† Past part. adj. දිවුල in classics. In the expression දිවිදෙස්, 'evil effects of swearing' (falsely), දිවි stands for (බොරු) දිවුල or දිවිවිමේ ('of swearing'). Contrast දිවුල, sometimes ජිවුල (base දිවුල්, ජිවුල්), 'wood apple' (*Feronia elephantum*).

‡ This word is now loosely used in colloquial language, e.g., බොරු දෙසනිම ඵපා, 'don't tell lies'; මටත් ලැබුනු විටක (or අහුලනාම) උමට හරිමට දෙසනිම, 'when I too get the chance (or when I catch you) I will pay you off' (lit. 'lecture you properly').

§ Past part. පිය, පිය, පියලා, or පිහලා

|| Past part. මිය. (*Vide* § 196.)

¶ Past part. විස or විසලා. Past part. adj. විසු or විවු.

(ii) *Causal Verbs.*

Characteristic—Vowel in the penult of the base (consisting of three or four syllables) is changed into ඵ in the past part. adjective.

Bases consist of two, three, or four syllables.

For the benefit of beginners, bases of the corresponding non-causal forms are given after the 2nd principal part and, under “*Examples*,” within parentheses after the English explanations, except when such forms are either not extant or not common. In explanations where the words “cause to” are necessary, they are omitted to gain space by placing an ellipsis before the succeeding verb, as ‘-eat’ for “cause to eat.” Observe that, owing to the difference of idioms in the two languages, some of the explanations do not admit of “cause to” being prefixed to them. (*Vide* notes on pp. 224 & 229.)

(a) Other changes: Same as those under (i) (a). But in bases of three or four syllables, if උ occurs in the 2nd syllable, it is changed into ඉ [*vide supra* (i) (b).]; and if ආ occurs in the 2nd syllable consisting of a vowel-consonant and a consonant, it is changed into ඇ.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Non-causative.
අටව, ‘set’ (a spring or trap) ...	ඇටවු.	—
අඬව, ‘-weep,’ ‘-cry’ (<i>vide</i> p. 249)...	ඇඬවු.	අඬ.
අතුරුව, } ‘-spread out,’ ‘-open out’	ඇතිරවු.	අතුර.
අදව, } ‘-pull,’ ‘-draw’ (<i>vide</i> p. 255)	ඇදවු.	} අදි.
අද්ද, }	ඇද්ද.	
අද්දව, }	ඇද්දෙවු.	
අපුල්ලව, ‘-wash’ (clothes) ...	ඇපිල්ලෙවු.	අපුල්ල.
කව, ‘-feed,’ ‘-eat’ (<i>vide</i> p. 241) ...	කවු.	ක.
කළඹව, } ‘-agitate’ ...	කැළඹෙවු.	කළඹ.
කළමඬව, }	කැළැමිබෙවු.	කළමඬ.
ගාව, ‘-smear,’ ‘-play’ (on a stringed musical instrument) ...	ගවු.	ගා.

Examples.

අකුල(orල)ව, ‘-roll,’ ‘-shrivel up’ (අකුල): අඟව, ගඟව, ‘-understand,’ ‘intimate’ (අඟ, ගඟ); අන්ව, අන්ත, අන්තව, ‘-pierce,’ ‘-thrust,’ ‘-butt’ (අනි); අන්දව (or අන්ද), ‘dress’ (another), ‘get a drawing made’ (අදි); අදුන්ව, අදුන්ත, අදුන්තව, ‘-know,’ ‘introduce’ (අදුත) ;

අඔව, 'mould' (images), 'chase away' (අඔ); අරව, 'send' (to 3rd person), 'open' (අරි); අල්ලව, 'seize,' 'hold' (අල්ල); අලව, 'paste,' 'stick'; අවුලව, 'pick up' (අවුල); අවුලුව, අවුලව, 'kindle,' 'incite' quarrels, &c.; අවුස්සව, 'stir up,' 'excite' (අවුස්ස); අස්ව, අස්ස, අස්සව, 'hear,' 'inquire' (අස); කඩව, 'break,' 'pluck' (කඩ); කප්ප, කප්පව, 'cut' (කප); කලන්නව, කලන්න, කලන්නව, 'stir up,' 'mix' by stirring^o (කලන); ගන්නව, ගන්න, ගන්නව, 'take' (ගනි); ගලව, 'save,' 'unfasten,' 'redeem'; ගස්ව, ගස්ස, ගස්සව, 'strike' (ගස); තබව, තබ්බ, තබ්බව, තබ්බව,† 'keep,' 'place' (තබ); තලුව, 'bruise,' 'flog' (තල); දක්ව, දක්ක, දක්කව, 'show,' 'exhibit' (දකි); දන්නව, දන්න,‡ 'inform' (දනි); දව, 'burn' (ද); නග්ගව, නග්ග, නග්ගව, 'raise,'§ 'ascend' (නග); නලව, 'cease crying,' 'soothe'; නවන්නව, නවන්න, නවන්නව, 'stop' (නවන); නස්ව, නස්ස, නස්සව, 'kill,' 'destroy' (නස); නාව, 'give bath' (නා); පටලව, 'twine or wrap round,' 'entangle' (=පටල); පටව, 'load' (goods, &c.); පණ්ණව, 'order,' 'pass' (laws, &c.), 'set up' (a seat, &c.); පතුරුව, 'spread,' 'extend' (පතුර); පන්නව, පන්න, පන්නව, 'jump,' 'drive away' (පනි); පලඳව, පලන්නව, (or. පලන්න), 'adorn' another (පලඳි); පරද(orඳ)ව, පරද්ද, පරද්දව, 'defeat,' 'defeat' (පරදි); පවත්ව, පවත්න, පවත්නව, 'observe,' 'maintain' (පවනි); බබලව, 'shine' (බබල); බස්ව, බස්ස, බස්සව, 'let or take down,' 'descend,' 'flow' (බස); බාව, 'get let down or unloaded,' 'lay down' (බා); මඩව, 'make muddy'—*e. g.*, fields by the trampling of oxen, 'tread' (මඩි); මද්ව, මද්ද, මද්දව, 'polish,' 'smoothen,' 'draw toddy' from trees (මදි); මන්නව, මන්න, මන්නව, 'measure' (මනි); මරව, 'kill' (මර); මලව, 'dry up' sauce in cooking, (generally) 'wither' vegetables by slightly cooking with scraped cocoanut;|| මස්ව, මස්ස, මස්සව, 'sew' (මස); යව, 'send'—to a third person (ය); ලග්ව, ලග්ග, ලග්ගව, 'roost,' 'lie down' (ලගි); වගුරුව, 'shed,' 'scatter' (වගුර); වද්ව, වද්ද, වද්දව, 'strike,' 'force in' by striking (වදි); වන්නව (or වන්න), වදව, 'worship' (වදි); වරද(orඳ)ව, වරද්ද, වරද්දව, 'make a mistake,' 'fail' (වරදි); වලක්ව, වලක්ක, වලක්කව, 'avoid' (වලකි); වස්ව, වස්ස, වස්සව, 'close,' 'shut' (වස), 'rain' (වසි); විද්ව, විද්ද, විද්දව, 'pierce,'

^o Observe that the explanations apply to the first two forms, which have now almost lost the causal sense, and "cause to" should be employed in explaining the third (double causal) form, which is now used as the proper causative. This should be borne in mind in connection with the explanations in other similar cases. (*Vide* § 154.)

† Colloquially තබ්බ, තබ්බව, තබ්බ (rare). *Vide* තබ—p. 220.

‡ The double causative දන්නව is sometimes colloquially used.

§ The form නංව (*past part. adj.* නංවු) is also used in this sense.

|| What is prepared in this manner is called මැල්ලුම්, a gerundial form. The form මැලවිම් is also used.

-shoot' with an arrow (විදි); සදව, හදව, '-make,' '-decorate' (සද, හද); සලස්ව, සලස්ස, සලස්සව, 'cause,' 'effect,' 'bring about' (සලස්); සාදව, '-make' (සාද); සහව, හහව, හංහව (*past part. adj.* සැහෙවු, හැහෙවු, හැංහෙවු), 'hide' (=හංහ); හරව, 'turn round' (හැරෙ); හසුරුව, '-act or move,' 'regulate' (හැසිරෙ); හාව, '-plough' (හා).

Exceptions.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Non-causative.
අස්වද්දව, '-cultivate' (ground)...	අස්වැද්දෙවු.	අස්වද්ද.
කරව, '-do' (<i>vide</i> p. 213) ...	කෙරෙවු.	කර.
කරකව, '-twirl' ...	කරකැවෙවු.	කරකව.
ගොඩනගව, } ගොඩනග, } ගොඩනගව, } ගොඩනව, }	{ ගොඩනැග්වු. ගොඩනැග්ගු. ගොඩනැග්ගෙවු. ගොඩනැංවු.	{ ගොඩනග.
පහදව, '-clear up,' '-be pleased with'... ...	{ පැහැදෙවු.	පහද.
හරිගස්ව, } හරිගස්ස, } හරිගස්සව, }	{ හරිගැස්වු හරිගැස්සු. හරිගැස්සෙවු.	{ —

(b) *Vide supra* remarks at (b) of non-causal verbs and (a) of causal verbs.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Non-causative.
උපදව, 'produce,' 'cause' ...	ඉපදෙවු.	උපදි.
උතුරව, '-overflow,' '-boil over' ...	ඉතිරෙවු.	උතුර.
උලුපව, '-scoop out,' '-float' ...	ඉලිප්පෙවු.	උලුප.
උස්සව, '-lift up' ...	ඉස්සෙවු.	උස්ස.
ගුගුරව, } ගුගුරුව, }	{ ගිගිරෙවු.	ගුගුර.
දුවව, '-run' ...	දිවෙවු.	දුව.
පුප්පව, '-swell out' ...	පිප්පෙවු.	පුප්ප.
පුපුරව, 'blast,' '-burst' ...	පිපිරෙවු.	පුපුර.
පුබුදුව, 'awaken,' '† -open' (as a flower) ...	පිබිදෙවු.	පුබුදි.
පුරුද්දව, '-link,' '-splice,' '-weld' ...	පිරිද්දෙවු.	පුරුද්ද.
බුරව, '-bark' ...	බිරෙවු.	බුර.
පුලුස්සව, '-burn,' '-bake' ...	පිලිස්සෙවු.	පුලුස්ස.
මුදව, '-set free,' 'freeze' ...	මිදෙවු.	මුද.

Exceptions.

උගන්ව, උගන්ත, උගන්තව (*past part. adj.* ඉගැන්වු, ඉගැන්තු, ඉගැන්තෙවු), 'teach' (උගැන්); උගුල්ව, උගුල්ල, උගුල්ලව (*past part. adj.* ඉගිල්වු, ඉගිල්ල, ඉගිල්ලෙවු), 'pull out' (උගුල).

° *Vide* note 3 on page 229.

† In this sense the corrupted form බුබුද්ද is colloquially used.

(c) *Vide supra* remarks at (c) of non-causal verbs and (a) of causal verbs.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Non-causative
ඔතව, } '-wrap round'	... { එතෙවු.	ඔත.
බතව, }	... { එතෙවු.	බත.
මරව, 'stare' එරෙවු.	—
ඔසව, 'lift up,' 'erect' එසෙවු.	—
කොටව, '-chop,' '-pound,' '-peck,' 'instigate' කෙටෙවු.	කොට.
ගොරව, 'roar,' 'growl,' 'thunder'	ගෙරෙවු.	—
දෙඩව, 'prate,' 'chatter' ...	දෙඩෙවු.	දෙඩ.
පොඟව, 'soak,' 'saturate' ...	පෙඟෙවු.	පොඟ.
පොළඹව, '-incite' ...	පෙළඹෙවු.	පොළඹ.
පොව, '-drink,' '-absorb' ...	පෙවු.	බො. ^c
මොලව, 'kindle' (fire), 'double' (the fist) මෙලෙවු.	—
යොදව, '-contrive,' '-employ' ...	යෙදෙවු.	යොද.

(d) *Vide Supra* remarks at (d) of non-causal verbs and (a) of causal verbs.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Non-causative
ඇඳව, '-couple,' '-yoke' ...	ඇඳෙවු.	ඇඳ.
ඉරව, '-tear,' '-saw' ...	ඉරෙවු.	ඉර.
ඉල්ලව, '-ask' ...	ඉල්ලෙවු.	ඉල්ල.
ඉසිරව, ඉසිරුව, 'spill' ...	ඉසිරෙවු.	—
එල්ලව, '-hang,' '-suspend' ...	එල්ලෙවු.	එල්ල.
එලව, 'drive away' ...	එලෙවු.	—
එළව, '-fall,' 'give' ...	එළෙවු.	එළ.
එව, 'send' (to 1st & 2nd persons)	එවු.	එ.
කැඳව, 'invite' ...	කැඳෙවු.	—
කිඳව, '-sink' ...	කිඳෙවු.	කිඳ.
කියව, '-say,' 'read' ...	කියෙවු.	කිය.
ගිල්ව, ගිල්ල, ගිල්ලව, 'immerse,' 'inlay,' 'swallow' ...	ගිල්වු, ගිල්ලු, ගිල්ලෙවු.	ගිළි.
ගිවිසව, ගිවිසස, ගිවිසසව, '-cove- nant,' '-consent' ...	ගිවිසවු, ගිවිසසු, ගිවිසසෙවු.	ගිවිස.
ගෙනව, ගෙනන, ගෙනනව, 'bring,' 'get brought' ...	ගෙනවු, ගෙනහු, ගෙනනෙවු.	ගෙණ.
දිවිරව, '-swear,' 'take oath of' ...	දිවිරෙවු.	දිවිර.

Examples.

දෙව, 'give' (දෙ); නිමව, '-finish,' 'finish' (නිම); නියව, 'shew (teeth),' 'grin'; කෙරව, '-drive away,' '-expel' (කෙරව); පිණව,

^c Old form is පො (root පා).

rejoice,' '-exult' (පිණ); පිසව, '-shut,' '-close' (පිස); පිහිටුව, පිහිටව (*past part. adj.* පිහිටවු), 'establish,' 'found' (පිහිට); පෙන්ව, පෙන්ක, පෙන්කව (*past part. adj.* පෙන්වු, පෙන්කු, පෙන්කෙවු), 'show,' 'exhibit' (පෙණෙ); පෙරව, '-filter' (පෙර); පෙරව, පොරව (*past part. adj.* පෙරෙවු), 'enrobe,' 'wrap round'; ලියව, '-write,' '-turn on a lathe' (ලිය); ලෙලව, 'brandish,' '-vibrate' (ලෙලෙ); විසලව (=වේලව), '-dry' (විසල); විසුරුව, 'spread about,' 'scatter' (විසිර); වේලව, '-dry' (වේල); වේවිලව(වෙව්ලු), '-tremble,' '-shake' (වේවිල); හික්වව, 'subdue,' 'train' (හික්ව).

Exceptions.

සංසි(රහි)ඳව, සංසි(රහි)ඳුව [*past part. adj.* සංසි(රහි)ඳෙවු], appease,' 'satisfy' (සංසිඳෙ, සංසිඳෙ).

NOTE.—(1) Observe that some verbs admit of double causal forms, which are often used colloquially in preference to the older and more correct causatives, *e. g.*, ගස්සව (for ගස්ව or ගස්ස), කප්පව (for කප්ව or කප්ප), පන්නව (for පන්ව or පන්න), and others given under the second conjugation (ii) *supra*. Of these the original and less euphonic forms such as ගස්ව, කප්ව, first given, are now rarely used.

(2) Sometimes verbs which are causative in form are now used as non-causative, as අවව, අඹව, ඉතිර(රු)ව, කැඳව, ගලව, තලව, නිසව, පටව, පණව, එලව. Similarly causal forms are sometimes used in classics in a non-causal sense, *e. g.*, "කැකැරවී" for කැකැරී. (*he*, &c.) 'stirred'; "අකුලුවා" for අකුලා, 'having rolled up.' (*Vide* p. 224.)

(3) සලස්ව, සලස්ස, or සලස්සව is also used after other verbs to express the sense of procuring or causing, as in ඒ වැඩේ කරණව සලස්වපන්, 'cause that (or the) work to be done'; ඔහුව උඹවෙකව එණව සලස්සමි, 'I will cause (persuade) him to come to you.' (*Vide* Chapter on Idioms.)

THIRD CONJUGATION.

Characteristics.—Bases end in ඉ and the *past part. adj.* in අ or ඉ. Past participles end in අ, as ඇඳ, පැලඳ, නැඟිට.

(a) Bases consist of two or three syllables. Changes: අ or ආ in the first syllable is, as usual, respectively changed into ඇ or ඈ. The last consonant is doubled in forming the past participial adjective ending in අ, but if a semi-nasal is attached to the consonant it is augmented into its corresponding full nasal and the consonant is not doubled. These forms are now more frequently used than those ending in ඉ. In the formation of the latter the final syllable does not undergo any change. When these forms

are rare or not extant, forms that may be justified by analogy are given within parentheses to enable the beginner to form the inflections (*e.g.*, ඇද්මි, බැද්මි, as distinguished from ඇද්දෙමි, බැන්දෙමි) which are derived from the 2nd form of the second principal part and which are confined to books. In bases of three syllables the vowel in the second syllable is generally changed into ඇ in forming the first form of the second principal part. The consonant ජ in the second syllable is when doubled changed into its original ජ. Past participles may be easily formed by changing the final ඉ of the 2nd principal part into අ; but if ඉ is combined with ජ, it is changed into ඇ. (*Vide* § 177.)

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
අඳි, 'draw,' 'pull' (<i>vide</i> p. 253)	ඇඳූ. (ඇඳි).
අනි, 'pierce,' 'butt' ...	ඇන්ත, (ඇනි)
අඳි, ° 'dress' (one's-self). 'make a drawing' ...	ඇන්ද, ඇඳි.
අමදි, † 'sweep' ...	ඇමැදූ, ඇමදි.
කටි, 'spin' (thread) ...	කැට්ට, (කැටි).
කහි, 'cough' ...	කැස්ස, (කැහි). ‡
ගණි, § 'count,' 'enumerate' ...	ගැන්ත, (ගැණි).
කපි, 'warm' (one's-self), 'bask' ...	කැප්ප, (කැපි).
නගි, 'ascend' (<i>vide</i> නැග) ...	නැග්ග, නැගි.
නමදි, 'bow,' 'worship' ...	නැමැදූ, නැමදි.
පදි, 'row,' 'paddle,' 'swing' ...	පැදූ, පැදි.
පනි, 'jump,' 'spring' (<i>vide</i> p. 219) ...	පැන්ත, (පැනි).
පලදි, ° 'put on' (dress or ornaments) ...	පැලැන්ද, පැලදි.
පාහි, 'pound and clean' (grain), 'prune' ...	පැස්ස, (පැහි). ‡
බදි, 'fry,' 'grill,' 'roast' ...	බැදූ, (බැදි).

° The gerunds ඇද්මි and පැලද්මි are now generally used in the sense of 'garment' and 'ornamental dress' respectively.

† In classics sometimes හමදි. The expressions අතුගා and පිහදම are commonly used in lieu of අමදි.

‡ Past part. කැහැ (or කැස), -ලා; පැහැ (or පැස), -ලා.

§ Note the classical form 'ගිණිය' in the expression ගිණිය පුතු, 'should be calculated,' for ගැණිය.

|| In classics sometimes පලන්.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
බදි, 'bind' ...	බැන්ද, බැදි. ^o
බණ්ණ, 'revile,' 'scold,' 'speak' ...	බැන්හ, (බැණ්).
බසි, බහි, 'descend' ...	බැස්ස, (බැසි, බැහි).†
මඩි, 'trample down,' 'press out' ...	මැඩ්බ, මැඩි.
මදි, 'polish,' 'draw toddy' (from cocoanut tree, &c.) ...	මැද්ද, (මැදි).
මනි, 'measure' ...	මැන්න, (මැනි).
යදි, 'pray,' 'imprecate' (good or evil) ...	යැද්ද, (යැදි).
රකි, 'guard,' 'protect' ...	රැක්ක, රැකි.
ලගි, 'roost,' 'perch,' 'lie down' (of animals in general) ...	ලැග්ග, (ලැගි).
වදි, 'worship' ...	වැන්ද, (වැදි).
වලදි, 'embrace' ...	වැලැන්ද, (වැලදි).
වසි, වහි, 'rain' ...	වැස්ස, වැසි (or වැහි).‡
සහි, හහි, 'pare,' 'chip' ...	හැස්ස, (හැසි or සැසි).

Exceptions.

අසදි, 'beseech,' 'request' ...	අසැදි.
අරි, } 'send' (to 3rd person). }	අැරිස, (අැරි).
හරි, } 'leave,' 'open' ... }	හැරිස, (හැරි).
තවනි, 'stop,' 'stay' ...	තැවනි, තැවැනු (ත).‡
තසි, තහි, 'die,' 'perish' ...	තැසු (or හු)නු (ත), තට.‡
පරදි, 'lose' in game, &c. ...	පැරදි, පැරදුනු (ත).
පවනි, 'prevail,' 'last,' 'behave' ...	පැවනි, පැවැනු (ත).
පුබ්දි, 'awake,' 'open' (as a flower) ...	පුබ්දි, පුබ්දුනු (ත).
පුදි, 'bear fruit or flower' (for the first time) ...	පිදුනු (ත).
වඩි, 'proceed'—go or come (respectful) ...	වැඩිස, (වැඩි).
වදි, 'strike against,' 'rush in,' ...	වැදුනු (ත), වන්.‡
වරද, 'err,' 'fail' ...	වැරදුනු (ත).
වලකි, 'refrain' ...	වැලැකුනු (ත).
හකි, 'think' ...	හැකි.

(b) Bases consist of two or three syllables. Changes: Vowel in the first syllable being ඇ, (ඈ), ඉ, (ඊ), එ, or (ඒ),

^o In classics sometimes බන්. Gerunds in මි: බැදිමි, බැදුමි, බැම්මි
† Past part. බැහැ (or බැස), -ලා. In classics the past part. adj. is sometimes බට or බටු. Cf. the form in the expression ඉරබටු කාරුව, 'evening star' [lit. 'the star (that rises) when the sun sets'].

‡ Past part. වැහැ (or වැස), -ලා; තැවක, -ලා; තැවනි, -ලා; තැසි (or තැහි), -ලා; වැද, -ලා, වැදි, -ලා.

no changes take place in the first and second syllables. Changes in the final syllable are the same as those noticed under (a) *supra*.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.
ඇවිදි, 'walk' (<i>vide</i> p. 216) ...	ඇවිද්ද, (ඇවිදි).
ඇහිදි, 'pick up,' 'pick out' ...	ඇහින්ද, (ඇහිදි).
ඉසි, } 'sprinkle,' 'bale out'	} ඉස්ස, (ඉසි).
ඉහි, } (water) ...	
කිමිදි, 'dive' ...	කිමිද්ද, (කිමිදි).
කිඹිසි, 'sneeze' ...	කිඹිස්ස, (කිඹිසි).
ගිළි, 'swallow' ...	ගිල්ල, (ගිළි).
ගිවිසි, 'covenant,' 'consent' ...	ගිවිස්ස, (ගිවිසි).
තැගිටි, 'get up,' 'rise from' ...	තැගිට්ට, (තැගිටි).
පිඹි, 'blow' (with mouth, pipe or tube) ...	පිම්බ, (පිඹි).
පිසි, } 'wipe,' 'cleanse' ...	} පිස්ස, (පිසි).
පිසි, }	
බිදි, 'break,' 'crack' (brittle things) ...	බින්ද, (බිදි).
විදි, 'bore,' 'pierce,' 'shoot' (arrow) ...	විද්ද, (විදි).
විදි, 'suffer,' 'undergo' ...	වින්ද, (විදි).
සිදි, } 'cut off,' 'exterminate'	} සින්ද, (සිදි).
සිදි, }	
හිදි, } 'prepare or express' (oil)	} හින්ද, (හිදි).
හිදි, }	
සිඹි, } 'kiss,' 'sniff' ...	} සිම්බ, (සිඹි).
ඉඹි, }	

Exceptions.

කෙළි, 'play' ...	කෙළිය, (කෙළි).
ලෙච්, 'lick' ...	ලෙචිය, (ලෙචි).
සිටි, } 'stand,' 'stay,' 'be' (of	} සිටිය, (සිටි).
හිටි, } persons), 'dwell' ...	

FOURTH CONJUGATION.

Involitive Verbs.

Characteristics.—Vowel in the first syllable is ඇ, ඇ, ඉ, ඊ, එ, or ඒ, and it is immutable. Past part. adj. ends in උතු (or උත).† Past participles end in ඊ, as ඇදී, ඇණි, ඇඹරි.

* Imp. mood, 2nd pers. *sing.* හිටු, හිටපිය, හිටපන්, හිටන් (*colq.*).

† Cf. the ending ත of present participial adjectives. The endings උතු or උත and ඉච්ච of the past part. adj. are peculiar to involitive verbs. ඉච්ච is used only colloquially. (*Vide* § 179.)

(a) Bases generally consist of two or three syllables. Changes: the final vowel is changed into *උ*, and *නු* or *න* is suffixed to the vowel-consonant formed by its combination.

 The corresponding volitive forms are given in the manner in which non-causal verbs were given under causal verbs, and the words “be” and “become” (which are often employed to convey the involitive sense) are omitted in the explanations as “cause to” was omitted in those of causal verbs. The involitive idea should always be kept in view in order to comprehend the explanations correctly. When a word has departed from its involitive sense (as *එබේ* in its sense of ‘peep’), the explanations are marked with an asterisk (*); and when an involitive form of a word admits of being used in the sense of both a volitive and an involitive, as in the sentences *ලමයා ගසේ එල්ලුනේය* (volitive), ‘the boy hanged on the tree’; *ගසේ අත්ත එල්ලුනේය* (involitive), ‘the branch of the tree was hanging,’ such words or their explanations are marked with two asterisks (**).

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Volitive.
<i>ඇඳ</i> , ^o ‘drag (one’s-self or its-self),’** ‘wheeze’ (<i>vide</i> p. 253)	<i>ඇඳුනු</i> (ක).	<i>අඳි.</i>
<i>ඇබෙ</i> , ‘pierce’ ...	<i>ඇඬුනු</i> (ක).	<i>අනි.</i>
<i>ඇබෙ</i> , ‘-mixed up’ ...	<i>ඇඬුනු</i> (ක).	<i>අත.</i>
<i>ඇඹර</i> , ‘-twisted,’ ‘grind’ ...	<i>ඇඹරුණු</i> (ක).	<i>අඹර.</i>
<i>ඇර</i> , ‘quit,’** ‘pass off,’ ‘-opened’ ...	<i>ඇරුණු</i> (ක).	<i>අරි.</i>
<i>ඇල</i> , ‘adhere,’ ‘stick’ ...	<i>ඇලුනු</i> (ක).	—
<i>ඇස</i> , <i>ඇසෙ</i> , ‘hear,’ ‘overhear’ ...	<i>ඇසු(රනු)</i> (ක).	<i>අස</i> , <i>අත.</i>
<i>ඇඳ</i> , ‘-united’ ...	<i>ඇඳුනු</i> (ක).	<i>ඇඳ.</i>
<i>ඉක්මේ</i> , ‘pass away’ ...	<i>ඉක්මුනු</i> (ක).	—
<i>ඉඳ</i> , ‘-mellow’ ...	<i>ඉඳුනු</i> (ක).	—
<i>ඉපඳ</i> , ‘-born,’ ‘arise’ ...	<i>ඉපදුනු</i> (ක).	<i>උපදි.†</i>
<i>ඉර</i> , ‘-torn,’ ‘-sawn’ ...	<i>ඉරුණු</i> (ක).	<i>ඉර.</i>
<i>ඉස</i> , { ‘-sprinkled’ ...	{ <i>ඉසුනු</i> (ක).	{ <i>ඉසි.</i>
<i>ඉස</i> , { ‘-sprinkled’ ...	{ <i>ඉසුනු</i> (ක).	{ <i>ඉති.</i>
<i>ඉස්ස</i> , ‘-lifted up’ ...	<i>ඉස්සුනු</i> (ක).	<i>උස්ස.</i>
<i>එබේ</i> , { ‘-wrapped round’ ...	{ <i>එබුනු</i> (ක).	{ <i>ඔබ.</i>
<i>එබේ</i> , { ‘-wrapped round’ ...	{ <i>එබුනු</i> (ක).	{ <i>ඔබ.</i>

^o Verbal nouns *ඇඳම* and *ඇඳීම* are also used in the sense of ‘asthma.’ In some parts of the Island *අඳි* is used in the sense of ‘wheeze.’

† This form is also used as an involitive, when it takes the same past part. adj. as *ඉපඳ*.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Volitive.
එබ, 'bend down,' 'peep' * ...	එබුනු (ක).	බබ.
එර, 'sink in' (mud, &c.) ...	එරුණු (ක).	එර.
එව, 'come' ...	එවුනු (ක).	එ.
එලඹෙ,** 'approach' ...	එලඹුනු (ක).	—
එල්ලෙ,** 'hang on or from' ...	එල්ලුනු (ක).	එල්ල.

Examples.

ඉඟිලෙ, 'start' * (as a bird or planet), '—drawn out' ° (උගුල); ඉතිර, 'overflow' (උතුර, *q. v.*); ඉදිමෙ, 'swell,' '—bloomed'; ඉදිර, 'up-rooted' (උදුර); ඉලිප්පෙ, '—scooped,' 'rise to the surface' ° (උලුප්ප); ඉඟිර, '—spilled'; කැබ, 'break' (කබ); කැපෙ, 'cut' (කප); කැලුමෙ, '—agitated,' '—stirred' (කලුම); කැලනෙ, කැලැන්නෙ, '—stirred up' (කලන, කලන්න); කැව, '—eaten,' 'eat' (ක); කිඳ (or කිද), 'sink' (*past part.* කිදා); කිපෙ,** '—excited,' '—angry'; කියව, 'read,' 'say' (කිය); කිර, '—weighed' (කිර); කෙර, '—done' (කර); ගැණ, '—reckoned,' '—taken' (ගණ); ගැරනෙ, '—vilified' (ගරන); ගැර, '—sifted' (ගර); ගැලපෙ, 'agree,' 'fit together' (ගලප); ගැල,** 'sink in' (ගල); ගැණ, 'tremble,' 'crack,' '—struck' (ගණ); ගැස්සෙ, 'quake,' '—startled,' '—sprung' as a trap (ගස්ස); ගිලෙ, 'sink in,' 'dip' one's-self in' (ගල); ගෙන, '—platted,' '—knitted' (ගෙන); ගෙව, 'get paid off,' 'pass or wear away' (ගෙව); තැන, '—made,' '—formed' (තන); තැම්බ, '—sodden' (තම්බ); තැල, '—bruised,' '—crushed' (තල); තැවර, තැවරව, 'rub against,' '—smeared on' (තවර, තරව); තැව, '—distressed' (in mind),* '—heated' (තව); තිබ,† 'be' —of things (තබ); තෙම, '—wet' (තෙම); තෙර, '—intelligible to,' '—sorted out' (තෙර); දුග, 'feel,' 'perceive' (දුග); දුව, '—wrapped round' (දුව); දුම, 'burn,' '—inflamed' (දුම); දිලිස, දිලිස, දිලිස,** 'glitter,' 'shine'; තැවන (= තවන), 'stop,'* 'cease' (තවන); තැස, තැන (= තසි. තසි), 'die,' 'perish' (තස, තන); තැන,** 'ascend' (තන); තැම,** 'bend' (තම); නික්ම, ** 'issue forth,' 'start'; නිම, 'end,' 'terminate' (නිම); නිව, '—extinguished,' '—cold' (නිව); පැටල,** '—entangled,' '—confused' (පටල); පැරද = පරදි, '—defeated' (පරද); පැල, 'crack,' 'split' (පල); පැවන (= පවන), 'continue,' 'exist'; පැස, පැස, 'mature,' 'ripen,' '—grey' (as hair); පැහැද, පැහැද, '—clear,' '—pleased or satisfied with' (පහද, පාද); පැග, '—trampled on' (පාග); පැස්ස, පැස, '—welded or united,' 'agree' (පාස්ස, පාස); පිපිර, 'burst,' 'crack' (පුපුර); පිප, 'expand,' '—bloomed'; පිබිඳ (= පුබුදි), 'awake'; පිරින, 'decline,' 'diminish'; පිර, '—full' (පුර); පිලිස්ස, 'burn,' '—consumed with fire' (පුලුස්ස); පිඳ (= පුදි *quid vide*); පෙණ, '—soaked or saturated' (පොණ); පෙණ, 'appear,' 'see' (*vide* note on p. 238); පෙරල,** 'roll'

* Also ඉඟිල්ලෙ and ඉල්පෙ (rare) respectively.

† Past part. adj. තිබුනු (ක): in classics sometimes තැබු, තැබුනු (ක).

සෙරල); සෙර, '-strained,' 'filter through' (සෙර); සෙල, '-tossed
 bout,' 'suffer from' (සෙල); සෙලම, '-instigated,' 'incited'
 (සෙලම); සෙව, '-taken in' (as a liquor), '-absorbed,' (සෙව); බැඳ,
 'grilled or roasted' (බඳ); බැඳ, '-bound' (බඳ); බැබල, 'shine,'
 'glitter' (බබල); බිඳ, 'break,' 'crack' (බිඳ); බෙඳ, '-divided'
 (බෙඳ); වැන, '-obliterated' (වන); වැබ, '-trampled down,' '-pressed
 between' (වබ); වැඳ, '-polished,' '-smoothed' (වඳ); වැන, '-measured'
 (වන); වැර, 'die' (වර); වැව, '-created' (by itself), '-formed'
 (වව); වැන, '-sewed' (වන); මිඳ, 'get free' (මිඳ), 'congeal';
 මිඳ, '-pressed,' '-squeezed' (මිඳ); සෙඳ, '-engaged in,' '-contrived'
 (සෙඳ); රැන, '** 'get a living,' '-maintained' (රන); රැඳ, 'rest,'
 'stopped' (රඳ); රව, '-deceived' (රව); රිඳ, 'ache,' 'pain';
 ලැබ, '-received' (ලබ); ලියව, 'write,' 'turned' on a lathe (ලිය);
 ලිඳ, '-untied or -loose' (ලිඳ); වැජඹ, 'live prosperously' *;
 වැට, '** 'fall'; වැට, '-convinced,' '-understood'; වැඩ,
 'increase,' 'grow' (වඩ); වැඳ (=වඳ), 'strike against,' 'rush in' *;
 වැන, '-spread,' 'reel,' 'stagger' ** (වන); වැන, 'perish,'
 '-desolate' (වන); වැරඳ (=වරඳ), 'mistake,' 'err' (වරඳ); වැලක, '**
 (=වලක), 'refrain' (වලක); වැලඳ, '-attacked with' (as a disease);
 වැල, '** 'wail,' 'lament'; වැල, '-buried' (වල); වැව, 'grow'
 '-vegetation, &c. (වව); වැස, වැන, '-covered,' '-closed' (වස, වන);
 වැස, 'ooze,' 'flow out' (වැස); විකිණ, 'sell,' '-sold' (විකුණ);
 විඳ, '-pierced' (විඳ); විසල, 'dry' (විසල); විසිර, '-scattered,'
 '-dispersed'; විසිඳ, '-spread' (විසිඳ); වෙ (past part. adj. වුනු
 or වුන), 'become' (vide p. 238); වෙල, '-entwined' (වෙල);
 වෙල (=විසල), 'dry' (වෙල); සැන, '** 'sleep' (සන);
 සැන, '** '-consoled,' 'console' (සන); සැර, සැර, '** '-adorned,'
 'adorn' one's-self, 'prepare' one's-self (සැර, සැර); සැල, සැල,
 'shake,' 'sift'—as in sieve, 'fall or run out' (සල, සල); සැඳ, සැඳ,
 '-formed,' '-made' (සැඳ, සැඳ); සැන, 'suffice,' '-suitable'; සින,
 'think,' 'occur to mind' (සින, හින); සින, 'laugh' * (vide
 p. 261.); සිඳ, හිඳ, '-cut off,' 'dry up' by evaporation (සිඳ, හිඳ);
 සිර, හිර, '-scratched,' '-scraped off' (සිර, හිර); සැන, සැන,
 'hide' * one's-self, 'lie concealed' (සැන, සැන); සැන, සැන,
 'understand,' 'perceive' (සැන, සැන); සැඳ (vide සැඳ supra), '-formed,'
 '-made,' 'grow' (සැඳ); සැල, 'strike against,' '** 'chewed' (සැල);
 සැර, '** 'turned,' 'turn'; සැර, '-dug or cut out,' '-excavated'
 (සැර); හික්ම, '** '-submissive,' '-trained'; හික්ම, හිඳ, සිඳ,
 'dry up' by evaporation (හික්ම, හිඳ, සිඳ).

Exceptions.

කලකිර, '** '-discouraged,' '-dissatisfied'; පටල, පටල, '** (vide පටල).
 'complicated,' '-entangled' (පටල); සංසිඳ, සංසිඳ, '-satisfied,'
 '-appeased' [past part. adj. සංසි(orහි)සුනු (හ), සංසුන්, සංසුන්].
 සරිසැර, සරිසැර, '-rectified' (සරිසැර).

(b) Bases consist of three syllables with vowels අ and ඉ in the 1st and 2nd syllables respectively. Changes : the vowel in the 2nd syllable is assimilated to උ in the 3rd syllable of the past participial adjective. The other changes in the final syllable, &c., are similar to those of (a) *supra*.

Base (<i>Pres. tense</i>).	Past Part. Adj.	Volitive.
අකිල, 'shrivel,' 'curl up' ...	අකුලු (ක).	අකුල.
අපිල්ල, '-washed' (of clothes)	අපුල්ලු (න).	අපුල්ල.
අමිණ, '-strung or threaded' ...	අමුණු (ක).	අමුණ.
අවිල, ° 'pain,' 'take fire' ..	අවුලු (න).	අවුල.
අවිසස, '-stirred up,' '-excited'	අවුස්සු (ක).	අවුස්ස.
අවිසර, '-stopped,' '-blocked up'	අවුරුණු (ක).	අවුර.
නැගිට, 'get up' ...	නැගුටු (ක).	නැගිටි.
පැකිල, 'trip,' '-hindered' ...	පැකුලු (ක).	—
පැතිර, 'spread,' '-diffused' ...	පැතුරුණු (ක).	පතුර.
පැමිණ, ** 'arrive,' 'come' ...	පැමුණු (ක).†	පමුණ.
වැහිර, '-shed' ...	වැහුරුණු (ක).	වතුර.
වැතිර, 'lie prostrate,* dormant, or half done' (of work, &c.) ...	වැතුරුණු (ක).	—
වැපිර, '-sown' ...	වැපුරුණු (ක).	වපුර.
කැසිර, 'behave,* 'move'* ...	කැසුරුණු (ක).	—

[*Vide* next section for the principal parts of defective verbs.]

Remarks.

1. Additional meanings of some of the involitives may be gathered from those given for their corresponding volitives, as in the case of causal and non-causal verbs.

2. Compound verbs are sometimes used to convey the sense of some of the above-mentioned verbs. *Vide* § 201, Idioms, and Index B.

3. Observe that involitives generally do not take gerunds in ලී, and that their gerunds in මි are identical in form with those of volitives.

4. The involitive verbs අවිල, ඉක්ම, ඉතිල, ඉතිර, ඉදිර, ඉපඳ, ඵලම, නික්ම, පැකිල, පැතිර, පැමිණ, පැරඳ, පැවත, පැසඳ, පිඬඳ, වැහිර, වැතිර, වැපම, වැලම, වැලප, and විසිර also take past part. forms ending in අ, as අවිල, ඉක්ම, ඉතිල, &c.

° The gerund අවිලීලී is generally used in the sense of 'side pain.'

† පැමිණ, පැමිණි, and පත් are also used.

Irregular and Defective Verbs.

196. These are few in number, but in common use and should be carefully studied. Some of these verbs have already been noticed in the previous section. The gerunds ending in ලී are rare.

Present (3rd pers. sing.).	Past Part. Adj.	Past Part.	Imperative (sing.).	Gerund in මි.
අගී, අගීයි, ^o 'is worth'	—	—	—	—
ඇගී, ඇග, 'is' (vide p. 268)	—	—	—	—
ඉඳී, ඉඳීයි, [†] 'is' (of persons), 'sits' (vide p. 269)	උන්, උන්හු (ක)	ඉඳ	ඉඳ, ඉඳව, ඉඳීන්, ඉඳපිය	ඉඳීමි, ඉඳමි.
<div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> { උපදී, උපදීයි, ඉපදේ, ඉපදෙයි, </div> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle; font-size: 2em; margin: 0 5px;">{</div> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> born, arises is born, arises </div> </div>	<div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> { උපන්, උපන්හ ඉපදුනු (ක) </div> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle; font-size: 2em; margin: 0 5px;">{</div> </div>	<div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> ඉපද, ඉපිඳ ඉපඳි </div> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle; font-size: 2em; margin: 0 5px;">}</div> </div>	<div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle;"> උපදුව, ඉපදීය </div> <div style="display: inline-block; vertical-align: middle; font-size: 2em; margin: 0 5px;">}</div> </div>	ඉපදීමි, ඉපදමි.
එයි, එ, 'comes' ...	ආ	අවුත්, ඇවුත්, ඇවිදිත් [‡]	එව, වර, වරෙන්, වරේ (sing. & pl.)	ඵමි, එමි.
ඔබි, ඔබීයි, [§] 'is becoming or proper'	—	—	—	—
කකිසයි, 'aches' ...	කකිසාපු	කකිසා	—	කකිසාමි.
කරයි, කෙරේ 'does' (vide p. 210)	කළ	කර, කෙට	කර, කරපන්, කරපිය	කරීමි, කෙරීමි, කෙර, මි.
ගනී, ගනීයි, [†] 'takes'	ගත්, ගත්ත	ගෙන	ගනු, ගනිත්, ගන්	ගනීමි, ගනිමි.

^o Present participial adjective අගගා. The future අගීන්තෙ assumes the form අගනේ in books; so වටනේ is used for වටින්නේ, the future of වටී (*q. v.* next page).

[†] The colloquial forms (of the present tense) are ඉන්නවා, ගන්නවා, and දන්නවා (of දනී on next page), respectively. Present participial adjectives: ඉදින or ඉන්න, ගන්න, දන්න. The form හිඳී or හිඳීයි also occurs in books for ඉඳී or ඉඳීයි. The past part. අර (sometimes හැර, ඇර or ර—remnant of a verb now extinct), 'having taken' always requires ගනී and its inflections after it, as අරගනී, අරගෙන (also අරන්), &c. (*Vide* § 160.)

[‡] In classics sometimes අවුදිත් and rarely අවුදු. The form ඇවිල්ලා (*i. e.*, ඇවිත්ලා) is also used colloquially. (*Vide* § 178.)

§ Pres. part. adj. ඔබින or ඔබිගා. ඔබි is a contracted form of ගොබි, which, like අගී and වටී, often takes the form ගොබනේ in the future.

|| The form කකිසෙවු is also used, and the past tense is formed from it, as කකිසෙවුමි, කකිසෙවුනා, &c. Similarly ලෙලියයි (on next page) takes the forms ලෙලියෙවු, ලෙලියෙවුමි, &c.

Present (3rd pers. sing.).	Past Part. Adj.	Past Part.	Imperative (sing.).	Gerunds in මි.
දකී, දකියි, 'sees' (vide p. 276)	දුටු, දක්ක	දක	දකු, දකපත්, දකපිය	දකිමි, දකුමි. ^o
දනී, දනියි, 'knows'	දත්	දන	දනු	දනිමි, දනුමි.
දෙයි, දේ, 'gives' ...	දුන්, දුන්හු (න)	දී	දෙව, දියන්, දීපත්, දීපිය	දීමි.
බොයි, 'drinks' ...	බිටු	බී	බොව, බිපත්, බිපිය	බිමි.†
යයි, යේ, 'goes' ... (vide p. 280)	ගිය	ගොස්, ගොසින්‡	යව, (පල, පලයන්), යා	යාමි, යෑමි.
මියයි, 'dies' ...	මියුණු (න), මියව්ව	මිය	මිය, මියාපත්	මියිමි.§
ලෙලියයි, 'wiggles'	ලෙලියාපු	ලෙලියා	—	ලෙලියාමි.
වටි, වටිනි, 'is worth'	—	—	—	—
විකුණයි, 'sells' ...	විකුණු, විකුණන, විකුණුපු, or වික්ක	විකුණ, විකොට, විකුට	විකුණ, විකුණපත්, -පිය	විකිණිමි, විකුණුමි.
වේ, වෙයි, 'is,' 'becomes' (v. p. 285)	වූ, වුණු, වෙව්ව, වන්	වී, ව, වෙලා	වෙව, වෙයන්	විමි.

NOTE.—The verbs දකී, දැනී, උපදී, ඉපදේ, එයි, ඔබී, ගණී, දනී, යයි, මියයි, වටි, and වේ do not admit of the adjectival forms in පු, and දකී, දැනී, ඔබී, ගණියි, and වටි past participial forms in ලා.

යේ, 'says' (past part. adj. යු) is another irregular and defective verb. It is now obsolete, excepting the inflections යන් (cond. mood), යි (past part.), and යන (pres. part. adj.).

A few more of the irregular verbs will be found in the preceding section. [Vide § 199 for Auxiliary Verbs.]

^o දකුමි, when used as a pure noun, means 'a present' taken with one visiting a person of consequence. In some parts of the Island පෙනුමි (lit. 'sight') is similarly used.

† බිමි, as a pure noun, means 'drink,' 'liquor.' The form බුන් is sometimes found in classical writings for බිටු. බුන්හා ('drank'), &c., are still used in the Kandyan country. The causal form of this verb is පොවයි.

‡ Also ගොසින්, ගිහින්, ගොහිල්ලා (i. e., ගොහින් ලා), and ගිහිල්ලා colloquially.

§ The expression මිය යාම is more commonly used.

|| වුණු, වුනේ, &c. are often spelled and pronounced as උණු, උනේ, &c. Pres. part. adj. වෙහ, වහ, වෙහහාපු, &c.

197. PARADIGMS OF CONJUGATION.

FIRST CONJUGATION.

Root කෘ, 'to eat'; principal parts ක, කෑ.

Active Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. කමි,* කමි, 'I eat.'

2nd ,, කසි, කති, 'thou eatest.'

3rd ,, කසි, කා,† 'he (or she, or it) eats.'

Plural.

1st pers. කමු, කමෝ, කමිහ (or හු), 'we eat.'

2nd ,, කමු, කහු, 'you eat.'

3rd ,, කති, කත්,† 'they eat.'

Past Tense.

Singular.

1st pers. කෑවෙමි (or මි), කෑයෙමි (or මි), කෑමි, 'I ate.'

2nd ,, කෑවෙති, කෑයෙති,‡ 'thou ate.'

3rd ,, කෑවේ, කෑයේ, කෑය (or ව), 'he (or she, or it) ate.'

Plural.

1st pers. කෑවෙ(රය)මු, කෑමු, කෑමෝ, කෑමිහ (or හු),
'we ate.'

2nd ,, කෑවාහු, කෑවහු, 'you ate.'

3rd ,, කෑවෝ, කෑහ, කෑහු, කෑවාහ (or හු), 'they ate.'

* The more common forms are first given. Those ending in මි and මෝ are seldom used in prose at the end of a sentence. (*Vide* next Conjugation.)

† In books these forms ending in ආ and ත are used with කමි, කමුත්, and the interrogative particle ද. (*Vide* p. 185.)

‡ Observe that සි and වු are often respectively substituted for සි and හු of the endings of the second person. (*Vide* note on p. 200.)

*Future Tense.**Singular.*

1st pers. කන්නෙමි (or මි), 'I shall (or will) eat.'

2nd „* කන්නෙහි, 'thou shalt (or wilt) eat.'

3rd „ කන්නේ, 'he (or she, or it) shall (or will) eat.'

Plural.

1st pers. කන්නෙමු, කන්නමෝ, කන්නමිහ (or හු), 'we shall (or will) eat.'

2nd „ කන්න(or නා)හු, 'you shall (or will) eat.'

3rd „ කන්නෝ, කන්නාහ (or හු); 'they shall (or will) eat.'

OPTATIVE MOOD.

Singular.

1st pers. කම්වා, 'may I eat.'

2nd „ කසිවා, කහිවා, 'mayest thou eat.'

3rd „ කාවා, කසිවා, 'may he (or she, or it) eat.'

Plural.

1st pers. කමෝවා, 'may we eat.'

2nd „ කවුවා, කහුවා, 'may you eat.'

3rd „ කත්වා, 'may they eat.'

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. කව්, කාපන්, කාපිය, කාපියව්, කා, 'eat thou.'

3rd „ කන්නේ, 'let him (or her, or it) eat.'

Plural.

2nd „ කව්, කාපල්ලා, කාපියව්, 'eat you.'

3rd „ කන්නෝ, 'let them eat.'

කහු. (Vide page 202, note 5.)

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. කෑවාවේ, කාපුවාවේ, 'let him (or her, or it) eat.'

Plural.

„ කෑවාවෙත්, කාපුවාවෙත්, 'let them eat.'

(Vide § 166.)

* This sometimes assumes the form of the 3rd person.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	(Pres. form)	කතොත්, කතෝතිත්, කත,* 'if I, &c., eat;'
		කතත්, 'although I, &c., eat,' or 'even if I, &c., eat.'
	(Past form)	කෑවොත්, කෑවෝතිත්, කෑව,‡ කෑ,¶ 'if I, &c., ate or were to eat;'
		කෑවත්, 'although I, &c., ate' or 'even if I, &c., ate.'

(*Vide* § 168 and note 4 on p. 248.)

PRESENT PARTICIPLE.

කමිත්, කමිති, 'eating.'

PAST PARTICIPLE.

කා, කාලා, 'having eaten.'

Causal Form.†

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. කවමි, කවම.	කවමු. කවමිහ(or හු), කවමෝ.
2nd „ කවසි, කවහි.	කවු, කවහු.
3rd „ කවසි, කවා.	කවහි, කවත්.

Past Tense.

Singular.

1st pers. කෑවුවෙමි (or මි), කෑවිමි (or මි).
2nd „ කෑවුවෙසි (or හි), කෑවි, කෑවිහි.
3rd „ කෑවුවේ, කෑවි.

* In classics this and similar forms of other verbs are also used with the force of a continuative participle, thus කත = 'while or when (I, &c., was, &c.) eating.' In modern Sinhalese these have been displaced by forms ending in දී, e. g., කද්දී, &c. (*Vide* § 173.)

† Meanings are omitted in the subsequent conjugations. as they can be easily determined from those given previously.

Plural.

1st pers. කැවුමෙමු, කැවීමු, කැවීමිහ (or හු).

2nd ,, කැවුව(or වා)හු, කැවූ, කැවූහු.

3rd ,, කැවුවෝ, කැවූ, කැවූහ (or හු), කැවුවාහ (or හු).

*Future Tense.**Singular.**Plural.*

1st pers. කවන්නෙමි(or මි). | කවන්නෙමු, කවන්නමිහ (or හු), කවන්නමෝ.

2nd ,, කවන්නෙහි.

කවන්න(or නා)හු.

3rd ,, කවන්නේ.

කවන්නෝ, කවන්නාහ (or හු).

OPTATIVE MOOD.

*Singular.**Plural.*

1st pers. කවමිවා.

කවමෝවා.

2nd ,, කවහිවා, කවසිවා.

කවහුවා, කවවුවා.

3rd ,, කවාවා, කවසිවා.

කවත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. කවව, කවාපන්, කවාපිය, කවාපියව.

3rd ,, කවන්නේ.

Plural.

2nd pers. කවව්, කවාපල්ලා, කවාපියව්.

3rd ,, කවන්නෝ.

කවහු. (*Vide* p. 202, note 5.)

PERMISSIVE FORMS.

*Singular.**Plural.*3rd pers. කැවුවාමේ, කවාපු | කැවුවාමෙන්, කවාපුවාමෙන්.
වාමේ.(*Vide* § 166.)

CONDITIONAL MOOD.

*Singular and Plural.*1st, 2nd, & (Pres. } කවතොත්, කවතෝතින්, කවත ;
3rd pers. (form) } කවතත්.

1st, 2nd, & { (*Past* } කැවුළොත්, කැවුළෝතින්, කැවුළු,
3rd pers. { form) } කැවිඟ; කැවුළත්.

(*Vide* § 168.)

PRESENT PARTICIPLE.

කවමින්, කවමිනි. .

PAST PARTICIPLE.

කවා, කවාලා.

Passive Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. කනු ලබමි, කනු ලැබෙමි, කනු ලබමි, කනු ලැබෙමි;
(කැවෙමි, කැවෙමි*).

2nd ,, කනු ලබයි, -ලැබෙයි, -ලබයි, -ලැබෙයි; (කැවෙයි,
කැවෙයි).

3rd ,, කනු ලබයි, -ලැබෙයි, -ලැබෙයි; (කැවෙයි, කැවෙයි).

Plural.

1st pers. කනු ලබමු, කනු ලැබෙමු, කනු ලබමිහ(or හු), කනු
ලබමෝ, කනු ලැබෙමිහ(or හු); (කැවෙමු,
කැවෙමිහ, කැවෙමිහු).

2nd ,, කනු ලබමු, -ලැබෙමු, -ලබමු, -ලැබෙමු; (කැවෙමු).

3rd ,, කනු ලබති, -ලැබෙති, -ලබත්, -ලැබෙත්; (කැවෙති,
කැවෙත්).

° These old forms of the passive voice formed by changing the vowels in the volitives, stand also for the involitive forms. Hence the conjugation of some of the involitive verbs will appear under the passive voice. These verbs do not properly admit of causal forms. (*Vide* § 159.)

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. කතූ ලැබුවෙමි (or මි), -ලැබීමි (or මි), කත* ලද්දෙමි (or මි), -ලදීමි (or මි); [කැවුනෙමි (or මි)].
- 2nd ,, කතූ ලැබුවෙහි, -ලැබී, කත ලද්දෙහි, -ලද්දේ; (කැවුනෙහි).
- 3rd ,, කතූ ලැබුවේ, -ලැබී, කත ලද්දේ, -ලදී; (කැවුනේ, කැවුනී).

Plural.

- 1st pers. කතූ ලැබුවෙමු, -ලැබීමු, කත ලද්දෙමු, -ලදීමු, -ලදුමිහ, කතූ ලැබුවමෝ; (කැවුනෙමු, කැවුනෙමිහ).
- 2nd ,, කතූ ලැබුව(or වා)හු, -ලැබූ, -ලැබූහ, කත ලද්ද(or ද)හු, -ලදහු; (කැවුනහු).
- 3rd ,, කතූ ලැබුවෝ, කත ලද්දෝ, -ලද්දහ (or හු), -ලදහ, කතූ ලැබුවාහ (or හු), -ලැබූහ (or හු), -ලැබූ; [කැවුනෝ, කැවුනාහ (or හු)].

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. කතූ ලබන්නෙමි (or මි), -ලැබෙන්නෙමි (or මි); [කැවෙන්නෙමි (or මි)].
- 2nd ,, කතූ ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි; (කැවෙන්නෙහි).
- 3rd ,, කතූ ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ; (කැවෙන්නේ).

Plural.

- 1st pers. කතූ ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු, -ලබන්නමිහ, -ලැබෙන්නමිහ, -ලබන්නමෝ, -ලබන්නමිහ; (කැවෙන්නෙමු, කැවෙන්නමිහ).
- 2nd ,, කතූ ලබන්න(or නා)හු, -ලැබෙන්න(or නා)හු; [කැවෙන්න(or නා)හු].
- 3rd ,, කතූ ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ, -ලබන්නාහ (or හු); (කැවෙන්නෝ, කැවෙන්නාහ).

° *Vide* foot-note ° on page 179. The form ending in හු is not, however, to be considered as incorrect.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. කපු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා; (කැවෙමිවා).
 2nd ,, කපු ලබයි (or හි)වා, -ලැබෙයි (or හි)වා; [කැවෙයි (or හි)වා].
 3rd ,, කපු ලබාවා, -ලැබෙවාවා; (කැවෙවාවා).

Plural.

- 1st pers. කපු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා; (කැවෙමෝවා).
 2nd ,, කපු ලබවු (or හු)වා, -ලැබෙවු (or හු)වා; (කැවෙහුවා).
 3rd ,, කපු ලබත්වා, -ලැබෙත්වා; (කැවෙත්වා).

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. කපු ලබව, -ලබ, -ලැබෙව; (කැවෙව).
 3rd ,, කපු ලබන්තේ, -ලැබෙන්නේ; (කැවෙන්නේ).

Plural.

- 2nd pers. කපු ලබව්, -ලැබෙව්; (කැවෙව්).
 3rd ,, කපු ලබන්තෝ, -ලැබෙන්නෝ; (කැවෙන්නෝ).

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. කපු ලැබුවාමේ, -ලබාපුවාමේ; (කැවුනාමේ).

Plural.

- 3rd pers. කපු ලැබුවාවෙත්, -ලබාපුවාවෙත්; (කැවුනාවෙත්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &
3rd pers.	{	(Pres.
form)	කපු ලබතොත්, -ලැබෙතොත්,
			-ලබන, -ලැබෙන; (කැවෙතොත්, කැවෙන):
		(Past
form)	කපු ලබතත්, -ලැබෙතත්; (කැවෙතත්).
			කපු ලැබුවොත්, -ලැබුව්, -ලැබිඟ; (කැවුනොත්):
			කපු ලැබුවත්; (කැවුනත්).

PRESENT PARTICIPLE.

කඳු ලබමින්, -ලැබෙමින්, -ලබමිනි, -ලැබෙමිනි; (කැවෙමින්, කැවෙමිනි).

PAST PARTICIPLE.

කඳු ලැබ, -ලැබී; (කැවී).

Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

- 1st pers. කවනු ලබමි (or මි), -ලැබෙමි (or මි).
 2nd „ කවනු ලබයි (or හි), -ලැබෙයි (or හි).
 3rd „ කවනු ලබයි, -ලැබේ, -ලැබෙයි.

Plural.

- 1st pers. කවනු ලබමු, -ලැබෙමු, -ලබමිහ (or හු), -ලැබෙමිහ (or හු).
 2nd „ කවනු ලබවු (or හු), -ලැබෙවු (or හු).
 3rd „ කවනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. කවනු ලැබුවෙමි (or මි), -ලැබිමි (or මි), කවන ලද්දෙමි (or මි), -ලදිමි (or මි).
 2nd „ කවනු ලැබුවෙහි, -ලැබී, කවන ලද්දෙහි, -ලද්දේ.
 3rd „ කවනු ලැබුවේ, -ලැබී, කවන ලද්දේ, -ලදී.

Plural.

- 1st pers. කවනු ලැබුවෙමු, -ලැබිමු, කවන ලද්දෙමු, -ලදිමු, -ලදුමිහ.
 2nd „ කවනු ලැබුව(or වා)හු, -ලැබු, -ලැබුහු, කවන ලද්ද(or දු)හු.
 3rd „ කවනු ලැබුවෝ, -ලැබුවාහ, -ලැබුහ (or හු), ලැබු, කවන ලද්දෝ, -ලද්දහ, -ලදහ.

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. කවනු ලබන්නෙමි (or මි), -ලැබෙන්නෙමි (or මි).
 2nd „ කවනු ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි.
 3rd „ කවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 1st pers. කවනු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු, -ලබන්නමෝ
 -ලබන්නමිහ (or හු).
 2nd „ කවනු ලබන්න(or නා)හු, -ලැබෙන්න(or නා)හු.
 3rd „ කවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ, -ලබන්නාහ
 (or හු), -ලැබෙන්නාහ (or හු).

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. කවනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා.
 2nd „ කවනු ලබසි (or හි)වා, -ලැබෙසි (or හි)වා.
 3rd „ කවනු ලබාවා, -ලැබෙවා.

Plural.

- 1st pers. කවනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා.
 2nd „ කවනු ලබවු (or හු)වා, -ලැබෙවු (or හු)වා.
 3rd „ කවනු ලබත්වා, -ලැබෙත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. කවනු ලබව, -ලබ, -ලැබෙව.
 3rd „ කවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 2nd pers. කවනු ලබව්, -ලැබෙව්.
 3rd „ කවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. කවනු ලැබුවාමේ, -ලබාපුවාමේ.

Plural

- 3rd pers. කවනු ලැබුවාවෙත්, -ලබාපුවාවෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{	(Pres. form)	{ කවනු ලබතොත්, -ලැබෙතොත්, -ලබන,
			{ -ලැබෙන; -ලබනත්, -ලැබෙනත්.
	{	(Past form)	{ කවනු ලැබුවොත්, -ලැබුවි, -ලැබිය; -ලැබුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

කවනු ලබමින්, -ලැබෙමින්, -ලබමිනි, -ලැබෙමිනි.

PAST PARTICIPLE.

කවනු ලැබ, -ලැබී.

NOTE 1.—The above conjugation exhibits the *majority* of the variations. Inflections and inflectional endings of verbs, as of nouns, are multifarious, and may be best studied by the perusal of standard writings.

2. In the following conjugations only the forms in general use are given. Other forms may be easily determined by the help of those given in the preceding conjugation, &c.

3. For forms of verbal nouns and participial adjectives *vide* pp. 68, 69, 136, 137, 139, 140, 188, 192, & § 193.

4. The forms of the conditional mood ending in *න* are used in modern Sinhalese generally with *ආකි* or *සැකි*, as *කනැකි* or *කනසැකි*, 'can eat'; *සිටිනැකි* or *සිටිනසැකි*, 'can stand'; and those marked § and ¶ with *මැනව* and *සුතු* respectively, as *කැව* (or *කැව*) *මැනව*, 'pray eat'; *කැ සුතු*, 'should be eaten.' (*Vide* § 168.)

SECOND CONJUGATION.

Root *කැඬි** = *ආඬි*, 'to cry'; princ. parts *ආඬ*, *ආඬු*.*(Intransitive.)**Non-Causal Form.*

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st. pers.	ආඬමි.†	ආඬමු, ආඬමිහ.
2nd „	ආඬපි (or හි).	ආඬවු (or හු).
3rd „	ආඬයි.	ආඬති (or ත්).

* *කැඬි* is conjugated exactly like *ආඬි*. This is the form of root given in the *Sidat-sañgará*. The form *කඩ* (= *ආඬ*) may also be accepted as the root.

† The personal endings *මි* and *වු* of the first person always admit of being changed into *මි* and *මේ* respectively.

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ඇසුවේ (or යෙ)මි, ඇසිමි.	ඇසුවේ (or යෙ)මු, ඇතිමු.
2nd „ ඇසුවේ (or යෙ)හි, ඇසි, ඇසිති.	ඇසුව(or වා)හු, ඇසු, ඇසුහු.
3rd „ ඇසුවේ (or යේ), ඇසි.	ඇසුවෝ, ඇසුහ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අඩන්තෙමි.	අඩන්තෙමු.
2nd „ අඩන්තෙහි.	අඩන්ත(or නා)හු.
3rd „ අඩන්තේ.	අඩන්තෝ, අඩන්තාහ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අඩමිවා.	අඩමෝවා.
2nd „ අඩසි (or හි)වා.	අඩවු (or හු)වා.
3rd „ අඩවා, අඩසිවා.	අඩන්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. අඩව, අඩාපිය, අඩ.	අඩව්, අඩාපියව්.
3rd „ අඩන්තේ.	අඩන්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. ඇසුවාමේ, අඩාපු වාමේ.	ඇසුවාමෙන්, අඩාපුවාමෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &	{	(Pres. form)	{	අඩතොත්, අඩත; අඩතත්.
3rd pers.				
	{	(Past form)	{	ඇසුවොත්, ඇසුව, § ඇසිය; ඇසුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

අඬමින්.

PAST PARTICIPLE.

අඬා, අඬාලා.

*Causal Form.**Active Voice.*

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අඬවමි.	අඬවමු, අඬවමිහ.
2nd „ අඬවයි (or හි).	අඬවු (or හු).
3rd „ අඬවයි.	අඬවති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ඇඬෙවුවෙමි, ඇඬවිමි.	ඇඬෙවුවෙමු, ඇඬවිමු.
2nd „ ඇඬෙවුවෙහි, ඇඬවි, ඇඬවිහි.	ඇඬෙවු (or වා)හු, ඇඬවු, ඇඬවුහු.
3rd „ ඇඬෙවුවේ, ඇඬවි.	ඇඬෙවුවෝ, ඇඬවුහ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අඬවන්නෙමි.	අඬවන්නෙමු.
2nd „ අඬවන්නෙහි.	අඬවන්න (or තා)හු.
3rd „ අඬවන්නේ.	අඬවන්නෝ, අඬවන්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අඬවමිවා.	අඬවමෝවා.
2nd „ අඬවයි (or හි)වා.	අඬවු (or හු)වා.
3rd „ අඬවාවා, අඬවයිවා.	අඬවත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

*Singular.**Plural.*

2nd pers. අඬව, අඬවව.

අඬවච්චි.

3rd ,, අඬවන්නේ.

අඬවන්නේ.

PERMISSIVE FORMS.

*Singular.**Plural.*3rd pers. ඇඬවුවාචේ, අඬ
වාසුවාචේ.ඇඬවුවාවෙන්, අඬවාසුවා
වෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

*Singular and Plural.*1st, 2nd, & { (*Pres.* } අඬවනොත්, අඬවත; අඬවතත්.
form)3rd pers. { (*Past* } ඇඬවුවොත්, ඇඬවුවද, ඇඬවිය; ;
form) } ඇඬවුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

අඬවමින්.

PAST PARTICIPLE.

අඬවා, අඬවාලා.

Passive Voice.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

1st pers. අඬවනු ලබමි, -ලැබෙමි.

2nd ,, අඬවනු ලබයි (or හි), -ලැබෙයි (or හි).

3rd ,, අඬවනු ලබයි, -ලැබෙයි, -ලැබේ.

Plural.

1st pers. අඬවනු ලබමු, -ලැබෙමු.

2nd ,, අඬවනු ලබමු (or හු), -ලැබෙමු (or හු).

3rd ,, අඬවනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. අඬවනු ලැබුවෙමි, -ලැබිමි, අඬවන ලද්දෙමි, -ලදිමි.
 2nd ,, අඬවනු ලැබුවෙහි, අඬවන ලද්දෙහි.
 3rd ,, අඬවනු ලැබුවේ, -ලැබි, අඬවන ලද්දේ, -ලදි.

Plural.

- 1st pers. අඬවනු ලැබුවෙමු, -ලැබිමු, අඬවන ලද්දෙමු, -ලදිමු.
 2nd ,, අඬවනු ලැබුව(or වා)හු, අඬවන ලද්ද(or දා)හු.
 3rd ,, අඬවනු ලැබුවෝ, -ලැබූහ, අඬවන ලද්දෝ.

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. අඬවනු ලබන්නෙමි, -ලැබෙන්නෙමි.
 2nd ,, අඬවනු ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි.
 3rd ,, අඬවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 1st pers. අඬවනු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු.
 2nd ,, අඬවනු ලබන්න(or නා)හු, -ලැබෙන්න(or නා)හු.
 3rd ,, අඬවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ.

*OPTATIVE MOOD.**Singular.*

- 1st pers. අඬවනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා.
 2nd ,, අඬවනු ලබයි (or හි)වා, -ලැබෙයි (or හි)වා
 3rd ,, අඬවනු ලබාවා, -ලැබේවා.

Plural.

- 1st pers. අඬවනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා.
 2nd ,, අඬවනු ලබවු (or හු)වා, -ලැබෙවු (or හු)වා.
 3rd ,, අඬවනු ලබත්වා, -ලැබෙත්වා.

*IMPERATIVE MOOD.**Singular.*

- 2nd pers. අඬවනු ලබව, -ලබ, -ලැබෙව.
 3rd ,, අඬවනු ලබත්තේ, -ලැබෙත්තේ.

3rd ,, අඩවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

3rd pers. අඬවනු ලැබුවාමේ, අඬවනු ලැබුවාමේත්, -ලබාපු
-ලබාපුවාමේ. | වාමේත්.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{	(Pres. form)	අඬවනු ලබතොත්, -ලැබෙතොත් ; -ලබතත්, -ලැබෙතත්.
		(Past form)	අඬවනු ලැබුවොත්; -ලැබුවත්.

අඩවනු ලැබ, -ලැබේ.

နုဋိသီ (or သ်).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ඇද්දෙමි, ඇදිමි.	ඇද්දෙමු, ඇදිමු.
2nd „ ඇද්දෙහි, ඇදි, ඇදිහි.	ඇද්දහු, ඇදු, ඇදුහු. ඇද්දෝ, ඇදුහ.
3rd „ ඇද්දේ, ඇදි.	

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අදින්නෙමි.	අදින්නෙමු.
2nd „ අදින්නෙහි.	අදින්න(or නා)හු.
3rd „ අදින්නේ.	අදින්නෝ, අදින්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අදිමිවා.	අදිමෝවා.
2nd „ අදිසි (or හි)වා.	අදිවු (or හු)වා.
3rd „ අදිවා, අදිසිවා.	අදිත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. අදුව, ඇදපිය, අදු.	අදිව්, ඇදපියව්.
3rd „ අදින්නේ.	අදින්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. ඇද්දුවේ, ඇදු වාවේ.	ඇද්දුවෝ, ඇදුච්චාවෝ.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &	(Pres. form)	අදිනොත්, අදින ; අදිනත්.
3rd pers.	(Past form)	ඇද්දොත්, ඇද්දු & ¶ ; ඇද්දත්.

PRESENT PARTICIPLE.

අදිමින්.

PAST PARTICIPLE.

ඇද, ඇදලා.

Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අද්දවමි.*	අද්දවමු.
2nd „ අද්දවයි (or හි).	අද්දවු (or හු).
3rd „ අද්දවයි.	අද්දවනි (or ව්).

Past Tense.

Singular.

1st pers. ඇද්දෙවුමෙමි, ඇද්දවිමි.
2nd „ ඇද්දෙවුමෙහි, ඇද්දවි, ඇද්දවිහි.
3rd „ ඇද්දෙවුමේ, ඇද්දවි.

Plural.

1st pers. ඇද්දෙවුමෙමු, ඇද්දවිමු.
2nd „ ඇද්දෙවුම(or වා)හු, ඇද්දවු, ඇද්දවුහු.
3rd „ ඇද්දෙවුමේ, ඇද්දවුහ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අද්දවන්මෙමි.	අද්දවන්මෙමු.
2nd „ අද්දවන්මෙහි.	අද්දවන්න(or නා)හු.
3rd „ අද්දවන්මේ.	අද්දවන්මේ, අද්දවන්නාහ.

* Note that the forms අද්දමි, අද්දමු, ඇද්දමෙමි, &c., which are modifications of අද්දමි, අද්දමු, ඇද්දමෙමි, &c., are also now commonly used. (*Vide* p. 225.)

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. අද්දවම්වා.	අද්දවමෝවා.
2nd „ අද්දවයි (or හි)වා.	අද්දවවු (or හු)වා.
3rd „ අද්දවාවා.	අද්දවත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. අද්දව, අද්දවව.	අද්දවහි.
3rd „ අද්දවත්තේ.	අද්දවත්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. ඇද්දෙවුවාමේ, අද්දවාපුවාමේ.	ඇද්දෙවුවාමෙන්, අද්දවාපු වාමෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &	{ (<i>Pres.</i> form) }	අද්දවනොත්, අද්දවත; අද්දවතත්.
3rd pers.	{ (<i>Past</i> form) }	ඇද්දෙවුමොත්, ඇද්දෙවුව, § ඇද්ද විය; ඇද්දෙවුත්.

PRESENT PARTICIPLE.

අද්දවමින්.

PAST PARTICIPLE.

අද්දවා, අද්දවාලා.

*Passive Voice.**Non-Causal Form.*

INDICATIVE MOOD.

Singular.

1st pers.	අදිනු ලබමි, -ලැබෙමි; (ඇදෙමි).
2nd „	අදිනු ලබයි(or හි), -ලැබෙයි(or හි); (ඇදෙයි or හි).
3rd „	අදිනු ලබයි, -ලැබෙයි, -ලැබේ; (ඇදේ, ඇදෙයි).

Plural.

1st pers. අදිනු ලබමු, -ලැබෙමු; (ඇදෙමු).

2nd „ අදිනු ලබවු(or හු), -ලැබෙවු(or හු); [ඇදෙවු(or හු)].

3rd „ අදිනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්); [ඇදෙති (or ත්)].

Past Tense.

Singular.

1st pers. අදිනු ලැබුවෙමි, -ලැබිමි, අදින ලද්දෙමි, -ලදිමි ; (ඇදුනෙමි).

2nd „ අදිනු ලැබුවෙහි, අදින ලද්දෙහි; (ඇදුනෙහි).

3rd „ අදිනු ලැබුවේ, -ලැබී, අදින ලද්දේ, -ලදී ; (ඇදුනේ).

Plural.

1st pers. අදිනු ලැබුවෙමු, -ලැබිමු, අදින ලද්දෙමු, -ලදිමු ; (ඇදුනෙමු).

2nd „ අදිනු ලැබුව(orවා)හු, අදින ලද්ද(orදු)හු ; (ඇදුනහු).

3rd „ අදිනු ලැබුවෝ, -ලැබූහ, අදින ලද්දෝ; (ඇදුනෝ).

Future Tense.

Singular.

1st pers. අදිනු ලබන්තෙමි, -ලැබෙන්නෙමි; (ඇදෙන්නෙමි).

2nd „ අදිනු ලබන්තෙහි, -ලැබෙන්නෙහි; (ඇදෙන්නෙහි).

3rd „ අදිනු ලබන්තේ, -ලැබෙන්නේ; (ඇදෙන්නේ).

Plural.

1st pers. අදිනු ලබන්තෙමු, -ලැබෙන්නෙමු; (ඇදෙන්නෙමු).

2nd „ අදිනු ලබන්ත(orනා)හු, -ලැබෙන්න(orනා)හු ; [ඇදෙන්න(orනා)හු].

3rd „ අදිනු ලබන්තෝ, -ලැබෙන්නෝ ; (ඇදෙන්නෝ).

OPTATIVE MOOD.

Singular.

1st pers. අදිනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා; (ඇදෙමිවා).

2nd „ අදිනු ලබයි(orහි)වා, -ලැබෙයි(orහි)වා; [ඇදෙහි (orයි)වා].

3rd „ අදිනු ලබාවා, -ලැබෙව්වා ; (ඇදෙව්වා).

Plural.

- 1st pers. අදිනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා; (ඇඳෙමෝවා).
 2nd „ අදිනු ලබවු (or හු)වා, -ලැබෙවු (or හු)වා; [ඇඳෙහු (or වු)වා].
 3rd „ අදිනු ලබත්වා, -ලැබෙත්වා; (ඇඳෙත්වා).

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. අදිනු ලබව, -ලබ; (ඇඳව).
 3rd „ අදිනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ; (ඇඳෙන්නේ).

Plural.

- 2nd pers. අදිනු ලබව්, -ලැබෙව්; (ඇඳව්).
 3rd „ අදිනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ; (ඇඳෙන්නෝ).

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. අදිනු ලැබුවාමේ, -ලබාපුවාමේ; (ඇදුනාමේ).

Plural.

- 3rd pers. අදිනු ලැබුවාවෙන්, -ලබාපුවාවෙන්; (ඇදුනාවෙන්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &
3rd pers.	{	(Pres. form)	{ අදිනු ලබනොත්, -ලැබෙනොත්;
			{ (ඇඳෙනොත්);
		(Past form)	{ අදිනු ලබනත්, -ලැබෙනත්;
			{ (ඇඳෙනත්).
(Past form)	{ අදිනු ලැබුවොත්; (ඇදුනොත්);		
	{ අදිනු ලැබුවත්; (ඇදුනත්).		

PRESENT PARTICIPLE.

- අදිනු ලබමින්, -ලැබෙමින්; (ඇඳෙමින්).

PAST PARTICIPLE.

- අදිනු ලැබ, -ලැබී; (ඇදී, ඇදීලා).

Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

- 1st pers. අද්දවනු ලබමි, -ලැබෙමි.
 2nd ,, අද්දවනු ලබයි (or හි), -ලැබෙයි (or හි).
 3rd ,, අද්දවනු ලබයි, -ලැබෙයි, -ලැබේ.

Plural.

- 1st pers. අද්දවනු ලබමු, -ලැබෙමු.
 2nd ,, අද්දවනු ලබවු (or හු), -ලැබෙවු (or හු).
 3rd ,, අද්දවනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. අද්දවනු ලැබුවෙමි, -ලැබීමි, අද්දවන ලද්දෙමි,
 -ලදීමි.
 2nd ,, අද්දවනු ලැබුවෙහි, අද්දවන ලද්දෙහි.
 3rd ,, අද්දවනු ලැබුවේ, -ලැබී, අද්දවන ලද්දේ, -ලදී.

Plural.

- 1st pers. අද්දවනු ලැබුවෙමු, -ලැබීමු, අද්දවන ලද්දෙමු,
 -ලදීමු.
 2nd ,, අද්දවනු ලැබුව (or වා)හු, අද්දවන ලද්ද (or දා)හු.
 3rd ,, අද්දවනු ලැබුවෝ, -ලැබූහ, අද්දවන ලද්දෝ.

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. අද්දවනු ලබන්නෙමි, -ලැබෙන්නෙමි.
 2nd ,, අද්දවනු ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි.
 3rd ,, අද්දවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 1st pers. අද්දවනු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු.
 2nd ,, අද්දවනු ලබන්න(or නා)හු, -ලැබෙන්න(or නා)හු.
 3rd ,, අද්දවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. අද්දවනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා.
 2nd „ අද්දවනු ලබයි(orනි)වා, -ලැබෙයි(orනි)වා.
 3rd „ අද්දවනු ලබාවා, -ලැබේවා.

Plural.

- 1st pers. අද්දවනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා.
 2nd „ අද්දවනු ලබවු(orහු)වා, -ලැබෙවු(orහු)වා.
 3rd „ අද්දවනු ලබත්වා, -ලැබෙත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. අද්දවනු ලබව, -ලබ.
 3rd „ අද්දවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 2nd pers. අද්දවනු ලබව්, -ලැබෙව්.
 3rd „ අද්දවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. අද්දවනු ලැබුවාවේ, -ලබාපුවාවේ.

Plural.

- 3rd pers. අද්දවනු ලැබුවාවෙන්, -ලබාපුවාවෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

- 1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \text{ form}) \\ (Past \text{ form}) \end{array} \right\}$ අද්දවනු ලබතොත්, -ලැබෙතොත්;
 -ලබතත්, -ලැබෙතත්.
 අද්දවනු ලැබුවොත්; -ලැබුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

අද්දවනු ලබමින්, -ලැබෙමින්.

PAST PARTICIPLE.

අද්දවනු ලැබ, -ලැබි.

FOURTH CONJUGATION.

(i) Root සි (= හි*), 'to laugh'—Princ. part සිනාසෙ.

Non-Causal Form.

(Intransitive.)

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	සිනාසෙමි.	සිනාසෙමු, සිනාසෙමිහ.
2nd „	සිනාසෙසි (or හි).	සිනාසෙවු (or හු).
3rd „	සිනාසෙසි, සිනාසේ.	සිනාසෙති (or ත්).

Past Tense.

Singular.

1st pers.	සිනාසුනෙමි, සිනාසිමි.
2nd „	සිනාසුනෙහි, සිනාසි, සිනාසිහි.
3rd „	සිනාසුනේ, සිනාසි.

Plural.

1st pers.	සිනාසුනෙමු, සිනාසිමු.
2nd „	සිනාසුනෙහු, සිනාසි(orසු)හු.
3rd „	සිනාසුනෝ, සිනාසුනාහ, සිනාසුහ.

Future Tense.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	සිනාසෙත්තෙමි.	සිනාසෙත්තෙමු.
2nd „	සිනාසෙත්තෙහි.	සිනාසෙත්ත(orනා)හු.
3rd „	සිනාසෙත්තේ.	සිනාසෙත්තෝ, සිනාසෙත්තාහ.

OPTATIVE MOOD.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	සිනාසෙමිවා.	සිනාසෙමෝවා.
2nd „	සිනාසෙසි(orහි)වා.	සිනාසෙවු (or හු)වා.
3rd „	සිනාසෙසිවා, සිනාසේවා.	සිනාසෙත්වා.

* සි is changed into හි, from which the forms හිනාවෙමි, හිනහවෙමි, &c., are formed. (Colloquially *present* හිනාවෙතවා, *past* හිනාලතා.) In conjugation only the second part (base වෙ) of the word undergoes change. Observe that the second form of the past tense, viz., සිනාසිමි, සිනාසිහි, &c., is peculiar to this verb and generally occurs in classics. The shorter forms such as සෙමි, සෙසි, සෙත (*pres. part. adj.*), &c., immediately derived from the root, are also found in classics.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. සිතාසෙව.	සිතාසෙව්.
3rd ,, සිතාසෙන්නේ.	සිතාසෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. සිතාසුතාවේ.	සිතාසුතාවෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

<i>Singular and Plural.</i>	
1st, 2nd, & 3rd pers.	<div> <i>(Pres. form)</i> </div> සිතාසෙනොත්, සිතාසෙන; සිතාසෙනත්.
	<div> <i>(Past form)</i> </div> සිතාසුනොත්, සිතාසුන්, සිතාසිඤ්ඤා; සිතාසුන්.

PRESENT PARTICIPLE.

සිතාසෙමින්.

PAST PARTICIPLE.

සිතාසි, සිතාසිලා.

*Causal Form.***Active Voice.*

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. සිතාස්සමි.	සිතාස්සමු.
2nd ,, සිතාස්සසි (or හි).	සිතාස්සවු (or හු).
3rd ,, සිතාස්සසි.	සිතාස්සති (or ත්).

* The expressions සිතාකරමි ('I make laugh'), සිතාකෙළෙමි ('I made laugh'), &c., are used to denote a causative signification. The colloquial causal forms are හිතස්සකවා (*pres.*), හිතස්සකවා (*past*). Cf. the expression හිතා අවුස්සමි. 'I excite laughter.'

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. සිතූස්සුවෙ(රෙය)මි, සිතූස්සිමි.
 2nd ,, සිතූස්සුවෙහි (or සි), සිතූස්සි, සිතූස්සිහි.
 3rd ,, සිතූස්සුවේ (or ජේ), සිතූස්සි.

Plural.

- 1st pers. සිතූස්සුවෙ(රෙය)මු, සිතූස්සිමු.
 2nd ,, සිතූස්සුවාහු, සිතූස්සු, සිතූස්සුහු.
 3rd ,, සිතූස්සුවෝ, සිතූස්සුහ.

Future Tense.

Singular.

Plural.

1st pers. සිතාස්සන්තෙමි.		සිතාස්සන්තෙමු.
2nd ,, සිතාස්සන්තෙහි.		සිතාස්සන්ත(රතා)හු.
3rd ,, සිතාස්සන්තෝ.		සිතාස්සන්තෝ, සිතාස්සන්තාහ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

Plural.

1st pers. සිතාස්සම්වා.		සිතාස්සමෝවා.
2nd ,, සිතාස්සසි(or හි)වා.		සිතාස්සවු(or හු)වා.
3rd ,, සිතාස්සාවා, සිතාස්සසිවා.		සිතාස්සත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

Plural.

2nd pers. සිතාස්සව.		සිතාස්සච්චි.
3rd ,, සිතාස්සන්තෝ.		සිතාස්සන්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. සිතූස්සුවාච්චි, සිතාස්සාපුවාච්චි.

Plural.

- 3rd pers. සිතූස්සුවාවෙන්, සිතාස්සාපුවාවෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{ form)	(Pres.)	සිතාස්සතොත්, සිතාස්සන ; සිතාස්සත්.
		(Past form)	සිතාස්සුමොත්, සිතාස්සුම, සිතාස්සිම ; සිතාස්සුමත්.

PRESENT PARTICIPLE.

සිතාස්සමිත්.

PAST PARTICIPLE.

සිතාස්සා, සිතාස්සාලා.

Passive Voice.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

- 1st pers. සිතාස්සනු ලබමි, -ලැබෙමි.*
 2nd „ සිතාස්සනු ලබයි (or හි), -ලැබෙයි (or හි).
 3rd „ සිතාස්සනු ලබයි, -ලැබෙයි, -ලැබේ.

Plural.

- 1st pers. සිතාස්සනු ලබමු, -ලැබෙමු.
 2nd „ සිතාස්සනු ලබමු (or හු), -ලැබෙමු (or හු).
 3rd „ සිතාස්සනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. සිතාස්සනු ලැබුවෙමි, -ලැබිමි, සිතාස්සන ලද්දෙමි, -ලදිමි.
 2nd „ සිතාස්සනු ලැබුවෙහි, සිතාස්සන ලද්දෙහි.
 3rd „ සිතාස්සනු ලැබුවේ, -ලැබී, සිතාස්සන ලද්දේ, -ලදී.

* The expressions සිතා එස, සිතා යයි, සිතාප හළුවෙයි, සිතා ආවේ, සිතා ගියේ, සිතා පහළවුණේ, &c., formed by suffixing the inflections of එ, 'to come,' යා, 'to go,' පහළවු, 'to appear,' are used with the dative of person, to do duty for the involitive forms. The expression සිතා පහළකර = 'to laugh' (vol. and respectful).

Plural.

- 1st pers. සිතාස්සනු ලැබුවෙමු, -ලැබීමු, සිතාස්සන ලද්දෙමු, -ලදීමු.
 2nd „ සිතාස්සනු ලැබුව(orවා)හු, සිතාස්සන ලද්ද(or ද)හු.
 3rd „ සිතාස්සනු ලැබුවෝ, -ලැබූහ, සිතාස්සන ලද්දෝ.

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. සිතාස්සනු ලබන්නෙමි, -ලැබෙන්නෙමි.
 2nd „ සිතාස්සනු ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි.
 3rd „ සිතාස්සනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 1st pers. සිතාස්සනු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු.
 2nd „ සිතාස්සනු ලබන්න(orනා)හු, -ලැබෙන්න(or නා)හු.
 3rd „ සිතාස්සනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. සිතාස්සනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා.
 2nd „ සිතාස්සනු ලබයි(orහි)වා, -ලැබෙයි(orහි)වා.
 3rd „ සිතාස්සනු ලබාවා, -ලැබෙවාවා.

Plural.

- 1st pers. සිතාස්සනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා.
 2nd „ සිතාස්සනු ලබවු(orහු)වා, -ලැබෙවු(orහු)වා.
 3rd „ සිතාස්සනු ලබත්වා, -ලැබෙත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. සිතාස්සනු ලබව, -ලබ, -ලැබෙව.
 3rd „ සිතාස්සනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ.

Plural.

- 2nd pers. සිතාස්සනු ලබව්, -ලැබෙව්.
 3rd „ සිතාස්සනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. සිතාස්සනු ලැබුවාවේ, -ලබාපුවාවේ.

Plural.

3rd pers. සිතාස්සනු ලැබුවාවෙන්, -ලබාපුවාවෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \text{ form}) \\ (Past \text{ form}) \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{සිතාස්සනු ලබතොත්, -ලැබෙතොත්;} \\ \text{-ලබතත්, -ලැබෙතත්.} \\ \text{සිතාස්සනු ලැබුවොත්; -ලැබුවත්.} \end{array} \right.$

PRESENT PARTICIPLE.

සිතාස්සනු ලබමින්, -ලැබෙමින්.

PAST PARTICIPLE.

සිතාස්සනු ලැබ, -ලැබී.

(ii) Root පැමිණ, 'to arrive,' 'come'; princ. parts
පැමිණෙණ, පැමුණුනු (න) or පැමිණි.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

1st pers. පැමිණෙමි.
2nd ,, පැමිණෙයි (or හි).
3rd ,, පැමිණේ, පැමිණෙයි.

Plural.

1st pers. පැමිණෙමු, පැමිණෙමිහ.
2nd ,, පැමිණෙවු (or නු).
3rd ,, පැමිණෙති (or ත්).

*Past Tense.***Singular.*

1st pers. පැමුණුනෙමි, පැමිණියෙමි.
2nd ,, පැමුණුනෙහි, පැමිණියෙහි.
3rd ,, පැමුණුනේ, පැමිණියේ.

* The forms පැමිණෙහි, පැමිණෙහි, &c., are also sometimes used.
Cf. the forms පැවැත්නේ (from පවත්), කැවැත්නේ (from කවති), &c.,
sometimes used for පැවතුනේ, කැවතුනේ, &c.

Plural.

- 1st pers. පැමුණුනෙමු, පැමිණියෙමු.
 2nd „ පැමුණුනාහු, පැමිණියාහු.
 3rd „ පැමුණුනෝ, පැමිණියෝ.

Future Tense.

Singular.

- 1st pers. පැමිණෙන්නෙමි.
 2nd „ පැමිණෙන්නෙඬි.
 3rd „ පැමිණෙන්නේ.

Plural.

- 1st pers. පැමිණෙන්නෙමු.
 2nd „ පැමිණෙන්න(orනා)හු.
 3rd „ පැමිණෙන්නෝ, පැමිණෙන්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

Plural.

1st pers. පැමිණෙමිවා.	පැමිණෙමෝවා.
2nd „ පැමිණෙයි(or හි)වා.	පැමිණෙවු(orහු)වා.
3rd „ පැමිණේවා.	පැමිණෙත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. පැමිණෙව, පැමිණිය.
 3rd „ පැමිණෙන්නේ.

Plural.

- 2nd pers. පැමිණෙව්, පැමිණියව්.
 3rd „ පැමිණෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. පැමුණුනාවේ, පැමිණියාවේ.

Plural.

- 3rd pers. පැමුණුනාවෙත්, පැමිණියාවෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	(Pres. form)	පැමිණෙනොත්, පැමිණෙන; පැමිණෙනත්.
	(Past form)	පැමුණෙනොත්, පැමිණියොත්, පැමුණුන්, පැමිණියා; පැමුණුත්, පැමිණියත්.

NOTE.—Involutive verbs do not take causal forms. පැමිණ, when used as a volitive, admits of causal forms, as පමුණුව² (base), පැමිණෙමු (past part. adj.); so are the other quasi-involutive verbs. (*Vide* p. 233.)

CONJUGATION OF IRREGULAR AND DEFECTIVE VERBS.

(i) Root ඇති, 'to be,' 'have'; principal part ඇති.

Non-Causal.

(Intransitive.)

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ඇත්තෙමි.	ඇත්තෙමු, ඇත්තමිහ.
2nd „ ඇත්තෙහි.	ඇත්තාහු.
3rd „ ඇත්තේ, ඇති, ඇත.	ඇත්තෝ, ඇත්තාහ, ඇතිහ.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, and 3rd pers. (*Pres. form*) ඇතොත්; ඇතත්.
(In ancient classics sometimes ඇත.)

² Or පමුණුව. These may also be regarded as forms derived from the transitive verb පමුණ, which is, however, often used in lieu of them. It is also possible that පමුණ is only a contraction of පමුණුව, as ඉත්ඳ, 'plant,' is a contraction of ඉත්ඳුව.

PAST PARTICIPLE.

ඇතුළු, ඇතිව, (= 'having').

NOTE.—(1) This verb admits of the above inflections only. Observe its forms in the expressions: ඇත්තමි, (or ඇතිනමි), ඇති
නමුත්, හුවණ ඇති(*pres. part. adj.*) මිනිසා, 'the person having
wisdom,' 'the wise man.' The noun ඇත්ත, 'truth' (lit. 'what is')
and ඇත්තා, 'possessor,' 'owner' (lit. 'who has'), are derived from
this verb. The negative of ඇති is නැති, sometimes නොමැති.

(2) ඇතිවීම, a gerund of the compound verb ඇතිවේ, which means
'to be,' 'be sufficient,' 'grow' is used to serve as the gerund of ඇති,
and the compound verb ඇතිකර, meaning 'to cause to be or exist,'
'rear,' is used to express the causal sense of ඇති. Hence the
inflections of ඇතිවේ and ඇතිකර may be used in place of the
deficient inflections of ඇති.

(ii) Root ඉඳ, 'to sit,' 'be,' 'be present'; princ. parts ඉඳි.

උත් or උත්තු (න).

Non-Causal Form.

(Intransitive.)

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>		<i>Plural</i>
1st pers.	ඉඳිමි.	ඉඳිමු, ඉඳිමහ.
2nd „	ඉඳිසි (or හි).	ඉඳිවු (or හු).
3rd „	ඉඳි, ඉඳිසි.	ඉඳිති (or ත්).

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. උනිමි, උත්තෙමි.
2nd „ උනිසි (or හි), උත්තෙහි, උනී.
3rd „ උනී, උනිසි, උත්තේ.

Plural.

- 1st pers. උනිමු, උත්තෙමු.
2nd „ උනිවු (or හු), උත්තාහු, උත්තු.
3rd „ උත්තෝ, උත්තු, උත්තාහ.

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්තෙමි, ඉදිත්තෙමි.
 2nd „ ඉත්තෙහි, ඉදිත්තෙහි.
 3rd „ ඉත්තෙ, ඉදිත්තෙ.

Plural.

- 1st pers. ඉත්තෙමු, ඉදිත්තෙමු.
 2nd „ ඉත්ත(orතා)හු, ඉදිත්ත(orතා)හු.
 3rd „ ඉත්තෝ, ඉදිත්තෝ.
-

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. ඉදිමිවා, ඉත්තෙමිවා.
 2nd „ ඉදිවා, ඉදිහිවා, ඉත්තෙහිවා.
 3rd „ ඉදිවා, ඉත්තෙවා.

Plural.

- 1st pers. ඉදිමෝවා, ඉත්තමෝවා.
 2nd „ ඉදිහුවා, ඉත්තහුවා.
 3rd „ ඉදිත්වා, ඉත්තෝවා.
-

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. ඉඳුව, ඉඳපිය, ඉඳ.
 3rd „ ඉත්තෙ, ඉදිත්තෙ.

Plural.

- 2nd pers. ඉදිව්, ඉඳපියව්.
 3rd „ ඉත්තෝ, ඉදිත්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. උත්තාමේ, ඉඳපුවාමේ.

Plural.

- 3rd pers. උත්තාමෙත්, ඉඳපුවාමෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{	(Pres. form)	{	ඉඳිනොත්, ඉඳින; ඉඳිනත්.
		(Past form)	{	උත්තොත්, උත්තන්, ඉඳියා; උත්තත්.

PRESENT PARTICIPLE.

ඉඳිමින්.

PAST PARTICIPLE.

ඉඳ, ඉඳලා.

Causal Form.

Active Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

- 1st pers. ඉන්දවමි, ඉන්දමි, ඉඳවමි.*
 2nd „ ඉන්දවයි (or හි), ඉන්දයි (or හි), ඉඳවයි (or හි).
 3rd „ ඉන්දවයි, ඉන්දයි, ඉඳවයි.

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවමු, ඉන්දමු, ඉඳවමු.
 2nd „ ඉන්දවු (or හු), ඉන්දමු (or හු), ඉඳවු (or හු).
 3rd „ ඉන්දවති (or ත්), ඉන්දති (or ත්), ඉඳවති (or ත්).

Past Tense.

Singular.

- 1st pers. ඉන්දෙවුමෙමි, ඉන්දුවෙමි, ඉඳවිමි.
 2nd „ ඉන්දෙවුමෙති, ඉන්දුවෙති, ඉඳවි, ඉඳවිති.
 3rd „ ඉන්දෙවුමේ, ඉන්දුවේ, ඉඳවි.

* These causative forms also mean 'plant. ඉන්දමි, &c., seem to be contractions of ඉන්දවමි, &c.

Plural.

- 1st pers. ඉන්දෙවුවෙමු, ඉන්දුවෙමු, ඉඳුවමු.
 2nd „ ඉන්දෙවුවාහු, ඉන්දුවාහු, ඉඳුවු, ඉඳුවුහු.
 3rd „ ඉන්දෙවුවෝ, ඉන්දුවෝ, ඉඳුවහ.

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්දවන්තෙමි, ඉන්දන්තෙමි, ඉඳවන්තෙමි.
 2nd „ ඉන්දවන්තෙහි, ඉන්දන්තෙහි, ඉඳවන්තෙහි.
 3rd „ ඉන්දවන්තේ, ඉන්දන්තේ, ඉඳවන්තේ.

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවන්තෙමු, ඉන්දන්තෙමු, ඉඳවන්තෙමු.
 2nd „ ඉන්දවන්ත(රනා)හු, ඉන්දන්ත(රනා)හු, ඉඳ
 වන්ත(රනා)හු.
 3rd „ ඉන්දවන්තෝ, ඉන්දන්තෝ, ඉඳවන්තෝ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. ඉන්දවමිවා, ඉන්දමිවා, ඉඳවමිවා.
 2nd „ ඉන්දවහි(රසි)වා, ඉන්දහි(රසි)වා, ඉඳවහි(රසි)
 වා.
 3rd „ ඉන්දවාවා, ඉන්ද්වා, ඉඳවාවා.

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවමෝවා, ඉන්දමෝවා, ඉඳවමෝවා.
 2nd „ ඉන්දවහු(රවු)වා, ඉන්දහු(රවු)වා, ඉඳවහු(රවු)වා.
 3rd „ ඉන්දවත්වා, ඉන්දත්වා, ඉඳවත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. ඉන්දව, ඉන්ද, ඉඳව, ඉන්දවාපිය, ඉන්ද්පිය.
 ඉඳවාපිය.
 3rd „ ඉන්දවන්තේ, ඉන්දන්තේ, ඉඳවන්තේ.

Plural.

- 2nd pers. ඉන්දව්ව්, ඉන්දව්, ඉඳව්ව්, ඉන්දවාපියව්, ඉන්ද්
 පියව්, ඉඳවාපියව්.
 3rd „ ඉන්දවන්තෝ, ඉන්දන්තෝ, ඉඳවන්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. ඉන්දෙවුවාමේ, ඉන්දුවාමේ, ඉදුවාපුවාමේ.

Plural.

3rd pers. ඉන්දෙවුවාමෙන්, ඉන්දුවාමෙන්, ඉදුවාපුවාමෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \text{ form}) \left\{ \begin{array}{l} \text{ඉන්දවනොත්, ඉන්දනොත්, ඉදව} \\ \text{නොත්, ඉන්දවන, ඉන්දන, ඉදවන;} \\ \text{ඉන්දවනත්, ඉන්දනත්, ඉදවනත්.} \end{array} \right. \\ (Past \text{ form}) \left\{ \begin{array}{l} \text{ඉන්දෙවුවොත්, ඉන්දුවොත්, ඉදෙවු} \\ \text{වොත්, ඉන්දෙවුව්, ඉන්දුව්, ඉදෙවු} \\ \text{ව්, ඉන්දව්, ඉදව්; ඉන්දෙවු} \\ \text{වත්, ඉන්දුවත්, ඉදෙවුවත්.} \end{array} \right. \end{array} \right.$

PRESENT PARTICIPLE.

ඉන්දවමින්, ඉන්දමින්, ඉදවමින්.

PAST PARTICIPLE.

ඉන්දවා, ඉන්දා, ඉදවා, ඉන්දවාලා, ඉන්දලා, ඉදවාලා.

Passive Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉදවනු, -ලබමි, -ලැබෙමි ;*
(ඉන්දෙමි).

2nd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉදවනු, -ලබයි (or හි),
-ලැබෙයි (or හි) ; [ඉන්දෙයි (or හි)].

3rd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉදවනු, -ලබයි, -ලැබෙයි,
-ලැබේ; (ඉන්දේ, ඉන්දෙයි).

Plural.

1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉදවනු, -ලබමු, -ලැබෙමු ;
(ඉන්දෙමු).

2nd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉදවනු, -ලබවු (or හු), -ලැබෙවු (or හු) ; [ඉන්දෙවු (or හු)].

3rd ,, ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉදවනු, -ලබති (or ත්),
-ලැබෙති (or ත්) ; [ඉන්දෙති (or ත්)].

* I. e., ඉන්දවනු ලබමි (or ලැබෙමි), ඉන්දනු ලබමි (or ලැබෙමි), &c.

*Past Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු,* -ලැබිමි,† -ලදිමි ;
(ඉන්දුනෙමි).
- 2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවෙහි, -ලද්දෙහි ; (ඉන්දුනෙහි).
- 3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවේ, -ලැබී, -ලදී ; (ඉන්දුනේ).

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබිමු, -ලදිමු ;
(ඉන්දුනෙමු).
- 2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුව (or වා) හු, -ලද්ද (or ද) හු ; (ඉන්දුනාහු).
- 3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවෝ, -ලැබූහ, -ලද්දෝ ; (ඉන්දුනෝ).

*Future Tense.**Singular.*

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෙමි, -ලැබෙන්නෙමි ; (ඉන්දෙන්නෙමි).
- 2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි ; (ඉන්දෙන්නෙහි).
- 3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ ; (ඉන්දෙන්නේ).

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු ; (ඉන්දෙන්නෙමු).
- 2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්න (or නා)හු, -ලැබෙන්න (or නා)හු ; [ඉන්දෙන්න (or නා)හු].
- 3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ ; (ඉන්දෙන්නෝ).

* Notice that the forms ending in න are generally used with ලදිමි, ලද්දෙහි, &c.

† Also ලැබුවෙමි, ලද්දෙමි ; ලද්දේ ; &c.

OPTATIVE MOOD.

Singular.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබම්වා, -ලැබෙම්වා;
(ඉන්දෙම්වා).
2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබයි(orභී)වා,
-ලැබෙයි(orභී)වා; [ඉන්දෙයි(orභී)වා].
3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබාවා, -ලැබේවා;
(ඉන්දේවා).

Plural.

- 1st pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා;
(ඉන්දෙමෝවා).
2nd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබනු(orවු)වා,
-ලැබෙනු(orවු)වා; [ඉන්දෙනු(orවු)වා].
3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්වා, -ලැබෙන්නෝවා;
(ඉන්දෙන්නෝවා).

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

- 2nd pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබ, -ලබව;
(ඉන්දෙව).
3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ;
(ඉන්දෙන්නේ).

Plural.

- 2nd pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබච්චි, -ලැබෙච්චි;
(ඉන්දෙච්චි).
3rd „ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ;
(ඉන්දෙන්නෝ).

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

- 3rd pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවාමේ, -ලබාපු
වාමේ; (ඉන්දුනාමේ).

Plural.

- 3rd pers. ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබුවාමෙන්, -ලබාපු
වාමෙන්; (ඉන්දුනාමෙන්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	(Pres. form)	{ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබ තොත්, -ලැබෙතොත්, -ලබනත්, -ලැබෙනත් ; (ඉන්දෙතොත්, ඉන් දෙනත්).
	(Past form)	{ ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලැබු වොත්, -ලැබුවත් ; (ඉන්දුතොත්, ඉන්දුනත්).

PRESENT PARTICIPLE.

ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබමින්, -ලැබෙමින් ;
(ඉන්දෙමින්).

PAST PARTICIPLE.

ඉන්දවනු, ඉන්දනු, ඉඳවනු, -ලබා, -ලැබ, -ලැබී ; (ඉන්දී).

(iii) Root දස = දක, 'to see'; princ. parts දකි, දුටු or දක්ක.

*Active Voice.**Non-Causal Form.*

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>
1st pers.	දකිමි.	දකිමු, දකි(orකු)මිහ, දකි(or කු)මෝ.
2nd „	දකි, දකිනි.	දකිමු (or හු).
3rd „	දකී.	දකිති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>		<i>Plural.</i>
1st pers.	දුටුවෙමි, දුරිමි,* දක්කෙමි.	දුටුවෙමු, දුරිමු, දක්කෙමු.
2nd „	දුටුවෙනි, දක්කෙ නි.	දුටුවාහු, දක්කාහු.
3rd „	දුටුවේ, දක්කේ.	දුටුවෝ, දක්කෝ.

* Occasionally දිරිමි, දිරි, දිරිමා, &c.

Future Tense.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	දකින්නෙමි.*	දකින්නෙමු.
2nd „	දකින්නෙහි.	දකින්න(රනා)හු.
3rd „	දකින්නේ.	දකින්නෝ, දකින්නාහ.

OPTATIVE MOOD.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers.	දකිමිවා.	දකුමෝවා.
2nd „	දකිහිවා, දකිවා.	දකිහු(orවු)වා.
3rd „	දකිවා.	දකිත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers.	දකුව, දකපිය, දකු.	දකිව්, දකපිගව්.
3rd „	දකින්නේ.	දකින්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

	<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers.	දුටුවාමේ, දක්කා මේ, දකපුවාමේ.	දුටුවාමෙන්, දක්කාමෙන්, දකපුවාමෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	(Pres. form)	දකිනොත්, දකින; දකිනත්.
	(Past form)	දුටු (or දිටු)මොත්, දක්කොත්, දක්කන් & ෦, දුටන්; දුටු (or දිටු)වත්, දක් කත්.

PRESENT PARTICIPLE.

දකිමින්.

* In classics sometimes දක්කෙමි, දක්කෙහි, &c.; and (*passive*) දක්කාලබමි, -ලබෙයි, &c. The pres. part. adj. is sometimes දක්කා for දකිත. (Cf. the similar forms කස්කා, පවත්කා, පුර්කා, බස්කා, චලර්කා, වස්කා, සකර්කා of the verbs කසි, පවසි, පිපෙ, බසි, වැලපෙ, වසි, සැකපෙ, respectively. Vide § 179.)

PAST PARTICIPLE.

දක, දකලා.

Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. දක්වමි.*	දක්වමු.
2nd „ දක්වයි (or හි).	දක්වවු (or හු).
3rd „ දක්වයි, දක්වා.	දක්වති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. දක්විමි, දක්වුවෙමි.	දක්විමු, දක්වුවෙමු.
2nd „ දක්වී, දක්වුවෙහි.	දක්වූ, දක්වුවාහු.
3rd „ දක්වී, දක්වුවේ.	දක්වූ, දක්වුවෝ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. දක්වන්තෙමි.	දක්වන්තෙමු.
2nd „ දක්වන්තෙහි.	දක්වන්ත(orතා)හු.
3rd „ දක්වන්තේ.	දක්වන්තෝ, දක්වන්තාහ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. දක්වමිවා.	දක්වමෝවා.
2nd „ දක්වයි(orහි)වා.	දක්වවු(orහු)වා.
3rd „ දක්වාවා.	දක්වත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. දක්වව, දක්ව.	දක්වව්.
3rd „ දක්වන්තේ.	දක්වන්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. දක්වුවාමේ, දක්වාපුවාමේ.

* Only one of the causal forms is given here.

Plural.

3rd pers. දක්වුවාමෙන්, දක්වාපුවාමෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \text{ form}) \\ (Past \text{ form}) \end{array} \right\} \begin{array}{l} \text{දක්වතොත්, දක්වන ; දක්වනත්.} \\ \text{දක්වුමොත්, දක්වුව, දක්විය ; දක්වුමත්.} \end{array}$

PRESENT PARTICIPLE.

දක්වමින්.

PAST PARTICIPLE.

දක්වා, දක්වාලා.

Passive Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

1st pers. දකිනු ලබමි, -ලැබෙමි.*

2nd „ දකිනු ලබසි (or හි), -ලැබෙසි (or හි).

3rd „ දකිනු ලබසි, -ලැබෙසි, -ලැබේ.

Plural.

1st pers. දකිනු ලබමු, -ලැබෙමු.

2nd „ දකිනු ලබමු (or හු), -ලැබෙමු (or හු).

3rd „ දකිනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්).

(The remaining moods, tenses, &c., are formed in the ordinary way. *Vide* foot-note on p. 238.)

* The verb දක් does not admit of an involitive form. To supply the deficiency, ලැබෙ, 'to appear' is often used.

(iv) Root යා, 'to go' ; principal parts ය, ගිය.

Non-Causal Form.

(Intransitive.)

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යමි.	යවු, යමිහ.
2nd „ යයි, යහි.	යවු, යහු.
3rd „ යයි, යේ, යා.	යති, යත්, යෙති (or ත්).

Past Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. ගියෙමි.	ගියෙවු.
2nd „ ගියෙහි (or යි).	ගියාහු (or වු).
3rd „ ගියේ.	ගියෝ, ගියාහ.

Future Tense.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යන්නෙමි.	යන්නෙවු.
2nd „ යන්නෙහි.	යන්න(orනා)හු.
3rd „ යන්නේ.	යන්නෝ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යම්වා.	යමෝවා.
2nd „ යසිවා, යහිවා.	යවුවා, යහුවා.
3rd „ යයිවා, යේවා.	යත්වා, යෙත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. යව, යා, යන්.*	යව්.
3rd „ යන්නේ.	යන්නෝ.

* The words පල, පලයන් (*sing.*) ; පලයව්, පලයල්ලා (*pl.*) are used colloquially in lieu of යව, &c., which are confined to books. The former are derived from the root පල, 'to go.'

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

Plural.

3rd pers. ගියාවේ.

| 3rd pers. ගියාවෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \text{ form}) \\ (Past \text{ form}) \end{array} \right\}$ යතොත්, යත; යතත්.
ගියොත්, ගියෝ, යා; ගියත්.

PRESENT PARTICIPLE.

යමි න.

PAST PARTICIPLE.

ගොස්, ගොසින්, ගොහින්.

Causal Form.

Active Voice.

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.

Plural.

1st pers. යවමි.

යවමු, යවමිහ.

2nd „ යවසි (or හි).

යවමු (or හු).

3rd „ යවසි, යවා.

යවති (or ත්).

Past Tense.

Singular.

Plural.

1st pers. යැවුවෙමි, යැවිමි.

යැවුවෙමු, යවිමු.

2nd „ යැවුවෙහි, යැවිහි.

යැවුව(orවා)හු, යැවුහු, යැවූ.

3rd „ යැවුවේ, යැවි.

යැවුවෝ, යැවූහ.

Future Tense.

Singular.

Plural.

1st pers. යවන්තෙමි.

යවන්තෙමු.

2nd „ යවන්තෙහි.

යවන්ත(orතා)හු.

3rd „ යවන්තෝ.

යවන්තෝ, යවන්තාහ.

OPTATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
1st pers. යවමිවා.	යවමෝවා.
2nd „ යවහි(orසි)වා.	යවහු(orවු)වා.
3rd „ යවාවා, යවසිවා.	යවත්වා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. යවව, යවාපිය.	යව්ව්, යවාපියව්.
3rd „ යවත්තේ.	යවත්තෝ.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.
3rd pers. යැවුවාමේ, යවාපුවාමේ.

Plural.
3rd pers. යැවුවාමෙත්, යවාපුවාමෙත්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &	{	(Pres. form)	{	යවතොත්, යවත; යවතත්.
3rd pers.				

PRESENT PARTICIPLE.

යවමින්.

PAST PARTICIPLE.

යවා, යවාලා.

Passive Voice.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular.*

1st pers. යවනු ලබමි, -ලැබෙමි; (යැවෙමි).

2nd „ යවනු ලබසි (or හි), -ලැබෙසි (or හි); [යැවෙහි (or සි)].

3rd „ යවනු ලබසි, -ලැබෙසි, -ලැබෙ; (යැවෙසි, යැවේ).

Plural.

1st pers. යවනු ලබමු, -ලැබෙමු; (යැවෙමු).

2nd „ යවනු ලබවු (or හු), -ලැබෙවු (or හු); [යැවෙවු (or හු)].

3rd „ යවනු ලබති (or ත්), -ලැබෙති (or ත්); [යැවෙති (or ත්)].

Past Tense.

Singular.

1st pers. යවනු ලැබුවෙමි, -ලැබීමි, යවන ලද්දෙමි, -ලදීමි; (යැවුනෙමි).

2nd „ යවනු ලැබුවෙහි, යවන ලද්දෙහි; (යැවුනෙහි).

3rd „ යවනු ලැබුවේ, -ලැබී, යවන ලද්දේ, -ලදී; (යැවුනේ).

Plural.

1st pers. යවනු ලැබුවෙමු, -ලැබීමු, යවන ලද්දෙමු, -ලදීමු; (යැවුනෙමු).

2nd „ යවනු ලැබුව(orවා)හු, යවන ලද්ද(orද)හු; (යැවුනාහු).

3rd „ යවනු ලැබුවෝ, -ලැබූහ, යවනලද්දෝ; (යැවුනෝ).

Future Tense.

Singular.

1st pers. යවනු ලබන්නෙමි, -ලැබෙන්නෙමි; (යැවෙන්නෙමි).

2nd „ යවනු ලබන්නෙහි, -ලැබෙන්නෙහි; (යැවෙන්නෙහි).

3rd „ යවනු ලබන්නේ, -ලැබෙන්නේ; (යැවෙන්නේ).

Plural.

1st pers. යවනු ලබන්නෙමු, -ලැබෙන්නෙමු; (යැවෙන්නෙමු).

2nd „ යවනු ලබන්න(orනා)හු, -ලැබෙන්න(orනා)හු; [යැවෙන්න(orනා)හු].

3rd „ යවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ; (යැවෙන්නෝ).

OPTATIVE MOOD.

Singular.

1st pers. යවනු ලබමිවා, -ලැබෙමිවා; (යැවෙමිවා).

2nd „ යවනු ලබයි(orභි)වා, -ලැබෙයි(orභි)වා; [යැවෙභි
(orභි)වා].

3rd „ යවනු ලබාවා, -ලැබේවා; (යැවේවා).

Plural.

1st pers. යවනු ලබමෝවා, -ලැබෙමෝවා; (යැවෙමෝවා).

2nd „ යවනු ලබවු(orහු)වා, -ලැබෙවු(orහු)වා; [යැවෙවු
(orහු)වා].

3rd „ යවනු ලබත්වා, -ලැබෙත්වා; (යැවෙත්වා).

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. යවනු ලබ, -ලබව; (යැවෙව).

3rd „ යවනු ලබන්නේ, ලැබෙන්නේ; (යැවෙන්නේ).

Plural.

2nd pers. යවනු ලබ්චි, -ලැබෙචි; (යැවෙචි).

3rd „ යවනු ලබන්නෝ, -ලැබෙන්නෝ; (යැවෙන්නෝ).

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. යවනු ලැබුවාමේ, -ලබාපුවාමේ; (යැවුනාමේ).

Plural.

3rd pers. යවනු ලැබුවාවෙත්, -ලබාපුවාවෙත්; (යැවුනාවෙත්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	{	(Pres. form)	{	යවනු ලබනොත්, -ලැබෙනොත්; -ලබ නත්, -ලැබෙනත්; (යැවෙනොත්, යැවෙනත්).
		(Past form)	{	යවනු ලැබුවොත්, -ලැබුවත්; (යැවු නොත්, යැවුනත්).

PRESENT PARTICIPLE.

සවනු ලබමින්, -ලැබෙමින්; (සැබෙමින්).

PAST PARTICIPLE.

සවනු ලබා, -ලැබ, -ලැබී; (සැවී).

(v) Root වු, 'to be' 'become'; principal parts වෙ, වුනු or වූ.

(Intransitive.)

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular.		Plural.
1st pers.	වෙමි.	වෙමු, වමිහ.
2nd „	වෙයි (or හි).	වෙවු (or හු).
3rd „	වෙයි, වේ.	වෙති (or ත්).

Past Tense.

Singular.		Plural.
1st pers.	වුනෙමි, විමි, වූ යෙමි.	වුනෙමු, විමු, වූමිහ.
2nd „	වුනෙති (or යි), වූයෙති (or යි).	වුනාහු, වූවාහු.
3rd „	වුනේ, වූයේ, වි, විස.	වුනෝ, වූවෝ, වූහ.

Future Tense.

Singular.		Plural.
1st pers.	වෙත්තෙමි.	වෙත්තෙමු.
2nd „	වෙත්තෙති.	වෙත්ත(orතා)හු.
3rd „	වෙත්තේ.	වෙත්තෝ, වෙත්තාහ.

OPTATIVE MOOD.

Singular.		Plural.
1st pers.	වෙමිචා.	වෙමෝචා
2nd „	වෙති(orයි)චා.	වෙහු(orවු)චා.
3rd „	වේචා, චා.	වෙත්චා.

IMPERATIVE MOOD.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
2nd pers. වෙව්, වෙය, වෙ යන්.	වෙව්, වෙයව්, වෙයල්ලා.
3rd „ වෙන්නේ.	වෙන්නෝ.

PERMISSIVE FORMS.

<i>Singular.</i>	<i>Plural.</i>
3rd pers. වුනාවේ.	වුනාවෙන්.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers.	$\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \text{ form}) \\ (Past \text{ form}) \end{array} \right\}$	වෙතොත්, වෙන; වෙනත්. වුනොත්, වුවොත්, වුව, † විය; ‡ වුනත්, වුවත්*
--------------------------	---	---

PRESENT PARTICIPLE.

වෙමින්.

PAST PARTICIPLE.

වී, ව, වෙලා†.

[*Vide* next section for the colloquial conjugation of verbs.]

198. Only a very few of the inflections of verbs quoted above are used in colloquial Sinhalese now-a-days. As a knowledge of the various forms colloquially used is essential to a correct understanding of the modern vernacular, the verb කා, 'to eat,' is conjugated below as an example, to illustrate such forms.

* In classics sometimes වත්, as in මහත්වත් = මහත්වුවත්.

† In classics sometimes වලා. This should be pronounced giving *a* in ව its secondary sound, and not the primary which alters its meaning into 'uncivil and turbulent fellow.' (*Vide* § 33.) වෙ in some of the other inflections also occur as ව in classics, e.g., වමි, වත්තේ, වත, වණ්ව, &c.

Active Voice.

Non-Causal Form.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කනවා.

Past Tense.

Singular.

1st & 2nd pers. කෑවා, කෑවේ.

3rd pers. කෑවා, කෑවේ, කෑයි.†

Plural.

1st & 2nd pers. කෑවා, කෑවේ.

3rd pers. කෑවා, කෑවේ, කෑවු,† කෑවෝ.†

Future Tense.

Singular.

Plural.

1st pers. කැක්ක.

| 1st pers. කැක්කු.

Singular and Plural.

2nd & 3rd pers. කාවි, කනවා ඇති, or (*plural*) කාවිත්.

* The forms of the first person ending in මි and මු are sometimes colloquially used, and then the ending මි is carelessly pronounced like • η, as in මම ඒකට කරන එක දනිං, 'I know what I will do for it'; එතෙමවෙතබව මම කලිමි නිං, 'I said in time that it would so happen'; අපි මුහුට වෙත ඒවා දනිමු, 'we know what will happen to him.' (*Vide* § 184.)

† These forms are generally used in the sense of 'he, she, or it was eating' (*Sing.*) = කකා උන්කා (or භිව්කා); 'they were eating' (*pl.*) = කකා උන්හු (or භිව්කෝ), e.g., මම එතෙ සතකොට මිනිසෙක් බත් කෑයි (or මිනිස්සු බත් කෑවු or කෑවෝ), 'when I went (lit. 'am-going') there, a man was eating rice (or men were eating rice)'. The forms of the past tense ending in වා and යා, as in කෑවා, භිකා, are used in classics when the subject is in the feminine gender and in the 3rd person singular.

OPTATIVE MOOD*.

*Singular and Plural.*1st, 2nd, & 3rd pers. කෑව්වේ, or (*plural*) කෑව්වෙත්.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. කාරන්, කාරිය, කන්ඩ (or ට), කනවා.

*Plural.*2nd pers. කාරල්ලා, කාරියව්, කන්ඩ (or ට), කනව්ලා.
කනු (*rarely. Vide page 202, Note 5.*)

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. කෑව්වේ, කාපුව්වේ, කෑව්වි, කාපුව්වි, කෑදෙත්.

Plural.

3rd pers. කෑව්වේ or කෑව්වෙත්, කාපුව්වේ or කාපුව්වෙත්, කෑව්වි or කෑව්විත්, කාපුව්වි or කාපුව්විත්, කෑදෙත්, කාපුව්දෙත්.

[*Vide* § 166.]

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, &	$\left\{ \begin{array}{l} (Pres.) \\ form \end{array} \right\}$	කතොත් ; කතත්.
3rd pers.		
	$\left\{ \begin{array}{l} (Past) \\ form \end{array} \right\}$	කෑව්වෙත් ; කෑව්වත්.

PRESENT PARTICIPLE.

කමිත්, (more commonly) කකා. (*vide* § 175.)

* This is generally expressed by employing the expression සිඬුකෑව්, 'let or may it happen,' e. g., මට කෑව්වේ සිඬුකෑව්, 'may I eat' (lit. 'may it happen for me to eat') ; ඔවුන්ට කෑව්වේ සිඬුකෑව්, 'may they eat' ; ඔහුට යෑව්වේ සිඬුකෑව්, 'may he go.' Notice that the subject of the verb is put in the dative case, and the verb itself assumes the dative gerundial form. Note also that the optative forms are identical with the permissive forms, from which they seem to have been borrowed.

PAST PARTICIPLE.

කාලා, කා.

*Causal Form.**

INDICATIVE MOOD.

Present Tense.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කවනවා.

Past Tense.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කැවුණා.†

Future Tense.

Singular.

Plural.

1st pers. කවණ්ණ. | කවණ්ණු.

Singular and Plural.

2nd & 3rd pers. කවාන, කවනවා ඇත්.

OPTATIVE MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කැවුණාමේ, or (*plural*) කැවුණාමේත්.

IMPERATIVE MOOD.

Singular.

2nd pers. කවානත්, කවාපිය, කවණ්ඩ (or ට), කවනඳ.

Plural.

2nd pers. කවාපල්ලා, කවාපියච්චි, කවණ්ඩ (or ට), කවන
වාලා

* Like the word කලක්ක the compound verb සිඛකර is sometimes used colloquially, as well as in composition, to express the sense of the causative, as in ඔහුට ගණට සිඛකරන්න, 'cause him to go ;' මම හිස මතට බහිණට සිඛකරණට එපා, 'don't cause me to go begging. (*Vide* footnote on p. 288.)

† The forms කැව් (3rd pers. *sing.*) and කැවුණේ (3rd pers. *pl.*) are also used similarly to the forms කැපි, කැවු, කැවේ, above noticed.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

3rd pers. කැවුවාච්චි, කවාපුවාච්චි.

Plural.

3rd pers. කැවුවාච්චි, කවාපුවාච්චි, කැවුවාච්චන්, &c.

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \\ form) \end{array} \right\}$ කවතොත් ; කවතත්.
 $\left\{ \begin{array}{l} (Past \\ form) \end{array} \right\}$ කැවුවොත් ; කැවුවත්.

PRESENT PARTICIPLE.

කවතින්, (more commonly) කවකවා.

PAST PARTICIPLE.

කවාලා, කවා.

Passive Voice.

Passive idea is seldom used colloquially, the active construction being generally preferred for the sake of its brevity and clearness. (*Vide* § 158.)

When the passive signification is required to be expressed, the gerundial form in the dative case of the verb to be conjugated is used with the verb යෙදෙනවා (= ලබ in books), thus :—

Non-causal Form.

INDICATIVE MOOD.

*Present Tense.**Singular and Plural.*

1st, 2nd, & 3rd pers. කැන්ට* යෙදෙනවා.

* Or කැන්බි or කන්කට in this and other places.

Past Tense.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කණ්ට යෙදුනා.

Future Tense.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කණ්ට යෙදෙනවා ඇති.

OPTATIVE MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. කණ්ට යෙදුනාවේ, or (*plural*)-යෙදුනාවෙන්, &c.

IMPERATIVE MOOD. (*Rare.*)

Singular.

Plural.

3rd pers. කණ්ට යෙදෙව්. | කණ්ට යෙදෙව්.

PERMISSIVE FORMS.

Singular.

Plural.

3rd pers. කණ්ට යෙදුනාවේ. | කණ්ට යෙදුනාවේ (or යෙදුනාවෙන්).

CONDITIONAL MOOD.

Singular and Plural.

1st, 2nd, & 3rd pers. $\left\{ \begin{array}{l} (Pres. \text{ form}) \\ (Past \text{ form}) \end{array} \right\} \left\{ \begin{array}{l} \text{කණ්ට යෙදෙනොත්; -යෙදෙනත්.} \\ \text{කණ්ට යෙදුනොත්; -යෙදුනත්.} \end{array} \right.$

PRESENT PARTICIPLE. (*Rare.*)

PAST PARTICIPLE.

කණ්ට යෙදී.

The causal passive inflections are similarly formed by substituting the causative form for the non-causative, as කවණ්ට for කණ්ට. The formation of colloquial or modern

forms being quite simple, the single example above given will be sufficient to guide the student.

AUXILIARY VERBS.

Adara Kiriya or A'dhára Kriyá.

199. The verbs ඇති, 'to be'; ගන, 'take'; තිබ, 'be'; දම, 'put'; පිය, 'put'; සෙද, (=) 'be'; ල, 'put,' and ලබ, 'obtain,' 'be,' noticed in §§ 195 and 196, are also used as auxiliary verbs (අදර කිරිය, ආධාර ක්‍රියා), i. e., verbs which have lost their own original significations and help to mark some modification of the ideas expressed by other verbs. Except සෙද and ලබ which are suffixed to the gerundial forms, the rest are used with the past participial forms of other verbs, to which, unlike English auxiliary verbs, they are affixed. දම, පිය, and ල indicate completeness of action. A few sentences will illustrate their use.

- (1) මහත්මයා දැන් ඇවිත් (or එන්නට) ඇති, 'the gentleman may have come by this time' (the-gentleman now having-come is); උඹ මගෙන් ගත විසිපහක් අරන් ඇති, 'you have (previously) taken twenty-five cents from me' (you from-me cents a-twenty-five having-taken it-is); මා විසින් ඔහුට තෑග්ගක් දී ඇත්තේය, 'I have given him a present' (by-me to-him a-present having-given it-is).
- (2) වෛදරුල අඬගතගන වරෙන්, 'bring the doctor' (the-doctor having-called come); පොලවට වතුර උරගනී, 'the earth sucks up water' (to-the-earth the-water absorbs-itself); බල්ලෝ කාගත්තු, 'the dogs bit each other.' (*Vide* § 160.)
- (3) ඔහුට කොපමණ මුදල් දී තිබෙනවාද, 'how much money have (you) given him?' (to-him how-much money having - given it - is?); ඔහු මගේ පිහියේ අරගන තිබුනා, 'he had taken my knife' (he my the-knife having-taken it-was).

- (4) උඟ වැට කඩාදමා ගියේය, 'he left after breaking the fence' (he the-fence having-broken went); කොළ වාමිදුල පිසදමයි, 'the boy sweeps the compound.'
- (5) ඔව්හු සොහොනට මළකුණ දමාපියා ගියේය, 'they cast the corpse into the burial-ground and went away' (they to-the-burial-ground the-dead-body having-cast went).*
- (6) මේ වැඩේ කරණ්ට යෙදුනේ කවදද, 'when was this work done' (this work was-done what-day)?
- (7) දුතතෙම මෙසේ කියාලයි, 'the messenger says thus.' එවැනි, දන්වාලිය (*past*), බලාල (*past part. adj.*), and තවත්වාලුව (මැනව), ('pray) stop,' are other examples.†
- (8) ගසක් කපනු ලැබේ, 'a tree is cut'; මගේ ගෙ විකුණනලදී, 'my house was sold.'

In the sentences මේ රෙද්ද පරණවී (or ව) ගියේය, 'this cloth became (or got) old'; මම ඔවුන් එන කල් බලාසිටිමි (or ඉදිමි), 'I am waiting for their arrival' (I them till-come looking-for am), ගියේ, සිටිමි, and ඉදිමි are used with the force of auxiliary verbs.

200. Impersonal verbs are scarcely known in the Sinhalese language. In the sentence ඉංග්‍රීසි මහතෙකුට වැඩකරු වෙක් ඔහුකර තිබේ, 'a servant is wanted by an English gentleman' (English to - a - gentleman a - servant it - is - wanted or there-is-need-of), ඔහුකර තිබේ has the force of an impersonal verb.‡

* In modern Sinhalese the simple verb without the auxiliary is used, as දමා or දමාලා for දමාපියා, දැමිමි for දමාපිමි. In දමාපියා, දමාපත් (imperative mood), පිය and පත් are to be treated as mere affixes.

† The use of the auxiliary verb ල is confined to old Sinhalese. Hence in modern Sinhalese කියයි is used for කියාලයි, දන්වුයේය for දන්වාලිය, &c.

‡ Sentences such as 'it rains' and 'it thunders' may be rendered in Sinhalese by වැසි වසි and අහස ගොරවසි respectively: the words වැසි and අහස are, however, often omitted for the sake of brevity.

COMPOUND VERBS.

Samas Kiriya or Samāsa Kriyā.

201. Compound verbs (සමස් කිරීම, සමාස ක්‍රියා) may be divided into two kinds, viz., (1) those composed of Eḷu words only and (2) those made up of an imported word and an Eḷu word—the more extensive class. In either case the second part is always an Eḷu verb, the first part being either Eḷu itself or a foreign word naturalised into the tongue. Foreign verbs are never used in Sinhalese composition by themselves as predicates;* hence all the simple verbs in the language are Eḷu. Compound verbs are very numerous, and a large number of them will be found in the Index B. In conjugating them only the second part is subject to variations.

The verbs generally used as the second part of compounds are කර, 'to do,' and වූ, 'to be,' 'become.' The first part of the compound is generally a noun† or an adjective, especially the latter when වූ or its inflections are used. Compounds with කර are usually transitive and those with වූ always intransitive or involitive; the compounds of one class are convertible to the other by the interchange of these two verbs, as අයකරයි (or කෙරේ) into අයවෙයි (or වේ), වදවෙයි (or වේ) into වදකරයි (or කෙරේ): those that are not so convertible in the following examples are indicated by an asterisk (*).

* But in the title pages of books, &c., where brevity of expression is desirable, Sanskrit past participial adjectives are sometimes used predicatively without an Eḷu verb attached to them, as in මේ ග්‍රන්ථය ආශ්‍රිතව අවුද්ධ කන්කෝරුවේ මුද්‍රිතයි (or ය), 'this book was printed at the Government Printing Office'; මේඝදූතය කාලිදාස කවිඥා විසින් චර්චිතයි (or ය), 'the *Méghadūta* was composed by the eminent poet Kālidāsa.' (*Vide* § 202.)

† The basal form is generally used. Notice the exceptions, such as අරුච-, මෙහෙය-, මුද්‍රණය-, මුද්‍රාඛ්‍යාණය-, ඉවණය-.

Examples.

i.—Elu words.

(1) Compounds with කර :

අඩු-, 'decrease,' 'subtract.'
 අණ-, * 'order,' 'command.'
 අග-, 'charge,' 'collect' (fees, &c.).
 අරෝම-, 'dispute.'
 අලුත්-, 'renew.'
 අලුත්වැඩිසා-, * 'repair.'
 අවදි-, 'awake,' 'rouse' (from sleep).
 අවුල්-, 'confuse.'
 අසු(orහු)-, 'cause to be caught.'
 අස්-, 'put aside or in order.'
 අහක්-, 'remove.'
 ආරවුල්-, 'dispute.'
 ඇති-, 'rear' (animals,&c.), 'cause to have or exist.'
 ඇතුල්-, 'cause to enter,' 'put in.'
 ඇතුළත්-, 'include.'
 උණු-, 'heat' (generally liquids).
 එළි-, 'clear' (jungle, rubbish, &c.).
 'disclose' (facts, &c.), 'sit up till morning' (= පාත් or පහන්-).
 කඩ-, 'infringe' (laws, promises, &c.).
 කතා-, 'speak,' 'talk.'
 කනගාටු-, 'grieve,' 'bore.'
 කරදර-, 'trouble' (= සිසිසා-coller).
 කෙළවර-, finish.'
 ගණන්-, 'count.'
 ගමන්-, * 'travel.'
 තැත්-, * 'attempt.'
 දබර or ඩබර-, 'quarrel.'
 දඬුවම්-, * 'punish.'
 දක්-, 'lengthen,' 'stretch forth.'
 දිය-, 'dissolve.'
 දියු(or වු)ණු-, 'improve.'
 තරක්-, 'spoil.'
 තැනි-, 'lose,' 'destroy.'
 පත්-, 'appoint' (to a post, &c.).

පව්-, * 'sin.'
 පළ-, 'publish' (news, books, &c.).
 පසු(or හු)-, 'pass,' 'go beyond.'
 පහ-, 'eject.'
 පැමිණිලි-, * 'complain.'
 පිට-, 'expel,' 'send out.'
 බෙහෙත්-, * 'treat' (medically).
 බෝ-, 'rear,' 'grow,' 'introduce' (new species of animals, trees, &c.).
 මත්-, 'intoxicate.'
 මතක්-, 'remind,' 'inform' (respectful).
 මගන්-, 'enlarge' (= ලොකු-).
 මෙතෙකි-, * 'think,' 'contemplate.'
 මෙතෙ-, * 'serve.'
 රජ-, 'reign': (also 'make king': රජවෙ. 'become king').
 රත්-, 'warm,' 'heat.'
 ලං-, 'bring near.'
 මද-, 'tease,' 'torment,' 'worry.'
 මද-, 'destroy' (life utterly).
 මමතෙ-, 'vomit.'
 වැඩ-, * 'work,' 'serve.' [Vide 1(2).]
 වැඩි-, 'increase,' 'multiply.'
 වැයම-, * 'endeavour.'
 වෙනස්-, 'separate.'
 වෛදකම්-, * 'practise' (as a doctor), 'treat' (medically).
 වෙළඳාම-, 'trade.'
 සම-, 'compare,' 'equalise.'
 සිහි-, 'call to mind,' 'recollect.'
 සිනිල්-, 'cool.'
 හමාර-, 'finish,' 'conclude' (= අහවර- or ඉවර-).
 සිල්-, } 'make a hole through.'
 සිදුර-, }
 හිස්-, 'empty.'

(2) Compounds with වූ (base වෙ) :

අහක්-, 'get out of the way,' 'quit.'
 ඇති-, 'grow up,' 'be,' 'be sufficient.'
 ඇතුල්-, 'enter.'
 ඇල-, 'incline' (intrans.).
 එළි-, 'dawn,' 'be cleared.'

කතා-, 'speak' (mutually), 'come to words.'	පැළ-, 'sprout,' 'germinate.'
තස-, 'be indebted,' 'get into debt.'	ලක-,* 'lament over.'
පත්-, 'be appointed.'	වාඩි-, 'sit.'
පර-,* 'fade' (as flowers).	වාඩ-,* 'prosper.' [Vide i (1).]
සා-, 'float.'	වෙළෙඳාමි-, 'sell' (intrans.).
	සමා-, 'pardon.'

ii.—Mixed words.

Compounds with කර.

(1) Sanskrit (or Pali) and Eḷu : *

අවසාන-, 'finish.'	ප්‍රශංසා-,* 'praise.'
ආදාසන-,* 'cremate' (= Eḷu අවා පුළුස්ස, —more common).	ප්‍රසිඩ-, 'publish' (= පළ-).
ආධාර-, 'assist.'	ප්‍රේම-, 'love.'
ඊෂා-,* 'envy.'	මුද්‍රණය-,* මුද්‍රාඛණය-,* 'print' (books, &c.).
කථා-, 'speak.'	වඤ්චා-,* 'defraud.'
කලාපයා-, 'consider.'	වණිකා-,* 'describe' (graphically), 'praise.'
කාලක්‍රියා-,* 'die' (of persons).	වාද-, 'controvert.'
ක්‍රීඩා-,* 'play.'	විනාශ-, 'ruin,' 'destroy.'
ක්‍රියා-,* 'act.'	විශ්වාස-, 'believe,' 'trust.'
ගත-, 'spend' (time, &c.).	වියෝග-,* ව්‍යායාම-,* 'endeavour,' 'exert.'
ද්‍රවණි-, 'make into powder.'	ගම්භීර-,* 'doubt,' 'suspect.'
චෝදනා-,* 'charge' (with an offence).	ශුද්ධ-, 'purify,' 'expurgate.'
තමසකාර-,* 'worship.'	ශ්‍රවණය-,* 'hear.'
නිග්‍රහ-, 'disgrace,' 'despise.'	සංකෝච-,* 'shorten,' 'abridge.'
නිතද-, 'despise.'	සංකෝච-,* 'please,' 'delight.'
නිශේධ-,* 'order,' 'command.'	සිඩ-, 'accomplish.'
පවිත්‍ර-, 'purify,' 'clean.'	සතුති-, 'thank.'
ප්‍රකාශ-, 'proclaim.'	හිංස-, 'molest,' 'vex.'
ප්‍රමාද-, 'delay.'	

(2) Tamil and Eḷu :

අඛණ්ඩවිවිධ-,* 'assault.'	තුමාල-, 'wound.'
ආණ්ඩු-, 'rule,' 'govern.'	පත්තු-, 'light' (lamps, &c.).
තට්ටු-, 'tap,' 'knock.'	පාඩම්-, 'learn' (a lesson, &c.).
තල්ලු-, 'push.'	විසි-, 'throw.'

(3) Portuguese, &c., and Eḷu :

කපලාරි-,* 'plaster' (with mortar).	කොනිසි-,* 'notice.'
කේවැ (or වෙ)ල්-,* 'haggle' (intrans.).	පින්තාරි-,* 'paint.'
	රෙපරේරි-,* 'repair.'
	ස්ත්‍රික්ක-,* 'iron' (cloth, &c.).

* This is a very numerous class.

NOTE.—In this way many English words are used by persons acquainted with English, *e.g.*, පාස්-, ‘pass’ (an examination, &c.); බ්‍රෑෂ්-, ‘brush’; රූල්-, ‘rule’; රිජිස්ටර්-, ‘register’; පෝස්ට්-, ‘post’ (letters, &c.); ඩිස්මිස්-, ‘dismiss.’ This habit, carried to excess in low-country towns, such as Colombo, is tending to revolutionise colloquial Sinhalese, not altogether for the better. When, however, an appropriate Sinhalese equivalent of a foreign word is not available, it is well to adopt the foreign term itself.

iii.—Compounds with Elu verbs other than කර and වූ.

අවිච්ඡිතය, ‘print.’	පිටදම, ‘expel’
අවගනි, ‘be produced.’	පිළිසිඳගනි, ‘conceive’ (in womb).
අචල, ‘crow.’	පිරිම, ‘scrape’ (with file).
අතුගා, ‘sweep.’	බඩගා, ‘creep.’
ගෙනිය, ගෙනිය, ‘carry away.’	වගන්සි, ‡ ‘answer;’ ‘hold responsible.’
ගෙනිච්, ගෙනිච්, † ‘bring.’	වෙඩිනිස, ‘fire’ (a gun).
තජ්ජල, ‘bellow.’	
නිද්‍රාගනි, ‘sleep.’	

NOTE.—In this way ගා (= ‘apply,’ ‘touch’) plays an important part in compound verbs. This verb is often employed in expressing the cry of animals, sounds, &c., as in බලලා සුවිගානවා, ‘the cat purrs’ (lit. ‘makes-ñāv-sound’); රංගලා මොකක්ද වැටුනා, ‘something dropped making the sound *rāṇ*.’ (*Vide* § 241.)

[For verbal compounds otherwise formed, *vide* § 195. The other species of compounds are separately treated in §§ 214–220, *q. v.*]

202. The mode in which Sanskrit verbs are utilised in Sinhalese composition is explained in the previous section. Of the inflections of Sanskrit (and Pali) verbs only the present and past participial adjectives are used in Sinhalese. They generally occur in classics, and the suffix වූ is sometimes added to them according to the pleasure of the writer.

Of the present participial adjectives only a few have found their way into Sinhalese, such as those ending in මාන, as දැක්මාන, ‘being visible’; ධරමාන, living,’ ‘flourishing’ (of a great person); විරජමාන, ‘shining’; ශ්‍රීයමාන, ‘being

° Past part. adj. ගෙනිවිට, ගෙනියිය.

† Past part. ගෙනිඅවුත් or ගෙනිවුත්, ගෙනිඅවිත් or ගෙනිවිත්, ගෙනියත්; ගෙනිවිල්ලා (*i. e.*, ගෙනි අවිල්ලා), ගෙනිවිදිත් (*colloq.*).

‡ This also means ‘scold,’ when the expression is more commonly වගල කිය.

heard'; while past participial adjectives have been introduced in great abundance. A few examples of these are given below :—

Examples.

ආරච්ඡිත, 'invited,' 'solicited.'	පතිත, 'fallen.'
උක්ත, 'said,' 'spoken.'	පීඩිත, 'afflicted.'
කම්පිත, 'shaken,' 'agitated.'	භිංගිත, 'broken.'
කෑත, 'done.'	භූත, 'been,' 'become.'
ජනිත, 'produced.'	මත්ත, 'intoxicated.'
ජත, ජනක, 'born.'	යාත, 'gone.'
දේශිත, 'preached.'	වැඩ, 'grown.'
නිතර්ග, 'disgraced.'	සකෘජත, 'produced,' 'born.'
වූල, 'blown' (as a flower).	සිට, 'done,' 'accomplished.'

VERBAL HONORIFICS.

203. When the subject has an honorific suffix attached to it, an adequate honorific is generally affixed to its predicate. This practice is more regularly followed in classics than in modern writings. Sometimes even when no honorific is attached to the subject, an honorific is affixed to the predicate, if the subject is a venerable person or thing.

සේක (or සේකි, which is less formal) and දෑය (or දෑ) are the only verbal honorifics in the language. They are affixed to forms of verbs identical with present and past participial adjectives.

Examples.

Pres. Part. Adj.	Past Part. Adj.	Verb with the honorific.
කරණ, 'doing'	... කළ	... කරණසේක, කළසේක ; කරණදෑය or කරන් දෑය, කළදෑය.
කරවන, 'causing to do'	... කෙරවු	... කරවනසේක, කෙරවු සේක ; කරවනදෑය or කරවන්දෑය, කෙරවුදෑය.
වඩින, 'proceeding,' 'going'	... වැඩින, වැඩි...	... වඩිනසේක, වැඩිය (or වැඩි)සේක ; වඩිනදෑය or වඩින්දෑය, වැඩියදෑය.

The verbs so formed are invariably used in the 2nd and 3rd persons singular and plural. Those formed from the present participial adjective are in the present tense and those from the past participial adjective are in the past tense. The future tense is expressed by the present. The

affix සේක expresses the highest respect ; it is now usually omitted even when the honorific වහන්සේ is attached to the subject. The affix දෑය (or දෑ) is seldom used, and when used hardly indicates any respect. The forms කරන්දෑය, වඩන්දෑය, &c., are more modern than කරණදෑය, වඩනදෑය, &c.

The plural suffix ලා with the expletive ය affixed to it is sometimes added to සේක, generally when the subject has that plural ending, as in සඩ්ඨසාවහන්සේලා පෙරලා වඩනසේක්ලාය,* ‘the (Buddhist) priests are returning’ ; උන්වහන්සේලා විහාරයට වැඩියසේක්ලාය, ‘they (*very respectful*) proceeded to the temple.’

The imperative and optative moods are formed by suffixing වා, as කරණසේක්වා, වඩනසේක්වා, and the conditional mood by suffixing නම්, as කරණසේක්නම්, වඩනසේක්නම්. When other forms of these moods are desired, සේක is omitted and the usual suffixes are added to the verb singly or in conjunction with some word indicative of respect, as වැඩවදාළොත්, වැඩසිටියොත්, වැඩවදාල මැනව, දැනවදාල ගොත්, &c.

The honorifics, chiefly සේක, are sometimes affixed to nouns and adjectives used predicatively, as in “නන්ද තෙරුන්වහන්සේ නම් බුදුන්ගේ කුඩා මැනියන්දෑගේ පුත් සේක,” ‘now (= නම්), the venerable priest Nanda is the son of Buddha’s younger-maternal-aunt’ ; “රජ්ජරුවන් වහන්සේ භූමි දන්තා කැමතිසේක,” ‘his majesty the king is desirous to see you.’

* Observe that සේක loses its අ when ලාය or any other suffix is added to it. අ is also dropped in verbal nouns of agency used in attributive relation to the subject, as in the sentences “සාමකුමාරයන්වහන්සේ මාගසමුහසාවසිත් පිරිවරණලදුව වතයෙහි හැසිරෙණසේක් පිළියකට රජ්ජරුවන් විසින් විෂපෙවූ හියකින් විදිනලද්දේය,” ‘the esteemed-young-Sāma, while-moving-about in the forest surrounded by multitudes of deer, was shot by king Piliyakkha with an arrow imbibed with poison’ ; “කැවකන් රජ්ජරුවෝ උවාරණසේක් සොමිනි කාගසෙය සඵවිර යන්වහන්ස භූමිවහන්සේ පැවිදිව සිහවුරුද්දෙක් දැයි විචාළේය,” ‘and again the king asked, “lord and venerable Nāgaséna, how many years (have elapsed) since you entered priesthood ?”’

ADVERB.

*Kiriya-Vesesun or Kriyá-Viśéshaṇa.**

204. කිරියවෙසෙසුන් or ක්‍රියාවිශේෂණ, adverb, is a word which modifies a verb, adjective, or other adverb. In the sentences ඉක්මණින් (or ඉක්මණට)වර, 'come quickly' (quickly come); උඹ හසියෙන් කී වචන කාටත් ඇසුනා, 'everybody heard the words you uttered loud' (you loudly uttered words to-every-body were-heard); මීට වැඩිය (or වඩා) දිග රෙදි නැද්ද, 'are there no longer cloths than this?' (to-this more long cloths are-there-not?); උඹ බොහොම (or ඉතා) කම්මැලි ලමයෙක්, 'you are a very lazy boy' (you very lazy a-boy); මම ඔහුට ඉතා (or බොහොම or මහ) තදින් පාරක් දුනිමි (or ගැසුණෙමි), 'I gave him a very strong blow' (I to-him very strongly/a-blow gave or struck), ඉක්මණින්, ඉක්මණට, හසියෙන්, වැඩිය, වඩා, බොහොම, ඉතා, මහ, and තදින් are adverbs, and they modify the verb, adjective, or other adverb which follows them.

Observe that in Sinhalese the adverb is generally placed before the word which it modifies.

205. The particles ලෙස ('like,' 'as'), සේ ('like,' 'as'), ව ('become') = ලෙස, කොට† ('having done'), ඉන්, and ට are generally suffixed to adjectives and nouns to form adverbs or adverbial phrases.

Examples.

Adjective or Noun.	Particle.	Adverb.
කඩිසර, 'diligent'	... ලෙස ...	කඩිසරලෙස, 'diligently.'
පිරිසිදු, 'clean'	... „ ...	පිරිසිදුලෙස, 'cleanly.'
මනා, 'good'	... „ ...	මනාලෙස, 'well.'
මෘදු, 'soft,' 'mild'	... „ ...	මෘදුලෙස, 'softly,' 'mildly.'
මෘලොක්, 'soft,' 'mild'...	... „ ...	මෘලොක්ලෙස, 'softly,' 'mildly.'
රොදු, 'rough,' 'harsh'	... „ ...	රොදුලෙස, 'roughly,' 'harshly.'

* Adverbs are also called නිපාත and ක්‍රියාගුණ. කිරියවෙසෙසුන් or ක්‍රියාගුණ literally means 'attributes of verbs.'

† The form කරලා is also colloquially used, as ඉක්මනින් කරලා වරෙන්, 'come quickly'; හොඳ කරලා හේවතුර කෝප්පයක් හරිගස්සාපත්, 'prepare a good cup of tea' (lit. 'prepare well').

Adjective or Noun.	Particle.	Adverb.
වැරදි, 'incorrect'	... ලෙස	වැරදිලෙස, 'incorrectly.'
විශාල, 'extensive'	... ,,	විශාලලෙස, 'extensively.'
සචිර, 'firm'	... ,,	සචිරලෙස, 'firmly.'
දුක, 'sorrow,' 'pain,' 'diffi- culty.'	සේ	දුකසේ, 'inconveniently,' 'diffi- cultly.'
බොහෝ, 'much,' 'many'	,,	බොහෝසේ, 'much,' 'largely.'
වතා, 'good'	... ,,	වතාසේ, 'well.'
සුව, 'health,' 'ease'	... ,,	සුවසේ, 'healthily,' 'easily.'
වතා, 'good'	... ව	වතාව, 'well.'
බහුල, 'abundant'	... ,,	බහුලව, 'abundantly.'
වතා, 'good'	... කොට	වතාකොට, 'well.'
හොඳ, 'good'	... ඉන්	හොඳින්, 'well,' 'by good means.'
හොඳ, 'good'	... ට	හොඳට, 'well.'

Adverbs ending in ඉන් and ට are more commonly used colloquially.

In the manner above shown almost every adjective may be turned into an adverb by the addition of ලෙස or සේ, which corresponds to '-ly' (= 'like') in English adverbs.*

It should be noticed that most of the adverbs with the terminations ඉන්, එන්, අට, ට, &c., given in the next section, are really nouns or pronouns having those case-endings, but equivalent to and standing for adverbs. Those that may be treated as pure adverbs are marked with an asterisk (*).

206. CLASSIFICATION OF ADVERBS.

(i) *Adverbs of Time.*

අද,*† 'to-day.'	අනිද්ද, 'day-after-to-morrow.'
අදට,* 'for to-day.'	අනිද්දට, 'for day-after-to-mor- row.'
අදින්,* 'from to-day.'	

* ලෙස or සේ, literally means 'form,' 'manner' (= ආකාර). ලෙස is declinable. When suffixed to the pres. part. adj. they usually have the force of 'to,' as යතලෙස (or සේ) විධානකොට (= යනට &c.), 'having ordered to go'; but with past part. adj. they are used in their original sense, as කී ලෙස (or සේ) කරනු, 'do as (or in the manner) said.'

† The word දවස or දින, 'day' is sometimes affixed to අද, ඊයේ, and කෙට to render them more emphatic, as අද දවස, ඊයේ දවස. It is, however, redundant when used with අනිද්ද, ඉංඅනිද්ද, පළමුද, and පෙරේද, as ද means 'day,' දවස (or දින). Cf. ද in සද්ද (or සද්දින), 'Monday' (lit. 'Moon's day'); අඟහරුවාද (or අඟහරුවා දවස), 'Tuesday' (lit. 'Mar's or Tuisco's day').

අනිද්දසින්, 'from day-after-to-morrow.'

අලේ,* අලෙ,** 'again,' 'anew.'

අලුත,* 'lately.'

ඉක්කිනි,* } 'after,' 'after-
ඉක්කිනිට,* } wards,' 'there-
ඉක්කිනිනෙන්,* } after.'

ඉංඅනිද්ද,* 'second day after to-morrow.'

ඉස්සර,* 'of old,' 'before.'

ඉස්සරින්,* 'at first,' 'before.'

ඉස්සරට,* 'before,' 'than before.'

ඊයේ,* 'yesterday.'

ඊයේට,* 'for yesterday.'

එකකල්,*† 'until then.'

එකකොට,* 'then.'

එදා,* 'the other day.'

එදාට,* 'for or on that day.'

එවකට,* 'then.' 'at that time.'

එවර,* 'then,' 'at that time.'

එවරට,* 'then,' 'at that time,' 'for that time.'

එවිට,* 'then.'

කල්,‡ 'until.'

කලාතුරකින්,* 'after an interval (of time).'

කවදා,* 'when.'

කවදාට,* කවදාට,* 'for when,' 'for what day.'

කොට,* 'when.'

තුරු, කෙත්,§ 'until.'

දවල්,* 'in the day time,' 'at noon.'

දවලට,* 'for the day time,' 'at noon.'

දැන්,* 'now.'

දැනට,* 'for the present.'

දෙවනු,* 'afterwards,' 'at the second time.'

තැවත,* 'again.'

නිති,* නිතින්,* නිත්තෙන්,* නිතර,* නිරතුරු,* කරතුරු,* නිරන්තරයෙන්,* නිලතුරු,* 'always,' 'continually.'

තොයෙක්විට,* 'often,' 'very often.'

තොකඩව,* නිබඳ,* නිසැදි,* 'always,' 'continuously.'

පළමු,* 'first,' 'at first,' 'before.'

පළමුව,* පළමුකොට,* 'at first,' 'first,' 'before.'

පළමුවෙන්,* 'first,' 'at first.'

පළමුදා,* 'the third day back.'

පසු,* 'after,' 'afterwards.'

පසුව,* 'afterwards.'

පස්සට,* පසුවට,* 'for after time,' 'hereafter.'

පස්සේ,* 'after,' 'afterwards.'

පුත,* 'again.'

පෙරේදා,* පෙරෙයිදා,* 'day-before-yesterday.'

ප්‍රථම,* 'first,' 'at first,' 'before.'

ප්‍රථමයෙන්,* 'first,' 'at first,' 'before.'

බාගවෙලාවට,* 'sometimes.'

මතුමත්තට,* 'in time to come.'

මත්තෙන්,* 'before,' 'beforehand.'

මතු, මත්තට, මතුට,* 'in or for the future.'

මැත,* මැතදි,* 'lately.'

* The conjunction *ත්* is affixed to render these words more emphatic. The forms *තැවතත්* and *සලිත්* are also sometimes similarly used.

† Often corrupted into *එකකත්*. The form *එකකලට* is also sometimes used.

‡ Often corrupted into *කත්*, as in *ඔහු එකකත් හිටපත්*, 'wait (lit. stand) until he comes.' *කල* and *කල්හි* are used with the force of 'when,' as in *සඳ වැටු කල* (or *කල්හි*), 'when the moon has risen' (lit. 'shone'). The form *කෙලියෙන්* is colloquially used in the sense of 'before.'

§ The forms *තුරු*, *තුරුවට*, and *කෙකට* are also occasionally used.

වැනකදී,* 'latterly.'
වෙලකකට, වෙලකට, වෙලාට, 'by this time.'
වෙව්ව, 'at this time,' 'now.'
වෙවර, 'at this time,' 'now.'
වෙවරට, වෙවරට, 'for this time,' 'at this time.'
යළි,* යළි,* 'again,' 'moreover.'
ය, 'in the night.'
යට, 'for the night.'
යයිත්, 'while night,' 'before dawn.'
ලකදී,* 'lately.'
වරින්වර, 'from time to time.'
වහා,* වහාම*,^o 'forthwith,' 'directly.'

විට, 'when.'
විවින්විට, 'occasionally,' 'now and then,' 'from time to time.'
විසසල්,* 'always,' 'continually.'
වේලාසක,* වේලාසනින්,*† 'early.'
සකතින්,* 'continually,' 'always.'
සමහරවිට, 'sometimes,' 'perhaps.'
සැමදාම, 'every day.'
සෙදහල්,* 'soon.'
සැමදා, සැමදා, 'every day.'
සැමදාමට, සැමදාමට, 'every day,' 'ever.'
හෙට,* හෙට,* 'to-morrow.'
හෙටට,* 'for to-morrow.'

NOTE 1.—It should be observed that කල්, කොට, තුරු, තෙක්, and විට above-given, are used after the present part. adj. forms of verbs, as මා එනකල්, 'until I come;' ඔහු එනකොට, 'when he comes;' උඹ මුදල් දෙන තුරු, 'until you give money'; and කොට and විට are also similarly used after the past part. adjectives. When so used they have the same force as the English adverbs by which they are explained. (*Vide* chapter on Idioms.)

2. All ordinal numeral adjectives may be turned into adverbs by suffixing the letter ට to them, as දෙවනුව, 'secondly'; තුන්වෙනුව, 'thirdly'; හතරවෙනුව, 'fourthly.' (*Vide* class iii of adverbs—p. 305.)

(ii) *Adverbs of Place.*

අතක, 'there.'
අතකට, 'thither.'
අතකින්, 'thence,' 'by that way.'
අරෙහෙ, අරෙහා, 'there.'
අරෙහෙට, අරෙහෙට, 'thither.'
අරෙහෙත්, 'thence,' 'by that way.'
අසල, අසල, 'near.'
අසලට, අසලට, ,,
අසලින්, අසලින්, 'near.'
අතක, 'aside.'
අතකට, ,,

අතකින්, 'aside.'
ඇතුළ, 'inside.'
ඇතුළත, ,,
ඇතුළේ, ,,
ඇතුළට, ,,
ඇතුළෙන්, 'from inside,' 'inwardly.'
ඇතුළතින්, 'from inside,' 'inwardly.'
ඇත, 'aloof,' 'afar.'
ඇතට, 'aloof,' 'afar.'

^o Note that වහාම is more forcible.

† The form වේලාසක (or හ) and වේලාසනින් are also colloquially used.

දැඩිත්, 'aloof,' 'afar,' 'from afar.'
 ඉහල, 'above,' 'up.'
 ඉහලට, " "
 ඉහළින්, 'from above.'
 ඉස්සරහ, 'in front.'
 ඉස්සරට, ඉස්සරහට, 'to the front.'
 ඉස්සරින්, ඉස්සරහින්, 'in front.'
 ඉවත, 'away,' 'aside.'
 ඉවතට, " "
 ඉවතින්, 'away,' 'aside,' 'from
 aside.'
 උඩ, 'above,' 'up.'
 උඩට, 'above,' 'up.'
 උඩින්, 'from above.'
 එතැන, 'there.'
 එතැනට, 'thither.'
 එතැනින්, 'thence,' 'by that way.'
 එහි, එහේ, එහා, 'there.'
 එහාට, එහේට, 'thither.'
 එහේන්, 'thence,' 'by that way.'
 මත, 'there.'
 මතට, 'thither.'
 මතැතින්, 'thence,' 'by that way.'
 මබ, 'there,' 'yonder.'
 මබට, 'thither,' 'yonder.'
 මබින්, 'thence,' 'from yonder.'
 මබමෙබ, 'here and there,' lit.
 'there (and) here.'
 මහාට, මහේට, 'thither.'
 මහේ, මහා, 'there.'
 මහේන්, 'thence,' 'by that way.'
 කෝ, 'where?'
 කොයිද, 'where' (is it)?
 කොයිත්, 'whence?'
 කොයිත්ද, 'whence?'
 කොතැන, 'in which place?'
 කොතැනද, 'in which place?'
 'where?'

කොතැනත්, 'anywhere at all,
 'everywhere.'
 කොතැනට, 'withersoever,' 'where.'
 කොතැනක, 'in whatever place,'
 'wherever,' 'where.'
 කොතැනින්, 'whence,' 'by which
 way.'
 කොතැනකින්, 'from whatever
 place,' 'whence.'
 කොතැනටත්,^o } 'anywhere',
 කොතැනකටත්, } 'somewhere.'
 කොතැනකමුත්,[†] } 'somewhere,
 කොතැනකමුත් } 'in either
 place.'
 කොහේ, කොයි,[‡] 'where?'
 කොහේට, 'whither?'
 කොහේද, 'in which place?'
 'somewhere.'
 කොහේන්, කොහේන්ද, 'whence?'
 'by which way?'
 කොහේවත්, 'somewhere,' 'any-
 where.'
 කොහේකමුත්, 'somewhere,' 'in
 either place.'
 පසු, 'behind,' 'in rear,' 'after.'
 පස්සේ, " " "
 පස්සෙන්, 'behind,' 'in rear,'
 'after,' 'from behind.'
 පස්සට, 'backwards.'
 පහල, 'below,' 'down.'
 පහලට, " "
 පහළින්, 'from beneath or be-
 low.'
 පහ, පහත, 'below,' 'down.'
 පහට, පහතට, 'beneath,' 'below.'
 පහතින්, පහතින්, 'from beneath or
 below.'
 පිට, 'out,' 'abroad,' 'outside.'
 පිටත, " " "

^o වත් in this and other words is the same as වුවත්. (*Vide* pp. 175 and 286.)

[†] This is a contracted form of කොතැන එකමුත්. All expressions with කමුත් (not preceded by any form of verb) may be treated similarly.

[‡] කොයිබ (sometimes කොබ in classics) is similarly used.

පිටතට, 'out,' 'abroad,' 'outside.'
 පිටතින්, පිටින්, 'from without,'
 'outwardly.'
 මෙතන, 'in this place,' 'here.'
 මෙතනට, 'hither.'
 මෙතනින්, 'hence,' 'by this way.'
 මෙහි, මෙහේ, මෙසේ, මෙහා, 'here.'
 මෙතාට, 'hither.'
 මෙහෙය, 'hence,' 'by this way.'
 මෙබ, 'here.'
 මෙබට, 'hither.'
 මෙබින්, 'hence,' 'by this way.'
 යට,^o 'below,' 'beneath.'

යටට, 'below,' 'beneath.'
 යටින්, 'from beneath or below.'
 යටතේ, 'below,' 'under.'
 ලඟ, 'near.'
 ලඟට, "
 ලඟින්, 'near,' 'from near.'
 වට, 'around.'
 වටේ, වටේට, 'around.'
 වටින්, 'from around.'
 සාත්පසින්, 'from all sides,' 'en-
 tirely.'
 සාත්පසි, සාත්පස, 'on all sides.'

NOTE.—None of these are real adverbs. Some of them when rendered in English have the force of prepositions. (*Vide* pp. 310 & 311.)

(iii) *Adverbs of Arrangement.*

පළමුව (or පළමුකොට or එක්වෙනුව), 'firstly'; දෙවනුව, 'secondly'; තුන්වෙනුව, තෙවනුව, 'thirdly'; හතරවෙනුව, 'fourthly'; පස්වෙනුව, 'fifthly'; &c.

Any numeral may in like manner be converted into an adverb by affixing වෙනුව to its base.

(iv) *Adverbs of Repetition.*

These adverbs are expressed in Sinhalese by suffixing the noun වරක් (or වාරයක්), සැරයක් or වතාවක්,† 'a time,' to the bases of numerals, as එක් (or එක) වරක්, or එක් (or එක) සැරයක්, 'once'; දෙවරක්, දෙසැරයක්, or දෙසැරයක්, 'twice'; තුන්වරක් or තුන්සැරයක්, 'thrice'; ‡ &c.

^o Note that යට in යට සිතනලද (= Sk. අපෞකත), 'aforesaid,' is quite distinct and means 'before,' 'previously.'

† වරක් is another synonym. වරක් is the word commonly used in the multiplication tables, as පස් වරක්පහ විසිපහයි, '5 times 5 is 25'; හත්වරක් අට පණස්හයයි, '7 times 8 is 56.' Here පස් වරක් and හත් වරක් are really adjectives qualifying පහ and අට respectively.

‡ In auctions the 'once,' 'twice,' and 'thrice' are expressed by ඇවරයි (or එකැවරයි), දැවරයි, and තුන් ඇවරයි respectively. එකැවර is used in other connections also, as in සේරම එකැවර දෙසද්ද, 'I will give all at once' (*i. e.*, 'at one time').

(v) *Adverbs of Manner.*

ඉක්කුණට, } 'soon,' 'quickly.'	නිකමි,* 'quiet,' 'without work or object.'
ඉක්කුණින්, }	{ කොමිලයේ, 'gratis.'
ඉති,* 'in this manner,' 'thus.'	{ පොදුවට, } 'in common.'
ඉදුර,* 'well.'	පොදුවේ, }
ඉබේ,* }	බලෙන්, } 'by force.'
ඉබේට,* }	බලේට, }
එකුට,* 'together.'	බලවත්ව,* 'strongly,' 'earnestly.'
එකලාව,* 'alone.'	මදිත්මද, විකෙන්වික, මදමද, වික වික, 'little by little,' 'by degrees,' 'gradually.'
එලෙස, 'so,' 'in that manner.'	මෙකම,* 'thus,' 'in this manner.'
එසේ, " " " "	යම්සේ, 'in any manner.'
එකම,* 'so,' 'in that manner.'	පුහුව,* 'quickly,' 'rapidly.'
මෙකම,* 'so,' 'in that manner.'	වැරෙන්, }
කෙලෙස, }	වැරේට, } 'strongly,' 'forcibly.'
කෙසේ, }	වෙනම,* 'separately.'
කොහොම,* }	සකස,* 'well.'
කෙලෙසද, }	සැබවින්, සැබැවට,* 'truly.'
කෙසේද, }	සැරෙන්, }
කොහොමද,* }	සැරේට, }
කෙලෙසවත්, }	සෙමින්,*† කෙමින්,* සිනි,*
කෙසේවත්, }	'slowly.'
කොහොමවත්, }	සොරු, සොරු, සොරෙන්, සොරෙන්,
කෙලෙසනමුත්, }	'thievishly,' 'secretly.'
කෙසේනමුත්, }	සිත්සැරේ,* 'slowly.'
කොහොමනමුත්, }	හුදකලා,* හුදකලාව,* උදකලා,*
කදි (or දෙ)න්,* }	උදකලාව,* 'alone,' 'singly.'
කදේට,* }	හොඳට,* හොඳින්,* &c., 'well.'
කනිව,* කනියම,* 'alone.'	
දඩාවෙන්,* 'astray.'	
කැටිතිල්ලේ,* 'slowly.'	

(vi) *Adverbs of Time, &c., expressive of Doubt, &c.*

සමහරවිට, 'sometimes'; බාහලෙලාවට, 'perhaps,' 'sometimes'; සාමාන්‍යයෙන්, 'generally'; විවිත්විට, 'from time to time,' 'occasionally'; නොයෙක්විට, 'often'; අලුතෙන්,* 'newly'; &c.

(vii) *Adverbs of Quantity or Degree.*

අති,* 'very,' 'very much.'	ඉතා,* 'utmost,' 'very.'
අතිශයින්,* 'exceedingly.'	ඉතාම,* 'utmost,' 'most,' 'too much.'

° The shorter form සැබැවට is sometimes colloquially used.

† Sometimes කෙමෙන් in classics, as in "කෙමෙන්සිට ගොස්," 'having gone slowly.' Observe that the colloquial phrase කෙමිතිට, as well as කෙමෙන් සිට quoted above, has the force of the adverb 'slowly.'

උඩතපිරිසෙයින්, 'the most.'	බොහෝ,* 'much,' 'very.'
එපමණ, 'that much,' 'so much.'	බොහොම,* 'very much,' 'most.'
ඔපමණ, 'that much,' 'so much.'	බොහොසේ,* 'much,' 'chiefly.'
කොපමණ, 'how much.'	මදක්, 'little.'
කොහෙත්, 'at all.'	මදකට, 'for a while.'
ගහසැරේ,* 'thickly,' 'abundantly.'	මුළුමනින්, 'entirely.'
තව,* ^o 'more.'	මෙපමණ, 'this much.'
තවත්,* 'besides,' 'moreover.'	යටත්පිරිසෙයින්, 'the least.'
තූනීම(or ව)නේ,* 'thinly.'	යන්තම්* (or යම්තම්*), 'narrowly.'
විකක්, 'little.'	'slightly.'
විකකට, 'for a while.'	යහමින්,* 'abundantly.'
පමණක්, } 'to some extent.'	වඩා,* 'more.'
පමණකට, } 'to some extent.'	වැඩිපුර,* 'over and above,' 'extra.'
පමණට, 'to the extent.'	වැඩිය,* 'much,' 'more.'
ප්‍රධානකොට,* } 'chiefly.'	විශේෂයෙන්, 'chiefly,' 'particu-
ප්‍රධානවශයෙන්, } 'chiefly.'	larly.'
බහුලව,* 'plentifully.'	සම්පූර්ණයෙන්, සපුර,* 'fully,'
බෙහෙවින්,* } 'much,' 'at	'completely.'
බොහෝකොට,* } 'length.'	

(viii) *Adverbs of Affirmation and Negation.*

Affirmative.

ඇත්තට, 'truly.'
 ඇත්තටම, 'very truly.'
 එසේය, එහෙයි,† 'even so,' 'yes.'
 එසේමයි, එහෙමයි,† 'quite so,' 'yes.'
 එපා,* එපා,* 'don't,' 'don't want.'
 ඔව්,* ඔ,* 'yes.'

නිරසාරයෙන් or නිරසාරෙන්, 'most assuredly.'

යන්තකට,
 සත්තවාදියෙන්, } 'verily.'
 සත්තවාදියෙන්, }

Negative.

නැ,* නැහැ,*‡ 'no,' 'not.'

^o This is also used as an adverb of time in the sense of 'still,' 'yet.'

† These are used when replying to superiors, especially Buddhist priests. එහෙයි is more commonly used than the others. ඔව් is generally used for equals and inferiors. In some parts of the Island it is used as ඔ, which is identical with one of the Tamil words for 'yes.' A peculiar nasal sound combined with the letter හැ, which may be written හැ *nhé*, is often used colloquially in the sense of 'yes,' 'all right,' 'well,' as in -හැ පලයන්, 'yes (or all right or well) go'; මගේ පණිවිඩේ කියපන්; හැ, 'tell my message; yes (or all right)'. This is not so respectful as its equivalent හොඳයි. (Cf. Maráṭhi & Pañjābi හා, 'yes,' and vide foot-note on p 319).

‡ Note that in the colloquial expression මන්දන් (a contraction of මම දන්තෙහැ, which is also commonly used) හැ or හැහැ is suppressed. The words බැ and බැරි, 'cannot,' are peculiar in that the negative idea in them is innate, e.g. උඹට යන්නට බැරිද? මම බැ, 'can't you go? I cannot.' Their original meaning was probably 'heavy,' 'difficult.' (Cf. the Hindi privative *බේ*.)

(ix) *Adverbs of Cause and Effect.*

එමෙන්,* 'in that way,' 'so.'	ඇයි*† or ඇයිද,*	} 'why?'
එමෙන්ම,* 'just so.'	මන්ද,*	
එනිසා, } 'therefore,' 'where- ඉන් නිසා.* } fore.'	මක් } කුමක් }	

NOTE.—Any English adverb may be expressed in Sinhalese by a noun, especially in the accusative, auxiliary, or locative case (as are most of the above) and by adverbial phrases. For instance, the English adverbs 'afoot,' 'instantly,' 'suddenly,' 'secretly,' 'safely,' 'namely,' 'nevertheless,' 'doubtless,' 'hereafter,' 'annually,' 'daily,' 'next,' may be expressed by පයින්, සැමණකින් or ඇසිල්ලකින්, හ(or අ)දිස්සියෙන් or අහමිබෙන්, රහසින් or රහසිගතව, ප්‍රවේසමින්, එනම්, එසේ විනමුත්, අනුමානනැතුව, මිටපසු (or මින්පසු or මින් මතු), අවුරුදු පතා, දිනපතා or දවස්පතා, ඊලඟට respectively. The English adverb 'ever' may be expressed by කවදාවත් (or කිසිකලක) and 'never' by the same word with a negative particle affixed to the verb qualified by it. Thus "Did you ever see him?" = හුඔ කවදාවත් (or කිසිකලක) ඔහු දුටුවෙහිද? and "I never saw him" = මම කවදාවත් (or කිසිකලක) ඔහු නුදුටුවෙමි.

Comparison of Adverbs.

207. Adverbs are compared like adjectives. (*Vide* § 126.) The comparative degree, which is more frequently used than the superlative, is expressed by prefixing වඩා, 'more,' to the adverb, as වඩාහොඳට (or හොඳින්), 'better'; වඩා සැරෙන්, 'faster.' As in the case of adjectives, simple adverbs are used to express the sense of the superlative degree, as in උඹලාගෙන් (or අතරෙන් or අතුරෙන්) ඉක් මණට (or ඉක්මණින්) ආවේ කවිද, 'of you who came most quickly?' But more commonly the comparative form, as උඹලාගෙන්, &c., වඩා ඉක්මණට (or ඉක්මණින්) ආවේ කවිද, 'of you who came more quickly?' The word ඉතා, 'most,' is sometimes prefixed to adverbs to bring out the sense of the superlative more explicitly, as උඹලාගෙන්, &c., ඉතා ඉක් මණට (or ඉක්මණින්) ආවේ කවිද; not usually to indicate any

* This is an irregular form of එනිසා.

† In classics sometimes ඇයි.

comparison, but to express a very high degree of the quality denoted by them, as එතෙමි කුඵගෙඩියකින් කළගලට ඉතා තදින් ගැසුවේය, 'he struck the granite very hard with a sledge hammer' (he with a-sledge-hammer to-the-black-stone very hard struck).

PREPOSITION.

Vibhakti Nipāta.

208. Prepositions (විභක්ති නිපාත) in Sinhalese perform the same functions as in English, but unlike them they are always placed after the words which they govern.* The prepositions and cases which they govern are given below:—

Prepositions.	Case governed.
(i) තෙමි, තෙමේ (<i>m.</i>) ; තොමි, තොමේ (<i>f.</i>) ; තුමු (<i>pl. c.</i>).	Nominative.
(ii) අරඹයා or අරඹයා, 'concerning' ; දැර, හැර, 'except' ; උදෙසා, 'on account of' ; 'for the sake of' ; ගැන † 'concerning' ; නිසා, 'on account of' ; සා, සහ, ‡ 'from (one to another in succession)' ; මිස, මුත්, විනා, 'except' ; ලවා, 'by' ; සඳහා, 'for the sake of,' 'with a view to' ; සන්ද, සන්ද, සින්ද, } 'on account of.'	Accusative.
(iii) එක්ව or එක්ක, කැටුව, සමග, § සහ, හා, හා සමග, ¶ 'with' ; විසින්, ¶¶ 'by.'	Instrumental.

The words (1) කරණකොටගෙන or කරණකොට, (2) පිණිස or වස්, and (3) තෙක් or දක්වා are used after nouns (or pronouns) to convey the sense of the (1) auxiliary, (2) dative, and (3) ablative respectively. (*Vide* §§ 107, 108, & 111.)

* Hence some writers have called them postpositions, restricting the term 'preposition' to *upasargas*.

† In classics sometimes ගෙන.

‡ The word ගාණ is also sometimes used colloquially.

§ Sometimes සමගින් in poetry.

|| හා and හාසමග are also used in the sense of 'instantaneously with,' as එසේ වන්නා හා (or හා සමග), 'instantaneously with so happening.' හා in this sense is confined to old classics.

¶ Or විසින්, which is the form generally used colloquially. විසින් is sometimes colloquially used in the sense of 'by self,' as in විසින් කරගත්ත එව්ව මට කරව්වල් කරණම එපා, 'don't trouble me on account of things done by (your) self.'

The prepositions තෙම, &c., which take the nominative case before them, are used chiefly to render that case more prominent. (*Vide* §§ 84 & 101.)

Of the above prepositions only ඇර, ගැණ, නිසා, පතා, මිස, ලවා, හන්ද, or හින්ද, එක්ක, කැවුම, සමග, and විසින් are used colloquially. නිසා, සඳහා, and පිණිස are sometimes used in classics as synonyms. (*Vide* § 310.)

Some prepositions, such as ඇර, ගැර, ගැණ, නිසා, මිස, මුත්, ලවා, සඳහා, &c., were originally past participles, which governed the same cases as those governed by the prepositions. Thus originally ඇර or ගැර = 'having left'; ගැණ = 'having taken'; නිසා = 'having associated with'; මිස or මුත් = 'having liberated'; ලවා = 'having put'; සඳහා = 'having kept in view'; අරබ(or හ)සා = 'having begun.'

ඇර or ගැර is also used as a pure participle. It is then followed by another verb, and admits of an alternative form ඇරලා or ගැරලා, not admissible when it is a preposition. Note that in classics the word විසින් (= *Sk.* වශයෙන්) is also used in the sense of 'by way of,' 'as,' 'because.'

Observe that කර, කෙරෙන් or අතින්, and කෙරෙහි have the force of the English prepositions 'to,' 'from,' and 'in' respectively, although they are not in themselves prepositions (*vide* §§ 103, 111, and 113), as in the sentences නුබ මුහු කර ගියෙහිද, 'did you go to him?' (you to-his-hand, *i. e.* to him, went); මම මුහුකෙරෙන් පලාගියෙමි, 'I fled from him' (I from-his-hand, *i. e.* from him, having-fled went); මම මුහු කෙරෙහි විශ්වාසය තැබිමි, 'I trusted him' (I in-his-hand, *i. e.* in him, trust kept); එතෙම මා අතින් ප්‍රශ්නයක් විචාළේය, 'he asked me a question' (he from-my-hand, *i. e.* from me, a-question asked). The adjectives බඳු, වැනි, වාගේ (or වගේ), = the English "like," as in මෙ බඳු (or වැනි) දෙයක් මම කිසි කලක නුදුටුවෙමි, 'I never saw a thing like this'; ඔහු වාගේ (or වගේ) මිනිස්සු නැද්ද, 'are there no men like him?' (*Vide* § 304.)

There are other words having the force of prepositions when rendered in English, and a few of them are given below : එදිරිව, 'against' ; බැගින්, 'at the rate of' ; නැතුව or නැතිව, 'without' ; සා, මෙන්, සේ, සෙසින්, 'like' ; හිට, හිටත්, පටත්, 'from' ; ඔස්සේ, දිගේ, 'along,' 'through' ; අස්සේ, 'inside' ; * අතරේ, 'between' ; ඉක්බිති, පසු, පස්සේ, 'after' ; පිට, 'upon' ; පිරිත්, 'with' ; වටේ, 'round' ; ලඟ, 'near' ; වෙනුවට, නිසාවට, 'for,' 'for the sake of' ; උඩ, 'on,' 'upon' ; යට, 'below,' 'beneath' ; ඇතුළේ, 'in' ; ඇතුළට, 'into' ; සහිතව, 'with' ; රහිතව, 'without.' In classics the particle ව is sometimes affixed to verbal nouns with the force of the preposition පිණිස, 'for,' as in බොහුව ගොසින්, 'having gone to drink' (lit. 'for drinking'—බොව පිණිස). *Vide* chapter on Idioms.

CONJUNCTION.

Sandhi Nipāta.

209. Conjunctions (සංක්‍රී නිපාත) unite words, phrases, and sentences. Those of one letter, such as ද, ත්, හෝ, are often affixed to words, and not written separately. Thus බල්ලාහෝ බල්ලිහෝ, 'the dog or the bitch' ; නැන්දත් මාමත්, 'the aunt and the uncle' ; භූබද මමද, 'you and I.' A list of conjunctions is given below :—

Conjunction.	Equivalent in English.
සහ, හා, ද, † ත්, ඉත් (or ඉග්), උත් (or උග්) ...	and, also, even.
පවා ...	even, also.
වත් ‡ ...	even.
තමද, තවත් ...	and, moreover, besides.

* Lit. 'in a corner,' and implies concealment.

† In very ancient writings the word ඉසා is also used for ද. ද් is sometimes used in them for ත්. In books ද is occasionally changed into උ, as in මඳ, 'and I' (or 'even I') ; නටනුද, 'and while dancing.' Observe that in ගෙවලත්, 'and houses,' මලත්, 'and flowers,' the conjunction is උත්.

‡ *Vide* footnote * on p. 304.

Conjunction.			Equivalent in English.
හෙවත්	or, <i>alias</i> . (Used when the connected words refer to one and the same object.)
හොහොත්, හෝ, එක්කෝ	or.
හෝ-හෝ, වත්-වත්, හොන-හොන ^o	either—or.
නම්, හොත්, මත්, හොඹ, &c.†	if.
ඉතින්	then, next, after that. (Used generally to make the speaker continue what he narrates.)
ඇරත්	besides, moreover.
එහෙත්	yet, but.
නමුත්, නමුත්	but, although, nevertheless.‡
සලි, සල, වැලි	again. (වැලි also = 'but.')
සලිත්, සලිඳ, වැලිත්, වැලිඳ	and again, &c.
එකකොට	so, if so, then.

INTERJECTION.

Vismayārtha Nipāta.

210. An Interjection (විස්මයාර්ත නිපාත) expresses some sudden emotion of the mind, as අපොයි, 'alas!' වි 'fy!' Thus අපොයි! ඔහුට වූ විපත, 'alas! the calamity that befell him'; වි! එසේ නොකරව, 'fy! don't do so.' A list of interjections is given below:—

Interjection.			Equivalent in English.
අ, උං,	hum! (expressing deliberation).
අහ, අහ, වෑ	tut! (expressing disappointment or rebuke).

^o An archaic form. These are coupled by a hyphen to indicate that they are used in pairs, as ත් in the example given above. The word හරි is also used colloquially in the sense of හෝ or වත්, as අදහරි හෙට හරි දියත්, 'give [me] either to-day or to-morrow.' Cf. the force of හරි in මොනවා හරි දියත්, 'give [me] something or other'; කවදා හරි පලයත්, 'go any day you please'; පුළුවන් නම් රුපියලක් හරි (or නමුත් or වත්) ගෙවාපත්, 'pay even a rupee, if (you) can.' Notice also the force of නමුත් and වත් used in this manner.

† These are suffixes expressive of the conditional mood.

‡ This is often expressed in books by එකකුඳු වුවත් (*i. e.*, එකක් = එකක් + උදු + වුවත්), lit. 'although it happened so far,' or එසේ විනමුත්, lit. 'although it happened so.'

Interjection.	Equivalent in English.
අපොයි, අපෝ, අප්පෝ, අපෝ, අම් මම්, අයිමෝ, අමෝ, අත්, ^o අයා, අයා, අනිව්වත්, උෂ, උයි	... } ah! alas! (expressing grief or pain).
අමෝ, මි, ආයි, අනිව්වත්	... oh! ah! (expressing surprise).
ඉප්ප් (used in calling dogs.)
ඉපා here! here it is! (used also in calling cattle).
උලවුමේ, ඉලවුමේ† death! (expressing horror).
උවෑ, වි, සි, විවි, සිසි, විෑ, විකේ, තු, සෑ, ඵ්ප් or ඉප්, කොදකිත්, කො වාසයාවත්, අපේමයි	... } pshaw! pugh! fy! (expressing dislike or contempt).
උයි (used in setting a dog on.)
ඵම්බා,‡ ඵම්බල, කොල, ගේ, ඵ, ඵයි, මියි, අමෝ or අමේ (<i>mas.</i>), අම් (<i>fem.</i>), බල, බොල, බලං, බොලං, බාං	... } (used in invocation.)
මමෝ, අත ehe! hey!
කක, කත්, ගගා, හිහි, අත්, ගත	... ha! ha! (expressing laughter).
වත්, සත් (used in driving oxen, &c., under restraint.)
දො (used in calling pigs.)
බාද් (used in calling pigeons and such other birds.)
වව්වයි (a word indicative of prohibition and used in games.)
කොකො, කේ	... (used in driving away birds.)
සාද, සාද් excellent! bravo!
සු, පු, වොප්	... hush! (expressing desire of silence).
ගෙ or සැං (used in calling cats.)
හා, හාහා hold! (expressing prevention).
හුරු, හුරේ, හොරේ	... hurrah!
හෙයි, හුයි, ගේ, හෙත්	... (used in driving away cattle.)
හෝදියා¶ hurrah! (expressive of triumph).
හොව් stop! (applied to cattle, &c.)

^o Also used in speaking of something re-called to mind suddenly. The word අවිමෝ is similarly used in some parts of the Island.

† These words in the forms උලවුම and ඉලවුම are also used colloquially in the sense of 'funeral.'

‡ In classics sometimes ගෙම්බා.

§ Cf. Canarese *bá* (=Tamil *rá*), 'come.'

|| The word අප්ප (a modification of අපෝ) is sometimes used in the sense of හා.

¶ Cf. Pañjābī ਹੋਰ ਹੋਰ which seems to be identical

Some of the interjections given above, such as අහෝ, ඉප්ප, ඉඳ, චී, තු, ටෙ, බි, සාද, සාධු, සී, සෙ or සෑ, හා, හෝසියා, are repeated more than once to render them emphatic. (*Vide* § 253.)

The interjection “behold!” may be expressed in Sinhalese by බලව, which is likewise the imperative form of බල, ‘to see.’

PARTICLES NOT APPERTAINING TO ANY OF THE
LAST FOUR ELEMENTS OR PARTS OF SPEECH.

PREFIXES.

Upasaga or Upasarga.

211. These are particles usually of one or two letters, prefixed to verbal roots, their derivatives, &c., to effect certain modifications in the ideas conveyed, though some are apparently redundant. They are about twenty in number, and are given below with their equivalents in Sanskrit and Pali, significations, and examples in illustration :—

Skt.	Pali.	Elu.	Signification.	Examples.
අති	අති	අති(= ඉති or ඉ)	‘over,’ ‘beyond,’ ‘across’	ඉතිරී or ඉතරු, අතිරික්ත, ‘exceeding,’ ‘excessive,’ hence ‘remaining’; ඉතුන්, අතික්‍රාන්ත, ‘passed beyond.’
අධි	අධි	අධි	‘over,’ ‘above,’ ‘on’	අධික, අධික, ‘exceeding’; අධිසර, අධිකාර, ‘chapter.’
අනු	අනු	අනු	‘according to,’ ‘after,’ ‘along’	අනුදන්ම, අනුඤ, ‘order,’ ‘command’; අනුබල, ‘support.’
අප	අප	අප or අව	‘from,’ ‘away,’ ‘off’	අපදන්, අපාදන, ‘taking away’; අපවග, අපවගී, ‘Nirvāṇa’; අව, අපාස, ‘hell.’
අපි (පි)	අපි	පි	‘near to,’ ‘on’	පිසන්, පිටත, අපිටත, ‘lid’; පිහිකුළු, ‘covering.’

Skt.	Pali.	Elu.	Signification.	Examples.
අභි	අභි	අභි	'before,' 'to,' 'upon'	අභිමුඛ, අභිමුඛ, 'front or pre- sence'; අභිද්ධ, අභිධම්ම, 'meta- physics.'
අව	අව	අව	'away,' 'off,' 'down'	අවසර, 'permission,' 'opportu- nity'; අවසන්, අවසාන, 'con- clusion.'
ආ	ආ	ආ	'towards,' 'to,' 'at'	ආගමි, ආගම, 'augmentation,' 'religion'; ආචරණ, ආතරණ, 'ornament.'
උද් or උත්	උ	උ	'up,' 'on,' 'out'	උපත, උප්පාදා, 'birth'; උගැන්- ම=ඉගැන්ම, උද්ග්‍රහණ, 'learn- ing.'
උප	උප	උප or උප	'to,' 'down,' 'near to'	උපදෙස් or උපදෙස්, උපදේශ, 'advice'; උපමි, උපමා, 'simile.'
දුෂ්	දු	දු	'bad,' 'difficult,' 'badly,' 'with difficulty' (opposed to සු)	දුගන්ධ, දුර්ගන්ධ, 'stench'; දුෂි- රි, දුෂ්ටරික, 'wickedness'; දුකර, දුෂ්කර, 'difficult to be done.'
නි	නි	නි	'in,' 'on,' 'down'	නිශා, නිග්‍රහ, 'abusing'; නිසා, නිසාන, 'particle' (in grammar).
නිෂ්	නි	නි	'out'	නිස, නිශ්චය (or විනිස, විනිශ්චය), 'decision'; නිකුත්, නික්මයාම, 'gone out,' 'departed.'
පර	පර	පර or පර	(implying) 'supremacy'; 'away,' 'back'	පරිකුම, පරික්‍රම, 'prowess'; පර- ද, පරාජය, 'defeat.'
පරි	පරි	පරි	'round,' 'about'	පරිවර, පරිවාර, 'retinue'; පරි- වේන්, පරිවේණ, 'Buddhist col- lege.'

° This forms the third division of Buddha's Doctrines: අභිද්ධම්ම is sometimes shortened into ධ්මද්ධම්ම.

† Changed into දුර්, දුශ්, දුෂ්, දුස්.

‡ Changed into නිර්, නිශ්, නිෂ්, නිස්. They are often used as pri-
vatives, as in නිර්භීත, 'fearless'; නිශ්චය, 'doubtless'; නිෂ්චල,
'fruitless'; නිශ්චය, 'without lustre,' 'obscure'; නිසාර (more
commonly නිසාර), 'sapless,' 'fruitless.' (Vide p. 317.)

Skt.	Pali.	Elu.	Signification.	Examples.
ප්‍ර	ප	ප	'forth,' 'forward,' 'before'	පමණ, ප්‍රමාණ, 'about,' 'extent'; පසිදු. ප්‍රසිද්ධ, 'famous'; පබ, ප්‍ර භා, 'radiance.'
ප්‍රති	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="font-size: 3em; margin-right: 10px;">{</div> <div> <p>පති</p> <p>(පථි)</p> <p>(පථි)</p> </div> <div style="font-size: 3em; margin-left: 10px;">}</div> </div>	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="font-size: 3em; margin-right: 10px;">{</div> <div> <p>පති</p> <p>පිඨ</p> <p>පස්</p> </div> <div style="font-size: 3em; margin-left: 10px;">}</div> </div>	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="font-size: 3em; margin-right: 10px;">{</div> <div> <p>back.' 're.'</p> <p>'before,'</p> <p>'against,'</p> <p>'towards'</p> </div> <div style="font-size: 3em; margin-left: 10px;">}</div> </div>	<div style="display: flex; align-items: center;"> <div style="font-size: 3em; margin-right: 10px;">{</div> <div> <p>පිළිවෙල. පරිපාටි, 'order,' 'me- thod'; පසක්, ප්‍රකාශ, 'per- ceptible'; පිළිතුරු or පසුතුරු, ප්‍රතිපාදන, 'rejoinder,' 'reply.'</p> </div> <div style="font-size: 3em; margin-left: 10px;">}</div> </div>
වි	වි	වි	'apart,' 'asunder'	විලස්, විලාස, 'form', 'mode'; විධන්, විභක්ති, 'case.'
සං	සං	ස (or සු)	'with,' 'together' 'with,' 'con-'	සබද, සම්බන්ධ, 'connected'; සසර. සංසාර, 'metempsychosis'; සුදු සු, සදාශ, 'fit,' or සද්ධි, සදාශ. 'similar.'
සු	සු	සු	'well,' 'easily,' 'good' (opposed to දු)	සුසිරි, සුවර්ත, 'good conduct'; සුවද, සුගන්ධ, 'fragrance': සුකර, 'easy to be done.'

NOTE.—These are the only particles treated by native grammarians as *upasargas*. Some of them such as සු, දු, &c., imply adverbial significations. සු has sometimes the force of 'very': *e. g.*, සුමිහිරි, සුමධුර, 'very sweet'; සුනිල්, සුනිල, 'very blue.' අති often implies 'very or excessively': *e. g.*, අතිරක්ත, 'very red'; අතිරස, 'very sweet,' a kind of pancake; it has then the same force as its Elu equivalent ඉතා. අප (or අව), අව, and වි are also used in a negative sense: *e. g.*, අපකීන්, අපකීඩිති, 'infamy,' 'disgrace'; අවමන්, අවමාන, 'disrespect'; විසෝ, විසෝග, 'disunion,' 'separation.' (*Vide* footnote on නි). අප or අව is sometimes used to imply 'ill,' 'badly,' as in අවලාද, අපවාද, 'speaking badly or aversely,' 'censure'; අපරාධ, 'offence.'

[For other adverbial prefixes such as න, නි, අ, කු, යන, &c., *vide* §§ 212 and 219.]

PARTICLES.

Nipá or *Nipáta*.

212. There are other particles besides those already noticed, which do not admit of being classed with any of them. Many of these are noticed below :—

- (1) අ or (before a vowel) අත් ; න, නැ, නි or (before a vowel) නිර්, නු, නෙ, නො. Negative particles used as prefixes, as අපිරිසිදු, 'unclean' ; අකමැති (*i. e.* අ + කැමැති), or නොකැමැති, 'unwilling' ; අතත් (*i. e.*, අ + අත්) or අනන්ත (*i. e.*, අ + අනන්ත), 'endless' ; අනගි (*i. e.*, අ + අගි) or අනසි (*i. e.*, අ + අසි), 'very valuable,' 'priceless' ; නැරැ (*i. e.*, න + අරැ), 'don't leave off,' 'don't open' ; නැතැදි (*i. e.*, න + තැදි), 'without growing or being made' ; නැර (*i. e.*, නැ + අර) or නොතැර, 'without leaving off or opening' ; නැවිත් (*i. e.*, නැ + අවිත්), 'without coming' ; නිකමි, 'without work,' 'gratis' ; නිවරදි, 'faultless' ; නිරවුල් (*i. e.*, නි + අවුල්) or නිරතුල (*i. e.*, නි + අතුල), 'without confusion,' 'undisputed' ; නුදුරැ, 'not distant,' 'close' ; නුගත් (*i. e.*, නු + උගත්), 'unlearned' ; නුපුරුදු, 'unaccustomed' ; නෙතවා (or නොගෙවා), 'without paying' ; නේවා (*i. e.*, නෙ + ඵවා), 'without sending' ; නෙදි (or නොදී), 'without giving' ; නොදක (or නෙදක), 'without seeing' ; නොකම්මැලි, 'not lazy' ; නොමර, 'don't kill.'

The employment of these privatives should be studied from usage.

NOTE.—The particle නිර් is also used in the case of Sanskrit words before consonants, as නිර්දෝෂ, 'guiltless,' 'faultless,' 'without error' ; නිර්නාමක, 'without name,' 'anonymous' ; නිර්ලෝභ, 'shameless.' In ancient classics the words තහමත් and නොද are used as negative particles, as තහමත් සිතම (=නොසිතම), 'don't think' ; නොදකිනි (= නොකිනි), 'they do not say.' (*Vide* foot-note ‡ on p. 315.)

- (2) කලි,* නම්, වනාහි. Expletives which scarcely add anything to the sense. They are generally employed when something explanatory of the

* Also වුකලි, *i. e.*, වු prefixed to කලි. කලි is evidently a short form of කල්හි. Cf. Sk. and Pali බල.

subject is introduced, or when a word requires to be emphasised, in which case they are placed after such word: *e. g.* “මමකලී උවමන් අන් මේ නිලෝති නොදිස්නෙමි,” ‘for my part I have not seen another similitude in this three-fold world’; මමනම් ඉතා දිළිඳු කෙනෙකි, ‘as for me I am a very poor person’; “ඒ විහාරමහාදේවිනම් කැලණි තිස්ස මහරජහුගේ දියනියෝය,” ‘Now, the queen Vihāramahā Dévi was the daughter of king Kelaṇi Tissa’; “තොපගේ වනානි උපන් කුචිර කොතැන්හිදැයි විචාලසේක,” ‘he inquired, And thy birth-place, where is it?’ “මම වනානි ඉතා මහල්ලෙමි,” ‘as for me, I am very old.’ කලී is archaic. වනානි is more modern and is still used occasionally in composition, and colloquially in the corrupted form වන්තා. නම් is used in books as well as colloquially.

- (3) තාත්, ‘as many as’: *e. g.* මේ ලෝකයෙහිව සනාතාත් මනුෂ්‍යයෝ මරණයට යටත්ය, ‘as many people as (all who) live in this world are subject to death.’ පමණ is sometimes substituted for තාත්, and both of them when so used are equivalent to සියලු, ‘all.’
- (4) ද. This is an interrogative particle and is used at the end of a sentence or phrase, as in ඒ කුබද, ‘is it you?’; උඹට කොපමණ ඕනෑද, ‘how much (or many) do you want?’ This often forms the last letter of interrogative pronouns. (*Vide* § 144 (3)). In ancient classics this particle is sometimes omitted, as in “මේකවරයිපිළිවිය” for මේ කවරේදැයි පිළිවිය, ‘having asked, Who is this?’ දෙ* or

* This is also used when a question is put to a person at a distance. Cf. the force of the final මි sound, used under similar circumstances, in හරක් ගොයම් කනවෝ, ‘the cattle are eating up the paddy plants’; මිනි මරණවෝ, ‘murder’ (lit. ‘killing men’).

ඥානා (confined to books) is sometimes used in lieu of ද when a question involving a doubt is put, as in “ඇද්ඥා නැද්ඥානාසි සැකයෙන්,” ‘in doubt as to whether there is or there is not’ (lit. ඇද්ඥා, ‘is there?’ and නැද්ඥා, ‘is there not?’); ඔහු මෙහේ නැත්තේ ගෙදර ගියාදෝ, ‘is it because he has gone home that he is not here?’ ව and ස are sometimes used in colloquial language to do duty for ද, as in ඒගොල්ල සනී පෙනේ උත්තුව (or ස), ‘were they in good health?’; උඹට බොහොම දෑවැද්ද ලැබුණාය, ‘did you get much dowry?’ This mode of interrogation is more indirect and is common in English also. යැයි or යැ is also used colloquially for ද in putting questions to which a reply in the negative is expected, as ඔහු ගමට ගියායැයි (or යැ)? නෑ, ‘did he go to his village? he did not;’ මම එහෙම කීවායැ = ‘I did not say so, did I?’* ද is also used for the sake of emphasis, as මෙහි එකද මනුෂ්‍යයෙක් නො සිටියේය, ‘there was not a *single* person here.’ (*Vide* § 209 for the use of ද as a conjunction.)

- (5) දී and ද්දී. These are suffixed to verbs to denote a continuation of the action, and have the force of ‘whilst,’ ‘while,’ ‘when’ : *e. g.* ගහේ නාද්දී, ‘when bathing in the river’; ගස කපද්දී, ‘when cutting the tree.’ The use of දී is confined to classics. (*Vide* § 173.) දී is also suffixed to nouns and then it has the force of ‘while on or in,’ ‘at,’ ‘in’ : *e.g.*, ලමයාවතුරේදීමමළේය, ‘the boy expired in the water itself’; නුවරදී මහත් සටනක් විය, ‘a great quarrel (or fight) took place in the town.’

* A particle, which may be written ඇද්ද, is colloquially used in the sense of ‘what did you say?’ ‘I did not hear,’ ‘what?’ (*Vide* footnote † on p. 307.)

- (6) ම. This particle is suffixed to words to emphasise them, as in එක දිලාම පලයන්, 'go having (positively) given it'; දුමිම (*i. e.*, දුන් + ම) දීපන්, 'give immediately (*or* at once)'; මමිම එමි, 'I myself will come'; මෙය ඉතා ආශ්ච්ඡිමය, 'this is exceedingly wonderful'; නොමැරෙණ සතියෙක් මේ ලෝකයෙහි නැත්තේමය, 'there is not a single being in this world that will not die'; "මහණ, තෙපි ඊශේදවස අපගේ ගෙයිදී කිසිවක් නොලැබූයේම ලුමිහසි බොරු කීවාහුය," 'O priest! *without* having received anything at my (lit. 'our') house yesterday you told a lie saying, I (lit. 'we') received;' එතෙම උදෑසනම (*or* "උදෑසනක් සේම") ගමන යෑමට පිටත්වූතේය, 'early in the morning he started to go the journey'; ඉර පායන වෙලාවටම වසිණ්ට පටන්ගත්තේය, 'it commenced to rain *just* at sun-rise'; එම මාගියෙන්ම, 'by the *very* same road'; "ඔව්හු මෙය ඉඳුරුම දනිත්මය," 'they certainly know this *very* well'; එකඟෙහිම *or* එක්ෂණයෙහිම, 'at that very instant.'* (*Vide* § 123 & pp. 158 & 160.)

ම sometimes has no intensive meaning, as in the expressions නොමදනිති, 'they do not know'; නොමැති, 'which does not exist'; නොමකීය, 'he did not say.' It is a poetic usage, which should be avoided in prose compositions.

ම is also used after verbs with the force of 'when,' as in වැස්ස පැවුඩාම වරෙන්, 'come when it (lit. rain) clears.' (*Vide* foot-note † to § 173).

- (7) ය and යි. These are generally used at the end of an affirmative sentence and sometimes of a phrase

* In කරමිය, 'I am doing'; සිටිමිය, 'I am standing,' the letter ම is generally an augment necessitated by the use of the expletive ය; but in the corresponding plural forms the ම is not doubled, as කරවු (or ය), සිටිවු (or ය).

or single word as expletives. ය is more formal and common.* In very ancient writings they are seldom found.

යි is often used at the end of a direct quotation in the sense of 'saying' (lit. 'having said.' *Vide* p. 238), and it is then quite distinct from the expletive ය or යි: *e. g.*, බොරු නොකියවයි ඔහුට අවවාද කෙළෙමි, 'I advised him saying Don't tell lies.' But colloquially යි is replaced by කියා and other inflections of කිය, 'to say,' and the expletive ය is generally affixed to the last word of the quotation, which then assumes a quasi-direct form of speech, as in ඔහු එතැන් ය කියාලා ගියා, 'he went away having said he (or I) would come (back);' උම ඔහු ගෙන් ඉල්ලුවාය කීවේ මොනවාද, 'what did you say you (or I) asked from him?' In books, however, යි followed by the inflections of කිය, &c., is often used after direct quotations, and then යි should be taken as a mere expletive: *e. g.*, 'මා කී සුඛනියෙහි සිටුද'යි කියා 'සිටුමහ'යි කී කල්හි, 'having asked, Will you abide by the decision given by me? (and) when they said, We will abide.' Note that යි or යයි is used in composition after substantive clauses with the same force as the conjunction 'that' used in English before such clauses. (*Vide* Syntax—Reported Speech.)

- (8) ල and ලු. These are used in reciting what has been said by others, as in මම තාගේ දරුවෝල, නෝ මාගේ පියෝල, 'it-is-said that I am thy son, it-is-said thou art my father'; සොළුර, රජුරුවන් වහන්සේ අද මේ මාලිගාවට වඩනාසේක්ල, 'dear

* In phrases or sentences with the emphasising ම affixed to the last word, the vowel අ in ම is sometimes changed into ඇ before යි, as මෙය ඉතා ඵලිසුමැයි, 'this is indeed exceedingly beautiful.' The form මැයි, though equal to මයි or මය, is rather more emphatic.

one, it-is-said that his majesty the king will come to this palace to-day.' එතෙම අද නැව්නැංගේලු, 'it-is-said that he embarked to-day.' ල is now archaic and was generally used in reciting present and future events, ල being confined to the past. ල is now universally used of past, present, and future events.

- (9) ල. This is affixed to past participles to indicate definiteness or emphasis, and has already been noticed. (*Vide* § 176.)
- (10) වන and වෙනි. These particles are affixed to cardinal numbers to form ordinal numeral adjectives and are equivalent to the endings 'st,' 'nd,' 'rd,' 'th' of English adjectives. වන is now archaic. The forms වෙනුව, වනුව, and වෙනිව (the last less formal) are used to form adverbs of arrangement. (*Vide* § 124 and p. 305.)
- (11) හේම.* This is confined to modern usage and is equivalent to 'also,' 'et cetera,' as in එහෙල්ල නසකැරේ හේම ගෙනැවැද, 'did they bring the debt bond also?' උඹට තැන්ගත් හේම ලැබුණේ නැද්ද, 'did you not get a present, &c.?' The form හේමයි (or හේමා, which is less formal) is also used colloquially at the end of a sentence to imply doubt, as උඹට එක මතක නැතිවුනා හේමයි, 'you forgot it perhaps'; හෙට ඔහු වැඩේ පටන් ගනීවි හේමයි, 'he will perhaps commence the work to-morrow'; ඔහු උපන්නේ හිස අවුරුද්දේ හේමයි = 'I think he was born last (lit. past) year.'
- (12) හොඳේ. This word literally means 'is it good?' (= හොඳද) and is used colloquially in that sense, as මෙහෙම හොඳේ (or හොඳද), = 'this way (or method) is good, is not it?' and sarcastically

* Cf. the Hindi affix *hai* = 'also.'

හොඳේ (or හොඳද), එ මිනිසා උඹ රැවවුනැරි,
 'good, is not it, the way that man deceived you?'
 It is also employed at the end of a sentence for the
 purpose of impressing on the mind of the hearer
 what has been said, as in ඔහුට එයට කියාපන්,
 හොඳේ = 'tell him to come, you-understand' (or,
 'do you hear?'). (*Vide* p. 202.)

A few other particles will be noticed in the chapter on
 Idioms, where illustrations of the use of these and other
 important words in the language will be given. (*Vide* also
 chapter on suffixes.)

COMPOSITION.

Samas or *Samása*.

213. A word that is made up of two or more parts, each
 of which is a true word by itself, is called සමාස පදය
 or චම්පය, compound word, as මිපල් (= මි, 'earth' + පල්,
 'nourisher or governor'), 'king'; දසබල (= දස, 'ten' +
 බල, 'one possessed of power'), 'Buddha.'

A knowledge of composition will enable the student
 thoroughly to understand the meanings of compound words
 and to form new compounds. Compounds should, if possi-
 ble, consist of words of one language, which must be
 combined according to the rules of *Sandhi*.

CLASSIFICATION OF COMPOUNDS.

214. According to native grammarians compounds are
 divided into five classes, viz.

- i. විබන් සමස් or විභක්ති සමාස, case compounds.
- ii. වෙසෙසුන් සමස් or විශේෂණ සමාස, adjectival
 compounds.
- iii. දඳුරුන් සමස් or දකාරථි සමාස, collective com-
 pounds.
- iv. අවිස සමස් or අවිසය සමාස, indeclinable compounds
 or compounds with indeclinable particles as their
 1st part.

- v. අන්තර්ගත සමස් or අනුමත සමාස, relative compounds or compounds bearing a signification different from that of the component words.

[For කිරිස සමස් or ක්‍රියා සමාස, verbal compounds, *vide* § 201.]

(1.) CASE COMPOUNDS.

Vibāt samas or *Vibhakti samāsa*.

215. Case compounds are those formed of two words, of which the first is a crude noun, whose case relation is implied by the second word, which is also generally a noun. (*Vide* § 216.) Nouns in all the nine cases (except the nominative and the vocative) enter into the formation of these compounds.

(1) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE ACCUSATIVE CASE.

Kam vibāt samas or *Karma vibhakti samāsa*.

Examples.

(E!u.)

මීසා (= මී, 'honey' extracted from flowers, etc. + සා, 'drinker') = 'honey-drinker,' *i. e.* 'bee.'

හිරවරණ (= හිර, 'sun' + අවරණ, 'screen') = 'sun-screen,' *i. e.* 'parasol,'^o 'umbrella.'

කිඩිසර (= කිඩි, 'sport,' 'play' + සර = කර, 'performer') = 'sportsman,' *i. e.* 'juggler.'

නිසසුරා (= නිස, 'night' + සුරා = කරා, 'doer') = 'night-maker,' *i. e.* 'moon.'

වෙහෙකරා (= වෙහෙ, 'work,' 'service' + කරා, 'doer,' 'performer') = 'workman,' *i. e.* 'servant.'

(Sanskrit.)

මධුස (= මධු, 'honey' + ස, 'drinker') = 'honey-drinker,' *i. e.* 'bee.' (*Vide* මීසා.)

ගෝපාල (= ගෝ, 'cow,' 'earth' + පාල, 'preserver,' 'protector') = 'protector of cows or the earth,' *i. e.* 'cow-herd,' 'king.'

කුම්බකර (= කුම්බ, 'water jar or pot' + කර, 'maker') = 'maker of pots, &c.,' *i. e.* 'potter.'

^o Cf. the derivation of this word: *Para* = (Fr.) *parer*, 'to ward off,' 'parry,' and (Fr.) *sol*, 'sun.'

(2.) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE
INSTRUMENTAL CASE.

Katu vibat samas or *Kartri vibhakti samāsa*.

Examples.

(Elu.)

පරප්‍රච්ඡා (= පර, 'by-stranger' + ප්‍රච්ඡා, 'who-is-nourished') = 'who is nourished by a stranger,' i. e. 'cuckoo,'^o 'beggar.'

දෙවදත්† (= දෙව්, 'by-gods' + දත්, 'given') = 'given by the gods,' i. e. 'god-given.' (Vide දෙවදත්ත.)

බ්‍රහ්මදත්† (= බ්‍රහ්ම, 'by-Brahma' + දත්, 'given') = 'given by Brahma,' i. e. 'Brahma-given.' (Vide බ්‍රහ්මදත්ත.)

(Sanskrit.)

දෙවදත්ත (= දෙව්, 'by-gods' + දත්ත, 'given.')—Vide "දෙවදත්."

බ්‍රහ්මදත්ත (= බ්‍රහ්ම, 'by-Brahma' + දත්ත, 'given')—Vide "බ්‍රහ්මදත්."

(3.) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE
AUXILIARY CASE.

Karāṇa vibat samas or *Karāṇa vibhakti samāsa*.

Examples.

(Elu.)

කිරිබත් (= කිරි, 'with-milk' + බත්, 'boiled-rice') = 'rice cooked with or boiled in milk,' i. e. 'milk-rice.'

දිව්‍යථ† (= දිව්, 'with-curdled-milk' + බත්, 'boiled-rice') = 'rice mixed up with curdled milk.'

බාහුරා (= බා, 'by-means-of-the-arm' + හුරා, 'who-is-valiant') = 'who is valiant by means of the arm,' i. e. 'lion.'

බමරාභූෂණ (= බමර, 'by-reason-of-bees' + භූෂණ, 'what-shines') = 'what shines by reason of bees,' i. e. 'cluster of flowers.'

^o The cuckoo lays her eggs in the nests of other birds, to be hatched by them.

† These also mean 'anything given by the gods or by Brahma' respectively. They are also used as proper nouns.

‡ Cf. the word දිව්‍යථ, which is applied to a preparation made by mixing boiled rice with cocoanut juice, salt, chillies, and onions on the previous evening and taken on the following morning in place of coffee. It is considered to be very cooling and nutritious.

කැපුඩු (= කැස = කැපු, 'by-means-of-the-side or arm-pit' + ඩු, 'drinker')^o = 'that which drinks by means of its sides or arm-pits,' *i. e.* 'turtle.'

(Sanskrit.)

තබ්බිතන (= තබ, 'with-nail' + හිතන, 'divided,' 'torn off') = 'torn off with the nail.'

බාකාමි (= බාකා, 'by-means-of-grain' + අමි, 'wealth') = 'wealth acquired by grain,' *i. e.* 'wealth in grain.'

පාදර (= පාද, 'by-means-of-root' + ප, 'which-is-nourished') = 'that which is nourished by means of its roots,' *i. e.* 'tree.'

(4.) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE DATIVE CASE.

Sapadan vibat samas or *Sampradāna vibhakti samāsa.*

Examples.

(Eḷu.)

බමුණුදන් (= බමුණු, 'for-brahmans' + දන්, 'gift') = 'gift to brahmans.'

සිවුරුපිළි (= සිවුරු, 'for-sacerdotal-ropes' + පිළි, 'clothes') = 'clothes set apart for sacerdotal robes.'

(Sanskrit.)

ධනලෝභ (= ධන, 'for-wealth' + ලෝභ, 'avarice') = 'greed of wealth.'

දේවසූඡ් (= දේව, 'to-gods' + සූඡ්, 'offering') = 'offering made to gods.'

ජනහිත (= ජන, 'to-men' + හිත, 'friendly') = 'friendly to men.'

(5.) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE ABLATIVE CASE.

Avadhi vibat samas or *Avadhi vibhakti samāsa.*

Examples.

(Eḷu.)

සොරබිය (= සොර, 'from-thieves' + බිය, 'fear') = 'fear arising from thieves.'

* This derivation of the word කැපුඩු, though supported by the learned for a long time, yet seems to be erroneous. The proper derivation seems to be කැස or කැපු, 'morass' + ඩු (= පු), 'who cherishes,' *i. e.* 'who cherishes or inhabits morasses or watery places.' It then becomes an example of the compounds of the accusative case. Note also that the Sanskrit equivalent of කැපුඩු is කච්ඡර and that it means 'tortoise, as well as 'turtle.' In Sinhalese 'tortoise' = ඉඩ්බා, in books sometimes ඉඳුඩුවා.

මිණිමුතු (= මිණි, 'from-the-sheath' + මුතු, 'liberated') = 'liberated from the sheath,' *i. e.*, 'blown or expanded' (as a flower).

රහුමුත්ත^o (= රහු, 'from-Rahu' + මුත්ත, 'liberated') = 'liberated from Rahu.'

(Sanskrit.)

මෝරහස (= මෝර, 'from-thieves' + හස, 'fear') = 'fear arising from thieves.' (*Vide සොරබිස.*)

මානසික (= මාන, 'from-wolves' + සික, 'fear') = 'fear arising from wolves.'

සම්පතිත (= සම්, 'from-heaven' + පතිත, 'fallen') = 'fallen from heaven.'

(6.) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE GENITIVE CASE.

Sabañda vibat samas or *Sambandha vibhakti samāsa*.

Examples.

(E!u.)

එළුවස් (= එළුව, 'of-the-goat' + මස්, 'flesh') = 'flesh of the goat.'

හරක්මස් (= හරක්, 'of-the-ox or cow' + මස්, 'flesh') = 'flesh of the ox or cow,' 'beef.'

දුර්ගුරු (= දුර, 'of-gods' + ගුරු, 'city') = 'city of gods,' *i. e.* 'heaven.'

බුද්ධගුණ (= බුද්ධ, 'of-Buddha' + ගුණ, 'virtues') = 'virtues of Buddha.'

දුර්ගුරු (= දුර, 'of-gods' + ගුරු, 'enemies') = 'enemies of gods,' *i. e.* 'Asuras' (a class of demons).

භික්ෂු (= භික්ෂු, 'of-the-goddess-of-love' + භික්ෂු, 'lord') = 'lord or husband of the goddess of love,' *i. e.* 'Anāga' (the Indian Cupid).

රේඛිණි (= රේඛි, 'of-god'† + ඛිණි, 'bow') = 'rainbow.'

(Sanskrit.)

රජකෞතුක (= රජ, 'of-king' + කෞතුක, 'food') = 'kings' food.'

වෘක්ෂශාඛ (= වෘක්ෂ, 'of-the-tree' + ශාඛ, 'branch') = 'branch of tree.'

මුර්ඛයක (= මුර්ඛ, 'of-fools' + යක, 'hundred') = 'hundred of fools.' (*Vide Syntax of the Genitive Case.*)

^o This word has reference to the belief that the eclipses of the sun and moon are caused by the planet Rāhu devouring them. Rāhu is the ascending node called the Dragon's-head. Hence රහුමුත්ත means also 'sun' or 'moon.'

† *I. e.*, Indra, the chief of the Hindu gods. The form රේඛිණි is colloquially used.

(7.) COMPOUNDS : FIRST MEMBER IN THE
LOCATIVE CASE.

Adara vibat samas or *A'dhāra vibhakti samāsa.*

Examples.

(E!u.)

උරද (= උර, 'in or on-the-bosom' + ද, 'who or which-is-cherished or produced') = 'who is cherished at the bosom,' *i. e.* 'child'; or 'what is produced on the bosom,' *i. e.* 'female breast.'

රසාඛ (= ර 'in-toddy' + ඛ, 'who-is-delighted') = 'who is delighted (takes pleasure) in toddy,' *i. e.* 'drunkard.'

පොල්තෙල් (= පොල්, 'in or of-cocoanut' + තෙල්, 'oil') = 'oil in cocoanut,' *i. e.* 'cocoanut oil.'

සරසඳ (= සර, 'in-autumn' + සඳ, 'moon') = 'moon in autumn.'

(Sanskrit.)

ගෘහස්ථ (= ගෘහ, 'in-the-house' + ස්ථ, 'who-stays or abides') = 'who stays or abides in the house' (family) without entering the priesthood, *i. e.* 'layman.' Its E!u equivalent is ගීති (*nom.* ගීතියා).

වනවර (= වන, 'in-the-wood' + වර, 'who-moves or rambles') = 'who moves or rambles in the wood,' *i. e.* 'savage.'†

උරෝජ (= උරජ, 'on-the-bosom' + ජ, 'what-is-produced') = 'what is produced on the bosom,' *i. e.* 'female breast.' (*Vide* උරද.)

NOTE.—(1) There are compounds of this class, the order of whose components is the reverse of those of the above examples. The first word in them may be rendered in English by an adjective qualifying the second word. The number of these compounds in the language is however very small.

Examples.

(E!u.)

රජදන් (= රජ, 'king' + දන්, 'of-teeth') = 'king tooth,' *i. e.* front tooth, of which there are two in the upper row.
(දම්මුරු and සුත්තුරු on p. 335 are other examples.)

(Sanskrit.)

ප්‍රථමාංශ (= ප්‍රථ, 'first-part' + ශාංශ, 'of-the-body') = 'first or fore part of the body.'

° This may well be treated as an example under the Genitive case, although the *Sidatsañgarā* places words of this kind under the Locative.

† Cf. the derivation of this word.

මධ්‍යාහ්න° (= මධ්‍ය, 'middle' + අහ්න, 'of-day') = 'middle of day,'
i. e. 'midday.'

රජදත්ත (= රජ, 'king' + දත්ත, 'of-teeth') = 'king of teeth,' i. e.
'front tooth.' (Vide රජදත්.)

(2) An unclassified collection of case compounds, most of which are in daily use, is given below to serve as an exercise for the student in classifying them under the different cases as shown above:—

අණ(or ඩ)බෙර, 'drum' (used in publishing an order, &c.).	ගල්ලිකවිලි, 'rock inscription.'
අත්මේස, 'glove.'	ඕරසදෙස, title of an Elu poem (lit. 'epistle per parrot').
අ(or හ)ඳුපුවට, පිටහැස්ම, 'lock-jaw.'	ගුරුපඬුරු, 'gift for teacher.'
අස්ගොවු, අගවගෝපක,† 'horse-keeper.'	ගොවි (or ස්)පල්, 'field,' 'farm.'
ඇඟබදු, 'poll-tax.'	ගොපොළ, ගෝපාල, 'cowherd.'
ඇත්තාල්, 'elephant kraal.'	තේපෝච්චි, 'tea-pot.'
ඇත්ගෙවු, හසරිගෝපක, 'elephant-keeper.'	කොටුපල්, 'landing place.'
ඉටිපන්දම්, (wax) 'candle.'	දූගැබ්, දූගොබ්, 'relic mound.'
ඉණ්මග, 'ladder.'	දුම්නැව්, 'steamer.'
උසත්පල, උද්‍යානපාල, 'park-keeper.'	කඩුසාලා, 'court house.'
කන්කැක්කුම්, 'ear-ache.'	පාසල්, පාඨශාලා, 'school.'
කාලතුවක්කු, 'cannon.'	පින්පඩි, 'pension.'
ගල්ලැලි, 'slate,' 'stone-slab.'	මිනිවල, 'grave.'
	වඩුවැබ්, 'carpentry.'
	වෙඩිබෙගෙත්, 'gunpowder.'
	හඳපාන්, 'moonlight.'

Alup samas or Alupta samāsa.

216. There are certain compounds, in which the case terminations of the first component noun are retained, thus differing from the examples given above. Such compounds are called අලුප් සමස් or අලුප්ත සමාස, which literally means 'unelided compounds.'

° Colloquially මද්දහන, or ඉරවුදුන් වෙලාව (lit. 'time when the sun is at the meridian').

† කුදිරකාර, a naturalised Tamil word, is colloquially used. The verb බලනවා, is also used in the sense of 'take care of or look after,' as අගවසා බලනවා, ඇතුන් බලනවා; hence such compounds as අගවසා බලන්නා, 'horse-keeper'; ඇතා බලන්නා, 'elephant-keeper'; හරක් බලන්නා, 'cowherd'; උසග බලන්නා, 'park-keeper'; වත්ත බලන්නා, 'gardener,' are also common.

Examples.

(E|u.)

කරනිඳු (= කරන්, 'of men' + ඳු, 'lord') = 'lord of men,' *i. e.* 'king.'

ගොවියා පුත් (= ගොවියා, 'of the farmer' + පුත්, 'son') = 'son of the farmer.'

අතැවැසි^o (= අතැ, 'in the-proximity,' 'near' + වැසි, 'who-abides') = 'who abides in the proximity or near,' *i. e.* 'scholar,' 'servant.'

පිස්සන් කොටුව (= පිස්සන්, 'of mad-men' + කොටුව, 'enclosure,' 'asylum') = 'lunatic asylum.'

(Sanskrit.)

සුධිභීර† (= සුධි, 'in war' + භීර = භීර, 'firm or steady') = 'firm or steady in war.'

දේවතාවලිය‡ (= දේවතාම, 'of the-gods' + ලිය, 'beloved') = 'beloved of the gods.'

වාචස්පති (= වාචස්, 'of speech' + පති, 'lord') = 'lord of speech,' *i. e.* 'Vrihaspati' (the regent of the planet Jupiter and preceptor of the gods).

සරසිජ (= සරසි, 'in pool' + ජ, 'what-is-born') = 'what is born in a pool,' *i. e.* 'lotus.'

Other examples are අතකොඵ්, 'hand-mallet'; අතලමස්, 'babe'; ඉසරද, ඉසේරුජ, ඉසකැක්කුම්, ඉසේඞ්මිම (*nom.*), 'headache'; ඉසකෙස්, 'hair in the head'; ඛච්චරුජ, 'stomach-ache.'

(ii.) ADJECTIVAL COMPOUNDS.

Vesesun samas or Viśéshaṇa samāsa.

217. When the first word of a compound is a *Tulyádhi-karaṇa*‡ adjective qualifying the second member, such a compound is called an Adjectival Compound. But if the first member is a *Bhinnádhikaraṇa*‡ adjective, the compound generally becomes an example of the case compound.

Examples.

(E|u.)

රතුමල්|| (= රතු, 'red' + මල්, 'flower') = 'red flower.'

^o This word is more commonly spelt අතවැසි.

† This is also the name of the eldest of the five Pándava princes.

‡ In Sanskrit this word also means 'goat,' 'ascetic.' It is also the name of a king of Ceylon.

§ *Vide* § 120.

|| The word රත්මල්, a modification of රතුමල්, is now used as a specific term for the red flower *ixora*. රතමලා is another form.

සුදුමල් (= සුදු, 'white' + මල්, 'flower') = 'white flower.'

නිලසුළු (= නිල්, 'blue' + සුළු, 'lotus') = 'blue lotus.'

කරසි (= කර, 'man' + සි, 'lion') = 'man-lion,' i. e. 'king,' &c.

දෙවිතුම (= දෙවි, 'god' + තුම, 'supreme-one') = 'God the supreme,' i. e. 'Supreme God.'

(Sanskrit.)

ගජේන්ද්‍ර (= ගජ, 'elephant' + ඉන්ද්‍ර, 'chief') = 'elephant-chief,' i. e. 'chief elephant' (or 'best or excellent elephant').

මහානාම (= මහා, 'great' + නාම, 'soul') = 'great soul,' i. e. 'great man,' 'gentleman.' (Eḷu මහත්.)

නිලෝත්පල (= නිල්, 'blue' + උත්පල, 'lotus') = 'blue lotus.' (Vide නිලසුළු.)

මහාරජ (= මහා, 'great' + රජ, 'king') = 'great king.'

Numeral Compounds of this Class.

(Eḷu.)

දෙලෝ (= දෙ, 'two' + ලෝ, 'world') = 'aggregate of two worlds,' 'the two worlds.'

සිව්සාගර (= සිව්, 'four' + සාගර, 'ocean') = 'aggregate of four oceans,' 'the four oceans.'

සරස (= ස, 'six' + රස, 'taste') = 'aggregate of six tastes,' 'the six tastes.'

තිසරණ or තෙසරණ (= ති or තෙ, 'three' + සරණ, 'help or refuge') = 'aggregate of three helps or refuges' (in Buddhism, viz., Buddha, the Doctrines, and the Priesthood).

(Sanskrit.)

ත්‍රිලෝක (= ත්‍රි, 'three' + ලෝක, 'world') = 'aggregate of three worlds,' 'the three worlds.'

චතුර්ව්‍යය (= චතුර්, 'four' + ව්‍යය, 'an age') = 'aggregate of four ages' (of the Hindus, viz., *Kṛita*, *Tṛetā*, *Dvāpara* and *Kali*).

චතුර්ඛ්‍ය (= චතුර්, 'four' + ඛ්‍ය, 'member') = a complete army comprising four members or kinds of forces, viz., elephants, chariots, horse, and foot.

පඤ්චායන (= පඤ්ච, 'five' + ආයන, 'organ of sense') = aggregate of five senses, 'the five senses.'

(iii.) COLLECTIVE COMPOUNDS.

Da-arut samas or *Dakārārtha samāsa*.

218. Collective compounds are those whose components are simply joined together in their crude state without any connective particles, such as *ත්*, *ද*, &c. (Vide note 6). This is a very numerous class.

° Indra's elephant is called ගජේන්ද්‍ර.

Examples.

(Elu.)

අත්පා (= අත්, 'hands' + පා, 'feet'), 'hands (and) feet' (= අත්ද පාද).

භිරසද (= භිර, 'sun' + සද, 'moon'), 'sun (and) moon' (= භිරද සදද).

කිරිතෙල් (= කිරි, 'milk' + තෙල්, 'oil'), 'milk (and) oil' (= කිරිද තෙල්ද).

රන් රිදි (= රන්, 'gold' + රිදි, 'silver'), 'gold (and) silver' (= රන්ද රිදිද).

බ්‍රහ්මසුරකර (= බ්‍රහ්ම, 'Brahma' + සුර, 'gods' + කර, 'men'), 'Brahma, gods, (and) men' (= බ්‍රහ්මද සුරද කරද).

අෆ්අප්පිඨපද (= අෆ්, 'elephants' + අප්, 'cavalry' + පිඨ, 'chariots' + පද, 'infantry'), 'elephants, cavalry, chariots, (and) infantry' (= අෆ්ද අප්ද පිඨද පදද).

(Sanskrit.)

භක්තාශ්ව (= භක්ත, 'elephants' + අශ්ව, 'horses'), 'elephants (and) horses' (= භක්තද අශ්වද).

මාතෘපිතෘ (= මාතෘ, 'mother' + පිතෘ, 'father'), 'mother (and) father' = 'father (and) mother' (= මාතෘද පිතෘද).

ශීතෝෂ්ණ (= ශීත, 'cold' + ශ්ණ, 'hot'), 'cold (and) heat' (= ශීතද ශ්ණද).

දිවාරත්‍රි (= දිව, 'day' + රත්‍රි, 'night'), 'day (and) night' (= දිවද රත්‍රිද).

NOTE.—(1) The first part of the compounds of this class is generally determined by one of the following considerations. It contains :

- a. Fewer syllables than the other (or others).
- b. A word of greater importance.
- c. A word ending in ඉ or උ.
- d. A word beginning with a vowel and ending in අ.

(2) In declining compounds of this class, as well as those of other classes, having a noun for the last component, this alone undergoes variation, the preceding component or components, which remain unaltered, being understood to be in the same case as the latter noun. In the modern vernacular this is not always the case, thus : දෙවියන් බුදුන් සිහිකර ගණ, 'having thought of gods and Buddha'; උරන් කුකුලන් ඇතිකරන්නෙක්, 'a rearer of pigs and fowls'; උඹ ලාට* අපට මොන තොප්පිද, 'what hats for you (pl.) and me (or us)?'; ඔබවගන්සේලාට* අපට ඔබ ඇයි, 'why are those for your honours and me (or us)?' These

* Or උඹලා and ඔබවගන්සේලා respectively.

sentences may also be expressed by inserting a conjunction after each member, as දෙවියනුත් බුදුනුත්, උරුණුත් කුකුලනුත්, උඹලාවත් අපටත්, ඔබවහන්සේලාවත් අපටත්.

In writing, the necessity for declining the last member of a compound is also dispensed with by the use of some such word as යන, 'said,' 'called'; යනාදී or ආදී, 'et cetera' when admissible, as in රජ බමුණු වෙලඳ ගොවි යන ජාති සතරට, 'to the four castes called the kingly, brahmin, mercantile and agricultural'; එළු, බැටළු, බලල්, ආදීන්ගේ කෑම, 'the food of goats, sheep, cats, &c.'

(3) The last member of a compound generally takes plural terminations, even when it is singular in sense, as මව් පියෝ, 'mother and father'; නෑදී මසිලුණට, 'to mother-in-law and father-in-law'; රජ බමුණන්ගේ, 'of kings and brahmans'; බලු කපුටු මැසි මදුරුවන් විසින්, 'by dogs, crows, flies, and mosquitos.'

(4) When each person or thing denoted by the members of a compound is indefinite, the article එක් is suffixed to each member, as අතක් පයක්, 'a hand or a foot'; නෑයෙක්, දෑයෙක්, සහච්චෙක්, 'a relative, a kinsman, or a friend.' Each word is then separately declined.

(5) Some compounds of this class are ambiguous when they are identical with case compounds, as ගස්මුල්, 'trees and roots' or 'roots of trees'; අඹරළු, 'horses and carriages' or 'horse carriage'; ගල්ගෙවල්, 'stones and houses' or 'stone houses' (i. e., 'houses formed under rocks').

(6) In certain colloquial compounds the conjunction understood is නොහොත් or හෝ, 'or,' as ඔහු අදහෙට එව්, 'he will come to-day or to-morrow'; දවසින් දෙකින් උඹ එණට ඔනෑ, 'you must come in a day or two'; ඔහුට ගත දහසක් දෙලුහක් දීරන්, 'give him ten or twelve cents.' The context generally helps to remove any doubt regarding the conjunction understood.

(7) Some of these compounds constitute a large class of the idiotisms treated of under the chapter on Idioms.

(iv.) INDECLINABLE COMPOUNDS.

Aviya samas or *Aryaya samāsa*.*

219. Compounds formed by joining an indeclinable particle to another word, the former being the first member.

* This class of compounds is sometimes termed "Adverbial Compounds."

Examples.

(Elu.)

සතලබ් (= සත, 'as much as' + ලබ්, 'profit,' 'that which is received') = 'whatever is received,' &c.

සතවිදි (= සත, 'according to' + විදි, 'method') = 'according to method.'

අනුබල (= අනු, 'after' + බල, 'power') = 'after power,' *i. e.* 'secondary power,' 'support.'

කුද්වු (= කු, 'bad' + ද්වු, 'sight') = 'bad sight' (*i. e.* 'faith') = 'heterodox doctrine.'

දුදහ (= දු, 'bad,' 'wicked' + දහ, 'man') = 'bad or wicked man.'

සුච්ඡ (= සු, 'good,' 'pleasant' + ච්ඡ = ච්ඡ, 'smell') = 'good or pleasant smell.'

ලප්ඵත (= ලප, 'neighbouring' + ඵත, 'forest') = 'neighbouring forest,' or (ලප, 'like' + ඵත, 'wood') = 'garden,' 'grove.'

අනිවු (= අ, 'not' + ඉවු, 'wished') = 'unwished,' 'undesirable,' or 'unlucky.'

අනෙක් (= අ, 'not' + එක්, 'one') = 'not one,' *i. e.* 'many.'

සහපිරිවර or සපිරිවර (= සහ or ස, 'with' + පිරිවර, 'retinue') = 'with retinue.'

(Sanskrit.)

සථාක්‍රම (= සථා, 'agreeable to' + ක්‍රම, 'order') = 'agreeable or according to order.'

සථාච්ඡාස (= සථා, 'according to' + ච්ඡාස, 'season,' 'opportunity') = 'according to opportunity or season.'

අනුදින (= අනු, 'severally' + දින, 'day') = 'daily.'

ලපසංකෘත (= ලප, 'near' + සංකෘත, 'evening') = 'near evening.'

දුර්ලභ (= දුර්, 'difficult' + ලභ, 'to gain or obtain') = 'difficult to gain,' *i. e.* 'scarce.'

දුර්ලබ්ධි (= දුර්, 'bad,' 'wrong' + ලබ්ධි, 'faith') = 'bad or wrong faith,' *i. e.* 'heathenism or heresy.'

සාදර (= ස = සහ, 'with' + දර, 'love,' 'respect') = 'with love or respect.'

සථාලාභ, සථාවිධි, අනුබල, කුද්වු, දුර්ජන, සුගති, ලපඵත, අනිවු, අනෙක් are other examples. (*Vide* Elu examples given above for their equivalents in Elu and explanations of their components.)

(v.) RELATIVE COMPOUNDS.

*An-arut samas or Anyārtha samāsa.**

220. Compounds of this class are so called because they bear a signification different from that of the component words.

* 'Attributive compounds' and 'Possessive compounds' are other terms used for this class.

Examples.

(Elu.)

සහනරුවල (= සහ, (associated) 'with' + නරුවල, 'string of stars') = 'what is associated with the string of stars,' *i. e.* 'sky.'

සොහොවුරු (= සහ, (associated) 'with' + උදර, 'belly') = 'who is associated with the same belly or womb,' *i. e.* 'brother.'

දද (= ද, 'twice' + ද, 'who or what-is-born') = 'who or what is born twice,' *i. e.* 'brahman,' 'tooth,' 'oviparous animal' as birds and fishes.

දැමිදුරු (= දැමි, 'by whom-subjugated' + දුරු, 'senses') = 'he by whom the senses were subjugated,' *i. e.*, 'Buddha.'

සුන්තරු (= සුන්, 'with-which-cut' + තරු, 'trees') = 'that by means of which trees are cut,' *i. e.* 'axe.'

සඳුවන් (= සඳ, 'like-the-moon' + වන්, 'to-whom-a-face-is') = 'one to whom there is a face like the moon,' *i. e.* 'moon-faced,' 'fair-faced.'

මත්තේගජ (= මත්, 'furious' + තේ, 'many' + ගජ, 'where-there-are-elephants') = 'where there are many furious elephants,' *i. e.* 'forest.'

තත්සුරවිරුබල (= තත්, 'many' + සුර, 'heroic' + වරු, 'mighty' + බල, 'where-there-are-warriors') = 'where there are many heroic and mighty warriors,' *i. e.* 'battle field.'

(Sanskrit.)

විහාමිර (= විහ, 'yellow' + අමිර, 'to-whom-a-vesture-is') = 'he to whom there is a yellow vesture or garment' = 'who is dressed in a yellow vesture or garment,' *i. e.* 'Vishnu.'

චතුර්මුඛ (= චතුර්, 'four' + මුඛ, 'to-whom-a-face-is') = 'he to whom there are four faces' = 'who has four faces,' *i. e.* 'Brahma.'

ත්‍රිලෝචක (= ත්‍රි, 'three' + ලෝචක, 'to-whom-an-eye-is') = 'he to whom there are three eyes,' *i. e.* 'Siva.'

බහුවර්ති (= බහු, 'much' + වර්ති, 'where-paddy-or-grain-is') = 'where there is much paddy or grain,' *i. e.* 'country.'

NOTE.—This class of compounds is sub-divided into :

1. තදගුණ or තද්ගුණ, Compounds denoting some inherent attribute or quality of the object signified, as සහනරුවල, සඳුවන්, &c.

2. අතදගුණ or අතද්ගුණ, Compounds that do not denote any such attribute or quality of the object signified, as සොහොවුරු, සුන්තරු, &c.

DERIVATION.

Piyavi or *Prakriti*—*Radicals*.

221. පියවි or ප්‍රකාති, radical, is the crude or simplest form of a word to which prefixes and suffixes are added.

These original elements or words are divided into :

- (1) ද, or ධාතු (or, දූපියවි or ධාතුප්‍රකෘති), roots of verbs, &
- (2) සඳ, or ශබ්ද (or, සඳූපියවි or ශබ්දප්‍රකෘති), bases of nouns (and pronouns).

222. Nearly every word in the language may be derived from verbal roots, which may be termed the vital principle of words. In some words the root is very obscure owing to mutilations and corruptions, and sometimes does not admit of being separated from the word. An attempt to extract the root is made in § 227, where examples of bases of nouns are given ; but the result cannot be considered as entirely free of error.

The Sinhalese language no doubt possesses as large a number of roots as the Sanskrit and Pali,* but many of them are deeply buried and have now passed into oblivion owing to the want of any record. These have to be exhumed before the philologist can hope to succeed in tracing too many words in the language to verbal roots.

Verbs, nouns, and pronouns being the only words in the language which always undergo inflection, the treatment of radicals will chiefly be confined to them.

223. Roots of verbs (*a*) and bases of nouns (*b*) are each divided into three classes, namely.

- (*a*) 1. නිසන්ද, or නිෂ්පන්න ධාතු,† indigenious Elu roots of verbs not derived from any foreign source, *i. e.* native verbal roots.
2. තසම ද, or තනසම ධාතු, roots of verbs common to Elu and other languages, *i. e.* homogeneous verbal roots.‡

* In Sk. and Pali there are about 2,000 roots each.

† This is also called ඉද්දර (lit. 'country-born') or ඉද්දර ධාතු.

‡ These radicals which are undoubtedly borrowed from Sanskrit and other languages without change of form and incorporated, may properly be called naturalised roots or bases.

3. තබව ද, or තදහව බානු, roots of verbs derived from foreign languages, as Sanskrit, Prakrit, Tamil, &c. : *i. e.*, derived verbal roots.
- (b) 1. නිපන් සද or නිජපනන අබ්ද,* native bases of nouns.
2. තසම සද or තනසම අබ්ද, homogeneous bases of nouns.†
3. තබව සද or තදහව අබ්ද, derived bases of nouns.

NOTE.—The word පිසව් or ප්‍රකාශි may be affixed to the above terms as in the case of ද පිසව් or බානු ප්‍රකාශි, &c. (*Vide* § 221.)

Native words are very few in number, and may perhaps prove to be fewer still as the study of Sinhalese philology advances. The number of homogeneous words is also small. (For examples of each class of radicals, *vide* §§ 226 & 227.)

224. As no stated rule can be given for ascertaining the roots of verbs, a short list will be given so that the student may commit them to memory. But bases of nouns can be easily determined, as shown in § 91. It is peculiar to the Elu language to have verbal roots and bases of nouns acquired in the three ways referred to. For the purpose of derivation words appertaining to other parts of speech than the verb, noun, or pronoun will be included in the examples, and words of other Indian languages bearing a close affinity to some of the examples will be noticed by footnotes. (*Vide* examples on pp. 78–80.)

225. Examples of radicals will be given side by side with their Sanskrit and Pali equivalents. This will enable the student to notice at once the degree of affinity and difference existing among the elements of words in the three languages. As a further aid, some of the characteristic

* This is also called දේශජ (lit. 'country-born') or දේශජ අබ්ද. (*Vide* foot-note † on p. 336).

† The foot-note ‡ on p. 336 is applicable to these radicals also.

features of Elu words as compared with those of Sanskrit and Pali follow :—

(a) Unaspirated letters take the place of corresponding aspirates, as කඩ for ඛඩ, ‘to break’; පල for ඵල, ‘to split.’

(b) An aspirated consonant may be softened into හ්, as ඩිහිරි for ඛධිර, ‘deaf’; මිහිරි for මධිර, ‘sweet.’

(c) Aspirated letters softened into their components, as දහමි for ධම, ‘doctrine’; සටහන් for සහයන, ‘mark,’ ‘note.’

(d) Single letters for double letters, as අග for අග්ග, ‘end’; ගට for සට, ‘to rub or strike against.’

(e) Semi-nasals for full nasals, as බඳ for බඩ, ‘to bind’; ගඳ for ගඬ, ‘smell,’ ‘stench.’

(f) ජ් for ච් or ඡ්, as සිත් for චිත්ත, ‘mind’; සිදුරු for ඡිදු, ‘hole.’

(g) ද් for ජ් or ඤ්, as මද for මජ, ‘juice’; මද්දීම for මජ්ඣීම, ‘middle.’

(h) ර, ඊ, රු, අ, or ඉ for සා and ඊ for ෙ and ේ (symbols of ඊ) in compound letters, as හර for හා, ‘to leave’; රුසි for සාසි, ‘sage’; ඉදු or ඉරිදු for සාජු, ‘straight’; තණ for තාණ, ‘grass’; අරුත් for අභි, ‘meaning’; පිටිතුරු for පචිත්ත, ‘clean.’

(i) ජ් for ශ් and ඡ්, as බස for භුග, ‘to descend’; සිටි for ඡාච, ‘to stand.’

(j) Short vowels for long, as ගම for ගාම, ‘village’; දෙව් for දේව, ‘god.’

(k) Omission of letters, as අද for අද්ද, ‘to-day’; කිරි for කිරි, ‘milk’; පස් for පාඨ or පංසු, ‘earth,’ ‘soil.’

Other minor peculiarities of Elu words, are chiefly governed by phonetic rules, and are multifarious. These should be studied from the examples that will be given below. (V. §45).

VERBAL ROOTS.

Examples.

226. (a) Native (verbal) roots: නරඹ, ‘to see’; රුකුර, ‘to weigh.’

(b) Homogeneous roots :—

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
කුප	- කුප	- කුප	- To be angry or irritated.
කා	- කර	- කර	- do.
ගණ	- ගණ	- ගණ	- count.
ගර්හ	- ගර්හ	- ගර්හ	- abuse, revile.
නට	- නට	- නට	- dance.
නම	- නම	- නම, නව	- bend.
නශ	- නශ	- නශ (නහ)	- destroy, kill.
තප්	- තප්	- තප්	- flog.
තප	- තප	- තප, තව	- bask, warm.
දා	- දා	- දා	- give.
දෘශ	- දෘශ	- දෘශ, දක්	- see.
පා	- පා	- පා	- drink.
මර්	- මර (මිය)	- 1 මර, 2 මිය	- 1 kill, 2 die.
වස	- වස	- වස	- dwell, live.
වස	- වස	- වස (වහ)	- cover.
හර	- හර	- හර	- leave.

(c) Derived roots :—

අස (අසනී)	- අස (අනු)	- ඇති	- be.
කථ	- කථ	- කිය	- say.
කෘත	- කති	- කප්	- cut.
ක්‍රීඩ, බේල	- ක්‍රී	- කෙළ	- play.
බඩ	- බඩ	- කඩ	- break.
බාද	- බාද	- කා	- eat.
ගෛ	- ගෛ	- ගා	- play on a musical instrument.
ග්‍රහණ	- ග්‍රහණ	- ගොන	- knit, plat, compose.
ග්‍රහ (ග්‍රහණ)	- ග්‍රහ (ග්‍රහණ)	- ග්‍රහ	- take.
ඝට්	- ඝට්	- ගට	- strike against, clash.
ච්ඡ	- ච්ඡ	- ඝ්‍ර (ග්‍ර)	- chew.
චිත	- චිත	- ඝිත (ඝිත)	- think.
චුච	- චුච	- ඝිත (ඝිත, ඉත)	- kiss.
ඡද	- ඡද	- ඝිත (ඝිත)	- cut.
ජල	- ජල	- දප	- enchant, invoke demons.
ජි	- ජි	- දි (දිත, දත)	- win, conquer.
ජය	- ජය	- දිර	- decay.
ඤා	- ඤා	- දත	- feel, know.
ජල	- ජල	- දල (දිල)	- shine.

° In Pr., H., &c., the form දේ also occurs. † Cf. H. &c., දේව.

‡ Cf. Pr., H., &c., කත. § Cf. M., කාත. || Cf. H. and M. බේල.

¶ Cf. H. & M., බා. °° Cf. H. & M. ඡත.

[Pr. = Prakrit ; H. = Hindi or Hundustáni ; M. = Maráṭhi.]

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
නිව	- නිවු	- නෙව	To wet.
දහ	- දහ	- දව, ද	burn (<i>trans.</i>).
දුහ	- දුහ	- දෙව, දෙව	milk.
ධාව	- ධාව	- දව (දුව, ද්ව)	run.
ධා	- ධර	- දර	possess, retain, &c.
පව	- පව	- පස (පහ, පිස, පිහ)	cook.
පත	- පත	- වට ^o	fall.
පිබ	- පිළ	- පෙළ	suffer (from a disease, &c.).
ප්‍රභ	- ප්‍රභථ	- ප්‍රථ (පිථ)	expand (as a flower).
පුර	- පුර	- පුද	offer.
පුර	- පුර	- පුර	fill.
පුටු	- පලව	- පන†	jump.
පුටු	- පලස	- පලහ, පුලස	burn (<i>trans.</i>).
ඵල	- ඵල	- පල	cleave, split.
බන්ධ	- බධ	- බද	bind.
භාර	- භාර	- බෙද	divide.
භිද	- භිදි	- බිද	break.
භූ	- භූ	- වු	be.
ත්‍රය	- හස	- බස (බහ)	descend.
ත්‍රසර	- හර්	- බද	fry, grill.
මක්‍ෂ	- මකඛ	- මන	rub off, erase, melt.
මන්ත්‍ර	- මන්ත	- මතුර	charm.
මාළි	- මර්	- මද	polish.
මුච	- මුච	- මුස, මුද	release, liberate.
යාව	- යාව	- යද	pray, beseech.
යුජ	- යුජ	- යොද	join, yoke.
රක්‍ෂ	- රකඛ	- රක්	preserve.
රක්‍ෂජ	- රක්‍ෂජ	- රද	stop, tinge.
රුජ	- රුජ	- රුද	pain, ache.
ලභ	- ලභ	- ලබ	obtain.
ලිඛ	- ලිඛ	- ලිඤ†	write.
ලිහ	- ලිහ	- ලොව, ලෙවද	lick.
වද	- වද	- වද	worship.
වණ්	- වණ්ණ	- වණ	spread, describe, praise.
විද	- විද	- විද	suffer (as pain, &c.).
වෘධ	- වඩ්ඪ	- වඩ	increase.
වෘෂ	- වස	- වස (වහ)	rain.
වේඤ්ඤ	- වේඪ	- වෙළ	entwine, wrap round.
වෘධ	- විධ	- විද	shoot (as an arrow).

^o Cf. M. පබ. † Cf. H. ඵාඤ. ‡ Cf. M. ලිහ. § Cf. M. ලෙඤ.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.
ශ්‍රී	- ඩ්‍ර	- ඩ්‍ර (ඉඳ, ඉඳ) } ඩ්‍රණ, ඩ්‍රණ ^o	hear.
භාධ	- සාධ	- සාද, සද (භද)	make.
ච්ච	- සිච	- සිස (හිස, ඉස)	sprinkle, scatter.
භ්‍රූ	- ඩා	- සිට (හිට)	stand.
හස	- හස	- සි (හි)†	laugh.

NOMINAL BASES, &c.

227. (a) Native radicals: කරඵ, 'new cloth'; කොලම්බ, 'Colombo'; පොල්,† 'cocoanut'; දෙල්, 'bread-fruit'; ලිහිණි, 'swallow,' 'vulture'; සරක්, හරක්,‡ 'head of cattle'; හෙරළි, 'jack fruit'.

(b) Homogeneous radicals:—

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.
අලස	- අලස	- අලස	- idle.	ලස, 'work.'
උරස්	- උර	- උර (මර)	- breast, bosom.	ර, 'go.'
ගජ	- ගජ	- ගජ	- elephant.	ගජ, 'roar' 'sound.'
කර	- කර	- කර	- hand.	කර, 'do.'
කිරණ	- කිරණ	- කිරණ	- ray, beam of light.	ක, 'scatter.'
කීර	- කීර	- කීර, හීර	- parrot.	රීර (රීර), 'send,' 'order.'
කුල	- කුල	- කුල	- family.	කුල, 'accumu- late.'
ගණිත	- ගණිත	- ගණිත	- arithmetic.	ගණ, 'count.'
ගති	- ගති	- ගති	- condition, state.	ගම, 'go.'
ගුණ	- ගුණ	- ගුණ	- good quality, virtue.	ගුණ, 'invite,' 'advise.'
ගුරු	- ගුරු	- 1 ගුරු, 2 ගුරු	- 1 parents, Jupiter, 2 heavy, honourable.	ගුර (ගුර), 'sound,' 'speak.'
ගුහ	- ගුහ	- ගුහ	- cavern, cave.	ගුහ, 'conceal.'
ජන	- ජන	- ජන, දන	- people.	ජන (දන), 'be born.'

^o H. also ඩ්‍රණ.

† Vide p. 261.

‡ Cf. Tamil புல், 'palmyra tree.' The word පුළුපු is an Elu synonym for 'cocoanut tree.'

§ Cf. Sk. ගඛර. ගෙරි is an Elu synonym for 'cattle.'

|| The corresponding Elu roots are given within parentheses, except when they are identical with the Sanskrit. They are mostly determined by the help of these and Pali roots. Observe that the prefixes, suffixes, &c., added to the roots in forming the words have been omitted here.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.
ජම්බු	- ජම්බු	- ජම්බු, දම්	- a kind of apple, rose apple.	ජම (දම), 'eat.'
ජය	- ජය	- ජය, දිග	- victory.	ජි (ද), 'conquer.'
කාල	- කාල	- කාල	- tune.	කල, 'fix.'
දින	- දින	- දින	- day, date.	දි, 'waste.'
දිශා	- දිශා	- දිශා (දිශා), } දෙස, දස - }	direction, quarter.	{ දිශ (දිස or දස), 'show.'
කාද	- කාද	- කාද, කද	- sound.	කද, 'sound.'
නීති	- නීති	- නීති (නීය), නී	law.	නී, 'guide,' 'gain.'
පදවි	- පදවි	- පදවි	- rank, office.	පද, 'go,' 'move.'
පර	- පර	- පර	- other, different, subsequent.	පර, 'nourish,' 'fill.'
පිත්තල	- පිත්තල	- පිත්තල	- brass.	පිත්ත, ^o 'bile' and ල, 'resemble.'
බල	- බල	- බල	- power.	බල, 'live,' 'support.'
බලි	- බලි	- බලි	- sacrifice, a planetary performance.	(do.)
බාල	- බාල	- බාල	- young.	(do.)
බිත්ත	- බිත්ත	- බිත්ත, බිද	- dot, zero.	බිද, 'be apart.'
බිල	- බිල	- බිල†	- hollow in a tree, &c.	බිල, 'divide.'
මත	- මත	- මත	- opinion.	මත, 'think.'
මද	- මද	- මද	- passion, intoxication.	මද, 'rejoice.'
මදන	- මදන	- මදන	- Anaiṅga, the Indian Cupid.	(do.)
මරණ	- මරණ	- මරණ	- death.	මෘ (මර), 'die.'
මල	- මල	- මල	- dirt, filth, rust.	මල, 'hold,' 'stick.'
මුනි	- මුනි	- මුනි	- a sanctified sage.	මත, 'be revered.'
මාග	- මාග	- මාග, මුව	- deer, beast.	මාග (මාග), 'seek,' 'pursue.'
මෘදු	- මෘදු	- මෘදු	- mild, soft.	මුද, (මද), 'rub.'
යව	- යව	- යව	- barley.	ය, 'join or mix.'
යශස්	- යශ	- යශ, යශස්	- prosperity, glory.	යශ (යස), 'per-vade.'
යුග	- යුග	- යුග	- an age, pair.	යුජ (= යොද), 'join.'

^o The ordinary Elu form is පිත.

† The form බෙත is also colloquially used.

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.
රස	- රස	- රස	- taste.	රස, 'taste.'
රූප	- රූප	- රූප, රූ	- image, form.	රූ, 'sound,' 'move.'
රේවති	- රේවති	- රේවති	- the 27th lunar asterism.	රේව, 'go by leaps and jumps.'
රෝග	- රෝග	- රෝග, රෝ	- disease.	රූඝ (= රූඝ), 'afflict.'
වන	- වන	- වන, වල්	- forest, wood.	වන, 'seek,' 'sound.'
වර	- වර	- වර	- privilege, right.	වර, 'desire,' 'ask.'
වාද	- වාද	- වාද	- discussion, controversy.	වද, 'speak.'
වාහර	- වාහර	- වාහර, වහරු ^o	- monkey.	ක(කර), 'lead,' 'guide.'
වාර	- වාර	- වාර, වර	- time.	වෘ (වර), 'cover,' 'choose.'
වාසනා	- වාසනා	- වාසනා	- luck.	වස, 'dwell.'
විජය	- විජය	- විජය	- conquest, triumph.	ජි (= දි), 'conquer.'
විලාප	- විලාප	- විලාප, විලප්	- lamentation.	ලප, 'speak.'
විෂ	- විෂ	- විෂ, වස (වන)	- poison.	විෂ (විස), 'per-vade.'
විණ	- විණ	- විණ, වෙණ	- lute.	වී, 'go,' 'per-vade.'
වුණ	- වුණ	- වුණ	- sore.	වුණ (වුණ), 'wound.'
ශරණ	- සරණ	- සරණ	- protection, refuge.	ශෘ (සර), 'in-jure.'
ශශ	- සස	- සස, සා (සා)	- hare.	ශශ (සස), 'go by leaps and jumps.'
ශීත	- ශීත	- ශීත (ශීත)	- cold.	ශෛෂ (සී), 'go.'
ශ්‍රවණ	- සවණ	- සවණ, වහණ	- Buddhist priest.	ශ්‍රව (සව), 'undergo pen-ance.'
ශ්‍රවණ	- සවණ	- 1 සවන් } 2 ස්‍රවණ }	- 1 ear, 2 the 22nd lunar-asterism.	ශ්‍ර (ස්‍ර) 'hear'; &c.
සතත	- සතත	- සතත	- always, continually.	තත, 'spread.'
සම	- සම	- සම	- like, equal.	සම, 'be mixed up.'
සාර	- සාර	- සාර, සරු (සර)	- essence, heart-wood, fertile.	සර, 'go.'

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal roots.
හික්කා	හික්කා	හික්කා, ඉක්කා	hiccup.	හික්ක, 'hic-cough.'
හිත	හිත	හිත (ඉත), හිත	benefit, beneficial.	හි (from Sk. ධා, 'have or hold').
(c) Derived radicals :				
අගනි	අගනි, හිනි, අගනිනි	හිනි, අග	fire.	අග, 'mark.'
අටවි	අටවි	අඬවි	wood, forest.	අට or අඬ, 'go,' 'roam.'
අදා	අජ්ජ	අද	to-day.	ඉද = අද, 'have power.'
අභි	අඬඬ	අඬ	half.	අඬ, 'increase.'
අභිනි	අභිනි	අභු	eighty.	(?)
අශ්ව	අශ්ව	අභු	horse.	අග (අභ), 'per-vade.'
ආකාශ	ආකාශ	අභස්	sky.	කාශ, (භස්), 'shine.'
ඉක්කු	උච්ඡ	උක්, ඉක් (ඉභු)†	sugar-cane.	ඉභ (ඉභ) 'desire.'
ඉභකා	ඉඬකා	උඵ	tile, brick.	(do.)
උච්ච	උච්ච	උස් (උභ)‡	high, tall.	චි (භි), 'gather.'
උභකුණ	උභා	උභුණු‡	louse.	කුණ, 'call,' 'cherish.'
උභු	ඔඬ	ඔඵ	camel.	උභ, (ඔඵ?), 'burn.'
එක	එක	එක්¶	one.	ඉ, 'go.'
කදලි	කදලි	කෙසෙල් (කෙසෙල්) }	plantain.	{ දල, 'divide,' 'pierce.'
කකිරි	කකකිරි	කැකිරි°	kind of cucumber.	ස, (ඉර), 'go,' 'be.'
කණ	කණ	කන්	ear.	කණ (කණ), 'hear,' 'pierce.'
කතිරි	කතකිරි	කතරි††	scissors.	කාත (කත), 'cut.'
කර්පුර	කපුර	කපුර	camphor.	කාප (කප), 'be able.'
කිරි	කිරි	කිරි	milk.	කි (කි), 'waste.'
ගුරි	ගුරි	ගු‡‡	excrement.	ගු, 'void by stool.'
චන්ද	චන්ද	චන්, (චන්)	moon.	චන් (චන්) 'shine.'

° T. also අඬක්.

† Cf. H. උඬ.

‡ Cf. H. උභ.

§ Cf. B. උභුණු.

|| Cf. T. ඉඬකා.

¶ Bihári also එක.

° Cf. H. කකු.

†† Cf. M. කතර.

‡‡ M., &c., also ගු.

[T. = Tamil ; B. = Bangáli.]

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.
වුණ	- වුණණ	- සුණි(සුණි) ^o	- lime, powder.	වුණි (සුණ). 'grind.'
ජල	- ජල	- දල	- net.	ජල (දල). 'encompass.' 'cover.'
තාමු	- තමි	- තම	- copper.	තම. 'desire.'
ගෘණ	- ගිණ	- ගණ†	- grass.	ගෘණ (ගණ). 'eat,' 'graze.'
ත්‍රි, ත්‍රිණි	- ති, තිණි	- ති, තෙ, තුන්‡	- three.	ති. (තර). 'pass.'
ත්‍රිංශන්	- තිංසති	- තිස්සි	- thirty.	(?)
දහන්	- දහන	- දන්	- tooth.	දම, 'subdue.'
වි	- වි	- දෙ, දි (දෙත්, දෙ)	two.	(?)
නවති	- නවුති	- අනු	- ninety.	(?)
තො	- තාවා	- තැවි	- ship.	සුද, 'send.'
පත්‍ර	- පත්ත	- පත් ^o	- leaf.	පත. 'go,' 'move.'
පාද, පද	- පාද, පද	- පා, †† පස (පස), පද }	- foot.	පද, 'go,' 'move.'
පියා	- පියා	- පිය‡‡	- father.	පා, 'nourish.'
පුත්‍ර	- පුත්ත	- පුත් (පිත්)	- son.	පුෂ් (පු), 'pu- rify.'
පුස්තක	- පොස්තක	- පොත්ස්සි	- book.	පුසා (පුත), 'bind.'
ප්‍රේමන්	- ප්‍රේම	- පෙමි	- love.	ප්‍රි (ප්‍ර), 'please.'
බවිර	- බවිර	- බිහිරි	- deaf.	බකි (බද), 'bind.'
භක්ත	- භත්ත	- බන්	- boiled rice.	තජ් (බද), 'serve.'
භිතති	- භිතති	- බිත්ති, බිතු	- wall (generally of a house).	භිද්(භිද), 'di- vide,' 'break.'
මකිකා	- මකිකා	- මැසි	- fly.	මස (මක), 'be angry,' 'fill.'
මත්ත	- මත්‍ර	- මස්	- fish.	මද, 'be pleas- ed.'
මාතා	- මාතූ	- මව්¶¶	- mother.	මාන (මා), 'respect.'

° Cf. H. වුණ.

† Pr. & M. also තණ.

‡ Cf. M. ති, H. තෙ, H., M., &c., තිණි.

§ Cf. H. and M. තිස.

|| Cf. H. දෙ. ¶ Cf. T. අනු. ° H. also පත. †† H. also පා.

‡‡ Cf. Pr. පිත, of which පියා (nom.) may be taken as a phonetic form. §§ Cf. Pr. පොස්තක, H. පෙර්තා. ¶¶ Cf. H. මෙම.

¶¶ Cf. Pr. මලා, H. and S. මල. [S. = Sindhi.]

Sanskrit.	Pali.	Elu.	Signification.	Sk. Verbal root.
මාථී	- මගග	- මග	- path, way.	මග (මග), 'inquire.'
මාලා	- මාලා	- මල්	- flower.	මා (ම), 'measure.'
මිත්‍ර	- මිත්‍ර	- මිතුරු, මිත් ^o	- friend.	මිද් (මිද), 'be soft or affectionate.'
යක්ෂ	- යක්ඛ	- යක්	- devil, fiend.	යක්ෂ (යක්), 'worship.'
රහස්‍ය	- රහස්‍ය	- රහස්	- secret.	රහ, 'abandon.'
රාත්‍රී	- රාත්‍රී	- රැ	- night.	රා, 'give' (rest).
ලිංග	- ලිංග	- ලිංග	- gender, sex.	ලිං, 'go.'
වක්‍රා	- වක්‍රා	- වද	- barren.	බක්ඛ (බද), 'bind.'
වසතු	- වසතු	- 1 වතු, 2 වත්	- 1 garden, 2 wealth.	වස, 'abide.'
වස්ත්‍ර	- වස්ත්‍ර	- වත්	- cloth, garment.	වස, 'wear' (as clothes).
වාලුකා	වාලුකා, } වාලිකා	වැලි	- sand.	බල = වල, 'live.'
විංශති	- විංශති, විංශ	විසි†	- twenty.	(?)
විත්‍ර	- විත්‍ර	විදි, † වේ	- street.	විච් (විච), 'ask.'
වෛද්‍ය	- වෛද්‍ය	- වෙද	- doctor, physician.	විද් or විද් (විද), 'know.'
වෛර	- වෛර	- වෛර, වෙර	- wrath, enmity.	විර, 'be powerful.'
ශංඛ	- ශංඛ	- ශක් (හක්)	- conch.	සම, 'pacify.'
ශත	- ශත	- සිං	- hundred.	(?)
ශීර්ෂ	- ශීර්ෂ	- ශීර්ෂ (හීර්ෂ, ඉර්ෂ)	- head.	ශී (ශීර්), 'honour.'
සකල	- සකල	- සිංහල, සිංහල්	- all.	කල, 'count.'
සත්‍ය	- සත්‍ය	- සත්	- being, animal.	අස = සත්, 'be.'
සප්ත	- සප්ත	- සත් (හත්)	- seven.	(?)
සප්තාහ	- සප්තාහ	- සති	- week.	(සප්ත, 'seven' + අස, 'day.')
සහස‍්‍ර	- සහස‍්‍ර	- සහස්	- thousand.	(?)
සුඛ	- සුඛ	- සුච	- ease, happiness.	සුඛ (සුඛ), 'make happy.'
සුක්ෂම	- සුක්ෂම	- සික්ෂම	- fine, minute.	සුච (සුඛ), 'make known.'
සූර්‍ය	- සූර්‍ය	- සිර (ඉර), } සිරි (ඉරි)	- sun.	සා (සර), 'go.'
ස්ත්‍රිය	- ථි	- තත්	- female breast, pap.	ස්ත්‍රිය (තත්), 'sound.'

° Cf. H. මග.

† Cf. M. විස.

‡ Cf. T. විචි.

Modern Elu is a development of the language brought over by Vijaya, the first historical king of Ceylon (*circa* 543 B. C.) and his retinue, who made it the vernacular of the land. The language, however, grew up, we may say almost side by side with the parent tongue and its other offsprings in India though isolated from them, in consequence of the intercourse that existed between the two

† Prakrit means 'natural' (ප්‍ර = 'preëminently' and අකෘත, 'not done,' = 'not artificial') and Sanskrit 'symmetrically or perfectly done' (සං, 'together' or 'perfectly' and කෘත, 'done'). Hence Prakrit is the inartificial language or that which remained in its natural state, as contrasted with Sanskrit which was methodically or thoroughly elaborated for literary purposes. It is worthy of note that the forms 'Prákṛit' and Saṃskṛit' represent the pronunciation in Hindi, &c., of the words ප්‍රාකෘත and සංකෘත respectively.

countries for a long time after the conquest of the Island by Vijaya. From time to time persons from the mother-country visited the Island and many settled here. Some were Buddhist missionaries : others famous scholars, some of whom came to serve at the king's court, &c. They acquired the Eḷu language with the utmost facility, it being then almost identical with their own, and enriched it by their writings, doubtless introducing into Eḷu new forms of words and idioms current in their several vernaculars.

The language spoken by Vijaya and his men was undoubtedly Prakrit, of which many dialects were in existence in India at the time they took possession of the Island. These Prakrit dialects began to disappear about the tenth century of the present era, giving rise to the modern languages, such as Hindi (the principal of them, including its offspring Hindustāni, or Urdú), Baṅgālī, Marāṭhī (representative of the Mahārāshṭrī Prakrit), Pañjābī, Gujarāṭī, Sindhi, O'riya (*i. e.*, the language of Orissa or O'dra-dēṣa), &c., which now retain many Prakrit words either in their original or slightly modified form. Pali, which in Ceylon still retains nearly its original purity, is an immediate descendant of Prakrit and contains a large number of Prakrit words. (*Vide* chapter on Idioms.)

Hence in deriving Eḷu words, the endeavour should be to find out the corresponding words in the modern Indian vernaculars and, if possible, in original Prakrit, and derive from those which present the closest affinity to the Eḷu. This is indeed a laborious task and not to be carried through in haste, but it seems to be the only sure way of arriving at correct derivations. The examples in the preceding section afford many illustrations of this system. (*Vide* footnotes there.) A few additional examples are given below, with a view to render the method more explicit and to show the affinity of Indian (Aryan) languages to the Eḷu :—

Hindi (including Hindustáni) seems to possess a closer affinity to Elu than the other vernaculars.

229. A few additional derivations and affinities which have casually engaged the author's attention, will be noticed in this section as of possible interest to students of Sinhalese philology.

The short ඵ and ඹ are extant in the Bihári (a dialect of the Hindi) and Baṅgáli. These sounds are known to Prakrit and Pali also. (*Vide* § 41.)

The suffixes ආ and ඡ, characterising the masculine and feminine respectively, are common to almost every Indian language. The plural suffixes ඹ, ඬ, and ඹ exist in Pr. ඞ is the pl. nom. and oblique case ending in Bihári, &c. (*Cf.* the colloq. nom. ඬන්—identical with the Bihári form—and ඹවුන්, 'they,' used in some of the oblique cases also.) The modern pl. suffixes වල්* and වරු are most probably derived from the Tamil கள் and வர் similarly used. (*Cf.* the honorific වර in ගම්වරය, 'valuable village'; පඩිවරය, 'eminent pandit or scholar,' which is distinct.) The nom. endings ආ and ආ (sometimes changed into ඵ or ඵ) are Pr. (and Hindi). The common genitive ending ඞ is a modification of the corresponding ending ඞ in Hindi, and the classical (gen.) ending හ (with its variations ආ, ආ, හ, and ඬ) of the Pr. and Pali ස (Sk. स). The suffixes ආට,† ඬ, &c., ending in ඬ of the dative case, are from the Pr. and Pali අභිස (Sk. अभि), 'for,' 'for the purpose

* The pl. ending ඬ is perhaps derived from the Hindi लोको ('people'), affixed to animate nouns to denote plurality. (*Cf.* ගොල්ල in the Sinhalese දෙවිගොල්ල, 'gods'; ඵගොල්ල, 'those-people,' 'they.') The Tamil கள் is considered to be a contraction of සකල (pronounced *sakal* in Hindi, &c.), 'all.'

† An older form සට is also extant (*vide* p. 97). The letter ස is perhaps the ending of the genitive case. It may be observed that in Prakrit (as well as in very old Sinhalese) the genitive case did duty for the dative, which was wanting in them; hence perhaps the reason for the endings of the latter case being common to those of the former.

මම or මමි, 'I' is probably from the Pr., acc. sing. මම or මං. The genitive sing. in Pr., Pali, and Sk. is exactly මම. The shifting of cases is not improbable.† The Sk. acc. sing., මා is identical with that of Eḷu. Pr. gen. මහ = මා in Eḷu. The Eḷu අපි (or අප්), 'we' is connected with the Hindi, Pañjābi, &c. ਆਪ (Pr. අප්පා, ਆਪਾ), 'self.' The fem. තී, 'thou,' is ත with the fem. suffix ජ් attached. (Cf. තී in Sindhi, in which තෝ is one of the oblique cases of the mas.) Pl. නොපි (or නෙපි or නෙප්) is compounded of නො or ත and අපි.‡ The modern උම is a contraction of නුම = නුබ, which is in turn a shortened form of මුබ. (Cf. ඕර, 'bank,' 'border,' changed into නියර.) මුබ් = ම or මේ + ඔබ 'there.' The Pr. තුමා, 'thou,' is perhaps identical with තමා, 'thou,' colloquially used by high officials in addressing lower classes of people. (Cf. the reflexive pronoun තමා.)

† *E.g.*, the acc. forms **ඔහු** and **ඔවුන්** are colloquially used for the nom.
‡ In Hindi **तुम** means also 'you.'

The demonstrative pronoun ඒ or ඔන් corresponds to ඒ or ඔන් in Pr.; the fem. ඔන් or ඔ is perhaps from the Pr. ඔන්. Hindi ඌ or ඔ, 'that,' 'he' and Pl. ඌන් or ඌ. The Elu එවුන් = එ + ඌන් and ඔවුන් = ඔ + ඌන්. In Hindi the Acc. sing. is ඔහ or ඔහි (*Cf.* Elu ඔහු); ඊ, 'this' is identical with an archaic form in Elu. Pr. ඉම = Elu මේ, 'this.' The interrogatives කී and ක are identical in Pr., කෙ = the O., B. & G. කේ, and කෝ is identical in G.

Pr. ලෝක = ලෝ, 'world.'
 „ සච්ච or H සච = සච්, 'all.'
 „ කජ්ජ, කජ්ජ = (do.), 'work,' 'affair.'
 H. & M. බට්ටා = බට්ටා or බට්ටා, 'batta' (subsistence money paid for extra services).
 H. නින්ද, M. නින්ද = නින්ද, 'sleep.'
 Pañj. නරේච්ච, S. නාරේච්ච, & M. නාරේච්ච = නෙරේච්ච, 'cocoanut.'
 G. ගෝ = ගෝ, 'guana.'
 G. & Pañj. ගාම, S. ගාමු = ගම, ගමු, 'village.'
 G. වා = වා, 'wind.'
 H. & M. දද, Pañj. දද = දද, 'tetter.'
 M. පස් = පස්, 'five.'
 H., B., G., & O. මැටි = මැටි, 'earth,' 'soil,' 'clay.'
 H^o:—ජාප = චාප, 'stamp.'
 පටන or නා = පටුන්, 'town.'
 වාලිය = සාලිය, 'forty.'
 සමුදර = සමුද්‍ර, 'ocean.'
 මාමා = (do.), 'maternal uncle.'
 තෙක් = තෙක්, 'until.'
 බංගලා = බංගලා, 'bungalow.'
 මුත්ත = මුත්ත, මුත්ත, 'face.'
 තහනා = තහන(වා) or තහන(වා), 'to bathe.'
 තවනා = තවන(වා), 'to bend.'

H:—පන් = පන් (in පන්සිය), 'five.'
 පඬි = පංකා, 'fan,' 'pankah.'
 රබවලා = රකවලා, 'keeper,' 'guard.'
 රුපහලා = රුපියල, 'rupee.'
 සත් = සත්, 'truth.'
 සිපාහි = සිපසි, 'sepo,' 'soldier.'
 තෙල = තෙල්, 'oil.'
 න, තා, තහි = නැ, තැනැ, 'not.'
 නෙ = නව, 'new.'
 උජ්වර, 'splendour,' or උජ්වර, 'squandering' = උජ්වර, 'pumpous show.'
 වාර = සාර, හාර† (in සාර or හාර සිය), 'four.'
 වෝ = සිවු, සු, 'four.'
 බාබා = බබා, 'child.'
 බරබුස = කරබුසි, 'musk-melon.'
 බෝප්‍රා = කොප්පර (or රු), 'dried kernel of cocoanut.'
 කෝච්ච, කිසි = කොසි, කිසි, 'any,' 'some.'
 කුටි = කොසු, කොසු, 'broom,' 'brush,' 'coir.'
 කෝට = කොටු, 'fort.'
 කෝටාහ = කොට, 'short.'
 ෂාල = සාඵ, 'shawl.'

^o Some of the following words may be traced to other sources also.

† Or contractions of සතර and හතර respectively. (*Vide* § 48d.)

230. Some Elu words have two different derivatives, which are respectively derived either from two different languages or from two different words of one language.

Corresponding words in Sanskrit and Pali akin to each derivative are given as usual.

Examples.

Sanskrit.	Elu.	Pali.	Elu.
අර්ථ, 'meaning'	... අරුත්	... අත්ථ	... අත්.
සංගී, 'sanctified sage'	... රුසි	... ඉසි	... ඉසි.
මිශ්‍ර, 'juice'	... මදස්	... මිජ	... මද.
කර්ම, 'agent,' 'doer'	... කරුරු	... කරනු	... කරු.
කම්, 'action'	... කරුම	... කරම	... කම්.
බඩන, 'sword'	... බඩු	... බණ	... බග.
ඡිද්‍ර, 'hole'	... සිදුරු	... ජිද්ද	... සිදු.
දෘඪ, 'hard,' 'course'	... දුඨි	... දලභ	... දලි.
ධර්ම, 'doctrine,' 'scripture'	... දරුම	... ධර්ම	... දහම්, දම්.
ප්‍රසිද්ධ, 'public,' 'famous'	... පරසිද්ධ	... පසිඬ	... පසිදු.
මිත්‍ර, 'friend'	... මිතුරු	... මිත්ත	... මිත්.
මිශ්‍ර, 'mixed'	... මිශිර	... මියො	... මුසු, මුහු.
මුඛ, 'foolish'	... මෝඛ	... මුලභ	... මුලා.
රූරු, 'rough'	... රුදුරු	... රුද්ද	... රුදු.
වෛර, 'enmity'	... වසිර	... වේර	... වෙර.
විද්‍යා, 'science'	... සතර	... සත්ථ	... සත්.
සුඛ, 'gold'	... රත්	... සුවණ්ණ	... සුවත්.

Similarly, in the case of words derived or naturalised from Sanskrit, Hindi, and other North-Indian languages, the Tamil language possesses two sets of words, of which one generally has a great resemblance to the Elu :—

Examples.

Elu.	Sanskrit.	Tamil.
අත්, 'hand'	... හත	... අත්තම,* අස්තම.
කල or කලස, 'pot'	... කලස	... කලයම, කලසම.
කඳ, 'udder,' 'breast'	... භත	... තනම, ස්තනම.
තුති, 'praise'	... තුති	... තුති, ස්තුති.
මෘදු, 'mild,' 'soft'	... මෘදු	... මෙතු, මිඬුතු.
සැණ, 'moment'	... ක්ෂණ	... ඡණම, ඡාණම.

The Tamil classical forms *ඡම*, 'action'; *මා*, 'great'; *සමකම*, 'simile,' 'proverb' (Elu *උමම*); *ඡමණ(ර්)*, 'Buddhist priest,' are also nearly identical with the Elu.

* The final *ම* in this and other words is the singular nominative ending.

231. In the derivation of Elu words the original form should always be ascertained, for there are sometimes several forms, mere modifications of a pristine form which alone is derived from the foreign source. Study of ancient writings will enable the student to trace these original forms. A few specimens are given below with their modifications :—

Original form.	Modifications.	Original form.	Modifications.
අග්නි, 'fire'	... අග.	වපි, 'pond'	... වප්, වැව්.
අක්ෂ, 'eye'	... අක්.	ලසුනු, ^o 'garlic'	... ලසුනු, ලුනු.
අකර, 'letter'	... අකුරු.	සිස්, 'head'	... හිස්, ඉස්.
අවමන්, 'disrespect'	වමන්.	සිහල, 'Sinhalese'	... හෙල, හෙළි, උළු.
අලි, 'light'	... එලි.	වණ්ඳ, 'merchant'	වෙණ්ඳ, වෙලිඳ.
කුඩ, 'small'	... කුඩු, කුඩා.	පිළිවන්, 'able'	... පිළිවන්, පුළුචන්.
කෙස්, 'hair'	... කෙහෙ, කේ.	සිත්තරු, 'painter'	සිත්තරු, සිත්තරු.
දිශා, 'direction'	... දිශා, දෙස.		
දව, 'to run'	... දිව, දුව.		
ඉම, 'this'	... මේ.		
පච, 'five'	... පස, පහ.		

Words with Elu semi-nasals are generally derived from other forms having full nasals, as :

කඳු from කන්ද, 'mountain.'

ගඟ ,, ගංගා, 'river.'

බිඳු ,, බින්න, 'dot,' 'cipher.'

Many of the words in common use at the present day have gone through several stages of modification before assuming their present forms; and their study is, therefore, very important to students of the philology of the tongue. (*Vide* § 70.)

232. Words of the Maldivé tongue present so great an affinity to the Elu that it may be asserted that both Ceylon and the Maldivé islands were colonised by people of one and the same race—either by a detachment of Vijaya's followers, who are said to have been dispersed at sea by a storm

^o In Sinhalese, garlic and onion are respectively denoted by සුදුසක, and රුකුලු.

when Vijaya, with some of his men, was drifted to this island, and the rest to the neighbouring islands, or by a band of emigrants from Ceylon subsequently :—

Examples.

Elu.	Maldiv.	Elu.	Maldiv.
අකුරු, 'letter' ...	අකුරු.	ගස්, 'tree' ...	ගස්.
අස්, 'horse' ...	අස්.	ගෙ, 'house' ...	ගෙ.
ඉර, ඉරු, 'sun' ...	ඉරු.	කහර, 'vein' ...	කාරු.
එළි, අළු, 'light' ...	අළු.	මස්, 'fish' ...	මස්.
කෙල, 'saliva' ...	කුළු.	මුහුද, මුදු, 'sea' ...	මුදු.

(*Vide* § 41.)

233. Ceylon began to be visited by the people of Southern India speaking Tamil, Telagu, Malayálam, and other Dravidian languages thereof, about the third century before Christ. They carried on constant warfare with the Sinhalese, at times establishing their supremacy, and have continued to hold a close connection with the Island in various ways. In 1505 the Portuguese visited Ceylon and held power until they were ousted by the Dutch in 1658. The Dutch in turn gave way to the English in 1796, who in 1815 took possession of the entire Colony. These foreigners spoke of things and actions unknown to the Sinhalese with whom they came in contact. When native equivalent terms were not easily forthcoming the foreign words themselves were adopted into Sinhalese. The study of medicine and astrology from Tamil treatises, and the writing of books in Sinhalese by persons acquainted with the Dravidian languages, also contributed a large quota of words. Hence the Sinhalese tongue has now come to possess a large stock of words derived or borrowed from the Dravidian, Portuguese,* Dutch, and English languages. Lists of the

* Some of the Portuguese words seem to have been borrowed through the Tamil and occasionally through some of the Indian languages, such as Hindi.

principal words thus borrowed are given in the succeeding sections. Nearly all the words from the last three sources are confined to colloquial Sinhalese. Dravidian words have had a strong hold on the language. The majority have been derived from Tamil. Employment of these foreign words should always be avoided where native equivalents are readily available.

234. *Naturalised and derived words from Tamil, &c.*

අක්කා* (அக்கை or அக்காள்†), 'elder sister.'

අගල් (அகழ்), 'ditch.'

අවිப்ප් (அச்சு), 'mould,' 'printing.'

අඩංගුකර (அடங்குகிற), 'include.'

අඩසලாதி (அடையாளம்), 'sign,' 'mark.'

අඩ (அடி), 'foot,' 'base.'

අඩුක්ක-කර (அடுக்குகிற), 'to place one thing upon another.'

අඩුක්ක (அடுத்த), 'appertaining.'

අඩෝ or අඩේ (அடா or அடே), a term used in calling lads of low grade.

අත්තිக்காய் (அத்திக்காய்), 'fig.'

අත්තිකාරම් (அச்சகாரம்), 'earnest money,' 'advance.'

අත්තිவாரம் (அத்திவாரம்), 'foundation.'

அதிக்காரம் (அதிகாரம்), 'prime minister,' 'adigar.'

අප්පා (அப்பா), 'father,' (or අප්පඩේ), 'alas!' 'ah!'

* Cf. Sk. අක්කා, 'mother.'

† Tamil Alphabet :—அ a, ஆ á; இ i, ஈ í; உ u, ஊ ú; எ e, ஏ é, ஐ ai; ஒ o, ஓ ó, ஔ au: க் k (g), ங் n; ச் ch (s), ஞ் ñ; ட் d, ண் n; த் t (d), ந் or ன் n; ப் p (b), ம் m; ய் y, ர் r, ல் l, ழ் l, வ் v, ள் l; ற் r (t); ன் n; ஜ் j; ஸ் s, ஷ் sh; ஹ் h; ஃ h.

Vowel Signs : ா = ஆ; ி = இ; ூ = ஈ; ு, ௑, or ௒ = உ; ௓, ௔ or ௕ = ஊ; ௖ = எ; ௗ = ஏ; ௘ or ௙ = ஐ; ௚-ா = ஒ; ௛-ா = ஓ; ௜-ள = ஔ.

Observe that in some words, such as அக்காள், அலியன், ஆடம் பரம், அம்பட்டன், the final letter, without which they are in the above and a few other instances nearly identical with the Sinhalese forms, is a distinguishing nom. case affix appertaining to the three genders.

- அப்பாவி (அப்பாச்சி), 'father.'
 அம்மலம் or அம்மலம், 'inn,' 'resthouse.'
 அம்மலம் (ஐயா), 'elder brother,' 'Mr.,' 'Sir.'
 அம்மலம் or அம்மலம் (அலரி), a species of oleander.
 அம்மலம் (அலியன்), 'elephant.'
 அம்மலம் (அயுரி), 'indigo.'
 அம்மலம் (அசமோதம்), a sort of parsley (*Lison annui*).
 அம்மலம் (அங்காடி), 'stall' (in a market).
 அம்மலம் (ஆடாதோடை), a medicinal shrub (*Justicia adhatoda*).
 அம்மலம் (ஆண்டி), 'religious beggar' (of the Siva sect).
 அம்மலம் (ஆண்டு, from ஆளுகிற, 'to govern'), 'government.'
 அம்மலம் (ஆத்தான்), 'grand-mother.'
 அம்மலம் (ஆதாயம்), 'income.'
 அம்மலம் or அம்மலம் (ஆனைவாழை), a species of large plantain (lit. 'elephant plantain').
 அம்மலம் (அப்பம்), 'hopper' (a sort of thin rice cake).
 அம்மலம்* (ஆணி), 'nail.'
 அம்மலம் (அம்பட்டன்), 'barber.'
 அம்மலம் (இச்சை), 'flattery.'
 அம்மலம் (இடம்), 'place,' 'room,' 'land.'
 அம்மலம் (இந்தா), 'here it is, take it.'
 அம்மலம் (இலக்கு), 'target,' 'mark to aim at.'
 அம்மலம் (இலக்கம்), 'number,' 'figure.'
 அம்மலம் (இலத்தி), 'dung' (of elephants, &c.).
 அம்மலம் (இழவு), 'funeral.'
 அம்மலம் (ஈர்), 'to saw.'
 அம்மலம் (இரட்டை), 'double,' 'even number.'
 அம்மலம் (இளந்தாரி), 'youth,' 'young man.'
 அம்மலம் (ஈயம்), 'lead.'
 அம்மலம் or அம்மலம் (உடுக்கை), a small hand-drum.
 அம்மலம் (உதவி), 'help.'
 அம்மலம் (உளுந்து), a kind of pea (seed of *Phaseolus radiatus*).
 அம்மலம் (உறை), 'case,' 'outward covering of a pillow.' &c.
 அம்மலம் (உறிஞ்சு), 'to suck up.'

° Cf. Sk. டாண்டி or டாண்டி, 'linch-pin.'

උරුම (உரிமை), 'right,' 'heirdom.'

උරුමක්කාර (உரிமைக்காரன்), 'heir,' 'parcener.'

උළුක්කු (சுளுக்கு), 'sprain.'

උලියක්කාර (ஊழியக்காரன்), a menial class of Sinhalese.

උලියම් (ஊழியம்), 'service,' 'work.'

එදිරි (எதிரி), 'opposed,' 'opposition.'

එල්ල or ලේ (எல்லை), 'straight line or course,' 'direction.'

මත්කොම (ஒக்க), 'all.'

මධොක්කු (ஒடுக்கு), 'waist pocket.'

මත්තු (ஒற்று), 'act of spying,' 'information given by a spy.'

මත්ත or මත් (ஒற்றை), 'odd number.'

මප්පකර (ஒப்பிக்கிற), 'to prove ;' hence මප්ප, * 'deed.'

මින (வேண்டும் = வேணும்), 'is necessary,' 'must.'

මිළ (ஹ්), 'hollo!' (used in calling a person at a distance).

කව්වි† (கச்சு or சை), 'web or roll of cloth.'

කව්වෙරි‡ (கச்சேரி), 'office,' 'Kachcheri' (i. e. a revenue officer's office).

කට්ටුමරම් (கட்டுமரம்), 'fishing raft of timber,' 'Cata-maran.'

කඩ (கடை), 'boutique,' 'end.'§

කඩල (கடலை), 'Bengal gram.'

කඩසරක්කු|| (கடைச்சரக்கு), 'curry stuffs, spices, drugs, &c., sold in the bazaar.'

කඩිනම් (கடினம்), 'haste.'

කඩ්වාලම් or කළියා¶ (கடிவாளம்), 'bridle,' 'bit.'

කඩුක්කම් (கடுக்கன்), 'earring.'

කණ්ණඩි** (கண்ணடி), 'mirror,' 'spectacles.'

* Sometimes මප්පින්න.

† Cf. Port. 'cácha.'

‡ Cf. M. කව්වෙරි, B. and H. කච්චෙරි.

§ E. g., කඩඞුණ, 'linch-pin'; කඩවත, 'gravets.'

|| සරක්කු (சரக்கு), alone means 'substance,' 'commodities.'

¶ The word කට, 'mouth,' is always prefixed to this word, as කට කළියා.

** Mirror and spectacles are distinguished by using the adjectival expressions මුත බලන and ඇඟේ දමන before the word, as මුත බලන කණ්ණඩිය, 'mirror'; ඇඟේ දමන කණ්ණඩිය, 'spectacles.'

- கணக்கு (கணக்கு), 'rate,' 'account.'
 கணிசம் (கணிசம்), 'size,' 'extent.'
 கண் (கண்), 'eye' (*rare*).
 கப்பம் (கப்பம்), 'tribute.'
 கப்பல் (கப்பல்), 'ship,' a kind of sailing vessel.
 கப்பி* (கப்பி), 'pulley,' 'grain half ground.'
 கம்பை (கம்பை), 'side board' (of a book).
 கம்பி (கம்பி), 'wire.'
 கயிலி (கயிலி), a sort of semi-coloured cloth.
 கைத்தாளம் (கைத்தாளம்), 'pair of small cymbals.'
 கைப்ப (கைப்ப), a bitter wax-like article chewed with
 betel, 'catechu.'
 கைவாரம் (கைவாரம்), 'flattery, coaxing.'
 கரை (கரை), 'bank,' 'shore,' 'border.'
 கருவாடு (கருவாடு), 'dried fish.'
 கருள் (கருள்), 'darkness.'
 கழுஞ்சு (கழுஞ்சு), a weight (= $\frac{1}{6}$ oz.).
 கழுதை (கழுதை), 'ass.'
 கவடி† (கவடி), 'cowry,' a little sea-shell.
 கவணி (கவணி), a sort of muslin.
 கசகசா (கசகசா), 'seed of poppy.'
 களவம் (களவம்), 'mixture.'
 கண்காணி‡ (கண்காணி), 'superintendent,' 'overseer.'
 காடி (காடி), 'vinegar.'
 காந்தம் (காந்தம்), 'magnet.'
 காப்பு (காப்பு), 'bracelet.'
 காரம் (காரம்), 'caustic.'
 கால் (கால்), 'quarter.'
 காசு (காசு), 'money,' 'coin piece.'
 கட்டி (கட்டி), 'piece,' 'clod.'
 கத்தி (கத்தி), a knife with a long handle, 'bill-hook.'
 கஞ்சி (கஞ்சி), 'rice-gruel.'
 கார்ப்பான் (கார்ப்பான்), 'cockroach.'

* Marāṭhi also கணி.

† Cf. Marāṭhi and Hindi कौड़ी.

‡ The Tamil கண்காணி means 'supervising,' 'inspecting.'

§ Port. 'cánja.' Cf. Baṅgālī கৈজ, Pali கைஜ.

|| Also கார்ப்பை (nom. கார்ப்பை) from the Tamil கார்ப்பான பூச்சி.

කැලෑ (காடு), 'jungle,' 'forest.'

கிට්ටු (கிட்ட), 'near.'

கித்தான் (கித்தான்), 'tow,' 'oakum.'

කුඬා (குடை), 'umbrella.'

කුඩි (or ඩුම්බි or කුඩි (or ඩු)ඹි (குடுமி), 'lock or tuft of hair' (on the head).

කුඩකෙඩු (குடிசேடு), 'malicious.'

කුඳිරකාර (குதிரைக்காரன்), 'horse-keeper.'

කුත්තානි (குந்தாலி), 'pick-axe,' 'mattock.'

කුන්තු-ගහ (குந்துகிற), 'to leap or go on one leg.'

කුප්පි* (குப்பி), 'vial.'

කුඹ† (கும்பு), 'mast.'

කුරු (குறு), 'dwarfish,' 'short,' 'little.'

කුරුඹි (குறுணி), a corn measure (= $\frac{1}{8}$ bushel nearly).

කුරුමිබා (குரும்பை), 'tender cocoanut.'

කුලප්පම් or කුලප්පු (குழப்பம்), 'stir,' 'agitation.'

කුලේ (குழல்), 'neck,' 'flute.'

කුලි‡ (கூலி), 'hire,' 'wages.'

කුලිකාර (கூலிக்காரன்), 'one who works for wages.'

කු (or කු)ට්ටම් (கூட்டம்), 'pair,' 'set of articles.'

කුට්ටු (கூட்டு), 'friendly.'

කුඩා or කුඩේ (கூடை), 'basket.'

කුඩාරම් (கூடாரம்), 'tent.'

කුඩු (கூடு), 'nest,' 'cage.'

කුනි (கூணி), a very small species of shrimps.

කුරු (கூர்), 'hairpin,' 'probe.'

කෙනේඩ (கெண்டை), 'calf' (of the leg).

කෙනේඩි (கெண்டி), a pot with a nozzle.

කෙන්දගම් or ගෙන්දගම් (கெந்தகம்), 'sulphur.'

කොක්, *pl.* කොක්ක (கொக்கு), 'stork,' 'crane.'

කොකු, *nom. s.* කොක්ක (கொக்கி), 'hook.'§

කොච්චි (கொச்சி), 'Cochin,' 'native of Cochin,' 'Cochin chilly.'

කොට්ට (கொட்டை), 'pillow.'

* Cf. Hindi कूपि.

† Cf. Sk. and Pali कुम्भा, Pali කුඹක.

‡ In Hindi कुल्लि or कुल्लि, 'labourer.'

§ A stick with a hook attached to its end used in plucking fruit is called කෙක්ක (*base කෙකි*).

கொடி (கொடி), 'flag,' 'banner.'

கொண்டை or கொண்டை (கொண்டை), 'hair tied into a knot,' 'crest of bird.'

கொந்தை (கொந்தை), 'coriander.'

கொம்பு (கொம்பு), 'cornet,' the vowel sign ௨.

கொம்பு (கொம்பு), 'water-melon.'

கொள்ளை (கொள்ளை), 'pillage,' 'plunder.'

கொள்ளை (கொள்ளை), 'Madras gram' (*Dolichos biflorus*).

கொட்டை (கொட்டை), 'thin stick.'

கொடி† (கொடி), 'twenty,' 'score.'

கொடு (கொடு), 'new,' 'rude,' 'wild.'

கொண்டை (கொண்டை or கொண்டை), a piece of cloth for covering the privities of men.

கொண்டை (கொண்டை), 'buffoon.'

கொண்டை (கொண்டை), 'ludicrous gestures,' 'nonsense.'

கொண்டை (கொண்டை), a species of plantain.

கொண்டை (கொண்டை), 'temple,' 'fane.'

கொண்டை (கொண்டை = கல் கண்டை), 'sugar-candy.'

கொண்டை (கொண்டை), 'little tinkling bell.'

கொண்டை† (கொண்டை), 'bully.'

கொண்டை (கொண்டை), 'chintz.'

கொண்டை (கொண்டை or கொண்டை), 'jar.'

கொண்டை (கொண்டை or கொண்டை), 'pair,' 'brace.'

கொண்டை (கொண்டை), 'deceitful,' 'deceitful man.'

கொண்டை (கொண்டை), 'baldness.'

கொண்டை (கொண்டை), 'deck'; (-கொண்டை), 'to tap.'

கொண்டை (கொண்டை), 'trick.'

கொண்டை (கொண்டை), 'single,' 'unmixed.'

கொண்டை or கொண்டை** (கொண்டை), 'post,' 'post office.'

கொண்டை (கொண்டை, 'younger brother'), a term applied to Moormen.

கொண்டை (கொண்டை), 'fit,' 'quantity.'

கொண்டை†† (கொண்டை), 'pair of scales.'

* Cf. Sk. கொண்டை, Pali கொண்டை.

† Cf. Hindi கொண்டை.

‡ Cf. Sk. and Pali கொண்டை.

§ Cf. Port. 'Chita' and Maráthi கொண்டை.

|| This word is often used in the sense of 'salt fish' which is generally kept in "jars." Port. 'járra.'

¶ Cf. Hindi கொண்டை.

** Cf. Maráthi கொண்டை, Hindi கொண்டை.

†† Cf. Hindi கொண்டை.

- තලක්කට්ටු (தலைக்கட்டு), 'top.'
 තලප්පා (தலைப்பாகை), 'turban.'
 තවු (தவ்வு), 'hole,' 'perforation.'
 තහඩු (தகடு), 'thin flat piece of metal.'
 තලේඵකර (தள்ளுகிற), 'to push.'
 තාග් (தாரா), 'duck.'
 තැරුව (தரகு), 'brokerage,' 'commission.'
 තැරුවකාර (தரகுக்காரன்), 'broker.'
 තැලி (தாலி), a neck ornament (for women).
 කීප්පිලි* (கிப்பிலி), 'long pepper.'
 තුවට්ටු (துட்டு), a copper coin, 'pice' (= 1½ farthing).
 තුණ්ඩු (துண்டு), 'piece,' 'chit.'
 තුත්තනාගමි (துத்தநாகம்), 'zinc.'
 තුප්පති (துபாசி or துப்பாசி), 'interpreter.'
 තුවක්කු (துபாக்கி or துப்பாக்கு), 'gun,' 'firearm.'
 තුවාල (துவாலை), 'wound.'
 තුරල් (துறல்), 'small or drizzling rain.'
 තේක්ක (தேக்கு), 'teak tree' (*Tectona grandis*).
 තොවිලි (தொட்டில்), 'cradle.'
 තොසිල් (தொழில்), 'occupation,' 'work,' 'ceremony to demons.'
 තොංගල් (தொங்கல்), 'end,' 'margin.'
 තෝඩු (தோடு), a jewel for the ears.
 දෙඩම් (தோடை), 'orange.'
 නගා (நங்கை or தங்கை), 'younger sister.'
 නඩ (நடை), 'outer verandah of an upper story' (used as a walk).
 නඩා (நாடா), 'weaver's shuttle.'
 නම්බු (நம்பு), 'respect;' (-කර), 'to respect,' 'to trust.'
 නර (நரை), 'gray hair.'
 නර් (நரி), 'jackal,' 'fox.'
 නවසාරම් (நவசாரம்), 'solder,' a metallic cement.
 නාගවඩම් (நாகவடம்), 'earring' (worn by females, bearing the figure of a serpent).
 නාඩගම් (நாடகம்), 'dramatic performance.'
 තැංගෝරම් (நங்கூரம்†), 'anchor.'

° Cf. Sanskrit and Pali පිප්පලි. † This is also a naturalised word.

பிலை (கிலை), 'post,' 'rank.'

புரல் (தூல்), 'thread.'

பைரவிலை (பெல்லி), a tree and its fruit (*Phyllanthus emblica*).

பொனம்பி* (பொண்டி), 'lame,' 'lame man.'

பொன்மகா (or க) பூ (பொன்மகா), 'grievance.'

பொன்மகா (பொன்மகா), 'feeble,' 'unsteady.'

பலி (பச்சை), 'green': (-கல்), 'emerald.'

பலிபலிபலி (பச்சைபலி), 'Turkey red cloth.'

பலிபலி (பட்டை), 'workshop' (especially of a carpenter).

பலிபலி (பட்டை), 'bast.'

பலிபலி (பட்டை), 'cattle fold,' 'loose woman,' 'wanton.'

பலி (படி), 'step,' 'sill,' 'salary,' 'weight.'

பலிபலி (படிபலி), 'spittoon.'

பலிபலி (பணம்), 'fanam (= 1½d.),' 'money.'

பலிபலி (பணம்), 'wages or hire' (of a prostitute).

பலிபலி (பணிபலி), 'barber.'

பலிபலி (பணிபலி), 'message.'

பலிபலி-பலி (பற்றி in பற்றப்பண்ணுகிற), 'to light.'

பலிபலி (பதக்கம்), 'medal.'

பலிபலி (பதணம்), 'terrace' (on a wall).

பலிபலி (பதவி), 'rank,' 'post.'

பலிபலி (பந்தம்), a kind of torches.

பலிபலி (பந்தல்), 'shed,' 'pendal.'

பலிபலி (பந்த), 'ball.'

பலிபலி (பராபலி), 'inattention,' 'delay.'

பலிபலி (பருப்பு), 'pease,' 'pulse.'

பலிபலி or பலிபலி (பல்லக்கு), 'palanquin,' 'litter.'

பலிபலி (பலம்), a weight of twelve kalangies.

பலி (பழி), 'guilt,' 'revenge.'

பலிபலி (பழுது), 'fault,' 'blemish,' 'flaw.'

பலிபலி (பள்ளம்), 'descent of a hill,' 'hallow.'

பலிபலி† (பள்ளி), 'church,' 'school.'

பலிபலி (பளிங்கு), 'crystal.'

பலிபலி (பங்கு), 'share,' 'portion.'

* Sometimes corrupted into பொனம்பி.

Cf. Sk. & Pali பலி. 'house.'

† Cf. Sk. and Pali கலங்க.

§ Cf. Pali பிளிக.

- පාක්කුඩම් (பாகுடம்), 'tribute from a subordinate king.'
 පාඩගම් (பாடகம்), 'ankle-ring' (worn by women).
 පාඩම් (பாடம்), 'lesson.'
 පාත්ති (பாத்தி), 'garden-bed.'
 පාරවිටු (பாராட்டு), 'praise.'
 පාරම් (பாரம்), '500 lbs.,' 'candy.'
 පාරු (பாறு) } a large flat boat, 'pâda boat.'
 පාද (பாட) }
 පාලම් (பாலம்), 'bridge.'
 පාලාඩ (பாலாடை), 'cloth spread on the path' (at a great occasion).
 පාච්චිසර (பாவிச்சிற; பாவிச்சு, 'used'), 'to use.'
 පාසාණම්* (பாஷாணம்), 'arsenic.'
 පැණි (பாணி), 'syrup' (prepared from the sap of palm trees).
 පිභාන් (பிங்கான்), 'plate,' 'chinaware.'
 පිට්ටු (பிட்டு), 'meal-cake boiled by steam.'
 පිනි (பனி), 'dew.'
 පුඤ්චි (புஞ்சி), 'small,' 'little.'
 පුදුම (புதுமை), 'wonder,' 'strange thing.'
 පුරප්පාඩු (புரப்பாடு), 'vacant,' 'vacancy.'
 පුළුළි (புள்ளி), 'dot,' 'spot.'
 පුට්ටුසර (பூட்டுசிற), 'fasten together.'
 පු (or පු) ණක්කු (புண்ணாக்கு), 'cake formed of the refuse of beaten oil fruit.'
 පුලාඳු (புலாழை), a kind of plantain.
 පෙට්ටි† (பெட்டி), 'box,' 'chest.'
 පෙට්ටගම් (பெட்டகம்), 'chest,' 'trunk.'
 පෙරළ (புரளுகிற), 'to roll.'
 පෙරුකායනම් (பெருங்காயம்), 'asafoetida.'
 පොඩි (பொடி), 'small,' 'boy.'
 පොඳි (பொடி), 'sack or bag' (of goods carried by bullocks), 'baggage.'‡
 පොදු (பொது), 'common.'
 පොර (போர்), 'fight.'
 පොරි (பொரி), 'parched corn.'

* Cf. Sk. पाशाण.

† Cf. Hindi पेटी.

‡ This is better known as තවලම්, which is also of Tamil origin.

- பொருவது (பொறுத்தல்), 'waiting,' 'residing.'
 பொருதது (பொருந்தி), 'promise,' 'condition.'
 பொலி (பொலிவு or பொலிசை*), 'interest.'
 பொன்வகை (பண்டக்காய்), 'okro' (a kind of vegetable).
 பொன் (பரணி), 'jar.'
 பொருதி (பரல்), 'gravel.'
 பொருதி (மஞ்சாடி), a red seed weighing 4 grains.
 பொருதி (மட்டம்), 'level.'
 பொருதி (மடிச்சீலை), 'purse' (carried in the girdle).
 பொருதி (மண்டி), 'dregs,' 'sediment.'
 பொருதி or பொருதி (மணவாளன் or மணாளன்), 'bridegroom.'
 பொருதி (மயிர்), 'hair.'
 பொருதி (மரக்கலன்), 'Moorman' (lit. 'skipper,' 'ship-master').
 பொருதி (மழ, 'young'), 'younger brother.'
 பொருதி (உமல்), 'bag.'
 பொருதி (மச்சான்), 'cousin.'
 பொருதி (மாச்சு), 'manacle,' 'handcuff.'
 பொருதி (மாற்று or மாத்து), 'quality of metal.'
 பொருதி or பொருதி† (மாதிரி), 'sample,' 'pattern.'
 பொருதி (மந்தம்), 'rickets.'
 பொருதி (மாயம்), 'trick,' 'hypocrisy.'
 பொருதி (மாறு), 'change.'
 பொருதி (மாறுமி), 'pilot,' 'skipper.'
 பொருதி or பொருதி (மணிக்கட்டு), 'wrist.'
 பொருதி (மிடி), 'poor woman,' 'female servant.'
 பொருதி (மிதியடி?), 'slippers.'
 பொருதி (முக்கால்), 'three-fourths.'
 பொருதி (முட்டி), an earthen pot.
 பொருதி (முதிக்கு), 'lane.'
 பொருதி (முதலி), 'chieftain,' 'Mudaliyar.'
 பொருதி (முதலாளி), 'capitalist,' 'chief.'
 பொருதி (முனை), 'end,' 'point.'
 பொருதி (முறை), 'turn' (for work, &c.).
 பொருதி (முரணி), 'obstinacy.'
 பொருதி (முருங்கை), 'horse-radish.'

From the root பொறு, 'to increase.'

† Cf. Sk. பொருதி

- මුල (මුலை), 'corner,' 'angle' ; (මුහු), 'whole,' 'entire.'
 මුවට (මුட்டை), 'bale,' 'load carried in a sack.'
 මුවට-කර (මුட்டு), 'to join' (by sewing, &c.).
 මුඛ (මුඛ), 'cover.'
 මෙල්ල (මෙල්ල), 'gentle,' 'obedient.'
 මොටට (මොட்டை), 'blunt.'
 මොටටු (මොටු), 'flower-bud.'
 මොරු (මොරු), 'butter-milk.'
 රෙට් or රෙට්* (රොට්), 'bread' (unleavened), 'burnt rice cake.'
 ලාඛි (ලාඛි), 'horse-shoe.'
 වච්චනාචි (වජ්ජනාචි), a strong vegetable poison.
 වට්ටක්කා (වட்டக்கා), a round species of pumkin.
 වට්ටම් (වட்டම්), 'discount.'
 වට්ටි (වட்டි), a flat basket made of split reed or bamboo.
 වඩම් (වඩම්), 'string,' 'chaplet.'
 වඩ්ඩු (වඩ්ඩු), 'border' (of a roof).
 වම්බු (වම්බු), 'insolence,' 'insult.'
 වරකා (වරුக்கை), a species of jack.
 වරුගම් (වරුගම), a coin, 'pagoda' (=7s.).
 වර්ච්චි (වර්ච්චි), 'transverse rods' (tied to hold mud in a wall).
 වර්ජනම් (වර්ජනම්), 'tax-money.'
 වලංගු (වලංගු), 'current,' 'being in use,' 'fit.'
 වසාවාසි (වසාවාසි), 'mace.'
 වළ (වළ), 'hole,' 'pit.'
 වාදම (වාදම), 'flatulence,' 'gout.'
 වාරණ (වාරණ), 'invoice.'
 වාසගම් (වාසගම), 'sentence,' 'prose.'
 වාසි (වාසි), 'space,' 'advantage.'
 වික්කල් (වික්කල්), 'stammering.'
 විට්ටම් (විට්ටම්), 'cross beam' (of a bed, &c.).
 විඩු (or හු) (විඩු), 'fissure.'
 විඩා (විඩා), 'weariness.'
 විනාඩි (විනාඩි), 'minute.'
 විලංගු (විලංගු), 'fetter.'

- விளக்கு (விளக்கு), 'lamp,' a sort of small torch.
 வீதி (வீதி), 'street.'
 வீசுகிற (வீசுகிற), 'to throw.'
 வெடி (வெடி), } 'report of a gun.'
 வெடி (வெடி), }
 வெறி (வெறி), 'intoxication.'
 வெல (வெல்), 'corn field,' 'low land.'
 வேலி (வேலி), 'wall,' 'ridge.'
 விரி (விரி), 'ventricle.'
 விரி (விரி), 'monitor.'
 விரி (விரி), 'quarrel.'*
 விரி (விரி), a Hindu ascetic.
 விரி (விரி), 'woodcock' (a species of).
 விரி (விரி), a white superior kind of rice (*oryza sativa*).
 விரி (விரி) or விரி (விரி), 'telescope.'
 விரி (விரி), 'quarrel.'
 விரி (விரி), 'tinsel.'
 விரி (விரி), 'money,' a coin (= 1/8d.).
 விரி (விரி), 'drive,' 'promenade.'
 விரி, *nom. sing.* விரி (விரி), 'honour.'
 விரி (விரி), 'chain.'
 விரி (விரி), 'nutmeg.'
 விரி (விரி), a piece containing several cloths.
 விரி (விரி), 'die,' 'colour.'
 விரி (விரி), 'likeness,' 'form.'
 விரி (விரி), 'cock.'
 விரி (விரி), 'trumpet' (a kind of).
 விரி (விரி), 'bale,' 'bundle.'
 விரி (விரி), 'note,' 'small letter,' 'chit.'
 விரி (விரி), 'alum.'
 விரி (விரி), 'sugar.'
 விரி (விரி), 'grandfather.'
 விரி (விரி), 'helm,' 'rudder.'
 விரி (விரி), 'dilatory.'

* The word விரி is also used in this sense.

† Cf. Hindi விரி.

‡ Cf. Hindi விரி.

§ This is applied in Tamil to 'great-grandfather.'

සුරුව (சுருட்டு), 'roll,' 'cigar.'

සුළි (சுழி), 'whirlpool,' 'curl' (in the hair).

සුංගමි (சங்கம்), 'tax' (on merchandise, &c.).

සුදුනමි (சூதானம்), 'preparation.'

සුදු (சூது), 'gambling.'

සුනියමි or සුනියමි (சூனியம்), a sort of witchery.

සෙක්කු* (செக்கு), 'oil-press.'

සෙට්ටි or හෙට්ටි† (செட்டி), a class of merchants, 'Chetty.'

සෙරෙප්පු‡ (செருப்பு), 'sandals.'

සෙල්ලමි (செல்லம்), 'sport,' 'play.'

සෙංකොට්ටමි (சேங்கொட்டை), a nut whose black juice is used for marking linen, &c. (*Semecarpus anacardium*).

සෙංගමාල (செங்கண்மாரி), 'jaundice.'

සේරු (சேர்), a grain measure (= $\frac{1}{32}$ bushel).

සොච්චමි (சொச்சம்), 'balance,' 'remainder.'

සෝමන් (சோமன்), a coloured cloth worn by men.

හට්ටි (சட்டி), a flat pan.

හනු } පුව (அதுப்பூட்டு), 'lock-jaw.'

හමිබන් (சம்பான்), a small kind of ships.

හමිබොර (சம்பான்காரன்), a coast Moorman.

හරි or සරි (சரி), 'right,' 'exact,' 'equal,' 'true.'

හැට්ට or සැට්ට (சட்டை), a jacket, a short coat.

හිර or සිර (சிறை), 'prison,' 'prisoner,' 'slave.'

හිරමණ (சிருகுமணை), 'cocoanut scraper.'

හුණ්ඩු (சுண்டு), a small measure of capacity.

හෙප්පු or සෙප්පු (செப்பு), a small box.

NOTE.—Some of the words in this list may have been borrowed or derived from the Maráthi, Hindi, and other modern languages of Northern India or from other sources.

235. *Naturalised and derived words from Portuguese.*§

අගෝස්තු (Agôsto), 'August' (month).

අච්චාරු (achár), 'pickle.' (Persian 'achār.')

° Cf. Hindi లెකనీ. † Cf. Pali සෙට්ඨි. ‡ Cf. Port. 'chiripos.'

§ The Portuguese words are given within parentheses. The curved dash (~) placed over a vowel, indicates that a nasal sound follows its pronunciation. The letters *d* and *t* are pronounced like *ඳ* and *ඨ*.

- අජුද (ajúda), a game at cards.
 අත්ත or අප්ත (ácto), 'act of appointment.'
 අත්තාසි or අත්තතාසි† (ananás), 'pineapple.'
 අනෝනා (or අ) (anóna), 'custard apple.'
 අපොත්තුමේත්තු (apontamento), 'copy decree (in law).'
 අමතේස්ත (ametista), 'amethyst.'
 අරු (or උ) මේසම් (armacão), 'fancy goods,' 'furniture.'
 අල්මාරි (almário), 'almirah,' 'wardrobe.'
 අල්පෙතෙති or අල්පෙතෙත්ති (alfinete), 'pin.'
 අලවංකු (or කු) (alavauca), 'handspike,' 'crow-bar,' 'axle-tree.'
 අලකු (or කු) ත්තේරු (alcovitéiro), 'pimp.'
 අලමුසු (almôço), 'breakfast.'
 අලුගෙස්සු (algôz), 'hangman.'
 අවාන (avãno), 'woman's fan.'
 අමා (áma), 'wet nurse,' 'nurse.'
 අයා (áia or áya), 'waiting-maid,' 'dry nurse.'
 අබේර්තු (aberta), 'opening,' 'vacancy' (of a post).
 අස්සිසි (escrito), 'writ' (in law).
 අඳුරු (éndro), 'dill,' 'fennel.'
 ඉත්තේරු (intêiro), 'entire.'
 ඉස්කෝල (escóla), 'school.'
 ඉස්කෝත්තු or විස්කෝත්තු (biscouto), 'biscuit.'
 ඉස්තාල (estalla), 'stable.' (Dutch 'stal'.)
 ඉස්පාසු (espazo), 'space,' 'leisure,' 'rest.'
 ඵම්ප්පෙරු (emperador), 'emperor.'
 ඵරොප්පා or ඵරොප්පා (Europa), 'Europe.'
 ඔර්ලිස-අතු‡ (orélha, 'ear'), 'earring.'
 කජු (cajû), 'cashew-nut.'
 කඩදාසි or කරදාසි§ (cartáz), 'paper.'
 කතිකිස්ම (catecismo), 'catechism.'
 කප්පාද-කර (capádo, 'castrated,' 'gelded'), 'to castrate,' 'geld,' 'lop' (branches).
 කපිති (capitão), 'captain' (of a ship).

Or from the Dutch 'acte.'

† T. also අනුමැති.

‡ Cf. Dutch 'oorljet'

§ Cf. T. කට්ඨාසි, Malay *kartás*.

- කබා (cápa or cabaya), 'tail coat.' (Arabic 'kabā.')
- කබාකුර්තු (cápa or cabáya cúrta: cúrta, 'short'),
woman's jacket.
- කබුක්-ගල් (cabôuco), 'cabook (stone)', 'laterite.'
- කමිස (camisa), 'shirt.' (Arabic 'kamīs.')
- කරත්ත (carrêto), 'carriage,' 'cart.'
- කරවු* (crávo), 'clove.'
- කර්දමු.ගු (cardamômo), 'cardamom.'
- කල්දේරම් (caldeiráō), 'copper still' (used in distilling
arrack).
- කලිසම් (calçôens), 'trousers,' 'breeches.'
- කස්කිකේකු (casquinha), 'gold shell in a necklace.'
- කස්තාන† (catána), 'sword.'
- කසාද (casádo, 'married'), 'marriage.'
- කානු (câno), 'conduit,' 'drain.'
- කාමර (câmara), 'room,' 'chamber.'
- කාර්තු (quárto), 'quarter.'
- කුමේර (cúme), 'top ridge of a roof.'
- කුරුසි (crúz), 'cross.'
- කුස්තුර (costúra), 'seam' (in flooring).
- කුස්සි (cozínha), 'kitchen.'
- කුකේකු (cúnha), 'wedge.'
- කේජු (quéijo), 'cheese.'
- කේන්ති (quênte), 'heat of anger.'
- කේවැ(රෙවෙ)ල්-කර (cavillár, Dutch 'kevelen'), 'to
haggle.'
- කොන්ත (cônta), 'rosary of beads.'
- කොන්දේසි (condiçãō), 'conditions' (of sale, &c.).
- කොම්පකේකු (compânha), 'company.'
- කොම්පාසු (compáссо), 'mariner's compass.'
- කොරල් (corál), 'coral.' (Dutch 'koraal.')
- කොරසම් (coraçãō), 'heart.'
- කොපි (cópia; Dutch 'copie'), 'copy.'
- කෝන්තර (cônta, 'against'), 'cross-examination,'
'ill-feeling.'
- කෝව (cóva), 'pipe (for smoking),' 'crucible.'
- කෝප්ප (cópa), 'cup.'

* Also means 'eardrop.' (Vide § 239.)

† Applied to that worn by Mudaliyars, Muhandirams, &c.

ஸ்ரே or ஸ்ரே* (gráde), 'grate,' 'rail.'
 ஸ்ரேபத்-கி-கர† (calafetár), 'to caulk.'
 ஸ்ரேஞ்சு (gâncho), 'hook' (of a belt, &c.).
 ஸ்ரே or ஸ்ரே (gárfo), 'fork.'
 ஸ்ரே (gásto), 'cost,' 'expense,' 'fees.'
 ஸ்ரே (gaspa), 'waist belt' (generally fastened with
 a buckle). (Dutch 'gesp.')

ஸ்ரே or ஸ்ரே, ஸ்ரே (godrím), 'quilt,' 'mattress.'
 ஸ்ரே or ஸ்ரே (gordúra), 'grease' (used for the axle).
 ஸ்ரே or ஸ்ரே (grôssso), 'coarse,' 'thick,' 'rough.'
 ஸ்ரே or ஸ்ரே (côuve), 'cabbage.'
 ஸ்ரே (chinéla), 'slipper.'
 ஸ்ரே (janélla), 'window.'
 ஸ்ரே (janêiro), 'January,' 'New year.'
 ஸ்ரே (gelosía), 'venetian blind' (of a door).
 ஸ்ரே-கர (taxár), 'to rate,' 'appraise.'
 ஸ்ரே (tambáca), 'pinchbeck.'
 ஸ்ரே (tambór), a drum.
 ஸ்ரே (tácho, Dutch 'taatje'), 'large metal pan.'
 ஸ்ரே (taípa), 'mud-wall,' 'parapet.'
 ஸ்ரே (tára), 'tare or tret.'
 ஸ்ரே (or ஸ்ரே) (tavérna), 'tavern.'
 ஸ்ரே or ஸ்ரே (tínta), 'paint,' 'ink.'
 ஸ்ரே (trigo), 'wheat.'
 ஸ்ரே or ஸ்ரே (tira), 'strip of cloth,' 'wick' (of a lamp).
 ஸ்ரே (tiro), 'customs duty.'‡
 ஸ்ரே or ஸ்ரே (toálha), 'towel.'
 ஸ்ரே (temperádo), a process in cooking.
 ஸ்ரே (testamento), 'testament,' 'last will.'
 ஸ்ரே (chapéo), 'hat.'
 ஸ்ரே (tômbó), 'register' (of marriages or lands).
 ஸ்ரே (dádó), 'die' (for gaming).
 ஸ்ரே (didál or dedál), 'thimble.'
 ஸ்ரே (diamánte), 'diamond.' (Dutch 'dimant.')

ஸ்ரே (dôce), a kind of sweetmeat, 'preserve.'
 ஸ்ரே (natál), Christmas.'

* ஸ்ரே is sometimes nasalised. † Cf. T. கலப்பத்தி, Arabic 'káláfat.'

‡ Cf. T. தீர்வை.

§ Cf. T. தொப்பி.

- නිස්කාංසු or දිස්කාංසු (descânço), 'rest,' 'leisure.'
 නොනිසි (notícia), 'notice.'
 නෙම්මර (número), 'number.'
 නොවැම්බු or නොවැම්බර් (Novembro), 'November.'
 නෝනා (nôna), 'lady.'
 ප්‍රතිකාල් or පුර්තුගීස් (Portugal, Portugêis), 'Portuguese.'
 ප්‍රාස්කු or පරස්කු (frásco), 'square glass bottle,' 'flask.'
 පගෝදි (pagóde), 'pagoda' (a gold coin = 3½ rupees).
 පරළු (farelo), 'wheat bran.'
 පරල (parallélo or Dutch 'paralel'?), 'rafter.'
 පස්තැල (pastél), 'pie,' 'tart.'
 පාත්ත (páto), 'goose.'
 පාදිරි or පාදිළි (pádre), 'priest,' 'clergyman.'
 පාන් (paō), 'bread.'
 පාප්ප* (pápa), 'poultice.'
 පාස්කු (páscoa), 'Easter.'
 පැපොල් (papôula), 'papaw.'
 පින්තාරු-කර (pintar), 'to paint.'
 පින්තූර (pintúra), 'picture,' 'painting.'
 පිපිකද්දු (pepíno), 'cucumber.'
 පිස්තෝල (pistóla), 'pistol.'
 පිකුදු (figado), 'liver' (of animals).
 පිත්ත (fita), 'ribbon.'
 පිප්ප (pípa), 'pipe,' 'cask.' [Vide පපිප්ප on p. 377.]
 පිරිස්සි (píres), 'saucer.'
 පුනීල (funíl), 'funnel.'
 පුසර් (poéira), 'hair-powder.' [Dutch 'poeyer.']
 පෙත්සම් or පෙත්තිස්සම් (peti-áo), 'petition.'
 පෙදරේරු (pedrêiro), 'mason.'
 පෙභේර (penêira), 'sieve.'
 පෙරකඥේරු (procuradôr), 'proctor.'
 පෙරකලාසි (procuraçáo), 'proxy.'
 පෙරගම් (or පෙරනම්) (pregáo), 'hanns.'
 පේර† (pêra), 'guava,' 'pear.'
 පෝර්ම (fórma), 'form,' 'mould.'
 පෝරණ or පෝරණු (fôrno), 'kiln,' 'oven.'
 පෝරක (fôrca), 'gallows,' 'gibbet.'

* Cf. Dutch 'pap' or 'papje.' † Cf. Maráthi पेर.

- බත්තල් (batél), 'cargo boat,' 'lighter.'
 බතල (batáta), 'sweet-potato.'
 බත්දේසි (bandéja), 'tray,' 'salver.'
 බම්බු (bambú), 'bamboo,' 'large reed.'
 බයිනෙත්තු (bayonêta), 'bayonet.'
 බරන්ද (varânda), 'verandah.'
 බලන්ස (balança), 'balance.' [Dutch 'balans.']
 බස්තම් (bastáñ), 'walking stick.'
 බංකු (bânco), 'bench.' [Dutch 'bank.']
 බාල් (báile, or Dutch 'bal', 'dance'), 'ball,' 'banquet.'
 බාල්දි (bálde), 'bucket,' 'tub.'
 බිබ්ලි (bíblea), 'Bible.*'
 බික්කු (bíce), a kind of point lace.
 බිරළු (bíro), 'bobbin.'
 බිස්ප (bíspo), 'bishop.'
 බුජම් or ගුජම් (bujañ), 'jar.'
 බුරු (búrro), 'donkey,' 'ass.'
 බුලි (búle), a small round earthen jar (used for keeping money in).
 බුසි (búxa), 'wad' (of a gun).
 බේබදු (bébado), 'drunkard.'
 බොන්ද්වි (bonje, D. 'hoontje'), 'bean.'
 බොත්තම් (botáñ), 'button.'
 බොර (bôrra), 'dregs,' 'lees.'
 බෝක්කු (bôca), 'culvert,' 'archway.' [Dutch 'boog.']
 බෝනික්කා (bonéca), 'doll.'
 බෝර්ද (bórda), 'border,' 'edge.' [Dutch 'boord.']
 බෝල† (bóla), 'ball,' 'bowl.'
 මසන් (maçañ), a kind of apple (*zizyphus jujuba*).
 මායියා (maia), 'old woman,' 'wife.'
 මාස‡ (máça), 'dough.'
 මිනිදොරු or මිනිත්දොරු (medidór), 'surveyor.'
 මුද්‍ර or මුද්දර‡ (mútra), 'seal,' 'stamp.'

* බයිබල, from the English, is more common.

† Some consider this to be a corruption of the Sanskrit and Pali බෝල, which is confined to books.

‡ Commonly called මාස, which is likely a corruption of මාස.

§ Cf. Sk. මුද්‍ර, T. முத்திரை.

මුනිස්සම් (muniçáõ), 'small shot.'

මෙහතිස්ස (mestiço), a class of mixed European and Indian descent.

මෙර්ස or මෙරස (mercê), 'thanks.'

මේස් (mêas), 'socks.'

මේස්තිරි or මේස්ති (mêstre), 'master'; applied also to 'barbers.' (*Vide* මාස්තර on p. 378).

මේස (mêsa), 'table.'

මෝස්තර or මෝස්ත්ර* (amóstra), 'sample,' 'state.'

රක්කු (ráncho), 'flock.'

රතික්කු (ratínha), 'Chinese cracker.'

රබෙක්කු (rabecáõ), 'fiddle.'

රත්තල්† (arrátel), 'pound' (weight).

රබු (rábo), 'radish.'

රිප්ප (rípa), 'lath.'

රිස්ස (rísca), 'stripe,' 'striped cloth.'

රොලාන් (roláõ), 'pollard.'

රෙගුලාසිය (regulaçáõ), 'regulation,' 'ordinance.'

රෙජිමේන්තු (regimênto), 'regiment.'

රෙටෝර්න (retórno), 'return.'

රේගෝ (régua?), 'custom-house.'

රේන්ද (rênda), 'lace,' 'rent.'

රෝද (róda), 'wheel.'

රෝස or රෝස්ස (rôsa), 'rose.'

ලන්තරි (lantérna), 'lantern.'

ලන්ස (lânça), 'lance.' [Dutch 'lans.']

ලන්ඩ් or ලන්දේසි (Hollandêz = landêz), 'Hollander,' 'Dutch descendant.'

ලන්සු (lânço), 'bid' (in auction).

ලන්සේල (lançól), 'bed-sheet.'

ලාකඩ or ලාකිරි|| (lácre), 'sealing-wax.'

ලයිස්තු (lísta), 'list.'

ලේස්ති (lésto), 'ready.'

ලිස්ස (líso), 'to glide.'

ලිංගුස් (linguiça), 'sausage.'

ලිස්තර (lístra), 'fringe' (of wood, &c.).

* Or from the Dutch 'monstra.' † Cf. T. ருத்தல்.

‡ Cf. Dutch 'regulatie.' § Or from the Dutch 'regaal.' T. ரேவு.

|| Dutch 'lak,' Malay lákri, and Hindi लक.

ලෙන්සු (lenço), 'handkerchief.'
 ලේඛ (lêndea), 'nit.'
 ලොතරෙතී (or සී) (loteria), 'lottery.'
 විනාකිරි or විනාගිරි (vinágre), 'vinegar.'
 වියෝල (vióla), 'violin,' 'fiddle.'
 විල්ලුද (velúdo), 'velvet.'
 විස්කෝන්තු, *vide* ඉස්කෝන්තු.
 විදුරු* (vídro), 'glass.'
 ස්කෝල, *vide* ඉස්කෝල.
 සපත්තු or සපාත්තු (sapáto), 'shoe.'
 සබන් (sabão), 'soap.'
 සරම්ප (sarâmpo), 'measles.'
 සලාද (saláda), 'salad.'
 සාක්කු (sácco), 'sack,' 'pocket.'
 සාය (sáya), 'woman's petticoat.'
 සාවල (savêlha or sável), 'ribbon fish.'
 සිඤ්ඤ (senhôr), 'sir,' 'master.'
 සිතාසි† (citaçãõ), 'summons.'
 සිද්දි (cidáde), 'city,' 'town.'
 සිප්පි‡ (chípo), 'mother-of-pearl.'
 සිමෙන්ති (cimênto), 'cement.'
 සිලිම්‡ (xelím), 'shilling.'
 සිනු (sino), 'bell.'
 සුමාන (semána), 'week.'
 සේද (sêda), 'silk.'
 සොල්දාදු (soldádo), 'soldier.'
 සෝර්ති (sórte), 'kind,' 'sort.'

236.—*Naturalised and derived words from Dutch.*||

අගස්ති or අගත්ති (agaat), 'agate.'
 අද්වකාත් (advokaat), 'advocate.'
 අප්‍රේල් (april), 'April.'
 අපෝස්තල (apostel), 'apostle.'

* Note that the Elu word විදුරු (= Sk. वज्र), 'diamond,' is distinct.

† Cf. Dutch 'citatie.'

‡ Cf. Tamil சிலி.

§ Or from the English word. *Pl.* is phonetically සිලි. The *pl.* of all inanimate nouns ending in මි is similarly pronounced in speaking and sometimes written.

|| The Dutch words are given within parentheses.

අරතාපල් or අරතැපැල් (aardappel), 'potato.'
 අරක්කු* (arak), 'arrack.' (Arabic 'arak,')
 අවගාර (avegaar), 'anger.'
 අසි (aas), 'ace' (in cards).
 ඇපැල් (appel), 'appeal' (in law).
 ඉස්කාකර (stokerij), 'distillery.'
 ඉස්කුරුප්පු (schroef), 'screw.'
 ඉස්කෝප්ප (schop), 'spade,' 'spade' (in cards).
 ඉස්තිරික්ක or ඉස්ත්රික්ක (strijkijzer), 'smoothing iron.'
 ඉස්තෝප්පු (stoep), 'outer verandah.'
 ඉස්පිටි (or ඊ)තාල (hospitaal), 'hospital.'
 එවැන්ජලිස්ත (evangelist), 'Evangelist.'
 ඔක්තෝබර or ඔක්තෝම්බර† (October), 'October.'
 ඔර්ලෝසු (or සි)‡ (orlozi), 'clock,' 'watch.'
 ක්ලාසි (classe), 'class.'
 කකුස්සි or කක්කුස්සි (kakhuis), 'latrine,' 'water-closet.'
 කන්තෝරු (kantoor), 'office.'
 කනප්ප (or පු) (knaap), 'stand,' 'teapoy.'
 කලම්ප (klamp), 'clamp.'
 කලාබර (klaver), 'club' (in cards).
 කලකුම් (kalkoen), 'turkey.'
 කැරකෝප්පු (kerkhof), 'cemetery.'
 කුසිතන්සි or කොසිතන්සි (quitancie), 'receipt.'
 කුලුප් (kolom), 'pillar.'
 කේතල (ketel), 'kettle.'
 කොකිස් (kokis, coek, or coekje), a kind of cake.
 කොමසාරිස් (commissaris), 'commissioner.'
 කොමිස් (commissie), 'commission' (fee).
 කොරුම් (kroon), 'crown' (coin).
 කොලීජ් (collegie), 'college.'
 කෝකි (kok), 'cook.'
 ජනවාරි (Januarij), 'January.'
 ජුනි (Junij), 'June.'
 ජුලි or ජුලිසි (Julij), 'July.'

* Cf. Port. 'araca,' and Malay *arak*.

† Cf. Port. 'Outubro.'

‡ A watch is called අත් ඔර්ලෝසුව, and a clock බර ඔර්ලෝසුව or දුගු ඔර්ලෝසුව. [බර = 'weight'; දුගු = 'spring.']

ග්‍රන්ථලාභ-කර (translaat), 'to translate.'
 ත්‍රෙසේරි, රෙසේරි, or ත්‍රෙසුරි (tresorie), 'treasury.'
 තක්සේරු-කර (taxeren), 'to appraise.'
 තරජප (trap), 'stair,' 'staircase,' 'ladder.'
 තුරුජපු (troef) 'trump' (at cards).
 තේ (thee), 'tea.'
 තේර* (teer), 'tar.'
 තෝල්ක (tolk), 'interpreter.'
 දාතම් (datum), 'date,' 'term.'
 දාසි (das or dasje), 'necktie.'
 දාං (dam), 'draughts' (game).
 දෙසැම්බර or දෙසැම්බ්‍ර† (December), 'December.'
 දෙයිතු (duit or duitje), 'doit,' 'quarter farthing.'
 නොතාරිස් (notaris), 'notary.'
 නොවැම්බර or නොවැම්බ්‍ර‡ (November), 'November.'
 පතොර (or රෙ)ම් (patroon), 'cartridge.'
 පයිප්ප (pyp), 'pipe' (for smoking, &c.).
 පලක්කාර්තු (plakkart), 'placard.'
 පෑනමස්-පිනියා (pennemes), 'penknife.'
 පිරිකිදූල (frikadellen), 'fricassee.'
 පුස්පස් (poespas), 'medley,' 'jumble.'
 පෙබරවාරි (Februarij), 'February.'
 පොන්සු (poes), 'punch' (a drink).
 පොරෙ (vrouw), 'queen' (in cards).
 පොල්මි-කාර (volmagt), 'executor' (of an estate).
 පෝට්ටි (potje), 'little pot' (of tea-pot, &c.).
 පෝරු (voering), 'lining' (of a garment).
 බක්කර (bakker), 'baker.'
 බක්කි (bakje), 'trough.'
 බංකලොත් (bankerot), 'bankrupt.'
 බාච්චි (baaitje), 'jacket.'
 බාල්ක (balk), 'beam,' 'joist.'
 බාස් (baas), 'master-carpenter,' 'master.'
 බ්‍රුරුදල් (or ඊ) (broeder), a Dutch cake.
 බ්‍රුරුම් (boor ; booren, 'to pierce'), 'gimlet.'
 බ්‍රෙදල් (boedel), 'estate' (in law).

* Also කර. from the English.

† Cf. Port. 'Dezêmbro.'

‡ Cf. Port. 'Novembro.'

§ From Hindi through Dutch

- බු (or බු)න්දල (bondel or bundel), 'bundle' (especially of a case file); බු (or බු)න්දල (boender), 'shoe-brush.'
 බුරු (boer), 'knave' (in cards). [*Vide* බුරු on p. 373.]
 බෙලියක් (biljet), 'placard,' 'notice of sale.'
 බෙලෙක් (blik), 'tin.'
 බොස්-ගෙඩි (bos), 'oil-box' (in which an axle moves).
 බොස්ත්‍රෙක්ක (borstrok), 'waistcoat.'
 බෝතල (bottel), 'bottle.'
 බෝ. (or බෝඹු)-ලී (boom), 'shaft' (of a carriage).
 මාර්තු (Maart), 'March.'
 මාස්තර, මේස්තර, or මේස්ත්‍රී (master), 'master.'
 මැයි (Mei or May), 'May.'
 මෝල් (molen), 'mill.'
 රපෝර්ත or තු (raport), 'report.'
 රක්ක (rak), 'rack,' 'cupboard.'
 රාමු (raam), 'frame.'
 රුසිත (ruit), 'diamond' (in cards).
 ලාක්ක (laken), 'broad cloth.'
 ලාච්චු (laadje), 'drawer' (of a table, &c.).
 ලෑසික් (lym), 'glue.'
 වාපන (wapen), 'coat-of-arms,' 'peon's belt.'
 වින්කල or බින්කල (winkel), 'workshop.'
 වෙන්දේසි (venditie), 'auction.'
 සබත් (Sabbat), 'Sabbath.'
 සැප්තැම්බර් (or බු) or සැත්තැම්බර (or බු) (September), 'September.' (Port. 'Septêmbro.')
 සැල්දිරි (selderij), 'celery.'
 සැදල (zadel), 'saddle.'
 සිපිරි (cipier), 'gaoler.'
 සිමෙන්ති (cement or ciment), 'cement.'
 සුකිරි (suiker = sugar), 'sugar candy.'
 සෙකරතාරිස් or සෙත්‍රතාරිස් (secretaris), 'secretary.'
 සෙංකල (schinkel), 'shin or shank of beef.'
 සොල්දර (zolder), 'upstair.'
 සෝප්පි (zoopje), 'dram of spirituous liquor.'
 හරණල් or අරණල්-කටු (haarnaald), 'hairpin.'
 හාක්ක (haak or hakje), 'hook.'
 හාර්චි (gerchi), 'brooch.'

හාර්ත (hart), 'heart' (in cards).
 හේර (heer), 'king' (in cards).

237. *Naturalised and derived words from English.**

අක්කර, 'acre.'
 අභෝර්ණි, 'attorney.'
 අද්මිනිස්ත්‍රාසි-කාර, 'adminis-
 trator.'
 අයිස්, 'ice.'
 අරරුප් or ටි, 'arrowroot.'
 ඉජිනේරු, 'engineer.'
 ඉංග්‍රීසි, † 'English.'
 ඔපිසි, ‡ 'office.'
 කවිච්චි, 'couch.'
 කස්කුරුප්පු, 'corkscrew.'
 කොක්, 'cock' (of a gun).
 කොන්දෙස්තර, 'conductor.'
 කොම්පැනි, 'company.'
 කොර්නර් (or ලේ), 'coroner.'
 කෝච්චි, § 'coach.'
 කෝට්, 'coat.'
 කෝපි, 'coffee.'
 ක්‍රිමිනෙල්, 'criminal.'
 ගවුම්, 'gown.'
 ගෘස්, 'gas.'
 ගොලො, 'globe' (lamp).
 (Port. 'glôbo,' D. 'globe.')
 ගොවර්ණමේන්තු or ගෝර්
 ණමේන්තු, || 'government.'
 චැක්, 'cheque.'
 චීස්, 'cheese.'

ජැන්ඩි, දුන්ඩි, or ඩැන්ඩි,
 'dandy.'
 ජර් or යාර, 'yard.'
 ජුබිලි, 'jubilee.'
 ටැලිග්‍රැම්, 'telegram.'
 ටිකට්, 'ticket.'
 තම්බලේරු, 'tumbler.'
 ත්‍රිසර් or ත්‍රෙසර්, 'treasury.'
 දිස්ත්‍රික්ක, 'district.'
 දිසි, 'dish.'
 දුසිම්, ** 'dozen.'
 දෙස්තර, 'doctor.'
 කෝට්ටු, 'note' (promissory
 note or bank).
 ප්ලැන් or පැලැන්, 'plan'
 (figure of survey).
 පනේල or පනෙල් ††, 'panel'
 (of a door).
 පර්චස් or පාර්චස්, 'perches.'
 පවුම් or පවුන්ඩ්, 'pound'
 (money).
 පැන්ස, 'pence.'
 පැන්සල්, 'pencil.'
 පැනල්, 'flannel.'
 පැනි, 'penny.'
 පෑන්, ‡‡ 'pen.'

* This is only a very short list. Others may be easily collected.

† Cf. Hindi 'इंग्रिसि,' Marathi, इंग्लिश.

‡ The word ලයාම්, 'court' (of law) is perhaps a corruption of this.

§ Cf. Port. 'côche.'

|| Cf. Fr. 'gouvernement.'

¶ Probably from Port. 'jarda.' Observe that the letter ජ is some-
 times substituted for ය. This is often done in Pr., H., Pañj., M. &c.,
 and regularly in B. & O., in pronouncing and (sometimes) writing Sk.
 words containing ය.

°° Port. 'dúzia.' †† Cf. Dutch 'paneel.' ‡‡ Cf. Port. 'pênnas.'

පිඟුරු,* පිඟුරු, or පිඹුරු, 'figure' (of survey).	මුස්ලිනු, 'muslin.'
පිසුන්, 'peon.'	මේල්, 'mail' (of letters).
පිස්කාල්, 'fiscal.' (D. 'fiscaal.')	රාමරෝට්ට, 'ramrod.'
පොලීසි, 'police.' (P. 'polícia.')	රිකුවැස්ට්-ලසාඩ්, (Court of) 'Requests.'
පෝනි, 'pony.'	රූඩ්, 'rood.'
බටර්, 'butter.'	රූල, 'ruler,' 'rule' (in law).
බයිබල, 'Bible.'	ලයිබ්රරි, 'library.'
බැරැක්ක, 'barrack.'	ලාම්පු,† 'lamp.'
බිරෝ, 'bureau.'	වයින් or වැයින්,§ 'wine.'
බිල්, 'bill.'	වරෙන්තුව, 'warrant.'
බිෂොප්, 'bishop.'	සර්කස්, 'circus.'
බෙර්ලියන්තුව, 'brilliant' (gem).	සරසන් , 'sergeant.'
මහෙස්ත්‍රාත්, 'magistrate.'	සාප්පු, 'shop.'
මැංගුස්ටීන් or මැංගුස්,† 'man- gosteen or mangostan.'	සිවිල්, 'civil.'
මීටිං, 'meeting,' 'assembly.'	සුප්, 'soup.'
	සුදුප්පු, 'sloop.'

NOTE.—Owing to the similarity of words it is sometimes difficult to determine from which languages certain naturalised and derived words given in the above three lists are introduced into the Sinhalese tongue, without a careful study of the history of their introduction.

238. These and other words borrowed and derived from foreign tongues are extensively used, especially in the colloquial language, and their number is daily increasing. This is only natural in an age of constant striving at practical adaptability to modern requirements. But the scholar cannot but regret the disuse of the Eḷu or Sanskrit terms that might be employed, now gradually falling into oblivion. The every day talk, particularly of natives acquainted with English, is too often a miserable conglomeration of Sinhalese, English, Portuguese, Dutch, and Tamil unintelligible

* Or from Port. 'figúra.' The form පිඹුරු is now more common.

† Or from Malay 'mangusta' or 'mangis.' (Vide § 239.)

‡ Dutch also 'lamp.'

§ Cf. Dutch 'wijn.'

|| Cf. Port. 'sargênto,' Dutch 'serjeant.' සරෙන්තුව is another form now rarely used.

in great part save to those familiar with the jargon.* It should be the constant endeavour of the student, as far as practicable, to use Elu and Sanskrit words in writing and speaking and to dispense with the foreign importations. Almost the entire vocabulary of Sanskrit words is used in Sinhalese composition. This is due to the study of Sanskrit and the arts and sciences embodied in its literature, and to the adoption of the practice common in the 'modern' languages of India to introduce Sanskrit words to paraphrases and verbatim translations of their own literature for the sake of elegance and dignity of style. There is also a small proportion of Pali words, generally religious terms, of which the most common are given below :—

අත්තභෝවනි, 'one's own opinion.'	නිශ්ක්රෝධ, 'the Indian fig tree' (<i>figus Indica</i>).
අරහත්ත, 'appertaining to Arhats.'†	නිගණ්ඨ, a class of nude ascetics.
ආනිසංස, 'efficacy,' 'influence.'	නිසර්ග, 'vocabulary.'
ආඥාතාව, 'authority.'	පඨවි, 'earth.'
කේවල, 'fisherman.'	පටිපාටි, 'order,' 'arrangement.'
කොට්ඨාස, 'division.'	පක්ඛ, 'order,' 'class.'
ගණ්ඨ, 'knot.'	පච්චුත්තංග, 'present.'
දුල, 'small,' 'minor.'	චාණනිචාන, 'taking away life,' 'killing.'
ජිහ්වා, 'tongue.'	පෙසාලම්,‡ 'abridgement.'
සුඤ්ඤ, 'wisdom.'	මජ්ඣිම, 'middle.'
සුඤ්ඤවත්ත, 'wise.'	මුසාවාද, 'lie,' 'falsehood.'
සුඤ්ඤ, 'relative,' 'relation.'	රජ්ජි, 'queen.'
ධාතකාර, 'office,' 'post.'	වසල, a man of the lowest caste.
චණ්ඨා, 'craving,' 'desire.'	විඤ්ඤාණ, 'consciousness.'
චේර, a respectful term for an aged ordained priest.	සංකීර්ත, 'mark,' 'sign.'
දළ, 'hard,' 'coarse,' 'large.'	සම්මතචාන මුසාවාද, 'deliberate lie.'
ද්වි, a large tooth.	සාමි, 'lord.'
දුක, 'sorrow.'	සුසාන, 'cemetery.'
ධජ, 'banner,' 'flag.'	

* These remarks apply almost entirely to the colloquial language of the sea-board and towns. Happily the inland villages, and especially the Kandyan districts, are still free of the reproach.

† Sanctified Buddhist priests endowed with the power of going through the air. The word is rarely used.

‡ "මො," the first letter of this word, is often used to indicate the omission of a phrase or sentence which is repeated in the same words. It is equivalent to "&c." in English.

239. A few words in the language have been derived or naturalised from other sources than those already mentioned, such as Malay, Arabic, Persian. The majority of them would seem to come from the Malay language (උඩාසාව, කවිසි). A few examples are given below. The Malay has borrowed largely from Arabic and Persian. Some of the words in the list may therefore have passed into Sinhalese direct or through Malay. The Malay words are given within parentheses :—

මලු (<i>ulu</i> or <i>hulu</i>), 'head.'	පිසා (<i>pisau</i>), 'knife.'
කරඬු (<i>krábu</i>), 'ear-drop' (fastened with a screw and nut).	මංගුස් (<i>maṅgis</i> or <i>maṅgusta</i>), 'mangostine' (a delicious fruit).
කපිරි or කාවේ (or බේ)රි ^o (<i>kapiri</i>) 'Caffre.'	රජුලි (<i>rājuwáli</i>), 'eagle.'
කිරිසි or කිරිවිච්ඡ† (<i>kris</i>), 'creese,' 'Malay dagger.'	ලබු (<i>lábú</i>), § 'gourd.'
කුරං or කුරන් (<i>korán</i>), 'Koran.'	සමුක්කු, (<i>chábuk</i>). 'whip.'
ගංජා (<i>ganja</i>), 'hemp,' 'bhang.'	සරම් (<i>sárong</i>), a cloth whose ends are stitched together and worn by men.
ගුදම් (<i>godóng</i>), 'godown,' 'store.'	සර්වත් (<i>sharbat</i>), 'sherbet' (drink).
චන්ද්‍ර (<i>chándu</i>), 'opium preserved for smoking.'	සලාම් (<i>salám</i> , lit 'peace'), a salutation.
පිංගන් (<i>piṅgan</i>), ‡ 'plate,' 'crockery.'	සව් (<i>ságú</i>), 'sago.'
	සුල්තන් (<i>sultán</i>), 'Sultan.'

240a. The language that was spoken in Ceylon at the arrival of king Vijaya was that of the Veddás (lit. 'archers,' 'hunters'), the aborigines of the Island, who still linger in secluded parts of the up-country. The Veddás are in all probability descendants of bands of some rude race that migrated to Ceylon from Southern India. Their barbarous mode of life, combined with the worship of devils, earned for them the appellation of 'Yakku' (lit. 'devils') at the hands of the more civilised people who accompanied Vijaya, and were worshippers of gods. The Veddás have a peculiar speech of their own, perhaps of Dravidian origin. Some words have without doubt been incorporated into Sinhalese,

^o Cf. Port. 'cáfre.'

† T. கிரிசு.

‡ Cf. T. பிங்கான்.

§ Sk. चन्द्र, Pali (& Sk.) चान्द्र.

|| Tamil சவுக்ர, Telugu చౌక్ర, and Hindi चाक्र.

while the Vedda dialect has itself borrowed freely in return, as may be seen from the annexed list of some of the principal words at present in use among the Veddás given here :—

Ape, ඊළාපතයා, හිල්බදුර, හිලවා, හොස්සා, &c.	Head, ඉස, ඉසි, ඉව, ඊව.
Axe, තරයන්කැත්ව.	Here, මොබ්බ, මෙන්ගේ.
Babe, බිලිදා, පැව්වා. ^o	Honey, මිව්ව, මිජ්ජ, මෙව්වත්, මිජ්ජක, පැනි.
Bear (animal), කැරිසා, වලා, බලා, තැව්වා, කළුදුවා, අර්වි, බර්වි.	Hungry (to be), දැලගත.
Before, ඉව්වව.	Jump (to), බොටදව, පරන්දෙග, පැත, දුව.
Behind, පව්වව.	Lizard, වොම්බා, කව්වොම්බා.
Buffalo, වල්වන්තය.	Monkey, කැරිබදුර, මාබදුර. (<i>Vide</i> 'Ape.')
Honey bee, මැව්වා.	Moon, පාතපොජ්ජ.
Bumble bee, පෙදුලි, බුම්බෙලි.	Pain, රුද.
Bird, වජ්ජි, සජ්ජි.	Piece, කොට්ටි.
Blade (of knife, &c.), කැත්ව.	Pig, කොට්ටිකරිසා, දෙල්ලා, හොස්ස ලල්ලා.
Body, බොපත.	Quickly, හනිකා, පෙරුමාත්.
Born, පැලිල.	Rain, වැව්ව.
Breast, කිරුල.	Rain (to), දියපොම්පත, දියපොම් බත.
Call (to), කිලාප, අභිනලාප.	Rice (husked), පුබ්බුර, වටුකුරු.
Cloth, කෝණම.	Rice (unhusked), or paddy, දෙපු රුල්, දෙපැතුල.
Cow, හොණ්. (Bull, හොණ.)	River, දියගම, මිය.
Crow, කළුච්ඡා, කටුබා.	Run (to), පැතලව්වා, දුව.
Dead, පෙරෙළිගෙ, මොතදම, මියල.	See (to), රෙව්ග, පෙණ, දකිත.
Die (to), මිය, සලසා, මියලසා.	She, ඒකි.
Dog, කුක්ක, කොට්ට, බලො.	Shoot (to), විද, පෙන්තගත.
Drink (to), දියකා, උකා.	Sleep (to), නිද.
Earth, හිමි.	Speak (to), අවා, අවාකර, කැව් ලිලා, කතන්කිය, බණ්කිය.
Eat (to), කාප, කාපන්චිත.	Star, තාරුකා, ගජ්ජ.
Elephant, මෝලා, බොටන්කන්ද, අල්ලියා, ඇකා, &c.	Sun, ඉරපොජ්ජ.
Eye, එව්විල.	There, බ්බ්බ, බතක.
Foot, පතුල.	Where, කෝදෙ, කෝස්දෙ.
Forest, බැද්දේ, ගාල.	Wild-beast, හිරා, සිරා, හතුර.
Go (to), පලව්ව, පලාපය, ගා.	You, හොප, හොපං, හොබ, හොබං.
Go (<i>Imp.</i>), ගාප, ජප, නුවා, පලව්ව.	Young, එලම.
Hair, ඉසකා, ඊවකොල.	
He, උ, ඒකා.	

240b. The outcast Rodiyas† (lit. 'refuse' of men),

^o පැව්වා, 'lad, (*fem.* පැව්ව), is commonly used in the Kandyan districts. පිංව, 'little thing,' is common even in the low-country.

† The term *Gáđi* is also used as more respectful.

who form the lowest class among the Sinhalese and are probably descendants of persons expelled from the pale of society under the fiat of the native government which required them to live in secluded hamlets (කුළුපායම්) for particular offences committed by them, have, like the Veddās, a peculiar vocabulary. A few words are given below :—

Bad, කාපයි.	Husband, පල, ගාඩියා.
Belly, පෙකිරිත්ත.	Jungle, රඵව, ගලුව.
Betel, තෙබල.	Kill (to), රඵකරණවා, ගලු කරණවා.
Bitch, බිස්සි.	Laugh (to), ගඵපාහිතවා.
Blood, ලත.	Man, ගැවා, අංගයා.
Boy or child, බිලිත්ද.	Moon, කාපතෙරියත්තේ.
Brother, එකඅංගේ ගාඩියා.	Mother, හිදුලුගැවි.
Cat, බ්ලාකවත්තා.	Mouth, ගල්ල.
Cock, පතිලියා.	No or cannot, තවකි.
Come (to), දිස්සෙතවා, කැවිතවා.	Oil, මවුබු.
Cook (to), තවත්කරණවා.	Paddy, අතුමද.
Darkness, කලුචාල්ල.	Plaintain tree, පබ්බු රුක්කත්.
Daughter, ගාඩිබිලිත්ද, බිලිත්දගැවි.	Rice (unboiled), මද.
Day, ගිහිරිය.	Rice (boiled), මිහිවි.
Die (to), ලික්කෙතවා.	Salt, හුරබු.
Dog, බුස්සා.	Sea, තෙරිලාත.
Door, මැදිල්ල, මතිල.	See (to), පෙකතවා.
Earth, බිත්තලවුඅංගේ.	Sister, එකඅංගේගාඩියා.
Eat (to), මිගතවා.	Sit (to), යැපිත්තවා.
Elephant, පලානුවා.	Snake, ඉලයා.
Eye, ලාවචේ.	Son, ගාඩිබිලිත්ද, බිලිත්දගැව.
Father, හිදුලුගැව.	Speak (to), ගඵකරණවා.
Fire, දුලුමු.	Stars, කාපත්තවල්.
Girl, බිලිත්ද.	Sun, ඊලයතඟහරියත්තේ.
Give (to), යළපතවා.	Tobacco, දුලුමු, රෙබොන්.
Go or walk (to), දිස්සෙතවා.	Tree, ලතාල්ල.
God, බකුර.	Village, දුමුත.
Good, අංගේ.	Water, නිලාත.
Hair, කලුචාලි.	Wife, ගාඩිකෙවෙත්ති.
Hand, දෑතල.	Woman, ගැවි.
Head, තෙරඩිය, තෙරණ්ඩිය.	Year, ලවත.
Hen, පතිලිකෙත.	
House, දුමත.	

240c. Euphemistic words form another large class. They are used in connection with matters associated with solemnity, reverence, superstition, or fear. The phraseology employed in paddy fields (ගොයි බස) during tillage and

harvest operations, and in the jungle (කැලෑ බස) in some parts of the Island is replete with such words, and is hardly intelligible to the ordinary hearer. The origin of this disguised talk is found in the belief that the usual words are not pleasing to the devils and guardian deities, and may therefore affect the outturn of the harvest, the safety of those traversing jungles infested with wild beasts and snakes, &c. A few of these words are noticed below with the corresponding words in ordinary use. These are placed within parentheses after the English meanings. Words used in one part of the Island generally differ from those of another : in some districts, words in regular use are employed. (*Cf.* some of the Veddā words in the list given in the preceding section.)

(i.) Agricultural Terms.

Arrack (අරක්කු)	... පැදිස, කළුවතුර, ගකඩ.
Ashes (අඵ)	... දව්වා, අඵහන්, අඵබෝය.
Bag (මල්ල)	... පුරන්තේ, කටුපත, පැලැල්ල, පුර වන්නාව.
Betel (බුලන්)	... පැහිරිවා, බෝල්කොළ, පැහිරි කොළ.
Cakes (rice) (කැවුම්)	... දිසපිටපිකා, පුප, පු, රන්කබල.
Chaff (බොල්)	... කාටු, පළිගන්නෝ, ඇහිරි, මැලිය.
Chunam or Lime ^o (පුණු)	... කටුවන්, පුදුවා.
Cloth (වසත්‍රය, රෙද්ද)	... අසුර. වටබදන්නා.
Cocoanut (young) (කුරුම්බා)	... උහන්, උහන්නා, උසන්ගෙඩි.
Cock (කුකුළා)	... බිත්පසුර, පසුරුගාන්නා, අබලන්නා.
Drink, to (බොනවා)	... පුරවනවා, ජයකරනවා.
Dung (of cattle) (ගොම)	... ගොන්පස්.
Eat, to (කනවා)	... උදව්කරනවා, කොටාබානවා, වැඩවිඳිනවා, ජයකරනවා.
Elephant (අලියා, ඇයා)	... මසබෝලා, පතුබරියා, ඇත්ඇඟයා, මහඇඟයා.
Fire (ගිනි, ගින්න)	... රන්නා, රන්කබෝය.
Fish (මාලු)	... කටුගොස්සන්, කොනහන්නන්, කොහුස්සන්නෝ.
Goad (කෙට්ට)†	... ගොන්තෝටුව, ගොන්පොල්ල, කැහිරිබෝය.
Hare (හාවා)	... කන්තොටුවා, හාඇඟයා.
House (ගෙ)	... කුඩුව, නිවහනබෝය.

^o The preparation used with a quid of betel.

† කෙට්ටුව, 'small stick,' is also common.

Jaggery (කකුරු)	... රසනියා, රසබෝය.
Little (පිකක්)	... බෝයක්.
Measure, to (මනිනවා)	... යාල්ලනවා, ගොයනවිකරණවා.
Monkey (grey) (වදුර)	... කළුගෙඩියා, ගස්ගෝණ.
Not (there is) (නැ)	... බෝය.
Oil (තෙල්)	... වඩුදියවර, වඩුදිය.
Paddy (පී)	... බැන.
Pig (උතු)	... හතරයා, හොටබරියා.
Reap, to (කපනවා)	... ලියාබානවා, උහන්බානවා.
Rice (raw) (හාල්)	... පැහියන්, පැහියා.
Rice (cooked) (බත්)	... පුබ්බරුවන්, පුබ්බරු.
Rice (pounded) (හබලපෙනි)	වාඩිහාල්, ජවාඩිහාල්.
Salt (පුණු)	... පිරියා, මිහිඳියා.
Sickle (දූ කැත්ත)	... ලියන්තාව.
Sow, to (වපුරණවා)	... බිත්තර (or බිජු) වඩනවා.
Stack, to (ගොඩගසනවා)	... රහිකරණවා, කඳුකරණවා.
Straw (පිදුරු)	... මැඩුවන්, මැඩුකන්.
Sunshine (අවුච)	... දැඩියාව, දැඩියා.
Toddy (රු)	... බොරදිය, බොරගඟුලා, සුදුවතුර.
Water (වතුර)	... ගඟුලා.
Winnow (කුල්ල)	... ස්තුර.

(ii.) Forest Terms.

Bear (වලභා)	... කලුවා, කළුදුවා, ගමන්ල.
Betel (බුලන්)	... පැහිරි, බෝල්, බෝල්පණ.
Dig, to (සාරණවා)	... බිඳිනවා.
Dog (බල්ලා)	... ඇදුරු, බිඳින්නා, හතරබාගයා.
Drink or eat, to (බොනවා or කනවා)	... බලනවා, තරකරණවා.
Elephant (අලියා, ඇතා)	... උසල්ලා, මහඵයා.
Fire (ගිනි, ගින්නර)	... රන්තා.
Food (කෑම)	... පස්.
Go, to (යනවා)	... ගැරෙණවා, ඉස්සරබලනවා.
Gun (තුට්ක්කුව)	... හු, කටපුංජ, ගුගුරන්නා, මාරය.
Honey (wild) (ඒපැහි, &c.)	... බොර, මිරියා.
Monkey (වදුර)	... ගස්ගෝණ.
Pig (උතු)	... හොටබරියා, හඩියා.
Poreupine (ඉත්තෑවා)	... කටුවා.
Rice (raw) (හාල්)	... ලවල්ඇත.
Sleep, to (නිදාගන්නවා)	... බෝසිකරණවා.
Tree (ගස)	... හොඩ, හොඬෙයි.
Water (වතුර)	... පැදිය, පැහැයිය, හොඩ.

NOTE.— Words of this nature are often used in connection with Buddhist priests, people suffering from dire epidemics such as small-pox, and with ceremonies to demi-gods and devils. Thus වඩනවා, 'to go' or 'come;' වැඩ ගිවිනවා or

වසනවා, 'reside'; චලෙනවා, 'eat' or 'drink'; වදානවා, 'say'; සැතපෙනවා, 'sleep'; අවසරලැබෙනවා, 'he said'; අපත් වෙනවා,* 'die' are terms commonly used colloquially as well as in books in connection with Buddhist priests.

The use of euphemistic words is, however, on the decline.

ONOMATOPÆTIC WORDS.

241. These are mimetic words formed from the imitation of sounds. Some words of onomatopætic origin look like derivatives, owing to the existence in other languages of words resembling them. A few of them are included in the short list of onomatopætic words given below:—

කාක්කා,*† 'crow.'	චිචිචිවා, චිචිචිවා, 'sound produced when water is sprinkled on boiling oil, &c.'
කුක්කා,*‡ 'puppy,' 'young dog.'	බුරුස්, 'slushy sound of mud.'
කුරුඹිණියා,* කුරුඹෙණියා,* 'beetle.'	කූචි, 'mewing sound' (of the cat).
ගගිගගි, 'gurgling sound.'	ටංටං, 'barking of the elk.'
ගර්ගර, 'sound of waves.'	චිංචිං, 'cry of the squirrel.'
ගලගල, 'roaring sound.'	තටතට, 'sound of burning.'
ගිඩිගිඩි, 'rustling of footsteps.'	දඩිබිඩි, 'sound of the interchange of blows or of the falling of some heavy things in succession.'
ගිහිරි,* 'jingling little bell.'	දිහිරිං, දිහිරිං, 'sound of falling from a height.'
ගුඩුගුඩු,§ 'drinking sound.'	ඒඒකාර,*¶ 'echo.'
ගුඩුස්, 'sound of drinking at one draught.'	පට,පටස්, සටස්, ටස්,° 'sound of sudden ruption,' 'sound indicative of sudden action.'
ගෙර්ජ*, 'little tinkling bell.'	
ගොරව,* 'to thunder,' 'roar,' 'snore.'	
චචි, චචිචචි, 'sound made when eating greedily,' 'sound of chewing.'	

° This word is generally used when a smallpox patient dies. It is a shortened form of අපවත්වෙනවා. ඉකුත්වෙනවා, 'die' is also respectful.

† Sk. and Pali කාක, Tamil காக்கை.

‡ Hindi कुत्ता. කු කු is used in calling a puppy.

§ In the sport called චක්කුචු played by boys, චක්කුචු or ගුඩුගුඩු is repeated during each player's turn without stopping the breath.

|| Tamil கெச்சை.

¶ In books ප්‍රතිරව is used. It also means the vibration of sound.

° E. g. ඔහු පට(or ටස්)ගලා උත්තරයක්කා, 'he answered at once.' (Vide footnote ‡ on p. 388.)

පටෝරි, 'crashing sound.'
 බකබක,^o 'croaking' (of frogs).
 බරබර, බිරිබිර, 'sound of breaking
 or crashing.'
 බල්ලා,* 'dog.'
 බාස්, 'sound of sudden fall or
 blow.'
 බැ,† 'bleating sound.'
 බුර,* 'to bark.'
 රං, 'clink.'
 රං, 'hum' of bees, &c.

රංපෙන,* a toy made of the
 cocoanut leaf and whirled by
 wind, 'whirl-bat.'
 ලටපට,* 'knickknack.'
 සටපට, 'sound of striking to-
 gether,' &c.
 සරසර, 'rustling.'
 සස්, සරස්, සරබර,‡ 'sound indica-
 tive of sudden and prompt action.'
 හුව*,§ 'shout' (constituted of
 the sound *hū*).

NOTE.—A part of the verb හා or the expression සන අනුකරණයෙන්, 'by imitation (of the sound) called' (which is confined to books) is used after each word in the above list, excepting those to which an asterisk (*) is affixed. (*Vide* p. 297.) Observe that some of the words are reduplicated. (*Vide* § 253.)

242. A few additional words (some of onomatopœtic origin) expressing the cries of animals are given here to supplement the above list: බෙරිහන්දෙයි or නාදකරයි.

roars' (of lion); ගොරවයි, 'growls' (tiger, bear, dog); උඩුබුරුලයි or උඩුබුරුල්ලයි, 'whines,' 'howls' (dog); හුකියයි, 'howls' (jackal); තප්පුලයි, 'bellows' (ox); කෙකරගායි, 'clucks,' 'cackles' (hen, goose, pea-fowl); කාකාගායි, 'caws' (crow); කොඳුරයි, 'hums' (fly); පිඹියි, 'hisses' (snake); අඬලයි, 'crows' (cock). In books, the cries of the elephant and the horse are often termed කුඤ්චනාදය and හේහා or හේහාරවය (රවය = 'sound') respectively; hence the verbs are කුඤ්චනාදකරයි and හේහාරවයකරයි. In books රච්දෙයි is sometimes used of birds. The expression කපුටුවෙන් (or කපුට්ටෙන්) රවනවා is colloquially used when a crow makes a protracted shrilling cry.

The words නාදකරයි (lit. 'makes sound'), කෑගස(or හ)යි (lit. 'makes a loud cry'), and අඬයි (lit. 'makes (a

^o Sk. බකෝබකෝ.

† Cf. Maráthi බෝ, 'bleating.'

‡ E. g. ඔහු සස් ගාලා නැගිටලා ගියා, 'he got up abruptly and went. (*Vide* foot-note ^{oo} on p. 387.)

§ This is used in calling, &c., a person at a distance; verb is හුකියනවා.

weeping) sound ') may be employed to denote the cry of any animal. කෑසයි is more universal and generally represents a coarse or sharp sound ; අඬයි is often used with reference to birds and snakes.

SUFFIXES.

Pasa or Pratyaya.

243. පස (or ප්‍රත්‍යය), suffixes, are particles, generally composed of one or two letters, added to the end of nominal bases, verbal roots, &c., to modify their significations. As the inflectional suffixes of nouns and verbs have been given in preceding chapters relating to them they will not be specially noticed here.

244. There are other suffixes in the language which are added to nominal bases and verbal roots to form other words called පසරුන් පද or ප්‍රත්‍යසූචි ශබ්ද, lit. 'words with significant suffixes.' These will be treated of below. Some of the suffixes noticed in this chapter have occasionally been referred to in previous chapters.

245. The words so formed are of two kinds, namely :—

1. තදවිත, or words formed by adding suffixes to bases of nouns and adjectives,
2. කෘදන්ත, or words formed by adding suffixes to roots of verbs.

246. (i).—TADDHITA SUFFIXES AND DERIVATIVES.

(*Elu*).

Suffix.	Nominal Base.	Derivative.
අ°	... අඩු, 'deficient'	... අඩුව, 'state of being deficient.' i. e., 'deficiency.'
,,	... මහත්, 'large'	... මහත, 'state of being large.' i. e., 'magnitude,' 'size.'

° The explanations of the derivatives will enable the student to determine the force of the suffixes. Observe that the suffixes අ and ආ in the above six examples are the nominative endings.

Suffix.	Nominal Base.	Derivatives.
අ	... කේලමි, 'slander'	... කේලමා, 'one who backbites or slanders,' <i>i. e.</i> , 'slanderer.'
,,	... බකමුහු, 'large face'	... බකමුහා, 'one who has a large face,' <i>i. e.</i> , 'owl.'
,,	... උතුමි, 'supreme'	... උතුමා, 'one who is supreme,' <i>i. e.</i> , 'noble person.'
,,	... සුදු, 'white'	... සුද්දා, 'one who is white,' <i>i. e.</i> , 'whiteman.'
ඉ	... තකන්, 'star'	... තකන්ති, 'one who knows the movements of stars,' <i>i. e.</i> , 'astronomer' (තකන් = තකන්ති).
,,	... කැවි, 'ship'	... කැවි, 'one who sails a ship,' <i>i. e.</i> , 'sailor.'
,,	... බල, 'power'	... බලි, 'one who has power,' <i>i. e.</i> , 'powerful man' (බලි = බලි).
,,	... ගම, 'village'	... ගමි, ^o 'one who is of the village,' <i>i. e.</i> , 'villager' (ගමි = ගමි).
,,	... මග, 'way,' 'road'	... මගි, 'one who is on the way,' <i>i. e.</i> , 'wayfarer,' 'passenger.'
,,	... කොට, 'ferry'	... කොටි, 'one who is engaged at the ferry,' <i>i. e.</i> , 'ferryman.'
,,	... තර, 'trunk'	... තරි, 'one who has a trunk,' <i>i. e.</i> , 'elephant' (තරි = තරි).
කර or	} රුවන්, 'gold'	... රුවන්කර, 'goldsmith.'
කර†		... තිරකාර, 'prisoner.'
තා	... දහ, 'people'	... දෙහතා, 'multitude of people' (දෙහතා = දෙහතා).
,,	... ලෝ, 'world'	... ලෝකා, 'people of the whole world,' 'the world.'
මුඛ	... රුවන්, 'gold'	... රුවන්මුඛ, 'made of gold,' 'golden.'

^o The modern form is ගමක (nom. sing.), pl. ගමිමු.

† කර is more correctly the Sanskrit form which occurs in such words as කුමකාර, 'potter'; සුමකාර, 'goldsmith'; මාලාකාර, 'florist.' This suffix, which literally means 'doer,' is frequently used in forming compound nouns denoting agency, profession, &c. Other derivatives in frequent use are බොරුකාර, 'liar'; වතුකාර, 'gardner,' 'planter'; ගැලපුමිකර, 'saviour'; පවිකාර, 'sinner'; මෙහෙකර, වැඩ කර (or කර), 'servant'; කඩකාර, 'boutique-keeper'; සාප්පුකාර, 'shopkeeper'; ඉංග්ලිසිකාර, 'Englishman'; පාර්සිකාර, 'Persian.' කර, when not affixed to a Sanskrit word as in the above examples, is (if it is not the Sanskrit suffix itself) a naturalised form of the Tamil காரன். (Cf. கடைக்காரன் = කඩකාර, கூலிக்காரன் = කුලිකාර.) It is worthy of notice that the use of කර with nouns of nationality implies some respect and is optional, while some nouns do not admit of it, *e. g.*, චීනා, 'Chinaman'; සිංහලා, 'Sinhalese'; ජවා, 'Malayman'; බංගාලි, 'Bengali' (occasionally also බංගාලිකාර).

Suffix.	Nominal Base.	Derivatives.
අම	... වා, 'wind'	... වයච්ච = වයච්ච, 'that direction for which the deity Vá is regent,' i. e., 'north-west.'
මත්	... සිරි, 'fortune'	... සිරිමත්, 'prosperous,' &c.
මත්	... නිස, නැණ, 'wisdom'	... නිසමත්, නැණමත්, 'one who has wisdom,' i. e., 'wise-man.'
මා	... මහු, 'Manu'	... මත්මා, 'son of Manu,' 'men.'
,,	... දහු, 'Danu'	... දත්මා, 'son of Danu,' 'demons.'

(Sanskrit.)

අ	... යුවත්, 'youth'	... යොවන, 'young age.'
,,	... පුත්‍ර, 'son'	... පොත්‍ර, 'grandson.'
,,	... ව්‍යාකරණ, 'grammar'	... වෛයාකරණ, 'grammarian.'
,,	... කුරු, 'Kuru'	... කොරව, 'descendant of Kuru.'
අනච්ච	... ප්‍රේම, 'love'	... ප්‍රේමානච්ච, 'combined with or possessed of love or affection.'
ඉන් or ඊ	... ධන, 'riches'	... ධනින්, ධනී, ^o 'rich man.'
ඉක්ක	... ධර්ම, 'justice'	... ධර්මික, 'just,' 'righteous.'
,,	... කාය, 'body'	... කායික, 'corporeal.'
,,	... නගර, 'city'	... නාගරික, 'citizen.'
ඉක්ක	... දුඃඛ, 'sorrow'	... දුඃඛික, 'sorrowful,' 'painful.'
ඉක්ක	... පාප, 'sinful'	... පාපික, 'most or very sinful.'
,,	... ධර්ම, 'law,' 'virtue'	... ධර්මික, 'very virtuous,' 'righteous.'
ඊ or විත්	... නපස්, 'religious austerity'	... නපස්විත් or නපස්වි,† 'ascetic.'
ක	... කටු, 'pungent'	... කටුක, 'sharp to the taste.'
,,	... මධු, 'honey'	... මධුක, 'sweet.'
කීය	... රජ, 'king'	... රජකීය, 'kingly,' 'royal.'
,,	... ස්ව, 'self'	... ස්වකීය, 'one's own.'
තම	... ක්‍රෑර, 'cruel'	... ක්‍රෑරතම, 'most or very cruel.'
තර	... ක්‍රෑර, 'cruel'	... ක්‍රෑරතර, 'more cruel.'
ච, කා	... දෘඪ, 'firm'	... දෘඪච, දෘඪකා, 'firmness.'
මත්†	... ශ්‍රී, 'fortune,' &c.	... ශ්‍රීමත්, 'fortunate,' 'prosperous.'
,,	... ප්‍රීති, 'joy'	... ප්‍රීතිමත්, 'joyful,' 'gladsome.'
මත්†	... ධන, 'wealth'	... ධනමත්, 'wealthy.'
,,	... ගුණ, 'virtue'	... ගුණමත්, 'virtuous.'
මය	... ද්‍රු, 'wood'	... ද්‍රුමය, 'made of wood,' 'wooden.'

^o Nom. form of ධනින්.

† Nom. form of නපස්විත්.

‡ මත් and මත් have the same force. The former is added to bases ending in ඉ, ඊ or උ, and the latter to those ending in අ or ආ, and occasionally in ස and ත.

Suffix.	Nominal Base.	Derivative.
මය	... අයස්, 'iron'	... අයෝමය, 'made of iron.'
ය	... විර, 'hero'	... විෂ්ඨ, 'strength,' 'power.'
..	... ග්‍රාම, 'village'	... ග්‍රාමික, 'belonging to village, 'rustic.'
විකා	... ඥාන, 'wisdom'	... ඥානවිකා, 'wise.'
ඊ	... ඉන්ද්‍ර, 'Indra'	... ඵෙභ්‍ර, 'east' (of which Indra is regent).
..	... වරුණ, 'Varuṇa'	... වරුණි, 'west' (of which Varuṇa is regent).
..	... කුවේර, 'Kuwéra'	... කෞචේරි, 'north' (of which Kuwéra is regent).
..	... ඊශාන, 'Śiva'	... ඵෙශානි, 'north-east' (of which Śiva is regent).
..	... නිර්ඝනි, 'Nirṇiti'	... ඵෙඝනි, 'south-west' (of which Nirṇiti is regent).
ඵස	... අග්නි, 'fire,' 'its deity'	... ඵෙග්නෙයි, 'south-east' (of which Agni is regent).
යා	... යම, 'Yama'	... යාමික, 'south' (of which Yama is regent).
වි	... වායු, 'wind,' 'its deity'	... වායවි,† 'north-west' (of which Vāyu is regent).

247. The *Elu* suffix කම්, which literally means 'action,' is commonly added to adjectives to form abstract nouns, *e. g.*, හොඳකම්, සහපත්කම්, 'goodness'; සෘජුකම්, 'straight-forwardness,' 'honesty'; විශාලකම්, 'extent'; අසුහූකම්, 'injustice.' (For other suffixes of this kind, *vide* page 68.)

248. It is important to notice in this connection that certain specific names of trees, &c., are used without any suffixes to denote different parts of the same things, *e. g.* :—

මම පොල් සිටව්විමි = I plant *cocoanut plants*.

මම පොල් කඩමි = I pluck *cocoanuts (with husk)*.

මම පොල් බිඳ්විමි = I split (*husked*) *cocoanuts*.

මම පොල් කමි = I eat *cocoanut kernel*.

In such cases the appropriate meaning can be gathered from the particular verb used.

Or වුරු, 'to be strong.' † වාය + වික = වායවික, 'north-western.'

249. (ii.)—KRIDANTA SUFFIXES AND DERIVATIVES.

(*Elu.*)

Suffixes having the signification of—

(a) *The Accusative Agent.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
ආ	... ගත or ගොත, } 'to tie together'	{ ගත = ගන්, 'that which is composed,' <i>i. e.</i> , 'composition,' 'book.'
දන්	... ද, 'to give'	... දන්, 'that which is given,' <i>i. e.</i> , 'donation,' 'gift of charity.'
දැන්	... පා, 'to drink'	... පැන්, 'that which is drunk,' <i>i. e.</i> , 'water.'
උන්	... බෝජ, } 'to eat'	{ බෝජන් or බෝදන්, 'that which is eaten,' <i>i. e.</i> , 'food.'
ති	... කර, 'to do'	... කරණි, 'that which should be done,' <i>i. e.</i> , 'duty.'

(b) *Of the Instrumental Agent.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
ඉ	... ගණ, 'to calculate'	... ගැණි, 'he who calculates,' <i>i. e.</i> , 'accountant' (ගණි ගැණි).
..	... විද, 'to shoot'	... වැදි, 'he who shoots,' <i>i. e.</i> , 'archer' (විදි = වැදි).
.	... සද, 'to beg'	... සදි, 'he who begs,' <i>i. e.</i> , 'beggar.'
උ	... කර, 'to do'	... කරැ or කරු, 'he who does an action,' <i>i. e.</i> , 'agent' (කරැ = කරු).
ඵන්තා	... ද, 'to give'	... දෙන්නා, 'he who gives,' <i>i. e.</i> , 'giver.'
ආ	... දවා, 'to run'	... දවා, 'he who runs,' <i>i. e.</i> , 'runner' (දවා = දවා).
දැති	... පා, 'to drink'	... පැති, 'he who is thirsty.'

(*Vide* § 251.)

(c) *Of the Auxiliary Agent.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
ආ	... කර, 'to do'	... කර, 'that by which anything is done,' <i>i. e.</i> , 'hand,' 'arm.'
දන්	... යා, 'to go'	... යන්, 'that by means of which one goes,' <i>i. e.</i> , 'conveyance.'
...	... වස, 'to cover'	... වසන්, 'that by means of which nakedness is covered,' 'garment.'
දඬු	... යා, 'to bathe'	... යාදු or යනදු, 'that by which the head is bathed or anointed.'

(d) *Of the Dative Agent.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
නි	... ද, 'to give'	... දැනි, 'he to whom anything is given,' i. e., 'donec.'

(e) *Of the Ablative Agent.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
එමි	... බ, 'to fear'	... බෙමි, 'he from whom fear results.'

(f) *Of the Locative Agent.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ	... පුර, 'to teem,' 'fill'	... පුර, 'that wherein prosperity teems,' i. e., 'city.'
ඉමි	... වු = ඩු, 'to be,' 'happen'	... ඔමි, 'that upon which anything happens,' i. e., 'ground,' 'earth.'

250. *Derived Verbal Adjectives and their Suffixes.*

(1) From intransitive verbs by the addition of suffixes having active signification :—

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ	... (උ ^o) දල, 'to shine'	... උදල, 'that-shone,' 'shining.'
අන or න	බබල, 'to shine'	... බබලන, 'that-shines,' 'shining.'
ඉ	... සිට, 'to stand'	... සිටි, 'that-stood.'
අන්තාවු	... යා, 'to go'	... යන්තාවු, 'that-is-going.'
උ or උ ^o	හඬ, 'to cry'	... හඬු, 'that cried' (හඬු = හැඬු).
තා	... තූස, 'to be pleased.'	... තූස්තා, 'pleasing.'

(2) From transitive verbs by the addition of suffixes having active or passive signification :—

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
අ	... කර, 'to do'	... කළ, 'that-did' or 'that-was-done.'
අන or න	... ,, ,,	... කරණ, 'that-does' or 'that-is-done.'
අන්තාවු	... ,, ,,	... කරන්නාවු, 'that-is-doing' or 'that-is-being-done.'
පු†	... ,, ,,	... කරපු = කළ.
උන් or උන්නාවු	ද, 'to give'	... දුන් or දුන්නාවු, 'that-gave' or 'that-was-given.'

NOTE.—The initial vowel in the suffixes අන and අන්තාවු is sometimes replaced by ඉ, එ, and ඔ, as in සිටින or

^o Upasarga.

† උ. of which පු seems to be a modification, occurs in classics and is perhaps connected with the auxiliary verb පිස, 'to put.'

සිපින්නාවු, දෙන or දෙන්නාවු, බොන or බොන්නාවු, &c.
(*Vide* §§ 122 and 179.)

251. *Verbal Nouns formed by means of Suffixes.*

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
<div> <div> දන්නා දන්නේ දෙනුයේ දෙනුවා දෙනවා </div> <div> { </div> </div>	කර, 'to do'	<div> <div> කරන්නා කරන්නේ කරනුයේ කරනුවා කරනවා </div> <div> { </div> </div> 'he who does, 'doer.'
දන්නි	„ „	කරන්නි, 'she who does,' 'doer' (<i>fem.</i>).
දන්නෝ	„ „	... කරන්නෝ, 'those who do,' 'doers' (<i>m. or com.</i>).
දන්නියෝ කරන්නියෝ, 'those who do,' 'doers' (<i>fem.</i>).
ආ or ඒ (= කළ)	... කර. කෙරේ, කළා, කෙළේ. 'one who did,' 'doer.'
දන කරනු, 'doing.'
උමි කෙරුමි, 'doing.'
ඊමි කිරිමි or කෙරිමි, 'doing.'
ඉලි ... කට. 'to dance' කැරිලි, 'dancing.'
ආ or ඒ (= නැටු)	... නැටුවා, නැටුවේ, 'one who danced,' 'dancer.'

NOTE.—There are a few verbal nouns, formed with the suffixes මන and මනාව, as ලියමන, 'writing,' 'letter': කියමන, 'saying,' 'statement'; දීමනාව, 'giving,' 'donation'; හිඟමන, 'begging,' 'beggary'; විදමන, 'hole' (bored); පියමන, 'weaving.' They are now used as common nouns. (*Vide* p. 69.)

252. A few examples of Sanskrit (i) verbal adjectives, and (ii) nouns formed by means of suffixes appear below:—

(i.)

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
දනිය ... කෑ 'to do' කරනිය, 'proper or fit to be done.'
කවෑ කනවෑ, 'proper or fit to be done.'
ක කක, 'which was done.'
දන ... පූජ, 'to offer,' 'adore' පූජක, 'offered,' 'adored.'
දනිය ... ශ්‍ර, 'to hear' ශ්‍රවණිය, 'proper or fit to be heard.'
කවෑ ශ්‍රවකවෑ, 'proper or fit to be heard.'

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
ඔ	... ශ්‍රී, 'to hear'	... ශ්‍රාවණ, 'proper or fit to be heard.'
හ	... " "	... ශ්‍රීහ, 'which was heard.'

(ii.)

Suffix.	Verbal root.	Derivative.
ආ	... පඨ, 'to read'	... පාඨ, 'lesson.'
භ	... භී, 'to fear'	... භය, 'fear.'
ආක	... කෘ, 'to do'	... කාරක, 'doer,' 'agent.'
ආහ	... දා, 'to give'	... දාහ, 'gift,' 'alms.'
යක	... " "	... දායක, 'giver,' 'subscriber.'
ඉත්	... කෘ, 'to do'	... කාරීන් (කාරී), 'doer.'
භ	... වස, 'to dwell'	... වාසීන් (වාසී), 'dweller.'
හ	... ගම, 'to go'	... ගමන, 'going,' 'journey.'
භ	... භුජ, 'to eat'	... භෝජන, 'that which is eaten, i. e., 'food.'
කෘ	... කෘ, 'to do'	... කාරී, 'doer,' 'agent,' 'author.'
භ	... දා, 'to give'	... දායක, 'giver.'
තු	... ධා, 'to support'	... ධාතු, 'that which supports,' 'root.'
ය	... කෘ, 'to do'	... කාර්ය, කාර්ම, 'that which is pro- per to be done,' 'business.'

Suffixes not treated of here may be gathered from foregoing chapters. Of Sanskrit suffixes only the most common are given.

Prefixes are few in number, and have been enumerated under Nipátas and Upasargas. (*Vide* §§ 211 and 212.)

REDUPLICATION OF WORDS.

Derú or Dvitvarúpa.

253. The reduplication (දෙරු or ච්චිතරුප) of words is an important element in the Sinhalese language and deserves some notice here. Some examples are given below to direct the student's attention thereto (*vide* §§ 54 and 69):—

(a) Past participles are often doubled to denote continuation of action, and they then usually have stronger force than present participles, *e. g.* ලියලිය = ලියමින්, 'writing';

° These are the Nom. forms of කාරීන් and වාසීන්. They are the forms generally used in Sinhalese compositions.

දීදී = දෙමිත්, 'giving'; බලබලා = බලමිත්, 'seeing,' 'looking'; බැණබැණ, 'abusing.' Note that in reduplication the first past participle, if ending in a long vowel, is changed into its corresponding short vowel. This, however, is not the case when past participles to which ලා is added are doubled, *e.g.*, කාලා කාලා, 'having eaten (heartily or continuedly)'; අඩාලා අඩාලා, 'having cried (incessantly).'

(b) Verbs in the imperative mood are reduplicated to imply urgency as දුවදුව, 'run run'; වරවර, 'come come'; නිටපිය නිටපිය, 'stand stand' or 'stop stop.'

(c) Verbal nouns in the dative case are reduplicated to denote the repetition or continuation of the action, as කෂ්ට කෂ්ට = 'as eating went on,' දුවෂ්ට දුවෂ්ට = 'as running went on.' The expression කෂ්ට කෂ්ට රසයී may be rendered by 'the more eaten, the better it tastes.'

(d) Verbal adjectives are doubled to indicate individuality, as කියන කියන = 'that is said'; බැලූ බැලූ = 'that looked.' Thus කියන කියන වචනේ and බැලූ බැලූ මිනිසා may be respectively rendered in English by 'every word that is (or is being) said' and 'every man that looked.'

(e) The adverbs බැහැ or බෑ = 'cannot'; නැහැ or නෑ, 'no,' 'not'; අද, 'to-day'; හෙට, 'to-morrow'; දැන්, 'now'; &c., when reduplicated, denote determination or positiveness.

(f) Adjectives are doubled to intensify the quality expressed, as හොඳ හොඳ, 'good good' (= very good); මිසුරු මිසුරු, 'sweet sweet' (= very sweet); මහත් මහත්, 'large large' (= very large).

(g) Interjections are commonly reduplicated for emphasis, as වීවී, 'fie! fie!'; සාබු සාබු, 'bravo! bravo!.' They are sometimes repeated more than twice. (*Vide* p. 314.)

(h) Nouns are sometimes reduplicated, chiefly in books, to indicate succession, as ගම ගම, 'from village to village'; දවස දවස, 'from day to day,' 'daily'; රටෙක්කි රටෙක්කි, 'from country to country.' Such expressions are better

expressed by using the particle පාසා after the single noun,* as ගමක් පාසා, දවසක් පාසා, රටක් පාසා.†

The following sentences illustrate some of the uses of reduplication: අපි නොයෙක් නොයෙක් බඩු ගෙන වෙළඳුමට ගියෙමු, ‘we went to trade taking *many* and *various* goods’; ලගලගදීම ඩබර (or දබර) දෙකක් වූහ, ‘there were two quarrels *within short intervals*’; “මේ ලෙඩට මේමේ දෙය නපුරුය”‡ (or නරකය more commonly), ‘these things and these (*i. e. such and such things*) are bad for this disease’; රුපියල් දෙකේ දෙකේ මුද්දර දෙකක් මිලේට ගත්තෙමි, ‘I bought two stamps of two rupees *each*’; අට දෙනෙකුට රුපියල් දෙක දෙක දුන්නේය, ‘he paid eight persons two rupces *each*’: එක එක හිඟන්නාට වසායක් බැගින් දුනිමි (or එක එක වසාය දුනිමි, වසා එක එක දුනිමි or වසාය වසාය දුනිමි),§ ‘I gave a cloth (lit. ‘*each* cloth’) to *each* beggar’; “මෙසේ එකිනෙකාගෙන් දවස දවස බැගින් දන් දෙන කල්හි” (or දවස දවස දන් &c.), ‘while thus giving alms *at the rate* of one day from *each* house’: “අප වෙන වෙනම විසුව මුත්තව: පසළොස්දවසින් පසළොස් දවස|| එක්වමිහ,” ‘it is better (lit. ‘*good*’) that we should (*each*) live separately: we will meet *once in every* fifteen

* Reduplication of nouns before the particle පාසා is also sanctioned by usage.

† The expression දවස්පතා, which is now very commonly used, is equivalent to දවසක් පාසා. The same idea is also commonly expressed by putting the first noun in the ablative case, as ගමින්ගමට, දවසින් දවසට (or දවස), රටින් රටට. ගෙයෙට (= ගෙයින් ගෙට), ‘from house to house’ is a common expression and sometimes carries the sense of ‘commonly,’ ‘everywhere.’

‡ In classics නපුරු is the word generally used for ‘bad,’ while නරක (Elu නිරක) is treated as a noun signifying ‘hell,’ in which sense it is used even now. නරකාදිය (lit. ‘Naraka, &c.’ *i. e.*, referring to the other three hells) is the word colloquially used for ‘hell.’ නරක in the sense of ‘bad’ seems to be modern.

§ Or sometimes in classics එක එක වසායක් බැගින් දුනිමි. This idea is also expressed thus: හිඟන්නන්ට එක එක වසාය බැගින් (or එක එක වසාය, &c.) දුනිමි. In classics එක එක used in such cases often occurs as එකි එකි.

|| Or පසළොස්දවසකට වරක්.

days'; ලෙඩේ ක්‍රමක්‍රමයෙන් අසාධ්‍යවිය, 'the disease became *gradually* (lit. 'degree by degree') incurable'; මහසංඝා* කඩකඩකොට කපා කැබැල්ල කැබැල්ල (or කැල්ල කැල්ල) වික්කෙමි, 'I cut *up* the fish, and sold *it* piece meal'; දැනදැන බොරු කීම මහා පාපයකි, 'the telling of lies *wilfully* is a great sin'; ඒතෙම පිටපිට හතරදවසක් මා බලන්නට ආවේය, 'he came to see me four days *consecutively*'; මම කඩදාසි කාටකාටත් බෙදා දුනිමි, 'I distributed (lit. 'having divided gave') paper among *everybody irrespectively*'; "ඒ දෙදෙනම සමසමවූහ"; 'they were both equal (*one to the other*)'; "ඒනියායෙන් මහතෙරහුද දවස දවස බත්ගෙණු සෙකි," 'and the great priest was in that manner conveying boiled rice day by day (*i. e., daily*)'; ඔවා එකඑක දියන්, 'give them *one by one*'; "යම්යම් දෙයක් ඉල්ලනකල ඒඒ† දෙයම දියයුත්තේය," 'when anything (*whatever*) is asked, that *very* thing should be given.' ඔවු තොවුන් = 'them (they) individually'; එකිනෙකා = 'one another'; තමනමන් = 'each one separately'; වික වික or විකෙන්වික, 'little by little,' 'gradually'; පරපර or අනෙක්නෙක්, 'from one to another,' hence 'mutually.'

SYNONYMS.

Paryyāya Vachana.

254. As a knowledge of Eḷu synonyms (පයභිය වචන) will be interesting to the student of the language, a few examples have been selected.‡ Each synonym has a signification of its own, characteristic of a certain quality in or attribute of, the object designated; but no material distinction is made in their use as in the case of English synonyms. The majority occur in poetry, and are the creations of poets.

* Or colloquially මාලුවා or මාලු කුරියා (or කුරියායා).

† Notice the correlative expressions යම් යම් and ඒ ඒ.

‡ For a thesaurus of synonyms the *Nāmāvaliya*, &c., should be consulted.

The more common synonyms are marked with an asterisk (*). A few of the Sanskrit synonyms in common use are given parenthetically after Eḷu words. The inherent significations of the epithets for Buddha are explained by way of illustration.

(1) For the *Buddhas* (in general).

අනඳිවර.	දියනා.	මහඉසි.	සවණ.
ඉසුරු.	දිනිසුරු or දින	මරරුපු.	සවැණි.
තිලෝකා.	ඉසුරු.	මුනි.	සමනැස්.
තිලෝකරු.*	තරසි.	මුනිදු.*	සමන් බදුරු or
දසබල* or දසමුල්.	තරපවර.	මොකැදුරු.	සමන්බසදුරු.
දමරද or දමරජ.	තරදම්සැරි.	ලොවග.	සිරිගත.
දිනිදු.	පසැස්.	ලොවිදු.	සිදු.
දිනින්දු.	පැණැස්.	දිනා.	සිරිමන්.
දියබස්.	බගවන්.*	දිනාසක.	පුගන්.*
දියැස්.	බුදු.*	සතර.	සුගතිදු.*

(Vide § 255.)

Explanation of the Inherent Significations.

අනඳිවර, 'nobler than or superior to others.'

ඉසුරු, 'the lord,' 'the chief.'

තිලෝකා, 'chief of the three worlds.'

තිලෝකරු, තිලොඤ්ඤරු, 'teacher of the three worlds.'

දසබල or දසමුල්, 'possessed of ten powers.'

දමරද or දමරජ, 'king of justice or righteousness.'

දිනිදු. දිනින්දු, 'supreme conqueror,' 'supreme Jina or Buddha,' 'chief among men.' (දින + ඉදු or ඉන්දු.)

දියබස්, 'father of the world.'

දියැස්, 'eye of the world.' (දිය + ඇස්.)

දියනා, 'lord of the world.'

දිනිසුරු or දිනඉසුරු, 'chief conqueror,' 'supreme Jina or Buddha,' 'chief among men.'

තරසි, 'the man lion,' *i. e.*, 'chief,' 'king.'

තරපවර, 'supreme or noble among men.'

තරදම්සැරි, 'trainer (lit. 'driver') of men who are to be subdued.'*

* This has reference to Buddha's power of subduing those who rose against him and his doctrines, and converting them to his religion.

පසැස්, 'the five-eyed' (i.e. the bodily eyes (මසැස්), the mind's eye (පැණැස් or පැණැස්), the godly eye (දිවැස්, දිවැස්, or දිවැස්), universal (omniscient) eye (සමතැස්), and Buddhá's eye (බුදු ඇස්). (පස් + ඇස්.)

පැණැස්, 'possessor of the eye of wisdom.' (පැණ + ඇස්.)

බලවන්, 'supreme or adorable,' 'destroyer of all worldly passions,' 'the fortunate,' 'the blessed one.'

බුදු, 'the enlightened or omniscient.'

මහඉසි, 'the great Rishi.'

මරරුද්ද, 'enemy of Mára.*'

මුනි, 'holy sage or devotee.'

මුනිඳු, 'supreme or chief Muni.' (මුනි + ඉඳු.)

මොකැදුරු, 'teacher of Nirvána.' (මොක් + ඇදුරු.)

ලොවග, 'the chief of the world.' (ලො + අග.)

ලොවිඳු, 'the chief of the world.' (ලො + ඉඳු.)

විතා or විතාසක, 'peerless.'

සතර, 'teacher or ruler.'

සවණ, 'omniscient.'

සවැණි, 'surrounded by six rays of glory.'

සමතැස්, 'possessor of an universal eye.'

සමත්ඛදුරු or සමත්ඛදුරු, 'the all-auspicious or all-fortunate.'

සිරිගත, 'possessor of rich bodily splendour,' 'one full of prosperity.'

සිදු, 'the successful.'

සිරිමත්, 'the prosperous or fortunate.'

සුගත්, 'he who has reached perfection of wisdom,' or 'who has a fair form.'

සුගතිඳු, 'the supreme or noble Sugat' (q. v.).

(2) Special epithets for (Gautama) Buddha.

ගොත්මගොත් | මහමායාතෙය් | සැසි | සැමුනි | සිදුහත්.

Explanation.

ගොත්මගොත්, 'of the race of Gautama.'

මහමායාතෙය්, 'the son of Maha Máya.'

* The Hindu Cupid and god of death.

සෑසි, 'chief of the Śākya tribe.'

සෑමුනි, 'Muni or sage of the Śākya tribe.'

සිද්ධත්, 'accomplisher of his purpose.'

3. *Nirvāṇa*.—අසංකත, අපවග*, අනාසව, අමත, අමා, දිප, නිවන්*, නිරෝද, පරායණ, පද, මොක්*, සිව, සුද්දස, සෙත්. (Sk. නිවාණ, මෝක්ක, අපවගී.)
4. *Heaven (the world of gods)*.—අමර, අවරෝහ, තිදසපුර, දිව, දිවවස්, දෙවිලෝ*, දෙවිනිවෙස්, නාක, සුරනිවෙස්, මන්දර, සග*, සක්පුර*, සසිරික, සගවස, සුරලෝ*. (Sk. දිව්‍යලෝක, ස්වර්ග.)
5. *God* —අමර*, අනිම්ස, අමපා, ආදිත්තදන, කතුබුජ, තිදස්, දිත්රුපු, දිව්, දෙව්*, නිදර or නිජර, බුන්දරක, මුරු*, විබුද, සගවැසි, සුගත්, සුර*, සොබන. (Sk. දේව, සුර.)
6. *Sun*.—අරුණ, ඉරු* or හිරු*, උස්ණදර, කමලකර, ගගම්ණි, ගිම්ඳස්, තමරුපු, තපනකර, තික්මෙරද, දවස්නම්, දිනපති*, දියනෙන්, දිවාකර*, දිනම්ණි, දිනිඳු, දිනකර, දිවසුරු, දිනිසුරු, නුබම්ණි, පබාකර, පතග, බානු, බාසුරු, බාස්කර, මිතුරු, මිහිර, රව්* or රිව්*, රැස්නම්, විබාකර, විරෝවන, සත්තුරග, සහස්ථස්, සවිතු, සැබරැස්. (Sk. සුයෂි, රවි.)
7. *Moon*.—ඉඳු, උළිඳු, කලානී, වන්ද, තදිඳු*, තුසරකර, තුරුපති*, දදරද, නිසසුරු, නිසපිය, පිනිපා, මා, රජ, රෙහෙණිසුරු, සසල, සසක්, සසදර, සද*, සිසිරකර, සිසි, සේකර, සොම්*, හිමරැස්. (Sk. චන්ද්‍ර, සොම්.)
8. *Star* .—උඵ, ගග*, පෝති*, තරු* or තුරු*, දදු, දියතු, දෙජ, නකත්*. (Sk. තාරකා, තක්කු, ග්‍රහ.)
9. *Devil*.—පිසස්, පේ, පේත*, බු*, යක්*, සක්ස, රතැස් දුරු. (Sk. යක්ෂ, ජේත, පිශාව.)
10. *Sky*.—අඹර*, අහස්*, කා, ගුවන්*, ගගන්මග, ගුවන් මග, දිව්, දෙව්ගමන්මග, නුබ, රිව්වත්, වලාමග, වාපිටු, විසත්, වෙන්පද, සියොත්පියෙස්, සුරමග. (Sk. ආකාශ, අඹර, ගගණ.)
11. *Maha Mera*.—ගිරිද, මදුරු*, මහමෙර*, මුදළිඳු, මෙර*, රත්ගිරි, සුනෙර, හෙමිකුඵ. (Sk. මහ මෙරු.)
12. *Cloud* .—අඹ or අබ, ගතබ, ගත*, දලදර, දෙව්, පියවුරු or පියසුරු, පැදුම්, මේ*, වලා*, වලාකුල්*, සිදුවත්, සිලිල්, සිලිල්දු. (Sk. මේඝ.)

13. *Rain.**—වට, වහරේ, වැසි,* විටි, පොද.* (වෛ.)
14. *Lightning.*—අක, අකණ, අකුණ,* වපල, වැවල, ඥෙ,
විදු, විදුලිය,* විදුකර, සම්පා. (Sk. විදුලාකා.)
15. *Day.*—අහනි, දහ, දවස්* or දිවස්, දූ,* දින,* මුලුඉරු,
වර, වාසර. (දිවස, දින, වාර.)
16. *Morning.†*—අලු, අලුසම්,* උදය,* පබා, පහන්, පාන්
දර.* (Sk. උදය.)
17. *Evening.*—යමුව, සවස්,* සැදෑ, සැන්දෑ* or හැන්දෑ.*
(Sk. සකෂ.)
18. *Night.*—උසායනි, නියම්, නිසා,* යාමිනි, රජනි, රකි,*
යු,* සත්වරි. (Sk. රාත්‍රි, නිශා.)
19. *Year.*—අවුරුදු,* වස්,* වසර,* සත්වසර, සත්වත්
සර.* (Sk. වෛ, සංවතසර.)
20. *Fire.*—අග, අතල, කිණුමග, කේතු, හිනි,* හින්දර,*
ජෝති, දල, දහන්, දුම්කෙහෙළි, දුම්යොන්,
නල, පාවක, බාහු, යොන්, සහ, සික, හුතැස්.
(Sk. අගනි, වහනි.)
21. *Wind or Air.*—අනිල, දහන්සැරි, දියපණ, නල,*
පවන්,* මරු, මාරුත,* වා,* වායු,* වාත,* සමීරණ,
සමීර, පුලග,* හුතැස්සග. (Sk. වාත, වායු, මාරුත.)
22. *Earth.*—ඉල්, කුඳුරු, ගජපිටු, ජගති, දර, දරණි,* දෙර
ණ* or දෙරණි,* පට්ඨි, පුකුටි, පොලෝ,* බිම්,* මිණි,*
මිහි,* or මි, වසුන්දර, වසුමති, වසුදර, සමාදර.
(Sk. පෘථිවි, භූමි.)
23. *Man.*—ජන,* දන,* නර,* පිරිස්,* පිරිමි,* පුරිස්,*
පුරුස,* පුම,* පුමන්, පුහල්, පෝරිස, මනුස්, මන්,
මානුස, මානව, මිනිස්,* මිනි.* (Sk. මනුෂ්‍ය, ජන,
පුරුෂ)
24. *Woman.*—අහන,* අඹු,* අඹ, ඉතිරි,* ඉහු, කල්, කම,
කත්,* ගැණි* or ගැහැණි,* තුනුවග, දිගැසි, නිල
පුලැසි, පමා, පිය, පියබඳ, බිරිඳ,* මලග, මාගම්,*
මෙහෙළි, යෙහෙඹි, යොන, ලද* or ලද, ලිය,*
වලග, වනිති, වම්, විලසි, සඳකැන්, සොඳර.* (Sk.
ස්ත්‍රී, අභිගතා, කාන්තා.)
25. *King.*—කැත්,* දෙරණිපුරු, නරපා,* නරණ, තර
පති,* තරදිපති, තරඉසුර, තරනිඳු,* තරදෙවෙර,

* පොද is applied to 'drizzle.' It also means 'little.'

† Vide foot-note † on p. 410.

- තරඳෙවු, නිරිඳු,* බුච්ඡා, බුභා, මිහිපල්* or මිපල්,*
මිහිඳු, මිහිපති or මිපති, රජ* or රද,* රජපුරු.*
(Sk. රජ, තරේඤ.)
26. *Learned or wise man.**—කවි or කවි,* කවිඳු,* දදු,
නියවත්, නැණසර, පඬි,* පැණසර, පැණවත්,* බා,
වැක්ත,* විදු, විසත්,* විසකුණු. (Sk. පණ්ඩිත,
වෘක්ක, ඥානවන්ත, ප්‍රඥවන්ත.)
27. *Friend.*—මිත්,* මිතුරු,* සහල, සහඵ,* සහලා, සබද,*
සග, සකි,* සිසි, සුහුදු. (Sk. මිත්‍ර, සවි.)
28. *Enemy.*—අමිතුරු,* අරිවු or අරිට, අරි, අනිත,* දුට,
දුහු, නොමිතුරු, පර, පසමිතුරු, පිළිමල්, රුක්ඛ,*
විරිදු, විපක්, විපත්, සතුරු.* (Sk. ශත්‍රු.)
29. *Forest.*—අරන්,* අටවි or අඩවි,* අලු, ඉලු, කැලෑ,*
ගහණ, දඩ,* න, බැදි,* රත්, වල්,* වන,* වලන,
හිම.* (Sk. අරණ්‍ය, වන, අටවි.)
30. *Bó-tree (Ficus religiosa).*—ඇසතු, ගජසන, දුමරද,
දුම්ඳු, බෝ,* බෝදුම,* මඩලපත්, සලදල. (Sk.
බෝධි.)
31. *Cocoanut tree.*—කස,* ජලපල, නාළිකේර,* තෙරළ,*
පුලුඳු,* පොල්,* මාරුක්* or මහරුක්.* (Sk. නාළි
කේර.)
32. *Tree.*†—ගස්,* තුරු,* දුම්, පා, රුක්* or රික්, විටප,
වෙලෙස්, සල්. (Sk. දුම්, වෘක්ෂ.)
33. *Lion.*—කෙසරු,* පසවත්, පසවත්, මිහිඳු,* මුවිඳු,*
මුවරද,* සිහ* or සි, සිර ද හරි. (Sk. සිංහ.)
34. *Elephant.*—අලි,* ඇත්,* කිරි, ගජ,* දිරද, නා, පිනිපා,
මහග, වරණ, සරග, සිඳුරු. (Sk. හසති, ගජ.)
35. *Horse.*—අස්,* තිදුස්, තුරග,* දිවන, මිසුරුපු, සවිද,*
සිදු, හය. (අශ්ව.)
36. *Bird.*--තුරුළු,* තුරු, දද, රිස, ලිහිණි, වි, විහග, සත
පත්, සියොත්.* (Sk. පක්ෂි.)
37. *Snake.*‡—අසිවිස, අහි,* උරග,* උරපත්, උරපා,
දරණ, දිශ්දු, දෙදිවු, නස්,* නා,* පාදදර, බරණ,
බුජග, වාබොජුත්, විසදර, සප්.* (Sk. සරී, නාග,
අහි.)

* The first three words are generally used in the sense of 'poet.'

† සල් (or හල්) is generally applied to the particular tree, *Shorea robusta*.

‡ කස්, නා and නාග are generally applied to 'cobra-de-capella.'

38. *Sea*.—අණුව, අණවුරු, උදදි, නිඳ, ජලනිදි, දලනිදු, දල රැස්, මුහුදු* or මුදු,* රුවනකර, සමුදු,* සමුදුර,* සසුර,* සාර, සිදු,* සිලිලාර. (Sk. සමුදු, සාගර.)
39. *Fish*.—දලසර, දියදිනි, නිපන, පිනිපා, මස්,* මාලු,* මිත්.* (Sk. මහසෘ, මින.)
40. *Gold*.—කනක,* කන or කනා,* කසුන්,* කසු, රත්,* රත්රන්,* රජුවන්, රුවන්,* සුවන්, ගරි, ගෙමි. (Sk. කණි, කනක, කාකෘත.)
41. *White*.—ඇලි,* එලු,* ගොර, දවල,* පඩු, පඩුරු, පඬෙර, සිත, සුදු,* සේ, ගෙල.* (Sk. ධවල, සෙවිත, අභු.)
42. *Couple*.—දුවයම, දෙ,* දෙසො, යුග,* යුගල* or යුවල,* සම, සගල.* (Sk. යුගල, යුගම.)
43. *Great or large*.—අලි,* ඇත්,* උරු, උලුරු, ඔලුරු, ගර,* තුල්, තුමුල, දල,* දඩි,* නැබල or නැබුළු,* පතර, මහරු, මහ,* මහත්,* මා,* ලොකු,* විසුල් or ල, විසල්* or විසල, විසරු. (Sk. මහා, මහත්, දඬු, විසුල, විශාල.)
44. *Small or little*.—අණු, අලුල්, කුදු, කුඩු, කුඩා,* තුනු, මද,* සිගු, සිහිත්,* සියුම්,* සුළු,* සුහත්, හිණි. (Sk. කුඳු, අලු, මතු, කුණි.)
45. *Near*.—අසත්,* අසල්,* අභියස, උව, කිට්ටු,* නිකට, නිසත්, පස, ලග,* වැලගත්, වෙත්.* (ආසන්න.)
46. *Always*.—අනුබද, අනවරත,* අරියොර, අරද, එක් වත්, ගනසර, ගන, ගහන, දවහ, නරතුරු or නිරතුරු,* නිතර,* නිබද,* නිසැදි, නිති,* නොකඩ,* නොසරස්, සොර, විස්සල්, සතත.* (Sk. නිරන්තර, අනවරත.)
47. *Quickly*.—ඉගු, ඉක්මන්,* තුමුටු, යුහු,* ලුහු, වහා,* විස්සල්, වෙලෙවි, වේ, සකුස්, සහසා, සෙදල්, සේ, හත්, හඹ, හිගු, හුද. (Sk. ශීඝ්‍ර.)
48. *To arrive*.—එලුඹේ,* පත්වෙ,* පැමිණේ,* ලඟාවෙ,* සපැමිණේ. (Sk. සමප්‍රාප්තාවෙ.)
49. *To say*.—කිය,* තෙපල,* දෙස,* බණි, සෙ, විස. (Sk. කථනස (or කථා)කර.)
50. *To see*.—දකි,* තරඹ, බල,* මග, ලක. (Sk. දර්ශිතසකර.)

NOTE.—Elu verbs have few synonyms ; hence they are disregarded in books on synonyms. (Vide § 256.)

255. The majority of Sanskrit equivalents of Elu synonyms are adopted in the high Sinhalese, *e.g.*, (for Buddha)

රුමර (= ඉසුරු), ත්‍රේලෝකාසක (= තිලෝකා), ත්‍රේලෝකාගුරු (= තිලෝගුරු), ත්‍රේලෝකාචාර්ය (= තිලෝආචාර්ය), දශබල (= දසබල), ධර්මරත්න (= දමරද), ජිනේන්ද්‍ර (= දිනිඳු), ජගත්පිතෘ (= දියබජ), ජගදක්‍ෂී (= දියැජ), ජගත්නායක (= දියනා), භගවත් (= බගවත්), බ්‍රහ්ම (= බ්‍රහ්ම), මුනි (= මුනි), ලෝකාග්‍ර (= ලොවග), විනායක (= විනායක or විනා), ශාසනා, (= සතර), සඵල (= සවණ), සමන්තාක්‍ෂී (= සමතැජ), සමන්තපද (= සමත්බහදුරු), ශ්‍රීඝ්‍ර (= සිරිග්‍රහ), සුගත (= සුගත්), ශාක්‍යසිංහ (= සැසි), ශාක්‍යමුනි (= සැමුනි), සිමාවි (= සිදුහත්), &c.

256. There are certain synonyms which are used with reference to degree of respectability or courtesy. They may be divided into those used (1) to ministers of religion, (2) to kings and nobles, and (3) to common people. (*Vide* p. 386.)

Examples.

i.	ii.	iii.
වසී ... යහපත්වේ, යයි, යේ	... යයි, යේ, 'goes,' 'proceeds.'	
එසී ... යහපත්වේ, එයි	... එයි, 'comes.'	
වලඳයි ... සප්පායත්වෙයි, අනුභව කරයි	... කයි, 'eats.'	
වදාරයි* ... සැලකරයි,* කියයි	... කියයි, 'says.'	
වැඩසිටියි, වැඩවසයි ... වසයි, වාසයකරයි	... සිටියි, ඉඳියි, 'lives.'	
සැතපෙයි ... සැතපෙයි, නිද්‍රාගතී	... නිද්‍රාගතී, බුදියෙයි, 'sleeps.'	
දෑගත් ... බුලත්, හුණු පුවත්	... බුලත්, හුණු පුවත්, 'betel, arecanut, &c., used for chewing.'	
පැත් ... පැත්, වතුර	... වතුර, 'water.'	

NOTE.—Words of the first class are often applied to kings, who, in oriental countries, are addressed and respected as gods.

HOMONYMS.

Nanarut sada or *Nánārtha śabda*.

257. Homonyms (නනරුත් සද or නානාර්ථ ශබ්ද) or words having the same sound as another, but different in

* The expression අවසර ලැබෙනවා (lit. 'receiving permission') is also used in the sense of 'saying.'

meaning, are very numerous. Only a few of them are given below. The more common meanings are stated first.

1. අකුරු.—1, letter ; 2, sprout ; 3, pebble.
2. අග.—1, end ; 2, value ; 3, sky ; 4, demerit, calamity ; 5 body.
3. අඳුන්.—1, collyrium, eye-salve ; 2, dust ; 3, a tree (*Terminalia alata*) ; 4, antimony.
4. අඹ.—1, mango ; 2, to mould images ; 3, water ; 4, woman ; 5, sky.
5. ඉසි.—1, to sprinkle ; 2, shrimps ; 3, ascetic, Rishi ; 4, Śiva ; 5, wish ; 6, envy.
6. ආ.—1, to eat ; 2, whom ; 3, water ; 4, vessel ; 5, sky ; 6, head.
7. ගුම්.—1, heat ; 2, roaring, noise ; 3, wave ; 4, speech, word ; 5, bush ; 6, peak of a mountain.
8. ගුරු.—1, parents ; 2, teacher ; 3, reddish ; 4, heavy, long.
9. තිත්ත.—1, bitter ; 2, landing place ; 3, good water ; 4, stratagem ; 5, religion ; 6, teacher.
10. තුරු.—1, until ; 2, tree ; 3, star ; 4, drum ; 5, joy, pleasure ; 6, bird.
11. තෙර.—1, bank, shore ; 2, elderly Buddhist priest ; 3, thirteen ; 4, old.
12. දළ.—1, rough, large ; 2, tooth, tusk ; 3, matted hair ; (දල), 4, water ; 5, to shine ; 6, leaf ; 7, fire, flame.
13. පා.—1, foot ; 2, put forth ; 3, alms-bowl ; 4, recital, lesson, scripture ; 5, milk ; 6, tree ; 7, ray ; 8, share.
14. පිළි.—1, clothes ; 2, bird's tail ; 3, tree ; 4, fruit ; 5, demon.
15. මරු.—1, Māra, death ; 2, wind ; 3, sand ; 4, country.
16. මුනි.—1, Buddha ; 2, devotee, ascetic ; 3, quick silver ; 4, mind ; 5, moment.
17. මුල.—1, the 19th asterism ; 2, root of trees ; 3, near ; 4, seed ; 5, avarice ; 6, price (= modern මිල).
18. වස.—1, year ; 2, rain, rainy season, year, water ; 3, evil effect ; 4, race, lineage ; 5, bamboo, reed.
19. වා.—1, wind ; 2, word ; 3, to endure ; 4, rain.
20. විස.—1, age ; 2, paddy ; 3, it-happened ; 4, sickness ; 5, sky ; 6, yoke.
21. සත්.—1, seven ; 2, truth ; 3, umbrella ; 4, creature ; 5, good people ; 6, science.
22. සද.—1, moon ; 2, joint, combination ; 3, prosody ; 4, epistle ; 5, noble ; 6, time.
23. සර.—1, to go, move ; 2, rustling sound, &c., 3, vowel, sound ; 4, lotus ; 5, across.
24. කෙ.—1, ear ; 2, grief ; 3, perspiration.
25. හිමි.—1, shame ; 2, lime-stone ; 3, numbness ; 4, line ; 5, sun.

Elevation and Degeneration of Words.

258. To attract the student's attention to a study of the changes in meaning many words have undergone, a few instances are here noticed :—

කථ, originally meant 'throat': it is colloquially used in the sense of 'mouth.'

කම්මල, literally means 'workshop' of any kind, and was so understood in ancient times; it is now applied solely to a 'blacksmith's forge.'

ගණකයා, originally meant 'one who knows the science of (astronomical or astrological) calculations'; it now means 'a man of the tom-tom beater caste.' (*Vide නැකකියා*.)

ගණිනිභාණ්ඩ, was originally applied to the 'chief or head Buddhist priest of a community': it is now used in a disrespectful sense of a priest of improper conduct.

ගඳ, formerly meant 'smell' (whether good or bad, generally the former): it is now applied exclusively to 'bad smell,' while 'good smell' is termed **සුවඳ** (*i. e.*, **සුගඳ**) or **පුෂ්ප** (*colloq.*) lit. 'flower.'

ගස්, 'tree,' originally meant 'plant.'

ගෙදර (or **ගෙදෙර**), was originally used in its literal sense of 'the door of the house': it is now always used in the sense of 'home or house.'

සඤ්ජාර, which is now applied to a 'large bell,'* seems to be a contraction of **සඤ්ජාරව** = 'sound of bell.' The Sk. **සඤ්ජාර** is however used in classics.

නැකකියා, originally meant 'astrologer': it now means 'a man of the tom-tom beater caste' (**බෙරවායා**), the members of which have for a long time made astrology their study.

සත්ත නැලවීම, was originally used in the sense of 'taking away life,' *i. e.*, 'killing': it is now used in the opposite sense, namely 'saving life.' Cf. the classical expression **දවස් ගලවා**, 'having passed or spent days.'

පණුවා, originally meant any 'animate being': it is now restricted to 'worm.'

පත්තල, originally meant "a leafy hut," whether occupied by a priest or a layman: it is now applied only to

* A small hand bell is called **ගඟ්ග** or **ගඟ්ගේ**.

a Buddhist monastery, without any reference to the materials of which it is built.

ප්‍රයෝග, 'construction,' is always colloquially used in the sense of 'stratagem,' 'trick.'

බැණීම, originally meant 'speaking' or 'preaching': the meaning is now corrupted into 'insulting' or 'abusing.'

විජ්‍යා, identical with the Prakrit (and Pali) form of the Sk. විද්‍යා, originally meant 'knowledge,' 'science': it now means 'jugglery,' 'illusion.'

සුඛ, originally meant 'little': it now means 'much.'

NOTE.—සුඛ, another form of සුඛ, is more common now.

259. SOME USEFUL WORDS.

January, ජනවාරි (දුරුතු ^c).	Monday, සඳුදා (සොම්දින).
February, පෙබරවාරි (තවම්).	Tuesday, අඟහරුවාදා (කුජදින).
March, මාර්තු (මැදන්දින†).	Wednesday, බදාදා (බ්‍රහ්මදින).
April, අප්‍රේල් (බස්).	Thursday, බ්‍රහස්පතින්දා (ගුරුදින).
May, මැයි (වෙසක්).	Friday, සිකුණ්දා (කිම්බදින).
June, ජුනි (පොසොන්).	Saturday, සෙනසුණ්දා (ශනිදින).
July, ජූලි or ජූලිය (අඟල).	Year, අවුරුද්ද, වර්ෂය.
August, අගෝස්තු (තිනිති).	Century, සියක්අවුරුද්ද, ශතවර්ෂය.
September, සැප්තැම්බර් (සිංහර).	Month, මාසය, මස.
October, ඔක්තෝබර් (වජ්‍ර).	Week, සතිය, ප්‍රමාසය.
November, නොවැම්බර් (ඉල්).	Fortnight, දෙසතිය, පක්කය.
December, දෙසැම්බර් (උදව්ජ).	Day, දවස, දින, දා.
Sunday, ඉරිදා (රිච්චින).§	

^c The words within parentheses are the names of native months most nearly corresponding. The following stanza may help the student to remember the former and the latter corresponding to them :

“දුරුතු ජනේරුද තවම් පෙබරවරි මැදන්දිනට සිය මාර්තු මසේ
බස්මස අප්‍රේල් වෙසක්ස මැයිමස පොසොන්මසට සිය ජුනි මසේ
අඟලට ජූලිද තිනිති අගෝස්තුද සිංහර සැප්තැම්බර් තව මාසේ
වස් ඔක්තෝබර් ඉල්ද නොවැම්බර් උදව් දෙසැම්බර් දෙලොස් මසේ”

It should be remembered that the native and European months do not begin on the same day, and only approximately correspond.

† Or මැදින්. ‡ Often corrupted into වස් and උදවස් respectively.

§ The words within parentheses are used only in books.

Hour, පැය.*	South-east, ගිනිකොණ, අග්නිදිග.
Minute, විනාඩිය, මිනිවිටුව.	South-west, නිරිත.
Second, තත්පරය.	Zenith, උෂ්ණිකාව.
Moment, මොහොත, ක්ෂණය.	Nadir, අබ්ධිකාව.‡
Daytime, දවල්.	
Morning, පාන්දර, උදය.†	Rupee, රුපියල.
Noon, දවල්.†	Cent, ශතය, සතය.
Evening, සවස, හවස. හැන්දුව.†	½ cent, සතබාගය.
Night, රැ, රත්‍රි.†	¼ cent, සතකාල.
Mid-day, ඉරවුදුන් වෙලාව, මද්ද හත.	Pound(money), පවුට් (or පවුණ්ඩ).
Midnight, මධ්‍යරත්‍රිය, (පහළොස් පැව්ලාව, colq.), මහරැ.	Shilling, සිලිං, (pl. සිලිං).
Ante-meridian, පෙරවරු, උදය කාලයේ.	Penny, පැන්සය, පැනිය.
Post-meridian, පස්වරු, සවස් කාලයේ.	Half penny, තමසල්ලි හතර.
Instant (of month), මේ මාසේ.	Farthing, තමසල්ලි දෙක.
Ultimo (of month), ගිය මාසේ, පසු ගිය මාසේ.	½ Farthing, තමසල්ලිය.
Proximo (of month), එක මාසේ, ලබන මාසේ.	Fanam, (1½d.) පණම.
North, උතුර.‡	¼ Fanam, තුවිටුව.
East, නැගෙනහිර, පෙරදිග.	6 Tuttu (or 1½ fanams), සත්තලිය.
South, දකුණ.	
West, බස්නාහිර, අපරදිග.	Executive Council, කාරකසභාව, නීතිවිධායක මහත්‍යාසභාව.
North-east, ඉසාත.	Legislative Council, මාවස්ථායක (or නීතිදායක) මහත්‍යාසභාව.
North-west, වයඹ.	Agent (Government), දිසාපති, ඒජන්ත.‖
	Judge, නඩුකාරයා, විනිශ්චයකාරයා.

* A Sinhalese hour is equal to 24 minutes ; hence the distinguishing words ලංසි (or ඉංග්‍රිසි) and සිංහල are necessary to be used before පැය.

† පාන්දර (lit. 'light-bearer') and උදය (lit. 'rising' of sun) are used indiscriminately, yet the former would imply a time little earlier than that indicated by the latter ; සවස, හවස, and හැන්දුව all refer to time about sunset and up to dusk, after which රැ or රත්‍රි begins ; the time about mid-day is called දවල්. අලුයම (sometimes අලියම), and ගිම්මදිවිය are other words for 'morning' ; the former refers to time of day break and the latter to that of twilight, which is followed by අලුයම.

‡ දිසාව and දිග (or දෙස), 'direction,' are sometimes suffixed, as උතුරු දිසාව (or දිග), නැගෙනහිර දිසාව (or දිග), &c. In the case of the four minor directions කොණ, 'angle,' 'corner' is also suffixed, as ඉසාත කොණ (or දිසාව or දිග), &c.

§ The above ten directions are referred to in the expressions දස දිසාව or දසදිග.

‖ Honorific titles such as උත්තමය, &c., are affixed to these and other words applied to respectable persons.

Police magistrate, පොලීසිකඩු කාරයා, පොලීස්මහෙස්ත්රාත්.	High road, මහපාර, මාවත (i. e., මහවත).
Courthouse, නඩුගොලාව, උසාවිය.	Holiday, නිවාඩු දවස.
Village Tribunal, ගංසබාව.	Levéé, රජදක්ම.
Case, කඩුව.	Library, පොත්ගෙ, පුස්තකාලය, ලයිබ්රේරිය.
Complaint, පැමිණිල්ල.	Newspaper, ආරක්ෂාවිපත්‍රය, ප්‍රවාහන පත්‍රය.
Complainant, පැමිණිලිකාරයා.	Museum, කඩුගෙ, කෞතුකාගාරය.
Defendant, විත්තිකාරයා.	Municipality, නාගරිකය.
Agreement (Deed), පොතෙත්ද මජ්ජුව.*	Peace officer, සමාදානමුලාදානියා.
Bill of sale, සිත්තක්කරමජ්ජුව, සිත්තක්කරය.	Police headman, පොලීසි මූලා දානියා.
Debt Bond, නඩමජ්ජුව.	Petitioner, පෙත්සම්කාරයා.
Gift (Deed), කැපීමජ්ජුව.	Photograph, ඡායාරූපය.
Lease (Deed), බදුමජ්ජුව.	Railway train, දුම්රියය, දුම්රිය විලිය.
Mortgage (Bond), උක (or ග)ස් මජ්ජුව.	Steamer, දුම්කැව.
Examination (in learning), (පාඩම) විභාගය. විභාගය.	Resthouse, නානායම.
Gravets (four), කඩමත් (ගතර)	Witness, සාක්ෂිකාරයා.

SYNTAX.

260. මාතෘශාස්ත්‍රයා, Syntax,† teaches how sentences are constructed in conformity to the rules of grammar.

261. Every ordinary sentence consists of two essential parts :--

- (1) කතු or කතෘ,‡ subject : i. e., that about which some affirmation is made ;
- (2) කිරිය or ක්‍රියා, predicate : i. e., that which is affirmed of the subject.

Thus in the sentence සඳ බබලයි, 'the moon shines,' සඳ is called *katu* or *kartri* and බබලයි, *kiriya* or *kriyá*.

* පත්‍රය, 'leaf,' 'sheet,' is also occasionally used for මජ්ජුව. කැරය or කරය is also similarly used.

† Some writers have designated this by කිරියකරුපදසබඳ (ක්‍රියාකාරක පදසම්බන්ධය). Vide § 115.

‡ This term is generally restricted to the subject of an active verb, i. e. when the subject stands for the doer of the action : it is also termed උතුකතු or උක්තකතෘ. Subject of the passive verb is called උතුකම් or උක්තකම්.

262. When the subject is a pronoun it is often suppressed, being implied by the verbal ending. Thus a single verb may be a sentence, as ගියෙමි, 'I went' for මම ගියෙමි; අඬනි, 'you cry' for හුඔ (or තෝ) අඬනි; දුවයි, 'he runs' for එතෙම (or උෟ, &c.) දුවයි. The subject is not expressed also in imperative sentences, as මේ වැඩේ කර, 'do this work' for හුඔ (or තෝ) මේ වැඩේ කර; කථානොකරව or කථා කරණ්ට එපා, 'do not speak' for හුඔ (or තෝ) කථා නොකරව or හුඔ (or තෝ) කථාකරණ්ට එපා. (*Vide* § 3.)

When the subject is indefinite, it is sometimes omitted, as "මට දැඩාසේනසයි කියති," '(they or the world, ලෝ වැස්සෝ) call me Dāṭhāsēna'; මේ දිලිසෙන වස්තුවට හඳුයන නාමය ව්‍යවහාරකරති, '(they) give the name moon to to this shining object.'

263. The predicate is also omitted and some word other than a verb is used predicatively generally with the expletive ය or සි affixed to it, as මේ පොත මගේය (or මගෙයි), 'this book is mine'; මේ මගේ පොතය (or පොතයි), 'this is my book'; උඹට දැන් කොඳද, 'are you well now?' උඹේ ඉදිකවුම* කෝ, 'where is your needle?' ඒ මගේ පුතා, 'that (or he) is my son.' (*Vide* § 266.)

Classification of Sentences.

264. Sentences may be divided into six kinds, viz.:—

(a) Simple, (b) Complex, (c) Contracted, (d) Collateral, (e) Compound, and (f) Elliptical.

265. (a) A sentence containing only one subject and one finite verb is called a *simple* sentence. It may contain participial clauses. Ex. කොරු ගෙයක් බිඳ බඩු ගෙන ගියෝය, 'thieves broke into a house and took away goods' (thieves a-house having-broken things having-taken went); කබේට ගොස් එළවලු ආදිය† අරගෙන වර, 'go to the market and bring vegetables, &c.' (to-the-boutique or

* The form ඉදිකවුම is also colloquially used.

† කාරිය is often used colloquially in the sense of ආදිය, 'et cetera.'

market having-gone vegetables, &c., having-taken come);
ලියුම් තැපෑලෙන් ඇරියෙහි, 'I sent the letter by post.'

266. (b) A sentence which consists of a principal sentence with one or more dependent or subordinate clauses is called a *complex* sentence. Observe that the subject and predicate are generally represented in these clauses by nouns or pronouns in an oblique case* and participial adjective forms respectively. Ex. ඔහු මළ (or මැරුණු) බව නොදන සිටියෙහි, 'I was not aware that he had died'; උඹ කියන කතාව මමත් දනිමි, 'I too know the story that you are relating'; ඉර උදාවූ කල අඳුරු දුරුවේ, 'when the sun rises the darkness vanishes'; මා එතකල් හෙදර නොයව, 'until I come do not go home'; මට පණි විඩයක් ලැබුනනිසා දැන් ආවෙහි (or ආමි), 'as I received a message I have come now' (to-me a-message having-been-received as now I-came); සිටවිම බොරුය කියන නමුත් තව සොයාබලන්නට (or බැලීම) වටී, 'although (they) say that the occurrence is false, it would be as well to inquire further'; බොරුසාක්ෂි කීවොත් උඹට අවිච්ඡි ලැබේ, 'if (you) give (lit. 'said') false evidence you will be punished'; යමෙක් උඹට අඬගසා (or අඬගසයි) නමුත් මෙසේ කියව, 'if any one call you, tell (him or her) thus.' (*Vide* next section.)

267. Subordinate clauses may be divided into—

- (1) Substantive clauses; (2) Adjective clauses;
and (3) Adverbial clauses.

(1) A substantive clause has the power of a substantive, as "ප්‍රාණඝාත නොකරව" යි බුදුහු† අණකළසේක, 'Buddha commanded, Do not destroy life'; ඔහු විසින් බොරුවක් නොකියනලද (or ඔහු බොරුවක් නොකී) බව මම දනිමි, 'I know that he did not tell a lie.'

* Colloquially in the nominative case. (*Vide* §§ 299, 302, & 303.)

† Past tense අඬගසා (or අඬගසුවේ) යනි.

‡ This is pl. nom. of බුදු. It is the form generally used for the sake of respect. The pl. acc. form බුදුන් is always colloquially used for the nominative.

(2) An adjective clause has the power of an adjective. These clauses are always placed before the substantives which they qualify. Ex.: උම කියන දේ විශ්වාසනොකරමි, 'I do not believe what you say'; මා කියවන පොත උම කවදුවත් කියවුවෙහිද, 'did you ever read the book which I am reading?'

(3) An adverbial clause has the power of an adverb, as හුබේ ගුරුවරයා කියනලෙස (or ආකාර) කරපන්, 'do as your teacher says'; උම වැඩේ කළොත් කුලී ගෙවමි, 'if you do the work I will pay the hire.' The last six sentences in § 266 contain these clauses.

268. (c) A sentence in which the repetition of subject or predicate or any other part thereof is avoided, is called a *contracted* sentence, as එතෙම කථාවෙහිද ලිමෙහිද* දක්‍ෂයෙකි, 'he is clever (lit. 'a clever one') in speaking and writing' (= එතෙම කථාවෙහි දක්‍ෂයෙකි, 'he is clever in speaking' + එතෙම ලිමෙහි දක්‍ෂයෙකි, 'he is clever in writing'); උමට එළුවක් හෝ (or නොහොත්) බැටළුවක් දෙමි, 'I will give you a goat or a sheep' (= උමට එළුවක් දෙමි, 'I will give you a goat' + නොහොත් (or නැත්නම්) උමට බැටළුවක් දෙමි, 'or I will give you a sheep'); පියාසරකරණ (or පියාඹන) පක්‍ෂියා කොබෙයිගෙයන්ද පරව්ගෙයන්ද, 'is the bird that is flying a pigeon or a dove?' (= පියාසරකරණ පක්‍ෂියා කොබෙයිගෙයන්ද + නොහොත් (නැත්නම් or නැතහොත්) පියාසරකරණ පක්‍ෂියා පරව්ගෙයන්ද).†

269. (d) Sentences placed side by side with no connective particle or clause are called *collateral* sentences. These are very common in Sinhalese. Ex.: ඔව්හු අඬති, සුසුම්ලති, වැලපෙති, 'they cry, they sigh, they lament'; "පොතුණෙහි මැණිකක් පෙණෙන්නේය, සේනකයෝ

* Colloquially කථාවට and ලිව්ට respectively.

† Sentences in which the actual predicate is not expressed may be treated as contracted sentences and parts of the verb වු, 'to be,' may be employed in such cases as predicates. Thus in the above sentence the form වේ, 'is,' may be inserted before the final "ද."

දියත් මඩත් අරවා තිම තිඳ මැණික හුදුවුවාහ ; පොකුණෙහි දියපිරී ගියකල නැවත පෙනෙයි, මෙය ගණට පොහොසත්ද ; දේවයන්වහන්ස, ඒ බැරි නොවෙයි, වැඩියමැනව, නුවවහන් සේට මැණික පාමි,” ‘in the pond a ruby is seen ; Sénaka did not find (lit. ‘see’) the ruby after having caused the water and the mud to be removed and the earth to be dug up ; when the pond is filled with water it is seen again ; are you able to take it? “Your majesty, it is not impossible ; proceed, I will produce the ruby before your majesty.”’

270. (e) *Compound* sentences are scarce in the Sinhalese language. English compound sentences are rendered in Sinhalese by simple and complex sentences, *e. g.*, ‘He came here and went home,’ හෙතෙම මෙහි ඇවිත් ගෙදරගියේය (lit. ‘he having come here went home’); ‘I will buy and send you a toy,’ කෙළිබඩුවක් මිලේට (or මිලදී) ගෙන නුවට එවමි (lit. ‘I having bought a toy will send you’); ‘He came here, but did not speak to me,’ හෙතෙම මෙහිආවේ නමුත් මාගා කථානොකළේය or හෙතෙම මෙහි ආවේය නමුත් මාගා කථානොකළේය (lit. ‘although he came here he did not speak with me,’ (or) ‘he came here, but he did not speak with me’). Compound sentences connected by *නමුත්* or *එසේත්*, ‘but’ are common, as මිනිසෙක් මාවෙ තට හොරබඩුවක් ගෙනැවේය නමුත් එය භාරනොගනිමි, ‘a man brought to me a stolen article, but I did not accept it.’ Collateral sentences are virtually of the compound class.

271. (f) *Elliptical* sentences* are common in Sinhalese. Ex. (1) හෙතෙම මටවඩා පොහොසති, ‘he is richer than

* Mark the difference between contracted and elliptical sentences. The following extract from Mason’s English Grammar justly serves to explain the difference :—‘In contracted sentences a certain portion which is common to the sentences is expressed only once in one of them, and has to be repeated in the others. In Elliptical sentences the part to be supplied in one clause, although suggested by what is expressed in the other, is not necessarily exactly the same in form. Moreover, contracted sentences or clauses are always co-ordinate ; an elliptical clause is usually a subordinate clause, the portion to be supplied being suggested by the principal clause.’

I'; (2) පොළව හඳට වඩා ලොකුය, 'the earth is larger than the moon'; (3) උඹට වඩා (or උඹට වඩා හොඳට or හොඳින්) මම දනිමි,* 'I know more (or better) than you'; (4) "මෙනෙම අනාගතයෙහි මා සේම (= වගේම or මෙන්) බුදුවන්නේය," 'he will in-time-to-come become Buddha like myself' (lit. 'me'); (5) ඒ බව මා වගේ (or මෙන්) තමුසේත් දන්නවා ඇති, 'you too will know it (or that fact) as I do'; (6) මට මිස (ඇර or මුත්) ඔහුට ගෙයක් නැත, 'I have a house and not he' (to-me except to-him a-house is-not). These may be expressed without ellipses thus: (1) ගෙනෙම මා පොහොසත්වාට වඩා පොහොසති, (2) පොළව හඳ ලොකුවාට වඩා ලොකුය or හඳ ලොකුවාට වඩා පොළව ලොකුය, (3) උඹ දන්නවාට වඩා මම දනිමි, (4) මෙනෙම අනාගතයෙහි මා බුදුවුවා සේම බුදුවන්නේය, (5) ඒක එහෙම බව මා දන්නවා මෙන් තමුසේත් දන්නවා ඇති, (6) මට ගෙයක් ඇතුළුවා මිස ඔහුට ගෙයක් නැත (or ඇත්තේ නැත). Notice the case of the noun or pronoun in the elliptical clause. (*Vide* Syntax of the instrumental and genitive cases).

272. Sentences may also be arranged as Declarative, Interrogative, Optative, Imperative, Permissive, Hortative, and Conditional sentences.

(a) Declarative sentences declare something, as මම පිට රටකට ගියෙමි, 'I went to a foreign country'; වඩුවා කඳක් ඉරුවේය, 'the carpenter sawed a log (or trunk)'.^o

(b) Interrogative sentences ask a question, as ලමයා කුමක් කෙරේද, 'what is the boy doing?' උඹ ඔහුට කුමක් කීවෙහිද, 'what did you tell him?'

^o The ideas in the above three sentences are sometimes thus expressed, especially for the sake of emphasis: (1) මම යම් පමණ (පමණක්, or පමණකට : or යම් තරම්, තරමක් or තරමකට) පොහොසත්ද ගෙනෙම ඊටවඩා පොහොසති (lit. 'to whatever extent I am rich, he is richer than that'), (2) හඳ යම්පමණ ලොකුද පොළව ඊටවඩා ලොකුය, (3) උඹ යම්පමණ දන්නෙහිද ඊට වඩා මම දනිමි.

(c) Optative sentences express a wish or desire, as හුව වැඩ සිබෙව්වා, 'may you be prosperous ;' මම මොගේ කලක් ජීවත්වෙමිවා, 'may I live long' (lit. 'long time').

(d) Imperative sentences express a command, request, or exhortation, as ගොණුව වතුරදෙව, 'give the ox water' ; බල මට යනුව මග ඇරපිය (or ඇර), 'fellow, get out of the way (lit. 'open or leave the way') so that I may go' ; කසිකලක බොරු නොකියව, 'never tell lies.'

(e) Permissive sentences express permission, as එතෙම ගස කැපුවාමේ, 'let him cut the tree ;' බල්ලා එහි උන් නාමේ, 'let the dog be there.'

(f) Hortative sentences express incitement, as අපි නිදහනුව යමු, 'let us go to bed' (we to-sleep or for-sleeping let-go) ; වැස්ස පායනකල් මෙහි සිටිමු,* 'until the rain ceases let us be here.'

(g) Conditional sentences express condition, as උඹ යනොත් මමත් යමි, 'if you go, I also will go ;' වැයමි කලොත් එක හුවට බැරිනොමේ, 'if (you) try, it will not be impossible with you.' (*Vide* § 266.)

Subject and Agreement.

273. The subject of a finite verb in an independent sentence or clause or in a direct quotation should always be in the nominative case, as ඉර බසි, 'the sun sets ;' ගොත්තු තණ කති, 'oxen eat grass ;' "තොපි භූමස්ථෙයින් ඩබර කරව්දැයි විමාලයෙක," '(his honour) inquired, Wherefore are you quarrelling ?' (*Vide* §§ 298 & 335.)

274. When a verbal noun is the subject, the verb that agrees with it is put in the 3rd person, as එසේ කිරීම ඉතා යෝග්‍යමේ, 'the doing so is very proper ;' හැඩිම නැවතුණේය, 'the crying stopped.'

* In books other forms such as those ending in මහ are also used.

275. The subject is omitted in imperative sentences, as මෙහි සිටුව (or සිටුව), 'stand here ;' කාලය නිර්වේදන නොකරව්, 'do not waste time.' (*Vide* § 262.)

276. The subject and predicate must agree in number and person. If the subject is in the 3rd person singular and feminine, the predicate (generally when it is a verbal noun) admits of suffixes expressive of the feminine gender, *e. g.* "සඳනම් හෙළිල්ලෙහි එන්නී" (*mas.* එන්නේ), 'the fair (or white) woman named Sañda is coming'; ඇ බත් පිසුවාය (*mas.* පිසුවේය), 'she cooked rice'; forms ending in අ, such as කෑව, (she) 'ate'; කීව, (she) 'said'; උපන, (she) 'was born,' are also sometimes used in such cases.

277. All isolated nouns (or pronouns), as මිනිසා, 'man'; ගැණි, 'woman'; හිතෝපදේශය, 'Hitópadēsa' (a book), without predicates, are in the nominative case. Hence nouns denoting title of a book, newspaper, &c., the heading of a writing, &c., are in the nominative case. (*Vide* § 100.)

278. Two or more singular nominatives joined by the conjunction ද or ත්, require a verb in the plural. *Ex.* පියන් පුත් වෙල කොටති, 'the father and son are digging the field'; ජේමිස්ද පුවන්ද මාසමග සටන් කිරීමට (or සටනට) සැරසුනෝ, 'James and Juwan prepared themselves to quarrel (or fight) with me.'

279. Two or more singular nominatives joined by the conjunction හෝ* require a verb in the singular, as මිනිසෙක් හෝ ගැණියෙක් හෝ කන්ද මුදුනේ සිටී, 'either a man or a woman is standing on the top of the mountain (or hill).'

* වත්, හොහොත්, හෙවත්, and එක්කෝ are also used similarly in modern Sinhalese, but the last three are not repeated after each word joined as හෝ and වත් : *e. g.*, උඹ හොහොත් මම හොහොත් වෙත හෙතෙක්, 'you or I or another ;' උඹවත් මමවත්, 'either you or I.' හෝ may also be used singly like හොහොත්, &c.

280. If two or more nominatives of different persons are joined by the conjunction *ද* or *ත්*, the verb is made to agree with the first person in preference to the second, and with the second in preference to the third. The three persons should be in the order of 3, 2, and 1,* as in English. Ex. *උඹද මමද එය බලා සිටියෙමු*, ‘you and I were looking at it’; *ලමයන් උඹන් කුමන් කළාහුද*, ‘what did you and the boy do?’ (*Vide* § 347 m.)

281. When two or more nominatives of different numbers are joined by *හෝ*, the verb is made to agree with the nominative next it, and the order of persons is determined by the preceding rule, as *නුබ හෝ මම හෝ එසේ නොකිවෙමි*, ‘neither you nor I said so.’

282. Collective nouns generally take a plural predicate, as “*දුදු දඹදිව සේනාව ඇවිදින් අප දසදෙනා ජයගත නොහෙති*,” ‘the army of the whole of Dambadiva will not be able to come and conquer us ten persons’; “*ඉන් බිති දෙමළ සේනාව බිඳී ඒ ඒ දිග දිවුණ්ට වන්හ*,” ‘afterwards the Tamil army being broken began to fly in all directions’; “*බෝධිසතියන්ගේ පිරිස ඒ දැකත් වඩ වඩා කෝලාහල පැවැත්වූහ*,” ‘the retinue of Bódhisatva† seeing that also continued the clamour more and more.’ When the particle *අක්* (‘a’ or ‘an’) is affixed to a collective noun, the predicate agreeing with it is put in the singular number, as “*සේනාවක් වන්නේය*,” ‘there will be an army.’ When the simple base of a collective noun is used as the subject, its predicate is put in the singular. *නෙම* or *තෙමේ* and *නොමෝ* are generally affixed to the subject in such cases. Ex. “*ලෝවැසි ජන තෙම මෙසේ කියන්නේය*,” ‘the people of the world say

* The order however varies (as in English) in such cases as *මමත් මගේ මිත්‍රයන්*, ‘I and my friend’; *උඹවත් උඹේ පියවත්*, ‘either you or your father.’

† An aspirant for Buddhahood.

as follows;’ “දෙවිපිරිස් යොජනක් තත්ති ව්,” ‘the assembly of gods occupied a space of one yoduna.’

283. Inanimate nouns in the plural number standing in their basal forms generally take a singular predicate. Ex. “ය මාගේ මඟුල්* අව් දිලිහින,” ‘at night my royal arms glittered’; “අපගේ දර පැත් නිමා ගියේය,” ‘our firewood and water were exhausted’; “විසිදහසක් පමණ මාලිගා ඇත,” ‘there are about twenty-thousand palaces’; “මෙතැන පෙළහර පසක් ව්,” ‘here were (or occurred) five miracles.’

284. If a singular noun with a plural termination (added for the sake of respect) is the subject of a verb, the verb is also generally put in the plural, as “සේනකයෝ මුල් අස්තෙහි හුන්හ,” ‘Sénaka was sitting in the first seat.’ But sometimes the verb is put in the singular to agree with the subject in sense, as “රජපුරුෂෝ සිසුම් පැණියක් විචාළේය,” ‘the king asked a searching question’; this is identical with the modern practice. In the same way the verb is sometimes put in the plural for the sake of respect while the subject is in the singular both in sense and form, as “එවිට දේව් රජපුරුෂෝට කීහ,” ‘then the queen (or her majesty) told the king’; “රජතෙම ඒ උපාය ඉතා යහපත, එසේම කෙරෙමි, ආචාරිණි, කීහ,” ‘the king said, Teacher, that (or the) device is very good, I will act exactly in that way.’

285. The honorific වහන්සේ; is added to both singular and plural nouns (or pronouns), and the verb is put in the singular or plural according to the number of the nouns (or pronouns), the honorific suffix සේය being attached to

* මඟුල්, literally means ‘auspicious.’ It is often prefixed to words denoting articles, &c., used by a king, such as elephant, horse, sword, park.

† Observe that වහන්සේ is affixed to the plural acc. form, as උන් වහන්සේ, මුත්තවහන්සේ, තවත්තවහන්සේ, මහනුත්තවහන්සේ, මැතිගන් වහන්සේ, පියාගන්වහන්සේ, බෝධිත්තවහන්සේ. (Vide §§ 150 and 203.)

the verb, which then assumes the form of a verbal adjective (*vide* § 203.) When no plural suffixes as ලා, &c., are added to the honorific වහන්සේ, the number of the subject is decided from the context. Ex. “ඒ රහතුන් වහන්සේ පිරිනිවන් පෑසේක,” ‘the (or that) Rahat priest attained Nirvāṇa’; ‘නුබවහන්සේලා මෙහි වඩනසේක්වා,’ ‘may your honours be pleased to proceed hither’; “දෙදහසක් පමණ රහතුන්වහන්සේ වැඩියසේක,” ‘about two thousand Rahat priests came’; “හිමාලයවෙත වඩනාසේක්වාය,” ‘most of the priests are proceeding to the Himālaya itself.’

286. Sometimes the copula or predicative verb is omitted and some noun, adjective, interrogative pronoun, or adverb is used predicatively, as මේක හොඳයි, ‘this is good’ (this good); හෙතෙම උසයි, ‘he is tall’ (he tall); මම ලිපි කරුවෙක්ය, ‘I am a clerk’ (I a-clerk); “මු අදපටන් ම පුතා හුවෙයි,” ‘from to-day he is my son’ (he from-to-day my son); මු උද, ‘is this he?’ (this he?); උම කවුද, ‘who are you?’ (who you?); මගේ තොප්පිය කොහේද (කෝ or කොතැන්හිද), ‘where is my hat?’ (my hat where?); “අනෙක් අයෙකු මව්,” ‘the one (*fem.*) that stands leaving hold of the hand is the mother’; “ඔහු පින් අබය නම්,” ‘his son is named Abaya.’ (*Vide* 263.)

287. The endings of the three persons are sometimes suffixed to nouns and adjectives so used predicatively, as “අපිත් පණ්ඩිතයම්හ,” ‘we are also pandits’ (we also pandits); “තෝ සෙරෙහිද නොසෙරෙහිද,” ‘are you the thief (*fem.*)? are you not the thief (*fem.*)?’ (thou thief? not thief?); එතෙම ‘සොරෙම්’ කීය, ‘he said “I am the thief ”’ (he “I thief ” said); ඒක හොඳ බෙහෙතකි, ‘it is a good (or efficacious) medicine.’

288. The practice of putting one word in apposition with another, though common in the Sinhalese language, is different from the English usage chiefly in the order of words,

as in the phrases වික්ටෝරියා රජනී, 'the Queen Victoria'; උදුම්බර දේවී, 'the queen consort Udumbará'; රජසිංහ රජපුරුවන්ට, 'to king Rájasingha.' Here the order of words is the reverse of the English and the first word (which stands in its *basal* form) is in the attributive relation to the second. The above are also expressed thus, වික්ටෝරියා නම්වූ (නම් or නමැති) රජනී, උදුම්බර නම්වූ (නම් or නමැති) දේවී, and රජසිංහ නම්වූ (නම් or නමැති) රජපුරුවන්ට respectively. In the same way 'the river Thames,' 'James the son of a farmer,' and 'John the tailor' should be rendered in Sinhalese by තැම්ප් ගඟ or තැම්ප් නම්වූ (නම් or නමැති) ගඟ (lit. 'the river named Thames'), ගොවියෙකුගේ පුත්වූ (or පුත්) ජේම්ස්, and ජෝන් නම්වූ (නම් or නමැති) මහත්තා respectively. In books, however, the words in apposition are sometimes found in the English order, as "මා පියාගෙහි මේ මා නැගෙනියෝ කෘෂ්ණජනාවෝ කිසි දුකක් නොදන් නීය," 'my father, my younger sister here, Kṛishṇajinā, is not used to any affliction'; "මාගේ පුතානුවෙහි ජලිය කුමාර යෙහි මොබ එන්න," 'my son, prince Jáliya, come here.'

289. The verb වූ, 'to become,' 'to be,' takes two nominatives, of which the first is the subject and the second the subjective complement of වූ* as ගෙනෙම රජ විය, 'he became king'; මම මහණ වීම, 'I became a (Buddhist) priest'; නුඹ සොරෙක් වූයෙහිද? 'did you turn thief?'

(*Vide* §§ 99-100 & 322.)

Accusative Case.†

290. Transitive verbs govern nouns (or pronouns) in the accusative case, as මම පොතක් කියවිමි, 'I read (*past*) a book'; එතෙම තණකොළ කපයි, 'he cuts grass'; "රජ දම් නියෙන් මිය පුස්සෙ," 'the king governs the earth by justice and law.'

* The first subject is sometimes called "the direct subject" and the second, "the indirect subject."

† *Vide* §§ 102-103.

291. Some transitive verbs take two accusatives, of which the first is the direct object (ප්‍රකෘති කම්) and the other the indirect object (විකෘති කම්). *i. e.*, the objective complement of the verb, as මම කුඩා පොරොසයෙක් කරන්නෙමි, 'I shall make you a rich man': නබ පිත්තල කරුණට ලබව සුළුවන්ද, 'can you convert copper into brass?'

292. Some causatives formed from transitive verbs also take two accusatives, as මම ලමයා* බත් කැපීමි, 'I fed the boy with (boiled) rice'; ගෙනු ලවා හරකුන්* හණ කැපීමි, 'I made him feed the cattle with grass'; "මේ දරුවන්* කිසි පොවීමිද," 'shall I give suck to this child?'

293. Some intransitive verbs take an accusative of kindred meaning, as ඒ තෙම කැපුවන් වැටි, 'he danced a dance'; "නඤ්ඤයාපනප්පි හසි හසිනානාප්පි චට්ඨිමි සුචණ් කැත්තෝ නැත," 'there are no greater fools than myself who am crying in vain' (lit. 'crying the vain cry').

294. Verbal nouns formed from transitive verbs have the power of governing the accusative case, as ගවසින්නි මැරීම තහනම්කල සුකුසි, 'the slaughtering of cattle should be prohibited': එතෙම ලාපින්නි ඇතිකරන්නෙකි, 'he is one who rears pigs.'

295. The place whither one goes is put in the accusative† case, as මම ගෙදර (or ගෙදරට) ගියෙමි, 'I went home'; කුඩා ගාලු (or ගාල්ලට), ගියෙහිද, 'did you go to Galle?': "රැක්කන් කැත්තන් සාමුලෝ" (= සාමුලෝ රැක්කන් කැත්තන්), 'monkeys climb trees'; "ඇමිතිවරු රජ ගෙව පත්ත," 'the ministers entered the king's palace'; මුලා දැනියා රජ කන් එලඹිණි, 'the officer approached the king' (lit. 'king's proximity').

* Or more commonly ලමයාට, හරකුණට, and දරුවාට respectively.

† Or genitive of the object as in Sanskrit, &c.

‡ The dative case may also be assigned as in Tamil. ගෙදර and ගාලු in the examples are in their basal forms. The basal form may likewise do duty for any other case. (*Vide* § 91.)

296. Duration of time is put in the accusative case, as මම මෙහි පස් අවුරුද්දක් පමාහිමි, 'I tarried here five years ; හෙතෙම විසිපස් අවුරුද්දක් රජ කාරාය කළේය, 'he performed royal service twenty-five years ;' " තිලෝගුරු තෙමස් මුරුණට අභිදම් දෙයි," 'for three months Buddha preached Abidam to the gods.'

297. Extent of space is put in the accusative, as මම හැතැක්මක් (or සැතැප්මක්) දිවිමි, 'I ran a mile' ; but in such a sentence as මේ ගස අඩි සියයක් උස ඇත්තේය, 'this tree is a hundred feet high,' අඩි සියයක් is in apposition with the subject උස. (*Vide* § 308.)

298. The subject of a substantive clause governed by a verb or a preposition is generally put in the accusative case, as "මා රජයයි සිතා හඟනොගෙණ වදාලමැනවි," 'speak without fear of my being a king' ; "නේවට්ටයා මා මහෙෂ්ඨ පණ්ඩිත නිසාව තව නොදන්නාවත,"* 'Kévatta does-not-yet-seem-to-know that I am pandit Mahaushadha' ; "මේ හරත කුමාරයෝ දසරථ රජපුරුවන් මළැයි කියති," 'this prince Bharata says that king Dasaratha died ;' ඔහු යන්නා† දුටිමි, 'I saw him going.'‡

299. The subject of a verb to which දී, විට, ත, කල්හි, &c. (denoting time when), is suffixed, is put in the accusative case with locative signification, as ඉර උදාවන අදුරු දුරුවේ, 'when the sun rises, the darkness disappears' ; මා එනවිට හෙතෙම ගෙදර සිටියේය, 'when I was coming (lit. 'am coming') he was at home' ; "එක්දවසක් උත් කෙළිමින් සිටියදී නොකල් වැස්සක් නැඟීය," 'one day when they were playing an untimely shower of rain fell' ; "මා ගියකල්හි සාමකුමාරයෝ ජීවත්වෙති," 'when I go (lit. 'went') the young-Sāma will revive' (lit. 'live').

* වග (= වැනිය or වාගේය, 'like'), implies doubt. It has the force of 'it is as if.' නිසාව = 'the fact that,' 'that.'

† Colloquially යනවා.

‡ *Vide* § 273.

NOTE.—The examples of the use of the accusative in the two previous sections and in such sentences as හෙතෙම තයෙකුගේ කිපුවේය, 'he was enraged like a cobra'; එය මා මෙන් මගේ සාමියාද දන්නේය, 'my master (or lord) too knows it as well as I,' with the words. ගේ, මෙන්, මාගේ, වගේ, &c., serve as examples of the 'metathesis of cases,' the nominative case being logically appropriate in such sentences. (*Vide* §§ 55 and 304.)

300. The prepositions අරඹයා or අරභයා, ඇර or ගැර*, උදෙසා, ගැණ, නිසා, පාසා or පතා, මිස, මුත්, ලවා, විනා, සඳහා, සන්ද, ගන්ද, and හින්ද,† govern nouns (or pronouns) in the accusative case, as මේ අරඹයා නුඹට මදක් කියමි, 'I will tell you a little about this'; ඔහු ඇර (විනා, මිස, මුත් or ගැර) අන් කිසිවෙක් මෙය කිරීමට නොපොහොසත්ය, 'no one else except him is able (or competent) to do this'; මේ සඳහා (සන්ද or නිසා) ආමි, 'I came on account of this'; උඹ හින්ද (ගන්ද or නිසා) මට බොහෝම වියදම් වුණේය, 'I had to incur much expense on account of you'; මා උදෙසා (or ගැණ) කිසිවෙක් වියදම් නොකළේය, 'no one put himself to expense on my account'; "එකල රජපුරුමෝ නිධානය නිසා (=පිණිස) රජපුරුමයන් යවුහ," 'then the king sent his men (lit. 'king's-men') for (*i. e.* to bring) the treasure-trove'; ඒ මිනිසා සිංහයෙක් ගැණ කඳිම කථාවක් කීවේය, 'the man narrated a fine story about a lion.'

301. Nouns (or pronouns) governed by certain transitive verbs in the accusative case take the termination ට. In classics ට is generally omitted. Ex. අපි හොරුන්ට

* ඇර (or ගැර), මිස, මුත්, and විනා are used in elliptical sentences after nouns (or pronouns) in the dative, ablative, and genitive cases, and then they govern the noun (or pronoun) suppressed. (*Vide* § 271.)

† නිසා, ගන්ද, and හින්ද are also used colloquially with the force of 'as,' as උඹ වෙලාවට නා නිසා (හින්ද or ගන්ද) මගේ කාරණාව වැරදුනා, 'as you did not come at the time (fixed) I was disappointed in my matter'; ඔහු ඉන්න නිසා (හින්ද or ගන්ද) මම ඉස්සරහට (or එළියට) ආවේනැ, 'as he is there (or present) I did not come forward (or out)'; ඒක කල නිසා (හින්ද or ගන්ද) ඔහු කැමතිවුණේ නැ, 'as it is black, he did not like (it).' These words are used after nouns also with the same force, as ඔහු මුලාදානියෙක් නිසා (හින්ද or ගන්ද) අපි වැඩිදුර ක්‍රියාකළේ නැ, 'as he is a headman (or government officer) we did not push (the matter) further (or take further steps).'

පොළුවලින් ගැසීමු (or තැපීමු), ‘we beat (*past*) the thieves with sticks’; එතෙම ගුරුන්භාණ්සෙට වැන්දෙය, ‘he worshipped (his) teacher’; මම කොබ්බෑම (or බණ්ණ්සට එපා), ‘don’t abuse (or scold) me.’ (*Vide* § 331.)

NOTE.—There are many compound verbs which require the noun or pronoun governed by them to end in ට. These may generally be treated as in the dative case. (*Vide* § 312.)

*Instrumental Case.**

302. A noun (or pronoun) denoting the doer of an action, but not standing in the subjective relation to the predicate, is put in the instrumental case, as මා විසින් මේවැඩේ කරන ලද්දේය, ‘this work was done by me’; මා කියන වචන විශ්වාසකරව, ‘believe the words I say’; “කවීන් නුදුටුයේ කෙ ලමම,” ‘what similitude has not been seen by poets.’

303. When a noun (or pronoun) denoting the doer of an action is the subject of a verb in the conditional mood, it is put in the instrumental case, as ඔහු ආවොත් මට කියව tell me if he were to come’; “මා විසින් දැරපුවොත් සියල්ලෝ කසිත්,” ‘if I relinquish (my) zeal, all will die’; “අප වෙන වෙනම විසුව මැනව,” ‘we should live each separately.’ (*Vide* §§ 335–337.)

304. The prepositions එක්ව or එක්ක, කැටුව, විසින්, සමග, සහ, හා, භාසමග govern the instrumental case, as (1) බේබද්දන් එක්ක (එක්ව or හා) සමාගම් නොපවත්වනු, ‘do not associate with drunkards’; (2) මම නුඹ කැටුව එන්නෙමි, ‘I shall come (along) with you’; (3) මේ ගේ මා විසින් ගොඩනගනලද්, ‘this house was built by me’; (4) ජුවානිස් ඔහු සමග සිප්පලට ගියේය, ‘Juvánis went to school with him’; (5) “සුගතිදු හා කති සම,” ‘who is like unto Buddha?’ (6) හෙනෙම මා භාසමග (or හා) කථාකළේය, ‘he spoke with me.’

In uncontracted sentences the noun (or pronoun) followed by සා (or සහ), මෙන්, සේ, සෙයින්, වැනි, and වාගේ (or වගේ),

* *Vide* §§ 104–105.

'like,' is put in the instrumental case. The word සමාන or සම, 'like,' 'similar,' is preceded by the instrumental or the dative, as ඔහු සමාන or ඔහුට සමාන, 'like or similar to him.' The letter හා is sometimes prefixed to සමාන or සම.

NOTE.—සහ, though often used with the force of 'and' and therefore placed under conjunctions also, is in fact, a preposition governing the noun or pronoun which precedes it. Hence such a sentence as එතෙම සහ මමත් ගියෙමු is incorrect and should be ඔහු සහ මම ගියෙමි, 'he and I went' (lit. 'with him I went').

*Auxiliary Case.**

305. A noun (or pronoun) denoting one who or that which assists the act of the agent is put in the auxiliary case, as ගොවියෙක් පොරවකින් ගසක් කැපී, 'a farmer cut a tree with an axe'; අපි පසින් ගියෙමු, 'we went on foot'; එතෙම මිනිසෙකුට පිහියෙන් ඇත්තේය, 'he stabbed a man with a knife'; "ගුණෙන් දනා සගත්තේ," 'by means of kindness win-the-hearts of men'; කඩිසරකමින් කාලය ලැබේ, 'time is gained by activity'; මාලිගාව බොහෝ වර්තා බඩුවලින් හා ඒවා බලන්නට ආවා මිනිසුන් ගෙන් පිරිසිටුවේය, 'the palace was full of very costly things and people who came to see them.'

306. Nouns (or pronouns) having the signification of adverbs of manner are generally in the auxiliary case, as ඇ සතුටින් තෑග්ග පිළිගත්තාය, 'she accepted the present with pleasure'; අපි ඉක්මනින් එන්නෙමු, 'we shall come soon'; එතෙම ස්වභාවයෙන් දුළුලය, 'he is by-nature weak'; මම සනීපයෙන් ගෙදරට ලගාවිමි, 'I reached home in good health'; එතෙම මහත් පෙරහරකින් නුවරට නික්මුණේය, 'he started for the town in a large procession.'

307. The phrase කරණකොටගෙන (or කරණකොට) is used to convey the sense of the auxiliary case, as ඔහු කරණකොටගෙන (or කරණකොට) මෙය සිදුවිය, 'this happened on account of him'; නුබ කරණකොටගෙන (or

* Vide §§ 106-107.

කරණකොට) අපිත් අවිටු ලබමිහ, 'on account of you we also receive punishment.' හේතුකොටගෙණ (or හේතුකොට) is also used with the same force. (*Vide* § 107.)

308. Examples to further illustrate the uses of this case : මෙය පිටු පණසකින් යුත් පොතකි, 'this is a book containing fifty pages'; එය වැරදිවලින් (or දෝෂවලින්) ගහනයි, 'it is replete with errors'; ඔහු හමින් පල්ලියක් නනනලදී, 'a church was built in his name'; පිදුරුවලින් (or පිදුරෙන්) අපට ප්‍රයෝජන නැත්තේය, 'straw is of no use to us'; එතෙම බමුණු වෙසකින් හැසිරෙයි, 'he moves about in the disguise of a brahmin'; මත්පැන් බීමෙන් මම දුප්පත් වීමි, 'I became poor by drinking intoxicating liquor'; එතෙම අසු පිටිනින් (or අශ්වයා පිටිනින්) ගියේය, 'he went on horseback'; අපි ඔහුට භයෙන් පලා යමිහ, 'we are flying through fear of him'; මේ පලස දිගින් අඩි දහයක්ද පලලින් අඩි හතරක්ද මහතය, 'the size of this carpet is 10 ft. long and 4 ft. broad'; මම කවුළුවෙන් (or කවුළු දෙසින්) බැලීමි, 'I looked through the window.'

*Dative Case.**

309. The noun (or pronoun) denoting the recipient of anything is put in the dative case, as ගුරුන්තාන්සේ ශෝලයාට පොතක් දුනි, 'the teacher gave the pupil a book'; මට ගතපහක් දියන්, 'give me five cents.'

310. Nouns (or pronouns) followed by the prepositions වස්† and පිණිස‡ are treated as in the dative, as මේ වස්ත්‍රය ඔහුට පින් පිණිස (= පිණට) දෙනලද්දේය, 'this cloth was given him for the sake of merit (or for merit)'; මේ පොත ඔහුට යවන (or යවනු) පිණිස මට එවනලදී, 'this book was sent to me to be forwarded to him.'

* *Vide* §§ 108-109.

† This word is obsolete; it is equivalent to පිණිස.

‡ Observe the force of පිණිස in "මහපුරිසා පිණිස උපන් කුමරු," 'the child who was born to the great personage'; "මෙරගල් පිණිස සිදුකන් සෙසින්," 'as mustard in comparison with the Méru rock.'

311. The suffixes අට, අත්තට and අණ්ට are used in the sense of පිණිස, 'to,' 'for the purpose of,' 'in order that,' 'for,' as ඒ මහලු සත්‍රිතොමෝ කුලියට වැඩකරයි, 'the old woman works for wages'; හිරකාරයා අල්ලණ්ට මුලාදැනියාට අණකෙළෙමි, 'I ordered the headman to arrest the prisoner'; හොරු දුවන්නට තැත්කළෝය, 'the thieves attempted to run away'; "සටතට නික්මිනි," 'he started for war.'

312. There are other uses of the dative than those above noticed, and they are here illustrated by a few examples: හුබට මිනෑ කුමක්ද, 'what do you want?'; ඊයේ රත්‍රයේ මට හිතයක් පෙනුනේය, 'I had a dream last night' (yesterday night to-me a-dream appeared); උඟ් මට පයයි, 'he is afraid of me'; ඔහුට කරෝලීස් කියා නමතැබිණි, 'I named him Carolis' (to-him Carolis having said name placed); ඔහු නිසා මට මහත් විපතක් සිදුවිය, 'on account of him a great calamity befell me'; මට ඝෞර්වය මැනව, 'pray, pardon me' (to-me pardon-if-done it-is-good); ඔහුට පහරක් ගැසිමි, 'I struck him a blow' (to-him a-blow I-struck); මට එක කරතැනි (or කරණ්ට ඇති or පුළුවනි), 'I can do it' (to-me it to-do it-is-possible); මම ඔහුට නයවිමි, 'I became indebted to him'; "මේ ගෙට සෙත්වඩමි," 'I invoke a blessing on this house'; "මහනුණ්ට කරවි පිණිස," 'make obeisance to the great'; මම ඊට එකඟවිමි, 'I agreed to it'; හුබට මිනෑ කුමක්දැයි මට කියව, 'tell me what you want'; මා කියන දේට ඇහුම්කන් දෙව, 'listen to what I say'; කිසිවෙකුට සාප නොකරව, 'curse no one'; මම ඔහුට සතුවකෙළෙමි, 'I thanked him.' (*Vide Syntax of the Acc. and Gen. cases—§§ 295, 301, 318-320.*)

*Ablative Case.**

313. The ablative case limits the action of the agent, as රිලුවෙක් ගසකින් වැටුනේ, 'an ape fell from a tree'; මිනීමරුවා රවින් තෙරපනලද්දේය, 'the murderer was

* *Vide* §§ 110-111.

banished the country.' This use of the ablative may be termed the 'ablative of separation.'

314. When one thing is selected from a number of things, the noun (or pronoun) expressing the latter is put in the ablative case, as *සිව්සාවුන්ගෙන්* අලියා ඉතා ලොකු සතාය, 'the elephant is the largest (animal) of quadrupeds'; *මොවුන්ගෙන්* සමථියා කවිද, 'who is the cleverest of them (or these)' (of-these the-clever-one who)? This use of the ablative may be termed the 'ablative of selection.'

315. Nouns (or pronouns) denoting time within which an action is performed are put in this case, as *මම සතිය කින්* එමි, 'I will come in a week'; *ලමයා විනාඩියකින්* උත්තර දුන්නේය, 'the boy answered in a minute.'

316. The prepositions *තෙක්* and *දක්වා* convey the sense of the ablative case, as *දුම්රිය කොළඹ සිට කලුතර දක්වා* දුවයි, 'the train runs from Colombo to Kalutara' (lit. 'as far as Kalutara'); *මුල පටන් අග දක්වා* පොත කියවා බැලීමි, 'I perused (lit. 'having-read saw') the book from beginning to end'; *මම ගාල්ල පටන් මහනුවර** ගොස් ගියෙමි, 'I went from Galle to Kandy' (lit. 'great or chief city,' *i. e.* 'the capital').

Genitive Case.†

317. The genitive is the case of the proprietor, as in *මගේ* තොප්පිය නැතිවුනේය, 'my hat was lost'; *ඔහුගේ* ගැරඹිපිය‡ *මම* නොගනිමි, 'I did not take his walking stick'; *ඒ ගඟේ* අත්තක් සුලඟට කැඩී වැටුනේය, 'a branch of that (or the) tree was broken by the wind and fell down'; *අගේ* ඇඟිලිවලට වඩා *පගේ* ඇඟිලි කොටය, 'the toes (lit. 'toes of the feet') are shorter than the fingers' (lit. 'fingers of the hand'). (*Vide* § 294.)

* The proper geographical name is *සංඝබගල නුවර*. *අගනුවර* and *ප්‍රධාන නුවර* are the common terms for 'capital.'

† *Vide* § 112.

‡ Also *සැරසපිය* in books.

318. Examples of the genitive with the termination ට: “**තිලොවට** ගුරු,” ‘the teacher of the three worlds’; **ලඩකාව ඉන්දියාවට** දකුණෙන් පිහිටා තිබෙන දිවයිනකි, ‘Ceylon is an island situated at the south of India’; **විසතු හැත්තාට** කවර මිත්‍රයෝද, ‘what friends to one to whom there is no wealth?’ “**කුචිණුකියාට** කෙපරහු,” ‘what enemies are there to him who is benevolent?’ මට සහෝදරයෝ තුන්දෙනෙක් ඉඳිති, ‘I have three brothers’; මට පොතක් තිබේ (or ඇත්තේය), ‘I have a book’; ඔහුට පුත්‍රයෙක් උපන්නේය, ‘a son was born to him’; * **එම හේතුවට** කවරේද, ‘what is the cause of it?’

319. The genitive is sometimes used in the sense of the ablative case, as “**පැලලුප් නුවරට** රජගහ නුවර සත් යොත් හෙක්,” ‘the city of Rajagaha is seven *yoduns* from the city of Pelalup’; **කලුතර කොළඹට** හැතැක්ම විසිපහකට ඇතින් පිහිටියේය, ‘Kalutara is situated (lit. ‘was situated’) twenty-five miles from Colombo’; “**මේ මහාෂ් ලෝකයට** බ්‍රහ්මලෝකය ඉතා දුරය,” ‘the Brahma’s world is very distant from this world of men.’ In the above examples “**පැලලුප් නුවරට**,” “**කොළඹට**,” and “**ලෝකයට**” instead of being put in the ablative case, as **පැලලුප් නුවරින්**, **කොළඹින්**, and **ලෝකයෙන්**, are put in the genitive.

320. The genitive is used in the sense of the ablative before වඩා (‘more’) when it is introduced to make a comparison, as **හෙතෙම මට වඩා බාලයි**, ‘he is younger than I’; **රත්රන් විදියට වඩා අගේය**, ‘gold is more valuable than silver.’

NOTE.—වඩා is sometimes dropped for the sake of brevity, as **එක මීට උසයි**, ‘it (or that) is taller than this’; **බල්ලා බලලාට** මහනයි, ‘the dog is bigger than the cat.’

° The above examples (except the first two) may also be treated as in the dative case. The use of the genitive suffixes terminating in ට is common in the Kandyan district, e. g., **වත්තට වැට** (= වත්තේ වැට), ‘the fence of the garden’; **මල්කාමිට** පුතා (= මල්කාමියේ පුතා), ‘Malhāmi’s son.’

321. The genitive suffixes terminating in **ගේ** are used only of persons, animals, and personified objects and **ඒ** of inanimate objects. (*Vide* § 112 and p. 127.)

322. It is usual in phrases such as **කිරිකටය**, ‘milk pot’; **මිනිසුන් හතරදෙනෙකුට**, ‘to four men’ to assign the genitive case to the first word. In phrases like the first, the first word, which stands in its basal form, may be better treated as an adjective qualifying the second word or as in apposition to it; but in phrases like the second, the second word or expression, to which the proper case endings are added, should be treated as in apposition to the first, which in oblique cases assume the form of the accusative plural and in the nominative the usual plural ending proper to it.

*Locative Case.**

323. The locative case expresses the site or receptacle of any object, as “**එසුරේ නිරිඳක් වී,**” ‘in that city there was a king’; **මා දුන් අවවාදය සිතේ** (or **සිත්ති**) **තබාගනු**, ‘bear in mind the advice given by me’; **මම නංගල්ලේ සිට එමි**, ‘I am coming from Tangalla’ (lit. ‘having been in Tangalla’).

324. The time when is put in this case, as **එතෙම පසුගිය සතියේ මෙහි ආවේය**, ‘he came here last week.’

Remarks.

~~සු~~ There are some difficulties with regard to the acc., aux., dat., gen., and loc. cases, when they appear to be interchangeable. The difficulty in respect of the acc., dat., and gen. cases chiefly arises from the ending **ට** being in common to them. The employment of the dat. case, which was originally expressed by the gen. (*vide* footnote† on p. 350), and afterwards by the gen., acc., and the loc., has in recent times become very common, and words ending in **ට** and having the force of the acc. (or gen. in a few cases) may now be fairly treated as in the dative. (*Vide* §§ 295, 301, 318–320.) One case is sometimes used in the sense of another. The student can easily overcome these difficulties by thoroughly understanding the proper functions of the

° *Vide* § 113.

different cases and the exact sense in which they occur in any particular passage. A few illustrations follow : *කැණෙනිර* (*gen.* of location) *මායිම*, 'the eastern boundary'; *කැණෙනිරට* (*gen.*, *-කිරින* *abl.* or *-කිර* *loc.*) *පිහිටා තිබෙන ඉඩම*, 'the land situated on the east'; *රූපියල් සියයක* (*gen.* in the sense of *aux.*) *පොත් මිලට* (*dat.* in the sense of *aux.*) *ගනිමි*, 'I bought a hundred rupees' worth of books'; *වෙළඳාමෙහි* (or *මේ* *loc.*, or *වෙළඳාමට* *dat.*) *ගොසින්*, 'having gone trading'; "සුවඳ පැන් සොළොස් කලයකින් (*aux.*, modern *කලයක්* *acc.*) හා," 'having bathed sixteen pots of scented water'; "මම කාශිදේශ වාසීන්ට (*gen.* or *dat.*, or *වාසීන්ගේ* *gen.*) රජවිමි," 'I am (lit. 'became') king to (or of) the inhabitants of Kāśi'; "පුදෙවුන් මහරජු (or *රජුගේ* *gen.*, modern *රජුට* *gen.* or *dat.*) පුතෙකු කෙනෙක් උපත," 'a son was born to the great king Sudovun'; "ඔවුන් කෙරෙහි (*loc.* or *කෙරෙත්* *abl.*, or simply *ඔවුන්ගෙන්* *abl.* modern) එක්කෙනෙක් පොත්සි මහරජ වුහ," 'one of them became the great king Poksi'; *ඔවුන් කෙරෙහි* (*loc.*, or simply *ඔවුන්ට* *dat.* modern) *අනුකම්පාවෙන්*, 'out of compassion for them'; "මොහු බුදුන් කෙරේ (*loc.* or simply *බුදුන්ගෙන්* *abl.* modern) බණ අසන්නට යෙති," 'they are going to hear Buddha's sermons' (lit. 'to hear the word at [or from] Buddha'); "දෙව්දි මා (*acc.* or *මගෙන්* *abl.* modern) පැණයක් විමළා," 'the goddess asked me a question.'

325. The nominative and accusative absolute are commonly used, *e. g.* *චතුර ගලා කුඹුරු යාය පාළුවිය*, 'the flood having risen the tract of fields was damaged'; *සිංහ යෙකු දක මට හය උපන්නේය*, 'on seeing a lion I was seized with fear.' But sentences such as (1) 'the general being slain his soldiers fled' and (2) 'the plaintiff having been absent the case was non-suited,' are rendered in Sinhalese by (1) *සේනාපතියා මරණලැබූ* (or *මැරුමිකෑ*) *කල්හි ඔහුගේ හේවායෝ පලා ගියාහුය* (lit. 'when the general was slain his soldiers fled') and (2) *පැමිණිලිකාරයා නැවත් නඩුව නිසුණා කරණලදී* (lit. 'as the plaintiff did not come the case was non-suited') respectively.

Adjective.

326. A phrase (or a clause) may be used as an adjective to qualify a word indirectly, as "ගොත් දෙන්නා බැඳගෙන යන මේ සොරා දක උහුබැඳ අල්වාගනිමි," 'having seen this thief going away with the two bulls yoked together,

I pursued and seized him'; මා විසින් ඔහුව දෙනලද මුතු වැල පවු. සියයක් වරි, 'the string of pearls which was given to him by me is worth a hundred pounds'; here ගොන් දෙන්නා බැඳගෙන යන and මා විසින් ඔහුව දෙනලද are used as adjectives qualifying සොර and මුතු වැල respectively.

327. Any noun in its crude form may be used as an adjective, as මිනිස් කය, 'the human body'; පොත් ගුල, 'the book-depôt'; පොල් ගෙඩිය, 'the cocoanut'; විදුරු බෝතලය, 'the glass bottle'; මුදු හිල්ල, 'the ring-finger.'

Pronoun.

328. Pronouns* agree with the nouns for which they are used in gender, number, and person, as "සිටානෙහි, මෙවන් පටන් පණ්ඩිතයන් කෙරෙහි ආලය හරුව; මු අද පටන් ම පුතනුවෝය," 'O chief, from this day leave off the (*i. e.* thy) attachment to the pandit; he is, from this day, my son'; ඒ මිනිසාගේ රෝගය බලවත් වූ හෙයින් ඔහු ආරෝග්‍ය ශාලාවට (or ඉස්පිරිතාලයට) යැව්මු, 'as the man's disease was serious we sent him to the hospital.'

329. Care should be taken by the student to use appropriate pronouns. Section 149 will help him in this direction.

[*Vide* §§ 273-325, which for the most part affect pronouns as well.]

* Pronouns are sometimes used somewhat in the fashion of relative pronouns, *e. g.* සමක් මාවිසින් ඉල්ලන ලද්දේද එය මට දෙව, 'give me what (= 'that which') I asked for' (any-thing by-me was-asked, that to-me give). Here සමක් and එය are correlatives. (*Vide* §§ 145 and 346). The pronouns ඒ and අර are sometimes used before other pronouns to add stress to the latter, and then they partake the force of relative pronouns, *e. g.* "ඒ මට රජ්ජරුවෝ සතුටු වූ අදිකාරම් දුන් සේක," 'the king being pleased gave me who (so behaved) authority'; මේ විපත සිටුවනේ අර උමටවද? 'is it on you who (were doing so well, &c.) that this calamity fell!'

The particles නෙමේ, හොමෝ, and තුමු are sometimes used as pronouns, *e. g.* "නෙමේ සිටගත," 'he took (his) stand'; "තුමු සැමන්

Verb.

330. Transitive verbs govern nouns (or pronouns) in the accusative case, as එතෙම ගලක් විසිකෙළේය, 'he threw a stone'; සතුන් නොමරව, 'do not kill animals'; එතෙම බත් අනුභවකරයි, 'he eats boiled-rice.'

331. The suffix ට is often added to the accusative governed by such verbs as තල, 'to beat'; නමදි or වදි, 'worship'; ගස, 'beat'; කව, 'cause to eat'; ගරහ, 'abuse'; අනි, 'pierce,' 'butt'; බණි, 'scold,' 'abuse'; අයදි or යදි, 'pray,' 'beseech'; විදි, 'shoot' (with an arrow). In ancient classics the suffix ට in such cases is generally omitted. The two forms sometimes convey different meanings: *e. g.*, ගලක් ගැසිමි, 'I pelted a stone'; ගලකට ගැසිමි, 'I struck a stone'; "මා විද්දුවු තෙපි කවුරුද," 'who art thou that shot me (with an arrow)?' මට විද්දුවු තෙපි කවුරුද, 'who art thou that shot (an arrow) at me.' (*Vide* §§ 301 and 312.)

332. Some intransitive verbs take an accusative of kindred meaning, which may be called the cognate accusative. (*Vide* § 293.)

333. The intransitive verb වු, 'to be,' 'become,' takes two nominatives. (*Vide* § 289.)

334. Intransitive verbs when changed into causatives become transitive and govern nouns (or pronouns) in the accusative case, as මම පොල් පැලයක් සිටවිමි, 'I planted a cocoanut plant' (lit. 'I caused a cocoanut plant to stand'); ලමයා අඬවන්නට එපා, 'do not make the boy cry'; අස්ගොවුවා අසු ඇවිද්දවයි, 'the horse-keeper walks the horse' (lit. 'the horse-keeper causes the horse to walk'). (*Vide* § 154.)

තැනියෙහි මත් ක්ෂමාකරවන්නට එයි," 'they all (or every one of them) being frightened are coming to obtain my pardon also.'

Mood.

335. The conditional (or subjunctive) mood expresses doubt as to whether the action will take place or not, as *ඔහු දිවුරුවොත් මමත් දිවුරමි*, 'if he swear I too (will) swear'; "*මා විසි ඇරඳුවොත් සියල්ලෝ නසිති*" 'if I relinquish exertion (or zeal) all (will) die'; *අද නැව ආවොත් උඹට දන්වා එවන්නෙමි*, 'I shall let you know if the ship arrive to-day'; "*නිසරු කෙතැ බොහෝ බීජ වසුලද (=ත්) එල වසුල නො වෙයි*," 'although much seed is sown in an unfertile field, the produce will not be much.' (*Vide* foot-note on p. 185.)

Verbs followed by *න* (or *නු*) *වුත්* or *නමුදු* and *නම්* are generally in the indicative, but they bear the sense of the conditional (or subjunctive) mood. (*Vide* § 168.)

336. The conditional mood is used before *හැකි*, *ඇති* (or *ඇකි*), *සුතු*, *මැනව* (or *වි*), *මනාය*, *යෙහෙකි*, without the suffixes *හොත්*, *මත්*, *අත්*, added to the verb, as *නුඹ විසින් එය කළ හැක්කේය*, 'it could be done by you'; *මට එය දිය හැකිය*, 'I can give it'; *උඹට ලියනැ කිද*, 'can you write?' *මේ ලිපුම ඔහුට දිය යුතුයි*, 'this letter should be given to him'; *මෙය පිළිගන මැනව*, 'please accept this'; *මෙය කළ මනාය*, 'it is proper to do this'; *දුප්පතුණ්ට උදව්කළ යෙහෙකි*, 'it is good to assist the poor' (to-the-poor assistance if-done it-is-good). Parts of the defective verb *හෙ*, 'to be possible' also require the conditional mood before them, as *එහි යා නොහෙමි*, 'I am unable to go there.'

NOTE.—*මැනවි*, *මනාය*, *යෙහෙකි*, are sometimes used with *හොත්* (or *මත්*), as *කළහොත්* (or *කළොත්*) *මැනවි*; *දුන්නොත්* (or *දුන්නොත්*) *යෙහෙකි*; &c.

337. The conditional mood is also used when the verb is required to indicate time when, as *රිවි උදාවන තුරු රැස අතුරුදන්වේ*, 'when the sun rises the multitude of stars vanishes (or disappears)'; "*මෙසේ රජු රු වණ්ට තරකෙස් පහලවු නියාව කල්පනා කරත් කරත් අභයනාරයෙහි දහ වැදගත*," 'when the king so

continued ruminating on his getting grey hair, a burning sensation kindled within (him)'; "එ සිටානෝ කල් ගත් ගත් සුදුමැලිව ගිය," 'the nobleman became pale as time passed.'*

Person.

338. The endings proper to the three persons of verbs are often suffixed to verbal nouns, as "මම මම මොබ බලන් ගෙමී ගොන් දෙන්නා බැදගෙන සන මේ සොර දෑක ලුහු බැද අල්වාගනිමි," 'I looked here and there, and seeing this thief taking away the two oxen yoked together pursued and seized (him)'; "පෙරත් තෝ අකුසල් කොට සකින්නිව දසන්ගෙනි වේද, දැන් වතාහි නැවතත් අකුසල් කරන් ගෙනිද," 'thou, having committed sins in former times too, art born a she-demon, is it not (= වේද)?; and now again dost thou commit sins?' (*Vide* § 341.)

339. The verbal suffixes proper to the three persons are sometimes added to nouns (and adjectives) terminating a sentence whose predicate is suppressed, as "මම රජ්ජරු වන්ගේ මැනියෙමි," 'I am the king's mother'; "අපිත් තුමාවගන්සේට එ පරිද්දෙන්ම මිත්‍රයමිහ," 'we are also likewise friends of your highness.' (*Vide* § 287.)

Tense.

340 The present tense has several uses, viz. :—

(a) It expresses a single act at the present time, as ඇ කෑම පිසයි, 'she cooks food' (or 'she is cooking food'); ගොණු තණ කයි, 'the ox eats grass' (or 'the ox is eating grass')

(b) It expresses custom or habit, or what is universally true, as වනයේ බොහෝ මාගයෝ වෙසෙති, 'in the wood

* In classics verbal nouns with සි (= 'said') affixed to them are sometimes used with the force of the cond. mood, *e. g.* "කේශර සිංහ රජයෝ සසින් පිබාව ගියයි (= ගියන් or ගියාට) ගෙරින් මවුන් ගේ තණ කා ඇවිදිද්ද," 'will the maned royal lions walk about eating grass like oxen and buffaloes, even if they (or although they may) suffer from hunger?'

many beasts live'; සත්‍යය නිතරම ජයගනී, 'truth (will) always prevail'; “නුවැත්තෝ නොකිපෙති,” ‘the wise (will) not get angry.’

(c) It is used to express futurity and certainty, as “රජපුරුවෝ නුවවහන්සේ හා කථාකොට, සිටානෙති, නොපට තරම් ආසනයක් බලා හිඳුවයි කියති; එසේ නුවවහන්සේ හුන් කල්හි මම එහි, එවිට මම නුවවහන්සේගේ මුඛ බලමි,” ‘the king will speak with your honour and say, O chief, look for a seat suitable to you and sit down. When your honour has so seated yourself, I will come; I will then behold your honour’s face’; “තීක්‍ෂණ නුවණින්සුන් මිලිඳු නම් රජෙක් වෙයි,” ‘there will be a king named Miliṇḍu gifted with keen wisdom.’

(d) It is used in quoting authors, whether living or dead, as අට්ටවාචාරීන්වහන්සේලා ඒ ගැණ මෙසේ කියති, ‘the venerable commentators say about it as follows’; “රජපුරුවෝ මේ ගාථාවෙන් කියත්,” ‘the king says by this stanza.’ This is not of frequent occurrence. (*Vide* p. 451.)

(e) It is used in lively narratives and may then be called the Historic Present, as “එකල්හි නිගණ්ඨනාථපුත්‍ර නම් නිවටභූ මහත් නිවට පිරිස් පිරිවර නාලන්දයෙහි වෙසෙති,” ‘at that time the Niganṭha named Niganṭha Náthaputra was living (lit. ‘is living’) in Nālandā, surrounded by his Niganṭha fraternity’; “ඔවුන් අතුරෙන් වැඩිමාලු පුතනුවෝ රුම පණ්ඩිතනම් වෙති,” ‘of them the eldest son was named (lit. ‘is named’) Rāmapaṇḍita.’

341. The verb is sometimes used in the future form in lieu of the present, as “ඒ මැණිකෙහි ඡායාව පොකුණෙහි පෙනෙන්නේය,” ‘the shadow of the gem appears in the pond’; “එඵවා ගෙණ මාංස බල්ලා කන්නේය;” බල්ලා ගෙණ තණ එඵවා කන්නේය,”* ‘the dog eats the flesh

* These may also be taken as verbal nouns. (*Vide* §§ 276 & 338.)

brought by the goat; the goat eats the grass brought by the dog.'

NOTE.—The examples given to illustrate the last three uses of the present tense in § 340 and the use of the future tense given above, and other anomalous uses of the different moods, tenses, numbers, and persons of verbs, which are sometimes found especially in poetical compositions, serve also to illustrate the 'Metathesis of verbs.' (*Vide* § 55.)

Reported Speech.

342. In written Sinhalese in quoting a speech the direct form is universally adopted, when the exact words of the speaker are given, as “මා එතකල් නොයව” යි හෙතෙම කීය, ‘he said, Do not go until I come’; “මම සෙට උදෑසන එමි” යි කීය, ‘he said, I would come to-morrow morning.’ (*Vide* § 351.)

343. The indirect form is seldom used: එතෙම මා දුටුවේයයි කීය, ‘he said that he saw me’; එතෙම හෙට එන්නට පොරොන්දුවුනේය, ‘he promised that he would come to-morrow’ (or ‘he promised to come to-morrow’). These may be expressed directly thus:—එතෙම “මම නුඹ දුටුවෙමි” යි කීය, ‘he said I saw you’; එතෙම “මම හෙට එමි” යි පොරොන්දුවුනේය, ‘he promised I will come to-morrow.’ Colloquially the indirect form is more commonly used.

Conjunction.

344. The conjunctions ද,ත්, හෝ, and වත්, are generally used in couples, as සහිද පුරුෂයාද, ‘the husband and the wife’; එළුවොත් බැටළුවොත්, ‘the goats and the sheep’; පියා හෝ පුතා හෝ, ‘either the father or the son’; හෙටවත් අනිද්දවත්, ‘either to-morrow or the day-after-to-morrow.’ When several words are required to be connected by conjunctions, the conjunction is inserted after each word. The repetition of the conjunctions ද and ත් is however unnecessary when the word ආදී, ‘et cetera’ or some other word expressing appositional relation to the

words to be coupled by the conjunctions, is used: *e. g.*, කඩදාසි, තිත්ත, පෑත අදි ලියන උපකරණ, 'paper, ink, pen, and other writing articles'; හරක් වතු කුඹුරු ගෙවල් සහ සියල්ල විකුණ, 'having sold all things, viz., cattle, gardens, fields, and houses'; එකේරු ගොවියා හේතයා සහ තුන්දෙනා, 'the three persons, viz., herdsman, farmer, and washerman.' The conjunctions are sometimes omitted even when such words are not employed, as "එත දවස රජ දරුවන් අදිවු දෙන ඇතුන් අසුන් රේඛෙලි කුනම් නැගි මෙනතින් නොගියමැනවි," 'in days to come let no kings and other persons go by this place on (lit. 'having ascended') elephants, horses, and in palanquins and litters.'

345. These conjunctions connect the same case, mood, and tense. (*Vide* note on p. 332.)

Correlative Expressions.

346. යම්සේද, එසේ, 'in what manner, in that manner'; යම්තාක්ද, එතාක්, 'until what time, till that time'; කෙසේද, එසේ, 'in what manner, in that manner'; කොපමණද, එපමණ, 'how much, so much.' Other correlatives may be formed by prefixing යම්, කෙ, කො, එ, or එ to other words, as shown above. (*Vide* footnotes on pp. 416 and 434.)

Order of Words in a Sentence.

347. In poetry and semi-poetical prose, especially in the former, no uniform order of words in sentences is adhered to. The order given below is that in which words are used in elegant and chaste prose writings, and may be adopted in modern prose.

(a) The principal subject of the sentence comes first.

(b) Then the object.

(c) Then the predicate, which is always put last in a sentence. Ex. එනෙම උරෙක් මැරී, 'he slaughtered (or killed) a pig'; මම භූත අඳුනමි, 'I know you.'

(d) Words expressive of time when are generally used before the subject; past participial clauses are also sometimes similarly used. Ex. ඊයේ තද හුලඟක් (or කුනාටු වක්) පැවතුනේය, 'a strong gale prevailed yesterday'; එ ආරක්ෂාව අසා මම සතුටු වීමි, 'I was gratified to hear that news.' (*Vide* § 352.)

(e) In sentences where the substantive denoting the doer of the action is put in the instrumental case, it is placed before the subject, as "එ පණ්ඩිතයන් විසින් සක්දෙවිරජ පවා පරදවනලද," 'even Śakra, the king of gods, was defeated by the pandit' (by-the-pandit Śakra the-king-of-gods even was-defeated) and sometimes after it, as "මේ උපාය කා විසින් දන්තාලද්දේද," 'by whom was this artifice 'vised (lit. 'known')?' (this artifice by-whom was-known?).

(f) The adjective is always placed before the noun which it qualifies.

(g) The adverb is generally placed before the verb which it qualifies, as එතෙම බල්ලාට තදින් ගැසී, 'he beat the dog soundly'; හසියෙන් කථාකරපන්, 'speak loud.' But not always observed: සොර සෙමින් ගෙට ඇතුල්වුනේය, 'the thief slowly entered the house'; ඔහුට තදින් පහරක් ගැසීමි, 'I gave him a hard blow'; එතෙම අවධානයෙන් තම යුතුකම් ඉටුකරයි, 'he does his duty honestly.'

(h) Substantives in the vocative case are generally used first, as "යාලුව එසේදිනම් අප එතර ලවයි කිය," 'he said, Friend, if it is so, (please) transport us to the other bank.' But sometimes at any part of the sentence, as "සිටුවීම, ආමිනි," 'we will stand, lord'; "බොහෝ කලක් ජීවත්වුව මැනව, ආමිනි," 'lord, may (you) live a long time'; "හැයි (=ඇයි) තිස්සයෙනි, හබ්බිද," 'why, Tissa, are you crying?'

(i) Prepositions are always put after the substantives which they govern, as මම ඔහු සමඟ ගියෙමි, 'I went with him'; නුඹ ගැන මම කිසිත් නොදනිමි, 'I do not know anything about you.'

(j) Conjunctions when joining words or phrases are put after them.

(k) Interjections are always placed at the beginning of a sentence.

(l) Conditional and adverbial clauses and prepositional and adverbial phrases are generally placed at the commencement of a sentence, as ඔහු පොත ඉල්ලුවොත් නොදෙව්, 'if he should ask for the book, don't give (it)'; "එ සමයෙහි එ නුවර වුලහි බ්‍රහ්මදත්ත රජපුරුවෝ රජකරන් නාහ," 'at that time the king Chūlanī Brahmadata was reigning (lit. 'is reigning') in that city;' නුඹ නිසා මේ සියල්ල සිදුවිය, 'all this happened on account of you.'

(m) The pronouns take the order of 3rd person, 2nd person, and 1st person (*vide* § 280). Sometimes their order is different, as "රජපුරුවෝ මාත් නුඹවහන්සේන් දක්නා කැමැත්තාහුය," 'the king is desirous of seeing your honour and myself.'

Syntax of Colloquial Sinhalese.

348. (a) Noun (or pronoun) denoting the doer of any action expressed by a finite verb, a verb in the conditional (or subjunctive) mood, a present or past part. adjective, a verb indicative of time when, &c., is put in the nominative case, *e. g.* මම කීවා, මම කීවොත්, මම කියන දේ, මම කී දේ, මම එබව කියද්දී, මම කීවාම, මම එහෙම කීවාට මොකද, &c.

(b) ඔහු, 'him,' and ඔවුන්, 'them,' are used in modern Sinhalese for the nominative case.

(c) The finite verbs ending in නවා in the present tense, and වා, යා, or ආ in the past, are not inflected for number and person. These forms are, however, verbal nouns. The

verbal nouns ending in වේ, යේ, and න්නේ, as ඇඩුවේ, හිටියේ, අඩන්නේ, හිටින්නේ, are also used both in the singular and plural without variation. Their plurals (ending in වෝ, යෝ or න්නෝ, as ඇඩුවෝ, හිටියෝ, අඩන්නෝ) are also occasionally used.

[For other colloquial peculiarities, *vide* §§ 181-184, 198, 354, & 362.]

The syntax of the book language explained in the preceding sections is generally applicable to colloquial speech in other respects.

ANALYSIS AND PARSING.

349. Analysis and Parsing are unknown in Sinhalese grammar. They will therefore be treated below as in English. A knowledge of them will greatly assist the student in understanding the construction of sentences.

ANALYSIS.

Simple Sentences.

(1) එතෙම කොළඹ වැසියෙකි, 'he is a resident of Colombo.'

Subject	එතෙම.
Predicate	(වේ.)
Subjective complement of predicate	වැසියෙකි.
Attributive adjunct of the complement of predicate	කොළඹ

(2) මම රත්රන් දූෂකෙළෙමි, 'I reduced gold to ashes'

Subject	මම.
Predicate	කෙළෙමි.
Complement of predicate	දූෂ.
Object	රත්රන්

350. *Complex Sentences.*

(3) "එළාලරජ දුටුගැමුණුරජ සටනට අබව අසා දෙවන දවස් සන්නාහ සන්නාව වහාපව්න නම් ඇතු පිටට පැන නැගී දෙමළ මහ සෙනහ පිරවර අවුත් වන," 'King Elāla, having heard that the king Dutugemunu came to fight, put

on (his) armour, and mounting the elephant Maháparvata came, attended by the great Tamil army, and encamped on the second day.'

Subject	රජ.
Attributive adjunct of subject			...	එලාල.
Predicate	වත.
Subjective complements of predicate		...	$\left\{ \begin{array}{l} 1. \text{අසා.} \\ 2. \text{සනනබව.} \\ 3. \text{පැනනැගී.} \\ 4. \text{පිළිවර.} \\ 5. \text{අවුත්.} \end{array} \right.$	
Adverbial adjunct of predicate			...	දෙවන දවස්.
Object of	1. අසා	දුටුගැමුණු රජ සටනට ආ බව (a).
	2. සනනබව	සනනාහ.
	3. පැනනැගී	පිටව.
	4. පිළිවර	සෙසත.
Attributive adjunct of	3rd object	...	1.	මහාපළික නම් ඇතු.
	1th „	...	2. $\left\{ \begin{array}{l} 1. \text{දෙවල.} \\ 2. \text{මහ.} \end{array} \right.$	
(a) Substantive clause in objective relation to “අසා.”				
Subject	රජ.
Attributive adjunct of subject			...	දුටුගැමුණු.
Predicate	ආ (= ආවේ).
Adverbial adjunct of predicate		සටනට.

NOTE.—1. Observe that participial clauses when rendered in English assume the force of attributive adjuncts, although in Sinhalese they may be better regarded as subjective complements of the predicate.

2. බව° is a noun equivalent to the English “that” indicating a substantive clause. It is indirectly governed by “අසා” in the above sentence. In analysis this and other words similarly used may be advantageously treated as the conjunction “that” in English and may be left unnoticed. It is a peculiarity in the language to change the predicate in the substantive clause indicated by බව, to a participial adjective qualifying බව. (*Vide* § 266.) Such clauses may also be treated as substantive phrases.

351. “ඉන්බිති ඒ බඩු හා සමග මහු දැක කිපියාවූ රජ පුරුෂෝ ‘මේ මුක්තාහාරය තෝ කෙසේ ගනිදු’ යි නොවි

° පවත් and, නිසාව are also similarly used. The colloquial equivalent is වග.

වාර 'මොහු ගෙණ ගොස් දකුණු වහසල් දොර සමීපයෙහි
දිවස්සුලු හිඳුවාපියව' සි කියා විධානකළහ," 'After-
wards the king, irritated at seeing him with the goods,
without inquiring How didst thou get this pearl string,
gave order, Take and impale him at the southern gate.'

Subject	රජපුරවෝ.
Attributive adjunct of subject	එ බඩු හා සමග බහු දක කිරිසාවු.
Predicate	විධානකළහ.
Subjective complements of predicate	...	{	1. විවාර. 2. කියා.	
Adverbial adjuncts	{	1. to predicate : ඉක් බිසි. 2. to the 1st com- plement of the predicate හො.
Object	{	1. of the 1st complement of predicate 2. „ 2nd „	...	මේ මුකුණා හාරයහෝ හෙසේ ගනිද (a). මොහු ගෙණ ගොස්... හිඳුවා පියව (b).

(a) Substantive clause in objective relation to "විවාර."

Subject	හෝ.
Predicate	ගනි.
Adverbial adjunct of predicate	හෙසේ.
Object	හාරය.
Attributive adjuncts of object	...	{	1. මේ. 2. මුකුණා.	

(b) Substantive clause in objective relation to "කියා."

Subject	(හොපි or හෙපි.)
Predicate	හිඳුවාපියව.
Subjective complements of predicate	...	{	1. ගෙණ. 2. ගොස්.	
Adverbial adjuncts of predicate	...	{	1. දකුණු වහසල් දොර සමීපයෙහි. 2. දිවස්සුලු.	
Object	මොහු.

NOTE.—Such particles as ඇයි, සි, ද, &c., are not taken into con-
sideration in analysis.

PARSING.

352. “එ බස් අසා දුටුහැමුණු රජ සතුටුව සේනාවට ප්‍රසාද දී සන්තාහ සන්නාවට සටනට නික්මුනාහ,” ‘having heard those words the great King Dutugemunu was pleased, and, giving presents to the army and putting on (his) armour, departed for the battle.’

එ, pronoun, used as an adjective, qualifying “බස්.”

බස්, common noun, pl. number, fem. gender,^o acc. case ; governed by “අසා.”

අසා, past part. of the verb අස ; a subjective complement of the finite verb “නික්මුනාහ.”

දුටුහැමුණු, proper noun, sing. number, masc. gender, nom. case ; in attribute relation to “රජ.”

රජ, common noun, sing. number, masc. gender, nom. case ; in subjective relation to “නික්මුනාහ.”

සතුටුව, past part. of සතුටුවු ; a subjective complement of “නික්මුනාහ.”

සේනාවට, collective noun, pl. number, fem. gender, dat. case ; in adverbial relation to “දී.”

ප්‍රසාද, common noun, pl. number, masc. gender, acc. case ; governed by “දී.”

දී, past part. of ද ; a subjective complement of “නික්මුනාහ.”

සන්තාහ, common noun, sing. number, masc. gender, acc. case : governed by “සන්නාවට.”

සන්නාවට, past part. of සන්නාවු ; a subjective complement of “නික්මුනාහ.”

සටනට, common noun, sing. number, neuter gender, dat. case ; in adverbial relation to “නික්මුනාහ.”

නික්මුනාහ, intransitive verb, indicative mood, past tense, 3rd person, pl. number (in form, singular in sense); in predicative relation to “රජ.”

IDIOM.

Bhāshā-rītiya.

353. To acquire a competent knowledge of the Sinhalese Idiom (භාෂා රීතිය) the student should read the writings of standard authors, study the colloquial usages of the language, and, above all, gain a practice in *thinking* in

^o It would not be improper to assign the neuter gender to all inanimate nouns. (Vide § 81.)

Sinhalese. An Englishman will say (1) 'I have a book,' (2) 'where is the dog?' (3) 'this is my hat,' (4) 'he fell into a well and died,' (5) 'tell him to come soon'; while a native will express the same ideas in this strain: (1) 'to-me a-book is' (මට පොතක් තිබේ), (2) 'the-dog where?' (බල්ලා කෝ), (3) 'this my hat' (මේ මගේ හොප්පියය), (4) 'he in-a-well having-fallen died' (එනම ලිඳක වැටී මළේය), (5) 'to-him to-come tell' (ඔහුට එන්නට කියාපන්). These examples are sufficient to show the vast difference in the idioms of English and Sinhalese, and the difficulties a beginner, unacquainted with oriental languages, has to experience in the study of the latter. Tamil and Sinhalese idioms are nearly identical: a person acquainted with the idioms of the one will find no difficulty in mastering those of the other.

The order of words, which forms one of the chief difficulties connected with idioms, has been sufficiently explained in § 347, which should be carefully studied before commencing to read this chapter. Many peculiarities of the language, which come within the range of this chapter, have already been noticed in the preceding part of this book, and the sentences occurring therein will illustrate a large number of the idioms noticed here. (*Vide* §§ 212 and 253.)

354. A number of sentences are given below to illustrate the principal idioms of the language, as well as the use of particles and other important words, &c., and a patient study of them will enable the student to overcome the difficulties of mastering the Sinhalese idioms besides proving useful in other respects. Sentences that may be used colloquially are marked with an asterisk (*). *

* Many of these can be easily made to suit book language by altering the endings of the finite verbs and of some of the nouns and pronouns to agree with the rules laid down in the chapter on Syntax. The expletive *ඔ* at the end of a sentence is generally omitted in colloquial usage.

- (1) මේ මුදුව කාගේද* (this ring whose?) } 'whose ring
මේ කාගේ* මුදුවද* (this whose ring?) } is this?
- (2) උඹ කවිද* (you who?), 'who (or what) are you?'
- (3) උඹ කාගේ කවිද* (you whose who?), 'whose (relation) are you?' = 'who are you?'
- (4) මම ඔහුගේ බාල පුතා* (I his young son), 'I am his youngest son.'
- (5) උඹේ රක්‍ෂාව (or වැඩේ) මොකද* (කවරේද or කුමක්ද) (your profession or calling what?), 'what is your occupation?' = 'what are you?'
- (6) මම කොළඹ රේගුවේ ලියක්කෙක්* or ලිපිකරුවෙක් (I in-Colombo of-the-Customs a-clerk), 'I am a clerk in the Colombo Customs.'
- (7) මේක ඕනෑ කාටද? මට* (this is-required to-whom? to-me), 'who wants this? I.'
- (8) මේ වත්ත කාගේද? කාගේද (or කාගේද කිසිවක්) මම දන්නේ නෑ* (or කාගේදැයි මම නොදනිමි). 'whose garden is this? I don't know (whose it is).'
- (9) මේ බඩුවට අයිතිකාරයෙක් (or හිමියෙක්) තැද්ද-ඇයි නැත්තේ-එක් (or එහි) අයිතිකාරයා (or හිමියා) මම නමයි* (this to-the article an-owner is-there-not; why there-is-not? its owner I myself), 'is there no owner for this article? why not? I am its owner.'
- (10) මේ මොකද* (this what?), 'what is this?' 'what is it?' 'what do you mean by this?'
- (11) මේ මොකක්ද* (or කුමක්ද) (this what?), 'what (thing) is this?' 'what do you call this?'
- (12) උඹේ නම මොකද* (කුමක්ද or කවරේද), 'what is your name?'

* The alteration of the position of this word has rendered it more definite and it thus tends to indicate some one of a number of persons already known to the interrogator.

(13) මගේ මේස් කුට්ටම කෝ (or කොහේද)* (my socks pair where?), 'where is my pair of socks?' කෝ උඹ ඒක ගෙනුවා* = 'where did you bring it?' = 'why did you not bring it?' කෝ බලන්න,* 'let me (or us) see.'

(14) මේක උඹට කොසින්ද (or කොහොම හම්බවුනාද or ලැබුනාද)* (this to-you whence, or how got or received), 'where did you get this from?' 'how did you get this?'

දුප්පත් අපට රන් රිදී කොසින්ද* (poor to-us gold (and) silver whence), 'where have we poor people gold and silver?'

(15) ඒක කොහේවත් (or කොතනකවත්) නෑ,* 'it is not to be had anywhere'; කොහේද (or කොතනකද) විසිකරපු ගලක් මගේ වැලමිටේ ඇවිත් වැදුනා (or වත්තා),* 'a stone that was thrown somewhere came and hit my elbow.'

(16) මේක මොකටද (මොටද, මක්කාටද, ඇයි,* or කුමටද) (this what-for?), 'what is this for?'

(17) මේ ලියුම කාටද,* 'for whom is this letter?'

(18) මේ රෙදි කීයද* or මේ රෙද්දේ ගන්න කීයද* (this cloth how-much or this of-cloth price how-much), 'what is the price of this cloth?'

උඹට පඩි කීයද (කොච්චරද or කොපමණද),* 'what is your salary?'

මේ වල්වල් ගෙඩි කීයද (කොච්චරද or කොපමණද) or කීයක් (or කොච්චර, &c.) තියෙනවාද* (or තිබෙනවාද), 'how many fruits are there in this bunch?'

මේ ගොඩේ පොල් කීයද* (this in-heap cocoanuts how-many or what-price?), 'how many cocoanuts are there in this heap?' or 'what is the price of cocoanuts in this heap?'

(19) මේක උඹේද මගේද* (this yours? mine?), 'is this yours or mine?'

(20) උඹට මක්වෙලාද*, 'what is the matter with you?' උඹට බොහොම අමාරුද (ගායද or අසනීපද)*, 'are you very ill?'

(21) ඔහුට දැන් සනීපද (or හොඳද)* (to-him now healthy or good?), 'is he now well?'

(22) කොළඹ ලබ්කාචේ අගනුවරය* (Colombo of-Ceylon the-chief-town), 'Colombo is the capital of Ceylon;'
ලබ්කාචේ අගනුවර කොළඹය* (of-Ceylon the-chief-town Colombo), 'the capital of Ceylon is Colombo.'

(23) මම වඩුවෙක්ය* (or මම වඩුවෙක්මි), 'I am a carpenter;'
රසදිය ලෝහජාතියකි,* 'mercury is a kind of metal.'

(24) මේ පොළව බොහොම සාරවත්ය* (this soil or ground very fertile), 'this soil is very fertile.'

(25) උඹට අකුරු ඉගැන්නුවේ කවිද* (to-you letters he-who-taught who?), 'who taught you letters?'

(26) උඹ රජකමටද උත්සාහකරන්නේ,* 'is it for sovereignty you are trying?'
උඹ රජකමට වද* උත්සාහ කරන්නේ,* 'you are trying for sovereignty, are you not?'

(27) ගේ (or ගෙට) ගිනි තිබුවේ අපිය* (house fire they-who-kept or set we), 'it was we who set fire to the house.'

(28) ඔක මට එපා (or ඔනෑ නෑ)* (that to-me don't-want), 'I don't want that.'

(29) මට කමක් (or කාරියක්) නෑ, උඹට හිතුවක් කර පන්*† (to-me matter not, to-you what-was-thought do), 'no matter to me (or I don't care), do as you think;'
ඒකට කාරිනෑ (or කාරියක් නෑ) ඔහුට මරණය දන්වා (or කියා) ඇරපන්,* 'it does not matter, inform (lit. 'send to inform') him of the death.'

(30) මට ලියන්නට කියන්නට‡ පුළුවනි (or ඇකි),* (to-me to-write to-read it-is-possible), 'I can read and write.'

* In books generally වේද.

† උඹට කැමැත්තක් or ප්‍රසන්නයක්, or උඹ කැමති හැටියට (or හැටියක්, ලෙස, ආකාර, &c.) කරපන්,* 'do as you please or wish.'
කමක්නෑ also means 'no use,' 'don't want.' මේක කිසි කමකට ගෑ = 'this is quite useless,' 'this is good for nothing.'

‡ Colloquially ඔ is more common for the dative case.

(31) මට ගස් යෑමට (or බඩගායෑමට) බෑ* (to-me trees to-go (or to-climb) not-able or cannot), 'I cannot (implying inability or refusal) climb trees;' මට ඔහුගේ ඉල්ලීම ඉටුකොට්ටම බෑ,* 'I cannot but comply with his request;' ඔහු අභිගතගෙණම වරෙන්,* 'come with him without fail.'

(32) උඹට බැරිපුළුවන් බවක් දැන් කියාපන්* (to-you cannot or can that now say), 'say (or tell me) now whether you can or not.'

(33) උඹ මෙතේ එන තේන බවක් කලින් මට ලියා එවෑමට ඔබෑ* (you here coming not-coming that in-time to-me having-written to-send must), 'you must write to me in time whether you will come here or not' (or 'write to me in time whether, &c.').

(34) මම (or මට) ගෙදර යෑමට ඔබෑ,* 'I must (or want to) go home.'

(35) උඹ මා යටතේ හිටියට ඔබෑකමක් නෑ,* (i) 'I don't want you to be under me' or (ii) 'you need not be under me;' මට යෑමට වරින්තේ නෑ,* 'I ought not to go.'

(36) උඟ් උඹත් මමත් කලක් එකට වෙළෙඳුම් කලා මත කද,* 'do you remember that he, you, and I traded together (or in partnership) for some time (or at one time)?'

(37) වරදින්තේ නැතුව (or නොවරද්ද) කල්කියා‡ (or කලින්) වරෙන්,* 'come in time without fail': ටු වෙෂ්ට පස්පැයක් තියා ඇ පුතෙක් වැදුවා,* 'she bore a

Or උඹට බැරිද පුළුවනද කසා (or බැරිද පුළුවනද යහබව) දැන් කියාපන්.*

† This idea is also expressed by මට ගෙදර යෑමට ඕනෑකමක් තියෙකමා* (to-me home to-go a-necessity there-is). Observe that ඕනෑ is used to imply a request: *e. g.* ගෙට මට සල්ලි (මුදල or කාසි) ටිකක් (lit. 'a-little') දෙන්නට ඕනෑ. දුන්නොත් ලොකු උපකාරයකි. 'you must (please) give me some money to-morrow: if given, it is a great favour' = 'please give me some money, &c.:' කරුණාකරලා මේ පණිවිඩේ ඔහුට කියන්නට ඕනෑ.* 'you must kindly (කරුණාකරලා) tell him this message' = 'please (or kindly) tell, &c.'

‡ In books the form තබා is generally used for තියා.

son five hours before nightfall;’ හැතැක්ම තුණක් තියා උඹට පණිවිඩයක් එවෙයිදැ,* ‘I shall send you a message when within a distance of three miles;’ ඒ වැඩේ පස් දෙනෙකුට තියා දහදෙනෙකුටත් කරණට බෑ = ‘that work cannot be done by ten persons, much less by five’ (lit. ‘setting aside five persons’).

(38) අද එක්කෝ හෙට උතාරයක් ලැබෙව්,** or අද හෝ (or හරි) හෙට හෝ (or හරි) උතාරයක් ලැබේ (or ලැබෙන්නේය), ‘a reply will be received to-day or to-morrow.’

(39) මට මගේ පොතවත් ඒකේ (or එහි) වටිනාකම වත් දියත්,* ‘give me either my book or its value.’

(40) උඹ කියන එක හැබැවෙණ්ට පුළුවනි, නමුත් මට නම් ඒක විශ්වාසකරන්නට‡ බෑ* (you saying one true to-be possible, but to *me* it to-believe unable), ‘what you say may be true, but *I* cannot believe it.’

(41) ලබ්කාණේ ප්‍රධාන නුවරවල්නම් කොළඹ මහනුවර ගාල්ල යන මේවාය,* ‘the principal towns of Ceylon are (to wit = නම්) Colombo, Kandy, and Galle.’

(42) උඹට ලමයි කී දෙනෙක් ඉන්නවාද* ‘how many children have you?’

* Or ලැබෙනවා ඇති. Similarly ඔහු දැන් එනවා ඇති* = ‘he will be here presently.’ The past form conveys a distinct idea, as උඹ නිව්සා ඇති, ඉතින් පලයන්* = ‘you have stood or stayed sufficiently long (lit. ‘standing is sufficient’), now go.’ ඇති preceded by a gerund in the dative case generally implies doubt, as උඹ එහෙම කියණ්ට ඇති, නමුත් මට මතකනෑ,* ‘you may have said so, but I don’t recollect’ (lit. ‘but to-me recollection not’). (Vide §§ 181 and 182.) Observe the force of සවස වරෙන්, මම ගෙදර ලියුව ලියාලා ඇති (or ලියා තියාලා ඇති)* = ‘come in the evening, I have written the letter and left it at home;’ දැන් තුණට ඇති (or හිරි),* ‘this (lit. ‘now’) is about three o’clock;’ ඔහුට තව රුපියලක් පමණක් යණ්ට ඇති, ‘there is only one more rupee due to him.’ The word හරි is only colloquially used.

† Or හෝ for වත්, in books. එහි is also confined to books.

‡ All gerunds in the dative case with ය්ට similarly admit the ending න්ට also.

(43) උඹට (or උඹේ) වයස කීයද (කොච්චරද or කොප මණ්ද),* ‘what is your age?’ ‘how old are you?’ රුපියලට ගත කීයද, ‘how many cents are there in a rupee?’

(44) ඔහු මට බොහොම සතුටිකලා* (he to-me very-much thanked), ‘he thanked me very much.’

(45) සභාපති උන්වැනේ ඔහුට රුපියල් දහයකුත් ගත පණහක් දඩගැහුවා* (the President to-him rupees a-ten and cents fifty fined), ‘the President fined him ten rupees and fifty cents.’

(46) මේ ඉඩම අක්කර තුණකුත් රූඩ් එකකුත් පර්චස් දෙකකුත් පර්චස් එකකින් සියෙන් එකොළොස් පංගුවක් පමණ මහතයි,* * ‘this land is in extent of about three acres, one rood, and two and eleven-hundredths perches’ (lit. ‘perches two-and of-one-perch out-of-hundred eleven a-part about extensive’).

(47) මේ ඉඩමෙන් හතරෙන් තුන්පංගුවක් මට අයිතිය,*† (this from-land out-of-four a-three-share to-me belonging), ‘three-fourths of this land belongs to me.’

(48) විජය රජ්ජුරුවෝ තිස්අට අවුරුද්දක් රජ (or රජය) කලා, or රජකම්කලා* (Vijaya king thirty-eight a-year reigned), ‘king Vijaya reigned thirty-eight years.’

(49) ඔහුට පමණක් (or විතරක්) අවගහපන්,* ‘call him only’; මම එහෙම කීවා පමණයි,* ‘I said only that much.’

(50) මම ගහකට ගියා (or නැග්ගා),* ‘I climbed a tree;’ එයින් එක ගහක් මගේය* (of-them one a-tree mine), ‘one of the trees is mine;’ එත්තේ එක (or එක්)‡

* Or මේ ඉඩමේ මහත අක්කර තුණකුත්, &c., පංගුවක් පමණය.* ‘the extent of this land is about three acres, &c.’

† මගේය, ‘mine,’ may be substituted for මට අයිතිය.

‡ එක is also used, generally colloquially, to express an aggregate treated as a unit, e. g. තව එක පස්දවසක් උඩ ඉවසුවොත් කෙටරදීම (or කොටරදවාම) කස ගෙවෙස්සු,* ‘if you be patient (or if you wait) only for five days more, I will without fail pay the debt:’ ඔහුට වදකළ හමුත් එක රුපියල් දහයක් ගන්ට බැරිවුනා.* ‘although (I) troubled him I could not get even ten rupees.’

ගහක් හුලඟට වැටී තිබුනා* (in-the-garden one a-tree for-wind having-fallen was), 'in the garden one tree (or a certain tree) had fallen by wind.'

(51) මම ඔහු එනවා* දුටුවා* 'I saw him coming; ' මම කී එක* කරපන්,* 'do what I said.'

(52) හත්වරක් හත කීයද? හතළිස්නවයයි,* 'how much is seven times seven? forty-nine;' ඔහු අට පහ (or අටත් පහත්) දන්නේ නැති (or නොදන්න) අඤ්ඤාසෙකි,* 'he is an ignoramus who does not know the sum of eight and five.'

(53) අවුරුද්දට සියයට දෙළහමාර ගණනේ රුපියල් දෙසිය හැත්තෑපහකට දැවුරුදු තුන්මස් පහළොස් දවසක පොලි,* 'interest on Rs. 275 for two years, three months, and fifteen days at the rate of 12½ per cent. per annum.'

(54) මෙයින් (or මේ ගොල්ලගෙන්) වැඩිමලා කවිද* (of-these the-older-one who), 'who is the eldest of them.'

(55) මම හැමටම (or හැමෝටම) බාලයි,* 'I am the youngest of all' (lit. 'I to-all young'); මම ඔහුට හත් අවුරුද්දකට බාලයි* (I to-him seven a-year young), 'I am younger than he by seven years'; උඹ මට වඩා මිටියි* (you to-me more short), 'you are shorter than I.'

(56) ඔහු අද ඊයේ පොහොසතෙක් නෙවේ (or නොවේ)* (he to-day yesterday a-rich-man is-not), 'he is not a rich man of the other day,' i. e. he has been a rich man for a long time.

(57) මම ලෙඩින් (අසනීපයෙන් or සනීප නැතුව) ඉන්න වග (or බව) මගේ මහත්මයාට (or සාමියාට) ලියා ඇරපන්,* 'write (lit. 'having written send') to my master that I am ill.'

* In books එන්න and යිවා are respectively used.

(58.) ලියා දන්වා එවන වගනම්,* 'subject written and sent for information (is).'

(59) මේ වගට උඹේ හිතේසි මිත්‍රවූ අප්පු සිඤ්ඤොඤා† (this to-purport or statement your well-wishing friend-who-was Appu Siñño) = 'I am your well-wishing friend, Appu Siñño.'

(60) ජෙනමුවේ පදිඤ්ඤා විලියම් ජෝන්ස් මහත්මයා නමටයි (or මහත්මයාට භාරදියයුතුයි or ලැබියයුතුයි),‡ (in-Negombo residing William Jones gentleman's to-name, or to-the- gentleman if-delivered it-is proper, or if-received it-is proper), 'to Mr. William Jones (or William Jones, Esq.), Negombo.'

(61) වම් එක්දහස් අටසිය අසුපහත්වූ (or අසුපහේ) ජුනි මස තිස්වෙනි (or 1885 ජුනිමස 30) දින කොළඹ පිටකොටුවේ තුන්වෙනි හරස් විදිසේ නොමීමර පහේ (or පහ දරණ) ගෙසිදිය,§ 'at house No. 5 of the 3rd Cross Street, Pettah (Suburb), Colombo, on date the 30th June, 1885.'

(62) උබ තමා (or සලකා) මම නඩුව අහස්කලා තමයි,* 'it is true that I withdrew the case on account of (lit. 'regarding or considering') you.'

* This is equal to the salutation or address at the commencement of a letter, as 'Dear Mr. —,' &c. There are various forms. Such phrases as සාදරයෙන්, 'with affection'; සතූනියෙන්, 'with thanks'; සාදර සතූනියෙන්, 'with affection and thanks'; සටන්තාවයෙන්, 'with submission'; වැදගත්කමකරයෙන් 'with obeisance and salutation,' are prefixed to the above sentence when necessary, and the words මහත්මයා and සැලකුම are substituted for දන්වා for the sake of respect.

† This is a form of a concluding sentence in a letter.

‡ This is a form of superscription on a letter. In addressing a letter to a great person the expression විජයවෙන (or කරණ) පිණිසයි or other respectful form is substituted for තමයි, &c., e. g. ගරු කටයුතු බස්කාලය පළාතේ අධිකාරීන්ගෙන් (or මහත්මයා වෙත) විජයවෙන (or කරණ) පිණිසයි = 'To the Hon. the Govt. Agent of the Western Province.'

§ This is a form of dating letters, &c

(63) සොරුන් විසින් අපේ බඩු පැහැරගනුලැබුවේය (or පැහැරගන්නා ලද්දේය), 'our goods were plundered (or wrested away) by thieves.'

(64) "ඒ උතුමා දකිණුනොලබමි" (that great-one seeing I-shall-not-get), 'I shall not get an opportunity of seeing that great one;' ඔහු මගෙන් හොඳට තැළිම් කෑවා * 'he was well beaten by me;' මම උඹෙන් බැණුම් අහණ්ට සැහෙන* කෙනෙක් (or බැණුම් අහන කෙනෙක්) නෙවේ (or නොවේ),* 'I am not a person to be abused (or scolded) by you;' ඔහු මගෙන් වැදුම් ගණ්ට බොහොම ආසයි,* 'he is very eager to receive salutation from me.'

(65) මගුල් කෑමට බොහෝ සතුන් මරණ්ට යෙදුනාය* † (for-the-festive-eating many animals to-kill it-was-con-trived), 'many animals were slaughtered for the feast.'

(66) උඹ මගෙන් එදා ඇසුවේ කුමක්දැයි නොදනිමි, 'I don't know what you asked me the other day.'

(67) උඹේ ඕනෑකම (or ඉල්ලීම) ඉෂ්ටොකළාට (or ඉෂ්ටොකළාය කියාලා) මා එක්ක (or සමග) තරග (or අමනාප)වෙණ්ට එපා,* 'don't be angry (or be displeased) with me for not having supplied your want (or complied with your request).'

(68) උඹ උපන් ගම (or උඹේ උපන් ගම) කොහේද,* 'where is your native village?' උඹේ ගම කොහේද,* 'where is your village?' උඹ කොහේ හිටලාද,* 'where are you from?'

(69) මම අදුනන මිනිස්සු මේ පළාතේ (or හරිසේ) වැඩිය නෑ,* 'there are not many men in this district whom I know.'

(70) මම ලහඳි (මෑත or මෑතදී) කළුතර හිට (or සිට) මාතරට අඤ්ඤාච්චියෙන් ගියා,* 'I lately went from

* Or සුදුසු or නිසි. Cf. මම සැහෙණ්ට තියෙනවා, 'I have enough.'

† යෙදෙ has also the sense of 'agree.' Observe the force of යොදා in ඔහු මේරකාරවේ යොදවාපන්,* 'cause him to enter this line of business; ලමයාට කළුණ්ට මම තා යොදමි, 'I employ you to flog the boy;' "එතෙම පිය රජ්ජුරුවන් මරන්නට යෙදි," 'he gave orders to kill (his) father the king.'

Kalutara (lit. 'being in Kalutara') to Mátara in the horse-coach ;' ඊසේතිට තද කුකාටුවක් පවතිනවා,* 'since yesterday a storm is prevailing.'

(71) ඔහු අද වැඩ බාරගත්තාද* = 'it is said that he assumed his duties to-day.'

(72) ඔහු මහපාරේදී මට සම්බවුනා* (he on-the-great-road to-me was-met), 'I met him on the high road ;' උඹ එතපාර (or ගොහින් එතපාර) මට සම්බවෙණ්ට ඕනෑ,* 'I want to meet (or see) you on your return ;' එතකොට (i. e. හැරී එතකොට) ගෙදර පාරේ වරෙන්,* 'on your return call at (my or your) house' (lit. 'when returning come by the house'); මේ පාර (සැරේ or වතාවේ) ඔහු නිදහස්වෙනවා අනුමානයි,* 'it is doubtful that he will be acquitted (or released) this time.'

(73) උඹ ගහින් එගොඩ (or එතර) වුනේ කොහොමද,* 'how did you cross (or go to the other side of) the river ?' ඔහු එගොඩකරපන්,* 'take him over' (the river, &c.); ඊසේ සවස දෙකහමාරට (or දෙකකුත් කාලට or දෙක පහුවෙලා කාලට) ඔහු නැවෙන් ගොඩබැස්සා,* 'he landed from the vessel yesterday at 2.30 (or 2.15) P. M.'

(74) අපි එදින් එදට (or එවලින් එවලාවට) මොක මොක වත්* සම්බකර (or සපයා) ගන්නවා,* 'we from day to day (or from time to time, i. e. as opportunity occurs) earn something or other.'

(75) උඹ ගිය වැඩේ ඉහුවුනාද (or හරිගියාද),* 'was the business on which you went successful ?'

(76) ඔහු දවස දෙවේලේ (or දවසට දෙවිටක්) කවුණේ† බලණ්ට යනවා,* 'he goes to see the Museum morning and evening‡ (or twice a day).'

* මොක මොකවත් is more indefinite than මොකවත්.

† The term කොතුකාරය is generally used in composition.

‡ Lit. 'during the two times (or parts) of the day,' referring to the forenoon (උදය වරුව) and afternoon (සවස වරුව). දවස දෙවිටෙක is also used in classics for දවසට දෙවිටක්.

(77) ඔහුට කතාකරගැනීමට බැරිවුණා,* 'he could not (i. e. was unable) speak;' මම හැවතිල්ලේ කතාකළා,* 'I spoke slowly;' මම ලොකු පිරිසකට (or පිරිසක් ඉදිරියේ or ඉදිරිපිට) කතාවක් කළා,* 'I made a speech to (or before) a large congregation.'

(78) හෙතෙම කොරව* උපන්නේය, 'he was born lame.'

(79) මම තැවත තැවතත් ඔහුට තරව්වුකළා,* 'I threatened him again and again.'

(80) උඹ කී කී දේට මෙපමණ කල් (or මෙතෙක්† කල්) මම ඇහුවිකන් දුන්නා,* 'I have listened (or paid attention) up to now to what you have (from time to time) uttered.'

(81) ඔහු එසේ මෙසේ කෙනෙක් නොවෙයි,* 'he is not a mere so and so' = 'he is no common person.'

(82) ඔහුගෙන් හොඳකමින් වැඩ ගැනීමට ඕනෑ,* 'you ought to get work from him by fair means.'

(83) ඒකට මට ඇයි (or මොකද)*‡ or එය මට කිමිද, 'what is that to me?'

(84) මේ පාූ ලිඳේ වතුර ඉතාමත් නරකයි,* 'the water of this abandoned well is extremely bad.'

(85) "ඉදින් මම නොආසෙව්වි ඒමිනම් මා නොබලා තෙපින් අහුවකරමි," 'if, however, I fail (lit. 'failed') to come, you too eat without waiting for me' (lit. 'looking for me').

Colloquially the form මෙලා is used for වැ, as කොරවෙලා.

† In classics sometimes මෙතෙක්. Notice the force of මෙතෙක් තැන් ඇවිත් (or මෙපමණ දුර ඇවිත්*), 'having come so far as this;' මෙතෙක් දෙයා (or මෙපමණ දෙනා*), 'so many as these;' වෙඩිගබ්බ කොටුවතෙක් ඇසුණා,* 'the report of guns was heard as far as the fort;' එතෙක්මය (colloq. එපමණමය or එවිවරමය), 'only that much.'

‡ The Kandyan equivalent is බඩ නයිද (lit. 'will it eat the stomach')? ඒකට මොකද is used in the sense of 'what harm?' implying approval. It is also used in the sense of 'what of that?' as in ඒකට මොකද වසු මගේ වැඩේ (or කාරණාව) වැරද්දුවා,* 'what of that (= 'nevertheless')? he disappointed me' (lit. 'he failed to attend to my work or matter'). Observe the force of මොකද in උඹ බොහෝ කිව්වට මොකද මට ඒ ගැන බොහෝ අයුමානයි,* 'although you said so (lit. 'what of your having said so') I am very doubtful of it.'

§ Observe that ආසෙවීම is a verbal noun.

(86) අනිකුත් (or අනිත්) අයවල් කලකින් (or කලාතුරකින්) මෙහෙ නාවේ මන්ද,* ‘why have not the rest (lit. ‘the other persons’) come here for some time?’

(87) නිකම් ඉණ්ට බැරිද,* ‘can’t you keep quiet?’ රුපියල් දහයක් වටින මේ වසිරෝඩිය* උඹට මම නිකම් (or නිකමට) දෙන්නේ කොහොමද,* ‘how can I give you gratis this cat’s-eye worth ten rupees?’

(88) “මේ දෙකම සැබෑවණ්ට කාරණ නැත, එකක් බොරුවෙයි එකක් සැබෑවෙයි,†” ‘there are no reasons (or grounds) for both these (things) to be true: one will be false, the other true.’

(89) මේ බව දන්නේ එහෙමත් කෙනෙකි,* ‘a selected few (lit. ‘certain persons’) know this fact’; ඔහු එහෙමත් දවසක ඇවිදිණ්ට යනවා,* ‘he goes out for a walk (lit. ‘to walk’) only occasionally’ (lit. ‘on a certain day’).

(90) සියලුදෙනාම වාගේ (or පාගේ) ඒ අතරතුරේදී මට උදව්වුනා (or උපකාරකලා),* ‘nearly everybody assisted me in that interval.’

(91) ඔහු මට තලණ්ට හැදුවා,* ‘he threatened to flog me;’ මම පිටත්වෙණ්ට හදද්දී වහිණ්ට පටන්ගත්තා,* ‘when I was preparing (or ready) to start, it commenced to rain’; යණ්ට හදපත්, ‘be ready to go’; උඹ මා බේබද්දෙක් කරණ්ට හදනවාද,* ‘are you going to make me a drunkard?’

(92) ඔහු නොනවත්වා ලියාගෙන ගියා,* ‘he went on writing incessantly;’ වම්බ වැහැගෙන එන්නා,* ‡ ‘a shower of rain is coming down;’ දුවගෙන වරෙන්,* ‘come running’; දුවලාස් වරෙන්* (having-run come), ‘run and

* This is a corruption of the Sk. *චෛද්‍යානි* (Eḷu = වෙරළ).

† The word අනික, ‘the other,’ is also used for the second එකක්, generally colloquially.

‡ The forms ending in න්තා, as එන්නා, යන්නා, සිටින්නා, imply, when so used, an action within the operation of the senses.

§ This is sometimes erroneously used in the sense of දුවගෙන.

come;’ මම ගොහින් එක්කද්දා,* ‘I shall go and come;’
හොඳයි, ගොහින් වරෙන්,* ‘yes, go and come.’*

(93) මිනිස්සුන්ට මෙහේ (or මෙහි) එන්න දෙන්නට†
එපා,* ‘don’t allow (or let) the people to come here;’ මට
යන්නට ඇරපන් (or දියන්),* ‘allow me to go.’

(94) ඔයාකාර (or ඔය අන්දමේ) පල්බොරු මිත්මතු මට
කියන්න එපා,* ‘in future don’t tell me such rank lies;’
පල් වතුර බීම අයුතුයි,* ‘drinking stagnant water is
unwholesome.’

(95) ඔහු ඒ සියල්ල මා දැක්කදී (මට or මා සමග) කීවා,*
‘he told me all that.’

(96) ඔහු ආ ගමන්ම වාඩිවුනා,* ‘he sat down at the
moment he came;’ ඔහු යන ගමන්‡ (or යද්දී) මට රහසක්
කීවා,* ‘he told me a secret while going;’ මේසේ සේදු
ගමන්§ තවම දොර තිබෙනවා නෙවේද (or නොවේද),*
‘is not the table still outside since it was washed?’

(97) මට උඹ ආවත් එකයි නාවත් එකයි* || = ‘whether
you come or not (lit. ‘not-come’) is both the same to me.’

(98) ලමයාට ඉගෙනගන්නට සලස්සාපන්,* ¶ ‘cause the
boy to learn’ or ‘make arrangements for the boy’s learn-

* The last two Sinhalese sentences are also used to do duty for
a parting salutation.

† ඉඩදෙන්නට or ඉඩදරින්නට, ‘to permit,’ is also substituted for
දෙන්නට.

‡ ගමනේ and ගමනේදී are used in classics with equal force, as in
බාගු බෙදන ගමනේ, ‘on the occasion of (or whilst) distributing the
relics.’ In some parts of the Island the form ගන්නේදී is used for
ගමනේදී.

§ In classics the form ending in වනම is used, as සේදුවනම, ගැසුව
නම. සේම (in ‘වැඩිලත්තා සේම,’ ‘just as (he) was seated’) is also
used similarly.

|| එක in such connections as this has the force of ‘same.’

¶ In classics parts of කර, ‘do,’ is sometimes affixed to the
gerundial forms of verbs to express a causal idea, as අසෙකු සදා ගෙණ
එනුකොට, ‘having caused a horse to be harnessed and brought.’

ing;’ ඔහුට පාඩම්කරණ්ට මනාප (or රුචි) කරවාපත්,*
‘induce him to study.’

(99) මම ඉඳ හිට (ඉඳ හිටලා or ඉඳලා හිටලා) එහෙ
යනවා,* ‘I go there occasionally.’

(100) ආවාට ගියාට වැඩකරණ්ට එපා,* ‘don’t do work
in a slipshod way;’ එපාකමට (or නොසැලකිලිලෙස) වැඩ
කිරීමේ විපාකය (or එලය) මේකයි,* ‘the result of working
unwillingly (or carelessly) is this.’

(101) යං (= යමු): උඹ යමං, මම එක්කියි,* ‘let us go :
you go ahead, I will follow.’

(102) වසංගතයක් සෑදී බොහොම හරක් මැරීයනවා,*
‘a pestilence having broken out, many cattle are dying
off;’ පිහාන බිමවැටී බිඳිලා පලව්ව,* ‘the plate fell down
and broke completely.’*

(103) කීසේ (or වදුළේ) මැනෝ† = ‘it has been well
said;’ “සොර කියන්නේ මාගේ ගොන් මා කැමති තෙතකට
ගෙණයෙම් කිය,‡” ‘the thief says, I will take my oxen
wherever I wish.’

(104) මම කිසිවක් නොකියා (or කතානොකර) උන්නා
(or හිටියා),* § ‘I was silent’ (lit. ‘without speaking
anything’).

(105) පිත්තරණ වාලේ ඔය අත්දමේ සහපත් වැඩත්
කළාට කාරිනි,* ‘in the course of doing merit (i. e.

* Parts of the verb යා, ‘go,’ are thus used as auxiliaries to indicate completeness of action.

† This is a clause often used in classics to introduce a quotation. The expression “එසින් කීහ” (*honorific pl., sing. කීය*) = ‘hence the saying’ is also used.

‡ Or මාගේ ගොන් මාකැමති තෙතකට ගෙණ යෙමිසි සොර කීසේය. කියන්නේ is a verbal noun in the masculine gender, used to introduce the quotation. The sentence would colloquially be, හොර කියනවා මගේ ගොන් මම කැමති තැනකට ගෙණ යනවා or මගේ ගොන් මම කැමති තැනකට ගෙණ යනවාය කියා හොර කීවා. (*Vide p. 438.*)

§ කට පියාගණ, (lit. ‘having shut the mouth’) has the same force. In books තුණ්ඩිවැනට is a common expression for ‘silent.’

(‘virtuous acts’), there is no harm in performing such good services;’ දුවන්නන් වාලේ දුවන්නට එපා, ‘don’t run merely because (or as) others run.’

(106) මේ ගණන එහෙමපිරිත්ම* (or සමුපුණ්ණයන්ම) වැරදිසි,* ‘this sum (*i. e.* ‘arithmetical calculation’) or account is entirely (or completely) wrong;’ ඔහුගේ ගණන් බේරු පත්,* ‘settle accounts with him.’

(107) කල්යාමෙන් ඔව්හු නැවතත් මිත්‍රවූවෝය, ‘in course of time (lit. ‘by lapse of time’) they again became friends.’

(108) එසේවූ කල (or කල්හි) අපි කුමක් කරමුද, ‘it being so (or when it is so), what shall we do?’ “මේවූකල්හි සැබෑවිය,” ‘this at last turned out to be true.’

(109) කොසිවාත් (or කොසි ඒවාත්)‡ මට දියත්,* ‘give me one and all’; කොසිවා (or කොසි ඒවා)‡ දුන්නත් ඔහු රචනාට උඹට බැරුවාමයි,* ‘although you may give (him) anything (you please), you can never deceive him.’

(110) මම ඔහුගේ ලෙඩෙහි හොඳකලා (සනීපකලා or ගුණකලා),* ‘I cured his disease;’ උඹලා දැන් හොඳද (සාලද or මිත්‍රද),* ‘are you on friendly terms now?’

(111) ඔබ ඔව්වර (or ඔපමන්) අගේ (or අගය) කරන්නට එපා,* ‘don’t set so high a value on it.’

(112) අලුත් පිට (or පිටට)මේක කියත් වලි,* ‘while new, this is worth any amount.’

(113) අන්නද්දී උඹේ නැතිවුන බඩුව,* ‘there! your lost article’; මෙන්න බලාපත්,* ‘here, look’; මෙහෙ-බලාපත්,* ‘look here.’

* සහමුලිත්ම (lit. ‘with-the root’) is also used with the same force.

† The form පුකල (or ලා) is also used in old classics. (*Vide* p. 317.)

‡ This has reference to some definite things, මොකවාමත්, මොකවා, මන්කාන් ය. මන්කා being indefinite.

§ අන්න. මන්ත (‘there’), and මෙන්න are sometimes used as අත, ඔත and මෙත and in the upcountry as අං, ඔං, and මේං respectively.

(114) එකට එක (or එකටෙක) කිරීම සමහරවිට අනුටණ් කමකි,* 'doing one thing for another (lit. 'one for one' = 'tit for tat') is sometimes foolish' (lit. 'foolishness').

(115) හිත්තියා,* නිකම් (or නිකා) ඉදින්, මම උඹ අඳුනනවා or මම උඹේ වග (or තරම) දන්නවා,* 'friend, keep quiet; I know you or I know your nature (or status).'

(116) එළඳෙන තණකොළ වත්තට අරගෙණගොහින් දිගවෙලිකරපත්,* 'take the cow to the grass garden and tether (her').

(117) ඔහුට කතාකරලා (or ඔහු දිසාව බලා)† මම මෙ ගෙම කීවා,* 'I addressed him as follows' (lit. 'having spoken to or looked at him I said in this manner').

(118) අහවලා ඉල්ලුකැවියේ මේක දීපත්,* 'give this as soon as the person (named) asks' (lit. 'asked instant').

(119) ලෙලිපොල් ගෝණියකුත් පොල්ලෙලි දුල්පයිය කුත් ඔහු ගෙණවා,* 'he brought a gunny bag of unhusked cocoanuts and a net bag of cocoanut husks.'

(120) මට අවසර* ‡ (to-me permission), 'pray grant me permission; 'අයුබෝවන්' (or අයිබෝවන්)* (age may-be-prolonged) = 'good morning' (or 'good evening'); උඹ බැරක්ද (or බැරක් යනවාද),* or උඹ කොයිබද or කො හේද (or කොයිබ යනවාද or කොහේ යනවාද)* = 'where to?' 'where are you going?'

* This is used with contemptuous intent.

† In classics බණවා is commonly used, as in ඔහු බණවා, 'having addressed him.' කතාකොට, දෙස බලා, අවහුණුකොට, අවසා, are also used in books.

‡ This expression is used by an inferior to a superior, when parting, &c.

§ This is more respectful. බැහැර = 'out.'

(121) මේ පෙට්ටියේ රුපියල් දහසක් වාගේ* (or කිට්ටු වෙණ්ට, lit. 'to approach near') මුදල් තියෙනවා,* 'there are about ten rupees in this box'; මේක කැඩ්ලා වගෙයි (පාටයි or හැඩයි†),* 'this seems to be (or looks like) broken.'

(122) උඹ ලග ලොකු පාහේ (or තරමේ) අන්නායි තියෙනවාද,* 'have you got (lit. 'near you are there') large sized pine-apples?'

(123) කොහෙන් (or කොහෙන්වත්) ඔහු සලකණ්ට එපා,* 'don't regard him at all'; මම කොහෙන් (කොත තත් or කොයිවත්) නවතනවා,* 'I stop (or stay) at every place.'

(124) ඔහු කොබෝදා ඔත්පලව හිටියා,* 'he was lately (lit. 'not-many-days-ago') bedridden.'

(125) අටෙන් පහෙන් වෙනස මොකද,* 'what is the difference between eight and five?' පොල්ගහෙන් තල් ගහෙන් වෙනස කියාපන්,* 'tell the difference between a (lit. 'the') cocoanut tree and a (lit. 'the') palmyra tree'; මේ ගස් දෙකේ වෙනසක් නැද්ද,* 'is there no difference (lit. 'not a difference') between (lit. 'of') these two trees?'

(126) ඔහු දවස නිස්සේ (or මුළුල්ලේ) සෙල්ලම්කර කර ඇවිදිනවා,* 'he goes (or is going) about playing all the day long'; නිස්සෙම (or නිතරම) කවටකම්කරණ්ට හොඳ නෑ,* 'it is not good to jest always.'

(127) අම්මා පල්ල මම ඔයගැණ යන්නම්වත් දන්නේ නෑ කියා ඔහු දිවුරුවා,* 'he swore saying (lit. 'having said') By (my) mother I have not the slightest knowledge of it.'

(128) උඹ ගණනේ (or යටතේ) කීපදෙනෙක් වැඩ කර ණවා හෙ (or නො) වේද,* 'are not several persons working under you?' ඒක මා ගණනේ (or ගණනට) තියැද්දෙන්,* 'let it be in my favour or name' (lit. 'account') or 'leave it for me'; ගෙයක් ගෙයක් ගාණේ (or පාසා) ඔහු හිඟමනේ

* The word පමණ or තරම (= 'extent,' 'about') is also used.

† පාට and හැඩ literally mean 'colour' and 'shape' respectively.

යනවා (or හිඟනවා),* 'he goes begging (or begs) from house to house.'

(129) ඔහු තකහනියා මා සමබවෙණ්ට ආවා,* 'he purposely came to see me.'

(130) පුටු කීපයක් කැඩිලා තිබුනි,* 'there were several chairs broken.'

(131) ඔහුට සමහරු ගුරිඇත්තෝ සමහරු වොකු ඇත්තෝ,* 'some were hitting him with (their) fists, some were rapping him (on the head).'

(132) ඔහු ඇහුම්පද කියණ්ටනම් හපනා,* 'in giving home thrusts, he is smart' (lit. 'the clever one').

(133) මිනීමරුවා එල්ලා දමණ්ට ඉස්සර එල්ලී මැරුණි.* 'the murderer hanged himself and (so) died before being hanged' (lit. 'before hanging').

(134) මේ අත්ත ඉබේ කඩාවැටුනා,* 'this branch broke of itself and fell.'

(135) වැඩ ඇරුණුම (or නැවැත්තුවාම) කුලීකාරයින්ට යණ්ට ඇරපන්,* 'when work is stopped let the coolies go'; උඹ රකාවෙන් (or වැඩෙන්) ඇරුණේ මන්ද,* 'why did you quit (your) employment (or occupation)?'

(136) මගේ කන් ඇහෙන්නේ නැති හුමින් තවම ඇස් පෙනෙනවා,* 'although I cannot hear -(lit. 'to-ears hearing-is-not'), I still can see' (lit. 'to-eyes sight-is'); මට ඇහෙනවා (or පෙනෙනවා),* 'I hear (or see)'; මත්තේ හොඳට කැපෙනවා,* 'the broad-knife cuts well.'

(137) එල්ලීමෙන් නිදහස්කරලා ඔහුට කෝටුම්භකරණ්ට (or තලණ්ට) රජ්ජරුවෝ නියමකලා (or ආඥාකලා) 'the king remitted (the sentence of) hanging, (but) ordered him to be flogged (or lashed).'

(138) කඩුව පිහතොදුම්මෙන් (or ශුඬනොකිරීමෙන්) මලකඩ කෑවා,* 'the sword was rust-eaten from not being wiped (or cleaned).'

(139) මම වි මල්ලක් දෙපැයකදී කොටා අඟවරකලා,* 'I finished husking (lit. 'pounding') a bag of paddy in two

hours'; විදිලි කොටත්තේ වහිණ්ව වගෙයි,* 'the flashes of lightning would seem to indicate rain' (lit. 'is-for-raining').

(140) උඔට උණ ගැදුනාද,* 'had you an attack-of-fever?' හෙමිපිරස්සාවටද කොහේද උදේ මට උණ ගැණුනා (or ගත්තා),* 'I got fever (this) morning from cold or something else.'

(141) ගෙඩිය ගැනී සාරේ ගියා,* 'the boil burst and matter (pus) exuded ;' උණුවතූරට විදුරුව ගැහුනා,* 'the glass (or tumbler) cracked on account of the hot water ;' මම උණෙන් ගැහෙනවා,* 'I am shivering with fever.'

(142) අව්ව (or ගිනි) තැපීමෙන් ශීතල නැතිවෙයි (or ඇරෙයි),* 'by warming (one's-self) in the sun (or at-the-fire), cold feeling disappears.'

(143) මම කියන එක උඔට තේරෙන්නේ නැතුවා වගෙයි,* 'you don't seem to understand what (*sing.*) I say ;' මේ වචනේ තේරුම්කරපන් (or තෝරපන්),* 'explain this word ;' මගේ තේරවිල්ල උඔට තෝරණ්ව බැරිවුනා,* 'you could not solve my riddle.'

(144) ලිපේ තියෙන වතුර නටනවා,* 'the water on the hearth is at boiling point ;' වතුර නටවාලා කෝපි කෝප්ප සක් වත්කරපන්,* 'boil water and pour out a cup of coffee.'

(145) තේ මිලි දහක් මම පිටරට පැටෙව්වා (or ඇරියා),* 'I exported (lit. 'packed off or sent to foreign countries') one thousand packages of tea ;' ඔහු වැරදිකාරයා වී පිටරට නංවණ්ව (or රටෙන්පිට දමණ්ව) යෙදුනා,* 'having been found guilty (lit. 'guilty person'), he was transported' (lit. 'put on board a ship and sent off to a foreign country, or banished the country').

(146) මගේ රෙද්දේ ලේ පෙවුනා,* 'my cloth (lit. 'in my cloth') was saturated with blood ;' මේ සිවුර* සායම් (or පඬු) පොවාපන්,* 'dye this robe ;' ඒකට අත පොවා පත්කෝ,* 'just (= කෝ), reach (your) hand to it ;' පණ

* This word is restricted to the robes of a Buddhist priest. සායම් is a general term for 'dye,' 'colour,' and පඬු is a yellow pigment prepared by boiling jakwood.

පොවණ්ට පිහියේ කම්මලට ඇරපන්,* ‘send the knife to the smith’s forge to be tempered;’ ගඟ බොහොම ජඹුරු (or ගැඹුරු) නිසා මම පොවන්තේ* නෑ* ‘as the river is very deep I cannot touch the bottom;’ ඉඳු, අත පාපන්,* ‘here, hold out your hand.’

(147) අපි එක කරණ්ට බැඳිලා නෑ (or බැඳී හිටිනවා),* ‘we are not bound (or are bound) to do it.’

(148) උඹේ හාමිනේ (ගෙදර ඇත්තෝ,† or සත්‍රී) ගමට ඇරලාලා වරෙන්,* ‘accompany your wife to (her or your) village and return’ (lit. ‘come’).

(149) ඇරන්. පඩි නැතුව ඔහු වෙනුවට වැඩ බලණ්ට මට බෑ,* ‘besides (or moreover), I cannot act (lit. ‘attend to his duties’) for him without salary.’

(150) එතකොට, ඔහුට එදිරිව ආයෙ (or අයෙත්) නඩු කියාපන්,* ‘if so (then, or well then) prosecute him again’ (lit. ‘institute an action against him,’ &c.).

355. Besides the idioms illustrated by the foregoing sentences, there are pairs of words which should be used idiomatically. These may be termed “idiotisms.” It is a striking peculiarity in the language that almost every word admits of being used with another word having a like, relative, or contrary signification to the first word. This is most common in the colloquial language. Some of the second words convey no real meaning. These idiotisms may be classed under three heads.

A.—Iteration of the same notion.

B.—Antithesis between two notions.

C.—Two separate notions, related to and amplifying one another.

N.B.—The conjunction *අ* or *ත්* is understood between nearly all these word couples (which should be regarded as collective compounds).

* In some districts the form පොවුන්තේ is used.

† Lit. ‘owner of the household.’

356. A.—Words of this class are subdivided into—

(a) Different words having the same or like meaning as the first, as :—

බණ්ඩනම් = 'religious precepts.'	මෘදු මොලොක් = 'mild.'
කසතුරුස් = 'debts.'	කතාබස්කර = 'to speak.'
මිල මුදල් = 'money.'	නින්දා අපහාසකර = 'to abuse (or disgrace).'
සන්ඩු දබර = 'quarrels.'	හරිහම්බකර = 'to earn.'
කලකෝලාහල = 'quarrel and strife.'	යටත් පහත් = 'submissive.'
අඩු පාඩු = 'deficiencies.'	බාර දුර = 'heavy (and) weighty'
අණ පණත් = 'orders.'	= 'onerous.'

(b) Words different in form but alike in origin, as :—

වැර වීසි = 'energy.'	මස් මාංස = 'flesh.'
රැකි රක්ෂා = 'situation,' 'employ-ment.'	අවි ආවුධ = 'weapons'
	පුද පූජ = 'offerings.'

In these examples the first word is Eḷu, and the second word is Sanskrit (or Pali).

357. B.—Examples of this class are abundant. Only a few of them are given below :—

- කාරණකාරණා, 'right and wrong.'
- බොරු සැබෑ (or අබොරු) = 'falsehood (and) truth' (or 'truth and untruth').
- මනුෂ්‍ය අමනුෂ්‍ය = 'human (and) inhuman.'
- තුණ අතුණ, or තුණතුණ = 'good virtue (and) bad virtue.'
- හොඳ කරුණ = 'good (and) bad.'
- මව් පියෝ = 'mother (and) father' (= 'father and mother').
- ගනු දෙනු^c (or දෙනු ගනු) = 'taking (and) giving.'
- අඩු වැඩි† = 'more (or) less,' 'materials,' 'goods and chattels.'
- මෙලොව පරලොව = 'this world (and) the other world.'
- ඉඳුම් හිටුම්, 'sitting and standing' = 'lodging.' (— දෙ = 'to give lodging.')

358. C.—Examples of this class are the most abundant. A few are here given below :—

- අත පය or අත් පා = 'hands (and) feet.'
- අහල පහල = 'near,' 'neighbouring,' 'neighbourhood.'

^c In මුහු සමග ගනුදෙනු කරමි ('I deal with him'), ගනුදෙනු has the force of "dealing."

† වැඩි අඩු, is also used in the first sense.

- ගම් කිව් = 'villages (and) lands.'
 එළු බැටළු = 'goats (and) sheep.'
 ගෙවල් දොරවල් = 'houses (and) doors' (*i. e.*, 'dwellings').
 නිත්ත පෑන = 'ink (and) pen' (= 'pen and ink').
 ඇඳ පුටු = 'beds (and) chairs.'
 අත මිට = 'hand (and) fist' = 'wealth,' 'means.'
 දෙවි මිනිස් = 'gods (and) men.'
 ලෙඩ දුක් = 'sickness (and) afflictions.'
 හෙට අනිද්දා = 'to-morrow (and) day-after-to-morrow' (or = 'to-morrow (or) day-after-to-morrow').
 අද හෙට = 'to-day (and) to-morrow' (or = 'to-day (or) to-morrow').
 වැඳ පුදා = 'having worshipped (and) offered.'
 කෑ බී = 'having eaten (and) drunk.'
 බත් මාලු = 'boiled-rice and fish.'
 කැඳ බත් = 'rice-gruel (and) boiled-rice.'
 එක දෙක = 'one (or) two.'
 දහස දෙළහ = 'ten (or) twelve.'
 මෙස් සපත්තු = 'socks (and) shoes.'
 උත්තර පත්තර = 'reply (and) rejoinder.'

359. There are idiotisms whose second words do not convey any intelligible idea as :—

පඩි තඩි = 'salary.'	පොරොන්දු අරොන්දු = 'promises,'
'conditions.'
උදව් පදව් = 'assistance.'	මජ්ඣ සිලජ්ඣ (නිරජ්ඣ, or තජ්ඣ)
= 'deeds,' 'bonds.'
දහ පත = 'teeth.'	වල් පල් = 'worthless matter.'
කැපී බැපී = 'not lost.'	
තලා වලා = 'having flogged.'	

Any departure from the conventional order of words in these idiotisms is counted as a mistake in idiom. Words of fewer syllables are generally the first words, and all negative words are always placed last. (*Vide* § 213.)

360. A few interesting idiomatic words and phrases other than idiotisms are noticed below :—

අත් අ(ර හ)රි, 'to leave off.'	අවුය, 'to lie long in the sun.'
අත් උදවු, 'helping-hand.'	අවුච්චර, 'to become obscured' (of
the sun).
අත අ(ර හ)රි, 'to take off the
hand,' 'to let go.'	ඇඟැඟැතෙ, 'to meet the eye.'
අතපසුකර, 'to neglect.'	ඇහුම්කන් දෙ (or තණරුහුදෙ),
'to listen.'
අප(ර ත)පිඨි ගත. 'to clap hands.'	

ඇහුම්ඳි, 'to yawn.'	දකගහ, 'to kneel.'
දහල, 'to shelter the head' (as with an umbrella). ^o	දකගා, 'to go on knees.'
උසිගන්න, 'to set a dog on.'	නිදිමර, 'to keep awake.'
කටපාඩම්කර, 'to commit to memory,' 'learn by heart or rote.'	පවිසිබවෙ, 'to accrue sin.'
කටුගා, 'to strike out' (a word, &c.)	පාංගෙඩි, 'loaf.'
කලගෙඩි,† 'pot.'	පිටු (or පු) මග, 'to turn summer-saults.'
කෑගහ, 'to cry loud.'	පිස්සුවැටෙ, 'to get mad.'
කුරුටුගා, 'to scribble.'	බයවද්ද or බයගන්නව,‡ 'to frighten.'
කොරගහ, 'to limp.'	කිලිබා, 'to angle.'
කොල්ලක, 'to plunder.'	මංමුලාවෙ, 'to go astray.'
ගබ්ගෙඩි, 'boil.'	රවාබල, 'to frown.'
ගමන්න, 'to resume (or start on) a journey.'	වැද්දග, 'to admit' (stranger, &c.).
ගොනගහ, 'to stammer.'	වැද්දගෙ, 'to give admittance.'
ගොසිකැත්තර, 'to cultivate.'	වියගහ, 'to pain' (as when stung by a snake, &c.).
දඩගහ, 'to fine.'	තැදිගා, 'to stir with a spoon or ladle.'
දත්තිවික, or දත්තුරුක, 'to grind the teeth,' 'gnash teeth.'	

(Vide p. 297.)

PUNCTUATION, &c.

361. In Sinhalese the full stop, which is represented by the sign ~~අනුකූලය~~ called දැනුම්ලිය, is the only sign of punctuation. All the words and clauses are written in one continuous line, as if the whole sentence were one word, without any other marks of punctuation to facilitate reading. This may seem at first difficult to the student, but when he has acquired a little practice in reading, he will be convinced of the propriety of not using any signs of punctuation within a sentence. The term *kundaliya* signifies 'snake,' which it somewhat resembles.

^o E. g. කුච්චි දහලාගන්න, 'hold the umbrella over your head.'

† කල is also used without ගෙඩි. In the case of words denoting fruits, the word ගෙඩි (or එල) is affixed to them generally when expressing a single fruit, as පොල්ගෙඩිය, අඬගෙඩිය, මිදිගෙඩිය or මුද්‍රික එලය ('grape'). In classics this is not always observed.

‡ In some parts of the Island the form බවිගන්නව is used.

Sometimes two such signs are used at the end of a section or paragraph, and three at the end of a chapter.

There is another sign called කිත (,,) which means a “pause.” It is used in paraphrases and in poetry at the end of a couplet. It is equal to “||” in Sanskrit poetry.

In modern times these signs have fallen into disuse, and the English punctuation has been adopted.

In poetry “—” (සෘජු රේඛාව) denotes a short sound and “∪” (වක්ක රේඛාව) a long sound. (Cf. — long and ∪ short in English.)

In manuscripts parentheses are used for cancelling a word or a sentence or a part of a sentence. This is termed මරහන්කිරීම (or sometimes වරහන් කිරීම).

×, called කාකපදය (කාක, ‘crow’ and පදය, ‘foot’), is the sign = *caret*, and is placed above the line in which the omission is required to be inserted.

A COMPARISON OF CLASSICAL AND COLLOQUIAL SINHALESE.

362. To enable the student to mark more clearly the distinguishing features of Classical and Colloquial Sinhalese, a passage from the Sinhalese version of the Jātaka or Buddhist birth stories—the most voluminous work in the language—is given below with a colloquial version. The former represents the classical language of the thirteenth century, and with few exceptions (of which modern equivalents are noticed within square brackets) is identical with that of standard literary works of the present day.

Classical.

ඒ පණ්ඩිතවරුන්ට වඩා අතිකව
ප්‍රඥා ඇති රජ්ජරුවන්ගේ මැනිගේ
තලකාදේවී පණ්ඩිතවරුන් දසදෙ
සාව එකොලොස්වැනිව [වෙනව]
හිඳ වූළඟි රජ්ජරුවන්ගේ සේනා
වට අභ්‍යාසයාකරන්නාහුය [ක
රති or කෙරෙති].

Colloquial.

ඒ පණ්ඩිතවරුන්ට වැඩිස බො
හොම යුවණ ඇති රජ්ජරුවන්ගේ
මැනිගේ තලකාදේවී පණ්ඩිතවරු
දසදෙසා ලගට ඉඳගෙන වූළඟි
රජ්ජරුවන්ගේ සේනාවට දකමුතු
කම දෙකවා.

මැලිදු [සවද] ඒ තලකාදේවී
 තගේ පුඤ්ච කෙසේද යනකොට
 [තෙසේදයි කීවොත්] එක් දිවයක්
 මිනිසක් සාල්කැලියක්ද පලා
 බන්වුලක්ද මසුරන් දහසක්ද හැර
 ගෙණ ගහෙන් එතර යෙමි [යමි]
 ගහ මැදට ගොස් දිය සැඩගෙයින්
 එතරට [ඒ] ගතකොහි [ගන්ට
 කොහැකිව] එතර සිටි මිනිසුන්ට
 පින්වන්නි [පින්වන්නි] මා අත
 සාල්කැලියක් හා [සහ] බන්වුල
 ක්ද මසුදහසක් [දහසක්] ද ඇත.
 මෙකී තුණින් [or තුණෙන්] මට
 යමක් රුචිවී නම් ඒ [එය] දෙමි.
 තොප ඇම [හැම] දෙකා කෙරෙන්
 [දෙනාගෙන්] යම් කෙනෙක්
 [කෙනෙකුට] මා එතර කලගෙයි
 [කලහැක්කේ or හැකි] නම් උ
 [එතෙම or ඒ අය] මා එතර කෙ
 රේවයි [or කරවයි] මෙසේ කිය.
 ඉක්බිති ශකතිසම්පන්නපුරුෂයෙක්
 කසිය[කඩ or රෙද්ද]තරකොට හැද
 [ඇද] ගෙණ ගහට බැස ඒ පුරු
 ෂයා අල්වා [or අල්ලා] ගෙණ එතර
 කොට මට දියපුතා දෙය දෙවයි කිය.
 එතෙමේ [එතෙම] සාල්කැලිය හෝ
 බන්වුල හෝ ගණුවයි කියේය [කී
 වේය]. ඒ අසා දිගෙන් එතරකල
 පුරුෂයා මම මාගේ [or මගේ] ජීවි
 තය නොසලකා නොප [උම] එතර
 හළෙමි, මට සාල්කැලිය හා [සහ]
 බන්වුලින් [or මුලෙන්] පුරෝජන
 නැත, මසුදහස දෙවයි කිය. ඒඅය
 මින් යමක් මට රුචිවීනම් ඒ [එය]
 දෙන්නෙමි කියෙමි [කීවෙමි], දන්
 මට යමක් රුචි වීනම් ඒ [එය] දෙමි
 කැමතහොත් [කැමති නම්] ගණු
 වස කිය. ඒ තෙමේ [එතෙම] සම්
 පයෙහි සිටි එතෙකුට [කෙනෙකුට]
 එපවත් [or ඒ බව] කිය. එයින්
 [ඒ අයන් or එතෙමන්] යමක් තම
 ශ්වට රුචි වීනම් ඒ [එය] තොපට
 [උභට] දෙමි කියා වේදඋන් [ඔහු]
 කියේ [කීවේ], උන් [ඔහු] දෙනු
 කැමති [or දෙන්නට කැමති] දෙයක්
 හැරගණුවයි කියේය [කීවේය]. ඒ
 පුරුෂයා උන් [ඔහු] කිබසන් [කී
 බසෙහිත්] තොසිට එසේ මා ගන්
 ගේ කැතැයි ඔහු ඇරගෙණ අඩි
 කරණ තායකයන්ට [or-යින්නට]
 සරුප කිය. අඩිකරණයේ ඇත්
 තෝද දෙන්නාගේ බස් අසා උ
 [ඔහු] දුන් දෙයක් ගණුවයි එලෙ

ඉතින් ඒ තලකා දේවීන්ගේ
 භුවණ කොහොමද කීවොත් එක
 දිවයක් මිනිසෙක් සාල්කැලියකුත්
 පලාබන්වුලකුත් මසුරන් දහසක්
 අරගෙණ ගහෙන් එගොඩවෙන්නට
 මිනිස කියා ගහ මැදට ගොහින්
 දියපාර සැර නියා එතර (or
 එගොඩ) ඒගන්ට බැරුව එගොඩ
 හිටිය මිනිස්සුන්ට කතාකරලා යාලී
 වෙති මා අගේ සාල් කැලියකුත්
 බන්වුලකුත් මසුරන් දහසක්
 තියෙතවා, මේ තුණෙන් කැමති
 එකක් දෙසුදු. උමලාගෙන් කාට
 හුමුන් (or හරි) මා (or මාව)
 එගොඩකරන්නට පුවන්නම් එතර
 කරපල්ලාය කීවා. ඒට පස්සේ
 හසිය ඇති මිනිසෙක් රෙද්ද හිර
 කරලා ඇදගෙණ ගහට බැහැලා
 ඒ මිනිසා අල්ලාගෙණ එගොඩ
 කරලා මට දෙන්නට මිනිසා දේ දිය
 න්න කීවා. එතෙකොට සාල්කැලිය
 වත් බන්වුලවත් ගණින්න කීවා.
 ඒක අහලා (or ඒ සැරේ) දිගෙන්
 එගොඩකල මිනිසා මම මගේ පණ
 නොසලකා උම එගොඩ කලා,
 මට සාල්කැලියෙහුත් බන්වුලෙ
 හුත් පුරෝජනයක් (or වැදගැන්
 මක්) කැ, මසුරන් දහ දියන්න
 කීවා. ඒ සැරේ (or එතෙකොට)
 මම කීවේ මට කැමති දෙයක් උමට
 දෙනවාය කියාලාය. දන් මට
 කැමති දේ දෙසුදු, කැමතිනම්
 ගණින්න කීවා. ඒ මිනිසා ලග.
 හිටිය කෙනෙකුට ඒ වග කීවා.
 ඒ අයන් තමන්ට කැමති දෙයක්
 දෙසුදුකිය කියාලාවද කීවේ, ඔහු
 දෙන්නට කැමති දෙයක් අරගණි
 න්න කීවා. ඒ මිනිසා ඒ අය කී
 වචනයන් පිළිගෙනගෙණ මම
 එතෙම ගන්ගේ තැන කියාලා ඔහු
 අරගෙණ ගොහින් තවුකාරයන්ට
 තොරතුරු කියා හිටියා. තවුකාර
 යොත් ඒ දෙන්නාගේ කීම අහලා
 උ දෙන දෙයක් අරගන් කියාලා
 ඒ හැටියටම කීවා. ඒ මිනිසා

සම කිවුය. ඒ පුරුෂයා අධිකරණ
 කායකයන්ගේ [or-සින්ගේ] ප්‍රකති
 යෙහි ගොසට රජපුරුවන්ට දන්
 විස. රජපුරුවෝ අධිකරණ කායක
 යන් [or-සින්] ගෙට [මාලිගාවට]
 ගෙන්වාගෙන උන් [ඔවුන්] මැද
 යේ [මැද or මධ්‍යයේ] දෙන්කාගේ
 බස් අසා එම ලෙසම කියා ප්‍රකති
 පසිදිකායේ [පසිදික ආකාර] ගො
 දන්කාහු [ගොදුන] හමාගේ ජීවිත
 යෙහි [ජීවිතයට] ආශාවක් කැනිව
 [කැනුව] ගතට බට [බැස්ස] තැනැ
 ත්තවුම [තැනැත්තාම] පැරදවුක
 [පැරද්දලේය]. එවේලෙහි රජපු
 රවන්ගේ මැනගේ තලකාදේවිතුපු
 එතතට හුදුරු තැනක හුන්කාහු
 [එවේලෙහි එතතට හුදුරුතැනක
 උන් (or උන්නාවු) රජපුරුවන්ගේ
 මැනගේ තලකාදේවි] රජපුරු
 වන් ප්‍රකතිස තපුරුගොට [තරකට
 or අප්‍රාදලෙස] පසුන් [පසිදු] බව
 දන පුත මේ ප්‍රකතිස සලකාපියා
 [සලකා දුන] කියවයි කිසි [කිය
 or කිවය]. මැනියන්වහන්ස මා
 දන්ගේ මෙපමණක්මය ; ඉදින්
 [එහෙත්] හුබවහන්සේ අමුත්තක්
 දන්කායේත් විනම් ප්‍රකතිස පසිදුව
 මැනවයි කිසි [කිය]. තලකා දේවි
 යහපත ප්‍රකතිස පසිදිම් කියා ඒ
 දියෙන් යන්ට සිටි පුරුෂයා බණවා
 [පුරුෂයාට කථාගොට] මෙසේ [මෙ
 හි] එව දරුව, තොප [තා] අත
 තුබු [නිබුනු] සාල්කැලියන් බන්වු
 ලත් මසු දහසත් තුණ පිළිවෙළින්
 බිම තබාලවයි [තබවයි] කියා පිළි
 වෙළින්නබවා [or තබිබවා] හෝ
 දියෙන් යන්ගෙහි [යද්දි] මුට කු
 මක් කිසි පිටාර මෙලෙස කිසි කි
 යල්හි එසේ විනම් තට [or තොට]
 රුවියක් හැරගෙන යවයි කිසි [or
 කිය or කිවය]. ඒ තෙමේ
 [එහෙම] මසු දස අතටගත [ගත්
 ගේය]. ඉක්බිති [ඊට පසු] උා
 [ඔහු] මද තැනක් ගිය කල [or
 කල්හි] බිසව් උා [ඔහු] ගෙන්වා
 දරුව මසු දහස තොපට [තොට]
 අනිප්‍රායදයි විටාර එසේය කැමැත්
 තෙහි කිකල දරුව තොප [තා]
 පිසින් මින් මට යමක් රුචිවිනම් ඒ
 [එය] දෙමි මෝතට [මොහුට] යස
 තලදද ගොනියතලදදයි කියා කිය
 තලදයි දේවිත්වහන්ස කිකල
 එසේ විනම් මේ මසු දස මෝතට

තබුකාරයින්ගේ නින්දාව පිළි
 ගෙනගෙන රජපුරුවන්ට දැනුම්
 දුන්නා. රජපුරුවෝ තබුකාරයින්
 මාලිගාවට ගෙන්කාගෙන ඔවුන්
 ඉදිරිපිට දෙන්කාගේ කිම අතලා
 තබුව සාධාරණ අන්දමට නින්දා
 කරන්ට තෙදන ඒ හැටිම කිසිලා
 ප්‍රාණයට ආශාවක් (or ආලයක්)
 කැනුව ගතට බැස්ස මිනිසාටම
 එදිරිව (or අවාසිවෙන්නට) නින්දාව
 දුන්නා. ඒ වෙලාවට ඒ ලග
 උන්න රජපුරුවන්ගේ මැනගේ
 තලකාදේවි රජපුරුවෝ තබුව
 අසතු අන්දමට නින්දාකළ වහ
 දැනලා පුගේ මේ නින්දාව
 කලාසාධාර බලා දිසන්න
 කිවා. මැනියන්වහන්ස මම දන්
 ගේ මෙව්වරමය, ඒ හුමුත් හුබ
 වහන්සේ අමුත්තක් දන්තවානම්
 ඒ හැටියට තබුව බේරන්ට ගො
 දෙයි කිවා. තලකාදේවි හොදයි
 තබුව බේර දෙසද්ද කියා ඒ
 දියෙන් යන්ට හිටිය මිනිසාට
 කතාකරලා මෙහෙවරෙන් දරු
 වෝ (or දරුවේ), උඹ අගේ ඔය
 නියෙත සාල් කැලියන් බන්වුලත්
 මසුරන් දහත් තුණ පිළිවෙළට
 ම බිම තියාපන්න කියාලා පිළි
 වෙළටම නිබිබවාලා තෝ දියෙන්
 යද්දි මුට කිවේ මොකද කියාලා
 අතලා මම මෙහෙම කිවය කිවම
 එහෙමනම් තොට කැමති දෙසක්
 අරගෙන පල කිවා. එතකොට
 ඔහු මසුරන් දහ අතට ගත්තා.
 ඊටපස්සේ ඔහු විනක් දුර ගියාම
 බිසවුන්කාන්සේ ඔහු ගෙන්කා
 ලා දරුවෝ (or දරුවේ) මසුරන්
 දහට තෝ කැමතිද අතලා
 එහෙයි මම කැමතිය කිවම දරුවෝ
 (or දරුවේ) තෝ මෙයින් මම
 කැමති දෙසක් දෙසද්ද කියා මේ
 අයට කිවාද කැද්ද කියාලා කිවය
 දේවිත්වහන්ස කි විට (or කැන)
 එහෙමනම් මේ මසුරන් දහ මුට

[මොහුට] දෙවසි කීක [or කීක or කීවාය]. ඒ කෙමේ [එකෙමේ] කඩ මින් වලපමින් [වැලපෙමින්] මසු දහස මකට [මහුට] දුන්නේය. එවේලෙහි රජපුරුවෝද අමාත්‍යයෝද සතුටුව සාධුකාර දුන්හ. එකැත් පටන් තලකා දේවින්ගේ යුවණ දඹදිව ප්‍රචල්ලෙහි පහළ විය.

දිපත්ත කීවා. එකකොට ඒ මනිකා අඩ අඩා වැලපි වැලපි මසුරන් දහ ඔහුට දුන්නා. එකකොට රජපුරුවෝත් (or සි) ඇමති වරුන් (or සි) සතුටුවෙලා සාධුකාර දුන්නා. එකැත් පටන් තලකා දේවින්ගේ යුවණ දඹදිව සැමකැනම ප්‍රසිඩ්ධිය.

Literal Translation.

The king's mother, Talatá-dévi, who is far wiser than those wise men (pandits), instructs king Chúlani's army, sitting (or being) in the position of the eleventh adviser after the ten pandits.

Now to describe the wisdom of Queen Talatá :—One day a man carrying a *neli** of raw-rice, a small bundle of cocked-rice-and-potherbs, and a thousand gold masu,† having thought “I will go to the other side of the river,” reached the middle of the stream, and being unable to get to the (opposite) bank as the current was strong, called to the people who were on (that) bank : “O fortunate men! I have a *neli* of raw-rice, a packet of cooked-rice, and a thousand masu ; of these three, I will give away whichever I like ;‡ if any one of you all is able to take me over to (your) bank, let him carry me there.” Afterwards a strong man having tucked up (his) cloth tightly, entered the river and took the man over. Then he said, “Give me my due.” The other replied, “Take either this *neli* of raw-rice or (this) packet of cooked-rice.” Hearing this, the man who had carried him said, “I brought you to this bank at the risk of my life ; the *neli* of raw-rice and the packet of cooked-rice are of no use to me ; give me the thousand masu.” Hearing that (the other) replied, “I said ‘I will give whichever I like ;’ now I give what I choose : take it if you care to.” (The man) mentioned it to a person standing by. He also said, “What he said was ‘I will give whichever I like,’ was it not ? accept whatever he wishes to give.” The man, not content with this decision also, saying “I will not so accept it,” took

* A measure equal to $\frac{1}{32}$ part of a bushel.

† An ancient coin.

‡ This word by which රැව් in the original is translated bears the double sense of ‘like to keep or give.’

him and complained to the judges. The judges also on hearing the statements of the two men adjudged likewise, saying "Accept whatever he gives." The man, not content with the decision of the judges, complained to the king. The king, summoning the judges to the palace and hearing in their presence the statements of the two persons, did not understand how to decide (the case) properly, and (therefore) adjudged exactly in the same way against (lit. 'defeating') the man who entered into the river at the risk of his life. The king's mother, Talatá-dévi, who was sitting at a place not far from there and knew that the king decided (the case) badly, said "Son, consider over this judgment and deliver it." His Majesty replied, "Mother, I know only this much, but if you know better (lit. 'a different thing'), pray decide." (Then) Talatá-dévi, saying "Well, I will decide the case," addressed the man who had to go by water, "Son, come here." Having told (him) "Keep on the ground in order the *neḷi* of raw-rice, the packet of cooked-rice, and the thousand masu that were in your hand," and caused (him) to lay (them) down, she inquired "What did you say to him when in the water?" He replied "I said thus and thus." Then she said, "If so, take whatever you like and go away." He took the thousand masu. After he had gone a short distance the queen, causing him to be brought back, inquired "Do you like the thousand masu?" He replied "Yes, I like (them)." Her Majesty then inquired, "Did you say or did you not say to him, 'Whichever of these I may like I will give'?" When he replied, "Your Majesty, it was so said," the queen ordered "Well then give these thousand masu to him." He gave the thousand masu, weeping and wailing. The king and the ministers being pleased exclaimed "*Sádhu!*" (*i. e.* applauded). Thenceforward the wisdom of Queen Talatá became famed throughout Daṁbadiva.

INDEX OF WORDS.*

The numbers refer to pages. Words not in ordinary or colloquial use are indented, *e. g.* අසර, අසි; those convertible into compound verbs by suffixing (1) කර or ව, or (2) කර only, or (3) ව only, are respectively denoted by °, †, or § being affixed to them. A dot (·) placed after ි or ී (combined with a vowel) [*e. g.* අවිච්ඡය·] indicates that either of them admits of being changed into the other; in such cases the use of ි generally denotes the colloquial form. The final ී of a base [*e. g.* ලෑ] admits of being changed into ි only when it is declined [*e. g.* ගෑ into ගහ, ගහව, &c.]. Numbers within parentheses denote the examples according to which the nouns or verbs against which they are placed should be declined or conjugated. (*Vide* § 201 & Note on p. 332.)

අ.	අගම් 41, 46, 315 (75)	අව 148, 344, 60, 349
අ 71, 312, 315, 317	අගම්සඳ 51, 59	අවකල 49
අත් 56, 128, 150, 351	අගල් 132, 356	අවගණ 297
අත්කර 379 (65)	අගස්(orග)ති 375 (69)	අවතුරසිස 145
අත්කා 71, 105f, 120, 356	අග 14, 88, 128	අව්ව 225
අසර 79, 129	අගත 16, 119	අව්ව(orවි)344, (69)
අසි 79, 130	අගල් 69, 132	අවසාව 49
අක 403	අගව 225	අවසිස 145
අකණ 403	අගහරු 111 ;-ද, 301	අවලෝප 147, 149
අකම්බිලිය 177	අගි 317, 354	අවානු 54
අක(orක)මැති° 317	අගි 237	අවිශෝ 313f
අකම්බිකුසා 177	අගුණ° 460	අවු 129
අකර 354	අගුල් 132	අවුච්චා 128
අකුණු 131, 403	අගුරු 131	අවෝරසිස 54, 145
අකුරු 131, 407	අගුල් 16	අඛ 141, 148, 344
අකුල 220	අගෝස්තු 368 (68)	අඛන්තෙට්ටම† 296 (75)
අකුල (or ල) ව 225	අගෝෂ 20	අඛයාලුම් 356 (75)
අකුසල්† 437 (75)	අඛ 16, 205, 331 (69)	අඛවි 344, 404 (69)
අකුසු 131	අඛත 16	අඛංග° 356
අකාත 347	අඛතා 120	අඛ 16, 220, 388 (64)
අත් 56, 128	අඛාර 33	අඛගහ 453 (2)
අත්තිස් 128	අඛල 16	අඛල 220, 297
අග්නි 78, 134, 392, 344	අඛලි 12, 79	අඛව 225, 250
අග්නිදිග 410	අචාරු 368 (68c)	අඛි 130, 356
අග 128, 78, 407	අච්චු† 356 (68c)	අඛි 313
අගකුරුලෝප 43	අච්චගහ 297	අඛු° 295, 135, 42, 389
අග (or ග) තා 61	අඤ 69	අච්චක්කු† 356
අගනුවර 450	අඤ්ණ° 134	අච්චතු 356
	අඤ්ඤ 369 (69)	අච්චාචු° &c., 468
	අඤ්ජන 14, 33	

* Referred to on p. 236 as "Index B."

අඩු 129
 අභි } 313, 356
 අබ්බ }
 අභ්බ 16
 අභ්බි 175
 අභ්ථ 79, 295 (64)
 අභ්පභ්ත් 468
 අභ් (or අභ්) බෙර 329
 අභ්ව 405
 අභ්වුරු 405
 අභ්වු 405
 අභ්වක 33
 අත් 132, 57, 60, 347,
 353, 470
 අත් (or ත) අ (or ත) ඊ
 470
 අත්කරු 44
 අත්ත 369 (65)
 අත්තකෝමති 381
 (69)
 අත්තමි 58
 අත්තික්කා 356 (68c)
 අත්තිකාරමි 356
 අත්තිවාරමි 356 (75)
 අත්තා 332, 469
 අත්තේස් 329 (75)
 අත්ල 46
 අත්වරු 44, 55
 අත්යන්ත 132
 අත්තොච්ඡි 330 (68c)
 අත්තුණ 335
 අත්තුණ 335
 අත්ත & c. 303
 අත්පස 469
 අත්මි 469
 අත්තරු 459
 අත්තර් 311
 අත්තලමස් 330
 අත් (or ත) වැසි 330
 අති 61, 143, 306, 314
 අතිකාන 314
 අතිරක්ක 316
 අතිරස් 316
 අතිරික්ක 314
 අතිරේක 145
 අතිරිසිත් 306
 අතිසාර 61 (69)
 අතිකකාල 193
 අතුගා 230f, 297
 අතු 131, 151
 අතුර 40, 221
 අතුරු 41
 අතුරුදන් 436
 අතුරු (or උ) ව 225

අතුරෙන් 142
 අතුල්ල 220
 අතුල 40
 අතුර් 41
 අතෝර්ණි 379 (69)
 අද් 57
 අද්ද (or ව) 225
 අද්දව 225
 අද්දක 57, 62
 අද්මනිස්සාසිකාර 379
 අද් 344
 අද්වකාන් 375 (32 *sing.*
 & 40 *pl.*)
 අද & c. 80, 253, 301,
 344, 469
 අදර 59, 78, 334
 අදරස්ස 292
 අදරවිබන් 89, 94
 අදරවිබන් සමස් 328
 අදස 220
 අදසස් 79, 132
 අදි 187, 230, 233f,
 314
 අදික 314
 අදිකාරමි 117, 356,
 434f
 අදිපති 139
 අදිසර 314 (64)
 අදිස්සියෙන් 308
 අදි 230
 අද්න්ව (or ත) 225
 අද්න්ව 225
 අද්ත 221, 407
 අද්රු 135
 අදෙස් 41 (75)
 අදෙස්මි 313
 අධ්මාය 56, 79 (64)
 අධම 139
 අධි 314
 අධික 314
 අධිකාර 314 (69)
 අධිපති 52, 139
 අධෝදිශා 410
 අධෝලිපි 62 (69)
 අත් 53, 141, 317
 අත්අරුත් සමස් 324,
 334
 අත්කරු 198
 අත්ත 317
 අත්තරස් 62, 78 (64)
 අත්තස්ස 19
 අත්තාසාරලෝප 43
 අත්තිම 33
 අත්ද or ද 175

අත්දව 225
 අක 13, 33
 අකකාර 134
 අත්ත 462
 අත්තකාසි 369 (69)
 අත්තා & c. 69
 අත්තාවු 192
 අත්තාසි 369 (69)
 අත්ත (or ව) 225
 අත්තව 225
 අත්ත 141
 අත්තකාරක 198
 අත්තාසිසමාස 324, 334
 අත්තත්ත 399
 අත්ත 13
 අත්තමි 55
 අත් 192, 220
 අත්ති 317
 අත්ත 42, 317
 අත්තුරු 78, 131
 අත් (or ත) දරු 59
 අත්දවර 400
 අත්ත 317
 අත්තාර 53
 අත්ති 62, 317
 අත්ල 403
 අත්වරක 405
 අත්තකල් 193
 අත්තකකාල 193
 අත්තාර 60
 අත්තාව 402
 අති 175, 230, 435
 අතින් (or ත්) or
 අත්තන් 141, 156,
 157, 169, 170, 459
 අතිවිවන් 313
 අතිවිවන්තිකා 203
 අතිවු 334
 අතිද්ද & c., 301
 අතිමි 402
 අතිසතලික 70
 අතිසතලිකේශ 141
 අතිසතසමාසිකේ
 ෂ 141
 අතිසතසමාසම 156
 අතිල 403
 අතිම 60, 334
 අතු 175, 55, 69, 314,
 334
 අතුක 33
 අතුකමා 433 (68)
 අතුකරණ 388 (69)
 අතුකල 54
 අතු 314

අනුගතර 53
 අනුදන්ම 314
 අනුදිග 334
 අනුකාසිකාකර 27
 අනුසුච්ච්ඡ 329, 368
 (68c)
 අනුබද 405
 අනුබල 314, 334
 අනුභව† 406
 අනුභාව 62
 අනුමාන† 308, 457
 (69)
 අනුමාන 463
 අනුසාර 28 (69)
 අනු 145
 අනුඵක 145
 අනෙ 313
 අනෙක 141, 334
 අනෙකා(or ද) 369
 (68c)
 අප්පඤ්ච 356
 අප්පා 71, 87, 105, 356
 අප් (or ත්) පිඨි ගත.
 470 (2)
 අප්පහාමි 71 (14)
 අප්පෙ 313
 අප්පොච්චි 357 (14)
 අප්පුල් 375 (75)
 අප 161, 314
 අප අම්මා 72f
 අපකිත් 316
 අපකිතිති 316 (69)
 අපන්‍ය † } 387
 අපචන්‍ය † }
 අපදන් 314
 අපරක්කා 190
 අපරදිග 410
 අපරධ† 316 (69)
 අපචය 314, 402
 අපචයී 314, 402
 අපචාද 316 (69)
 අපාදා 314
 අපාදානවිතකති 89f
 අපාය 314 (64)
 අපි 161, 314, 351
 අපිධාන 314
 අපිරිසිදු 317
 අපු 313f
 අපුල්ල 220
 අපුල්ලව 225
 අපොත්තුමෙන්තු 369
 (68c)

අපොසි 313
 අපෝ 313
 අපෝස්තුලු 375
 අබ 402
 අබරණ 79, 315
 අබ 78, 220, 402, 403,
 407 (69)
 අබනෙස්ස 369 (69)
 අබමල් 42, 59
 අබර 220, 402
 අබව 226
 අබි 315
 අබ්දම් 315
 අබ්මුච 315
 අබියස 405
 අබ්බු 85, 86, 123, 126,
 403
 අභංගනර 436 (69)
 අභංගං 62
 අභි 315
 අභිධම්ම 315
 අභිප්‍රාය 62 (64)
 අභිමුඛ 315
 අභිමානි 62 (69)
 අභිමේසක† 39 (69)
 අභිර 15, 335, 402
 අම්බලම් 132, 357
 අම්බු 16f
 අම්මල් 42, 59
 අම්මා 71, 87, 119
 අම්මෙ 313
 අම්ම 402, 463f
 අම්මදි 230
 අම්මාපං 456 (69)
 අම්මා. 402
 අම්මර 402
 අම්මා 402
 අම්මා 62, 103
 අම්මාරු 449 (68)
 අම්මාරු 404
 අම්මුණ 220
 අම්මුණ 131
 අස්සා 71, 105, 357
 අස්සෝ 313
 අස්ස 82, 295 a
 අස්සදි 231, 435
 අස්ස 392
 අස්සිත් &c. 448
 අස්ස 379 (75)
 අස්සකල් 193
 අස්සුණු 52
 අස්සන 148

අසුතු 392
 අස්ස 302
 අස්සමය 392
 අභි 317
 අච්චකිය 36
 අච්චක 36
 අච්චකල් 378 (68c)
 අච්චකල් } 376 (75)
 අච්චකල් }
 අච්ච 13, 326, 353 (69)
 අච්චකිය 69, 188
 අච්ච 350
 අච්ච 141, 148, 344
 අච්ච 14f
 අච්ච 38, 135 (75)
 අච්ච 141, 164, 167, 237
 අච්චකු 376 (68c)
 අච්ච 167
 අච්චා 165, 174
 අච්ච 166, 174
 අච්ච 62, 404
 අච්ච 405
 අච්ච 237f, 42
 අච්ච(or හ)යා, 309,
 310
 අච්ච(or ච) 379
 අච්ච 226, 415
 අච්චා 167
 අච්චක 381
 අච්චය } 48, 357
 අච්චය }
 අච්ච 134
 අච්ච 166, 174
 අච්ච 231, 404
 අච්චකාල් 147
 අච්ච(or ච) 404
 අච්චකාර 405
 අච්චස 135 (75)
 අච්ච 317
 අච්ච 402
 අච්ච 353
 අච්චකාරිය 188
 අච්ච &c. 175
 අච්ච(or ච) මෝසම්
 369 (75)
 අච්ච 76, 174
 අච්ච &c. 303
 අච්ච 295
 අච්ච 7
 අච්චාණ 20, 405
 අච්චෙන්ති 369 (69)
 අච්ච 369 (69)

අල්ල &c. 46, 220
 අල්ලව 226
 අල්ලස් 58 (75)
 අල 59, 127
 අලප්පිබත් 89, 95
 අලව 226
 අලවංග (orකු) 369
 (68c)
 අලස 139, 341
 අලාඛ 382f
 අලි 108, 357, 405
 අල 354, 403, 404
 අලකු (orඅ) නමෝරු
 369 (26)
 අලුගෝසු 369 (26)
 අලුත් &c. 139, 295
 අලුත්වැඩියා† 295
 අලුත 302
 අලුතෙන් 306
 අලුත් 405
 අලුත්කමය | 329
 අලුත්කමස් }
 අලුළු 369 (68c)
 අලු (orල) යම් 410f
 (75)
 අවෘක්ක 66, 67
 අවෘක්කය 323, 333
 අව 314, 315
 අවකාශ 52, 334 (69)
 අවහාර 376 (65)
 අවක 441
 අවද් 295
 අවද්විබත් } 89, 93
 අවධිවිකසනී }
 අවමත් | 316, 354
 අවමාන }
 අවරණ 324
 අවරි 357
 අවරෝහ 402
 අවලාද 316 (69)
 අවවාද† 92, 194 (69)
 අවසාවාවකතාව 68
 අවසන් 42, 315
 අවසර 197f, 315, 387,
 406f (69)
 අවසාන 296, 315
 අවා 314
 අවාන 369 (65)
 අවි 78
 අවිආවුධ 468
 අවිස 66, 67
 අවිසයමස්, 323, 333
 අවු 386, 470 (71)
 අවුණ 220

අවුද (orත්) &c. 237
 අවුරු 45
 අවු (orවි)රුද 63,
 131, 308, 403
 අවුල් 295(75)
 අවුල 220, 317
 අවුලව &c. 226
 අවුස්ස 220, 226, 262
 අවු 33, 62, 71, 77,
 103, 344, 404
 අවුච්ඡේද 77
 අවුගෝසක &c.
 329
 අවුනි 146, 344
 අවුහ 38
 අවු 146, 349
 අවුදා 146
 අවුදානකරන 145
 අවු 48, 79, 332, 354
 අවු 295
 අවුගෝසු 111, 329
 අවුන 369 (65)
 අවුනි 339
 අවුද් 349
 අවු &c. 33, 226
 අවුද්ද &c. 221, 227
 අවුසන්† 58 (75)
 අවුස්ස 311
 අවු 220, 339, 341, 344
 අවුත් 405
 අවුකවිකරිස } 181,
 අවුකවනිස } 184
 අවුත් 449 (69)
 අවුගෝසු 357 (75)
 අවුල්වසි 82 (17)
 අවුල &c. 139, 303, 405
 අවුකක 402
 අවුධ 399
 අවුසි 404
 අවු 71, 344
 අවු 295
 අවුත් 134
 අවු &c. 145, 344
 අවු 313
 අවු 329
 අවු 220, 313, 346
 අවුත් 295
 අවුක &c. 303
 අවුනි 403
 අවු 78 (69)
 අවුරු 196, 466
 අවුල් 463 (37)
 අවුස් 344, 402 (75)

අවුල &c. 303, 469
 අවු 312, 313
 අවු 313
 අවු 404
 අවු 404
 අවුරු &c. 45, 220
 අවුරු 313, 314
 අවු 145
 අවු 385 (69)
 අවු 88
 අවුගෝසු 37, 357
 අවු 15 (69)
 අවු 312
 අ.
 අ 237, 79, 315
 අගෝසු† 62
 අකාර 414, 450f (69)
 අකාශ 344 (69)
 අකුල 317
 අකාන 177
 අගෝසු 392
 අගම (or ම) 46, 132,
 315
 අගමසකි 51, 59
 අවු 72, 87, 123
 අවු 17, 103
 අවු 60 (69)
 අවු 72
 අවුරු 72
 අවු† 62, 79, 128
 අවුගෝසු 357
 අවු 357 (19)
 අවු &c 76, 296,
 357 (68c)
 අවුත් 72, 357 (48)
 අවුනි 72 (54)
 අවු 52, 331 (69)
 අවුවාවක යවුනාම
 158
 අවු 72f (48)
 අවුරු 78 (69)
 අවුරු 139
 අවු 101
 අවු 357 (75)
 අවුගෝසු† 296 (69)
 අවු 412
 අවුත්තදක 402
 අවු 6 (69)
 අවුරු 41 (69)
 අවුරු 296 (69)
 අවුරු 292
 අවුරුකකි 89, 94

ආධාර විභක්ති සමාස 328
 ආත 220
 ආතවා(orවා)ලු 357
 ආනිසංස 381 (69)
 ආනුභාව 62, 381 (69)
 ආප්ප 357 (65)
 ආපසුබාස 49
 ආභරණ 79, 315
 ආමු 78
 ආමතනුණවිභක්ති 89f
 ආමතනුණසත් 463f
 ආමා 152, 369 (48)
 ආයා 369 (48)
 ආයි 313
 ආයු &c. 79
 ආයුධ 78 (69)
 ආයු(orයි)බෝවන් 182
 ආයෙ 302
 ආරක්ෂා 39 (68)
 ආරක්ෂි &c. 411, 441
 ආරක්ෂ 62f
 ආරාධනා† 36 (68)
 ආරාධිත 298
 ආරාධිත් 12
 ආරවුල් 295 (75)
 ආරාඪි† 62
 ආරාජ්‍යායාලා 434
 ආලපතවිභක්ති 89, 95
 ආලස† 434 (64)
 ආවාට 39
 ආවුද 78 (69)
 ආශ්වාසි 38, (69)
 ආශ්වාදකෘත 181, 182
 ආසනන 405
 ආසන 62, 129
 ආසයි 456
 ආසි 376 (17)
 ආසිතිරිය 181, 182
 ආසාර 78

ඇ.

ඇති 185
 ඇතිලෙ 236
 ඇත 126
 ඇතබදු 329
 ඇතිලි 79 (80)
 ඇගෙ 235
 ඇට 127

ඇඬි 248
 ඇඬි(or ඩු)මි 219
 ඇණ 87, 127, 357
 ඇත් 72, 84, 116, 332, 404, 405
 ඇත්තාල් 329 (75)
 ඇත්තොවු 329 (28)
 ඇත්තට &c. 307
 ඇත 237
 ඇතමි 141
 ඇතාබලන්තා 329f
 ඇති 196, 237, 268, 292, 295, 339
 ඇතින්ති { 72, 87,
 ඇතිති } 122
 ඇතිරිලි 219 (80)
 ඇතිලි 130
 ඇතුල් 295
 ඇතුල &c. 41, 303, 311
 ඇතුලත් 295
 ඇද 10 (65)
 ඇද 87, 126, 469
 ඇදමකුණු 111
 ඇදි(or දු)මි 233f
 ඇදුරු 111
 ඇදුම් 219f, 230f (82)
 ඇඳ 233
 ඇත් (or ඇතිමි) 58
 ඇනුම්පද 465
 ඇනෙ 233
 ඇප් 155, 351
 ඇප 127
 ඇපාල් 376 (75)
 ඇපිල්ලෙ 236
 ඇබ 127
 ඇඹරෙ 233
 ඇබැරිතු 369 (68c)
 ඇඹුල් 357 (75)
 ඇම්බැට්ට 357 (9)
 ඇම්ම 58
 ඇම 159, 172
 ඇමති 107, 108
 ඇමි(or වි)ණිමි 45
 ඇමිණ 236
 ඇයි or ඇයිද 308
 ඇර 237f, 309
 ඇරන් 312, 467
 ඇරපන් 184
 ඇරල 467 (2[i]d)
 ඇර &c. 76, 166
 ඇරෙ 233, 465
 ඇල්වතුර 138
 ඇල්ලිමි 219

ඇල 295, 126
 ඇලපිලි 10
 ඇලි 405
 ඇලු 233
 ඇවරි 130
 ඇවිත් or ඇවිදිත් 237
 ඇවිදි 216, 232
 ඇවරිදි 131
 ඇවිලිලි 236f
 ඇවිලෙ 236
 ඇවිස්සෙ 236
 ඇස් 48, 79, 132
 ඇස්කිසි† 180, 369 (69)
 ඇසතු 404
 ඇසල 409
 ඇසිල්ලකින් 308
 ඇසිමි 219
 ඇසෙ 233
 ඇසැරැහෙ 470
 ඇසිදි 232
 ඇහිරෙ 236
 ඇහිමි 219
 ඇනුම්කන්දෙ 470

ඈ.

ඈ 76, 166
 ඈති 185
 ඈත &c. 303, 304
 ඈද 223
 ඈදව 228
 ඈදුරු 369
 ඈඳ 233
 ඈවරයි 305f

ඉ.

ඉ 314, 344
 ඉත් 344
 ඉක්කා 344 (68)
 ඉක්කිති &c. 302, 311
 ඉක්මණට &c. 306
 405
 ඉක්මෙ 233
 ඉක්කු 39, 344
 ඉක්කිණි 73 (50)
 ඉකුත් 314, 387
 ඉගැන්ව 315
 ඉතිල්ලෙ 234f
 ඉතිලෙ 234
 ඉඳු 403, 405, 344
 ඉඳුරු 43 (70)
 ඉගෙණ 48
 ඉබ්බිසිකාර &c. 76

ඉව්ව 192, 232f
 ඉව්වා† 357 (68)
 ඉව්වකක්ක 203
 ඉව්වෙරු 379 (26)
 ඉව්ව 313, 314
 ඉව්වන්දම් 329 (75)
 ඉව්ව 334
 ඉව්ව රු (or රු) 460f
 ඉව්ව 132, 357
 ඉව්වම 329
 ඉව්ව 311
 ඉව්ව 106
 ඉව්ව 344
 ඉව්ව &c. 143, 306
 ඉව්ව 306, 314
 ඉව්ව 312, 452f
 ඉව්ව^o { 314, 403
 ඉව්ව^o }
 ඉව්වලික 70
 ඉව්වර 234
 ඉව්විව්වරක 5
 ඉව්ව 344
 ඉව්ව 194, 269
 ඉව්ව 313, 314, 357
 ඉව්ව 412 (68c)
 ඉව්ව (or ඉ) 458, 463
 ඉව්ව 234
 ඉව්වර 234
 ඉව්ව 237, 406
 ඉව්ව 311, 338
 ඉව්ව 326f
 ඉව්ව 330, 402
 ඉව්ව 306
 ඉව්ව 335
 ඉව්ව 233
 ඉව්වර 369
 ඉව්ව 54, 331, 392
 ඉව්ව 331 (64)
 ඉව්ව 69
 ඉව්ව 70, 134
 ඉව්ව 308
 ඉව්ව 48
 ඉව්ව 233, 237
 ඉව්ව 84, 107
 ඉව්ව &c. 306
 ඉව්ව 339
 ඉව්ව 354
 ඉව්ව 78, 223, 341, 344,
 346, 357
 ඉව්ව 357
 ඉව්ව &c. 127, 129
 ඉව්ව 329f
 ඉව්ව 228
 ඉව්ව 130, 346

ඉව්ව 409
 ඉව්ව 338
 ඉව්ව 129, 402
 ඉව්ව 233
 ඉව්ව 409, 403, 60
 ඉව්ව 234f
 ඉව්ව 228
 ඉව්ව 357 (65)
 ඉව්ව, 132, 357
 ඉව්ව 357 (69)
 ඉව්ව (or ව), 313
 ඉව්ව 357 (71)
 ඉව්ව, 234
 ඉව්ව 404
 ඉව්ව &c. 304
 ඉව්ව 223
 ඉව්ව 131
 ඉව්ව 71, 108,
 357
 ඉව්ව 39, 60
 ඉව්ව 344
 ඉව්ව 132, 313, 346,
 354
 ඉව්ව 376 (65)
 ඉව්ව 376 (68c)
 ඉව්ව 369 (68c)
 ඉව්ව 376 (65)
 ඉව්ව 369 (65)
 ඉව්ව 369 (65)
 ඉව්ව 376 (65)
 ඉව්ව 376 (68c)
 ඉව්ව 369 (68c)
 ඉව්ව (or ව) 376 (65)
 ඉව්ව 10
 ඉව්ව &c. 302
 ඉව්ව &c., 304
 ඉව්ව 233
 ඉව්ව 344
 ඉව්ව 330
 ඉව්ව 330
 ඉව්ව or ඉව්ව
 330
 ඉව්ව 410
 ඉව්ව 330
 ඉව්ව 311f
 ඉව්ව 107, 353, 407
 ඉව්ව 232
 ඉව්ව 400
 ඉව්ව &c. 233
 ඉව්ව 470 (2[i]d)
 ඉව්ව &c. 41, 304
 ඉව්ව (or ව) 228
 ඉව්ව 234

ඉව්ව (or ව) 302
 ඉව්ව 379, 390f (19)

ඉ.

ඉ 130, 352
 ඉ 127
 ඉ 69, 237
 ඉ 357 (75)
 ඉ &c. 302
 ඉ 62, 296 (68)
 ඉ 73, 121
 ඉ 51
 ඉ 308
 ඉ 52, 406
 ඉ 392
 ඉ 313

උ.

උ 315
 උ 58, 344
 උ &c. 298, 411
 උ (or උ) 44,
 411 (75)
 උ 73, 111, 344
 උ 154 (28)
 උ 58
 උ 47, 116
 උ &c. 227
 උ 48, 315
 උ 111
 උ 131
 උ 132
 උ &c. 227
 උ 222
 උ 344
 උ 352 (68c)
 උ 131
 උ &c. 304, 311
 උ (or උ) 357
 (69)
 උ 307
 උ &c. 223
 උ (or ව) 111
 උ 31, 46, 135, 295
 උ &c. 60, 144.
 311
 උ (or උ), 315
 උ 37, 344
 උ 139
 උ 198
 උ 53, 62, 79,
 145, 469 (69)
 උ 17f
 උ 315, 347 (69)

<p> ලක්ෂ්‍ය 331 ලකුකතු 411 ලකුම† 52, 62, 139, 390 ලකුසාස† 450 (69) ලකුර &c. 222, 227 ලකුර 54f, 145 ලකුරු 79, 135 ලකුරුපුටු 62 (65) ලකුරුසල් 62 (75) ලද්‍රුහණ 315 ලද්‍රාන 80 ලද්‍රානපාල 329 ලදක 80 ලදකලා &c., 306 ලදදි 405 ලදය &c. 54, 403, 410 ලදර 54, 335 ලදල 131 ලදව් 68 a ලදවු 357, 469 (71) ලදුව 413 ලදුර 222 ලදුල 325, 394 ලදු 357 ලදුවල් (or ක්) 409 ලදෙසා 62, 309 ලත් 144, 237 ලත්තාත්තේ &c. 175, 176 ලත්තාත්තේ 175 ලත 222 ලතු 238, 31 ලප 315, 334 ලපකරණ 440 ලපාර 99 (69) ලපත් 315, 347 ලපද්‍රව 62 (69) ලපද 48, 237 ලපදව 227 ලපදෙස් 45, 315 (75) ලපදේශ 315 (69) ලපධ්‍රානිය 28 ලපත් 237 ලපමා† 79, 128, 315 ලපය 222, ලපවත 334 ලපයයි 66, 314 (69) ලපයත 66, 314 (64) ලපයථාය† 56 (69) ලපයකා 334 </p>	<p> ලපා 78, 130 (69) ලපාධ්‍රාය (or සි) 73 ලපාය 78 (64) ලපාසිකා 120 ලපුට 222 ලපුල් 331 ලම 162, 174, 351 ලමණේ 163, 174 ලතය 140 ලමංද 34 (68) ලය 222 ලයන් 80, 132 ලයත්පල &c. 329 ලයත 104, 122 ලර 222, 341, 357, 54, (65 & 69) ලරත 101, 404 ලරද 328 ලරපත් 404 ලරපා 404 ලරස් 328, 341 ලර 54, 145 ලරු 405 ලරුම 358 (69) ලරුමක්කාර (or රී) 73, 358 (9 & 51) ලරුලා 106 ලරුල් 328 ලල් 132 ලල්පත් 132 ලල 222 ලලරු 405 ලලවුණ් (or ව) 313 ලලුල්ප &c. 222, 227 ලලුවසු 131 ලව 315, 405 ලවදෙස් 45, 315 ලවම 79, 315, 353 ලව(or වා)රණ 49 ලව්‍ය 313 ලඔ 344 ලඔණ 31, 63 (69) ලඔමාසර 19 ලස් 136, 139, 344 ලස්ණදර 402 ලස්ස &c. 222, 227 ලස් 68, 344 ලසායනි 403 ලසාවි 379f (69) ලසි 313, 469 ලසුල 222 ලලිඳු 402 </p>	<p> ලථ 15, 344, (70) 402 ලථක්කු 358 ලථ 313 ලඞ. ලඞ 76, 163, 312, 352 ලඞත 31 ලඞවිංශක 146 ලඞසි 313 ලඞඞිඳි 410 ලඞරු 43, 73, 111 ලඞලියක්කාර 358 (9) ලඞලියම 358 (75) සා. සාදු 62, 392 සාතු 62, 129 සාඞි 54 සාමි 62, 109, 353 ඵ. ඵ 157, 237, 264f ඵත්† 140, 150, 344, 351 ඵක්කෝ 312 ඵත්තර 141 ඵත්ව (or ක) 310 ඵත්වත් 405 ඵත්විසි 49 ඵත්සිය &c. 43f, 145 ඵක 144, 187 ඵක ඵක } 398f ඵක ඵකි } ඵකත් 170 ඵතට 306 ඵකබස 82, 198 ඵකලාව 306 ඵකා (or කී) 73 ඵකාවර 305f ඵකිකෙස 53, 160, ඵකිකෙත් 156, 169 ඵකත්තිස් 144f ඵකත්විසි 144f ඵකත්සාලිස් 144f ඵකෙත් 156, 169 ඵකොලොස් 140, 149, ඵගොඩ 457 ඵව්වර 458 ඵවරු } 48 ඵරඞ } </p>
--	---	---

එකිර 101
එකකල් 302
එකකුදු 312f
එකකොට 302, 312
එකක &c. 304
එකකා(or කී) 176 (48)
එකර 441
එකෙ 233
එද or එද 223
එද &c. 302
එදිනඑදට 457
එදිරි 358
එදිරිව 311
එක 104, 139
එකමණ 307
එක or එක 307,
461
එකෙ 234
එකෙකු 369
එකෙකු { 313
එකෙකු {
එක 141, 157, 158
එකෙ &c. 308
එක { 163, 175
එක 234
එක &c. 223, 228
එක &c. 234, 358
එක 139, 405
එක(or කී)කෙල් 61
එකෙත් { 71, 76
එකෙත් &c. {
එකෙ 234, 405
එක 224
එක 228
එක 412 (68c)
එක 295, 354 (69)
එක &c. 47 (64)
එක 306
එක 228, 237
එක 302
එකෙත් 376
එක &c. 302
එකෙත් 457
එක 141
එක 302
එක 234
එක 145
එක 306
එක &c. 307
එකෙත් 308, 312f
එක &c. 175, 304
එක &c. 304
එක 312

එක 306, 459, 462
එක &c. 307
එක &c. 223, 228
එක 77f
එක 3, 77, 111, 134
එකෙත්(or කී) 40f, 71
(51)
එ.
එ 163, 167, 237, 313,
334, 352
එක 146, 155, 167, 344
එකෙත් 82
එකෙත් 146
එක (or කී) 165, 166
එක 141, 146
එක 233
එක 223
එක 34 (72)
එක 308
එක 308
එක 307
එක 313
එකෙත් or එකෙත්
369 (65b)
එක 148
එක 43f, 145f
එක 41

එ.

එක 392
එක 52 (69)
එක 392

එ.

එකෙත් 159, 172,
358
එකෙත් { 376
එකෙත් {
එක 462
එක &c. 77, 111, 344
එක 43, 131
එක 358 (68c)
එක 312
එක 358 (68c)
එක &c. 358 (65)
එක 464
එක &c. 223, 228
එක &c. 304
එක or එක 353
එක 463
එක 129, 358, 455

එක 307
එක 379 (69)
එක &c. 223, 162, 304
එක 304
එක 163
එක 237
එක 158
එක 141, 165, 168
එක 163, 174, 304
එක 155, 167
එක 369 (71)
එක(or කී) 376
(68c & 69)
එක 341
එක 228
එක 129
එක 405
එක 382 (68c)
එක 307
එක 141
එක 53, 163
එක 311
එක 228
එක 163, 174
එක 163
එක &c. 304
එක 306
එක 313

එ.

එ 307, 313, 352, 166
එක 168
එක (or කී), 165, 166
එක 353 (75)
එක &c. 223, 228
එක 196, 358
එක or කී 313, 358
එක 131
එක &c. 21

එ.

එක 52, 62 (69)

එ.

එක 334 (69)
එක 141
එක 379 (75)
එක 128, 296, 411
එක 95, 411f(69)
එක 300f

<p> ක්‍රියාබන් 205 (69) ක්‍රියාලාභකගුණ 139 ක්‍රියාවිධි 181 (69) ක්‍රියාප්‍රභේදණ 300 ක්‍රිඩා 339 ක්‍රිඩා† 296 (68) කුර 63, 391 කලාසි 376 (69) කණ 36, 410 (69) කණාං 429 (68c) ක්‍ෂි 344 ක්‍ෂේණ 405 ක්‍ෂීර 344 ක්‍ෂුද්‍ර 39, 405 ක්‍ෂේත්‍ර 39, 80 (69) ක 219, 341 කත් (or කක) 313 කකාර 221 කකීය 237 කකුල් 132 කකුස්සි &c. 376 (69) කකුළු 39, 111 කග 78, 353 කග (or ග) වේණ 61, 99 කවිවි 358 (69) කවිවේරි 358 (69) කවුරු 326f කප්ප 352, 369 (71) කවිටු 175 (68c) කවිටුමරම් 358 (75) කට 126, 408 කටපාඩම්* 470 කටයුතු 131 කට් 230 කටු 39, 59, 129, 391 කටුක 391 කටුගා 470 කටුගේ 411 කටුවල 59 (64) කටුපු &c. 73, 112 කඩං &c. 220, 226, 295, 339, 358 (65), 399 කඩආණ 358f කඩකාර 390f කඩ (or ර) දැසි 369 (69) කඩල 358 (64) කඩවත් 358f (75) කඩසරක්කු 358 (68c) කඩි 108 කඩිතම 358 (75) කඩිවාලුම් 358 (75) කඩිසරු 139, 300, 427 කඩු 78, 129, 353 </p>	<p> කඩුක්කම් 132, 358 කඩු (or මො) ලු 131, 219 කණ්ඩර &c. 21 කණ්ඩිතාලුර 21 කණ්ඩිතාලුර 21 කණ්ණඩි 130, 358 කණං 32, 37, 344 කණක්කු 359 (68) කණ (or ණ) මැදිරි 107 කණ්ණම් 359 (75) කණු 129, කත් (or ද) 56f, 128, 403 කත 344 කතාං 79, 128, 295, 296 කතිකිස්ම 369 (69) කතු 353, 393, 411 (32) කතුතුමා 52 කතුබුර 402 කතුරු 131, 344, 353 කතුච්චත් 89, 91 කතුච්චත්සමස් 325 කර් 339 කර්තය† 405 කර්තාං 79, 128, 296 කරු 128 කරුල් 344 කරු 15, 126 කරුව (or පු)රු 45, 131 කරු 131, 354 කර් 32, 78, 132, 302, 344, 359 කර්කාක්කුම් 329 (75) කර්කෝරු 376 (68) කර්ද 354 (=කදු) කර්ත 120 කර්තවු 106 කර්ත &c. 32, 76, 104, 139, 405 කර්තක 405 කර්තාටුං 295 (68c) කර්පපු (or ප) 129, 376 (68c & 69) කර්තවුන්දුම් (or මි) 73 (42 & 50) කර්තා 51 කර්තිල් 51 කර්ප &c. 226 කර්පම් 359 (75) කර්පල් 359 (75) කර්පාදු† 369 කර්පි 359 (69) </p>	<p> කර්පිති 369 (18) කර 187, 220, 339, 344 කරලාරු† 296 කරු 111, 349 කරුටු &c. 45, 73, 111 කරුරු 344 (70) කර්මල්ල 106 කර්මා 370 (69) කර්මාකුරුතු 370 (68c) කර්මක්කල් 370 කර්ම 127 කර්ම 55, 177 (75) කර්මකරු 34 කර්මකදු 298 කර්ම 359 (65) කර්මා 129 කර්මි 359 (69) කර්මල් 58, 408 (75) කර්මාලිං 139 කර්මවුදුං 195 කර්මවු (or වු)ල්, 45 (75) කර්මිච්චත් 89, 90 කර්මසල් 34, 58 (75) කර්ම 68, 403 කර්මත් &c. 450 කර්මකර 402 කර්මාං 128 කර්මස 370 (65) කර්ම 352 (71) කර්ම 434 කර්මිලි 359 (69) කර්මාලම් 359 (75) කර්මපු 359 (68c) කර්මාරු 359 කර්මිට 39 කර්මාරු 344 කර්ණ 78, 344 (69) කර්මි 344 කර්මිතවු 395 කර්මි 63, 114, 177, 396 කර්මිච්චකති 89, 91 කර්මිච්චකතිසමාස 325 කර්මිසාධක 178 කර්දමුංගු 370 (68c) කර්පාස 349 කර්පුර 344 කර්ම 129, 177 කර්මිච්චකති 89, 90 කර්මිසාධක 178 කර් &c. 210, 24, 63, 95, 213, 227, 262f, 294, 300f, 339, 341, 359 (64), 390, 461f </p>
---	---	--

කරකව &c. 221, 227
 කරව්වල් 309f
 කරම 16
 කරණ 16
 කරණ 23, 104, 298
 කරණකොට &c. 92
 99, 309, 427
 කරණවිධන් &c. 89,
 91
 කරණවිධන්සමස් 325
 කරණවිභක්තිසමාස
 325
 කරණ &c. 393, 395
 කරන්ත 370 (69)
 කරදර 295 (69)
 කරජය 63
 කරල් 133
 කරවල 40, 359 (64)
 කරව 341
 කර 104, 91
 කරම 221
 කරවු 370, 382
 කරු 70, 95, 55, 390
 (26), 393
 කරුණු 39, 451 (68)
 කරුණු 131
 කරුවුසි 352
 කරුවල 359 (64)
 කල් 178, 193, 302, 403,
 452 (75)
 කල්දෙරම 370 (75)
 කල්පය 296 (68)
 කල්පණ 37
 කල්ලා { &c., 69, 112,
 කපු } 121, 139
 කල 32, 127, 189, 468
 කලකිර 235
 කලණ 37
 කලත &c., 221, 226
 කලද 359 (66)
 කලම &c. 220, 225
 කලමප 376 (65)
 කලත 32
 කලාතුරන් 302
 කලාති 402
 කලාබර 376 (69)
 කලි (පුත) 331 (69)
 කලිසම 370 (75)
 කලි 317, 462
 කල 32, 135, 139
 කලකුම් 376 (37)
 කලගල් 309
 කලතර 63 (64)
 කලද 106, 359

කලව(or හ)ර, 45 (64)
 කවිද 155, 168
 කවිරු &c. 156, 172
 කව 141, 225
 කවටකමු 464
 කවඩි 359 (19)
 කවණ 359
 කවද &c. 302, 312f
 කවදවන් 308
 කවර 141
 කවරහුද &c. 155, 156
 169, 170
 කවරේද &c. 155,
 156, 168, 173
 කවි 2, 130, 404
 කවිවි 379 (69)
 කවිසි 382
 කවුඩු 45, 111
 කවුරි 129, 428
 කස්කිසිසු 370 (69)
 කස්කුරුපු 379 (68c)
 කස්කාත 370 (65)
 කස 220
 කසකස 359
 කසාද 370 (65)
 කසු or කසුන් 405
 කති 230, 426
 කල 32, 212
 කලවම 359 (75)
 කලාමැදිරි 107
 කළස 358 (68)
 කංකාණම 117, 359
 කා 104, 180, 239, 286,
 349, 402, 406, 407
 කාන් &c. 73, 115, 121,
 387
 කාකපද 471
 කාකාත 388
 කාකුවත 33, 405
 කාඩි 359 (69)
 කාණ 32
 කාතා 120, 403
 කාන්දම 359 (75)
 කානු 370 (68c)
 කාපු 359 (68c)
 කාපිරි &c. 73, 382 (17)
 කාබිරි 382 (17)
 කාමර 370 (69)
 කාස 328, 391
 කාසික 391
 කාර්තු 370 (68c)
 කාසි 396
 කාර 324, 390, 24 (9)
 කාරක 70, 95, 396 (69)

කාරකසතා 410
 කාරණ 468 (68)
 කාරමි 359 (75)
 කාරිය 412f
 කාරියන් &c. 450
 කාරි 396
 කාල් 147, 359 (75)
 කාල 32, 178, 193
 කාලකුසා 296
 කාලතුවන්කු 329 (68c)
 කාමා 2f, 129
 කාමාපි 108
 කාසි 359 (69)
 කාසිරි 344 (70)
 කාට (or ම) පත් 44,
 133
 කාපි 359 (69)
 කාටුව 309, 310, 426
 කාටුම් &c. 219f
 කාම 234
 කාන් 403
 කාති 359 (71)
 කාද 359 (64)
 කාදව 228
 කාතනිල් 116
 කාපිමි &c. 219 (82)
 කාපෙ 234
 කාබලි 399 (71) [Sing.
 කබලිල, -ට, &c.]
 කාමනි 317 (71) [Sing
 කාමන, -ට, &c.]
 කාරකාපු 376 (68c)
 කාරපි 359 (17)
 කාරකොතු 112, 359f
 කාලණ 37
 කාලතෙ &c. 234
 කාලල් 133
 කාටුම් { 136, 219f
 කාපිලි {
 කාපෙ 234
 කාස්මා &c. 56f, 106
 කාස 326
 කාසි 135
 කාසුපොතු 56
 කාසුඩු 56, 326
 කාලම 234
 කාලා 129, 360 (68)
 කාලාබස් 385
 කාගස 388
 කාදාති 107
 කාරල් 116
 කාලි 399 (71)
 කි 141, 344
 කික්කි 73 (50)

කිකුල 141	කුකුළු (or ල) 39, 73, 111, 117	කුල 131, 386
කිකිලි 73, 120	කුකුළු 63	කුලන් 376 (75)
කිවිටු 360, 405	කුප්පු 409	කුච්චර 392
කිවිසර 324	කුසලතාදු 388	කුල 80 (64 & 69)
කිකුල 403	කුම 360 (65)	කුච්ච 63 (69)
කිත්තන් 360	කුමප්පා 76 (14)	කුස්තුර 370 (65)
කිතුල් 46 (75)	කුමමිමා 76 (48)	කුස්සි 370 (69)
කිද &c. 224, 228	කුමා (ඩු or දු) 45, 354	කුසල් 80 (75)
කිදෙ (or ද) 234	කුඩි (or ඩු) මිනි &c. 360 (69)	කුසුම් 108
කිප 339	කුඩුකේඩු 360	කුළු 39
කිප 234	කුණ්ඩලි 470 (69)	කුළුගෙඩි 309
කිබ් (බි or වි) සිංහ 45	කුණ්ප 37	කුළුණු 39
කිබ්බි 232	කුණු 73 (70)	කුකු 387f
කිඹුල් 73, 116	කුද්දු 334	කුස්සු 370 (69)
කිම &c. 156, 170, 173	කුදුරකාර 329f, 360	කු (or කු) චිට්ම 133, 360 (75)
කිමිද 232	කුදු 73, 45, 354	කුච්චු 360
කිමෙක් 157, 170	කුදුරු 403	කුච්චා 127, 360
කිස &c. 224, 228, 339, 405, 406	කුදුසි 334	කුච්චාරම් 133, 360
කිසත් 133	කුන්තානි 37, 360 (69)	කුච්චලි 107
කිසමන් 69, 395 (75)	කුන්තාගත 360	කුඩු 360 (68c)
කිසම 234	කුනාටු 441 (68c)	කුනම් 440 (75)
කිසුම් 137	කුප්පාසම් 384 (75)	කුනි 360 (19)
කිර 224	කුප්පි 130, 360	කුඹි 108
කිරණ 341	කුප 339	කුරු 131, 360
කිරල් 116	කුම 127, 360	කා 339, 395, 396
කිරි 88, 344, 390 (70)	කුඩුද්ද 227f	කාකා 396
කිරිච්චි 382 (69)	කුඹුරු 131	කාක 298, 331, 339, 344, 395
කිරිබත් 325	කුමකාර 324, 390f	කාදනා 389 (69)
කිරිස 66, 79, 411 (64)	කුමක් 156, 157, 170	කාප 344
කිරිසකරුපදසබද 95, 411f (64)	කුමක්කිසා 308	කාමි 5 (69)
කිරිසපෙරුලි 48	කුමන 141 [121	කෙ 141
කිරිල්ලි 73, 121	කුමරු &c. 73, 111,	කෙකරණ 388
කිරිසි 382 (69)	කුමාර &c. 73 (9)	කෙකි 360f (71)
කිරිට 39	කුමාරිකාමි 176f	කෙකි &c. 73 (50)
කිරුළු 39	කුමේර 370 (65)	කෙකේඩ 360 (69)
කිරෙ 234	කුසිනන්සි 376 (69)	කෙකේඩි 360 (69)
කිවි &c. 404	කුර 127	කෙකේ 80, 133
කිවිදු 409	කුරං or කුරන් 382	කෙකේරම් 141
කිසි 141, 352	කුරු 360 391	කෙකේදගම් 44, 360 (75)
කිසිකලක 308	කුරුටු 470	කෙකේකේ 152
කිසියම් 141	කුරුණි 130, 360,	කෙර or රි 76 (50 & 54)
කිසිවක් 156, 170	කුරුමිබා 360, 385 (68)	කෙරවල 48 (64)
කිසිමක් 156, 169	කුරුමි (or මෙ) නි 387 (17)	කෙර 234, 237
කි 141	කුරුසි 370 (69)	කෙරෙන් 93, 142
කිපසක් 159, 170	කුරුළු 73, 81, 112, 404	කෙරෙහි 95, 99
කිමි 137	කුරුලු 129	කෙරේ 95
කිසද 156, 171, 462	කුල 341 (69)	කෙලස 224
කිර 341	කුලප්පු &c. 360 (68c)	කෙලි &c. 73, 76, 122
කු 334	කුලල් 133, 360 (75)	කෙලස &c. 306
කුකුට 39	කුලි 130, 360	කෙළිවිට් 131, 385
කුකු 39 (69)	කුලිකාර 360	කෙළිල් (or ලි), 73, 117, 121
කුකු 73, 387 (28)		

කෙස් 354 (75)
 කෙසරු 404
 කෙසෙල් 344
 කෙසේ &c. 306
 කෙහෙ 354
 කෙහෙතු 46 (31)
 කෙළ 39, 148, 339
 කෙළවර 48, 295 (64)
 කෙළු 232
 කේ 354
 කේජ 370 (68c)
 කේතල 376 (65)
 කේතු 46, 403 (31)
 කේන්ති 370 (69)
 කේලම් 390 (75)
 කේවට 381
 කේවැ(or වෙ)ල් 296,
 370 (75)
 කේශර 437f
 කෝ 141
 කෝක් 73, 116, 360,
 379
 කෝකිස් 376 (75)
 කෝකු 131, 360
 කෝව්වර 156
 කෝව්වි 360 (19)
 කෝව්ට 127, 360
 කෝව්වෝරු 111
 කෝභාස 63, 381 (69)
 කෝට 352, 189, 223,
 237, 300, 302, 465
 කෝට්ට 228
 කෝටස් 133
 කෝට්ඨ 111
 කෝට් 108
 කෝට් 129, 330, 352
 කෝඨ 130, 361
 කෝණික 361 (65)
 කෝණික 223
 කෝණික 223f
 කෝණික &c. 223f
 කෝන්තමල්ලි 361
 (69)
 කෝතන &c. 304
 කෝද 155f
 කෝදු 131
 කෝදුර 388
 කෝත් 37 (75)
 කෝන්ත 370 (69)
 කෝන්දෙස්තර 379
 (14)
 කෝන්දේසි 370 (69)
 කෝල්පර(or රු) 352
 (64)

කොපමණ &c. 141,
 156, 171, 307
 කොප් 370 (69)
 කොබෙයි 414 (18)
 කොමපස්සු 370 (69)
 කොමපානු 370 (68c)
 කොමපානි 379 (69)
 කොමඩු 11, 361 (68c)
 කොමඩු 361 (68c)
 කොමල් 73
 කොමසාරිස් 376 (14)
 කොමිස් 376 (75)
 කොබ } 304f
 කොසිබ }
 කොසි &c. 141, 304,
 352, 462
 කොසිඵකද 171
 කොසිතන්සි 376 (69)
 කොසියම් 141
 කොරණ් 379 (14)
 කොර 76, 101, 458
 කොරගත 470
 කොරල් 370 (75)
 කොරවක් 116
 කොරස්ම 370 (75)
 කොරළු 108
 කොරෙම 376 (75)
 කොල්ලක 470
 කොල්ල 129
 කොල 127, 313
 කොලපාට 138
 කොලීජ් 376 (69)
 කොලු 73, 76, 111
 කොව්ව(or ත)ර 141
 156
 කොවුල් 117
 කොසු 131, 352
 කොගෙත් 307, 464
 කොගේ &c. 304
 කොකොම &c. 306
 කොල්ල 361 (69)
 කොල්ව 361 (68c)
 කොලම 341 (64)
 කොලොම්පුර 59
 කෝ 60, 141, 304
 කෝක &c. 156, 157,
 171
 කෝකා &c. 156, 169
 කෝකි 376 (17)
 කෝව්වි 379 (69)
 කෝව් 379
 කෝව් 39, 149
 කෝව්වකෝව් 149
 කෝව් 361, 385f (68c)

කෝට්ටස් 465
 කෝඨ 361 (69)
 කෝඩු 361
 කෝණ 37
 කෝණම 37, 361 (75)
 කෝණංගි 361 (19)
 කෝදුරු 111
 කෝන්තර 370 (69)
 කෝප 370 (69)
 කෝප 68 (69)
 කෝප 379 (69)
 කෝලම් 361 (75)
 කෝලාහල 419 (69)
 කෝලිකුට්ට 361 (68c)
 කෝව 370 (69)
 කෝව් 371
 කෝව්ල් 60, 133, 361
 කෝප 39 (69)
 කොතුකාගාර 411
 (69)
 කොරව 391
 කොවේරි 392

ව.

වඩිත 78, 353 (69)
 වඩ 339
 වාද 339, 349
 වේල 339

ග.

ගුණ 13, 31, 339 (69)
 ගුන (or ගුණ) 339,
 402
 ගුදි 371 (69)
 ගුම 392
 ගුම 78
 ගුම 371
 ග 202
 ගණ 402, 408
 ගත 33, 79, 126, 354
 ගඟ 33, 79 (68)
 ගව් 78
 ගජ 331, 341, 404
 405
 ගජප්පු 403
 ගජසත 404
 ගජේසු 331
 ගට 339
 ගඩ 387
 ගඩගෙඩි 470
 ගඩොල් 133
 ගණි 381 (69)
 ගණ 292, 339, 32

ගණන් 295 (75)	ගස 45, 220	ගීති 78, 135, 403
ගණි 230, 237	ගහ 402	ගීතිකොණ 410
ගණිකා 37 (49)	ගහණ (or හ) 404, 405, 408f	ගිමකල් 34
ගණිත 69, 341, 408 (9)	ගහන්මග 402	ගිමරැස් 402
ගණිත්තාත්මය 408	ගහමිණි 402	ගියමාසේ 410
ගත් 237, 393	ගලප 220	ගිරව් } 73, 105, 121,
ගත 296, 393	ගංඉවුරු 59	ගිර } 127, 341
ගතකුරු 3	ගංගා 354 (68)	ගිරසඳෙස් 329 (75)
ගතකුරුලොප 43	ගංජ 382 (68)	ගිරිඳ 402
ගතකුරුලොපසද 51, 59	ගංතෙර 34	ගිල්ව &c. 228
ගතඳෙස්සද 51, 55	ගංසබා 411	ගිලෙ 234
ගති 341 (69)	ගා 219, 297, 339	ගිව්සව &c. 228
ගද 334, 408 (64)	ගාස්සු 371 (68c)	ගිව්ස (or සි) 224, 232
ගත් 237	ගාව 220	ගිහි 107, 328
ගත්ව &c. 226	ගාඩ් 383f (19)	ගිළු 232
ගත 32, 402, 405	ගාණේ 309f	ගි 130
ගතකම් 68, 88	ගාත්‍රාසර 3	ගිතිකා† 128
ගතබ 402	ගාත්‍රාසරලෝප 43	ගුගුර &c. 222, 227
ගතසර 405	ගාත්‍රාසරලෝපසකි 51, 59	ගුවි 465 (69)
ගතසැර 307	ගාත්‍රාදේශසකි 51, 55	ගුඩුගුඩු 387
ගබ්බා 128	ගාරා 128	ගුඩුස් 387
ගම් (or මු) 63, 78, 133, 352	ගාය් 449 (64)	ගුණ 37, 341 (69)
ගමිහර 63	ගාර්පු 371 (68c)	ගුණවත 137
ගම 341, 390f, 396	ගාල් 133	ගුණවත් 391
ගමන්† 133, 295, 396, 460	ගාල්ල } 70, 135	ගුණවාක්‍යතාම 68
ගමන්ගණි 470	ගාලු } 70, 135	ගුණවාක්‍යබද 137
ගමනුකිති 11 (71)	ගාව 225	ගුණධාරතාම 69
ගමිය 387	ගාස්තු 371 (68c)	ගුදම 382 (75)
ගර්භිණි 63 (50)	ගාව &c. 10, 73, 127	ගුදිරි 371 (69)
ගර්භ 339	ගාණ 309, 310, 425	ගුදිරිසකු 371 (69)
ගර 220, 341	ගාණි 393	ගුමි 407
ගරඬ &c. 77, 108	ගාණේ 234	ගුම්සර 55
ගරහ 220, 339	ගාමුරු 466 (70)	ගුරු 18, 113, 341, 407
ගරුදි (or දි) 371 (69)	ගාමි 390	ගුරුඬ 68
ගරු 341	ගාරඬ 108	ගුරුදිත 409
ගරුඬ (or ඬ) 61, 98	ගාරගෙ 234	ගුරු (or ඊ) දුර 371 (64)
ගල් 133	ගාරෙර 234	ගුරුපමුරු 329 (70)
ගල්කණ්ඩු 361 (68c)	ගාලවුම්කාර 390f	ගුරුලේන්තු 129 (68c)
ගල්ලැලි 329 (71)	ගාලෙ 234	ගුරුඵ &c. 77 (27)
ගල්ලියවිලි 329	ගාස්සෙ 234	ගුල් 434 (75)
ගල 190, 220	ගාසාණි 43, 72 (53)	ගුවන් 154, 402
ගලගල 387	ගාහුම් &c. 136, 137	ගුවන්මග 402
ගලප්පත්ති† 371	ගාගෙ 234	ගුහ 341
ගලව 226	ගාලුබෙ 234	ගුහා 128, 341
ගව 82, 103	ගාණි 82, 122, 403	ගුලම 41
ගව්‍ය 220	ගාරුප්ප 371 (68c)	ගුලි† 130
ගවු (or ව) 63 (71)	ගාස් 379 (75)	ගු 344 (68d)
ගවුම් 379 (75)	ගාස්බර 371 (69)	ගුඵ 344
ගස් 78, 133, 404, 408	ගිහිරි 387 (69)	ගුහ 80, 328
ගස්ව &c. 226	ගිහිහි 387	ගුහසඵ 63, 328 (9)
	ගිණිය 230	ගායිණි 36
	ගිත්තර 385, 403 (64)	ගාය 341
		ගෙජ්ජ 361, 387 (64)
		ගෙඩි 68 (69)

ගෙණ 192, 309
 ගෙණවුන් 297
 ගෙණිය &c. 297
 ගෙන් 58
 ගෙන්හමුත් 58
 ගෙන 234
 ගෙද(or ගෙ)ර 408
 (64)
 ගෙදරදැන්ගෝ 467
 ගෙන්දගමි 44, 360
 (75)
 ගෙන්ව &c. 228
 ගෙමි 108
 ගෙරි 108
 ගෙව 224
 ගෙව 234
 ගෙළි 73 (50)
 ගෙංගෙට 398f
 ගෙ 80, 99, 132
 ගෙහ 80
 ගෙ 339
 ගොඩ 126, 457
 ගොඩගත 386
 ගොඩනග්ට &c. 227
 ගොඩගත 221
 ගොඩනැගිලි 219 (80)
 ගොත 223, 339, 393
 ගොතගත 470
 ගොදුරු 131
 ගොන් 71, 116
 ගොපොල 329 (28)
 ගොම 385 (64)
 ගොයිනැන් 470
 ගොයිබස් 384
 ගොපුම්ගොන් 401
 ගොර 405
 ගොරව 228, 387, 388
 ගොරෝස 371
 ගොල්ල 322, 350f
 ගොලෝ 379 (68)
 ගොවැරිණිමේන්තු 379
 (68c)
 ගොව් 107, 330
 ගොව්(or ස්)පල් 329
 (75)
 ගොව්සාපුන් 330
 ගොස් 238
 ගොස් 311
 ගොඵ &c. 73, 111
 ගෝ 324, 352
 ගෝණ &c. 73, 99
 ගෝණි 130
 ගෝණිය 112
 ගෝන්ද 460

ගෝපාල 324, 329
 ගෝර්ණමේන්තු 379
 (68c)
 ගෝල 103
 ගෝවා 371 (64)
 ගෝල 41
 ස.
 සට 32
 සට 339
 සණ්ඨා 408 (68)
 සණ්ඨාර 408 (69)
 සත 32
 සෝමා 20 (68)
 ච.
 චක් 313
 චක්කු 387f
 චක්කු 58 (68c)
 චක්කි 361 (19)
 චාචාරි 141
 චාචාරිගන් 146
 චතුර 146
 චතුරි 141
 චතුර්දග 146
 චතුර්පුට 335
 චතුර්පුට 331
 චතුරේද 154
 චතුර්ධි 331
 චතුර්ථ 146
 චදි 344
 චන්ද 402
 චතුර 13
 චතු 78, 344, 402(9)
 චල 403
 චම් 339
 චර 328
 චල 57, 349
 චම් 387
 චංචල 403
 චා 312
 චාණ්ඩු 382 (68c)
 චාප්ප 352 (69)
 චාමර 129
 චාරිත 63, 80 (69)
 චාක් 379
 චිතේ 313
 චිට්ඨිටා &c. 387
 චිත්ත 54, 80
 චිත්තානුකූල 54
 චිත්තාර 26
 චිත 339
 චතේල 371 (69)

චි: 313
 චි 313, 314
 චිචි 313
 චිත්ත 361 (69)
 චිත 90, 390f (69)
 චිස් 379
 චුබ 339
 චුරුස් 387
 චුණි 296, 345 (69)
 චුළි 381
 චෝප 313
 චෝදකා 296 (68)
 චෝර 327
 ඡ.
 ඡායා 438 (68)
 ඡායාරූප 411 (69)
 ඡද් 338, 353
 ඡිද් 339
 ඡේක 63
 ඡෝ 313
 ඡ.
 ඡු 339
 ඡුත 37, 63, 80, 134
 ඡුතවත්ත 392, 404
 ඡාල 32, 339
 ඡේෂ්ඨ 63
 ඡේෂ්ඨකා
 ඡ 21f, 328
 ඡගච්ඡු 58
 ඡගන් 58
 ඡගති 403
 ඡටා 32 (68c)
 ඡත 73, 326, 341,
 403 (9)
 ඡතචාරි 376 (69)
 ඡතති 326
 ඡතිත 298
 ඡති 73
 ඡතේරු 371 (68c)
 ඡතේල 371 (69)
 ඡමු 342
 ඡම 342
 ඡඹුරු 466
 ඡස 342 (64)
 ඡසග 438
 ඡල 339
 ඡල 32, 44, 345 (69)
 ඡලනිදි 405
 ඡලපල 404
 ඡලසි 371 (69)
 ඡ &c. 390f, 382 (12)

ජනි 361 (69)
 ජනක 298 (69)
 ජනි 130
 ජනිතාම 67
 ජර 379 (65)
 ජල 345 (69)
 ජලක 32
 ජාණි 379
 ජ 339
 ජවකා 381 (69)
 ජවල් 224
 ජව්වා 12 (69)
 ජවත්* 441
 ජවිත 80 (69)
 ජලයි 376, 409 (69)
 ජනි 376, 409 (69)
 ජරි 41f (69)
 ජලි 376, 409 (69)
 ජලි 41f (69)
 ජා 339
 ජෝඩ් 129, 361
 ජෝති 402, 403

කු.

කුණ 37, 63, 134,
 381
 කුණුවතන 381
 කුති 381 (23)
 කුචි 387

ච.

චංචං 387
 චංච 128
 චංච 128
 චංචිතාම† 379 (75)
 චිකන් &c. 159, 170,
 307
 චිකචික } 306, 307
 චිකෙත්චික }
 චිකාචි 379 (*Vide* § 137)
 චංචං 387
 චිකා 128
 චොකු 131

ධ.

ධානානර 63, 381
 (69)
 ධානානරතාම 68

ඩ.

ඩබර† 45, 295 (69)
 ඩැණි 379

ණ.

ණච 339
 ණම 339
 ණය 339

න.

න 311
 නුත්සලාත්තර 377
 නු 146
 නුකෝදය 146
 නි 146, 335, 345
 නිණ 63
 නිභුවන 331
 නිලෝවන 335
 නිසිරි 379 (69)
 නිංග 141
 නිංගා 146, 345
 නිංග 345
 නෙජේරි 377 (69)
 නෙසිරි 377, 379 (69)
 නෙතා 331
 නෙත 146f
 නෙතාලිකත්‍රියා 181
 නෙතලෝකාගාරු 406
 නෙතලෝකානායක
 406
 නෙතලෝකාමායා
 406
 න 161, 349, 351
 නක්කචි 361 (69)
 නක්කේරු† 371, 377,
 (68)
 නක 220, 455
 නක්තනිකා 465
 නගුණ 335
 නච්ච 361 (65)
 නච්චු* 296, 361 (68c)
 නච්ච 387
 නචාක 44 (69)
 නච 32, 339
 නචාක (or ග) 44
 (69)
 නණ්භා 63, 128, 381
 නණ 32, 79, 80, 345
 නත්තර 410 (69)
 නතම 336
 නද් 53
 නදාණ 335
 නනිත 389 (69)
 නදතව 337
 නද* 139
 නදනනාර 53
 නදබව 68
 නදත් &c. 306

නත්තරම් 361 (75)
 නත 32, 220, 346, 353
 (65)
 නතතුරු 131
 නනික (or ග) මි 44.
 306, 361
 නනිච &c. 306
 නනි 176 (54)
 නත්පුල 297, 388
 නත 339
 නතතකර 402
 නතල් 361 (75)
 නතස් &c. 45, 57, 391
 (38 & 75)
 නපි 230
 නපෝවන 57
 නබ්බ &c. 226
 නබ 45, 187, 220
 නබව 226, 337
 නබ් 345 (69)
 නබලේරු 379 (68c)
 නබ්බල්ලි 410 (69)
 නබාක්ක 371 (69)
 නබ්බ 220
 නබ්බි 361 (14)
 නබ්බේරු 371 (68c)
 නබ් 141, 144, 158,
 173, 345, 399
 නබන්ද &c. } 175
 නබන්තන්සේ }
 නබ්බි 158
 නබරුපු 402
 නබා 158, 173, 351
 නබුන්තාන්සේ &c.
 163, 174 (34)
 නබුසේ 82, 162 (34)
 නබ්බි 63, 129
 නර 144, 345
 නරප්ප 377 (69)
 නරම් 361, 438 (75)
 නරව 220
 නරවපු† 129
 නරහ* 68 (68)
 නරදි 130, 361
 නරිදු 402
 නරු 47, 129, 402
 නරුණ 73, 139
 නරුචාල් 335 (75)
 නල් 464
 නල්ල* 296
 නල 32, 342
 නලක්කච්චු 362
 (68c)
 නලකොස් 117

කලපය 362 (68)
 කප 220, 307, 339
 කවත් 307, 311
 කවද 311
 කවර 220
 කවලම් 364f (75)
 කවස් 45
 කවු 362 (71)
 කශබ්‍යකාරක 198f
 කසදකරු 198
 කසම් 336
 කසඩු 362 (68c)
 කසකම් 423 (75)
 කල්ඵකර 362
 කළ 32, 220, 339, 469
 කළම 226
 කාක් 318
 කාච්චි 371 (69)
 කාත් 71, 116
 කාතායම්, 133
 කාප්ප 371 (65)
 කාම 345
 කාර 371, 377f (69)
 කාරකා 402 (68)
 කාඪ 104, 362
 කාල 342, 32 (69)
 කාලු 21f
 කාලප් 21 (69)
 කැත් 295
 කැත් 347 (75)
 කැත් 176 (*Sing.* 40 &
 pl. 14)
 කැතෙ 234
 කැපැල් 361 (75)
 කැබැ (or වැ) රුම 371
 (75)
 කැම්බෙ 234
 කැරබෙ }
 කැරබෙ } 48, 234
 කැරැවු &c. 362 (71)
 කැලි 362 (71)
 කැබෙ 234
 කැලෙ 234
 කැහිඹප්පු 411, 427
 කි 52, 331, 345, 351
 කිකක }
 කිත්ත } 134, 407 (64)
 කිත්ත }
 කිත්තෙදර 402
 කිත් 471
 කිදසපුර 402
 කිදස් 404
 කිත්ත 371 (69)
 කිප්පිලි 362 (69)
 කිබ්බ 226f

කිබ්බ 45, 220f
 කිබ්බ 48, 185
 කිබ්බ 194, 195, 234
 කිම 340
 කිසම් 403
 කිස 45, 220, 452
 කිපු 44
 කිපුණු 37, 52
 කිර 127
 කිරසාරත් &c. 307
 කිරිතු 371 (68c)
 කිරිසත් 116
 කිලෝආදරු 406
 කිලෝආරු 400
 කිලෝආ 400
 කිල 32
 කිස් 140, 149, 345
 කිස්ඵක 145
 කිස්සෙම 195, 464
 කිසරණ 331 (69)
 කි 82f, 162, 351
 කිසැණ 37, 63
 කිත්ත 371, 469 (69)
 කිත්ත 129 (68c)
 කිර 371 (69)
 කිරු 371 (68c)
 කු 313, 314
 කුට්ටු 129, 362, 410
 කුඩු 129
 කුණ්ඩු 362 (68c)
 කුත්තකාගම් 362 (75)
 කුති 44, 353 (69)
 කුසස් 149
 කුත් 140, 149, 345
 කුත්තෙති &c. 141
 කුත්තෙති විබත් 89
 කුත්සිස 145
 කුත්ම(or ට)තේ 307
 කුත් 405
 කුත්ත 403
 කුප්පස් 362 (22)
 කුබ්බ 48
 කුබු 234f
 කුබස් 45 (75)
 කුපු 405
 කුපුල 405
 කුපු 81, 90, 309
 කුරුණ }
 කුරුණ } 16, 101, 404
 කුරු 47, 302, 335, 402,
 404, 407
 කුරුප්පු 377 (68c)
 කුරුපති 402
 කුල් 405

කුලාභිකරණ ඒශේ
 පණ 138
 කුට්තකු 362 (68)
 කුටාල 296, 362 (69)
 කුටාය (or ජ) 371 (65)
 කුස &c. 394
 කුසරකර 402
 කුරල් 362
 කුරුණිකුකු 461f
 කුණ 32, 63, 80, 345
 (69)
 කුණි 141
 කුණා 32, 63, 79 (68)
 කුණ 345
 කුණ 331, 345
 කුණ 309, 310, 352
 කුණල්කිරි 181
 කුණ=කුණ 80(75)
 කුණ(or පි) 155, 351
 කුණල 224, 405
 කුණපරුප්පු 371 (68c)
 කුණ 224, 81, 340
 කුණෙම &c. 234, 309
 කුණ 118, 176, 407
 කුණප 224
 කුණ 80, 352 (75)
 කුණ 141
 කුණෙති 141
 කුණෙති විබත් 89
 කුණකමේත්තු 371
 (68c)
 කුණරණ 331 (64)
 කුණ 46
 කුණල(orල)ස 47,
 149
 කුණ 377 (73, *pl.* N.,
 Ac., & V. තේ)
 කුණක්ක 362 (69)
 කුණප්පිලි 329 (69)
 කුණ 377 (64, *pl.* N.,
 Ac., & V. තේර)
 කුණප්පිලි 466 (80)
 කුණර 234
 කුණල 80 (69)
 කුණප්පිලි 94, 362 (71)
 කුණ (or පි) 390 (64
 or 17)
 කුණප්පිලි 329 (75)
 කුණපි 371 (69)
 කුණ 161, 351
 කුණ (or මේ) 81
 309
 කුණප්පිලි 362 (75)
 කුණල් 133

කොංගල් 362 (75)
කෝ 82, 161, 349, 351
කෝඩු 362 (68c)
කෝමු 371 (68c)
කෝර 101, 223
කෝල්ක 377 (9)

ථ.

ථර 381

ද.

දව්‍යාකම 68
දව්‍ය 7, 64
දුම 404 (69)
වස 146
වා 146f
වාදය 146
වාර 331
වාර 80 (69)
වාවිය 146
විකරුප් 47, 396
විකරුපසකි 51, 60
විසි 141
විමානාසර 22f
වි 146, 345
විප 2 (69)
වෙම 81
ද 219, 311, 318, 335
දඟුන්සමස් 331
දක්ක &c. 220, 226
දක්වා 309, 310
දස 39
දසමිණ 36, 79
දස 276, 339
දකානුසමාස 331
දකි 187, 238, 405
දකුණු 79, 135
දකු 13
දග 50
දගල 220
දඩ 127, 404
දඩගත 453, 470
දඩවගන් 306
දඩිති 387
දඩිඊ 387
දඩු 131, 55, 33, 57
දඩුකම 144, 55, 63,
දඩුවත් 133, 295
දණ 33, 57, 131
දන් 78, 133, 238, 325,
345, 469
දහන 325
දන්කරුක } 470
දන්මත්ත }
දන්රජ 49

දන්වා 106
දද 335, 352, 402, 404
දදබිච්චි 68
දදරද 402
දන් 326, 393 (75)
දහන 78, 345 (69)
දහනප 21
දහනානුසාර 21
දන්ව &c. 226, 391
දහ 44, 339, 341, 390,
403 (9 & 46)
දහගත 470
දහගා 470
දහවත් 69
දහු 391
දහුවානි 107
දප 339
දබර 45, 295 (69)
දබ 342 (69)
දම 353 (75)
දමරද (or ජ) 400
දම 221, 292, 342, 345
දභිතසකර 405
දභිත 36 (69)
දභිණ 36 (69)
දර 220, 340, 420, 403
දරණ 404
දරණ 403 (69)
දරසා 130
දරිද්‍ර 39
දරු 73, 102f
දරුම 353 (69)
දල 32, 339, 344,
345, 394, 403, 407
දලදර 402
දලසර 405
දලු 129
දව 226, 340, 354, 393
දවට 220
දවල් &c. 42, 302, 410
දවල 405
දවස් &c. 133, 403
දවස්පතා 308
දවස්හිම 402
දවස 405
දවලට 302
දව 146
දවදිග 38
දවබල 406
දවම 141
දවලස 149
දවලත 146
දවනිච්චිකත 145
දවට 36

දස් 73

දස 149, 276, 342, 410f
දසබල 323, 400
දසමුල් 400
දසලක 145
දස 149, 340, 403
දසආව 148
දසතුන් 140, 144
දසදහ 145
දසන් 403
දසන්සාරි 403
දසනට 149
දසම 353 (75)
දසවල් 42, 46 (75)
දසස් 140, 149
දසස 145
දසාන 144
දසානකර 148
දස 381
දල 32, 79, 353, 405,
407
දග 50
දග 32, 79
ද 328, 336, 339, 340,
403
දග (or ගග) ඩි (or
ජ) 56f, 329 (75)
දගා 381
දගකා 32
දගම 39
දගම 377 (75)
දගා 396
දග 371 (68c)
දග 396 (69)
දග 394
දග 396 (9)
දර &c. 391
දවල් 46 (75)
දව 393
දග (or ස) &c. 73 (9)
දස 145, 149
දස 377 (50)
දග 436 (69)
ද 377
දක්ක &c., 238
දකුම 238 (82)
දකු 139, 353, 405
දකු 379
දන් 58, 302
දන්ම 219
දන්ට 302
දන්ම 112
දග 234
දම 58

- දුම් 335
 දුම්පුරු 335
 දුරි 73 (50)
 දුල 133, 345
 දුලපසි 463 (71)
 දුල 32
 දුටුව 234
 දුටුව 234
 දුස් (or සි) 73 (50)
 දුහ 140f
 දුහන් 406 (75)
 දුළු 32
 දු or දුස 298
 දුකැති 386 (71)
 දුක 140f
 දුරරසි 305f
 දුස (or හැ) 140f
 දු 339, 345
 දුක් (or ය) 56, 128, 295
 දුක් 404
 දුග 56, 68, 128, 410f
 දුගඬුකර 463
 දුගැසි 51, 121, 403
 දුගු 51, 135
 දුගු (or හු) කිරීම 61
 දුගේ 311
 දුගි 276
 දුගු 334
 දුගිරි 387
 දුගිරු 402
 දුගුල 371 (69)
 දුග &c. 224, 339, 342 (67 & 69)
 දුගකර 402
 දුගපති 402
 දුගපතා 308
 දුගමිණ 402
 දුනු &c. 400, 402
 දුනුපුරු 400, 402
 දුප 402
 දුම 107
 දුම 80, 295, 342 (64)
 දුගු 402
 දුගුතු 405
 දුගුතා 400
 දුගුතෙන් 402
 දුගුපති 403
 දුගුපති 325f (75)
 දුගුපති 400
 දුගුපති 371 (69)
 දුගුපති 400
 දුගුපති 45, 63,
 දුගුපති 295 (68)
 දුර 224, 339
 දුරද 404
 දුල 339
 දුලිය &c. 234
 දුගි 402
 දුගුලෝක 402
 දුගිරව 228,
 දුග 222f, 340, 354, 402
 දුග 404
 දුගසන් 133
 දුගුපුරු 402
 දුගුපති 402
 දුග (or දු) 401, 403
 දුග 332
 දුගකර 402
 දුගරුහි 332
 දුග 80, 107
 දුගල 68, 136
 දුගිම 68, 137
 දුගුම 68, 137
 දුගුර 224
 දුගුල (or දු) 224f (75)
 දුග 342
 දුග 128, 342, 410
 දුගාසිපති 52
 දුගුතික්ක 379 (69)
 දුග 339, 342
 දුගපති 410 (22)
 දුග 128, 342, 354, 463
 දුගු (or දු) 39, 61, 112
 දු 319, 325, 342
 දුගන් 325
 දුම 69 (82)
 දුගතා 69, 395 (68)
 දුගි 63
 දුගි ඉස්පිලි 10
 දුගි මාත්‍රා 10
 දුග 379 (68)
 දු 315
 දුක් 58, 80, 301 (75)
 දුග 381 (69)
 දුගුපති 116
 දුග 315
 දුග 315 (64)
 දුග 110
 දුග 404
 දුග 238
 දුග 334
 දුග 382
 දුග 327, 376f (71)
 දුගුපති 58, 116
 දුගුල 349
 දුග 78, 404 (75)
 දුගුකෙසෙලි 403
 දුගුකාල 34
 දුගුකාලිනි 411
 දුගුති 329, 411
 දුගුතා 403
 දුගිරත 411
 දුගිරද 404
 දුගු 404
 දුර 315f, 334
 දුගිති 63, 315 (69)
 දුගිති 334 (9)
 දුරලක් 334 (69)
 දුරලක් 334
 දුග (or දු) ල 45, 349 (69)
 දුග 104
 දුරුග 409 (71)
 දුග 222, 340, 354
 දුග &c. 76, 104, 122, 136
 දුගුම 405
 දුග &c. 315f
 දුගිරත 315 (69)
 දුගුල 38
 දුගුකර 315
 දුග 63
 දුගුතා 68 (69)
 දුගිති 379 (75)
 දුගිර 315
 දුග 340
 දුගුතා 124
 දුග 404
 දු 315
 දුග 80, 391 (69)
 දුගුතා 391
 දු 72, 124, 126
 දුග 103
 දුග 133
 දුල or දුලිල 46, 135
 දුග &c. 32, 353, 391, 405
 දුග 339
 දුගුතා 297
 දුග 6, 64 (69)
 දු 140, 331, 238, 345
 දුග 144, 345
 දුගුති 160
 දුගුපති 136
 දුගුර 224
 දුගු 404
 දුග 77, 125, 183
 දුග 104, 140
 දුගුතා 390
 දුගුතා 401

දෙමන්දකුරු 22
 දෙමළ 64, 101
 දෙසත් 140f
 දෙරණ (or ණ) 403
 දෙරණිසුරු 403
 දෙරු 42, 47, 396
 දෙරුසද 51, 60
 දෙල් 341 (75)
 දෙලෝ 331
 දෙව් 327, 402
 දෙව්ගමන්ගම 402
 දෙව්දත් 325
 දෙව්දුකු 327
 දෙව්දු 76
 දෙව්පුත් 76
 දෙව්ලෝ &c. 402
 දෙව් 228, 340
 දෙවනු 302
 දෙව් 107, 331, 338
 දෙවෙනි (or වන) 141
 දෙවෙනිවිමත් 89
 දෙස 224, 342 (64), 354,
 405, 463f
 දෙසති 409
 දෙසැම්බර (or මු) 377,
 409 (69)
 දෙසිය 148, 149
 දෙව්ම 64 (75)
 දේ 132, 183, 238
 දේදුනු 327f
 දේව් (or ව) 73, 338,
 402
 දේවතා &c. 73 (12)
 දේවදත්ත 325
 දේවපුත් 326
 දේවානාම්ප්‍රිය 330
 දේවේසු 80
 දේශප් 336f
 දේශික 298
 දෙ, 313, 314, 345, 405
 දෙඩ 223
 දෙඩම් 68, 362 (75)
 දෙඩව 228
 දෙසිතු 377 (68c)
 දෙර 80, 126, 460
 දෙරටු 129
 දෙව 223, 340
 දෙස් 78, 133
 දෙස්කර 379 (4)
 දෙහො 405
 දෙහොත් 140
 දෙලොස් 149
 දෙ 223f, 318, 402, 403
 දෙත් 140

දෙලා 128
 දෙළ 78 (69)
 දෙසි 371 (69)
 දෙහො 319
 දෙංකාර 387 (69)

බ.

බජ 381 (69)
 බත 326, 391 (69)
 බතලෝක 326
 බතිත 20f
 බති 391
 බම් 129, 353, 391
 බම්කප්ප 406
 බමාසත 52 (69)
 බමුණි 391
 බර 57
 බරමාණ 297
 බවල 405
 බානු 129, 336, 396
 බාතුපසයී 54
 බාතෘ 326 (69)
 බාතෘභී 326 (69)
 බාමික 391
 බාව 340
 බුම 78 (69)
 බා 340
 බේනු 77 (56)

න.

න්ද (or ද) 175
 න 317, 404
 නකු 64, 402 (69)
 නකත් 390 (75)
 නබ 326
 නබ්භිකත 326
 නත්ව &c. 226
 නත 220
 නතර 129, 391
 නතා 72, 120, 362
 නති 230
 නතල් 133
 නව 188, 220
 නවනු &c. 122, 136
 නබ් 362 (69)
 නබා 362 (68)
 නබ්ද 129
 නබ්භාර 410 (9)
 නබ්භලා 329
 නත් 42
 නත්තල් 371 (75)
 නද් 342 (64 & 69)
 නත් 335

නතරුත් 406
 නපුරු 398f
 නපුංසකලිංග 70
 නත් 64, 67, 80, 133,
 185, 312, 317, 452
 නම්ගම් 34
 නම්බුත් 362 (68c)
 නම 152, 220
 නමදි 230, 435
 නමසකාරත් 296
 නමැති 53, 81
 නමුත් (or දු) 185, 312
 නස් 74, 117, 404
 නස් 296 (64), 410
 නසිදේ 71, 115
 නර 74, 343, 362
 නරඳුසුරු 403
 නරක 139, 295, 398f
 නරකාදි 398f (69)
 නරකෙස් 436
 නරණ 403
 නරතුරු 302, 405
 නරදම්සාරි 400
 නරදිපති 403
 නරදෙටු 404
 නරදෙවෙර 403
 නරත් 330
 නරනිසු 330, 403
 නරපති 403
 නරපවර 400
 නරපා 403
 නරබ 338, 405
 නරසි 331, 400
 නරි 108, 362
 නරේසු 54 (9)
 නල 403
 නලල් 133
 නලව 226
 නලා 128
 නව 59, 64, 352, 149,
 220
 නවත්ව &c. 226
 නවති 146, 231, 345
 නවදෙර 154
 නව (or වා) මි 49, 59
 නවම් 409
 නවම 141
 නවසාරම් 362 (75)
 නවසිය 145
 නවා 197
 නස්ව &c. 226
 නස 220, 226
 නසි 231
 නත 220, 219, 352

හහනු 393 (68c)
 හහමන් 317
 හහර 79 (69)
 හහුත 148
 හළ 74
 හංගි 72, 120f
 හංව 226f
 හා 219, 352, 404, 425f
 හාය 402
 හාක්‍ය 139
 හාග 103, 404
 හාගරිය 391, 411(69)
 හාගවඩම 362 (75)
 හාවිවිම 71 (60)
 හාඩගම් 362 (75)
 හාඩි 41 (69)
 හාද් 342 (69)
 හායා 52
 හානාළ 52, 406
 හානු 393 (68c)
 හානු 74, 108
 හාම 66, 67, 80 (69)
 හාමවරකැගිලි 70
 හාරග 56
 හාරං 56
 හාරි 74
 හාරිකේර(or ල) 41
 හාරු 317
 හාව 226
 හාළ 41 (69)
 හාළිකේර 41, 404, 410
 හැ 317
 හැකති 390, 408 (71)
 හැගති 121
 හැගිවි (or ගෙ) 232, 236
 හැගෙ 234
 හැගෙණහිර 134, 410
 හැනි 295
 හැතව { 311
 හැතව {
 හැද්ද 56
 හැද් (or දි) 72, 126
 හැවිටු 111
 හැවිලි 136
 හැවි(or ටු)ම් 137, 219
 හැණ 80, 134
 හැණවන් 391, 404
 හැණසර 404
 හැන්ද 72, 120
 හැබල (or එ) 405

හැමති 81
 හැමෙ 45, 234
 හැසිති 74 (50)
 හැවි 133, 345
 හැවත 302
 හැවැල්ලෙ 306
 හැවතෙ 234
 හැවි 390
 හැස 234
 හැසැ 307, 352
 හැසැදි 317
 හැණෝරම් 362 (75)
 හැ 106, 307, 352
 හැද 106
 හැනා 72, 120
 හැනි { 74 (50)
 හැමි {
 හැර 317
 හැවිත් 317
 හි 315, 317
 හික්මෙ 234
 හිකට 126, 405
 හිකම 306, 317, 459 (75)
 හිකිණි^a 409 (69)
 හිකුන් 315
 හිගුන් 296, 315 (68)
 හිගුන් 381
 හිගණ 381 (9)
 හිගා 315 (68)
 හිසණු (or හිසු) 129 381
 හිත්තෙන් { 302
 හිතර { 405
 හිති {
 හිද 224
 හිද (or ජ) ර 402
 හිදහස් 457 (75)
 හිදගණ 297, 406
 හිද්මන් 88 (64)
 හිද්මර 470
 හිද 405
 හිධාන් 425 (69)
 හින්ද 68, 352 (64)
 හිනා 296 (68)
 හින්දිත 298
 හිපන් 336
 හිපත 405
 හිපා 315, 316 (69)
 හිපත 300, 315, 316 (69)
 හිබද 302, 405

හිම 224
 හිමව 228
 හිමි (or වි) ති 45
 හිමෙ 234
 හිස 44, 342 (64)
 හිසග (or හ)† 134
 හිසගවිශේෂණ 141
 හිසතසවිතාම 157
 හිසන් 133
 හිසවසවිතාම 155
 හිසර 45, 126
 හිසව 228
 හිසවන් 391, 404
 හිසව (or ස) 399. 425f 444f
 හිසවට 311
 හිසෝග† 296 (69)
 හිරි 315f, 317
 හිරිසැති 392
 හිද්දෙවාවක විශේෂණ 139
 හිද්දෙවාවක සවිතාම 155
 හිරිදෙප† 317 (69)
 හිරිතාම 317
 හිති 315f (64)
 හිරිලයා 317 (68c)
 හිවිණ 64 (69)
 හිරතුරු { 302
 හිරතාරකෙන් { 405
 හිරපික 418
 හිරවුල් 317 (75)
 හිර (or හිරස) 398
 හිරතුල් 317
 හිරිත 134, 410
 හිරිද 404
 හිරිද 402
 හිරිති 182
 හිරි 135, 139
 හිරි 127, 363
 හිරිමේ 115, 152
 හිරිපුල් 331
 හිරිපුලාසි 121
 හිව 224
 හිවට 438
 හිවන් 135, 402
 හිවරදි 317
 හිවාඩු 411 (68c)
 හිමෙ 234
 හිස 315f
 හිසව† 315 (64)
 හිසවල 57

^a The forms හිකිත්තිස, &c. are colloquially used for the nominative, &c.

නිශ්පාදන 315f	නෙල්ලි 363 (69)	ප්‍රතිකාල 372
නිශ්පාදන 58	නෙල 224	ප්‍රතිමා 128
නිෂ් 315f	නෙලු 59	ප්‍රතිමා 387f (69)
නිෂ්පාදන 315	නෙවරදි 453f	ප්‍රතිමා 38 (68)
නිෂ්පාදන 433	නෙවර්මල් 59	ප්‍රතිමා 40, 64, 302
නිෂ්පාදන 423	නෙ 335	ප්‍රතිමා 198
නිෂ්පාදන 336	නෙ 129	ප්‍රතිමා 302
නිෂ්පාදන 315f	නෙවා 317	ප්‍රතිමා 89
නිෂ් 315f	නෙවර්සා 392	ප්‍රධාන &c. 64, 307, 430f
නිෂ්පාදන 372 (68c)	නො 317	ප්‍රධාන 316 (68c)
නිෂ්පාදන 315f	නොකඩව 302, 405	ප්‍රධාන 316 (69)
නිෂ්පාදන 315f	නොකම්මැලි 317	ප්‍රධාන 69
නිෂ් 315, 324	නොකම්මැති 317	ප්‍රධාන 69
නිෂ්පාදන 405	නොගෙවා 317	ප්‍රධාන 69
නිෂ්පාදන 402	නොගිවි 363 (69)	ප්‍රධාන 296 (69)
නිෂ්පාදන 324, 402	නොකාරිස් 377 (14)	ප්‍රධාන 23
නිෂ්පාදන 436	නොකිසි 296, 372 (69)	ප්‍රධාන 146, 143
නිෂ්පාදන 309, 310, 403, 425	නොකිසි 313	ප්‍රධාන 64, 409 (69)
නිෂ්පාදන 302, 405	නොකිසි 317	ප්‍රධාන 186
නිෂ්පාදන 302	නොකිසි 317	ප්‍රධාන 428 (69)
නිෂ්පාදන 74	නොකිසි 372 (69)	ප්‍රධාන 64, 130
නිෂ් 315	නොකිසි 404	ප්‍රධාන 308
නිෂ්පාදන 315f	නොකිසි 306	ප්‍රධාන 38, 64, 130
නිෂ් 315, 342, 393	නොකිසි 60, 141	ප්‍රධාන 141
නිෂ් 130, 342	නොකිසි 302, 306	ප්‍රධාන 38, 296 (68c)
නිෂ්පාදන or නිෂ්පාදන	නොකිසි 313	ප්‍රධාන 33, 64
නිෂ්පාදන 410	නොකිසි &c. 372, 377, 409 (69)	ප්‍රධාන 446 (69)
නිෂ් 331	නොකිසි 405	ප්‍රධාන 64, 296, 316, 353
නිෂ්පාදන 331	නොකිසි 317	ප්‍රධාන 347f (64)
නිෂ් 317	නොකිසි 312	ප්‍රධාන 32, 78, 130
නිෂ් 345	නොකිසි 363 (68c)	ප්‍රධාන 413
නිෂ්පාදන 317	නොකිසි 363	ප්‍රධාන 3
නිෂ්පාදන 317	නොකිසි 379 (68c)	ප්‍රධාන 181f
නිෂ්පාදන 317	නොකිසි 72, 372 (48)	ප්‍රධාන 64 (69)
නිෂ් (or ඔ) &c. 162, 174, 351, 402	නොකිසි 345	ප්‍රධාන 372 (68c)
නිෂ්පාදන 402		ප්‍රධාන 144, 330
නිෂ්පාදන 185, 312		ප්‍රධාන 345
නිෂ්පාදන 51 (64)		ප්‍රධාන 134, 391
නිෂ්පාදන 51		ප්‍රධාන &c. 74, 402 (9)
නිෂ්පාදන 126		ප්‍රධාන 134, 296, 345
නිෂ්පාදන 149		ප්‍රධාන 391
නිෂ්පාදන 317		ප්‍රධාන 379 (75)
නිෂ් 133, 363		ප්‍රධාන 340
නිෂ් 343		ප්‍රධාන 18
නිෂ්පාදන 64 (69)		ප්‍රධාන 340
නො 317		ප්‍රධාන 316, 324, 326
නො (or නො)වා 317		ප්‍රධාන 13
නොදා 317		ප්‍රධාන 109, 404
නොදි 317		ප්‍රධාන 372 (69)
නොර 224		ප්‍රධාන 33, 130
නොර 224		ප්‍රධාන 340, 354
නොර 228		ප්‍රධාන 146
නොර 352, 404		

පලල් ^o 136	පල්ලි 40, 363 (69)	පාස්කු 372 (68)
පලභ 340	පල 220, 295, 340	පාස්ස 220
පලාන් 456 (75)	පලවු &c. 40, 64, 141, 302	පාසල් 329
පලි 363 (69)	පලවුද 302	පාසා 309, 398, 425
පලු† 129	පලවුව &c. 302	පාසාණම් 364 (75)
පලුද් ^o 363 (68c)	පලිඟු 363 (68)	පාහ 220
පව† 133, 295	පංකා 352 (68)	පාහි 230
පවිකාර 390f	පංගු 147, 363 (68)	පාහන් 459, 464
පවන් 444f	පා ^o a 43, 219, 296, 324, 339, 345, 404, 407	පාළි 6, 347f (69)
පවන්ව &c. 226	පාක්කුඩම් 364	පාළි වයනු 13
පවති 231, 234	පාහ 220	පාථ ^o 433, 458
පවන් 135, 403	පාඨ 220	පාංගු 338
පවර 220	පාඨ 396 (69)	පැකිල 236
පවස 220	පාඨශාලා 329	පැටල 234, 235
පවා 311	පාඨගම් 364 (75)	පැටි 74, 107
පවිත් ^o 64, 296, 338	පාඨමි ^o 133, 296, 364	පැණ 79, 420 (64)
පවුණ්ඩි 379	පාණු 134	පැණවන් 404
පවුම් 379 (75)	පැණ 33	පැණසර 404
පවුල් 133	පැණතිපාත 381	පැණ(or ණ)ස් 400
පශාචාත්‍යපද් 38(69)	පැණි 37	පැණි 364 (69)
පශවිම 38	පාත්ත 372 (9)	පැතිර 236
පස් 135, 140, 316, 338, 352, 354	පාත්ති 364 (69)	පැනුම්කිරිස 181f
පස්තැල 327 (64)	පාත්‍ර 129	පැද්දි 74 (9)
පස්වරු 410	පාත &c. 304	පැදුම් 402
පස්සේ { 302, 304, 311	පාද 43, 220, 326, 345, 364 (69)	පැදුරු 131
පස්සට {	පාදදර 404	පැන් 135, 393, 406
පස 340, 389, 405	පාදප 326	පැන්ස 379 (69)
පසක් 316	පාදිරි (or ලි) 41f, 372 (21)	පැන්සල් 379 (75)
පසමිතුරු 404	පාන් 133, 372	පැතල් 379 (75)
පසවන් 404	පාන්දර 403, 410 (64)	පැති 379 (69), 393
පසවන් 404	පාත 33	පැපොල් 372 (75)
පසලොස් 149	පාළප 372 (65)	පැමිණිතැත 176
පසාස් 53, 400	පාප 129, 144	පැමිණිලි 295 (80)
පසිදු (or දු) ^o 61, 316, 353	පාපිලි 10 (71)	පැමිණ 236, 405
පසුතුරු 316	පාපිණි 64, 144, 391	පැය 410 (= පැ)
පසුම් (or මි) 130	පාය 221, 417	පැර 315
පසු } 295, 302	පාර්වස් 379	පැරකුම් 153
පසුව } 304, 311	පාඨි 38, 140 (69)	පැරදුම් 315
පසුරු 131	පාර්සිකාර 390f	පැරඳ 234
පහ ^o 149, 295, 354	පාර 126, 457	පැලදුම් 230f
පහන් ^o 139	පාරවුද් 364 (68)	පැලැන් 379
පහන &c. 304	පාරම් 364 (75)	පැවත 234
පහදව 227	පාරු 364 (68)	පැස 234
පහන් 133, 403	පාල 324	පැසඳ 234
පහල ^o 264f	පාලම් 133, 364 (75)	පැසරත 456
පහල &c. 41, 304	පාවන 403	පැළ ^o 127, 296
පහලොස්පැවෙලා 410	පාවාඩ 364 (69)	පැළැව් 130
පහු ^o 457	පාවිච්ඡිකර 364	පැල 234
පල්ලම් 40, 363 (75)		පැංවා &c. 383f (46)
		පැb 410
		පැහ 234

(a) Nom. &c. (sing.) පස, පසින්, &c.; (pl.) පසවල්, පසවලින්, &c.

(b) Nom. &c. (sing.) පැය, පැයෙන්, &c.; (pl.) පැ, පැයවලින්, &c.

පැරද 234
 පැත් 379 (75)
 පැතවස් (පිහිසා) 377
 පැල් 69 (75)
 පැස්සෙ 234
 පැසෙ 234
 පි 314, 345
 පිඟුරු 380 (70)
 පියා(orසා)ත් 364, 382
 (75)
 පිඟුරු 380 (70)
 පිට්ටණ 130 (69)
 පිට්ටු 364 (68)
 පිට් 295, 304, 311, 349
 පිටකොටු 455 (68c)
 පිටහැස්ම 329 (64)
 පිටත් 184
 පිටත &c. 304, 305
 පිටතත් } 305, 311
 පිටත් }
 පිටදම 297
 පිටපත්කර 186
 පිටපිට 399
 පිටු 349 (70)
 පිණ 224
 පිණව 228
 පිණිස 309, 310, 428
 පිත් 48, 342f, 345
 පිත්ත 342
 පිත්තපසාසා 56
 පිත්තල 80, 134, 342
 පිත්ත 332, 345 (32)
 පිත්තාසි 54
 පිදුරු 386 (70)
 පිධාන 314
 පිත් 64 (75)
 පිත්තමි 34 (75)
 පිත්තාරුත් 296, 372
 (68)
 පිත්තුර 372 (69)
 පිත්තමි 329 (69)
 පිති 364 (71)
 පිතිසා 402, 404, 405
 පිත්ති 219f, 470 (82)
 පිට 340
 පිටියක 372 (64)
 පිටිර 234
 පිටෙ 234
 පිටිය 234, 236
 පිඬ 232, 388
 පිඬුරු 111
 පි 72, 98, 100, 118,
 119, 201, 292, 345
 403

පිසුකිරිස 181, 186
 පිසත් 133, 314
 පිසබද 403
 පිසපුරු 402
 පිසර 43 (64)
 පිසව 229
 පිසවර 43 (64)
 පිසවි 335
 පිසවුරු 402
 පිසාම 221
 පිසාසරකර 414
 පිසුත් 380 (14)
 පිඊ 315
 පිරිකිදල 377 (64)
 පිරිනිමි 36, 421
 පිරිමි 82, 108, 403
 පිරිසත් 60
 පිරිවර 221, 315 (64)
 පිරිවෙන් 315 (75)
 පිරිස් 68, 403 (75)
 පිරිසිදු (or දු) 61, 300
 පිරිසෙ 234
 පිරිසෙල 224
 පිරිසිය 99
 පිර 234
 පිලි 10f (71), 407
 පිලිස්සෙ 234
 පිලිතුරු 338
 පිසාව 402
 පිස්කාල් 380 (14)
 පිස්තොල් 372 (69)
 පිස්සන්කොටු 330
 (68c)
 පිස්සි (or සු) 68, 74,
 121
 පිස්සුවැට 470
 පිස 224
 පිසත (or නති) 104,
 122
 පිසස් 402
 පිසි 232
 පිසදම 230f
 පිසාටු 131
 පිසිකුම 314
 පිසිට (or ටු) ව 229,
 433
 පිසියා 127
 පිසි 316, 326
 පිසිකුල් 40
 පිසිතුරු 316 (70)
 පිසිපෙරළ 48 (69)
 පිසිබද 40
 පිසිබ(orව)ත් 45,
 354

පිළිම 127
 පිළිමල් 404
 පිළිස(or ක)මි 55 (82)
 පිළිපිසි 318 (2 [i] d)
 පිළිමෙල 316 (64)
 පිළිසිදුහන 297
 පිට 383f (64)
 පිකුදු 372 (68)
 පිට 340
 පිසිත 298
 පිත්ත 372 (64)
 පිත් 335
 පිත්තමර 335
 පිඳ 234
 පිත් 224
 පිත්ස් 135
 පිප්ප 372 (69)
 පිර 224
 පිරි 131
 පිරිසා 297
 පිරිසිසි 372 (69)
 පිසා 382 (65)
 පි 313, 326f, 345,
 394f
 පිකුල් 403
 පිසස් 345
 පිසස්වි 364
 පිටු 129
 පිටු 129
 පිත් 116, 118, 345
 පිත් 103, 345
 පිත් 345
 පිත්ති 403
 පිත්තකසම්මාම 155
 පිත් 222, 340, 468
 පිත් 364 (69)
 පිත් 302
 පිත් 32
 පිත්ල 372 (69)
 පිත් 340
 පිත් &c. 222, 227
 පිත් &c. 222, 227
 පිත් (or පිත්) 227
 පිත් &c. 403
 පිත්ල 70
 පිත් 372 (75)
 පිත්තුමිස් 372
 පිත් 222, 327 (69), 340,
 394
 පිත්තර 98
 පිත්පාටු 364 (68c)
 පිත්ස් 70, 403 (42)
 පිත්ස් 83, 133
 පිත්ද්ද &c. 223, 227

පුරුෂ 64, 70, 72, 103, 403	පෙබරවාරි 377, 409 (69)	පොරි 364 (69)
පුරුෂලිඛිත 70	පෙම් 345	පොරොත්තු 365 (68)
පුලිඛිත 58	පෙය්කලම් 381 (75)	පොරොත්තු 365 (68)
පුලිත 18	පෙර 224	පොරො 129, 151, 377
පුලිපු 341f, 404	පෙරකපෙරු 372 (26)	පොල් 341, 392, 404 (75)
පුලිල් 136	පෙරකළාසි 372 (69)	පොල්කෙල් 327
පුලිස්ස &c. 223, 227	පෙරකිරිස 190	පොල්මා (කාර) 377
පුලිස 340	පෙරකුරුලොප් 42	පොල 175 (14)
පුලකරණ 79 (69)	පෙරගම් 372 (75)	පොලි 130, 365
පුප 39, 340 (69)	පෙරවු (or තු) 45	පොලිසි 380 (69)
පුසා 345	පෙරදිග 410	පොලු 131
පුසාක 345 (69)	පෙරගම 372 (75)	පොළ 228, 466
පුසාකාල 411 (69)	පෙරරු 42, 46	පොසොත් 409 (75)
පුස්පස් 377	පෙරරුසද 51, 58	පොසොසත් 116
පුස 422	පෙරලා 299	පොල 223
පුහුණු 37 (68)	පෙරව 229	පොලක 101
පුළුලි 364 (69)	පෙරවරු 410	පොලකැටි 107
පුළුවන් (or නි) 45, 197, 354	පෙරව්වන් 89	පොලක 223, 228
පුලිඛිත 58, 70	පෙරසරලොප්සද 50, 51	පොලේ 40, 403 (68d)
පුස් 340	පෙරගන්කඩ 34 (64)	පෝච්චි 377 (69)
පුස් 326, 468 (68)	පෙරහර 427 (64)	පෝති 380 (19)
පුජිත 395	පෙරල (or ලෙ) 224, 234, 364	පෝර්ණ 372 (68c)
පුට්ටු 364 (68c)	පෙරලිඛිත 49 (65)	පෝර්ම 372 (69)
පුණක්ක 364 (68)	පෙරලි 42, 48 (69)	පෝරක 372 (69)
පුදි 231	පෙරුකාසම් 364 (75)	පෝරණ 372 (69)
පුච්චි 328	පෙරෙ 235	පෝරිස 403
පුච්චික 190	පෙරෙද, &c. 302	පෝරු 377 (68c)
පුච්චිකාගුණ 192	පෙරෙ 235	පොතු 391
පුච්චිකාස 328	පෙල 126, 224, 340	
පුච්චිප 42, 46	පෙලක 235	එ.
පුච්චිපසකි 51, 58	පෙලහර 420 (64)	එල 340, 436 (69)
පුච්චිසරලොප්සකි 50, 51	පෙලෙ 235	එල 298
පුච්චිසරලොප් 42	පේ 402	බ.
පුර 340	පේත 402 (9)	බ්‍රහ්ම 103, 325
පුළුල 364 (68)	පේර 372 (64)	බ්‍රහ්මණ 65, 74, 103
පාළි 64, 79, 403 (69)	පේලි 130	බ 144f
පාළිවර 52	පො 228f	බක් 409 (75)
පාළු 349 (69)	පොකුණු } 79, 131	බක්කර 377 (9)
පෙ 381f	පොකුරු 131	බක්කි 377 (69)
පෙකණ 11, 130	පොහ &c. 223, 228	බකබක 388
පෙට්ටගම් 364 (75)	පොට්ටණි 130	බකවුහු &c. 111, 390
පෙට්ටි 130, 364	පොඩි 364	බකවත් 400, 401
පෙණුම් 238 (82)	පොඩිස්සි &c. 74 (50)	බට (or වු) 231f
පෙණ 234, 279f	පොත් 133, 345	බටහොස් 117
පෙත්තිස්සම් } 372	පොතු 56, 131	බටර් 380 (75)
පෙත්සම් } (75)	පොදි 364 (69)	බටහිර 134
පෙදෙරු 372 (26)	පොදුමේ &c. 306, 364	බබ 126
පෙත්ව &c. 229	පොත්ස 377 (64)	බබහ, 297
පෙතෙර 127, 372	පොර 364 (69)	බබ(or බා)ල් 151 (37)
	පොරව 229	බවු 129
		බච්චරුස් 330

බුබුල් 133
 බුර &c. 223, 227, 388
 බුරුදල් (orඊ) 377 (69)
 බුරුම 377 (69)
 බුලත් 385, 406 (75)
 බුළුසා 404
 බුහුබස් 82
 බු 402
 බුදුල් 377 (75)
 බුත්දල් 378 (65)
 බුසා 404
 බුරු 111, 373, 378
 බුලි 373 (69)
 බුසි 373 (69)
 බාහසායන්ද 45, 64, 409 (64)
 බෙද 224, 340
 බෙඳෙ 235
 බෙන 127, 342f (65)
 බෙමි 394
 බෙරලියන්ද 380 (68)
 බෙර 127
 බෙරවා 104
 බෙරිහන්දෙ 388
 බෙලි 107
 බෙලියන් 378 (75)
 බෙලෙක් 378 (71)
 බෙහෙත් &c. 45, 295 (75)
 බෙහෙවින් 307
 බේබදු 112, 373
 බේර 224
 බො 238
 බොඤ්චි 373 (69)
 බොජ 393
 බොජුන් 393 (75)
 බොටු 129
 බොත්තමි 373 (75)
 බොද 393
 බොදුන් 393 (75)
 බොර 373 (64)
 බොරඵ 365 (68)
 බොරු 129
 බොරුකාර 390f
 බොල්ද 385 (75)
 බොල 313
 බොලං 313
 බොස්ගෙඩි 378
 බොස්ගෙක්ක 378 (69)
 බොහොමයක් 159, 170
 බොහෝ &c. 141, 173, 307
 බෝ 295, 404

බෝක්ක 373 (68c)
 බෝකල 378 (69)
 බෝඩි 65, 404 (69)
 බෝඩියක 419
 බෝහික 373 (28)
 බෝඹු (or.) ලිය 378
 බෝරද 373 (69)
 බෝල 373 (65)

භ.

භූ 340
 භුස් 340
 භක්ත 345
 භක්ති 134
 භගවත් 406
 භජ 345
 භය 327, 396 (64)
 භාග 147 (69)
 භාජ 340
 භාජන 130
 භායසා 120
 භාරග 415
 භාරදෙ 455
 භාව 68 (69)
 භාවක්‍රියා 68, 188
 භාවවාචකයාම 68
 භාෂා 128
 භාෂාරීති 446 (69)
 භික්‍ෂු &c. 74
 භික්‍ෂු 65, 130, 345
 භිද 340, 345
 භිහන 298, 326
 භි 396
 භිත 327
 භජ 396
 භවත 331
 භූ 340
 භූත 57, 298
 භූමි 403 (69)
 භෞතජර් 39
 භෝජන 327, 396 (69)

ම.

මුද 342
 ම 140, 143, 158, 161 189f, 320, 321f, 346
 මත්තාද 156
 මත්තාවත් 156
 මත්තිකා 308
 මත් 340, 345
 මක්‍ෂිකා 345
 මත 220, 340
 මතුණු &c. 74, 111, 121
 මතුඵ 111

මග 78, 88, 128, 346, 405
 මගද (or ධ) 6, 347f
 මගි 110, 390
 මගුල් 133, 420
 මජ්ඣිම 338, 381
 මඤ්චාසි 365 (69)
 මට්ටම් 365 (75)
 මඩ 415 (64)
 මඩකලසු 134
 මඩලපත් 404
 මඩව 226
 මඩි 231
 මඩිසල් 365 (75)
 මඩු 129
 මණ්ඩි 365 (69)
 මණ්ඩුක 14 (9)
 මණ්ඩල 74, 103,
 මණ්ල 365
 මණ 69 (68)
 මණි 57, 37
 මත් 295, 335, 391, 18
 මත්ත 298
 මත්තට 302
 මත්තෙන් 302
 මත්තෙන්ගජ 335
 මත්තා 65, 103, 345, 405
 මත 342 (69)
 මතක් 295
 මතක 322
 මතභ 404
 මතු &c. 302
 මතුවත්තට 302
 මතුර 221, 340
 මද්ද &c. 226
 මද්දෙන් 329f (75)
 මද්දිම 338
 මද 340, 342, 405
 මදක් 159, 170, 307
 මදකට 307
 මදක 342
 මදමද 306
 මදි 231, 345
 මදිත්මද 306
 මදුරු 111, 402
 මධ්‍ය 15, 329
 මධ්‍යමදුරු 198
 මධ්‍යමත්ති 410
 මධ්‍යාකාරලෝප 42
 මධ්‍යාහන 329
 මධු &c. 324, 391
 මධු 324
 මධුර 338

- මත් 403
 මත්තු 130, 340
 මත්තු 109
 මත්ද 308, 405
 මත්දර 402
 මත්ත &c. 226
 මත්තා 465 (65b)
 මත්වා 391
 මත 342, 395
 මතා 300, 301
 මතාප° 461
 මතාව 395
 මති 231
 මත්තු 391
 මත්තු 403
 මත්තු 65, 103, 468
 මම් (or ම) 161, 351
 මස 391, 392
 මසිල් 365, 72
 මසුර 65, 77
 මර්දන 36
 මර &c. 220, 226, 339
 මරක්කල 365 (9)
 මරණ 80, 342 (69)
 මරරු 400
 මරු 403, 407
 මල් 59, 72, 118, 346, 365
 මල 32, 342, 365 (64)
 මලකඩ 465 (64)
 මලය 403
 මලව 226
 මලු 131, 365
 මව් 72, 126, 345
 මව 220
 මගඛකාරක, 198f
 මස් 78, 80, 345, 468 (75 & 37)
 මස්ව &c. 226
 මස්සියා 72, 102, 365
 මස 220, 345
 මසදකරු 198
 මසත් 373
 මසස් 401
 මසුරිකා 79
 මත 405
 මතභූමි 400
 මතකපුල් 43
 මතභ 143
 මතණ 48, 74, 343
 මතත්° 118, 136, 295, 389
 මතන &c. 104, 122
 මතප්පා 77 (14)
 මතපාර 411
 මතපුරිස් 428f
 මතම්මා 77 (48)
 මතමාකානෙත් 401
 මතමෙර &c. 402 (64)
 මතරු 405
 මතරුන් 404
 මතර 410 (64)
 මතලු 74, 112, 139
 මතවත් 411 (75)
 මතපුල් 43
 මසා 52
 මසාකම් 52, 72, 176 331 (9)
 මසාපුණ 20
 මසාරප 331
 මසි 403
 මසිෂ 39
 මසෙස්සාත් 380 (14)
 මසොමඩ 52
 මලු 32, 47
 මලකුරු 3f
 ම. 88
 මංකඩ 34 (64)
 මංමුළා° 470
 මා 345, 346, 402, 405
 මාගඩ (or ඩි) 65, 347f
 මාගම් 403
 මාස්සු 365 (68c)
 මාණ 220
 මාණවක &c. 74 (9)
 මාණිකා 37, 80 (69)
 මාන්තු† 365 (68c)
 මාත්තාධාරය 56
 මාත්තා 18 (68c)
 මාත්තා 10 (69)
 මාතා 120
 මාතා 124, 332, 345
 මාදිලි (or ඊ) 40, 365 (69)
 මාදුස් 365f
 මාන්දම 365 (75)
 මාත 345
 මාතව 403
 මාත්ත 403
 මාමා 72, 105, 352
 මාස්සා 373 (48)
 මාසම් 365 (75)
 මාසිම් 133
 මාග් 78, 130, 346
 මාර්ප 340
 මාර්තු 378 (68)
 මාර 147 (64)
 මාරු° 365 (68c)
 මාරුත් 404
 මාරුත 403 (69)
 මාලා 32, 346
 මාලාකාර 390f
 මාලිගා 128
 මාලිම් 365 (17)
 මාල &c. 111, 399f
 මාවත් 133, 411
 මාෂ 33
 මාස්තර 378 (14)
 මාස 33, 78, 373 (69)
 මාස 80, 134, 373f
 මාසෙ 235
 මාචි 88, 135, 138f, 352
 මාචි &c. 74, 107
 මාචෙ 235
 මාණ 143
 මාණිත් 37 (75)
 මාණිත්තවු &c. 365 (68c)
 මාණිකේ 176f (60)
 මාදකුරුලොප් 42
 මාදෙ 235
 මාතව (or චි) 185, 202
 මාතෙ 235
 මාතෝ 461
 මාසි 378 (69)
 මාර 40
 මාරෙ 235
 මාල්ලම් 226f (82)
 මාචිම් 219f (82)
 මාචෙ 235
 මාසි 74, 107, 121, 345
 මාතාල්ලි &c. 74, 121
 මාතෙ 235
 මාංගුස් } 380, 382
 මාංගුස්චිත් } (75)
 මා 76, 166
 මාත &c. } 302, 303
 මාතක }
 මා 44, 342
 මාග් 404
 මාචි, } 69, 130, 454
 මාචි }
 මාචි 466 (69)
 මාචි 365
 මාණ 327
 මාණිමුතු 327
 මාණිරත් 88 (75)
 මාත් 346, 353
 මාත්° 346, 353 (9)
 මාතුරු &c. 74, 111 346, 353, 402

මිද (or ද) 346
 මිදි 470f
 මිදුල් 133
 මිදෙ 235
 මිත් 168, 405
 මිත්පසු 308
 මිත්මතු 308
 මිතිවිටු 410 (68c)
 මිතිඥරු &c. 373 (26)
 මිතිභි(orපි)රි 74, 121
 මිතිස් 58, 72, 116
 මිතිඤා 53, 72
 මිති 403
 මිතිමරු 429 (26)
 මිතිවල 329 (64)
 මිස 224, 238, 339, 422
 මසර 45
 මසුරුපු 404
 මසුලාසි 121
 මිථික (or කෙ) 224 235
 මිථිමාසි 365
 මිල† 127, 407
 මිශ්‍ර 3, 65, 353
 මිශ්‍රකියා 190
 මිශ්‍රකියාගුණ 192
 මිස 309, 310
 මිසක් 153
 මිසිර 353
 මිහි 403
 මිහිඳු 404
 මිහිපති 404
 මිහිපල් 404
 මිහිරි 338, 402
 මි 77, 110, 323, 324, 403
 මිකොත් 76
 මිට පසු 308
 මිනිමි 380 (75)
 මිදෙන 76, 77
 මිත 405
 මිපති 404
 මිපල් 323, 404
 මිපා 324
 මිපාණි 386
 මිමා 76, 437f
 මිහරක් &c. 76
 මුක්කාල් 365 (75)
 මුක්කා 79
 මුඛ 80, 130
 මුග්ගි 108
 මුගුරු 131
 මුව 340

මුච්චි 365 (69)
 මුඩුක්ක 365 (68c)
 මුත් 309, 310, 327
 මුත්තා, } 72, 74, 105f,
 මුතු &c. } 112, 113, 79, 327
 මුද්දර† 373 (69)
 මුදු† (or දා) 373
 මුදුණ† 296
 මුද්‍රාඛණ† 296
 මුදුක 470f
 මුදුක 294f
 මුද &c. 223, 227, 340
 මුදල්† 464 (75)
 මුදලාලි 365 (14)
 මුදලි 152, 176f, 365
 මුදලිඳු 402
 මුද්‍රිතය 115, 176
 මුදු 131, 342, 353
 මුදුගිලි 434 (71)
 මුත්ත 175
 මුත්තාත්තය &c. 175
 මුත්තාත්ත 175
 මුත්ත 365 (64)
 මුති 54, 342, 400, 407
 මුතිඳු 400
 මුතිඳු 54
 මුත්තුව (or පු)රු 74, 111
 මුඛ 351
 මුර 365 (65)
 මුරණ්ඩු 365
 මුරු 402
 මුරුංගා 365
 මුල් 133
 මුල 407
 මුලකුරුලොප 42
 මුලාදානි 107, 108
 මුලු 131, 141, 366
 මුලුරු 403
 මුලුමුත්ත 307
 මුළු 44, 80, 74, 77, 101, 342
 මුවරද 404
 මුවා 390, 101
 මුවාත්ති 74 (50)
 මුවිඳු 404
 මුස්ලිම් 380
 මුස 340
 මුසාද 381 (69)
 මුසු 353
 මුසුකිරි 190
 මුග්ගාදිරි 117
 මුහුදු 78, 131, 405
 මුහුනු 131, 352

මුලා 353
 මුලා 76, 174
 මුලාට 366 (69)
 මුලාටුකර 366
 මුලා 130, 366 (69)
 මුලා &c. 68, 353
 මුලා 65 (69)
 මුලා 78, 131, 405
 මුලාසි 374 (75)
 මුලා 131, 352
 මුලා 327
 මුලාදු 65 (68c)
 මුලා 21
 මුලා 21
 මුලාසි 140
 මුලාසිරලොප 42
 මා 32, 339
 මා 6, 65, 103, 342
 මා 3
 මාදු 6, 65, 342, 468
 මෙත්තිස්ස 374
 මෙතන &c. 305
 මෙන් 311, 416
 මෙන් 462
 මෙතෙති† 295
 මෙපමණ 307
 මෙස (යා or යා) 175, 155
 මෙර (or ර) ස† 374 (65)
 මෙර 402
 මෙරගල් 428f
 මෙල්ල 366
 මෙලාහට &c. 303
 මෙවක් 434
 මෙවර &c. 303
 මෙවැති 141
 මෙවිට 303
 මෙත(orහා) &c. } 175,
 මෙත් &c. } 305
 මෙතෙ 295, 324
 මෙතෙකුරු 111, 324
 මෙතෙණ (orණි) 74
 මෙතෙම 306
 මෙතෙසි 72, 121
 මෙතෙසුරු 54
 මෙතෙලි 403
 මේ 141, 164, 165, 168, 402
 මේක (යා or කී) 165, 166, 168
 මේස 402 (69)
 මේල් 380 (75)

මේවරට 303
මේස 374 (75)
මේසකර &c. 378 (14)
මේසනිරි &c. 374 (14)
මේස 374 (69)
මොක් 402
මොක්කු 156
මොක්ක &c. 156, 169, 170
මොක්ක (or ක්) &c. 169, 170
මොක්කුරු 400
මොක්කක් &c. 169
මොට්ට 366
මොට්ටු 366 (68c)
මොට 141
මොටර &c. 72, 74, 101, 121
මොට්ටා &c. 156, 157
මොට් &c. 305
මොල 127
මොලට 228
මොලොක් 139, 300
මොලු 155
මොලු 165
මොලොත 410 (64)
මොලොර 47, 54
මෝ 166, 175
මෝස 402
මෝඩ් &c. 74, 102, 353
මෝර 101, 223
මෝරු 366 (68)
මෝල් 133, 378
මෝස්කර &c. 374 (69)

ම.

ම 319, 320, 321, 406
මක් 75, 115, 346, 382
මක් 103, 346
මක් 65 (51)
මක් &c. 75, 121
මක් 13
මක් &c. 305, 311
මක් 139, 455f, 468
මක් 307
මක් 238
මක් 334
මක් 334
මක් 334
මක් 48
මක් 131
මක් 131
මක් 52 334

මා 334
මා 334
මා 52, 334
මා 334
මා 340
මා &c. 231, 303, 435
මා 393
මා 65, 130
මා 24
මා (or ම) 307
මා 104, 238
මා 23, 136
මා 51
මා 141
මා 141
මා 306, 440
මා 392
මා 156, 434f
මා 156, 169
මා 238, 321
මා 324
මා (or ම) &c. 303, 312
මා 226, 342
මා 342
මා 342 (75)
මා 342
මා 342 (75)
මා 48, 133
මා 136, 392, 406
මා 307
මා 404
මා &c. 75, 110, 404
මා 461
මා 15
මා 264f, 280, 287f, 303
මා 340
මා 65, 128
මා 298
මා (or ම) 238
මා 392
මා 403
මා 433 (64)
මා &c. 43, 75, 111
මා or ම 319
මා 238, 320, 321
මා 342
මා 405 (69)
මා 331, 342, 405 (69)
මා (or ම) 44, 405 (64)
මා 340
මා 428

මා 185, 197
මා 130
මා 330
මා 330
මා 324
මා 391
මා 42
මා 405 (64)
මා 349
මා 306, 405
මා 238
මා 405
මා 48
මා (or ම) 179, 235, 292, 456
මා 148
මා 403
මා 75 (50)
මා 207f, 238
මා 148
මා 133f
මා &c. 179, 223, 228, 340, 456f
මා 133
මා 116, 403
මා 403
මා 405
මා 15
මා 128
මා 103
මා &c. 75 (9)
මා &c. 65, 75, 391 (9)

ර.

රා (or ර) 340, 349
රා 154
රා 340, 349
රා 148 (68)
රා 231
රා 47, 75, 111, 112
රා 36 (68)
රා 102f
රා 72, 102, 118, 295, 402
රා 450 (75)
රා 80
රා 49, 328
රා 411
රා 43
රා 403
රා 14
රා 68, 374 (68c)
රා 340

රට 126	රජරත්න 56	රූප 340
රත් 295	රජරත්න 56	රූඳ 340
රත්තන { 75, 112, 121	රජලී 108, 382	රූඳ 353
රතු &c. { 75, 112, 121	රජනී 381 (50)	රූඳරා 353
රතන 130	රජපෙට්ටිය 52	රූඳල 352 (75)
රත්(or තු)මල් 330	රත්තල් 69, 374 (75)	රූඳ 404
රත්මාණ 143	රත් 65, 79, 346 (69)	රූඳිත 378 (69)
රත්රත් 405 (75)	රත් 374 (68c)	රූඳිත් 143, 390 (75)
රත (or තු) 135, 139	රත්රෝපිට 380 (65)	රූඳිතකර 405
රතමලා 330f	රත්මාණ 36 (69)	රූඳල් 133
රත්තල් 402	රත් 378 (68c)	රූඳස 223
රති 403	රත් 65 (69)	රූඳි 47, 338
රත්තල් 374 (64)	රත්මාණකතාම 68	රූඳිර 48
රථ 130	රත්මාණ 328	රූඳිත් 374 (75)
රඳ 44, 330, 404	රළ &c. 176 (14)	රූ 43, 343
රඳවා { 75, 105, 121	රං 388	රූඳ 380
රඳ &c. { 75, 105, 121	ර 237f	රූඳ 43, 130, 343
රඳ 220, 340	රකමල් 352 (75)	රූල්† 380 (75)
රඳ 43	රක 468	රූ &c. 388
රත් 42, 88, 353, (75)	රක 235	රෙකු(or ඳ)ලාසි 374
රත්තිරි 402	රකණ 42	(69)
රත්වත් 34	රඳ 235	රෙජමේත්ත 374 (68c)
රත්තර්ත (or තු)† 378	රඳුන් 303	රෙජේරි 377 (69)
(68c)	රවට 235	රෙතෝරණ 374 (69)
රට 220, 388, 470	රස් 99, 436, (75)	රෙදි 88 (71)
රවට 220	රස්සිමි 402	රෙජරේරු† 296 (68c)
රවි 402	රළ 41 (64)	රෙජිණිසුරා 402
රවුසල් 374 (65)	රඳ &c. 79, 303, 346	රෙබා 128f
රස 331, 343 (64)	(69)	රෙඳු 374 (68c)
රසදිය 450 (64)	රවුම 403	රෙත්ද† 374 (69)
රසවත් 405	රිත් 404	රෙචි (or බ) 15 (69)
රස 346	රිකුමාසිටි (රසාසි) 380	රෙච 343
රසත් 421	රිච් 131	රෙච්චි 343 (69)
රසත්† &c. 133, 308,	රිඳ් 80, 88, 75	රෙච් (or ච) 366 (69)
346	රිඳ 235	රෙච් &c. 75, 383 (19)
රසස 346	රිස 78, 327, 404 (64)	රෙච් 43, 78, 343
රසිතව 311	රිසත් 133	රෙච් 43, 130, 343
රසු 327	රිසසිමි 327	රෙච් 374 (69)
රසුමුත් 327	රිච් 402	රෙච් &c. 374
රථ 139	රිච්ඳිත 409	රෙච් 139, 300, 353
රු 328, 346, 386	රිච්මත් 402	
රුත්ත 378 (69)	රිච් 47	
රුක්ම &c. 65, 75, 103	රිලා &c. 75, 105, 121	
රුඳි 75	රිංග 224	
රුජ 75 (9)	රිප්ප 374 (69)	
රුජකාරි 130	රිසක 374 (69)	
රුජනිය 391	රිත් 78, 404 (75)	
රුජදාන 329	රුකුර 338	
රුජත් &c. 75	රුචි 461 (69)	

ල.

ල 1, 219, 292, 321
 ලත් 79, 149
 ලක් 149
 ලක්ම 36 (64)
 ලක 405
 ලකතුමා 52

a. Colloquially the forms රළලා, &c. are generally used for the plural.

b. The final vowel is shortened when inflected, as රිය, රිඳිය, &c.

ලකර 69
 ලකුණු† 131
 ලග &c. 226
 ලග 139, 305, 311
 ලගව &c. 305
 ලගද 303
 ලගාව 405
 ලගි 231
 ලඟු† 18
 ලඟු 54, 65, 79 (68)
 ලඟුත්තර 54 (9)
 ලගු 79 (68)
 ලවට 388
 ලගු 296
 ලග 128
 ලග 79, 403
 ලගු 75 (26)
 ලග 119, 403
 ලග(or ද) 75 (50)
 ලගුත්තර 374 (75)
 ලග 374 (69)
 ලගසි } 374 (19)
 ලගදසි }
 ලගු 374 (68c)
 ලගුත්තර 374 (68c)
 ලග 129
 ලගුත්තර 56
 ලග 343
 ලගු 334 (69)
 ලග 179, 203f, 221,
 292, 334, 340, 456
 ලග 13, 54
 ලග 56, 382 (71)
 ලගුත්තර 54
 ලග 334, 340
 ලග 13
 ලග 81
 ලගුත්තර 71 (50)
 ලගුත්තර 380, 411 (69)
 ලගුත්තර 33
 ලග 186, 309, 310
 ලගුත්තර 33, 354
 ලග 58
 ලග 341
 ලග 139, 295
 ලග 70, 322
 ලගුත්තර 378 (64)
 ලගුත්තර (64) } 374
 ලගුත්තර (70) }
 ලගුත්තර 378 (68c)
 ලගුත්තර 33 (69)

ලගුත්තර 133, 366 (75)
 ලගුත්තර 380 (68c)
 ලගුත්තර 79 (68)
 ලගුත්තර 235
 ලගුත්තර 378 (75)
 ලගුත්තර 374 (68c)
 ලගුත්තර 374 (69)
 ලගුත්තර 340
 ලගුත්තර 346
 ලගුත්තර 70, 129, 346
 ලගුත්තර 70, 346 (69)
 ලගුත්තර 90
 ලගුත්තර 133
 ලගුත්තර 88, 128
 ලගුත්තර 88, 128
 ලගුත්තර 133
 ලගුත්තර 421
 ලගුත්තර 119, 224, 340, 403
 ලගුත්තර &c. 103, 122
 ලගුත්තර 69, 395 (75)
 ලගුත්තර 224
 ලගුත්තර &c 229, 235
 ලගුත්තර 136, 219f
 ලගුත්තර 65, 133, 219f
 ලගුත්තර 224, 374
 ලගුත්තර 224, 340
 ලගුත්තර 108, 341, 404
 ලගුත්තර 235
 ලගුත්තර 364 (75)
 ලගුත්තර 130, 138f
 ලගුත්තර 374 (69)
 ලගුත්තර 321
 ලගුත්තර 33, 42 (70)
 ලගුත්තර 18, 405
 ලගුත්තර 135
 ලගුත්තර 43, 354 (70)
 ලගුත්තර 433
 ලගුත්තර 33, 43, 354 (70)
 ලගුත්තර 116
 ලගුත්තර 69, 82, 127
 ලගුත්තර 375 (68c)
 ලගුත්තර (or ක) 40f, 71,
 77 (50)
 ලගුත්තර 229
 ලගුත්තර 56f, 463 (71)
 ලගුත්තර 238
 ලගුත්තර 78
 ලගුත්තර 232, 340
 ලගුත්තර 300, 301
 ලගුත්තර 99
 ලගුත්තර 135

ලගුත්තර 117
 ලගුත්තර 375 (19)
 ලගුත්තර 99
 ලගුත්තර 72 (50)
 ලගුත්තර } 75, 405
 ලගුත්තර &c. } (28)
 ලගුත්තර 77
 ලගුත්තර 77
 ලගුත්තර 77
 ලගුත්තර 77, 143f
 ලගුත්තර 77
 ලගුත්තර 363f (69)
 ලගුත්තර (or ක)†
 375 (69)
 ලගුත්තර 41 (75)
 ලගුත්තර 340
 ලගුත්තර 400
 ලගුත්තර 400
 ලගුත්තර 78, 331, 352
 ලගුත්තර 78 (69)
 ලගුත්තර 406
 ලගුත්තර 335
 ලගුත්තර 390
 ලගුත්තර 41 (69)
 ලගුත්තර 326 (69)
 ලගුත්තර 450 (69)

ව.

වගුත්තර 3f
 වගුත්තර 340
 වගුත්තර 410
 වගුත්තර 412 (69)
 වගුත්තර 1, 65, 80
 (69)
 වගුත්තර &c. 77, 103
 වගුත්තර 296 (64)
 වගුත්තර 32, 343 (69)
 වගුත්තර 335
 ව 286f, 311, 319
 වගුත්තර 114
 වගුත්තර 80
 ව 444f, 454, 455
 වගුත්තර 157, 297
 වගුත්තර 297f
 වගුත්තර &c. 221, 226
 වගුත්තර 416, 464
 වගුත්තර 471
 වගුත්තර 366 (69)

වච්චස 313	වස 354	වච &c. 221, 136
වචන 2, 178 (69)	වසුර 221	වචුල් &c. 75, 117
වජ් 375f	වම 135	වශෙසන් 310
වක්කුල් 296 (68)	වමබු 366 (68)	වස් 309, 403, 407, 428
වච්චක්කා 366 (68)	වමක 285	වසා 129, 346
වච්චම 366 (75)	වමන (or ඩ)† 295 (65)	වසා 80, 130, 346
වච්චි 366 (69)	වමර 222	වස්ව &c. 226
වච 136, 403	වම 403	වස 221, 222, 339, 340, 343, 346, 406
වචකා 427	වසම (or ම) 61, 134, 391	වසන් 42, 393
වච්චකම 452	වසන් 380 (75)	වසර 403
වච්චි { 305, 311	වසන් 346, 353 (69)	වසල 381 (9)
වච්චි &c. {	වසන් 459 (69)	වසංගත 461 (69)
වච්චි 196, 238	වස 17, 130	වසාවාසි 366 (69)
වම 221, 340	වණ 17, 32, 340 (69)	වසි 231
වමබා 40	වණ්කා† 296 (68)	වසු 75, 112
වමම 366 (75)	වච්චානකාල 65, 193	වසුන් 134
වමා 307	වමු 65, 403 (69)	වසුර { 403
වමි 231, 386	වමු† 39, 403 (68)	වසුන්ර 403
වමිමබු 366 (68c)	වර 82f, 221, 343, 350, 403	වසුමස 403
වමු 111	වරකා 366 (68)	වසුරි 134
වමුවාම† 329	වරණ 404	වසරි 81, 403 (69)
වණ 32, 127, 221, 340, 343	වරද්ද &c. 226	වසන්ද 175
වණපෙරුමු 48	වරද 42 (64)	වසන්ත 65, 114, 420
වණ්ද 354	වරද 187f, 231	වසරසුසර 36
වස 80, 157, 160, 286f, 304f, 311, 312, 335, 346, 391	වරතන 222	වසරේ 403
වසමන්කල් 193	වරකාලි 70, 178 (80)	වසල් 116
වසා 128	වරකන්† 471 (75)	වසල් 445 (75)
වසා &c. 60, 131, 329f, 346, 390f	වරගමි 366 (75)	වසා &c. 189, 303, 405
වසරා 68, 88, 406 (70)	වරිච්චි 366 (69)	වළ 39, 126, 366
වද්ද &c. 226	වරිත්තර 303	වළල 221
වද 221, 295, 340, 343, 450, 453f	වරිතණමි 366 (75)	වංගෙඩි 34 (69)
වදන් 2 (75)	වරා 82f, 97, 350, 457f	වංග 130
වද° 295, 334, 340, 346	වරාණ 392	වා 150, 219, 287f, 352, 403, 407
වදව 226	වරෙන්දු† 380 (68c)	වාක් 57
වදර 221, 387, 406	වල් 71f, 129, 156, 350, 404, 469	වාකා 2, 130
වදි 231	වල 346	වාකාසෝපකා 3, 411
වදි 104, 231, 435, 455f	වලක්ව &c. 226	වාගදණක 57
වදුරා 111, 343	වලක (or කි) 221, 231	වාගේ 425, 459, 464
වන් 183, 238	වලක 403	වාචස් 330
වන්ත 392	වලක 404	වාචසනි 330
වන්ද &c. 226	වලද 221, 387, 406	වාරි 130
වකා 346	වලදි 231	වාචි° 296
වකා 45	වලදි 131	වාණ 37
වන්කා 318	වලච්චෙවමන්ම 176f	වාණේ 37
වක 328, 343, 404	වලස් 75, 116	වාත 134, 403
වකවර 139, 328	වලංකු° 366 (68)	වාද† 296, 343 (69)
වකාසි 317, 437	වලා 286f, 402	වාදමි 366 (75)
වකික 403	වලාකුල් 41, 133, 402	වාතර 103, 343
වජ (or ක්) 409	වලාමක 402	වාතන 378 (69)
	වළ 131	වාසි 79

- වාසිට 402
 වාමෝත්ත 404
 වාසවා 392f
 වාසව 392
 වාස 392, 403 (68)
 වාර 343, 403 (69)
 වාරණ 366 (68c)
 වාරුණ 392
 වාල්ඝ් 116
 වාලුකා 346
 වාලේ 461
 වාසගම 2, 133, 366
 වාසනා 134, 343
 වාසයකර 406
 වාසර 403
 වාසි 366 (69)
 වාසි &c. 396
 වාක්ත 404
 වාගිර 236
 වාජමෙ 235
 වාට 126
 වාටමෙ 235
 වාට 235
 වාම 99, 127, 295, 417
 වාමකාර (or කරා) &c.
 68, 75, 390f
 වාමසිච් &c. 386, 406
 වාචි 42, 49, 295, 296
 වාචිදර 425f
 වාචිදර 307
 වාචිමල් 454
 වාචිමල 438
 වාචිස 307
 වාමෙ 235
 වාමණ 235
 වාගිර 236
 වාදදග &c. 470
 වාදාලි 154 (71)
 වාද 107, 382, 393
 වාදිරි 121
 වාදෙ 235
 වාතමෙ 235
 වාපිර 236
 වාසිත් 380 (75)
 වාර 468
 වාරද 428 (71)
 වාරදෙ 235
 වාරත් { 306
 වාර්ට {
 වාලමෙ 235
 වාලදෙ 235
 වාලමෙ 235
 වාල(or ලි)මි 131
 වාලගත් 405
 වාලගිත් &c. 75,
 122
 වාලි &c. 135, 138f, 312,
 346
 වාමි 79, 133, 354
 වාමර 45 (69)
 වාමිලි 136
 වාමෙ 235
 වාසසි 75, 121
 වාසි 107, 330, 403
 වාසික(or ගි)ලි 44 (69)
 වාසි-වලා 128
 වාසෙ 235
 වාලලිමි 219 (82)
 වාලලෙ 235
 වා 130
 වාසමි 295 (75)
 වාසමෙ 235
 වා 183, 196, 316
 වාසක 238
 වාසකල් 366 (75)
 වාසමි 26 (69)
 වාස 224
 වාසිමෙ 235
 වාස(or මා)ට 238
 වාසක 238
 වාසානමි 423
 වාම(or ක)ර 46
 වාමර 40
 වාමි 321f
 වාසමි 409 (68)
 වාස 343 (64)
 වාසක 33, 381
 (69)
 වාමට 366 (75)
 වාම 189, 303
 වාම 404
 වාම 403
 වාමට 303
 වාම(or ක) 366 (68)
 වාම 366 (68)
 වාමකාර 411
 වාම (or ථ) 346
 වාමත් 453
 වාම (or ද) 346
 වාම &c. 226
 වාම 409 (68)
 වාමලා 58, 79
 (68)
 වාම(or ද) 340, 393
 වාමත් 395 (75)
 වාම 224
 වාම 130, 178, 232, 334,
 435
 වාසිරිම 181, 182
 වාසි 232, 340
 වාස 403, 404
 වාසක 403
 වාසර 98
 වාසර 375f
 වාසි (69) { 79, 403.
 වාසි (64) {
 466
 වාස 235
 වාසා 445 (69)
 වාස 178 (69)
 වාසිරිම 181, 182
 වාසල 378 (69)
 වාස 309, 400
 වාස(මි)ර 375 (70)
 වාසි 366 (69)
 වාසා 400
 වාස 296 (69)
 වාසවකාර 65
 වාස 404
 වාස 133, 404, 429
 වාස 130
 වාසම 42, 48(69)
 වාස 461 (69)
 වාස (or ල) 405
 වාස 88, 316 (75)
 වාසමෙලි 48
 වාසමෙස 323, 324
 වාසක 402
 වාස 402
 වාස 88, 130, 316
 වාසකාරිකා 309
 වාසකාරිකා (or රාම)
 89
 වාසකාරිකා 323, 324
 වාසා 411 (69)
 වාස { 35, 130
 වාස {
 224
 වාස 224, 405, 407
 වාස 133, 402, 404
 වාස 395 (75)
 වාස 1, 80 (64)
 වාස(or ල) &c. 224,
 229, 235
 වාස { 316
 වාස {
 375 (69)
 වාස 294f
 වාසමා 297
 වාස 404
 වාසවක 402
 වාස 375 (64)

විලප් 343
 විලස් (75) } 316
 විලාස (69) }
 විලසි 403
 විලංගු 366 (68c)
 විලාප 343 (69)
 විලඛ (or ම) 128, 133
 විශ්වාස^o 94, 296 (69)
 විශාල† 301, 392, 405
 (69)
 විශේෂ 137 (69)
 විශේෂණ 137 (69)
 විශේෂණසමාස 323,
 330
 විශේෂණසම්බන්ධ 159
 විශේෂයෙන් 307
 විෂ 39, 343 (64)
 විස්තෝත්තු 375 (68c)
 විසාර† 65 (69)
 විස්මයාච්ඡිතිපාත 312
 විස්සල් 303, 405
 විස 343 (64)
 විසඳුණු 404
 විසගත 470
 විසදර 404
 විසද (or ද) 61, 224
 විසන්ධිකර 52
 විසඟී 28
 විසර්ජනීය 28
 විසරු 405
 විසල් (or ල) 405
 විසාකා 120
 විසි 140, 149, 346
 විසිඵක් &c. 49, 149
 විසිත් 309, 310
 විසිරෙ 235
 විසුරුව 229
 විභග 404
 විහාර 299 (69)
 විහිද (or දෙ) 99, 224,
 235
 විහිත් 309f
 විලක්කු 367 (68c)
 විංශ 141
 විංශති 146, 346
 වි 343, 386, 404
 විණ 343 (68c)
 විප්‍රි 79, 346 (69)
 විදි 79, 130, 346,
 367
 විදුරු 375 (68)
 විකෘ† 134, 296, 392
 විර 346, 392
 විසි^o 296, 367

වුසු 222f
 වු 238, 285, 294, 340,
 394, 435
 වුකලී 317, 462
 වෑ 343
 වෑක් 78, 130, 404
 වෑක 103, 327
 වෑඩ 298
 වෑඩු 49
 වෑඩ 340
 වෑභ 340
 වෑතසාධි &c. 45, 64
 (9 & 14)
 වෙ 235, 238
 වෙවිව 238
 වෙඩි 367
 වෙඩිලි 367 (80)
 වෙඩිනිය 297
 වෙඩිබෙහෙත් 329
 වෙණ 343
 වෙණස්^o 48, 295 (75)
 වෙණෙද 41, 354
 වෙත &c. 99, 405
 වෙද 99, 100, 346
 වෙදකම† 295
 වෙන්දේසි† 378 (69)
 වෙත්පද 402
 වෙත 141, 398, 426
 වෙතම 306, 398
 වෙනි 141, 322, 351
 වෙනුවට 311
 වෙර 346, 353
 වෙරළ 459f
 වෙරි^o 367 (69)
 වෙල 367, 418
 වෙලෙ 235
 වෙලෙවි 405
 වෙවිල &c. 224, 229
 වෙස් 428 (75)
 වෙසක් 409
 වෙසග(orභ)මස 61
 වෙසණ 48
 වෙසෙස් 137 (75)
 වෙසෙසුත් 137 (75)
 වෙසෙසුත්සමස් 330
 වෙළුලි 40 (69)
 වෙල 340
 වෙලද &c. 75, 100
 101, 151, 354
 වෙලද(or ද)ම† 49,
 65, 295, 296
 වෙලඛ 40, 71
 වෙලෙන්නද, Vide
 වෙලද

වෙලෙප් 404
 වේ 114, 238, 346, 405
 වේද 450f (69)
 වේල &c. 224, 229
 වේලා 128
 වේලාපක 303f
 වේලාසත &c. 303
 වේලි 367
 වේලෙ 235
 වේශා 65 (49)
 වේච 340
 වේසා &c. 75, 121
 වෙවදා 346
 වෙවද්දසි 459 (69)
 වෙවසාකරණ 391
 වෙවර^o 346, 353 (69)
 වෙවනා 65f
 වොටුතු 43
 ඔ.
 ඉඩා 66 (68)
 ඉම 343
 ඉමණ 343 (9)
 ඉමණ† 36, 296, 343
 ඉමණිස්† 395
 ඉවා 396
 ශ්‍රී 176f, 346, 391
 ශ්‍රීසත 406
 ශ්‍රීමත් 38, 391
 ශ්‍රු 341
 ශ්‍රුත 396
 ශ්‍රුත්වාණ 297
 ශ්‍රේණි 38, 66
 ශ්‍රේණිතම 395
 ශ්‍රේණිම 39 (64)
 ශ්‍රේණික 12 (69)
 ශකති 134
 ශක්‍ර 38, 70 (9)
 ශක්‍ර 341f
 ශබ්කා† 12, 296 (68)
 ශත්‍රු 404
 ශත 38, 146, 149,
 346, 410 (69)
 ශතවෂ්ඨි 409
 ශතදිග 409
 ශබ්ද^o 66, 83, 130, 336
 ශබ්දකර 26
 ශරණ 343 (64)
 ශරීර 130
 ශශ 38, 343
 ශාකාමුනි 406
 ශාකාසිංහ 406
 ශාඛා 327 (68)
 ශාකති 38 (69)

ගාලා 79, 128
 ගාහනා 406
 ගාහනු 80, 130, 353
 ගාසන 38 (69)
 ගිපිල 20f, 38
 ගිරස් (or s) 57f
 ගිරෝවණ්ණ 57
 ගිලා 38, 80, 130
 ගිණ 103
 ගිණු 405
 ගිහං 134, 332, 343
 ගිහලං 134
 ගිහෝණ 332
 ගිහි 38, 346 (69)
 ගිල 38 (69)
 ගිලාපාරං 139
 ගුහු 38
 දුඛං 15, 296
 දුග් 40.
 දුග 38
 දුගර 38
 දුග්ග 38
 දුර 38
 දුල 38
 ගා 343
 ගාහල 38 (9)
 ගාහි 14
 ගේෂ 38 58
 ගොවොල 38

ග.

ගච්ඡා 341
 ගජිර 330
 ගජි 57, 146
 ගජිකාරක 95
 ගජි 146
 ගජ 57f, 146, 349
 ගජි 146, 349
 ගජිතම 141
 ගජු 141
 ගාධ 341
 ගිව 341
 ගොහො 313
 ගෝඛග 146

ස.

සකෝල 375 (69)
 සාහ 32, 346
 සාමන 12 (69)
 සාග් 62, 123
 සාග්ගික 376 (69)
 සාග්ගි 62, 296, 130,
 455f (69)

සාග්ගිමා 70
 සා 328
 සා 347
 සාහ 23, 62, 130, 347
 සාහාසකාරනාම 68
 සාග් 62, 144
 සාග් 79
 සාග් 62 (69)
 ගාහ 343
 සා 158, 391
 සාග් 158, 391
 සාහාවධම් 66
 සාහාවධක 139
 සාග් 158
 සාග් 130, 402
 සාග් &c. 353, 390f
 (69)
 සාග් 12, 18 (69)
 සාග් 51, 53
 සාග් 51, 53
 සාග් &c. 159, 170
 (69)
 සාග් 109
 සාග් 97
 සාග් 405
 සා 140, 148, 316, 334,
 349
 සාග් 313, 346
 සාග් 402
 සාග් 177
 සාග් 177
 සාග් 35, 141, 346,
 350f
 සාග් 405
 සාග් 306
 සාග් 404
 සාග් 3
 සාග් 404
 සාග් &c. 402, 404,
 427
 සාග් 128
 සාග් 405
 සාග් &c. 227
 සාග් 296
 සාග් 346
 සාග් 144
 සාග් 33 (69)
 සාග් 33 (9 sing.)
 සාග් 58, 66
 සාග් 66
 සාග් 298
 සාග් 14, 27
 සාග් 367 (75)
 සාග් 367

සාග් 133, 418
 සාග් 388
 සාග් 387
 සාග් 338 (75)
 සාග් 367f (68c)
 සාග් 338, 381
 (69)
 සාග් 367, 468 (68c)
 සාග් 116, 140, 57, 58,
 80, 346, 352, 353,
 407
 සාග් 307
 සාග් 410 (69)
 සාග් 402
 සාග් &c. 307
 සාග් 13, 346 (9)
 සාග් 410
 සාග් 343, 405
 සාග් 303
 සාග් 404
 සාග් &c. 66, 80, 140,
 352f, 353, 400
 සාග් 149
 සාග් 80, 346 (69)
 සාග් 135
 සාග් &c. 75, 111, 404
 සාග් 56
 සාග් 56
 සාග් 57 (69)
 සාග් 221, 83, 336,
 341
 සාග් 50, 328, 402, 407
 සාග් 403
 සාග් 131
 සාග් 335
 සාග් (or දා) 69
 සාග් 309, 310
 සාග් 409
 සාග් 316
 සාග් 316
 සාග් 3, 58, 67
 සාග් 81 (69)
 සාග් 39
 සාග් 39, 296
 (69)
 සාග් 309
 සාග් 79, 403
 සාග් 50 (69), 52
 සාග් 311
 සාග් 443
 සාග් 367 (19)
 සාග් 443 (69)
 සාග් 403
 සාග් 403

සත්වර් 403
 සහස &c. 221
 සහිත^o 68 (69)
 සප් 75, 404 (35)
 සපා 146, 346
 සපානි 146
 සපාන 141
 සපාන 80, 346
 සප්පාසත්ව 406
 සපදත්විඛන් 89, 92
 සපදත්විඛන්සමස් 326
 සප 221, 339
 සප(or සා)ත්තු 375 (68c)
 සපස 221
 සපාමිණ 405
 සපිරිවර 334 (64)
 සපුරු 307
 සබ්බසංඝ 13
 සබ්බ 378
 සබ්බ 316, 404
 සබ්බවිඛන් 89, 93
 සබ්බවිඛන්සමස් 327
 සබ්බ 375 (75)
 සබ්බ (කුසුම) 367
 සබ්බ(or සු)ත්තු 129, 382 (68c)
 සභා 79, 128
 සභාපති 453 (19)
 සමපත්තමුසාවාද 381
 සමුප්පත්ති 34 (69)
 සමපා 403
 සමුප්පණ^o &c. 141, 307
 සමුප්පල 34
 සමුප්පදානවිභක්ති 89, 92
 සමුප්පදානවිභක්තිසමාස 326
 සමුප්පාපනව 405
 සමබ්බ^o 316
 සමබ්බවිභක්ති 89, 93
 සමබ්බවිභක්තිසමාස 327
 සම්බ^o 457
 සමබ්බ 367
 සමබ්බවිඛන් 89f
 සම^o 295, 343, 346, 405
 සමහ &c. 309, 310
 සමණ 48, 343
 සමනාස් 400
 සමනාසානි 406
 සමනාසද 406
 සමන්බදුරු &c. 400

සමතල 103
 සමුද්ද 430 (9)
 සමර 40
 සමස් 323 (75)
 සමස්තර්ෂ 294
 සමහර 141
 සමහරත් &c. 169, 170, 171
 සමහරව්ව 303, 306
 සමා^o 296 (68)
 සමාගම් 426 (75)
 සමාදර 403
 සමාදානමුලාදානි 411
 සමාධානකරණවිඛේ 138
 සමාර 147 (64)
 සමාස† 323 (69)
 සමාසත්ති 294
 සමිප 66 (69)
 සමිප } 403
 සමිපණ }
 සමු(or සු)ත්තු 367 (68)
 සමුද්ද 78, 405 (69)
 සමුද්ද 68 (68)
 සමුද්ද 405
 සමුද්දර 78, 352, 405 (64)
 සමුහ 68 (69)
 සම 140
 සසත් 48
 සසරු 331, 405
 සම් 103, 404
 සම්බ 406
 සම්බාම 154
 සම්බාමවිඛේණ 141
 සම්ප 39
 සම්පස් 380
 සර 18, 343, 407
 සරත්සද 97
 සරත් 341 (35)
 සරත්තු 358f (68c)
 සරත 404
 සරණ 331, 343 (64)
 සරදස්සද 51, 53
 සරබර 388
 සරම් 382 (75)
 සරම්ප 375 (65)
 සරසත් 380 (14)
 සරම් 367 (69)
 සරස &c. 221, 331
 සරසද 51, 53
 සරස් 388
 සරසර 388

සරසිස් 330
 සර 328
 සරිත් 47
 සරු 343
 සරුවන් 382 (75)
 සරුවන්සකල 367
 සරත්තු 380f (26)
 සල් 404
 සල්ලි 367 (65)
 සල 221, 349
 සලදල 404
 සලක 221
 සලස්ස &c. 227, 229, 289f, 460
 සලාද 375 (65)
 සලාම් 382 (75)
 සම් 382, 352
 සමණ 400
 සමස් 403 (75)
 සමාණ 400
 සම්බ 404
 සමන් 343 (75)
 සමාන 367 (69)
 සම්බ 402
 සස් 388
 සස 343
 සසත් 402
 සසදර 402
 සසල 402
 සලස 221
 සසර 316 (64)
 සසිරික 402
 සසත් 134
 සස 309, 311, 334, 403, 427
 සසතරුවාල 335
 සසපිරිවර 334
 සසමුලිත් 462f
 සසලා 404
 සසස් 346
 සසසු 146, 149, 346
 සසස්සද 402
 සසසා 405
 සම් 231
 සසිතව 311
 සසත්දර 54, 103
 සම් 129
 සා 316
 සංග 367 (65)
 සංගිලිසම් 367 (75)
 සංඝ† 3, 66, 67 (68)
 සංඝෝග† 16, 34 (69)
 සංඝාන 3, 66, 347f (64)

සංඝිද &c. 229, 235
 සංකාර 34, 316 (69)
 සං 313
 සා 45, 311, 343, 437f
 සාක්කු 375 (68c)
 සාක්කාර 411 (9)
 සාගර 405 (69)
 සාද &c. 221, 227, 341
 සාද(or ධා)රණ 67
 සාදර 334, 455f (69)
 සාදික්කා 367 (68)
 සාදු (or ධු) 313, 314
 සාධක 178 (69)
 සාප්පු &c. 380, 390f
 (68c)
 සාර 429 (69)
 සාමබු 367 (68c)
 සාමනෙර 152
 සාමාන්‍යයෙන් 306
 සාමාන්‍යලිඛා 70
 සාමි 176, 381 (14)
 සාමුව 423
 සාය 375 (64)
 සායමි† 367 (75)
 සායල් 367 (75)
 සාර 140f, 221, 343,
 352, 405, 466
 සාරවත් 450
 සාලි 108
 සාලාල 375 (9)
 සාලිස 145, 352
 සාථ 352 (68c)
 සාක† 66 (69)
 සාගමෙ 235
 සාට 49, 349
 සාමරැස් 402
 සාණ 37, 353 (64)
 සාණකිත් 308
 සාගමෙ 235, 387, 406
 සාතිරි 75, 121
 සාතාප්ප 69 (64)
 සාදා 50, 403
 සාන්ද්‍ර 50, 79, 403
 (68)
 සාධක 235
 සාප්(or ධා)නාමර
 &c. 378 (64)
 සාප 66 (61 & 69)
 සාචන්ති 75, 122
 සාධප්ප 306
 සාමා 68 (68)
 සාම 172
 සාමද &c. 303
 සාර 183
 7—88

සාරය (or මි)වි 130
 සාරසෙ 235
 සාරිසර 222
 සාරෙත් &c. 306, 308
 සාර් 457
 සාල්දි 378 (69)
 සාලකර 66, 406,
 455f
 සාලෙ 235
 සාපුල් 367
 සාමොම 159, 172
 සාං 313, 314
 සාදල 378 (69)
 සාදෙ 235
 සාම 141, 159, 160
 සාමදම 303
 සාමුති 401
 සාසි 401
 සාගෙ 196, 235
 සාගෙක 66, 456
 සි 261, 313, 341, 343
 සිති 403
 සිකුරු 66, 409
 සිංහ 224
 සිංහන 92
 සිතු 405
 සිසිකෙ 375 (14)
 සිට 341
 සිටි 187, 406
 සිටු 118
 සිත් 55, 80, 133
 සිත්ත(or ක)ර &c.
 44, 55, 354 (4)
 සිත 224, 405
 සිතාසි† 375 (69)
 සිතියම { † 44 (75)
 සිතාකම
 සිතෙ 235
 සිම 288f, 296, 298
 සිමා 406
 සිදත්තන 4
 සිද්දි 375 (69)
 සිදි (or ද) 232, 339
 සිදු 400, 404
 සිදුකර &c. 61
 සිදුරු* 131, 338
 සිදුවන් 402
 සිදුවෙ 99
 සිදුකන් 401, 428f
 සිදු 405
 සිදුරු 404
 සිදෙ 235
 සිත්ද 224
 සිත්ද 186 (68c)

සිත්තක්කර† 411
 (69)
 සිත්තම 367 (75)
 සිතාසෙ 235
 සිති 306
 සිතිදු (or ද) 61
 සිප් 80
 සිප්පම 367 (75)
 සිප්පි 375 (19)
 සිප්පල් 426 (75)
 සිප්පි 352 (19)
 සිප්පි 378 (17)
 සිමි 232, 339
 සිමෙන්ති 375, 378
 (69)
 සිස 149, 158, 346
 සිසක්චුරුද 409
 සිසල් 346
 සිසල 160, 173, 346
 සිසුම 346, 405, 420
 සිසොත්පියෙස් 402
 සිසොත් 404
 සිර† 346, 368
 සිරද 404
 සිර &c. 391, 400
 සිරගත 400
 සිරිත් 47, 80 (75)
 සිල්ප 80 (69)
 සිල්ම 375 (75)
 සිලිල් &c. 402
 සිලිලාර 405
 සිව් 144f
 සිව්පද 127
 සිව්පා 104
 සිව්රැස් 144f
 සිව 402
 සිවල් 116
 සිවල් 380
 සිවු 352
 සිවුරු 131, 144
 සිස් 346, 354
 සිස 341
 සිසාර 40
 සිසි 402, 404
 සිසිරකර 402
 සිසි 313
 සිස 404
 සිසල 1, 354
 සිති 134, 295
 සිතින් 405
 සිතිල් 295
 සිත 77, 103, 404
 සිංහල† 1, 66, 134,
 390f

සි 145f, 314, 331, 404	සුචාසු 60	සේර(or සේ)ම 159, 172
සිව්වු 367, (68)	සුව(or ග)ඳ 44, 134 316	සොව්වම් 368 (75)
සිංහ 134, 343	සුසාන 381 (69)	සොඩ 328
සිතක්කාරම් 367 (75)	සුසුම්ල 414	සොදුර 321, 403
සිති 367 (69)	සුසිරි 316	සොදේ 202
සිහු 375 (68c)	සුසුදු 404	සොබන 402
සිමා 128	සුඵ 39, 139, 405	සොමනස් 135
සිසා 105f, 367	සුංගම් 368 (75)	සොම් 402
සිංර 235	සු 313, 144f, 352	සොම්දින 409
සු 144f, 316, 334, 341	සුසුම 346	සොං 223
සුක්කානම් 367 (75)	සුකිරි 378 (69)	සොර &c. 76, 306 (4)
සුකර 316	සුව 346	සොල්දර 378 (64)
සුබ 346	සුභ 66, 130	සොල්දු 375 (26)
සුගත් &c. 400, 402	සුදුනම් 368 (75)	සොලෝ 129
සුගක 316, 334 (69)	සුදු 368 (68)	සොහොවු (or සු)රු 335 (27)
සුග 409	සුනියම්† 368 (75)	සොලොස් 149
සුගත් 405	සුය් 54, 78, 346 (9)	සෝ 407
සුවරිත 316 (69)	සුයෝදය 54	සෝචි 2 (69)
සුණ 341	සුර 223	සෝද 223
සුණංගු 367 (68)	සා 346	සෝප්ප 378 (69)
සුණු† 37 (70)	සෙ 313, 314, 261f	සෝමන් 368 (75)
සුන්(or දු)බන් 56	සෙක්කු 368 (68c)	සෝරති 375 (69)
සුද්ද &c. 75, 112, 121	සෙකරතාරිස් &c. 378 (14)	
සුද් 56, 60, 135, 405	සෙට්ටි 368 (19)	හ.
සුද්දස 402	සෙට 303	හුසුමානුංග 10
සුදුමැලි 437	සෙන් 402	හ 148, 346
සුධමා 81	සෙන්වඩ 429	හකු 131
සුන් 335	සෙදල් 405	හකුරු &c. 75 (70)
සුන්තුරු 335	සෙදහල් 303	හහට 225, 227
සුන්දර 14, 66	සෙත 68 (14)	හනි 231
සුනිල (or නිල්) 316	සෙතසුරු 66, 409	හට්ටි 130, 368
සුතෙර 402	සෙබ්බ &c. 72, 119	හඩ 14, 248f (64)
සුප් 380	සෙමර 101	හත් 149
සුමධුර 316	සෙමින් 306	හතර 148, 352f
සුමාන 375 (69)	සෙසින් 311, 428f	හතමුස් 149
සුමිහිරි 316	සෙර 76 (60)	හතුරු 111
සුග 346	සෙරෙප්ප 129, 368	හද 221, 459, 80
සුරකල්† &c. 75	සෙල්ලම්† 66, 368 (75)	හද 15 (64)
සුර 97, 402	සෙසු 46	හද (or ද)වන් 61 (75)
සුරමග 402	සෙංකල 378 (69)	හදපාන් 329 (75)
සුරනිවෙස් 402	සෙංකොට්ටම් 368 (75)	හදුර 40
සුරපුර 327	සෙංගමාල 368 (65)	හදිස්සියෙන් 308
සුරලෝ 402	සේ 300, 301, 311, 405, 460f	හන් 201f, 405
සුරු 325	සේක (or කි) 298, 299	හන්ද 309, 310
සුරුවටු† 368 (68c)	සේකර 402	හන්දි 130
සුල්කන් 382	සේද 375	හන්දුරු 111
සුලග 128, 403 (64)	සේකා 68 (68)	හනුසුවටු 329, 368 (68)
සුලි 368 (69)	සේනාපති 433 (17)	හං 221, 339
සුලප්ප 380 (68)	සේරු 69, 368 (68)	හපන් 465 (37)
සුව† 301, 346		හබ 79 (69)
සුවණ 343		
සුවන් 353, 405		
සුවහස් 145f		

- හබල් 133
 හබලපෙති 386 (69)
 හඬ 405
 හංචිබන්^a 368
 හංචිබව 449
 හංචිබංකාර 368
 හම 221
 හමදි 230^f
 හංමාර 147, 295
 හස 404
 හසිසෙත් 441
 හර 40, 339, 343
 හරක් &c. 75, 115,
 329^f, 341
 හරණල්කඩු 378 (68c)
 හරව 227
 හරස්^o 455
 හරි 160, 231, 312^f, 368
 404, 405, 468
 හරිගස්ස &c. 222, 227
 හරිගස්ස 235
 හරිය 457
 හල්† 7, 58, 79
 හල 221
 හලස්සද 97
 හලනාගඬු 97
 හලහ 221^f
 හවිත්තිය 188
 හව්ව 130
 හවස්ස 410 (75)
 හව්වුදු 131
 හස 130, 347
 හසි &c. 75, 109
 332 404
 හසිගෙත්ත 329
 හස 341
 හසත් 134
 හසුරුව 227
 හහ (or හා) 313
 හල 40, 145^f
 හංග &c. 227
 හංමැටි 34
 හස &c. 77, 103
 හා 104, 219, 309, 311,
 313
 හස්ස 378 (69)
 හස්ස &c. 305
 හානි 42 (69)
 හානිකර 158^f
 හංචි &c. 71, 125, 176^f
 හංචුරු 152 (26 *pl.*)
- සාර්ථ 378 (69)
 සාර්ථ 379 (69)
 සාර 43, 140^f, 221, 352
 සාර 444
 සාල් 386 (75)
 සාව 227
 සාසමග 309^f
 සාසා 313
 සැකි 185
 සැග 235
 සැව්ව 127, 368
 සැට 145
 සැඩ 464^f (69)
 සැඩ් 248
 සැත්තා 149
 සැත්තව 69 (64)
 සැතිරි 121
 සැදි 88 (72)
 සැදිග 470
 සැද 235, 317
 සැන්ද 79 (68)
 සැපින්නි 75, 122
 සැප 235
 සැබෑ^o 452 (68)
 සැබෑවට &c. 306
 සැම 159, 172
 සැමද &c. 303
 සැඬ 308^f
 සැර 237^f, 309, 310
 සැරගෙණ 42
 සැරමිටි 130, 430
 සැර 235
 සැල 235
 සැලිපිදි 131
 සැසිර 236
 සැළි 130
 සැංග 235
 සැර 235
 හි 341, 344
 හික්කා 344 (68)
 හික්ව &c. 229, 235
 හිග 224, 398
 හිගමත් 395 (75)
 හිඟ^o 405
 හිඟු 43
 හිට (or හිටත්) 311
 හිණ 405
 හිග 80 (75)
 හිග්ග 463
 හිග &c. 44, 224, 235,
 339, 344
- සි(or නි)ගුල් 46
 (75)
 සිගුවක් 450
 සිසෙසි 455
 සිසෙසි 418 (69)
 සිදි 232, 339
 සිද 235
 සින්ද 224
 සින්ද 309, 310
 සින්ද 235
 සින්නා &c. 75 (12)
 හිම 339
 හිමරස් 402
 හිම 404
 හිමලය 421
 හිමි 107, 327
 හිමිපිටි 410^f 69)
 සිස 344
 හිර (or හි) 78, 324,
 346, 368, 390
 හිරකාර 429
 හිරමණ 368 (65)
 හිරවරණ 324
 හිරි 407
 හිල්^o 295 (75)
 හිවල් 116
 හිස්^o 295, 346, 354
 (75)
 හිනි 313
 හිංසා† 296 (68)
 හි 130, 185, 219, 261
 හිත^o 134
 හිත්තර 306
 හිත 86, 127
 හිරළු 111
 හිර 235
 හුගත් 159, 170, 409
 හුස්ස 368 (68)
 හුණ 341
 හුණ^o 37, 46, 385
 (70)
 හුණ්ණුවක් 406
 හුසාස් 403
 හුසාස්ස 403
 හුද 405
 හුදකලා &c. 306
 හුන් 420
 හුන්හි &c. 75 (50)
 හුස්ස 45, 133
 හුසි 313
 හුස 313

^a The form හමබහි is more commonly used.

හුරිර 48	හෙමිබා 313 ^f	හොත් 312
හුරේ 313	හෙ මිත් 306	හොඳ ^o 68, 139, 301
හුල් 58 (75)	හෙසි 313	හොඳඅප්පා, } 77.
හුලඟ 128	හෙසිත් 81	හොඳඅමා } 77.
හු 388 (68 ^c)	හෙර <i>vide</i> සෙර	හොඳකම් 458
හුනියම්† 368 (75)	හෙරළි 68, 341 (69)	හොඳට &c. 306
හුඟු 111	හෙල 139	හොඳේ 322
හුර 223	හෙවත් 312	හොඳ 223
හුරු 43	හෙළ 3 ^f , 224, 354, 405	හොර ^o 100
හා 339	හෙළ(or ළි)ළි 60	හොරකම්කර 179
හාද 6, 80 (69)	හෙළුල්ලඟු 60	හොරණ 129
හෙත් 313	හෙළු 3, 134, 354	හොර 68, 306
හෙට්ටි 108, 368	හේ 163, 313	හොරේ 313
හෙට &c. 303	හේතු 129	හොව් 313
හෙත 127	හේත 440 (9)	හෝ 166 ^f , 312 ^f
හෙප්පු 368 (68 ^c)	හේම &c. 322	හෝඬි 2, 130
හෙමි 405	හේර 379	හෝද 223
හෙමිකුළු 402	හේවා 104	හෝසියා 313, 314
හෙමිපිරිස්සා 466 (68)	හේන &c. 388	

